DİJİTAL KÜTÜPHANE KANALI

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

https://rantey.org

Yedek ve Duyuru Kanallarımız
Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

• Telegram: https://t.me/birkitapbir

• WhatsApp Kanalımız : https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4IvMoc0Y

JOSÉ RODRIGUES DOS SANTOS

VATİKAN

Karanlık odalarda bir kehanet fısıldanıyor...

ROMAN

PEGASUS

"José Rodrigues dos Santos tarihî gerilimin yükselen yıldızı, adını bir yere not edin, yakında sıkça duyacaksınız!"
Le Point

"José Rodrigues dos Santos, Portekiz'in Dan Brown'u."
L'Express

"İnsanı sürekli diken üstünde tutan bir kurgu ve Vatikan'ın kulislerine ustalıkla dalan bir roman."
Journal de Québec

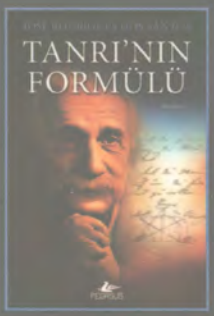

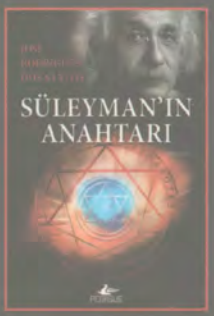

VATİKAN

Pegasus Yayınları: 1802
Bestseller Roman: 769

VATİKAN
JOSÉ RODRIGUES DOS SANTOS
Özgün Adı: Vaticanum

Yayın Koordinatörü: Yusuf Tan
Editör: Zeynep Şehiraltı
Düzelti: Tüvana Zararsız
Sayfa Tasarım: Meral Gök

Baskı-Cilt: Alioğlu Matbaacılık
Sertifika No: 11946
Orta Mah. Fatin Rüştü Sok. No: 1/3-A
Bayrampaşa/İstanbul
Tel: 0212 612 95 59

2. Baskı: İstanbul, Ocak 2018
ISBN: 978-605-299-351-4

Türkçe yayın hakları © PEGASUS YAYINLARI, 2017
Copyright © José Rodrigues dos Santos/
Gradiva Publicações, S.A., 2016

Bu kitabın Türkçe yayın hakları Gradiva Publicações, S.A.'dan alınmıştır.

Tüm hakları saklıdır. Bu kitapta yer alan fotoğraf/resim ve metinler Pegasus Yayıncılık Tic. San. Ltd. Şti.'den izin alınmadan fotokopi dâhil, optik, elektronik ya da mekanik herhangi bir yolla kopyalanamaz, çoğaltılamaz, basılamaz, yayımlanamaz.

Yayıncı Sertifika No: 12177

Yayıncı Sertifika No: 12177

Pegasus Yayıncılık Tic. San. Ltd. Şti.
Gümüşsuyu Mah. Osmanlı Sk. Alara Han
No: 11/9 Taksim / İSTANBUL
Tel: 0212 244 23 50 (pbx) Faks: 0212 244 23 46
www.pegasusyayinlari.com / info@pegasusyayinlari.com
pegasusyayinlari pegasusyayinevi pegasusyayinlari

J. R. DOS SANTOS

VATİKAN

Fransızcadan çeviren:
HASAN CAN UTKU

PEGASUS YAYINLARI

1 San Pietro Bazilikası
2 Apostolik Saray
3 Bakanlıklar Sarayı
4 Sistine Şapeli
5 Pigna Bahçesi
6 Belvedere Bahçesi
7 San Pietro Meydanı ve dikili taş
8 XII. Pius Meydanı
9 Santa Martha Evi
10 IOR (Din İşleri Enstitüsü) (V. Nicholas Kulesi)
11 San Pietro Kapısı
12 Santa Stefano degli Abissini Kilisesi
13 Jandarma
14 Santa Anna Kapısı
15 Porta Angelica Caddesi

VATİKAN
ŞEHRİ

Karım Florbela ve
kızlarım Catarina ile Inês'e.

"'Evime dua evi denecek' diye yazılmıştır.
Ama siz onu haydut inine çevirdiniz!"

Matta İncili, 21:13

UYARI

Burada sunulan bütün tarihsel ve bilimsel veriler gerçektir.

GİRİŞ

Bir çift kedi gibi esnek ve çevik iki adam, eldivenli ellerinde tuttukları fenerlerle yollarını aydınlatarak karanlığın içinde basamakları tırmanıyordu. Tepeden tırnağa siyahlar giymiş olduklarından karanlığa karışıp gitmişlerdi ve yalnızca gözleri seçilebiliyordu.

Birinci kata çıkınca durdular. Önden yürüyen adam elini kaldırıp sessizlik emretti. Bir an kulak kesilerek kuşkulu sesler duyup duymadıklarına baktılar. Hiçbir ses yoktu ve güvenleri yerine geldi. Sonra da içlerinden önder olduğu anlaşılanı, binbir dikkatle ve yavaşça kapıyı aralayıp içeriye bir göz attı.

Her şey sakin görünüyordu. Adam arkasına dönüp mırıldandı:

"İbn Teymiyye, hazır mısın?"

Arkasındaki adam başıyla onayladı.

"Allah yardımcımız olsun Ebu Bekir."

Öndeki adam birinci katın koridoruna girdi. Her yer karanlıktı, ortalığı yalnızca fenerlerin titrek ışığı aydınlatabiliyordu.

Ebu Bekir, bir kere daha arkasına bakarak birkaç adım geriden gelmekte olan arkadaşına soran gözlerle baktı.

"Neresi?"

İbn Teymiyye, yanıt vermek için mantosundan çıkardığı bir kâğıt parçasına baktı.

"İkinci kapı."

Ayaklarının ucuna basarak ilerlediler ve kapının önünde çömelip kilidi incelemeye koyuldular. Önder, başıyla yanındakinin taşımakta olduğu çantayı işaret etti.

"Üfleç."

Yardımcısı çantadan çıkardığı küçük, mavi bir boruyu ona uzattı. Ebu Bekir, emniyet supabını çevirip bütan tüpünü yavaşça açarak gazı serbest bıraktı ve üfleci yaktı. Kırmızı alevi kilide doğru yaklaştırdı ve metali birkaç saniye içinde eritti. Kapı, hafif bir omuz darbesiyle açılıverdi.

İki adam, yine çok sessizce büronun içine girdi ve kâğıt parçasının üzerinde yazılı talimatları uygulayarak doğruca odanın arka duvarına dayalı yazı masasının arkasına gizlenmiş kasaya yöneldiler. Ebu Bekir, şifreyi oluşturan numaraları tuşladı ve bir dizi kilit sesinin ardından kasanın kapağı açıldı.

"Oldu işte!" diye mırıldandı adam yüzünü örten siyah kumaşın arkasından zaferle gülümseyerek. "Ali Baba'dan bile iyiyiz, sence de öyle değil mi?"

Elini kasanın içine sokup bir deste banknot çıkardı ve bunları arkadaşına uzattı. İbn Teymiyye parayı saydıktan sonra hafif bir düş kırıklığıyla başını iki yana salladı.

"Dört yüz avro..."

Önderi, sanki tutar hiç umurunda değilmişçesine kayıtsızlıkla omuzlarını kaldırdı ve çıkışa yönelmek üzere doğruldu.

Yardakçısı da parayı çantasına yerleştirdikten sonra onun peşinden gitti ve kasayı açık bırakarak bürodan çıktılar.

Bu şekilde birinci katta bulunan bütün büroları yarım saat içinde gezdiler ve giriş kapılarındaki kilitleri üfleçle erittikten sonra her birindeki kasaları boşalttılar. Birinde altı yüz avro, bir diğerinde beş yüz, böyle böyle zulaları kabarmaktaydı.

Bütün katı boşalttıktan sonra Ebu Bekir, koridorun en sonunda durup birbiri ardına açtıktan sonra, sanki kilitliymiş gibi çekip bırakmış oldukları kapıları gözden geçirdi. Kilitlerinin eritilmiş olduğunu anlayabilmek için çok dikkatli bakmak gerekirdi.

"Birinci kat tamamdır."

Merdivenlere geri dönerek ikinci kata çıktılar. Burada da çalışmalarını sakin sakin sürdürdüler. Aynı bir alt katta yaptıkları gibi

büroların kapılarını teker teker açıp her birinin içinde bulunan kasalardaki bütün parayı topladılar. Buradaki kasaların hiçbirinde de çok yüksek bir tutar bulunmuyordu. Her birinde ancak birkaç yüz avro, insanı milyoner yapmaya yetecek kadar değildi.

İkinci kattaki son kasayı da boşalttıktan sonra İbn Teymiyye, çantayı yere bırakıp içindeki paranın hepsini dışarı çıkardı.

"Hepsi, yüz, iki yüz, üç yüz..."

"Allah rızası için, ne yapıyorsun sen?" diye sordu Ebu Bekir hafifçe sinirlenerek. "Salak mısın, nesin?"

"Gördüğün gibi parayı sayıyorum," diye yanıtladı öteki bir an durup saymaya yeniden koyularak. "Dört yüz, beş yüz, altı yüz..."

"Kes şunu be sersem, saymanın sırası mı şimdi?"

"Uzun sürmez. Yedi yüz, sekiz yüz, dokuz yüz..."

Önderi adamının örtülü yüzüne doğru yaklaşıp burnunu onunkine dayadı.

"Hemen kes şunu dedim sana, yoksa..."

Koridordan bir ıslık sesi duyulunca hemen sustu. Her ikisi de fenerlerini söndürdü. Ebu Bekir, sessizce giriş kapısına yanaşıp hafifçe dayandı.

Islık çalan adam güvenlik görevlisi olmalıydı. Görünüşe bakılırsa devriye gezmek için bu anı seçmişti ve anlaşıldığı kadarıyla kilitlerin ne hale gelmiş olduğunu henüz fark etmemişti. En olası senaryo bu gibi görünüyordu. Ancak ortada başka bir olasılık daha vardı: Belki de bekçi anormalliği aslında fark etmişti de her şey yolundaymış gibi davranıyordu. Her ne kadar durum pek böyleymiş gibi görünmüyor olsa da bu varsayım da gözden kaçırılmamalıydı.

Hırsızların önderi kapıyı ittikten sonra doğruldu ve kemerinde taşıdığı hançeri çıkardı. Eğer bekçi buraya gelecek olursa işi bitmiş demekti. Ebu Bekir sırtını kapıya yaslayarak onu bekledi. Islık sesi yakınlaşıyordu: *Sahne Işıkları* filminin melodisiydi bu. Adam, iki hırsızın arkasında beklemekte oldukları kapının önüne gelince durdu ve birden ıslık çalmayı bıraktı.

Soluğunu tutmuş olan Ebu Bekir hazırlandı. Bekçi tam bu noktada ıslık çalmayı bir anda kestiğine göre kilitlerin eritilmiş olduğunun farkına varmış olmalıydı.

"*Pronto?*[1]" dedi birden bir ses koridorda. "Beni duyuyor musunuz?"

Fark edildiklerini düşünen hırsızların önderinin yürek atışları hızlandı. Ne yapmalıydı? Bekçinin içeri girmesini bekleyip üzerine çullanarak gırtlağını mı kesecekti? Yoksa ondan önce davranıp kapıyı açarak adama koridorda mı saldırmalıydı? İlk seçeneği tercih ediyordu çünkü böylece şaşırtma avantajından da yararlanabilecekti ama öte yandan bekçinin içeriye hiç girmeyip alarmı çalıştırması olasılığını da göz ardı edemezdi ve böyle olursa durumun kontrolünü tamamen yitirmiş olacaktı.

Kuşkusuz önceliği ele alarak alarm zillerinin çalmasına fırsat vermeden saldırıya geçmek daha iyi olacaktı.

"Sabah altı için randevu almak istemiştim, *per favore*[2]. Kim olacak?"

Alnında boncuk gibi ter damlaları birikmiş olan Ebu Bekir, kalbi yerinden fırlayacakmış gibi küt küt atarken elini usulca hançerinin üzerine koyup bir mücahit gibi sessizce eyleme geçmeye hazırlandı. Bıçağı adamın sırtına ya da göğsüne sapladıktan sonra başını saçlarından kavrayacak ve Allah'ın selâmı üzerine olsun Peygamber'in kutsal cihat sırasında kâfirlere yaptığı şekilde gırtlağını kesecekti. Gerçi çok kan akacaktı ama başka çare yoktu.

Silahını hazırladı, soluk alışverişini ve yürek atışlarını kontrol etti ve saldırıya geçmek üzere içinden üçe kadar saymaya başladı.

Bir...

Sonuç ne olursa olsun bu bekçinin ortadan kaldırılması gerekiyordu, yoksa bu hırsızlığın yalnızca ilk aşamasını oluşturduğu büyük operasyon kurtarılamayacak şekilde tehlikeye düşecekti.

İki...

---

1 (İt.): Alo? (ç. n.)

2 (İt.) Lütfen (ç. n.)

"O saatte Fransız mı oluyor? Hangisi? Koca memeli olan mı?" diye sordu bekçi. "*Benissimo!*[3]" Bir an sustu. "Nerede? Cavour Meydanı mı? Tamam. Saat altıda Fransız'la. *A dopo.*[4]"

Ebu Bekir son anda kendini tuttu ve sırtını yeniden kapıya yapıştırdı. Bekçi işten çıktıktan sonra bir fahişeyle buluşmak için randevu alıyordu. "Ah, şu kâfirler ne kadar ahlaksız oluyorlar!"

Siyah eldivenleriyle alnındaki teri sildikten sonra hırsız bir adım geri çekilerek rahat bir soluk aldı. Neyse ki son saniyeye dek beklemişti. Bekçinin gerçekten uzaklaşmış olduğundan emin olabilmek için iki dakika daha öylece kaldı ve sonra da bir yazı masasının arkasına gizlenmiş olan arkadaşına seslendi.

"Yallah! Gidiyoruz!"

Dördüncü ve en üst kattaki büronun büyüklüğü ve döşenmesindeki şıklık buranın binadaki en önemli kişinin odası olduğunu düşündürüyordu. Arkadaşının elindeki kâğıt parçasında yazılı olan talimatlara baktıktan sonra Ebu Bekir fenerini yazı masasının arkasındaki duvara asılı duran çerçeveye doğru tuttu ve karanlıkta görünmeyen resmi aydınlatmış oldu.

Titrek fener ışığında yüzünde iyi niyetli bir gülümseme olan, baştan aşağı beyazlar içinde, başında beyaz bir takke, üzerinde yine beyaz bir cübbe ve pelerin bulunan, boynunda koyu renkli madenî bir haç taşıyan ve sağ elini sanki fotoğrafına bakanları takdis edercesine havaya kaldırmış bir adam belirdi.

"Bak, işte haçlıların büyük önderi bu!" diye mırıldandı Ebu Bekir alaycı bir tavırla. "Bu aptalca sırıtışı suratından söküp alacağım, seni kâfir köpek, seni yalan kumkuması!"

Papa'nın fotoğrafının çerçevesini eline aldı ve duvardan çıkarıp yere koydu. Arkadaşı, feneriyle çerçevenin arkasında kalan duvar parçasını aydınlattı.

3 (İt.) Çok güzel! (ç. n.)

4 (İt.) Görüşürüz! (ç. n.)

"İşte buradalar!"

Hırsızların önderi altı kasanın da aynen talimatların yazılı olduğu kâğıtta belirtilen yerde bulunduklarını denetledi. Madenî kapaklara doğru yaklaşıp onlara hoşnutlukla baktı. Görev tamamlanmak üzereydi.

Elini İbn Teymiyye'ye uzattı.

"Talimatlar?"

Arkadaşı istediği kâğıdı ona vermek yerine üzerinde yazanlara baktı.

"Sağdan ikincisiymiş."

Ebu Bekir, eliyle bir ısrar hareketi yaptıktan sonra kâğıt parçasını onun elinden kapıp söz konusu kasaya doğru yanaştı. Kasanın açılma mekanizmasını gözden geçirdi, kâğıdın üzerine karalanmış olan şifreyi okudu ve sonra da her bir rakamı teker teker tuşladı.

İşlem tamamlandığında kasanın zırhlı kapısı madenî bir ses çıkararak yavaşça açıldı.

"Maşallah!" diye haykırdı adam. "Şükürler olsun!"

İki adam hoşnutlukla bakıştı. Ebu Bekir kasanın içini boşaltıp çıkardığı belgeleri dikkatle inceledi. Her birinin başlıklarını ve ilk sayfalarını gözden geçirerek içeriklerini kontrol etti.

Beş dakika geçtikten sonra başparmağını havaya kaldırarak her şeyin yolunda olduğunu ve aradıklarını bulmuş olduklarını işaret etti.

"Bunlar o köpeği ve bütün diğer pis kâfirleri gömmemize yetecek de artacak!"

Belgeleri çantanın içine koyduktan sonra çantanın içinden siyah bir boya tüpü çıkardı ve Papa'nın yerde duran fotoğrafının üzerine bir çeşit grafiti çizdi.

Daha sonra da hediyelerini dağıtmaya çıkmış Noel Baba gibi çantayı omuzuna atıp büronun kapısına doğru yöneldi.

"Peki ya öteki kasalar ne olacak?" diye sordu önderinin çıkmaya hazırlandığını görünce şaşırmış olan İbn Teymiyye. "Onları açmayacak mıyız?"

"Hayır."

"Ama talimatlarımız bütün kasaları açmak doğrultusundaydı!"

Ebu Bekir kapının önünde durduğunda, profili fenerinin ışığında belirgince görülebiliyordu.

"Talimatlarda bekçinin dolaşmaya çıkacağı öngörülmemişti, ama çıktı," diye karşılık verdi kuru bir sesle. "Kâfir geri gelmeden tüyelim buradan."

Arkasını döndü ve fenerinin ışığını söndürerek simsiyah koridorun içine dalıp bir hayalet gibi karanlığa karıştı.

I

Katakompların nemle yüklü, sıcak ve ağır havası küf ve havasızlık kokusuyla doluydu. Tomás Noronha, başını koruyan şantiye kaskını düzelttikten sonra yanındaki kişiye peşinden gelmesini işaret ederek el feneriyle önünü aydınlattı. Zamanın kemirmiş olduğu duvarların üzerinde gerginlikle gezinen fener ışığı huzmeleri, bir anda önlerinde açılıvermiş olan geniş boşluğun içinde gözden yitip gitti.

Tarihçi, olduğu yerde durarak bu yeni bölmeyi inceledi. İçi yıkıntılarla dolu olan bir çeşit salon ya da iç avluya varmış olmalıydılar.

"Brrr, ne uğursuz bir yer!" diye inledi arkasından yürümekte olan Maria Flor, sessizliği bozarak. "Nereye geldik?"

"*Grotte Vecchie*, yani eski mağaraların altına," diye yanıtladı Tomás. "Tam olarak da güney duvarına. Burada ilerledikçe zamanın içinde geri gitmiş oluyoruz. Burası üçüncü yüzyıl, şurada biraz ötede ikinci yüzyıl var ve daha uzakta da birinci yüzyıl."

Konuştukça sesleri, bu kapalı alanın içinde dehlizler ve adına *clivus* denen ve çevrelerindeki mozolelerin duvar ve pencerelerinin arasından geçen dar geçitler ağı tarafından yankılanıyordu. Katakompların tavanında birikmiş olan ve gözle görülmeyen su damlaları aksak bir tempoyla damlıyor, şıpırtılarının yankısı yıkıntıları doldurdukça sanki asırların tozuyla kaplı unutulmuş mezarlara ruhlar musallat olmuş gibi bir his uyandırıyordu.

"Daha çok uzak mı?"

Bir *clivus* daha aştıktan sonra el fenerinin ışığı, öteki tarafa doğru uzanan kırmızı sıvayla kaplı büyük duvarın önündeki yıkıntıların arasına eklenmiş gibi duran bir yapıyı ortaya çıkardı.

"Geldik," dedi Tomás. "Birinci yüzyıla giriyoruz."

Maria Flor gözlerini yıkıntıların üzerinde gezdirdi.

"Bu da ne ki?"

"P alanı."

Işık yirmi dört santim yüksekliğinde bir mermer sütunun üzerinde gezindi, sonra dikey bir çeperi aştı ve sütunun üst üste konmuş iki yuvayla birlikte desteklemekte olduğu mermer parçasının üstünde sabitlendi. Bu sanki taştan bir sundurmayı andırıyordu ama bir yer altı mezarının içinde olduğuna göre olsa olsa baraka şeklinde bir mozole olabilirdi. Sütunlarından biri yok olmuştu ama diğeri yerli yerinde duruyordu.

Maria Flor yapıyı işaret etti.

"P alanı bu mu?"

"Hayır," diye yanıtladı Tomás, taşın içine oyulmuş mozoleyi incelerken. "Az önce içine girdiğimiz ve kamuya kapalı olan bu sınırlı alanın tamamı P alanıdır. Karşımızda gördüğümüz bu yapı Gaius'un Kupası olmalı."

"Kimin?"

"Gaius'un."

"O da kim?"

Tarihçi öne doğru açılıp P alanını aşarak yapıya yaklaştı. Bütün alan, uzunluğu yaklaşık yedi metre olan bir dikdörtgenden ibaretti ve hemen yer seviyesine konmuş taşlar ve mezarlarla kaplıydı. Bunlar herhalde, kalıntıları sonsuza dek saklanmak üzere mozolelerin içlerine yerleştirilmiş olanlardan daha mütevazı kişilere ait olmalıydılar.

"Roma'ya geldiğimden beri etrafında dönüp durduğum keşif bu işte."

"Aziz Petrus'un mezarı üzerinde çalışıyorsun sanıyordum ben de..."

Tomás boynuna asılı olarak taşıdığı arkeolojik araç gereç çantasını eline alıp, nazikçe sütunun önüne, duvarın dibine bıraktı.

"Gaius'un Kupası da zaten Petrus'un mezarıdır canım benim. P alanı, arkeoloji dilinde Petrus'un alanını ifade eder."

Kadın pek de ikna olmamışçasına kuşkuyla sütunu inceledi.

"Bu bir mezar mı şimdi?"

"Evet, Petrus bu bölgede çarmıha gerilmiş ve bedeninin kalıntılarını da buraya gömmüşler. Şu ansa havarilerin ilki olan balıkçı Simun'un mezarında bulunuyoruz. İsa onun, kilisesini üzerine kurmayı istediği kaya olduğunu söylemişti. Bundan sonra da Simun sonsuza dek bu isimle bilindi: Petrus[5]. Simun Petrus, ilk papa."

"Sen bunu nereden biliyorsun?"

"Neyi nereden biliyorum?" diye karşılık verdi Tomás alaycı bir sesle. "Petrus'un İsa'ya eşlik eden balıkçı Simun olduğunu ve daha sonra da ilk papa olacağını mı?"

"Hayır budala! Burasının Petrus'un çarmıha gerildiği ve sonra da kalıntılarının gömüldüğü alan olduğunu. Bunu nasıl biliyorsun?"

"Bütün İlk Çağ kaynakları, örneğin 195'te Tertullianus ya da 325'te Eusebius, Petrus'un Roma piskoposu olduğunu ve 64 yılında İmparator Neron, Hıristiyanlara karşı savaş açtığında çarmıha gerildiğini doğruluyorlar. Adına Petrus'un Edimleri dediğimiz apokrif bir metinde onun baş aşağı çarmıha gerilmiş olduğu anlatılır ve hem Yuhanna İncili hem de Eusebius'un sözünü ettiği bir diğer kaynak da bu öyküyü doğrular gibidir."

Maria Flor, sütunun çevrelediği yapıyı işaret etti.

"Orası tamam da, bütün bunların tam bu noktada olup bittiğini nasıl bilebilirsin? Herhangi bir yazıt bulunuyor mu?"

"Bulunmuyor ama yine de elimizde birkaç ipucu var. Bunlardan ilki de, kilisenin ilk tarihçisi olan Eusebius'un aktardığı bir alıntıdır. Onun söylediğine göre bir rahip, yani şu meşhur Gaius, 200 yılında

5 *Petrus* sözcüğü Latincede kaya anlamına gelmektedir. (ç. n.)

Roma'daki Vatikan tepesinin üzerinde Petrus'un mezarını ziyaret etmenin mümkün olduğunu yazmış."

Genç kadın çevrelerindeki alanı gösteren bir işaret yaptı.

"Burası o zaman da Vatikan mıymış?"

"Elbette," diye doğruladı Tomás. "Neron'un zamanında da bu bölge Roma sınırları içinde bulunuyor ve uğursuz bir yer olarak görülüyordu. Hatta Yaşlı Plinius da Vatikan tepesinin sivrisinek ve yılanlarla dolu, pis bir yer olduğunu yazmıştır. Anlaşıldığı kadarıyla o zamanlar buralarda bir bahçe varmış. Daha sonraları Caligula buraya bir sirk yaptırmış, temelleri sonraki yıllarda güney bölgesinde keşfedildi. Bugünkü San Pietro[6] Meydanı'nın merkezinde yer alan Mısır dikili taşı da o zamandan kalmadır. Tarihçilere göre Hıristiyanların sorumlu tutuldukları Roma yangınından sonra Petrus tam da bu Caligula'nın sirkinde çarmıha gerilmiş."

"Peki Aziz Petrus'un infaz edilip gömüldüğü yerin tam bu nokta olduğunu nereden biliyorlar?"

"Daha o zamanlarda bile burada bu yer altı mezarı mevcutmuş, o yüzden de Gaius'un anlattığı gibi Aziz Petrus'un kalıntılarının burada saklanmış olması akla yatkın görünüyor. Ayrıca bu mozolenin kırmızı duvarın içine oyulmuş olduğunu sen de görüyorsun, bu duvar ondan eskiydi. Bunu neden yapmışlar? Duvarın içinde böyle bir alan kazmak yerine, mozoleyi kırmızı duvarın yanı başına inşa etmeleri daha kolay olmaz mıydı? Bu zahmete girişmiş olmaları, mozoleyi her türlü engele karşın tam bu noktaya kurmaya önem vermiş olduklarını gösteriyor. Tam bu nokta olması çok gerekliymiş demek ki. Dahası şunu da unutma ki, 324 yılında İmparator Konstantin bu alana San Pietro Bazilikası'nı inşa ettirmeye karar vermiştir. Neden buraya? Bunun için bir nedeni olması gerekmez miydi? Kilisenin üzerine kurulmuş olduğu kaya olan Petrus'un burada çarmıha gerilmiş olmasından daha iyi bir neden bulunabilir mi?"

6 (İt.) Aziz Petrus. (ç. n.)

"Doğru, ama burada çarmıha gerildikten sonra kalıntıları başka bir yere taşınmış da olabilir..."

Tarihçi çömelip elini nemli zeminin üzerinde gezdirdi ve eli kırmızımsı bir toprağa bulandı.

"Sence bu ne tür toprak?"

Maria Flor kırmızımsı toprağı inceledi.

"Killi mi?"

"Çok doğru." Hâlâ çömelmiş halde toprağın yüzeyini işaret etti. "Şu eğimi görebiliyor musun?"

Kadın zemine baktı. Adam söyleyince şimdi toprağın gerçekten de biraz eğimli olduğunu fark etmişti.

"Evet."

"İlk bazilikanın kuzey ve güney uçları arasında on bir metrelik bir düzey farkı vardır. Bu durum, toprağın killi yapısıyla da birleşince burayı böyle bir binanın inşa edilmesi için teknik açıdan çok elverişsiz hale getiriyor. İnşaat için, Romalı mimar ve mühendislerin de farkında olmamalarının mümkün olamayacağı kimi güvenlik ve dayanıklılık sorunları yaratıyor. Üstelik eğim o kadar fazla ki temellerin çok derine kazılması ve normalden çok daha kalın istinat duvarları inşa edilmesi gerekmiş. Bütün bu güçlükler göz önüne alındığında dönemin Hıristiyanları ilk bazilikanın bu noktada bulunmasında neden bu kadar ısrarcı olmuş olabilirler? Burayı bu kadar vazgeçilmez kılacak derecede kutsal olan ne olabilirdi?"

"Aziz Petrus'un burada çarmıha gerilmiş olması, bunu söyledin zaten. Ama benim sorduğum bu değildi..."

"Şunu anlamanda yarar var ki, burada üç ayrı yapının kalıntıları bir arada bulunmaktadır: Caligula'nın sirki, Hıristiyanların katakomplar ve Konstantin'in inşa ettirdiği ilk bazilika. İnşaatına 1513 yılında başlanmış olan günümüzdeki San Pietro Bazilikası, Vatikan'a ait olan öteki yapılarla birlikte ilk bazilikanın yıkıntıları üzerine kurulmuştur."

"Tamam o zaman, günümüzdeki bazilikanın altında üç farklı arkeolojik düzey bulunuyor demektir. Ne var bunda?"

"İlk bazilikanın, iki sütunlu bu yapıyı apsitin odak noktasında bulunacak şekilde inşa edilmesi bir rastlantı olamaz. Binayı inşa edenler, bu iki sütunu tapınağın merkez noktasına yerleştirmekle önemini vurgulamışlardı. Peki bu noktanın bu kadar önemli olmasının nedeni nedir? Onu ne bu derecede önemli kılıyor?"

"Aziz Petrus'un burada infaz edilmiş olması, onu anladım. Ama yine de bu, burada gömülmüş olduğunu güvence altına almıyor."

"O çağlarda Hıristiyanlar ölülerini öldükleri yerin yakınlarında gömmek âdetindeydiler ve Roma hukuku da buna izin veriyordu. Hem ayrıca kalıntıların gömülü olduğu alanın ölümün gerçekleştiği yerden daha büyük bir saygı görmesi de doğal bir şeydir, bunu unutma. Hem yer altı mezarının hem de eski ve günümüzdeki iki bazilikanın bu anıta vermiş oldukları bütün bu mimari değer de ona ne kadar önem atfedildiğini gösteriyor. Öte yandan, her ne kadar Caligula'nın sirki burada, Vatikan Tepesi'nin üzerinde kurulmuş olsa bile, tam bu nokta sirk alanının dışında kalıyordu ve bu nedenle de çarmıha gerilmenin gerçekleştiği yer tam bu nokta değildi muhtemelen. O halde bu büyük mozoleyi neden buraya kursunlar?"

Maria Flor kaşlarını çatıp konuyu düşündü. Bu açıklamaların ışığında sonuç kendiliğinden ortaya çıkıyordu.

"Doğrusu... Aziz Petrus'un mezarı burada bulunduğu için olacak."

"Elbette!" diye haykırdı Tomás, çevrelerini kuşatan yıkıntıları gösteren bir işaret yaparak. "Hem ayrıca bu ilk bazilikanın yer altı mezarıyla da sirkle de tam aynı hizada bulunmadığı senin de dikkatini çekecektir. Bazilika onlardan birkaç derece uzaktadır. O halde, bu yıkıntılara göre hizalanmadıysa, neye göre hizalanmış olabilir?" Kırmızı duvarı gösterdi. "Mezar yapısını destekleyen şu eski duvara göre işte! İşte güzelim, bu da çift sütunlu bu mozolenin son derece büyük bir önem taşıdığını kanıtlıyor. Kısacası burası, Gaius'un Aziz Petrus'un mezarı olarak tanımladığı yerden başka bir yer olamaz."

Maria Flor başını onaylarcasına salladı.

"Anlıyorum."

Tomás yapıdan geriye kalmış olan tek sütunu okşadı ve üzerinde birikmiş olan tozları dağıttı.

"Ayrıca bu mezar yapısı, tam olarak günümüzdeki bazilikaya bir yer altı şapeli olan Aziz Petrus Sunağı'nın altında yer alıyor. Geleneğe göre Aziz Petrus'un gömülmüş olduğu bu yer 160 yılına dayanıyor ve bu da yine Gaius'un sözünü ettiği Aziz Petrus'un mezarıyla uyuşuyor. İmparator Konstantin ilk bazilikayı bu mozolenin çevresine kurdurtmuştur." Parmağını kaldırdı. "Günümüzdeki bazilikada da, Petrus'un mezarı ile Aziz Petrus Sunağı şapelinin üzerine Aziz Petrus tahtı kurulmuştur. Papalık sunağının, yani San Pietro Bazilikası'nın yüksek sunağının merkezinde yer alan, koyu renkli bronzdan şahane bir sayvandır bu. Özetle günümüze dek bütün papalar ayinlerini bu mezar yapısının üzerinde kutlamışlardır. Bu bir rastlantıdan ibaret olamaz."

Genç kadın, çift sütunlu yapıyı etkilenmiş gibi uzun uzun seyretti.

"Eğer Aziz Petrus buraya gömülmüşse, kemikleri nerede peki?"

Tomás bu soru karşısında yanıt vermeden kafasını kaşımakla yetindi. İsa'nın ilk havarisinin kalıntıları hâlâ mevcut olabilir miydi? Öyleyse neredeydiler ve nasıl bulunabilirlerdi? Yanıt karmaşıktı.

II

Gaius'un Kupası olarak da bilinen Petrus'un mezarının çevresini temizledikten sonra Tomás, sütunlardan yerinde olmayanın bıraktığı boşluktaki bir duvar oyuğunun içine birkaç araç gereç yerleştirdi; iki kürek ve küçük bir kazma. Bunlara hemen şimdi gerek duymayacaktı ve arkeolojik alanda gezinirken daha hafif olmayı tercih ediyordu.

Hafiflemiş çantasını eline alıp kırmızı duvarın üzerinde açılmış bir delikten içeri süzüldü.

"Gel."

"Nereye?"

"Çalışmaya tabii ki! Buraya turist olarak gelmedik herhalde. Madem bugün arkeolojik kazılarda bana eşlik etmeyi istedin, o halde biraz da yardım edeceksin."

Aslına bakılırsa Maria Flor bütün bir sabahı Vatikan'ın yer altı mezarlarında havasız geçirmektense Roma'da gezinip alışveriş yapmayı tercih ederdi ama bugününü bu işe ayırmış olduğundan boyun eğdi. San Pietro Bazilikası'nın arkeolojik kısmında çalışan nişanlısının yanına bir haftalığına gelmeye karar vermişti ve bugün de birkaç saatini onunla birlikte geçirmeyi istemişti. Alışveriş için daha sonra bolca zaman bulabilirdi nasıl olsa.

O da eğilip yıkıntıların arasına açılmış delikten geçti ve böylece de P alanının arkasında kalan mezar yerlerinin bulunduğu, küçük bölmelerden oluşmuş alana girmiş oldu.

"Ne yapıyorsun şimdi?"

"Petrus'un mezarının arkasında bulunan bütün mezar odalarının bir dökümünü çıkarmıştım," diye yanıtladı Tomás çevrelerindeki yıkıntıları göstererek. "Burada incelenmesi gereken birçok kemik bulunuyor ve Vatikan da beni bu işle görevlendirdi. Kimin kim olduğunu öğrenmeyi istiyorlar."

Maria Flor çevresine bakındı. Herhalde biraz daha ilerlemiş oldukları için, buradaki hava önceki bölgelerden de daha yoğun ve kötü kokuluydu.

"Vay canına! Burası gerçekten de berbatmış!" diye haykırdı. "Bu bölgenin iki bin yıl boyunca bu kadar bozulmasına nasıl izin verebilmişler böyle?"

"Basit bir açıklaması var. Buradaki katakomplar bin yıldan fazla bir süre boyunca unutulmuş."

Kadının gözleri hayretle açıldı.

"Bin yıldan fazla bir süre boyunca unutulmuşlar mı dedin?"

"Aynen öyle dedim."

"Ne zaman hatırlanmışlar peki?"

"İkinci Dünya Savaşı sırasında. Papa XI. Pius 1939'da ölmüş ve vasiyetnamesinde bazilikanın altında bulunan eski mağaralara, yani Aziz Petrus Sunağı olarak bilinen ve geleneğe göre Aziz Petrus'un mezarının bulunduğuna inanılan şu meşhur şapelin tam altına gömülmeyi istediğini bildirmiş. Kilisenin üzerine kurulmuş olduğu kaya olan ilk papanın yakınına gömülmekten daha muazzam bir şey düşünülebilir mi?"

"Anlıyorum. Demek bütün bunlar da böyle keşfedildiler..."

"Kesinlikle. Buraya gelen *sampietrino*'lar, yani Vatikan şehrinin uzman işçileri XI. Pius'un gömülmesi için yeterli alan bulunmadığını görmüşler. Bunun üzerine de onlara eski mağaraların altını delip aşağıda ne olduğuna bir bakmaları emredilmiş ve bingo! Bu şekilde ilk bazilikanın döşemelerinden geriye kalanlar keşfedilmiş. Bunun nasıl bir heyecan yarattığını tahmin edersin! Daha da önemlisi, ucu taş bloklarıyla dolu tuhaf bir odaya açılan bir dizi çatlak da fark etmişler."

"Katakomplar mı yani?"

"Evet, ama o sırada bunu kimse bilmiyormuş. Bazilikanın bodrumu sırlarla doluymuş. Yeni papa XII. Pius konuyla ilgilenmiş ve iyice düşünüp taşındıktan sonra bütün alanı kazdırmaya karar vermiş. Elbette ki, Aziz Petrus'un bu civarda gömülü olduğundan söz eden geleneği o da biliyormuş ve böyle bir mezarın gerçekten var olup olmadığını, zamana karşı koymuş olup olmadığını merak etmiş. Bu keşfin arkeolojik sonuçlarının ötesinde ilahiyat alanında yaratmış olduğu değişiklikler de bir o kadar önemli olmuş."

"Elbette ya! Bu sayede Aziz Petrus'un gerçekten yaşamış olduğu kanıtlanmış oluyor..."

"Bundan da fazlası var bir tanem. Unutma ki Luther, Aziz Petrus'un mezarının Vatikan'da bulunduğuna karşı çıkmıştı ve Ortodoks Kilisesi de Katolik Kilisesi'nin Hıristiyan dünyası içindeki önceliğini sorgulamaktaydı. Aziz Petrus'un mezarının Vatikan'ın altında bulunması Katolik Kilisesi'ni gerçek dinin, İsa tarafından kilisenin üzerine kurulacağı kaya olarak tanımlanmış olan Simun'un yaratmış olduğu Hıristiyanlığın, meşru varisi olduğunu gösteriyordu. Dolayısıyla da bu hem Protestanlar hem de Ortodokslar için çok büyük bir teolojik bozgun demek oluyordu. Katolik Kilisesi'nin, İsa'nın ilk havarisi Petrus'un kilisesi olduğunu artık nasıl yadsıyabileceklerdi ki?"

Yıkıntıların arasındaki yolu aydınlatan el fenerinin ışığında, bir çukura düşmemek ya da bir taş parçasına takılmamak için yavaş yavaş yürüyorlardı.

"Tamam, ama bana sanki bu işin içinde bir risk varmış gibi görünüyor. Ya hiçbir şey bulamasalardı? O halde Protestanlar ile Ortodoksların haklı çıktıkları kanıtlanmış olacaktı..."

"Doğrudur. Bu yüzden de çalışmalar büyük bir gizlilik içinde yürütüldü," diye açıkladı Tomás. "Öte yandan Aziz Petrus'un kalıntılarının bu yıkıntıların arasında, vücudun korunması için hiç de elverişli olmayan bu nemli havada, üstelik de Vatikan'ın Vizigotlar, Vandallar, Ostrogotlar ve Müslümanlar tarafından Roma'nın işgal edilişi

sırasında geçirmiş olduğu onca kanlı dönemlerden sonra iki bin yıl boyunca bozulmadan kalabilmesi çok da mümkün görünmüyordu."

"Aziz Petrus'un kalıntılarını aramaya gelmişler," diye tekrarladı Maria Flor. "Az önce sana onun kemiklerinin nerede olduğunu sorduğumda bana yanıt vermemiştin."

Tarihçi duraksadı.

"Bu çalışmaların nihai amacı İsa'nın havarilerinden en önemli olanının kemiklerini bulabilmekti, bu çok açık."

"İyi de bu mümkün müydü ki?" diye sordu genç kadın eliyle çevresindeki katakompları işaret ederek. "Senin de söylediğin gibi buradaki koşullar cesedin iki bin yıl boyunca korunabilmesi için hiç de elverişli değil. Hem zaten tam olarak ne arayacaklardı ki? Üzerinde 'Aziz Petrus burada yatıyor' ibaresi bulunan bir mezar mı?"

"Neden olmasın?"

Maria Flor ona kuşkulu gözlerle baktı.

"Şaka yapıyorsun herhalde..."

"Tam tersine, gayet ciddiyim," diye yanıtladı Tomás. "Beni dinle, Petrus'un ikinci halefi olan Papa Anacletus'un İsa'nın havarisinin kemiklerini koruyabilmek için pişmiş toprak ya da oyulmuş taştan yapılma bir çeşit tabut olan bir kutsal kalıntı kutusu inşa ettirdiğini biliyoruz. Ayrıca Eusebius'un alıntıları da bize Gaius'un tanıklıklarına göre bu kutunun az önce yanından geldiğimiz o çift sütunlu yapının içine konmuş olduğunu söylüyor."

"Peki... Yapının içinde bu kutuyu bulabilmişler mi?"

Tomás bir an için duraksar gibi oldu.

"Orada bulamadılar."

"Bu da ne demek? Kutuyu orada değil de başka bir yerde mi bulmuşlar yani?"

"Bu soruyu yanıtlamak pek kolay değil, çünkü kutsal kalıntı kutusu çok çalkantılı zamanlardan geçmiş. Hıristiyanların eziyete uğradıkları çağlarda Aziz Petrus'un kalıntılarının Appian Yolu'ndaki katakomplarının içine gizlenmiş olduğunu biliyoruz. İşler yatıştıktan sonra da

kemikler Vatikan tepesindeki yer altı mezarına geri getirilmiş. Sorun şurada ki şehir bundan sonra Barbarlar ve Müslümanlar tarafından birkaç defa yağmadan geçirildi ve içinde değerli olan ne varsa talan edildi. Bu yüzden de Aziz Petrus'un kalıntılarını içeren kutunun da bu arada götürülmüş olma olasılığı çok yüksek."

"Yani bir şey bulamadılar..."

Tomás yüzünü buruşturdu.

"Öyle de sayılmaz. İkinci Dünya Savaşı sırasında Papa XII. Pius'un görevlendirdiği teknisyenler çok derinlere kadar kazmışlar, kalın duvarların içlerinde tüneller açmışlar ve yerin altından tonlarca toprak, taş ve su çıkarmışlar. Bir yılın sonundaysa çalışmalarını özellikle Aziz Petrus Sunağı'nın altında bulunan bölümde yoğunlaştırmışlar, çünkü daha önce de söylediğim gibi geleneğe göre kilisenin kurucusunun kalıntıları burada bulunuyor olmalıydı. İşte o zaman bütün bu mezar ve mozoleler ağına rastlamışlar. Bin yılı aşkın süredir hiç kimsenin ayak basmamış olduğu yerlere ulaşmışlar ve burada lahitler, freskler, testiler, kemik yığınları ve seramik parçalarıyla da karşılaşmışlar. P alanını ve Gaius'un sözünü ettiği mezarı da bu şekilde keşfetmişler."

"Ama Petrus'un kemiklerini bulamamışlar..."

Tomás, yüzünü bir belirsizlik ifadesiyle çarpıttı.

"Bilemiyoruz."

"Nasıl bilemiyoruz? Ya buldular ya da bulamadılar, bu kadar basit işte."

Tarihçi durumu ona daha açık biçimde ifade etmesi gerektiğini anlayarak düşüncelerini bir düzene koyabilmek için çaba harcadı.

"İkinci Dünya Savaşı sırasında, eski mağaraların altında kalan bütün bu bölgeyi araştırmak üzere Monsenyör Ludwig Kaas yönetiminde bir ekip oluşturuldu. Çalışmalar on yıl sürdü. Ancak Monsenyör Kaas'ın arkeoloji konusunda hiçbir bilgisi olmayan tam bir amatör olması sorun yaratıyordu. Keşfettiği her şeyi not edeceği bir günlük tutmak gibi konunun en temel kurallarından bile habersizdi, gerisini sen düşün!"

"Peki, sonra ne oldu?" diye sordu Maria Flor sabırsızlıkla. "Aziz Petrus'un kalıntıları bulunabildi mi, bulunamadı mı?"

Tarihçi, arkalarında kalmış olan P alanına açılan deliği işaret etti.

"Ekip gerçekten de Gaius'un Kupası'nın yakınlarında, kırmızı duvarın içindeki bir oyukta bazı kemiklere rastladı."

Maria Flor'un gözleri ışıldadı.

"Gerçekten mi?"

"Bu kemikler kumaş ve tahta parçalarına, bozuk paralara karışmış durumdaydılar. Yapılan radyografik, kimyasal ve mikroskobik incelemelerin sonucunda bunun, ileri yaşta, ortalamanın üzerinde irilikte bir erkeğin eksiksiz iskeleti olduğuna karar verildi."

Genç kadın heyecanını zapt etmekte güçlük çekiyordu.

"Yani... Aziz Petrus'un!"

"Varılan sonuç bu oldu gerçekten de," diye onayladı Tomás nişanlısının bu coşkusu karşısında eğlenmiş gibi. "Nihayet Aziz Petrus'un kalıntıları bulunmuştu."

Maria Flor içindeki coşkuyu daha fazla bastıramadı.

"Harika!"

Tarihçi onun heyecanını yatıştırmak istercesine elini kaldırdı.

"Sorun şu ki daha nitelikli olan başka bir araştırmacı aynı kemikleri incelediğinde bunların içlerinden biri bir kadın olan üç ayrı kişiye ait olduğu ve Aziz Petrus hakkında bildiğimiz verilere hiç uygun düşmediği sonucunu çıkardı."

Maria Flor yaşadığı düş kırıklığını gizlemedi.

"Ah!"

"Sonuç olarak elimizdeki bilgiler pek bir şeye yetmiyordu..."

"Yani... Bu durumda Aziz Petrus'un kalıntıları ortada yok, öyle mi?"

Yanıt olarak Tomás, sanki kaçınılmaz sonucu kabullenmeye çalışıyormuş gibi derin bir soluk alıp ayağa kalktı. Nişanlısı o kadar üzülmüş görünüyordu ki yanına gidip onu öptü.

"Aziz Petrus'un kalıntıları bulunamadı," diye mırıldandı. "Ne olmuş sanki? Ne çıkar bundan?"

Genç kadını dudaklarından önce usulca, sonra gitgide daha şevkle öptü. Bu öpücükler ve kollarında tuttuğu Maria Flor'un bedeninin sıcaklığı onu heyecanlandırıyordu.

"Ah!" diye haykırdı kadın dudaklarını onunkilerden kurtarmayı başarınca. "Sanki buracıkta..."

"Evet ya," dedi Tomás yüzünde hınzırca bir gülümsemeyle başını sallayarak. "Ne de olsa burada baş başayız ve üstelik..."

Maria Flor onun yüzüne baktı.

"Üstelik ne?"

Nişanlısı, sanki burayı şimdi bambaşka bir gözle görüyormuşçasına çevresine bakındı.

"Sence de buranın romantik bir havası yok mu yani? Romantik ve... Heyecan verici, değil mi yani? Neden bundan yararlanmayalım?"

"Tomás Noronha, yani senin aklından şimdi burada..."

Kadın cümlesini tamamlayamadı, çünkü adam dudaklarına tutkuyla yapışmıştı. Tomás, onun cömert bedeninin kendisininkine sıkı sıkıya sarılışını hissedebiliyordu. Bir eliyle beceriksizce kemerini çözmeye girişti.

"Olacak şey değil!" dedi kadın, nişanlısını sertçe iterek. "Olacak şey değil!"

Maria Flor geriye doğru bir adım attı ve az kalsın bir mozoleye takılacaktı.

"Neden olmasın?" diye sordu adam hayretle, onu arka üstü yuvarlanmasın diye sıkıca kavrarken. "Ne var bunda?"

"Burada olmaz. Burası bir mezarlık, Tomás! Üstelik de Vatikan'dayız!"

"Ne olmuş yani?"

Bu soru kadını derinden sarstı.

"Ne mi olmuş?" Katakompları işaret etti. "Aziz Petrus'un gömülmüş olduğu mozole hemen yanı başımızda!" Tavanı gösterdi. "Üstümüz-

deyse San Pietro Bazilikası, bütün Vatikan ve Papa var! Burası kutsal bir yer! Burada şey yapamayız..."

Tomás başını eğdi ve kollarını kavuşturarak ona alaycı gözlerle baktı.

"Ne yani, yobaz mı kesildin birden?"

"Hiç de yobaz falan olmadığımı gayet iyi biliyorsun, ama yine de Katolik'im ve görünüşe bakılırsa da senden daha fazla sağduyu sahibiyim! Siz erkekler, hepiniz aynısınız! Aklınız fikriniz orada!"

"İyi de iki gözüm, ikimizin baş başa olduğu şu anı değerlendirmekte ne kötülük var? Hem..."

Nişanlısı onu daha fazla konuşturmadı.

"Yapacak işin yok muydu senin?"

"Şey, evet... Var tabii."

"O halde işine bak!"

"İyi ama sevgilim, ikimiz birazcık..."

"İşinin başına," diye üsteledi genç kadın kararlılıkla. "Derhal."

Tomás'ın omuzları çöktü. Yenildiğinin farkındaydı.

"Eh, madem öyle diyorsun," dedi pes etmiş gibi. Araç gereç çantasını eline aldı. Peki sen ne yapacaksın?"

"Birazcık buraları keşfetmeyi istiyorum. Bana bir fener ödünç verir misin?"

Tarihçi çantasından çıkardığı ikinci bir el fenerini ona uzattı.

"Hiçbir şeye zarar vermemeye özen göster," diye uyardı onu. "Bu bölümün yalnızca arkeolojik araştırmalara ayrılmış olduğunu aklından çıkarma. Hiçbir şeye dokunma."

"Anladım. Sen nereye gidiyorsun peki?"

Tomás arkasına döndü ve fenerinin ışığı içinde uzaklaşmaya koyuldu.

"Benden buradaki mezar odalarının ve göreceğim her şeyin dökümünü çıkarmam istendi," dedi. "Valerius ailesine ait olan bölüme gidiyorum."

Yıkıntıların arasında Maria Flor çok geçmeden nişanlısının yalnızca fenerinin ışığını görüp, eski katakompların içinde yankılanan ayak seslerini duyar oldu.

III

Tomás, mezar yapısının yanına kazınmış yazıtı incelemeye başlayalı neredeyse bir saat oluyordu. Yer altı mezarının bu kanadına geldiğinden beri bütün zamanını, Valerius ailesinin mezarına komşu olan ve Hıristiyan yazıtını büyüleyici bulduğu bu mozoleye ayırmıştı. Dönemin toplumu içinde önemli bir mevkide bulunduğu anlaşılan merhumun anne ve babası Aziz Petrus'tan kendisine yakın gömülmüş olan ölülerin ruhları için şefaat diliyorlardı.

"Kendisine yakın..." diye mırıldandı Tomás taşa kazınmış sözcükleri düşünerek. "Hımm... İlginç."

İsa'nın ilk havarisinin gerçekten de bu yakınlarda gömülü olduğuna ilişkin yeni bir işaretti bu da, çünkü bu ricayı başka türlü yorumlamak pek mümkün görünmüyordu. Hem ayrıca, İsa'nın bilinen ikinci en eski resmi de bu mezar odasında bulunuyordu ve bu da bu mezarı daha da ilginç kılmaktaydı.

Arkeolojik çalışma günlüğüne birkaç not karaladı. Bu yazıtların çok kesin biçimde tarihlendirilmesi gerekiyordu. Onları her kim yazmışsa, bu dileğin yazıya döküldüğü dönemde Aziz Petrus'un kemikleri hâlâ burada, Gaius Kupası'nın içinde bulunuyor olmalıydı. Havariden "kendisine yakın" gömülmüş olanların ruhları için şefaat dilenmiş olması başka nasıl açıklanabilirdi?

"Tomás?"

Hem zaten bir arkeoloğun çalışması ayrıntılar üzerine olurdu. Geçmiş hakkında edinilen bilgilerin çoğunluğu kazılar sırasında bulunmuş olan dolaylı ipuçlarından çıkarılırdı. İlk bakışta ikincil önemde,

hatta belki tamamen değersizmiş gibi görünen kimi unsurların sonu çok hayati keşiflere çıkan yolları açmış olduğuna sıkça rastlanmıştı. Eldeki bilgileri toparlayıp...

"Tomás?"

Maria Flor'un uzaklardan gelen sesi tarihçiyi dalmış olduğu düşüncelerden sıyırdı. Tomás irkilip de arkasına döndüğünde karanlıklar içindeki katakomplardan başka bir şey göremedi.

"Ne oldu?"

"Buraya gelebilir misin?"

Adam bezginlikle içini çekti. Sonuç olarak nişanlısını yanında getirmesi çok da parlak bir fikir olmamıştı. Tek bir görevin üzerine odaklanarak saatler boyunca çalışmaktan hoşlanırdı, ona göre verimli olmanın tek yolu buydu, oysa bu şekilde bölündükçe dikkatini toplaması mümkün olamayacaktı.

"Geliyorum."

Doğrulurken acı dolu bir ifadeyle yüzünü buruşturdu. Arkeolojik kalıntıları incelemek için saatlerce çömelmek yalnızca yorucu olmakla kalmıyor, insanın sırtına da hiç iyi gelmiyordu. El fenerini yakıp Maria Flor'un P alanı tarafından gelen sesine doğru yöneldi.

Yıkıntıların arasında zikzaklar çizerken nişanlısının lambasının solgun ışığını kırmızı duvar üzerindeki deliğin arasından seçti. Genç kadın Petrus'un mezarının yakınında duruyordu.

"Gel de şuna bir bak," dedi Maria Flor.

Tomás, duvarın içinden karşı tarafa sıyrıldı. Nişanlısı, Petrus'un mezarında, ortadan kaybolmuş olan sütunun bulunduğu yerdeki duvarın üstüne tünemişti. Bu duvarın yüksekliği yaklaşık bir metre, kalınlığıysa elli santim kadardı.

"Ne var?"

"Burada bir sürü yazıt var. Baksana."

Tomás, ona doğru sokulup duvarın üzerine kazınmış olan yazıları inceledi.

"Ha, doğru. Grafiti duvarı bu."

"Ne dedin?" diye sordu kadın telaşla. "Serseriler Petrus'un mezarının üstüne duvar yazısı mı yazmışlar yani?"

"Hayır, hayır. Üzerine üçüncü yüzyıl Hıristiyanları tarafından yazılar yazılmış olduğu için buna grafiti duvarı deniyor. O çağlarda duvar yazıları pek yaygın olmadığından bu da ilk Hıristiyanların bu mozoleye verdikleri değeri gösteren bir kanıt aslında. Üstelik bunlar şifreli yazıtlar, şifreyi bilmeyenlerin anlaması mümkün değilmiş, bu da çok ilginç bir ayrıntı ve bize dönemin inançları konusunda bir fikir veriyor." Yazıtlardan birini işaret etti. "Şu iki simgeyi görüyor musun? Bunlardan biri *chi*, diğeri *rhô* anlamına geliyor ve bir araya geldiklerinde Mesih anlamı çıkıyor."

"Ha, anladım. Yerdeki şu çakıl taşı gibi."

"Hangi çakıl taşı?"

Maria Flor eğilip yerden aldığı bir taş parçasını ona gösterdi.

"Bak, gördün mü? Bunun üstüne de işaretler kazınmış."

Tarihçi eline alınca bunun aslında bir çakıl taşı değil de kırmızı duvardakinin aynısından bir alçı parçası olduğunu fark etti. Işığını parçanın üzerine tutarak üstündeki yazıtı inceledi.

"Tuhaf..."

O kadar şaşırmış görünüyordu ki nişanlısı meraklandı.

"Ne oldu?"

Tomás, yüzünde inanamıyormuş gibi bir ifadeyle uzunca bir süre hiç konuşmadan yazıtı evirip çevirerek ne anlama geliyor olabileceğini düşündü.

"Bu mümkün mü?" diye mırıldandı yanındakinden çok kendisine soruyormuşçasına. "Yani bu... Olabilir mi?"

"Ne olabilir mi? Neler oluyor Tomás?"

Adam sonunda gözlerini alçı parçasından ayırıp kadına baktı.

"Nerede buldun bunu?"

Genç kadın yerde, kırmızı duvar ile grafiti duvarının kesiştikleri noktayı işaret etti.

"Şurada. Neden?"

Tomás, telaşla not defterini açıp parçacığın üzerine kazınmış olan iki sözcüğü beyaz bir sayfaya alt alta yazdı ve düşünmeye koyuldu. İlk sözcüğün ikinci harfi E, son harfi de I idi. Biraz duraksayarak E'nin üzerine bir aksan koydu ve onu É'ye dönüştürdü, sonra da I'nin üzerini kapalı bir çemberle tamamlayarak onu bir çeşit P'ye çevirdi. Aklından geçen varsayımı denemek için sözcüğün sonuna iki harf daha ekledi, bir O ve bir Σ.

Gözlerini fal taşı gibi açarak olduğu yerde sıçradı.

"Evreka!"

"Ne? Ne buldun, söylesene?"

"Ne yazdığını görmüyor musun?"

Parçacığın üzerindeki harfleri yazdıktan sonra, ilk sözcüğe ΡΟΣ ekleyerek aldığı notu ona da gösterdi.

ΠÉΤΡΟΣ

ÉNI

Maria Flor bir şey anlamadığını açıkça itiraf etti.

"Bu bana hiçbir şey söylemiyor."

"*Petrus eni*!" diye haykırdı nişanlısı. "Olağanüstü bir şey değil mi bu?"

"Kesinlikle de, ne demek oluyor bu?"

Tarihçi o kadar heyecanlanmıştı ki, genç kadının bu konuda bir uzman olmadığını hatırlaması ve dolayısıyla onun ne şekilde akıl yürüttüğünü tahmin edemeyeceğini fark etmesi biraz zaman aldı.

"Petrus'un adı burada Yunan harfleriyle yazılmış. *Eni* sözcüğü ise olmak fiilinin çekimlenmiş hali. Yani *Petrus eni*, 'Petrus burada' anlamına geliyor! Anladın mı şimdi?"

Nişanlısı hâlâ pek bir şey anlayamamış gibi onun yüzüne bakıyordu.

"Burada mı? Burası neresi ki?"

Tomás, Petrus'un mezarını tutan sütunu işaret etti.

"Burada işte, mozolede!"

Genç kadının gözleri kocaman açıldı.

"Ah, şimdi anlamaya başlıyorum!" diye haykırdı. Birden bir kuşkuya kapılarak kaşlarını çattı ve yazıya baktı. "Tamam, Aziz Petrus'un burada olduğunu söylüyor, ama tam olarak nerede?"

Bu soru gayet yerindeydi. Tarihçi bir kere daha alçı parçasını inceledi. Rengi ve dokusu bunun kırmızı duvardan kopmuş olduğunu düşündürüyordu. Bu duvar mozoleden daha eski tarihli olduğuna göre görünüşe bakılırsa biri tıpkı bir tabletin üzerine yazar gibi bu parçayı kalıntıların yerini bildirmek için kullanmış olmalıydı. Bu durumda da Petrus'un kalıntıları duvarın içinde ya da yakınlarında bir yerlerde demekti. Onları bulabilmek için buraya bakmak gerekirdi.

İleride, bir laboratuvarda incelemek üzere alçı parçasını bir naylon torbanın içine koyduktan sonra Tomás, kırmızı duvarla grafiti duvarının kesiştikleri yere doğru yöneldi ve ikinci duvarın üzerinde bir açıklık fark etti. Kutsal kalıntıların korunması için düzenlenmiş bir oyuktan ziyade uyduruk bir gizleme yerine benziyordu bu.

"İşe bak!"

"Ne var?"

"Burada bir *loculus* varmış. Bak işte, bir *loculus* bu."

"O ne demek?"

Tomás, elini keşfettiği açıklığın içine soktu. Eliyle yoklayarak kapağı olmayan mermerden yapılmış bir çeşit kutu buldu.

"Bir çeşit yuva yani."

"İçinde bir şey var mı peki?"

Mermer kutunun içini önce yavaşça, sonra giderek artan bir heyecanla yoklayan Tomás, sonunda pes ederek üzüntüyle elini çekti.

"Hayır, hiçbir şey yok."

"Peki o zaman, Aziz Petrus nerede olabilir?"

Tarihçi sonra kırmızı duvarı inceledi ve ardından da mozolenin civarındaki yıkıntıların arasını karıştırdı. Ancak hiçbir yerde bir şey bulamıyordu. Hüsranla durup çeşitli varsayımları gözden geçirdi. Yeşil gözleri, kırmızı alçı parçasının üzerine kazınmış olan *Petrus*

eni sözcükleriyle grafiti duvarının içindeki *loculus* arasında gidip geliyordu. *Loculus*'un gerçekten de boş olması mümkün olabilir miydi? Düşünceye daldı. Yazıta göre Petrus burada olmalıydı, oysa *loculus* bomboştu. Bunun açıklaması ne olabilirdi?

Peki ya... ?

"Anladım!"

Arkasına dönüp lambasını en yakında bulunan *clivus*'a açılan deliğe doğru tuttu ve hızlı, kararlı adımlarla, sanki bir görev üstlenmiş gibi yürüdü.

IV

Derisi buruşuk, ince, uzun, beyaz sakallı, kel bir adam olan ihtiyar, Pigna Bahçesi'ne bakan pencerenin önünde oturuyordu. Hâlâ yarı uykuda gibi, sabah güneşinden yararlanarak, aşağıdaki kocaman yeşil kozalağın önünde fotoğraf çektiren turistleri ve avluda yürüyen papazları seyrediyordu. Bir bastonu tutmakta olan kemikli ellerinin sürekli olarak hafifçe titremesinden Parkinson hastalığına sahip olduğu anlaşılıyordu ve göz kapakları da sürekli ağırlaşıp kapanmaya başlıyor ama adam hemen yeniden uyanıveriyordu.

Tam uykuya dalıp gideceği bir anda arkasında hafif bir hareketlilik hissederek kimin yaklaştığına bakmak için başını çevirdi.

"Sinyor Sigone?"

İhtiyar yerinden sıçradı ve adını söyleyen adamı tanıyınca hemen uyandı.

"Ah, Profesör Noronha!" diye haykırdı. "Sizi görmek ne güzel. Kardinal Hazretleri de sizi arıyordu."

Bu haber Tomás'ı şaşırttı. Maria Flor'la birlikte Giovanni Sigone'yle görüşmeye gelmişti ama aslında aranan kişi kendisiydi.

"Kim dediniz?"

"Kardinal Barboni. Az önce buradan geçerken bana sizin nerede olduğunuzu sormuştu."

Tarihçinin yüzündeki ifade tamamen değişti: Şaşkınlığın yerini şimdi büyük bir merak almıştı. Daha neler? Angelo Barboni, Kutsal Makam'ın Devlet Bakanı, yani bir anlamda başbakanı ve kilisenin

Papa'dan sonraki en önemli ikinci kişisiydi. Aslında bu kuramsal olarak böyleydi ama gerçekte Papa bütün zamanını kilisenin önemli ruhani meselelerine ayırdığından o, Vatikan hükümetinin başı olarak dinî hükümdardan daha büyük bir somut nüfuza sahip sayılırdı.

"Kardinal Barboni mi? Beni neden görmek istiyormuş?"

"Bilemeyeceğim." Sigone elini havaya kaldırarak Pio-Clementino Müzesi'nden gelen bir genç adama bir işaret gönderdi. "Fabio!" diye seslendi. "Kardinal Hazretlerine Profesör Noronha'nın geldiğini haber ver! *Adesso*!"[7]

Genç müze görevlisi, kararlı bir şekilde "*Certo!*"[8] dedikten sonra Vatikan'ın koridorlarında gözden kaybolarak Sigone'yi bir kere daha Tomás ve Maria Flor'la baş başa bıraktı.

"Sizin de bildiğiniz üzere Sinyor Sigone, Kilise'nin kutsal arkeoloji komisyonu beni yer altı mezarının içinde bulunan lahitlerin bir dökümünü çıkarmakla ve Aziz Petrus'un kalıntılarından geriye kalanları aramakla görevlendirmişti," diye hatırlattı Portekizli tarihçi. "Aslında, bizzat siz de Monsenyör Kaas'ın çalışmalarına katılmıştınız, öyle değil mi?"

"*Vero*,"[9] diye doğruladı Sigone. "O zamanlar henüz çok genç ve saf bir *sampietrino*[10] idim ve Monsenyör Kaas'ın Papa Hazretlerinin emri üzerine yer altında giriştiği kazı faaliyetlerini yürütecek olan ekibe seçilmiştim. Ah, ne görkemli zamanlardı onlar!"

"Yer altı mezarının kazılmasına ve özellikle de Petrus'un mezarının keşfedilmesine tanıklık etmek ne büyük bir onur," diye doğruladı Tomás. "Müthiş bir deneyim olmalı!"

"Ah profesör, tahmin bile edemezsiniz! O gün Meryem Ana'ya şükürler etmek için ne çok dua etmiştim!"

---

7 (İt.) Hemen! (ç. n.)

8 (İt.) Elbette! (ç. n.)

9 (İt.) Doğru (ç. n.)

10 (İt.) San Pietro Bazilikası'nın düzenini sağlamaktan sorumlu görevli. (ç. n.)

Tomás, buraya gelmesinin asıl nedeni olan konuyu açmaya hazırlanmak üzere boğazını temizledi.

"Sinyor Sigone, size grafiti duvarı hakkında bir soru sormak istiyordum. Hangi duvarı kastettiğimi anladınız mı bilemiyorum, Petrus'un mezarının hemen yanı başındaki..."

İhtiyar, söz konusu duvarı gözünün önüne getirmeye çalışırken bakışları boşluğa dalıp gitti. Oraya uğramayalı onlarca yıl olmuştu gerçi ama P alanının bütün ayrıntıları belleğinde kazılıydı ve aralarında grafiti duvarı da bulunuyordu.

"Evet, gayet iyi anladım. Mozoleye bağlı olan ve üzeri yazılarla kaplı duvarı söylüyorsunuz."

"Onu diyorum, evet. Bu duvarın aşağı yukarı tam orta hizasında bir yuva bulunduğunu da biliyorsunuzdur sanırım?"

"Yuva mı?"

"Evet, bir *loculus*... Duvarın içinde mermer levhalarla örtülmüş bir tür delik. Böyle bir şey gördüğünüzü hatırlıyor musunuz?"

Yaşlı adamın donuk bakışlı gözleri birden parladı.

"Ah evet! Bildim! Bildim!"

"Bu *loculus* boş gibi görünüyor."

"Öyleydi gerçekten."

"Ama bu sizce de biraz tuhaf değil mi Sinyor Sigone? Dönemin Hıristiyanlarının bu *loculus*'u mermerlerin arkasına gizlemiş olmaları ona önem verdiklerini gösteriyor, özellikle de nerede bulunduğu hesaba katılınca. Oyuk açmak için onca zahmete girip mermerine bir servet harcadıktan sonra içini boş mu bırakmışlar yani?"

Eski *sampietrino* başını sallayarak onayladı.

"Evet, tuhaf gerçekten."

"Mozoleyi ilk keşfettiğiniz zaman da bu *loculus* yine boş muydu?"

Sigone yine başını salladı.

"Evet, evet."

Yaşlı adamın yanıtı Tomás'ı düş kırıklığına uğratmıştı. Kırmızı duvardan düşmüş olan alçı parçasının üzerindeki yazıda açıkça "Petrus burada" deniyordu. Ama orası neresiydi? Olsa olsa *loculus* olmalıydı. Ancak yer altı mezarına ilk defa girip de Petrus'un mezarını keşfetmiş olan *sampietrino* ekibinin hayatta kalan son üyesi karşısında duruyor ve ona bu yuvanın ilk buldukları zaman bile boş olduğunu söylüyordu işte.

"Anlıyorum," diye mırıldandı tarihçi. "Demek içinde hiçbir şey yoktu."

Yaşlı adam duraksadı.

"Yani, sadece yıkıntılar vardı."

Bu yanıt Tomás'ın merakını uyandırmıştı.

"Yıkıntılar mı? Ne türden yıkıntılar yani?"

"Toz toprak işte. Taş parçaları." Adam, sözünü ettiği şeylerin önemsizliğini vurgulamak için omuzlarını kaldırdı. "Özel bir şey yoktu."

Bu haberi duyunca Portekizli tarihçinin kalp atışları hızlandı. Yoksa bunlar...

"Peki... O yıkıntıları ne yaptınız?"

"Monsenyör Kaas hepsini kaldırttı."

Tomás yerinden sıçradı ve âdeta haykırdı.

"Kaldırttı mı?"

Sigone yersiz bulduğu bu tepki karşısında ürkmüştü. Söylediği şeyde karşısındakinin böyle bağırmasına yol açabilecek ne olabilirdi ki?

"Bir sorun mu var profesör?"

"Bir felaket bu!" diye bağırdı Tomás, ihtiyarı omuzlarından tutup sanki bir kemik yığınından ibaretmiş gibi sarsarak. "Ne yapmış olduğunuzun farkında değil misiniz siz? Bunun bir suç olduğunu..."

Dehşete kapılmış olan *sampietrino* elleriyle başını korudu.

"Ne yapmışım ben profesör?"

Soğukkanlılığını, yaşlı bir adamcağıza fiziksel olarak saldıracak derecede yitirmiş olduğunun farkına varan Portekizli onu hemen bıraktı.

Çevresine bakınınca olaya tanıklık etmiş olan turistlerin jandarmaya ya da İsviçreli muhafızlara haber vermek ile vermemek arasında gidip geldiklerini hissetti.

Durumu kurtarabilmek için yüzünde koca bir gülümsemeyle elini dostça Sigone'nin omuzuna koydu. Yoldan geçenler gezinmelerine devam ettiler.

Tarihçi rahat bir soluk alarak cılız ihtiyarı sorgulamaya kaldığı yerden devam etti.

"Sinyor Sigone, Monsenyör Kaas durumu arkeologlara haber vermiş miydi bari?"

İtalyanın korkusu daha da artmış göründü ama yine de konuştu.

"Alt tarafı taş molozlarıydı onlar profesör."

"Tamam da onları bulduğunu arkeologlara bildirdi mi, bildirmedi mi?"

"Bildirmedi elbette profesör. Moloz bulduğunu kime, ne diye bildirecekti sanki?"

Tomás, herhangi bir arkeolog için apaçık görünecek olan bir gerçeği iyice açıklamak zorunda olduğunun farkına varınca bıkkınlığını gösteren bir hareket yaptı. İçinden ihtiyarı bir kere daha silkelemek, adamı haşlayıp bağırıp çağırmak geliyordu.

Yine de kendini tuttu.

"Arkeolojik bir kazı alanında bulunan her şeyin bir önemi vardır Sinyor Sigone. Yıkıntıların bile. Özellikle de yanı başında *'Petrus eni'* yazan bir yuvanın içinde bulunmuşlarsa, anladınız mı şimdi?"

"*Petrus*... Ne?"

Sinirinin yine tepesine çıkmakta olduğunu hisseden Tomás, oradan uzaklaşmanın en iyisi olacağında karar kıldı. Hem zaten, kendini arkeolog sanırken İncil arkeolojisi tarihinin en büyük keşiflerinden birini mahvetmiş olan monsenyör Kaas'ın beceriksizliğinin sorumlusu da bu ihtiyar *sampietrino* değildi elbette. Üstelik bu olayda Sigone'nin herhangi bir sorumluluk payı olmuş olsa bile artık iş işten geçmişti çoktan.

Tarihçi pes ederek uzaklaşmak üzere arkasını döndü.

"Bu konuşmayı tamamen unutabilirsiniz Sinyor Sigone," dedi adamı selamlayarak. "Bir arkeoloji kazısında, özellikle de bu kadar önemli bir kazı alanında bulunan molozları atmak kimsenin yapacağı iş değildir ama... Olan olmuş artık. Size iyi günler dilerim."

Tomás yanında Maria Flor'la birlikte, başı önünde, bezgin bir halde uzaklaşarak Vatikan'dan çıkıp bu büyük rezaleti bir an önce unutabilmek için Orta Çağ sarayına açılan uzun Bramante koridoruna doğru yöneldi. İnsan nasıl bu kadar aptal olabilir, diye geçiriyordu içinden. Böyle bir şeyi kim...

"Yıkıntıları atmadı."

Yaşlı adamın sözcüklerini duyunca akademisyen olduğu yerde durup arkasına döndü.

"Efendim?"

"Monsenyör Kaas onları atmadı."

Olduğu yerde kalakalmış olan Tomás yüzünde umutla karışık bir inanmazlık ifadesiyle Sigone'nin suratına bakıyordu.

"Nasıl?"

Eski *sampietrino* ayağa kalktı ve bastonunun madenî ucu yerin mermerine çarptıkça şıkırdayarak iki Portekizliye doğru yavaşça yürüdü.

"*Loculus*'un içinden çıkanların nerede bulunduğunu biliyorum."

V

Büfenin eski dolabının kapaklarını açtıktan sonra Giovanni Sigone, saçsız başını içeri sokup ilk rafın üzerindekileri karıştırmaya koyuldu. Hiçbir şey bulamayınca bir üsttekine geçti ve böylece bütün rafları taradıktan sonra hoşnutsuzlukla homurdandı. Aradığı şey bu dolapta değildi.

Kapıları kapatıp hemen yanı başındaki dolaba geçti ve aynı işlemi bunda da yineledi. Üçüncü rafa geldiğinde birden durdu.

"İşte!"

Meraktan yanıp tutuşan Tomás ve Maria Flor yanaşıp yaşlı adamın omzunun üzerinden bakmaya çalıştılar.

"Size yardım edebilir miyim?"

Eski *sampietrino* rafın üzerine eğilip bütün enerjisini bir araya toplayarak burada duran bir nesneyi eline aldı.

"*Porca miseria!*"[11] diye mırıldandı dişlerinin arasından. "Biraz yaşlanmış olabilirim ama bu kadarcık iş için hâlâ gücüm var herhalde!"

İki Portekizlinin aslında hiç de adamın yeterliliklerini sorgulamak gibi bir niyetleri yoktu. Hatta ihtiyarın hâlâ kuvvetli olduğunu kanıtlayabilmeye böylesine kararlı oluşunu dokunaklı da bulmuşlardı. Ancak adamcağızın cılız bedeni söz konusu nesneyi kaldırmaya çalışırken öyle bir titriyordu ki gerçekten endişelendiler.

"Acaba, izin verseniz de..."

11 (İt.) Lanet olsun! (ç. n.)

Ağırlık altında dengesini yitirmiş olan Sigone kendi çevresinde döndü ve bir sarhoş gibi sendeleyerek odanın ortasını kaplayan masanın üzerine kocaman bir tepsi bıraktı.

"Ahhh," diye inledi, harcadığı çabadan şişmiş olan suratı mosmor bir renge dönmüşken.

Gerçi değerli tarihsel kalıntılara bu şekilde muamele etmek çok doğru bir davranış değildi ama Tomás, kendisine yardım etmeye çalışan adamı daha fazla kızdırmamak için bir şey söylememeyi tercih etti. İki Portekizli, tepsinin üzerinde duran ve içinde ne olduğu anlaşılamayan tozlu naylon torbaya iştah dolu gözlerle bakıyordu. İlk bakışta, yer altı mezarının ilk kazısının başında bulunan kişinin düştüğü hatayı yineleyerek bunun bir moloz yığınından başka bir şey olmadığını düşünmek çok kolaydı.

"Monsenyör Kaas'ın grafiti duvarının içindeki *loculus*'tan çıkardıkları bunlar mıydı?"

Harcadığı çabadan dolayı hâlâ soluk soluğa olan yaşlı adam, kalbi küt küt çarparken başıyla onayladı.

"Kesinlikle. Torbayı açmak ister misiniz profesör?"

Tomás, arkeologların değerli nesnelere dokunurken mutlaka ellerine geçirdikleri eldivenlerini cebinden çıkardı ve onları taktıktan sonra da hemen yan taraftaki boş masanın üzerine geniş bir çarşaf serdi.

Yavaş ve nazik hareketlerle naylon torbanın ağzını kapatan düğümü çözdü ve içindekileri parça parça çıkarmaya koyuldu. Sanki kristal parçalarıyla çalışıyormuşçasına binbir özenle her bir parçayı çarşafın üzerine yan yana dizdi.

"Flor, not alabilir misin?"

Maria Flor, nişanlısının çantasından bu gibi durumlarda kullandığını bildiği arkeoloji günlüğünü çıkarıp bir de tükenmez kalem hazırladı.

"Seni dinliyorum."

"Yaz lütfen. İki kırmızı parça."

Kadın yazdı.

"Hı hı..."

"İki kumaş parçası."

"Hı hı..."

"Toprakla kaplı birkaç kemik."

"Evet."

"Çakıl taşları, kum ve kil tanecikleri."

"Hı hı..."

Naylon torba boşalmıştı. İki Portekizli ve İtalyan adam çarşafın üzerinde dağınık duran parçaları uzun uzun seyrettiler.

"Monsenyör Kaas haklıymış," diye karar verdi Sigone sessizliği bozarak. "Bunlar toz topraktan başka bir şey değil."

Yüzünden hiçbir ifade okunmayan Tomás, içini kaplayan duyguyu gizlemekte zorlanan bir sesle yanıt verdi.

"Bir hazine bu."

"Hazine mi?" diye sordu yaşlı *sampietrino* hayretle. "Bu molozlar mı? İyi de profesör, burada birkaç kemik parçası ile kumdan, kilden başka bir şey yok ki. Şu kumaşa bir bakın: Adi bez işte, hiçbir özelliği yok. Neresi hazine bunun sanki?"

"O çağlarda Avrupa'da hemen hemen hiç ipek dokumacılığı yoktu Sinyor Sigone. Bütün kumaşlar böyle bayağıydı. Ama bakın, bu kumaş parlıyor. Adi bir bez değil bu, bize kaba görünüyor olsa da zamanında değerliymiş."

Yaşlı adam kuşkuyla yüzünü buruşturdu.

"Öyle mi dersiniz profesör?"

"Evet." Kumaşın bir ayrıntısını işaret etti. "Baksanıza, kenarına altın iplik çekilmiş."

Bu sözcüğü duyunca Sigone'nin gözleri kocaman açıldı.

"Altın mı?"

"Evet ya, altın."

"*Dio mio!*[12] Meğer gerçekten de değerliymiş!"

12 (İt.) Tanrım! (ç. n.)

"Öyle ya, ama şimdi asıl o dönem için bu kadar kaliteli olan bir kumaşın bu *loculus* içinde ne aradığını anlamamız gerekiyor. Böylesine değerli bir nesneyi ne diye bir duvarın içine oyulmuş bir yuvaya koymuşlar?"

"Bunun nedeninin kumaşın çok büyük değer taşıyan bir nesneyi sarmak için kullanılmış olması akla yatkın görünüyor," dedi şimdiye dek sessiz kalmış olan Maria Flor. "Ben başka bir açıklama bulamıyorum."

"İyi de ne olabilir ki bu?" diye sordu Sigone gözleri ışıldayarak. "Altın mı? Mücevherler mi?"

Tomás kollarını kavuşturdu.

"Daha da değerli bir şey."

İtalyan bir kahkaha patlattı.

"Altından, mücevherden daha değerli ne olabilir ki profesör?"

Tarihçi, naylon torbadan çıkardığı toprak kaplı beyaz parçaları gösterdi.

"Bu kemikler."

"Haydi ama! Bunlar neden o kadar değerli olsunlar ki?"

Tomàs, eski ve pis kemik parçalarından birini eline alıp daha iyi inceleyebilmek için gözlerine yaklaştırdı. Bir ayrıntı dikkatini çekince çantasından bir büyüteç çıkarıp parçayı bunun altına yerleştirdi. Gerçekten de çok eski görünüyordu. Sonra büyüteci tekrar yerine koyup kemiği de çarşafın üzerine, tepsinin yanı başına geri koydu.

"Bunlar Aziz Petrus'un kalıntıları."

VI

Maria Flor ve Giovanni Sigone'nin fal taşı gibi açılmış gözleri, çarşafın üzerinde duran kemiklerin İsa'nın havarisi Petrus'a ait olduğunu öğrendiklerinde içlerini kaplamış olan müthiş hayreti dışarıya vuruyordu. Tomás bunu söylerken kendinden bu kadar emin bir tavır takınmış olmasa ve dünyaca ünlü akademik çalışmaların altında imzası bulunmasa ona hayatta inanmazlardı.

Yaşlı *sampietrino* o kadar şaşırmıştı ki uzunca bir süre ağzı açık kaldı.

"*Madonna mia!*"[13]

Tomás nesnelerin hepsini çarşafın içine iyice sardıktan sonra çarşafı naylon torbanın içine soktu ve ağzını da özenle düğümledi.

"Şimdi bunların hepsinin laboratuvarda incelenmesi gerekecek," dedi. Arkeoloji günlüğünü açarak bir sayfa kopardı ve yazmaya başladı. "Bu kemiklere karbon 14 testi yapılacak ve bir spektometre kullanılarak da..."

"Profesör Noronha, Tanrı'ya şükür sizi bulabildim!"

Odanın içinde yankılanan bu sesi duyunca her üçü de dönüp baktı. Mor bir cübbe içinde, başında bir takke taşıyan, göbekli bir din adamı, kapıda durmuş onlara bakıyor, silüeti gün ışığında seçilebiliyordu.

Adamı tanıyarak ilk tepki veren ihtiyar Sigone oldu ve hemen başını önüne eğip diz çökerek titreyen ellerini kavuşturdu. Vatikan'da geçirmiş olduğu uzun yıllar içinde Kutsal Makam'ın ağır protokol ku-

13 (İt.) Meryem aşkına! (ç. n.)

rallarını iyice öğrenmişti ve bu kurallar onu böyle önemli kimselerin huzurunda eğilerek selam vermeye zorluyordu.

"Kardinal hazretleri..."

Eski *sampietrino*'nun selamını kabul ettiğini gösteren bir hareket yaptıktan sonra kardinal, ağırbaşlı, ciddi ve neredeyse krallara özgü bir yürüyüşle odanın içinden geçip Tomás'a yaklaştı.

"Sanıyorum sizinle henüz tanışmadık evladım, bu yüzden izin verin de kendimi tanıtayım. Ben Kardinal Angelo Barboni, Kutsal Makam'ın devlet bakanıyım. *Come sta*[14], profesör?"

Tarihçi, gayriihtiyari bir hareketle yeni gelene elini uzatarak adamın yüzüne şaşkınca bakakaldı. Karşısında duran ve yüzünde sevecen bir ifadeyle hatırını soran bu kişi Papa'dan sonra Kutsal Makam'ın en nüfuzlu insanıydı.

"Kardinal... Hazretleri..." dedi Portekizli şaşkınlıkla duraksayıp adamın elini sıkmasının yeterli olup olmayacağını, yoksa az önce *sampietrino*'nun yaptığı gibi elini öpmesinin de mi gerekli olduğunu düşünerek. "Bu onuru neye borçluyum?"

Kardinal Barboni ona dostça gülümsedi.

"Sizi arıyordum evladım."

Tomás o zaman, ilk karşılaştıklarında Sigone'nin kendisine söylediği şeyi hatırladı.

"Doğru ya, bana da haber vermişlerdi," dedi başını sallayarak. "Size nasıl yardımcı olabilirim?"

"Bana çok yardımcı olacaksınız evladım," diye karşılık verdi devlet bakanı, doğasında var olduğu anlaşılan bir iyi niyetlilikle. "Ancak ne yazık ki her şeyden önce size kötü bir haber vermem gerekecek. Ne yazık ki katakomplardaki her türlü araştırma askıya alındı."

Bu haber tarihçi üzerinde bir şok etkisi yarattı.

"Efendim?"

14 (İt.) Nasılsınız? (ç. n.)

"Bunun sizi şaşırttığının farkındayım, inanın bana biz de sizin kadar üzülüyoruz. Ancak ortada kimi gerçekler var. Bazilikanın temelleri sizin çalışmakta olduğunuz alanın tam üzerinde duruyor ve gereksiz bir riske girmeyi de hiç istemiyoruz."

"Ne riski Kardinal Hazretleri? Bildiğim kadarıyla ben bazilikanın yapısına hiç dokunmuyorum!"

"Önemli olan yapıya dokunmanız değil evladım. Bana anlatılanlara bakılacak olursa bazilikanın temellerinin bulunduğu hizada kazılar yapıyormuşsunuz ve üstelik kazma, kürek de kullanıyormuşsunuz, öyle mi?"

"Bu doğru, ama çok küçük gereçler bunlar, onları yalnızca titizlik gerektiren birkaç işte kullanıyorum o kadar. Aşağıda büyük bir şantiye kurmuş falan değilim. Ne vinç ne matkap ne de benzeri başka bir şey kullanıyorum."

"Ne yazık ki sorun burada değil. Mühendislerimiz, yer altı mezarında yaptığınız çalışmaların istemsiz olarak heyelanlara ya da bazilikanın yapısal bütünlüğüne zarar verebilecek su sızıntılarına yol açabileceğinden endişe ediyorlar."

"Ancak ben, kilisenin kutsal arkeoloji komisyonu tarafından yer altı mezarında bulunan yazıtların dökümünü çıkarmakla görevlendirildim. Gereken her türlü izne sahibim. Kardinal Hazretleri eğer Monsenyör Respighi ile konuşacak olurlarsa..."

"Üzülerek bildiriyorum ki izinleriniz geçici olarak askıya alınmıştır," diye ekledi devlet bakanı yumuşak ama kararlı bir sesle. "Şu anda katakomplarımız kapatılıyor ve mühendislerimiz izin verinceye dek bir daha içeriye kimse alınmayacak."

"Ama... ama..."

Kardinal Barboni, elini onun omuzuna koydu.

"Evladım, nasıl bir düş kırıklığı içinde bulunduğunuzu anlıyor ve size bu hiç de hoş olmayan ani kararımızdan dolayı en içten özürlerimi sunuyorum. Bununla birlikte, siz de takdir edeceksinizdir ki bazilikamızın yapısal bütünlüğü ve içinde bulunan kimselerin can

güvenliği doğal olarak bizim birinci önceliğimizdir. Sizden sabır ve anlayış rica ediyorum. Ücretlendirme konusundaysa hiçbir kaygınız olmasın, mühendislerimiz altyapının sağlamlığını denetleyip de yetkililer gereken kararları alıncaya dek çalışamayacak olsanız bile biz size vermiş olduğumuz sözü yerine getireceğiz."

Tomás yenilgiyi kabullenerek iç geçirdi. Güvenlik gerekçeleriyle alınmış böyle bir karara nasıl karşı çıkabilirdi ki?

"Eh, pekâlâ," dedi. "Ne zaman başlayabilirim, bir fikriniz var mı?"

"Büyük olasılıkla birkaç gün sonra."

"Bu süre içinde ne yapacağım peki? Gezecek miyim?"

Din adamı, ellerini birbirine sürttü.

"Sizi meşgul edebilecek bir konu var ve hizmetleriniz bizim için çok değerli olabilir." Kapıyı işaret etti. "Benimle dışarıya kadar gelebilecek misiniz, *per favore*?"

"Konu nedir acaba?"

"Son derecede acil bir mesele ve içeriği de..." Maria Flor ve ihtiyar Sigone'nin kendisini dinlediklerini fark edince cümlesini yarıda kesti. "Aslında bu konudan herkesin yanında söz etmemem gerekiyor."

Tarihçi, Maria Flor'a doğru elini kaldırdı.

"Nişanlım herkes değildir..."

Kardinal yüzünde belirsiz bir ifadeyle genç kadına baktı.

"*Mi dispiace*[15] ama sinyorina gibi sıradan bir kimseyi böylesine önemli bir meseleden haberdar etmek çok riskli olacak."

Maria Flor'un gözleri sarsılmış gibi bir ifadeyle kocaman açıldı.

"Efendim? Ne dediğinizi pek anlayamadım. Ne ima ediyorsunuz siz?"

Tomás da ağzını açmış itiraz etmeye hazırlanıyordu ki, devlet bakanı ondan önce davranarak kulağına fısıldadı.

"Ortada çok ciddi bir tehlike var profesör. Güvenlik nedenleriyle sinyorinanın da başka kimsenin de bu konudan haberdar olmaması

15 (İt.) Kusura bakmayın (ç. n.)

gerekiyor. Rica ediyorum bana güvenin. Kendisi için de en iyisi böylesi olacaktır."

Tomás duraksadı. Maria Flor'u bunun dışında tutmayı hiç istemiyordu ama duyduğu sözcükler de onu sarsmıştı. Ciddi bir tehlike ha? Bilmezse daha güvende mi olacaktı yani? Bu ne anlama geliyordu böyle? Devlet bakanı gibi önemli bir makamda bulunan bir kişinin kendisini bulabilmek için Vatikan'ın koridorlarını bizzat arşınlamış olması, konunun gerçekten de çok büyük bir önem taşıyor olması gerektiğini düşündürüyordu.

Yüzünde çaresizce bir ifadeyle nişanlısına dönüp ona pes etmeleri gerekeceğini bildirmeye çalıştı.

"Baksana Flor, görünüşe bakılırsa..."

"Nasıl yani?" diye sözünü kesti genç kadın öfke dolu bir sesle. "Ben bütün günümü senin yanında olmaya ayırıyorum ve sen de beni bırakıp gitmeyi istiyorsun, öyle mi?"

Ondan böyle şiddetli bir tepki beklemeyen Tomás bir adım geri çekildi.

"Öyle değil sevgilim. Mesele şu ki..."

Maria Flor parmağını suçlarcasına uzatarak ona doğru ilerledi.

"Ben de bana değer verdiğini sanıyordum!" dedi nefretle. Din adamını işaret etti. "Kardinalin birinin birden ortaya çıkıp da büyük tavırlar takınarak benim güvenine layık olamayacak 'sıradan' biri olduğumu söylemesini, beni âdeta başından savmasını sen de sineye çekeceksin, öyle mi yani?"

"Sakin ol, durum hiç de öyle değil aslında..."

"Olacak şey değil bu! Tam bir hakaret!"

"Yapma ama kendine gel iki gözüm."

Maria Flor birden arkasını dönerek Vatikan'ın Arkeoloji Dairesi'nden bir hışımla çıktı ve merdivenlerden aşağıya inmeye koyuldu.

"Akşam yemeğine beni hiç bekleme, anladın mı?"

"Ama Flor..."

"Elveda!"

Tomás onun peşinden gitmeyi istedi. Nişanlısı aşırı tepki vermişti ve onu yatıştırması gerekiyordu.

Ancak merdivenin sahanlığında donakaldı, çünkü Kardinal Barboni'nin arkasından seslendiği şu sözcükleri duymuştu:

"Profesör Noronha, gitmeyin! Kilise'nin bekası tehlikede!"

Tarihçi, kararsızlıkla duraksadı. Maria Flor'un huyunu iyi bildiğinden şu anda onu yakalamasının ve kendisi için işi de dâhil her şeyden daha önemli olduğunu ona kanıtlamasının gerekli olduğunu biliyordu. Yine de kardinalin sözlerini kulak ardı edemezdi. Kutsal Makam'ın kendisine ihtiyacı vardı ve devlet bakanı az önce ona Kilise'nin bekasının tehlikede olduğunu bildirmişti. Ne demek oluyordu ki bu şimdi? Neler oluyordu acaba?

Mesleki yükümlülüklerden kaçınmak, Tomás'ın doğasında olan bir şey değildi. Dahası burada söz konusu olanın yalnızca görev duygusu değil aynı zamanda merak da olduğunu kendine itiraf ediyordu. Kardinal Barboni'yi onu bulabilmek için Vatikan'ı altüst etmeye iten neden ne olabilirdi acaba? Katolik Kilisesi'nin bekasını tehdit edebilecek kadar büyük tehlike neydi ki?

Merdivenin tepesinden Maria Flor'un gözden kayboluşunu izledi, genç kadının ayak sesleri yavaş yavaş uzaklaşarak Vatikan'ı arşınlamakta olan turistlerinkilere karışıp gitti.

"Hay aksi!" diye mırıldandı bakışlarını onun gözden kaybolduğu koridordan ayırmadan. "Ne de pis huyu var!"

VII

Kardinal Barboni yaygın efsanenin söylediğinin aksine Michelangelo tarafından tasarlanmış olmayan, abartılı üniforması içindeki bir İsviçreli muhafız eşliğinde Tomás'ı Kutsal Makam'ın bahçesine kadar götürdü. Bedeninin ağırlığına ve soluğunun kesilmesine karşın devlet bakanı hızlı adımlarla yürüyor ve kendisinden hayli genç olmasına rağmen Tomás'ı da kendi temposuna ayak uydurmak zorunda bırakıyordu.

Sola dönüp birkaç kapıdan geçtikten sonra Belvedere'ye çıktılar ve yine hızlıca avluyu aştılar.

"Çabuk olalım," dedi Kardinal Barboni, soluk soluğa olduğu halde seri adımlarla yürümeyi sürdürerek. "Geç kaldık."

"Neler oluyor Kardinal Hazretleri?"

"Kendisi bizi bekliyor."

Bekleyenin kim olduğunu açıklamadı ve aklı başka düşüncelere takılmış bulunan Tomás da sormadı. Grafiti duvarının içindeki *loculus*'tan çıkarılmış olan kemiklerin bulunduğu naylon torbayı da yanında taşıyordu ve devlet bakanına sabah olup bitenleri açıklamaya karar verdi. Bir yandan yürürlerken, bir yandan da ona yer altı mezarında keşfettiklerini anlattı. Sözlerinin sonunda da ona içinde kemikleri taşımakta olduğu torbayı gösterdi ve bulmuş olduğu şeyin ne olduğunu düşündüğünü ona söyledi.

"Kardinal hazretleri, burada Havari Petrus'un kalıntıları bulunuyor."

Bunu söylediği sırada Borgia Kulesi'nin altına varmışlar, onları Cortile di San Damaso çevresindeki binalara götürecek olan bir kapıdan

geçmeye hazırlanıyorlardı. Kardinal Barboni bu sözcükleri duyduğu anda olduğu yerde durdu ve doğru duyduğundan emin olmak istermiş gibi, şaşkınlıkla Tomás'ın suratına bakakaldı.

"Ne dediniz?"

"Bunlar Petrus'un kalıntıları. İsa'nın balıkçı olan yoldaşını kastediyorum, hani şu Kilise'nin üzerinde inşa edileceği kaya olduğu söylenen ve ilk papa olan kişi."

"Aziz Petrus mu?"

Tomás, naylon torbayı sanki bir zafer kupasıymış gibi kaldırarak Kutsal Makam'ın devlet bakanına gösterdi.

"Evet. Bunlar bizzat onun kemikleri."

Torbaya inanmaz gözlerle bakan Kardinal Barboni'ye âdeta bir anda vahiy gelmiş gibi oldu. Hemen yere diz çöküp naylon torbanın karşısında istavroz çıkarttı.

"*Madonna mia*!" Sonra da ayağa kalkıp yüzünde ani bir kuşkuyla tarihçiye baktı. "Bundan kesinlikle emin misiniz evladım?"

"Neredeyse tamamen. Petrus'un mezarı olarak bildiğimiz yerin hemen bitişiğindeki bir duvarın içinde, mermerle gizlenmiş bir yuvadan çıkarılmış bu kemikler. Yerde, hemen yakınlarında, üzerine Yunanca *Petrus eni*, yani 'Petrus burada' yazılmış olan bir kırmızı duvar parçası buldum. Sizce bundan ne sonuç çıkarılır?"

Devlet bakanı bu sefer de kendi üzerinde istavroz çıkarttı.

"Yüce Kutsal Bakire! Ama bu... olağanüstü bir şey."

"Elbette ki emin olmak için bu kemiklerin laboratuvar incelemesine gönderilmesi gerekecek şimdi. Eğer Petrus hakkında bildiklerimize uygun düşen bir kişiye ait oldukları kanıtlanırsa, o zaman bu koşullar altında en yüksek düzeyde emin olabileceğiz. Bu yüzden de Kardinal Hazretleri beni her nereye götürmeyi istiyorlarsa, öncesinde bu örnekleri incelenmek üzere laboratuvara teslim etmeyi tercih edeceğim."

"Ah, demek henüz kesin olarak emin değilsiniz ve daha yapılması gereken testler olacak..."

"Tabii ki. Varsayalım ki incelemeler sonucunda kemiklerin örneğin bir kadına ya da küçük bir çocuğa ait olduğu ortaya çıktı. Bu durumda elimizdekilerin Petrus'a ait olamayacağını anlamış oluruz. Doğrulanması mümkün olan ne varsa doğrulatmamız gerekiyor."

Kardinal Barboni, içi kemiklerle dolu torbaya düşünceli gözlerle baktı.

"Bakın evladım, şimdilik bunu aramızda tutalım, olmaz mı? Bu çok önemli bir keşif, sonradan temelsiz olduğu anlaşılacak bir heyecan yaratmayalım. Böyle bir durum çok can sıkıcı olur, hatta işimizi zora sokar. Bütün dünyanın alay konusu olabiliriz. İlk önce bu kemikler bir laboratuvara gönderilsin hele. Eğer gerçekten de Petrus hakkında bildiklerimizle uyumlu olan bir erkeğe ait oldukları ortaya çıkarsa o zaman duyurabiliriz." Parmağını dudaklarına götürdü. "Ancak şimdilik erken bir umut yaratmanın hiç âlemi yok."

"İçiniz rahat olsun, bundan kimseye söz edecek değilim."

Devlet bakanı, mutlak bir kesinlikle emin olunmayan bir keşif söz konusu olduğunda sessizliği korumanın ne kadar önemli olduğunun altını çizmek üzere işaret parmağını havaya kaldırdı.

"Papaya bile, anlıyor musunuz?"

Tomás, üzerine notlarını aldığı kâğıt parçasını cebinden çıkarıp karşısındakine uzattı.

"Laboratuvarda yapılması gereken incelemelerin bir listesini çıkardım. Şimdi bunu örneklerle birlikte teslim etmek üzere oraya uğrayabilir miyiz?"

Kardinal, kâğıdı eline alarak yürümeye başladı, Tomás ve İsviçreli muhafız da peşine düştüler.

"Korkarım oraya hemen şimdi gidemeyeceğiz," dedi adam hiçbir şeyin kendisini hedefinden saptırmasına izin vermeyecek birinin kararlılığıyla. "Şimdiden geç kaldık bile, üstelik katılmamız beklenen toplantı son derece büyük bir önem taşıyor."

"Bu kemiklerin gerçekten Havari Petrus'a ait olup olmadıklarının belirlenmesinden de daha mı önemli yani?"

Din adamı duraksadı. İlahiyat açısından bakılacak olursa gerçekten de hiçbir şey böyle bir keşiften daha önemli olamazdı. Dahası, Vatikan'ın altında bulunan katakompların iki bin yılı aşkın zamandır İsa'nın en yakın yoldaşını barındırmakta olduğunu öne sürdükten sonra şimdi bir de onun kalıntılarını gösterebilmek Katolik Kilisesi için Protestan ve Ortodoks rakiplerine karşı nasıl da büyük bir darbe olacaktı!

"Hervé!" diye seslendi onlara eşlik etmekte olan İsviçreli muhafıza doğru dönerek. "Bizi Apostolik Saray'a bıraktıktan sonra bu torbayı derhal ulağa teslim et ki Roma Üniversitesi'nin laboratuvarına götürsün, anlaşıldı mı?" Tomás'ın çıkardığı listeyi de ona uzattı. "Profesör Noronha'nın burada talep ettiği incelemeleri yapsınlar. Ulağa iyice tembihle de mutlaka bir makbuz alsın. Kendisine bu kemiklerin ne olduğu sorulacak olursa da hiçbir şey söylemesin."

Muhafız başıyla onayladı.

"Peki, Kardinal Hazretleri."

"Ancak yine de onlara bunun, yeryüzünde şimdiye dek keşfedilmiş en önemli kutsal kalıntı olabileceğini de söylesin ki, en büyük özeni göstersinler. Bu kemiklerin ait olduğu kişinin çok ayrıntılı bir profilini istiyorum, anlıyor musun?"

"Baş üstüne, Kardinal hazretleri."

Kardinal Barboni'nin sözlerindeki bir ayrıntı Portekizlinin dikkatini çekmişti.

"Randevumuz Apostolik Saray'da mıydı?" diye sordu hayretle. "Ama orası Papa'nın yaşadığı yer değil mi?"

"Papa'nın konutu gerçekten de Apostolik Saray'ın üçüncü katında bulunur."

Bu saray, bazilikanın hemen bitişiğinde bulunan ve San Pietro Meydanı'na bakan heybetli bir binaydı. Geleneksel olarak kilisenin ruhani lideri için konut görevi görürdü ama diğer katlarının da başka işlevleri vardı. Örneğin Kutsal Makam'ın büroları ve Vatikan'ın mü-

zelerine ayrılmış olan Borgia daireleri de burada bulunuyordu. Acaba kendisine müzede mi gereksinim duyulmuştu?

"Ya. Peki kiminle görüşeceğiz?"

Devlet bakanı öyle acele ediyordu ki yanıt verirken yanındakinin yüzüne hiç bakmadı bile.

"Bizzat Kutsal Cenaplarıyla."

"Kiminle?"

O zaman Kardinal Barboni tarihçiye doğru döndü ve iyi niyet dolu, sevimli yüzüyle ona gülümseyerek yanıt verdi:

"Papa'yla."

VIII

Beyazlar giymiş bir adam, özel kütüphanenin pencerelerinden birinin önünde, bedeninin üst kısmını öne eğmiş, ellerini arkasında kavuşturmuş, derin düşüncelere dalmış bir halde duruyordu. Bakışları, Apostolik Saray'dan görülen San Pietro Meydanı'nda dolaşmakta olan binlerce turist ve dindarın üzerinde geziniyordu gerçi ama zihninin başka konularla meşgul olarak bambaşka ufuklarda dolaşmakta olduğu apaçıktı.

İki ziyaretçi, üçüncü kattaki geniş ve aydınlık bir salon olan ve adından başka hiç de özel bir tarafı bulunmayan özel kütüphaneye girince, beyazlı adam dönüp onlara doğru baktı.

"Ah Angelo!" diye haykırdı devlet bakanının yanına giderek. "Seni sabırsızlıkla bekliyordum."

Yeryüzünün en medyatik yüzlerinden biriydi karşısındaki, bir milyar insanoğlu ona itaat ediyor, daha milyonlarcası da saygı duyuyordu. Tomás bu şaşırtıcı derecede zayıf yüzde, Katolik Kilisesi'nin önderini ve onca insanın ruhani kılavuzunu hemen tanıdı.

Papa.

Onu, televizyon ekranında ya da dergilerdeki fotoğraflarında Vatikan'ın penceresinden gülümseyen veya dış gezilerde eliyle kalabalıkları selamlayan halinden daha yaşlı ve yorgun bulmuştu. Buna karşın insanın gözünü korkutan bir parıltı da yayıyordu. Tarihçi bunun böylesine büyük bir nüfuza sahip olmanın verdiği doğal karizma olduğunu düşündü ama yine de onu çevreliyormuş gibi görünen haleden etkilenmekten kendini alıkoyamadı.

Kendi ağırlığının altında ezilmiş olan Kardinal Barboni, diz çöküp ruhani önderin kendisine uzattığı elini öptü. Aralarındaki tezatlık çok çarpıcıydı: Biri heybetli, diğeri incecikti, ilkinin rengi kıpkırmızı, ikincininki solgundu ve kardinal mor cübbe giymişken papa beyazlar içindeydi.

"*Padre beatissimo...*"[16]

Papa sonra da Tomás'a baktı.

"Siz de saygıdeğer profesör olmalısınız. İsa Mesih'in evine hoş geldiniz!"

Kutsal Makam'ın protokolüne aşina olmayan Tomás, hiç olmazsa eğilerek selam vermesi ve ruhani önderin elini, daha doğrusu yüzüğünü öpmesi gerektiğini biliyordu. Bu yüzden de aceleyle devlet bakanının yaptığını yineledi.

"Kutsal Papa Cenapları..."

Bu çok ciddi anda aklından birdenbire münasebetsiz ve çocukça bir düşünce geçti. Acaba Maria Flor ayrılmış olmalarının nedeninin Tomás'ın papayla tanışması gerektiği olduğunu bilse ne düşünürdü? Öfkesi daha da artar mıydı, yoksa Hıristiyanca bir cömertliğe kapılarak onu bağışlar mıydı? Her ne olursa olsun, diye geçirdi içinden, nişanlısının kendisine eşlik etmesine izin vermeyişinin tek nedeni Katolik Kilisesi önderinin böyle istemiş olmasıydı. Tanrı'nın yeryüzündeki temsilcisinin buyruğuna nasıl karşı gelinebilirdi ki? Nişanlısı da bunu elbet anlayacaktı. Hem sonra papanın yüzüğünü bile öpmüştü! Gerçi bu öptüğü, ruhani önderin yalnızca özel durumlarda taktığı o ünlü Balıkçı Yüzüğü değil, kardinal olduğu zaman kendisine verilmiş olan gümüş yüzüktü, ancak bu durumun önemini hiç de azaltmazdı.

"Sevgili Samot!" diyerek selamladı onu Papa sıcacık bir gülümsemeyle. "Sizi burada, aramızda görmek beni nasıl sevindiriyor, tahmin bile edemezsiniz! Tanrı sizi kutsasın!"

Tomás doğrulup onun yüzüne soran gözlerle baktı.

"Efendim?"

16 (İt.) Kutsal Babamız (ç. n.)

"Methinizi çok işittim Samot," diye açıkladı ev sahibi. "Bundan birkaç yıl önce, duvarlarımızın içinde işlenmiş olan o korkunç cinayeti nasıl bir ustalıkla aydınlatmış olduğunuzun haberlerini okumuştum. O üzücü vaka sırasında göstermiş olduğunuz zekâ inceliği beni çok etkilemişti. Gerçekten de etkileyiciydi."

Tarihçi bir an için başını Kardinal Barboni'ye doğru çevirerek yüzünde bir telaş ifadesiyle ona baktıktan sonra gözlerini yeniden ruhani öndere çevirdi.

"Ben... Kutsal Cenapları... Yani... Bir yanlışlık olacak," diye kekeledi. "Papa Cenapları beni bir başkasıyla karıştırıyor olmalı."

Papa ona soran gözlerle baktı.

"Yani siz Profesör Samot değil misiniz?"

"Hayır, değilim," diye yanıtladı Portekizli aceleyle. "Benim adım Tomás Noronha, Kutsal Cenapları, Vatikan'ın danışman olarak tutmuş olduğu bir tarihçiyim ben. Papalık tarafından yer altı mezarında araştırmalar yapmak ve katakompların dökümünü çıkarmakla görevlendirildim. Yoksa benim hiç de..."

"Oysa ben profesör, sizin yalnızca bir tarihçi değil, aynı zamanda da, bundan birkaç yıl önce Vatikan kütüphanesinde işlenmiş olan korkunç cinayetin gizemini çözmüş olan ünlü bir şifre çözücü olduğunuzu sanıyordum," diyerek onun sözünü kesti Papa, düş kırıklığı içinde. "Yanılmışım demek." Eliyle pes etmiş gibi bir işaret yaptı. "Bu da papaların yanılmaz olduğunun bir efsaneden ibaret olduğunu kanıtlıyor işte. Aziz Matta'nın da yazdığı gibi sonuncular birinci, birinciler de sonuncu olacak!"

Bu sözcükleri duyunca Tomás duraksadı. Görünüşe bakılırsa ruhani önder, onun bir şifre çözücü olduğundan haberdardı ve üstelik gerçekten de birkaç yıl öncesinde Vatikan'da öldürülmüş olan Galiçyalı bir tarihçiyle ilgili cinayet soruşturmasına katkıda bulunmuştu. Bütün bunlar da ortada herhangi bir yanlışlık, bir karıştırma olmadığını gösteriyordu. Peki ama Papa bu İncil alıntısıyla ne demek istemişti? "Sonuncular birinci, birinciler de sonuncu olacak." Peki Papa'nın ona

Samot adıyla seslenmesinin nedeni neydi? Aslında bu isim, Eski Ahit'te adı geçen Baal, Kemoş, Molok ve Sikkut gibi pagan tanrılarından birine aitti. Acaba bu İncil'e bir gönderme miydi, yoksa...

Tarihçi bir anda durumu kavrayınca gözleri ışıldadı.

"Ah, Samot!" diye haykırdı yüzünde kocaman bir gülümsemeyle. "Çok ruhani oldu bu Kutsal Papa Cenapları! Çok ruhani... Ve dâhice."

Papa güldü.

"Anlayamayacaksınız sanmıştım." İşaret parmağını ona doğru uzattı. "Bizim meşhur Samot'un şöhretine o kadar da layık olmadığına inanmak üzereydim."

"Mesele şuydu ki Kutsal Cenapları, İsa Mesih'in vekilinin karşısında bulunmak beni birazcık şaşırttı. Zihnim bu yüzden yavaşladı. Kutsal Papa Cenapları beni bağışlasın."

Ruhani önder, Devlet Bakanı'na doğru döndü.

"Sen anladın mı Angelo?"

Şiş göbeği yüzünden saray entrikaları sanatında ustalaşmış bir piskopostan ziyade şarap içmeyi seven tembel bir keşişi andıran Kardinal Barboni, her şeyi tam olarak kavrayamamış gibi boş gözlerle bakmaktaydı.

"Ben... Yani... İtiraf edeyim ki... Hayır."

Papa, yeniden Portekizliye doğru döndü.

"Siz açıklasanıza Samot."

"Samot bir şifreydi ve Aziz Matta'nın alıntısı da anahtarı," diye açıkladı Tomás devlet bakanına. "Aziz Matta İncili'ndeki 'sonuncular birinci, birinciler de sonuncu olacaktır," ayetine yapılan gönderme şifrenin çözülebilmesi için harflerin sırasının tersine çevrilmesi gerektiğini gösteriyor. Yani ilk harf, son harfe dönüşecek, son harf de ilk harfe, baştan ikinci harf sondan ikinciyle yer değiştirecek. Bunu uyguladığımızda ne elde ediyoruz?"

Kardinal'in kafası karışmıştı.

"İlk harf sonuncu oluyor ve son harf de... Şey..." diye kekeledi hâlâ anlamamış olduğunu açıkça belli eden bir ifadeyle. "Yani... Bu durumda..."

"Papa Cenapları, şifre yoluyla benim adımı söylemiş oldular," diye yanıtı verdi şifre çözücü. "Göremediniz mi? Samot aslında Tomás'ın tersidir."

Yüzünde boncuk gibi ter damlaları birikmiş Devlet Bakanı kendini zorlayarak gülümsedi. İyi niyetli, sevecen ve boğazına düşkün bir adam olduğu, yaşamın basit zevklerini salon bilmecelerinin inceliklerine tercih ettiği apaçık görülebiliyordu.

"Ah!"

Papa nazik bir hareketle çalışma masasının önünde yer alan iki beyaz iskemleyi işaret etti.

"Küçük bir şakaydı sadece, beni mazur görün," dedi masanın arka tarafındaki koltuğuna geçip otururken. "Ama itiraf edeyim ki hiç de masumane sayılmazdı. Siz çok ünlü bir şifre çözücü olduğunuz için profesör, ben de sizi rakamların ve şifrelerin Sherlock Holmes'u haline getiren yeteneklerinizi sınamak üzere bu küçük oyuna başvurdum. Doğruyu söylemek gerekirse bu sınavdan başarıyla geçtiniz."

Bu açıklama Tomás'ı meraklandırmıştı.

"Sınav mı dediniz Papa Cenapları?"

Ruhani önder koltuğuna kurulunca dirseklerini masanın üzerine koyarak ellerini birleştirdi. Yüzündeki ifade tamamen değişerek, sanki bu soru onu bu buluşmaya yol açmış ciddi konulara girmeye zorluyormuş gibi dikkatini toplamıştı.

"Sizin yardımınıza ihtiyacımız olacak," diye karşılık verdi. "Çok ciddi bir sorunla karşı karşıya bulunuyoruz ve açık konuşmam gerekirse kime güveneceğimi şaşırmış durumdayım. Sizin, kilisenin kutsal arkeoloji komisyonu tarafından yer altı mezarında çalışmak üzere görevlendirilmiş olduğunuzu bir rastlantı sonucu öğrendiğimde, birkaç yıl önce çözmüş olduğunuz o üzücü cinayeti de hatırlayarak sizin burada bulunuşunuzu ilahî müdahalenin bir işareti olarak yo-

rumladım." Gözlerini konuğunun üzerinden hiç ayırmadan öne doğru eğildi. "Acaba bize, yani bana ve Kutsal kilisemize yardımcı olabilecek durumda mısınız?"

"Şey... Evet, elbette," diye yanıtladı tarihçi. "Bizzat Papa'dan gelen böyle bir ricayı nasıl geri çevirebilirim ki? Eğer konu benim yeteneklerim dâhilindeyse, Kutsal Papa Cenapları elbette ki bana güvenebilirler."

Bu yanıt üzerine Papa, bakışlarını Devlet Bakanı'na yöneltti.

"Angelo, Bayan Rauch'u getirtebilir misin?"

Alnını silen kardinal sıçradı.

"Elbette, *Vostra Santità*.[17] Derhal."

Kardinal Barboni, Papa'ya sırtını dönmemek için geri geri birkaç adım yürüyerek kütüphanenin kapısından dışarı çıktı ve bir fil gibi ağır adımlarla koridora saparak Tomás'ı da kilisenin lideriyle baş başa bıraktı.

Odaya ağır bir sessizlik çökünce tarihçi, az önce yapmış olduğu heyecan verici keşiften söz etmeyi aklından geçirdi. Ancak kardinalin laboratuvardan kesin onay alıncaya dek bu konudan Papa dâhil hiç kimseye söz etmemesi yönündeki talebini hatırlayınca bundan vazgeçti.

Kilisenin lideri birdenbire güçlükle solumaya başladı ve elinin tersiyle alnında oluşmuş ter damlacıklarını sildi.

"Neyiniz var Kutsal Papa Cenapları?" diye sordu Portekizli endişeyle. "Kendinizi iyi hissetmiyor musunuz?"

Neredeyse soluk soluğa kalmış olan Papa, sırtını koltuğuna yasladı ve bir yandan boynundaki demirden haçı takıntılı bir biçimde okşarken bir yandan da sanki bu soruya yanıt verebilmenin en uygun yolunu arıyormuş gibi uzun saniyeler boyunca karşısındakinin yüzüne bakıp kaldı. Kısa bir süre önce göstermiş olduğu keyifli sevecenlik şimdi tamamen yok olmuş, bunun yerini alnında belirmiş olan ve içindeki kaygıyı ele veren iki çizgi almıştı.

17 (İt.) Kutsal Papa Cenapları (ç. n.)

"Biliyor musunuz? Göreve başladığımdan beri aklımdan çıkaramadığım bir düşüncem var," diye mırıldandı neredeyse fısıltıyla. "Bir düşünceden de fazlası aslında, her gün zihnime musallat olan korkunç bir inanış bu. Kaderim çizilmiş."

"Kaderiniz mi Papa Cenapları?" diye sordu Tomás, bu endişenin nereden kaynaklandığını pek anlayamadan. "Neden böyle söylüyorsunuz?"

"Haydi ama profesör," dedi kaşlarını çatarak. "Bir tarihçi olarak bana işkence eden şeyin ne olduğunu mutlaka biliyor olmalısınız..."

Cümle havada asılı kaldı. Tomás'ın yüzünde sıkıntılı bir ifade oluşmuştu. Bu da yeni bir sınama mıydı yoksa? Böyle bir soruya vereceği yanıt apaçık değil miydi?

"İtiraf edeyim ki... Kutsal Papa Hazretlerinin neden söz ettiklerini anlayamıyorum."

Ruhani önder, derin bir soluk aldıktan sonra koltuğunda doğruldu ve soğukkanlılığına geri kavuşabilmek için çaba harcadıktan sonra nihayet konuştu:

"Benim en son papa olduğumu bilmiyor musunuz?"

IX

Kilisenin lideri insanüstü bir çaba göstererek ayağa kalktı ve mosmor olmuş bir yüzle en yakın pencereye koştu. Bir iç sıkıntısı krizine kapılmış gibiydi. Pencereyi açıp dışarı doğru uzandı ve derin bir iç çekerek ciğerlerini temiz havayla doldurdu. Bu yöntem etkili olmuş gibiydi, çünkü kısa bir süre sonra geri gelip yerine oturduğunda yeniden huzur bulmuş gibi görünüyordu.

Tomás'ın yüzüne bakarak bu kısa kriz anı sırasında odada oluşmuş olan sessizliği bozdu.

"Apostolik Saray'ı hiç sevmiyorum," dedi. "Bütün bu ihtişam ve yalıtılmışlık beni boğuyor. İnsanlarla temas kurmaya, onlarla konuşmaya gereksinim duyuyorum, oysa bu daire tam tersine âdeta bir huniye benziyor." Çevresindeki alanı gösteren bir işaret yaptı. "Vatikan jargonunda bu konuta ne dendiğini biliyor musunuz?"

"Daire, sanırım."

"Çok doğru. Burada, papalıkta, yukarıdan gelen emirler kastedilirken 'Daire' deniyor. Sanki ben Tanrı ya da Sezar'mışım gibi. Oysa değilim ve işte bu yüzden de hükümettekilerin pek hoşuna giden, bu makamın benden önceki sahiplerinin de pek bayıldıkları o imparatorluk teçhizatını reddediyorum. Mor cübbeyi ve terlikleri giymiyor oluşum inadımdan değil, bu papalık âdetlerinin aslında Hıristiyanlıktan değil, Roma İmparatorluğu'ndan geliyor olmasındandır. Yalnızca fermanlarda değil, sarayın yatak odasında, muhafaza birliklerinde ve kançılaryasında kutsallığı yerleştiren İmparator Diocletianus olmuştur! Yine Sezarların zamanındayken, imparatorla görüşmeye alınan kimseler için 'mora tapınma törenine kabul edildi' deyişi kullanılırdı, çünkü

mor, imparatorluk cübbesinin rengiydi." İçini çekti. "Ah, yoksullar için çalışan yoksul bir kiliseyi nasıl da isterdim! Mor renk, Sezarların mutlak iktidarının simgesidir, işte bu yüzden onu giymeyi reddediyorum ben. Ben bir papayım, Sezar değilim."

Tomás, karşısındakinin kılığını inceledi.

"Boynunuzda taşıdığınız haçın demirden olması ve parmaklarınızda göreve başladığınızda kilise hazinedarı tarafından size sunulan meşhur balıkçı yüzüğü de dâhil olmak üzere hiç altın taşımamınız da yine hep bu yüzden midir Kutsal Papa Cenapları?" diye sordu. "İtalyan Cumhurbaşkanı'nı ziyaret etmek üzere Quirinal Sarayı'na da bu yüzden mi geleneklere aykırı olarak size eşlik eden atlı bir onur kıtası ya da motosikletler veya sirenler olmaksızın, küçük bir Ford araba içinde gitmiştiniz?"

"Tabii ki," diye doğruladı Papa. "Kilisenin liderleri çoğunlukla çevreleri tarafından pohpohlanıp şımartılan narsistler olmuştur. Daha bundan kısa zaman öncesine kadar benim görevimde bulunanlar kendilerini yelpazeli bir koltukla taşıttırıyorlar ve başlarına, papanın bütün krallardan üstün olduklarının göstergesi olan tacı takıyorlardı. Bütün bu imparatorluk halelerine bir son vermenin zamanı geldi artık. İşte bu yüzden, kendi dairemin bazilikanın karşı tarafında bulunan Santa Marta konutuna taşıtılmasına karar verdim. Böylece 'Daire'ye girebilmekle övünen guruların sihirli çevresi de ortadan yok olacaktı. Artık sıradan insanlar da beni görmeye gelebiliyorlar ve ben de normal bir yaşam sürebiliyorum. Günüme herkesle birlikte ayin yaparak başlıyorum, sonra yine başkalarıyla beraber sofraya oturuyorum ve yalıtılmış bir yaşam sürmüyorum. Sabahları buraya, 'Daire'ye geliyorum ama akşam olunca Santa Marta konutuna geri dönüyorum. Ben bir cizvitim ve biz cizvitler sade yaşarız."

"Sanıyorum hükümet içindeki çok sayıda gelenekçi bu yeniliklerden pek haz etmiyordur..."

Papa yanıt vermek yerine homurdandı. Kendisine asıl işkence etmekte olan konuya doğrudan girebilmek için sabırsızlandığı apaçıktı.

"*Petrus Romanus* kimdir, bilir misiniz?"

"Yani Romalı Petrus, öyle mi?" diye sordu tarihçi Latinceden çeviri yaparak. "Balıkçı Petrus, İsa'nın başlıca yoldaşı ve kilisenin de kurucusuydu. Ama bildiğim kadarıyla Romalı değil, Yahudiydi..."

Papa konuşmak üzere ağzını açtı, ama sanki söyleyeceği şey konusunda duraksıyormuş gibi yeniden kapattı.

"Acaba Aziz Malaki'nin kehanetlerini okumuş olmanız mümkün mü?"

Bu ikinci soru, Tomás'ın ilkinin ne anlama geldiğini ve dolayısıyla da karşısındakinin kafasının içinde dönen şeyin ne olduğunu anlamasını sağladı.

"Ah, şimdi anladım sanıyorum! Papa Cenapları *Petrus Romanus* derken Malaki'ye göre son papayı kastetmişlerdi."

Ruhani önder, parmaklarının ucunu masanın kenarında sanki tozlu olup olmadığına bakmak istermiş gibi gezdirdi, oysa aslında kafasını meşgul eden konuyu dile getirmenin en uygun yolunu arıyordu.

"Malaki'nin kehanetleri hakkında ne biliyorsunuz?"

"Bu konularla ilgilenmiş olan herkesin bildiği kadarını sanırım," diye yanıt verdi papanın kendisinin bu alana hâkim olup olmadığını anlamaya çalıştığını sezmiş olan Tomás. "Adına kısaca Malaki denen Mael Maedoc Ua Morgair, ilk İrlandalı azizdir ve on ikinci yüzyılda yaşamıştır. Eğer belleğim beni yanıltmıyorsa 1595'te Benedikten tarihçisi Arnold de Wyon iki ciltlik bir eser yayınlamış ve bunun içinde aradan geçen zaman içinde kendisine Aziz unvanı verilmiş olan Malaki'nin kehanetlerini de içeren kısa bir denemeye yer vermiştir. Wyon bu kehanetleri yayınlamaya, çok ünlü oldukları ve pek çok sayıda kimse onları okumayı istediği için karar verdiğini bildirmiş ve ayrıca da onlara Peder Alfonso Chacón sayesinde ulaşmış olduğunu belirtmiştir. Kimi kaynaklara göre, 1590 yılında Kilise'ye yeni bir lider seçmek üzere düzenlenmiş olan kardinaller meclisi toplantısı sırasında elden ele dolaşmış olan bu kehanetlerin içinde Latince adlarıyla anılan yüz on iki papanın bir listesi bulunuyormuş. Her bir papanın görev sürelerinin özelliklerini sayan bu liste II. Celestine'le başlayıp son papayla

bitiyormuş. Liste ortaya çıkarıldığında bu papalardan yarısı ölmüş, diğer yarısıysa gelecekmiş."

"Çok güzel," diye onayladı ruhani önder. "Peki listedeki son ismi de biliyor musunuz acaba?"

"Malaki bu papadan *Petrus Romanus* adıyla söz ediyor. Kehanetlere göre ondan sonra bir daha hiç papa olmayacakmış."

Beyazlı adam karşısında oturanın yüzüne karamsar gözlerle baktı.

"Peki sizce kader *Petrus Romanus* olmak üzere kimi seçmiş olabilir acaba?"

Ünlü ev sahibinin aklından geçeni gayet iyi anlamış olan tarihçi onu işaret etti.

"Sizi, Kutsal Papa Cenapları."

"Doğru. Bu koşullar altında rahatsızlık duymak için yeterli nedenim bulunduğuna katılmıyor musunuz yani?"

Yanıt vermeden önce Tomás, bakış açısını dile getirmenin en diplomatik yolunu aradı.

"Açık konuşmam gerekirse Papa Cenapları, katılmıyorum," dedi sonunda. "Bütün bunların en küçük bir dayanağı bulunmuyor."

"Böyle bir şeyi nasıl söyleyebiliyorsunuz?"

Tarihçi yanıtlamadan önce sözcüklerini ölçüp biçti.

"Kutsal Papa Cenapları, Malaki'nin asıl listesinin hiçbir zaman bulunamamış olduğunu bilmiyor değildirler. Bunun nedenini hiç merak etmediniz mi? Görünüşe bakılırsa bunun nedeni hiç var olmamış olmasıdır. Sonuç olarak kehanetlerden yalnızca Wyon'un eserine iliştirdiği metin sayesinde haberdar oluyoruz."

"Öyle ama Arnold de Wyon saygın bir yazar, tescilli bir tarihçidir ve günümüzde bile güvenilir bir tarihsel bilgi kaynağı olarak görülür. Papaların listesini yayınlamış olduğuna göre bunu bir yerlerde, bir belgenin içinde bulmuş olması gerekir."

"Doğrudur. Bununla birlikte onun bütün yaptığı kendisine verilmiş olan bir metni yayımlamak olmuş. Peki bu metin hangi koşullarda üretilmişti?"

Ruhani önder omuzlarını kaldırdı.

"Bilmiyorum. Kimileri kehanetlerin yüzyıllar boyunca burada, Vatikan'da yolunu kaybetmiş olarak kaldığını öne sürmüşlerdir."

"Bunu Fransız François Cucherat, on dokuzuncu yüzyılda yazmıştı. Eğer doğru hatırlıyorsam Cucherat, her şeyin Malaki'nin 1139 ya da 1140 yılında Papa II. Innocentius'la buluşmak üzere Roma'ya gelmesiyle başladığını öne sürüyordu. Malaki, gelecekteki papalara dair bir vahiy görmüş ve bundan bir kâtibe söz ettiğinde o da bunları yazıya dökmüştür. Malaki de papalığın uzun asırlar boyunca süreceğinin bir kanıtı olarak bu listeyi II. Innocentius'a sunmuştur. Cucherat'ya göre bu liste Kutsal Makam'ın arşivlerine saklandıktan sonra dört asır boyunca tamamen unutulmuştur, ta ki Wyon onu 1595'te yayımlayana dek."

"Gerçekten de tarihçe budur."

"Sorun şu ki, Cucherat bilginin kaynağını vermiyor. Yalnızca Malaki'nin bir kehanet gördüğünü ve bunu bir keşişe anlattığında onun da kehaneti yazıya döktüğünü anlatmakla yetiniyor. Peki ama kim bu keşiş? Aldığı notlar nerede saklanmış? Cucherat, kendi zamanından yedi yüz yıl önce yaşanmış olan bu olaylardan nasıl haberdar olabilmiş? Kaynakları nedir? Güvenilir midirler? Bütün bunlar hakkında hiçbir şey bilmiyoruz."

Bunlar yerli yerinde sorulardı. Yanıt olarak Papa bir kere daha ayağa kalktı ve özel kütüphanenin raflarından birine doğru yöneldi. Çeşitli kitapların arkalarını gözden geçirerek aradığı kalın bir cildi buldu ve raftan çıkardı.

Yerine geri dönünce kitabı konuğuna gösterdi, kapağında *Lignum Vitae* yazıyordu.

"Wyon'un eserinin ikinci cildi bu işte," diye açıkladı. Kitabı açıp sayfaları karıştırmaya koyuldu. "Bizi ilgilendiren metin de işte burada, üç yüz yedinci sayfada bulunuyor." Aradığı yeri bulunca kitabı masanın öbür ucuna doğru itti. "Son Papa hakkında ne diyor, bir bakın."

Tomás kitabı eline alıp metnin üzerinde göz gezdirdi. Başlığı *Başpiskopos Malaki'nin Papalar Hakkındaki Kehanetleri* idi. İrlandalı

azizin kehanetinden sonra yaşamış olan Kilise önderlerine atfedilmiş Latince isimler listesini hızla gözden geçirip hemen yüz on iki papa adının en sonuncusuna ulaştı.

"İşte," dedi Portekizli okumaya başlamadan önce gırtlağını temizleyerek. "*In persecutione extrema S.R.E. sedebit Petrus Romanus, qui pascet oves in multis tribulationibus: quibus transactis civitas septicollis deiruetur, & Judex tremedus judicabit populum suum. Finis.*"

"Okuduklarınızı anlamışsınızdır sanıyorum."

"Ben tarihçiyim, Papa Cenapları," diye hatırlattı Tomás. "Üstelik de eski diller uzmanıyım, bu yüzden de Latince benim için hiç de yabancı sayılmaz." Söylediklerini kanıtlamak üzere metne geri dönüp onu tercüme etmeye koyuldu. "Kutsal Roma Kilisesi'nin uğradığı en son zulüm sırasında Romalı Petrus sürüsünü çok sayıda çalkantının içinden geçirerek otlatacaktır. Bunlar sona erdiğindeyse yedi tepeli şehir yok olacak ve korkunç Yargıç halkına hükmünü verecektir. Son."

İki adam arasında, sanki her ikisi de duydukları sözcükler üzerinde düşünceye dalmışlar gibi kısa bir sessizlik oldu. Daha sonra papa bu sessizliği bozdu.

"Tanrı yardımcımız olsun."

X

Papa'nın zihninden neler geçtiğini anlamaya çabalayan Tomás, gözlerini onun gözlerinden hiç ayırmıyordu. Karşısındaki nasıl biriydi acaba? İçten bir ihtiyar mıydı? Batıl inançları olan bir bilim düşmanı mıydı? Kurnaz bir politikacı mıydı? Sakın bütün bunlar da yeni bir sınamaya dâhil olmasındı? Malaki'nin kehanetlerine, özellikle de listedeki en son papanın, yani kendisinin zulümlerin kurbanı olacağı ve Roma'nın yıkılışıyla kıyamet gününe tanıklık edeceği yönünde olanına bu şekilde değer vermekle ruhani önder, tıpkı ilk karşılaştıklarında ön adının anagramıyla yapmış olduğu gibi yine Tomás'ı deniyor olabilir miydi ki?

"Kutsal Papa Cenapları, siz gerçekten de Malaki'nin kehanet ettiği *Petrus Romanus* olduğunuza ve papalık kurumunun sizinle sona ereceğine inanıyor musunuz?"

Kısa bir duraksamadan sonra Kilise'nin lideri bir belirsizlik hareketiyle ellerini iki yana açtı.

"Kuşkusuz siz de bilirsiniz ki biz cizvitler, Aziz Malaki'nin kehanetlerinin sahiciliğine büyük bir kuşkuyla bakarız. Bu listenin saygınlığını ortadan kaldırabilmek için kimse bizim kadar uğraşmamıştır."

"Doğru söylüyorsunuz."

"Ama yine de... Yine de..."

Cümlesini tamamlamadı. Kehanetlerin doğru olabileceği varsayımı ona o kadar da saçma görünmüyordu.

"Yine de?"

"Beni dinleyin profesör," dedi, "şu kadarını itiraf etmem gerekir ki ben bu konuyu hiç layık olduğu derecede dikkatle incelemiş değilim çünkü sizin de tahmin edebileceğiniz üzere kendimi bir gün bu konumda bulabileceğimi hiç tahmin etmezdim. Oysa bugün, Tanrı'nın inayeti sayesinde Kilise hiyerarşisinin en yüksek makamında bulunuyorum ve Aziz Malaki'nin listesindeki en son papa olmamdan dolayı konu beni bizzat ilgilendirdiği için de bu kehanetlerin inanılırlığını değerlendirmeyi istiyorum." İçini çekti. "Ne var ki bunun için yeterli zamanım yok. Yerine getirmem gereken görevler başımı aşıyor ve bu konuya hak ettiği özen ve ilgiyle eğilebilmek için hiç boş anım kalmıyor."

Tomás, masanın üzerinde duran *Lignum Vitae* cildini dalgınca eline aldı.

"Doğrusu sizin yerinizde olsaydım, bu konuyla tek bir saniyemi bile ziyan etmezdim..."

"Hadi ama!" diye terslendi Kilise'nin lideri sesi canlılığını geri kazanmış olarak. "Çok eski bir Hıristiyan kehaneti beni son papa olarak gösteriyor ve benimle birlikte Kilise'nin zulme uğrayacağını, Roma'nın yıkılacağını, arkasından da kıyametin geleceğini duyuruyor ve... Ve siz de bu konuyu umursamamam gerektiğini mi düşünüyorsunuz? Bunun için bilincimi tümden yitirmiş olmam gerekir!"

Tomás, ruhani önderin bakış açısını anlayabiliyordu. Kimi şeyler yalnızca akıl yürütme ve mantıksal çıkarım yoluyla çözümlenemiyordu. Örneğin, kendi kendine uçakla yolculuk etmenin hiç de tehlikeli olmadığını kaç kere söylemişti acaba? İstatistikler de bunu kanıtlıyordu: Uçak yolculuğu kendi arabanla evinden havaalanına gidişten daha güvenliydi. Ancak yine de o uçağa her binişinde kendini uçan bir tabutun içine hapsedilmiş gibi hissediyor ve güvenlik duygusuna ancak uçaktan indiğinde kavuşabiliyordu. Tamamen anlamsız bir şeydi bu elbette ama bu basit deneyim bile en akılcı kimselerde de kimi zaman duyguların mantığa üstün gelebileceğini kanıtlamaya yetiyordu. Hem sonra duygu da aslında bir çeşit mantık değil miydi?

Ancak bu, Portekizli akademisyenin mantıksal akıl yürütmenin gücüne inanmayı sürdürmesine engel olmuyordu. Katıksız akla duyduğu

bu inanç ve bir bilim insanının söylediği her sözü kanıtlayabilecek durumda olması düşüncesi onu Wyon'un kitabında, Malaki'nin kehaneti tarafından çıkarılmış Latince adlar listesini aramaya sevk etti.

"Size bu kehanetlerde bulunan en temel hatayı hemen göstereyim," dedi. "Kutsal Papa Cenapları dikkat buyuracak olurlarsa göreceklerdir ki yüz on iki papadan oluşan listede yetmiş altıncı isimde, yani 1590'da ölmüş olan VII. Urbanus'ta temel bir değişiklik fark ediliyor. Bu noktaya kadar Wyon papaların Latince ön adlarıyla birlikte kehanet edilen bu adın söz konusu papaya ne şekilde uyduğunu açıklayan kısa birer yorum veriyor. Ancak VII. Urbanus'tan itibaren bu yorumlar kayboluyor."

"Bu doğru, ama Wyon bu konuyu açıklamış," diye karşı çıktı ruhani önder. "Kitabında, bu Latince adların Aziz Malaki'nin kehanetine uygun olduklarını ancak yapılan yorumlardan Peder Alfonso Chacón'un sorumlu olduğunu, her bir kehanetin o zamana kadar yaşamış olan her bir papaya nasıl uyduğunu onun göstermiş olduğunu yazmış. Chacón'un 1590'dan sonraki papalar hakkında yorum yazmamış olması çok doğal, çünkü henüz yaşamamışlardı."

"Aynen öyle. Sorun şurada ki, 1590'a dek Malaki'nin kehanetlerine ilişkin Chacón'un yazdığı yorumlar Onuphrius Panvinius'un 1557'de yayımlanan ve o dönemin ruhani lideri IV. Paulus'a kadarki bütün papaların tarihçesini anlatan eseri *Epitome Romanarum Pontijicum usque ad Paulum IV*'ın içeriğini izliyor gibidir."

"Ben burada bir sorun göremiyorum," diye itiraz etti Papa. "Hatta Malaki'nin belli bir papalık dönemi hakkındaki kehanetlerinin sonradan yaşanmış olan olaylar tarafından doğrulanmış olmasını da çok anlamlı buluyorum. Eğer Panvinius, belli bir papanın zamanında belli bir olayın olduğundan söz ediyorsa ve bu olay Malaki'nin kehanetlerinde geçmişse bu, kehanetlerin doğruluğunu gösteren bir delil olur."

"Elbette ama Malaki'nin kehanetlerinde Panvinius'un eserinde de görülen kimi hatalara rastlıyoruz."

"Hatalar mı?"

Tomás, *Lignum Vitae*'nin sayfalarını karıştırarak Latince adlardan birini işaret etti.

"Malaki'nin kehanetlerindeki şu papayı görüyor musunuz?"

Ruhani önder gözlüklerini takıp masanın üzerinden eğilerek tarihçinin kendisine gösterdiği ismi okudu.

"III. Callixtus mu?" Gözlüklerini çıkardı ve meraklı gözlerle karşısındakinin yüzüne baktı. "Tuhaf, benim bildiğim kadarıyla o papa değil karşı papadır."

"Sizce de ilginç değil mi? Malaki'nin kehanetleri karşı papaları, yani Roma tarafından kabul edilmeyen, Kilise'nin kendi içindeki çekişmeler sonucu ortaya çıkmış olanları da sayıyor." *Lignum Vitae* içindeki listede daha başka isimler de aradı. "Listedeki tek karşı papa da III. Callixtus değil üstelik. Bakın Octavius ve III. Paschalis de var. Onlar da karşı papaydılar."

Ruhani önder omuzlarını kaldırdı.

"Peki o zaman, Malaki'nin kehaneti karşı papaları da kapsıyormuş demek. Ne var bunda?"

"Sorun şurada ki Papa Cenapları, kehanetlerin yazarı karşı papaları listeye dâhil ederken III. Innocentius'u unutmuş. Ve şu rastlantıya bir bakın ki, Panvinius da eserinde Malaki'nin listesindeki karşı papalara yer verirken III. Innocentius'tan söz etmeyi atlayıvermiş."

"Bundan emin misiniz?"

Portekizli, işaret parmağını *Lignum Vitae*'nin Malaki'nin listesini içeren sayfalarına vurdu.

"Hem kehanetlerde hem de Panvinius'un eserinde aynı hata! Bu da kehanetleri yazan kişinin aslında Panvinius'un papalar tarihçesi metnini takip etmiş olduğunu kanıtlıyor! Oysa daha önce de söylediğim gibi Panvinius'un kitabı 1557'de basılmış, bu durumda da kehanetler mutlaka bu tarihten sonraya ait olmalıdır. Yani karşı konulmaz bir mantıkla onları on ikinci yüzyılda yaşamış olan Malaki'nin yazmış olamayacağını söyleyebiliriz. Bu kehanetleri yazan bir başkasıydı ve

onları daha inanılır kılabilmek için de Malaki'nin adından yararlanmıştı."

Kilisenin lideri, Wyon'un eserinin sayfalarını çevirerek listede III. Innocentius'un adını aradı. Bu karşı papadan söz edilmiyordu.

"Şimdi anlamaya başlıyorum..."

"Özetle en azından 1557 yılına dek kehanetler *a posteriori* olarak yazılmışlardır. 1590 tarihine dek yüzde yüz doğru çıkmış olmaları da bu sonucu destekliyor. Bunlar bir anlamda *vaticinia ex eventu*, yani olaydan sonraya ait kehanetlerdir. Bu da demek oluyor ki gerçek yazarları bunları Panvinius'un kitabından yola çıkarak yazmıştır. 1157 ile 1590 arasında kalan ve dolayısıyla Panvinius'un eserinde sözü edilmeyen papalarla ilgili kehanetlerse, o sırada anıları belleklerde henüz taze olan bu çağlar hakkında bilinenlere göze yazılmışlar."

Bu sonuç karşısında ruhani önder başını şiddetle iki yana salladı.

"İlle de böyle olmuş olması gerekmez," diye karşı çıktı. "Wyon ya da listeyi ona veren kişi, kehanetleri Panvinius'un eseriyle karşılaştırarak düzeltme ve eklemeler yapmış olabilir. Örneğin karşı papaları da ekleyerek Aziz Malaki'nin kehanetlerini bu süre içinde yaşanmış olan olaylarla uygun hale getirmiştir. III. Innocentius'un unutulmuş olması yalnızca birinin kehanetleri elden geçirmiş olduğunu kanıtlar, o kadar."

Tomàs bunun ne anlama gelebileceğini çıkaramayarak bir kaşını havaya kaldırdı.

"Olmayacak şey değil," diye kabul etti. "Ama bununla nereye varmaya çalışıyorsunuz Papa Cenapları?"

Papa bir an durdu ve yanıt vermeden önce sol elinin tırnaklarını uzun uzun inceledi. Söyleyeceği şeyin karşısındakini sarsacağının farkındaydı.

"Ya size kehanetlerin sahici olduğunu kanıtlarsam?"

XI

Malaki'nin meşhur kehanetlerinin sahtecilikten başka bir şey olamayacağına içtenlikle inanan Tomás, Papa'nın onların sahici olduğunu açıklaması karşısında derin bir kuşkuyla tepki verdi. Nasıl olur da yirmi birinci yüzyılda, uluslararası şöhrete sahip büyük insanlar böyle safsatalara inanabilirlerdi ki?

"Kehanetlerin bizim bildiğimiz versiyonunun sahte olduğunu varsayalım," diye uzlaştı kilisenin lideri. "Buna karşın, Wyon'un ya da kaynağının, yani muhtemelen Chacón'un başka bir el yazması metne, yazarı bizzat Aziz Malaki olan asıl belgeye erişmiş ve daha sonra da metnin inandırıcılığını artırmak için kendi çağının koşullarını hesaba katarak içeriği düzeltmiş olduğunu varsaymamızı önleyen hiçbir şey bulunmadığını siz de fark edeceksiniz."

Portekizli inanamadığını gösteren gülümsemesine engel olmak için kendini zorladı.

"Cüretimi mazur görürseniz Kutsal Papa Cenapları, bana söylediğiniz şey biraz fazlaca zorlama gibi geldi," diyebildi mümkün olan en makul ifadesiyle. "Ortadaki tek anormal durum karşı papalar konusundaki eksiklik de değil. Aslında ne zaman ki Panvinius herhangi bir papanın adıyla, armasıyla ya da kardinallik unvanıyla ilgili bir bilgi hatası yapacak olsa bunu kehanetlerin yorumlanmasında da bulabiliyoruz. Bu da Panvinius'un kitabıyla kehanetler arasında bir bağ bulunduğunu gösteriyor ki sahtecilik için yeterli bir ipucu olabilir bu."

"Yanlış anlamıyorsam bu hatalar doğrudan kehanetlerde değil, onların yorumlanmasında görülüyor..."

"Evet, bu doğru," diye itiraf etti Tomás. "Söz konusu hatalar yalnızca kehanetleri tarihsel olaylarla ilişkilendirmeye yeltenen yorumlamaları lekeliyor. Kendi başına kehanetlerin, karşı papalar konusundaki tutarsızlık hariç tutulacak olursa temiz kaldığını kabul etmem gerekir."

Önemli bir noktaya parmak basmış olduğunu fark eden kilisenin lideri, elini masanın üzerine vurdu.

"Bu da her şeyi değiştirir!" diye haykırdı. "Dahası, eğer sizin savunduğunuz gibi ortada bir sahtecilik varsa, bu zahmete neden girmiş olsunlar? Nasıl bir amaçları olabilirdi?"

"Papa seçimleri üzerinde etkili olmak amacı açıkça görülebilir."

Bu yanıtı anlamamış olan ruhani önder, gözlerini yarı yarıya kısarak onun yüzüne baktı.

"Bununla ne demek istiyorsunuz?"

"1590 yılında VII. Urbanus öldüğünde, yerine geçecek kimseyi seçmek üzere bir meclis toplandı. Oysa Wyon'un yayımlamış olduğu listede ilk defa Malaki'nin kehanetiyle yeni seçilmiş olan papa arasında bağ kuran herhangi bir yorum yapılmamıştı. Kehanet yalnızca bir sonraki papanın adını anmakla yetiniyordu. Kutsal Papa Cenapları, acaba bana VII. Urbanus'un yerine geçecek kişiyle ilgili kehaneti söyleyebilir miydiniz?"

Kilisenin lideri, *Lignum Vitae*'de, VII. Urbanus'tan sonra yer alan Latince adı okudu.

"*Ex antiquitate urbis,*" dedi ve arkasından da çevirisini yaptı. "Kentin eskiliğinden."

"Bu da VII. Urbanus'un yerine geçecek kişinin eski kentten geleceğini gösteriyordu. 1590 tarihli kardinaller meclisi toplantısında adaylardan biri de Kardinal Girolamo Simoncelli idi. Bu adam Orvieto köyündendi ve bu isim Latincede *Urbs Vieto,* yani 'eski kent' anlamına geliyordu. Başka bir deyişle Malaki, VII. Urbanus'un yerine Kardinal Simoncelli'nin geçeceği kehanetinde bulunuyordu."

"Gerçekten de öyle görünüyor."

"Ne var ki Kardinal Simoncelli, XIV. Gregorius adıyla papa olacak kardinale yenildi! Yani kehanet gerçekleşmedi. Aslında bu yalnızca kardinaller meclisini manipüle etmek için bir girişimden fazlası değildi."

Papa bu sözcük karşısında âdeta hakarete uğramış gibi gözlerini kocaman açtı.

"Manipüle etmek için mi?"

"Evet ya. Kilise tarihinin ilk bin yılı sırasında papaların iktidarının ne kadar büyük olduğunu ve bu yüzden de ruhani önderin seçilmesi sırasında İtalyan devletleri ile diğer önemli Hıristiyan güçlerinin siyasi ve ekonomik yetkililerinin etkisi altında bulunduğunu, bunların kendi işlerine gelen kişiyi seçtirmek için nasıl uğraştıklarını herkes biliyor. Krallar, imparatorlar, senatörler... Hepsi seçimi etkilemeye çalışırlardı. Tam da bu yüzden on ikinci yüzyılda, papaların yalnızca kardinaller tarafından seçilmesi için çabalarda bulunulmuş oysa bu amaç ancak son yüzyıllarda gerçekleştirilebilmiştir."

"Evet, bu doğru," diye boyun eğdi Kilise'nin lideri. "Ne olmuş peki?"

"Malaki'nin kehanetlerine de bu mantık içinde bakmak gerekiyor. Malaki'ye atfedilmiş olan bu liste, çok büyük olasılıkla diğer kardinalleri ikna etmek üzere, Kardinal Simoncelli'nin yandaşları tarafından oluşturulmuştur. Batıl inancın yaygın olduğu bir çağda, Malaki'nin de özellikle saygı duyulan bir aziz olduğu düşünülürse, böyle bir kehanet çok etkili olabilirdi. Aziz Malaki'nin kehanetine kim karşı gelebilirdi ki? Kardinal Simoncelli'nin oylamayı kaybetmiş olması, bu hilenin sonuç vermeye yetmemiş olduğunu gösteriyor. Demek ki kardinaller listenin sahtecilikten başka bir şey olmadığının farkına varmışlardı."

"İyi ama profesör, Aziz Malaki'nin VII. Urbanus'un yerine geçecek kişinin *ex antiquitate urbis* yani eski kentli olacağını duyuran kehaneti doğru çıktı!"

"Yanılmıştı. Orvietolu Kardinal Simoncelli oylamayı kaybetti."

"Ama XIV. Gregorius kazandı. Benim bildiğim kadarıyla XIV. Gregorius Milanoluydu, yani eski bir kentten geliyordu."

Tomás canı sıkılmış gibi yüzünü buruşturdu.

"Bu hesapla kardinallerin çoğu zaten eski kentlerden geliyorlardı, dolayısıyla da kehanet oylamaya katılmış olan adayların çoğu için doğru çıkacaktı."

"Olabilir, ama eğer amaç gerçekten de 1590 tarihli meclis toplantısını etkilemekse, sahteciliği yapan kişi ne diye seçimden sonrası için o kadar uzun bir liste yapmış olsun? Sizin de dikkatinizi çekeceği gibi kehanetler dokuz asırlık bir süreyi kapsıyor ve 1590'ın kardinaller meclisinden beş yüz yıl sonrasına kadar uzanıyor. Olası sahteci bu zahmete neden girişsin?"

"Kehanetleri inanılır kılabilmek için tabii ki."

"Bu amaçla listeyi bu kadar uzun tutmasına gerek yoktu ki," diye açıkladı papa yüzünde pek de ikna olmamış gibi bir ifadeyle. "Hem ayrıca en son kehanetin Roma'nın yıkılışını ve kilisenin uğrayacağı son zulmü öngördüğünü de unutmayın. Hıristiyanlar her zaman için Tanrı tarafından korunduklarına ve kendi inançlarının sonunda zafer kazanacağına inandıklarına göre böyle bir kehanet onlar için son derecede utanç verici olacaktı. Hıristiyanlığın sonunda dünyayı fethetmesi ve kendini herkese benimsetmesi gerekirdi. Papalık kurumunun büyük bir bozgunla sona ereceğine ve Roma'nın yıkılacağına inanmayı kim isterdi? Çağın Hıristiyan düşüncesi için papalığın çöküşü kesinlikle kabul edilemez bir fikirdi. Bir sahteci kehanetleri için kesinlikle daha başka bir son, Hıristiyanların beklentilerine çok daha uygun düşecek bir bitiş seçerdi."

Tomás, tartışmasızca güçlü olan bu savı ölçüp biçerken kafasını kaşıdı.

"Belki de."

"Yine de bütün bunların beni, Aziz Malaki'nin listesinin çok sayıda kardinali koşullandırma ve kehanetleri doğrulamak adına çeşitli yollara başvurmalarına yol açma gücüne sahip olduğunu itiraf etmekten alıkoymayacağını da söylemek isterim," diye ekledi Katolik Kilisesi'nin lideri. "Örneğin 1958 yılının kardinaller meclisi toplandığında Aziz Malaki'nin kehanetine göre seçilecek olan papanın *pastor et nauta*, yani 'çoban ve gemici' olacağını herkes biliyordu. Amerikalı

Kardinal Francis Spellman da bu kehanete bel bağlayarak bir gemi edinmiş, içine bir koyun sürüsü koymuş ve kendisinin kehanette duyurulan aday olduğunu kanıtlayabilmek için de Tiber Nehri üzerinde gezinmeye çıkmış."

Tomás kahkahayla güldü.

"Gerçekten yapmış mı bunu?"

"Öyle anlatılıyor. Gerçi bir işine yaramamış, çünkü seçimi Venedik Kardinali'ne kaybetmiş."

"Her ne olursa olsun bu da, en azından bazı kardinallerin Malaki'nin kehanetlerine büyük bir önem verdiklerini kanıtlıyor. Papalar bile buna ilgisiz değildiler. XII. Pius'un kendi yaşamı üzerine çektirdiği bir belgesel filme *Pastor Angelicus* adını verdiğini hatırlıyorum, ki bu da ona yüzyıllarca öncesinde Malaki tarafından verilmiş olan Latince addı."

"Kutsal XII. Pius Cenaplarının durumu özellikle ilgi çekicidir," diye açıkladı Papa. "Eğer hem sizin hem de benim cizvit dindaşlarımın öne sürdüğünüz gibi bu kehanetler gerçekten de bir on altıncı yüzyıl sahteciliğiyse, XII. Pius da dâhil olmak üzere Vatikan'daki seleflerimin onlara bu kadar değer vermiş olmalarını nasıl açıklarsınız?"

"Aslında bunda haklısınız."

Ruhani önder birkaç saniye sustu. Aklına gelmiş olan düşünceyi evirip çevirirken bir yandan da çenesini sıvazlıyordu.

"Aslında Aziz Malaki'nin kehanetlerinin sahici olup olmadığını kanıtlamanın bir yolu var."

"Ciddi misiniz? Nasıl?"

Papa, masanın üzerinde duran *Lignum Vitae*'yi eline aldı ve sayfalarını karıştırmaya başladı:

"Onları okumak yeterli."

XII

Papa'nın ince parmakları, Arnold de Wyon'un eski kitabında hızlıca gezinerek aradığı sayfayı buldu. Malaki'nin 1590'dan sonraki tarihlere ait olan kehanetlerinin gerçekleşmiş olduklarını göstermenin mümkün olduğunu söylediği için, şimdi bunu kanıtlamak da ona düşüyordu. Bu konuda başarısız olmaya hiç niyeti yoktu.

Lignum Vitae'nin bir satırını seçip Tomás'a meydan okuyan gözlerle baktı.

"Şunu görüyor musunuz? 244'üncü papa, kehanetler listesindekilerin de 88'incisi."

Tarihçi söz konusu sayfaya baktı.

"Malaki'nin *rastrum in porta* olacağını tahmin ettiği papa değil mi o?"

"Ta kendisi. *Rastrum in porta,* kapıdaki tırmık anlamına gelir. Listedeki 88'inci papa, 1691 yılında seçilmiş olan XII. Innocentius'tur. Ailesinin soyadı, İtalyancada tırmık anlamına gelen Rastrello idi, zaten armasında da gerçekten bir tırmık bulunuyordu. 1590'ın olası sahtecisi, nasıl oluyor da papalığı yüz yıl sonra başlayacak olan biri hakkında bu ayrıntıyı bilebiliyor? Oysa bunu mutlak bir kesinlikle tahmin etmiştir. Gerçekleşen bir kehanettir bu."

"Bir rastlantı olacak herhalde," diye yanıtladı Tomás. "Yüz on iki tane kehanet arasından bir ya da iki tanesinin haklı çıkması çok doğaldır."

"Aslında 1590'dan sonrasına ait olan kehanetlerin sayısı yüz on iki değil, yalnızca altmış sekizdir. Ancak asıl önemli olan profesör, bu kehanetler arasındaki başarı oranının çok yüksek olmasıdır."

"Kutsal Papa Cenapları, bir kehanetin başarılı olmasından ne anlıyorlar? Çünkü yakından bakıldığında Malaki'ye atfedilmiş olan Latince ifadeler çoğunlukla öyle muğlaktır ki çok sayıda farklı duruma ve değişik papalara uygulanmaları mümkün olabilir."

"Ben bundan pek de emin değilim. Listedeki seksen sekizinci papayla ilgili bu 'kapıdaki tırmık' kehaneti bana epeyce açık ve belirgin görünüyor, üstelik de XII. Innocentius'la kusursuzca gerçekleşmiştir."

Tarihçi ikna olmuş gibi gözükmüyordu.

"Tek bir vaka bir sav oluşturmaya yetmez," diye üsteledi. "Papa Cenapları beni bağışlarlarsa daha fazla örnek rica edeceğim."

Ruhani önder, Wyon'un eski eserinin sayfalarını çevirdi.

"Bana kalırsa Birinci Dünya Savaşı'ndan başlayarak, yirminci yüzyıl papalarının vakalarını incelemek daha kolay ve daha az zahmetli olacaktır," diye önerdi. "Günümüze daha yakın oldukları için, onların zamanına ait anılar belleğimizde daha canlıdır."

"Çok güzel, öyle yapalım."

Kilisenin lideri, parmaklarını uzun listedeki son iki ismin üzerine koydu.

"O halde 1914'ten 1922'ye dek papalık yapmış olan XV. Benedictus'la başlayalım. Aziz Malaki'nin onun hakkındaki kehaneti, burada da yazdığı üzere *religio depopulata,* yani 'nüfusu azalmış din' olmuştur. Pek de fazla muğlak sayılmayacak ve başka bir papaya uygulanması da çok kolay olmayan tuhaf bir kehanet bu. Oysa XV. Benedictus adına Birinci Dünya Savaşı dediğimiz büyük kıyıma, İspanyol gribi salgınının yol açtığı kırıma ve Rusya'yı yalnızca dinin kötülenmekle kalmadığı, inananların açıkça zulme uğradıkları ateist bir ülke haline getirmiş olan 1917 Bolşevik Devrimi'ne tanıklık etmiştir. Bütün insanlık tarihinde ölümlerin ve dinî zulmün en fazla olduğu dönem bu olmuştur. Bütün bunlar nerede yaşandı? Genel olarak Avrupa'da,

yani nüfusunun ezici çoğunluğu Hıristiyan olan bir kıtada. İşte Aziz Malaki de, tam olarak bu papanın dönemi için 'nüfusu azalmış din' kehanetinde bulunuyor. Bu durumda da kehanet, XV. Benedictus'un papalık dönemine tamamen uygun düşüyor."

"Elbette, bu çok belirli kehanet tamamen doğru çıkmıştır," diye kabul etti Portekizli akademisyen. "Peki ya diğerleri?"

Ruhani önder, dikkatini bir sonraki satıra yöneltti:

"Aziz Malaki, bir sonraki papayı *fides intrepida,* yani 'gözü pek inanç' kehanetiyle tanımlıyor. Bu dönemin papası olan XI. Pius, gerçekten de komünizme, antisemitizme ve Nazizm'e karşı isyan eden Kutsal Baba olmuştur. 1937 yılında, Kutsal Makam tarafından bir siyasi rejimin en şiddetli biçimde kınanmasını temsil eden Nazizm karşıtı genelge *Mit brenneder Sorge*'yi yayımlamıştır. Bu genelgeyle 'kan ve ırk efsanesi' ile 'Barbar Hitlercilik'i kötülemiş ve hiçbir Hıristiyan'ın antisemitist olamayacağını söyleyerek Hitler'i İsa'nın düşmanı ilan etmiştir ki o sırada Hitler ve Mussolini arasında kurulmuş olan Alman-İtalyan ittifakı düşünülecek olursa bu büyük cesaret gerektiren bir şeydi."

"O cesaret pek bir işe yaramadı..."

"Aslında XI. Pius 1939'da, tam İkinci Dünya Savaşı'nın başlangıcında ölünce ırkçılığa karşı hazırladığı *Humanis generis unitas* başlıklı bir genelge de yarım kalmış oldu ve onun yerini alan XII. Pius, bunu yayımlamaya cesaret edemedi. Belli ki o Malaki'nin selefi için öngördüğü gibi bir *fides intrepida* sahibi değilmiş."

Tomás sabırsızlıkla Wyon'un kitabından sıradaki isme baktı.

"XII. Pius, kehanetlerde *pastor angelicus* olarak tanımlanmış, yani 'meleksi çoban'."

"İkinci Dünya Savaşı sırasında onun önceliği, selefinin cesaretle yaptığı gibi Nazizm ve komünizmi kınamak yerine bu çetin dönemde zorluklarla karşı karşıya kalmış Hıristiyan sürüsünü savunmak olmuştur. Bu bakımdan o gerçekten de bir çobandı. Özetle bu kehanetin de gerçekleşmiş olduğunu söyleyebiliriz."

"Hım... Bu yine de birazcık muğlak," diye yorumda bulundu tarihçi pek ikna olmamış olsa da Papa'nın sözüne karşı gelmeye cesaret edemeden. "Ondan sonra gelen XXIII. Ioannes hakkında Malaki'nin kehaneti onun *pastor et nauta* yani 'çoban ve gemici' olacağıymış."

"XXIII. Ioannes Venedik kökenlidir, yani kanalların, gondolların ve denizcilerin şehrinden geliyordu."

Tomás kuşkuyla dudak büktü:

"Buradaki kehanet de yine epeyce muğlak..."

"Olabilir ama yanlış da değil."

Öne sürecek ikna edici bir gerekçe bulamayan Portekizli şevkini yitirmiş gibiydi. Bir sonraki isme geçti.

"Papa VI. Paulus, *flos florum* yani 'çiçeklerin çiçeği' olarak adlandırılmış." Yüzünü buruşturdu. "Bu da ne demek olabilir ki?"

"VI. Paulus'un aile arması üç zambak çiçeğinden oluşurdu."

"Gerçekten mi?"

"Sanırım zambağın öneminden haberdarsınızdır, öyle değil mi profesör?"

"Zambak çiçeklerin çiçeğidir," diye doğruladı Tomás. "Gerek Yunan mitolojisinde, gerekse Hıristiyan simgeciliğinde ilahî bir şeyler taşır. Katolikler için Meryem'in saflığını simgeler."

"İşte VI. Paulus da, Meryem'le çok ilgilenen bir papa olmuştu. Meryem Ana'nın Fátima'da görünmesine büyük önem vermiş, bu da onu hem Meryem'in çiçeği hem de çiçeklerin çiçeği olan zambakların ruhani önderi haline getirmiştir."

Bu vakadaki rastlantı gerçekten de şaşırtıcıydı. Bu seferki kehanetin yorumlanışına karşı çıkacak hiçbir şey bulamayınca Tomás bir sonrakine geçti.

"Bundan sonra Ioannes Paulus geliyor, yani *de medietate lunae*, 'ayın yarısından.'"

"I. Ioannes Paulus'un papalığı hakkında herkesin en çok hatırladığı şey, bunun modern zamanlardaki en kısa papalık süresi olduğudur. Ancak otuz üç gün sürmüştür ve bu da aşağı yukarı ayın bir dön-

güsüne denk gelir. Üstelik de rastlantı budur ki, I. Ioannes Paulus, İtalyancada 'güzel ay' anlamına gelen Belluno bölgesinde doğmuştur. Ayrıca papa olduğu gün de ayın hilal evresine geçtiği, yani Latincede *medietate lunae* olarak adlandırılan yarımay halini aldığı güne denk düşmüştür. Aziz Malaki bir kere daha haklı çıkıyor."

Bu yoruma da itiraz edemeyen Portekizli, bir sonraki kehaneti ele aldı.

"Aydan güneşe geçiyoruz çünkü Aziz Malaki, II. Ioannes Paulus'u *de labore solis*, yani 'güneşin emeğinden' olarak tanımlıyor. Bu papa ile güneş arasında nasıl bir ilişki bulunuyor?"

Yanıt hiç gecikmedi.

"Kutsal Papa II. Ioannes Paulus Cenapları olan Polonyalı Karol Wojtyla'nın dönemine genel olarak bütün Doğu Avrupa'yı, özelinde de ana vatanı olan Polonya'yı baskı altında tutan komünist rejime karşı verdiği mücadelenin damga vurmuş olduğunu bilirsiniz mutlaka. Komünist rejimlere karşı çalışmalarda bulunan bu papa, Moskova'nın gözünü korkutmuştu. Bu yüzden de onun öldürülmesini emrettiler ve bu iş için de Bulgar gizli servisine başvurdular. Bulgarlar hesabına çalıştığı söylenen Ali Ağca adında bir Türk, 13 Mayıs 1981 günü onu öldürme girişiminde bulundu. Sanırım bu tarihin önemi dikkatinizden kaçmamıştır, öyle değil mi profesör?"

"Meryem Ana'nın Fátima'daki ilk görünüşünün yıl dönümü bu."

"Hastanede kendine geldiği zaman, kendisine olan biten anlatıldığında tarihlerin rastlantısının farkına varan II. Ioannes Paulus çoban kızı Lúcia'nın Fátima'nın sırrının üçüncü bölümünü yazıya dökmüş olduğu ve o sırada henüz kamuoyu tarafından bilinmeyen belgeyi görmek istemiş. Anlaşılan o ki, bu sır bir papanın suikastından söz ediyormuş. II. Ioannes Paulus da bundan sözü edilen papanın kendisinden başkası olamayacağı ve Meryem Ana'nın kurşunu birkaç santim saptırarak yaşamsal organlara dokunmasına engel olmuş olduğu sonucunu çıkarmış. Hayatta kalmasını Bakire Meryem'in araya girmiş olmasına borçlu olduğuna kesinlikle inanmış. Suikast girişimden tam bir yıl sonra Fátima'ya giderek, şükranının bir göstergesi olarak az

kalsın kendisini öldürecek olan kurşunu Fátima'daki Meryem Ana heykelinin tacına işlettirmiş. Son gününe dek de tarihsel görevini yerine getirebilmiş olmasını Meryem Ana'nın müdahalesinin sağlamış olduğuna inanmayı sürdürmüş."

"Tarihsel görevi mi? Bununla ne kastediyorsunuz Kutsal Papa Cenapları?"

"Hatırlarsanız 1917 yılında Fátima'daki Meryem Ana, Fátima kilisesinin beyaz avlusunu Kızıl Meydan'ın karşısına koyarak, günün birinde Rusya'nın yeniden Hıristiyanlığa döneceği kehanetinde bulunmuştu. Sonunda bu kehanet II. Ioannes Paulus'un zamanında ve büyük ölçüde de onun çabaları sonucunda gerçekleşmiş oldu. Fátima, komünizmin çöküşünde öyle belirleyici bir rol oynamıştı ki, günümüzde bazilikanın kocaman avlusunda Meryem'in zaferine bir gönderme olarak Berlin Duvarı'ndan getirilmiş bir parça bulunmaktadır."

"Peki bütün bunların 'güneşin emeği' ile ne ilgisi var?"

Papa gözlerini konuğunun yüzüne dikti.

"Sizce de apaçık görünmüyor mu? 1917'de, Meryem Ana'nın çobanlara en son göründüğü sırada Fátima'da bulunanlar, güneş hakkında ne demişlerdir bilir misiniz?"

Tarihçi bu dönemi anlatan yazıları hatırlayınca gözleri kocaman açıldı.

"Onun gökyüzünde dans ettiğini görmüşler!"

"Aziz Malaki'nin kehaneti *de labore solis* idi. 'Güneşin emeğinden'. Bu kehanet II. Ioannes Paulus'u Fátima'daki mucizelere bağlıyor. Ayrıca ikinci bir yorum daha mevcuttur. Bu şekilde kendisini Fátima'ya bağlayarak II. Ioannes Paulus tanrıtanımaz, diktatör ve totaliter komünist rejimin karanlıklarına güneş ışığını, gerçeğin ve Hıristiyanlığın ışığını getirmiş oluyor. Zaten onun tarihsel görevinin temelinde de bu vardı. Bolca emek harcadıktan sonra güneş nihayet karanlığı yenmiştir. Kısacası bir kere daha Malaki'nin kehaneti doğrulanmış oluyor."

Tomás derin bir soluk aldı. Kehanetlerin bu biçimde yorumlanmasına karşı çıkabilecek hiçbir şey bulamamıştı. Ama uzun listenin en sondan bir önceki ismine geçmeyi istiyordu.

"Bundan sonraki papa Alman Joseph Ratzinger oldu ve Aziz Malaki, onun papalık dönemi için de *gloria olivae* kehanetinde bulunmuş. Yani 'zeytin ağacının şanı', artık bu da ne demekse..."

"Profesör, zeytin dalı hangi manastır tarikatının simgesidir, bilir misiniz?"

"Benediktenlerin." Karşısındakini şaşırtmış olmanın verdiği gururla gülümsedi. "Ancak bildiğim kadarıyla Ratzinger, Benedikten değildi..."

"Doğrudur, ama XVI. Benedictus adını seçti ve bu da onu Aziz Benedictus'un tarikatı olan Benediktenlere bağlamış oluyor! Yani Aziz Malaki bir kere daha haklı çıkıyor!"

Tomás'ın gülümsemesi dağıldı ve omuzları çöktü. Bir bilim insanı olarak kehanetleri ciddiye almayı kesinlikle kabul edemezdi. Bununla birlikte, Aziz Malaki'nin yakın tarihteki papalar, yani Balıkçı Yüzüğü'nü Birinci Dünya Savaşı'ndan bu yana takmış kişiler hakkındaki kehanetlerinin yorumlanmasından bir tekini bile çürütememiş olduğunun da farkındaydı. Gerçi bu kehanetlerden bir kısmının her türlü farklı yorum için açık kapı bırakabilecek derecede muğlak kaldıkları doğruydu ama geri kalanları da öylesine belirgindi ki gerçekleşmiş olmaları insana rahatsız edici geliyordu. Aziz Malaki gerçekten de geleceği görmüş olabilir miydi?

Buna inanmakta güçlük çekiyordu.

"Şimdi de Malaki'nin uzun listesindeki en son papaya değinelim," dedi Portekizli konuyu bağlamak için. "Aziz bu papaya *Petrus Romanus* adını vermiştir."

"Yani bana."

Tarihçi gözlerini sanki onu sorgularmış gibi ruhani önderin yüzünden hiç ayırmadı.

"Gerçekten de son papa olduğunuza inanıyor musunuz Kutsal Papa Cenapları?"

"Bunu biliyorum."

Bu yanıt Tomás Noronha'nınki gibi kuşkucu ve akılcı bir zihin için hiç de yeterli değildi.

"Bunu nasıl bilebilirsiniz ki Papa Cenapları?"

"Aziz Malaki'nin kehanetlerindeki başarı oranının yüksekliği sizin de gözünüzden kaçmamıştır. Hiç kuşku yok ki bunlar, bütün zamanlar içinde en fazla doğru çıkmış kehanetlerdir! Az önce birlikte de gördüğümüz üzere hepsi birbiri ardına gerçekleşmişlerdir. Böyle bir gerçek görmezden gelinemez, sizce de öyle değil mi yani?"

"Tabii, ama yine de daha fazla ipucu gerekir..."

Papa sanki söyleyeceklerini tartıyormuş gibi, yanıt vermeden önce kısa bir süre sustu.

"Başka kehanetler de var."

"Hangileri?"

"Fátima, örneğin."

Fátima'nın sözünün yeniden açılması Tomás'ın ilgisini çekmişti.

"Kutsal Papa Cenapları bununla ne demek istiyorlar?"

Kilise'nin lideri öne doğru eğilip sesini alçalttı.

"Size bir sır vereceğim," dedi neredeyse fısıltıyla. "Duyurulanın aksine, Fátima'nın sırrının üçüncü bölümü Karol Wojtyla'yla ilgili değildi."

"Efendim?" dedi Portekizli şaşkınlıkla. "Kimle ilgiliydi o halde?"

Papa, *Lignum Vitae*'yi eline aldı ve Malaki'nin *Petrus Romanus* hakkındaki kıyamet kehanetini bir kere daha okudu. En son zulümlere, çok sayıdaki çalkantıya, yedi tepeli şehrin yıkımına ve kıyamet gününe yapılan atıflar onu ürpertti, çünkü kendi papalık dönemi içinde Kilise'yi ve bütün insanlığı bekleyen akıbetin gerçekten de bu olduğuna inanıyordu.

İçindeki kasvetin ağırlığı altında ezilerek gürültüyle içini çekti ve gözünü karşısındakinin yüzüne dikip elini göğsüne bastırdı.

"Benimle."

XIII

Papa, Apostolik Saray'ın özel kütüphanesindeki raflardan birinde duran küçük bir Fátima Meryem Ana'sı resminin önünde diz çöküp bir *Ave Maria* duası okuduktan sonra istavroz çıkarıp masasının başına geri döndü. Konuğu oturduğu yerde onun açıklama yapmasını beklemekteydi.

"Fátima'daki görünüşler hakkında neler biliyorsunuz profesör?"

Tomás, iskemlesinin üzerinde sallandı.

"Bir tarihçi ve üstelik de Portekizli olarak, çoğu insandan daha fazlasını biliyorumdur mutlaka," diye yanıt verdi. "13 Mayıs 1917 günü Portekiz'in iç kısımlarındaki küçük bir köy olan Cova de Iria'da sürülerini otlatan üç çoban çocuğu bir ağacın üzerinde güneşten daha aydınlık, kar beyazı renkte bir heykele benzediğini söyledikleri bir kadının belirdiğini görmüşler. Kadın onlara gökyüzünden geldiğini söyleyerek, çocukları her ayın aynı günü ve aynı saatinde aynı yere gelmeye davet etmiş. Büyük Savaş'ın sona ereceği kehanetinde bulunmuş ve bütün dünyayı Meryem'in Lekesiz Kalbi'ne adamış. Üç çoban çocuğundan Lúcia onu hem görebiliyor hem duyabiliyor hem de onunla konuşabiliyormuş, Jacinta görebiliyor ve duyabiliyor, Francisco ise yalnızca görebiliyormuş. Görünüşler bundan sonraki beş ay boyunca her ayın on üçünde devam etmiş ve her defasında yeni sırlar açıklamış, giderek büyüyen kalabalıkları toplamış. Toplanan insanlar çocukların sözünü ettikleri kadını göremiyorlarmış ama her bir görünüş sırasında güneşin karardığını belirtmişler ve içlerinden pek çoğu da arı ya da sinek vızıltılarını andıran bir çeşit ses duyduklarını bildirmiş."

"Fátima'nın sırrının bu görünüşlerden hangisi sırasında açıklandığını da biliyor musunuz?"

"İkinci görünüş sırasında kadın Jacinta ile Francisco'nun ölümlerinin yakın olduğunu haber vermiş ve gerçekten de bu ikisi İspanyol gribinden iki yıl içinde ölmüşler, ancak asıl büyük sırrın açıklanması üçüncü görünüş sırasında olmuş. Sırrın birinci bölümü cehennemin görünüşünden ibaretmiş. İkincisiyse Büyük Savaş'ın ardından ikinci bir savaşın daha çıkacağı ve Rusya'nın içine düştüğü yanlışı bütün dünyaya yaydıktan sonra nihayet dine geri döneceği ve kendini Meryem'in Lekesiz Kalbi'ne adayacağı yönündeki kehanetmiş. Üçüncü bölüme gelirsek, onu bilmediğimi itiraf etmeliyim..."

"Bundan az sonra söz edeceğiz," diye onun sözünü kesti ruhani önder. "Meryem Ana'nın son görünüşünde bir mucize gerçekleştirmeyi vadettiğini de biliyorsunuzdur mutlaka."

"Tabii ki. Çoban çocuklar kimsenin kendilerine inanmadığından yakınınca Bakire onlara herkesin görebileceği ve bütün dünyayı ikna edecek bir mucize sözü vermiş. Bu 13 Ekim'de gerçekleşecekmiş. Bu vaat, o tarihte Cove de Iria'ya aralarında gazetecilerin de bulunduğu elli bin insanı toplamış. Dönemin en büyük gazetelerinden biri olan *O Século*'da yayımlanmış olan bir makaleyi okumuştum. Gazetecinin yazdığına göre yağmur yağmaktayken birdenbire bulutlar aralanmış ve herkes güneşin on iki dakika boyunca dans ettiğini görmüş. Bu en son görünüş bir apoteoz halini almış."

Papa sırtını koltuğuna yasladı ve sanki bu ona huzur veriyormuş gibi, dairesinin özel kütüphanesini süsleyen Fátima Meryem Ana'sı resmine baktı.

"Meryem Ana'nın modern zamanlardaki görünüşleri içinde en önemlisi Fátima'dakidir," dedi huzur dolu bir sesle. "Bizim burada Vatikan'da Portekiz'i 'Meryem'in ülkesi' olarak anmamız bir rastlantı değildir. Ülkenizi İkinci Dünya Savaşı'nın kıyımından kurtarmış olanın da Meryem Ana'nın özel koruması olduğuna inanırım."

Tomás kuşkuyla gülümsedi.

"Kutsal Papa Cenapları, benim bir tarihçi olarak tarihsel olaylara mistik açıklamalar getirilmesini kabul edemeyeceğime anlayış göstereceklerdir mutlaka."

Papa kayıtsızlıkla omuzlarını kaldırdı.

"Siz bilirsiniz," dedi. "Biz, bizi ilgilendiren konuya geri dönelim. Fátima'nın sırrının üçüncü bölümünden elbette ki haberdarsınız."

"Kabul etmem gerekir ki pek değilim." İskemlesinde sallandı. "Bildiğiniz gibi Papa Cenapları, ben bir bilim insanıyım. Mistik olan şeylere inanmam, yani... Ruhaniyet benim için varoluşun acımasızlığı ve kendi ölümlülüğümüzün verdiği korku karşısında bizi korumak ve içimizi rahatlatmak üzere uydurulmuş bir şeydir yalnızca."

"O kadarını anladım. Ancak yine de bilim bize gelecekte meydana gelecek şeyler hakkında belli bir bilgi edinmemizin mümkün olabileceğini göstermiştir..."

"Doğrudur. Kuantum fiziğinde John Wheeler tarafından kuramlaştırılan gecikmiş çifte yarık deneyi çeşitli laboratuvarlar tarafından da uygulanarak doğrulanmıştır ve bize bir bilginin geçmişe aktarılmasının mümkün olabildiğini gösterir. Fizikçiler bu olayı gözlemlemişlerdir."

"Başka bir deyişle profesör, siz de fizik yasalarının kehanet ya da öngörülerin var olduğunu kabul ettiğini dolaylı olarak onaylamış oluyorsunuz..."

Bu yargı Tomás'ı rahatsız etmişti. Her ne kadar konuşmanın bu alana doğru sapması hoşuna gitmiyor olsa bile, ev sahibinin çıkarmış olduğu sonuca itiraz edebilecek bir gerekçe de bulamıyordu.

"Şey, yani... Aslında... Bu doğru."

Tomás'ın bilimsel yönteme duyduğu güven göz önünde bulundurulduğunda bu çok önemli bir noktaydı. Yepyeni bir dünyanın kapılarını aralamaktaydı. Papa ellerini birleştirerek karşısında oturan adamın yüzüne dikkatle baktı.

"Çok güzel. Şu halde Fátima'nın sırrının üçüncü bölümüne geri dönebiliriz. Bunun hakkında ne biliyorsunuz?"

"Yalnızca bunun 2000 yılında kamuoyuna açıklandığını ve Vatikan'ın yapmış olduğu duyuruya göre 1981'de Papa II. Ioannes Paulus'a karşı düzenlenen suikast girişimiyle ilgili olduğunu biliyorum, o kadar." Parmağıyla karşısındakini işaret etti. "Görünüşe bakılırsa siz bu açıklamaya inanmıyorsunuz."

Kilisenin lideri başını iki yana salladı.

"İnanmıyorum gerçekten."

"Papa II. Ioannes Paulus'un vardığı sonuçtan kuşku duymak için neye dayanıyorsunuz peki?"

Bu sorunun yanıtı çok hassastı çünkü Papa'nın bir selefiyle ters düşmesi anlamına geliyordu. Bu yüzden de yanıt hemen gelmedi. Yanıt vermek yerine ruhani önder masasının bir çekmecesini açarak içinden kenarları zamanla sararmış bir zarf çıkardı. Zarfı açıp içindeki üzerleri küçücük harflerle kararmış iki küçük sayfayı aldı.

"Jacinta ile Francisco, 1917'deki görünüşlerden kısa süre sonra öldüler, böylece Lúcia, olanların tek tanığı olarak kaldı," dedi. "Bu süre içinde okuma ve yazmayı da öğrenmiş olduğundan bu durumu göz önünde bulunduran Leiria Piskoposu ondan Fátima'daki Meryem Ana'nın kehanetlerini yazıya dökmesini istedi. Lúcia ilk anlatısını 1935'in sonlarında tamamladı."

"Ancak kehanetleri açığa vurmaya bundan daha geç başladı sanıyorum."

Papa başıyla onayladı.

"Sizin de bilmediğiniz yok profesör," diye doğruladı. "Gerçekten de Lúcia, Fátima'nın sırrının üç bölümden oluştuğunu 1941'de anılarını yayımladığı sırada duyurdu ve dünyanın bunlardan ilk ikisini öğrenmeye artık hazır olduğunu öne sürerek onları açıklamayı kabul etti."

"Ama üçüncüyü değil..."

"Hayır, üçüncüyü değil."

"Ama yine de onu yazıya dökmüştü."

Papa, iki kâğıt parçasını konuğuna gösterdi.

"İşte sırrın üçüncü parçası burada," dedi. "Lúcia 1943 yılında hastalandı ve bu da Leiria Piskoposu'nu çok endişelendirdi. Eğer ölecek olursa bu üçüncü kısım nasıl öğrenilebilecekti? Lúcia iyileşince piskopos ona Meryem Ana'nın mesajının eksik kalan son kısmını yazıya geçirmesini emretti. Lúcia bu emre uydu. Ertesi yıl mesajı yazdı ve onu 1960 yılına ya da kendisinin ölümüne dek açılmamak üzere mühürlü bir zarfın içine koydurdu."

Tomás sağ elini uzattı.

"Görebilir miyim?"

Kilisenin lideri kâğıtları ona verdi.

"Okuyun, okuyun."

Çok değerli bir belgeye dokunmakta olduğunu çok iyi bilen tarihçi, kâğıt parçalarını eline alıp onları sanki zarar vermekten çekinirmiş gibi, büyük bir merakla gözden geçirdi. Arkeoloji eldivenlerini kullanması daha mı doğru olurdu acaba? Ancak içinde bulundukları durumun gayriresmî niteliği içini rahatlattı ve büyük değer taşıyan el yazması ya da keşiflere nasıl davranılması gerektiğiyle ilgili protokolü gözetmenin şart olmadığı sonucuna varıp ellerinde tuttuğu belgeyi incelemekle yetindi.

Kâğıtlar kırklı yıllarda mektup yazmak için kullanılan incecik cinstendi, Lúcia'nın el yazısı ise küçük ve sıkışıktı, kadınlara ait el yazmalarına özgü olan üstten ve alttan bağlamalara hiç rastlanmıyordu. Kimi yerde tıpkı bir doktor yazısı gibi okunması güçleşebiliyordu ama bu anlaşılmasına engel olmuyordu. Hiyerogliflere alışkın olan biri için Rahibe Lúcia'nın el yazısı hiç de göz korkutucu sayılmazdı.

"Ve Tanrı olan sonsuz bir ışığın içinde onu gördük: 'Tıpkı insanların bir aynanın önünden geçerken kendi yansımalarını görmeleri gibi bir şeydi,' beyazlar giymiş bir keşişti bu, 'onun Kutsal Baba olması gerektiği hissine kapıldık,'" diye okudu sonunda Portekizce yazılmış metinden yüksek sesle. "Daha başka pek çok piskopos, din adamı, rahip ve rahibe zirvesinde kabuklarıyla mantar meşesini andıran kaba kütüklerden yapılmış büyük bir haç bulunan sarp bir dağa tırmanıyordu. Oraya

varmadan önce Kutsal Baba yarı yarıya yıkıntı halindeki büyük bir şehrin içinden geçti ve biraz titreyerek sendeleyen adımlarla, acılar ve ağrılar içinde yolunda gördüğü cesetlerin ruhları için dualar etti. Dağın zirvesine varınca, büyük haçın altında diz çöküp secdeye vardı ve üzerine ateşli silahlar ve oklarla saldıran bir grup asker tarafından öldürüldü. Diğer piskoposlar, din adamları, rahipler ve rahibelerle ruhbanlardan olmayan, her türlü toplumsal sınıf ve kategoriden başka erkek ve kadınlar da birbiri ardına aynı şekilde öldüler."

Tomás mektubu bırakıp ev sahibine baktı.

"E?" diye sordu Papa. "Ne diyorsunuz?"

Meraktan içi içini kemiren tarihçi, işaret parmağını az önce okuduğu sayfaların üzerine koydu.

"II. Ioannes Paulus, bu metne dayanarak mı Fátima'nın üçüncü sırrının 1981'de kendisine yönelik olan suikast girişimiyle ilgili olduğuna karar vermiş?"

"Evet," diye doğruladı kilisenin lideri. "Bu kehanetin onun üzerinde çok büyük bir etkisi olmuş. Fátima'daki Meryem Ana'nın 1917'de dile getirmiş olduğu Rusya'nın dine yeniden kazandırılması dileğine uygun olarak, 1981'deki girişimin hemen ardından II. Ioannes Paulus hiç zaman yitirmeden önce Roma'daki Santa Maria Maggiore Bazilikası'nda, sonra ertesi yıl Fátima'da ve 1984'te de bu sefer San Pietro Meydanı'nda Meryem'in Lekesiz Kalbi'ne adakta bulundu. Lúcia'ya Bakire'nin isteklerinin artık yerine getirilmiş olup olmadığı sorulduğunda şöyle yanıt verdi: 'Evet, 25 Mart 1984'te yerine getirildi, tam Meryem Ana'nın istediği gibi.'" Papa, elleriyle muğlak bir hareket yaptı. "Gerisi tarihin bir parçası zaten..."

"Tarihin mi? Bununla ne kastediyorsunuz Papa Cenapları?"

"Şunu kastediyorum ki 1985 yılının Mart'ında, yani Meryem'in Lekesiz Kalbi'ne yapılan adaktan tam bir yıl sonra Kremlin'de iktidara Mihail Gorbaçov geldi ve birkaç yıl sonra da Berlin Duvarı yıkıldı, Sovyetler Birliği dağıldı, komünizmin sonu geldi. Fátima'nın beyaz avlusu, Moskova'nın Kızıl Meydan'ını yenmiş oldu."

"Komünizmin sona erişinin Fátima kehanetleriyle bir ilgisi olduğuna gerçekten inanıyor musunuz Kutsal Papa Cenapları?"

"Hiç kuşkum yok."

Papa'nın yanıtındaki bu kararlılık bundan kesinlikle emin olduğunu gösteriyordu. Bir tarihçi olarak Tomás bütün bunlara çok farklı bir açıdan bakıyordu ama bir din önderinin böyle olaylara mistik bir yorum getirmesini de anlayabiliyordu.

"Demek ki Kutsal Papa Cenapları Meryem Ana'nın 1917'de dile getirdiği kehanetin gerçekleşmiş olduğunu düşünüyorlar?"

"II. Ioannes Paulus'un 1981 ve 1984 arasında üç farklı zamanda Rusya'yı Meryem'in Lekesiz Kalbi'ne adamasından sonra meydana gelen olaylar komünizmin çöküşüyle sonuçlandı. Bu anlamda kehanet gerçekleşmiş oldu."

"Tamamen mi?"

Papa'nın gözleri, tarihçinin bir süre önce okuduğu ve şimdi de masanın üzerine bırakmış olduğu iki mektup sayfasına doğru kaydı.

"Daha önce de söylediğim gibi, sırrın üçüncü bölümü istisna olmak kaydıyla."

"Ve Kutsal Papa Cenapları, üçüncü bölümün 1981'deki suikast girişimiyle ilgili olduğuna da inanmıyorlar?"

"Hayır."

"Neden?"

Kilisenin lideri iki kâğıt parçasını eline aldı.

"Göremiyor musunuz?" diye sordu Lúcia'nın yazmış olduğu metni, sanki bir delilmiş gibi ona göstererek. "1917'deki kehanet ile 1981'de San Pietro Meydanı'nda yaşanan olaylar arasında çok büyük farklılıklar var."

Tomás, II. Ioannes Paulus'a karşı düzenlenmiş olan girişimin ayrıntılarını hatırlamaya ve 1981'de yaşanan olayları az önce okuduğu metnin içeriğiyle karşılaştırmaya çalıştı.

"Eğer doğru hatırlıyorsam 1981'de Papa San Pietro Meydanı'nda, halkın arasında bulunuyorken Ali Ağca ona ateş etmişti," dedi. "1917

tarihli kehanet ise beyazlar giymiş bir adamın, muhtemelen bir papanın yarı yarıya yıkıntı halindeki bir şehrin içinden geçerek bir dağa tırmanışını ve burada daha başka pek çok insanla birlikte askerler tarafından öldürülüşünü anlatıyor."

"Farklılıkları görüyor musunuz?"

"Evet ama simgesel açıdan bakılacak olursa, yaşananlar ile kehanet arasında benzerlikler de bulunduğu söylenebilir. Yıkıntılar halindeki şehir, soğuk savaş dolayısıyla bütün dünyada sürmekte olan çok sayıdaki çarpışmayı temsil eder; dağa tırmanan beyazlı adam tanrıtanımaz komünizmle mücadele etmekte olan kiliseyi simgeler; ona saldıran askerler komünistlerin hesabına çalışan Ağca'yı temsil eder; Papa'yla birlikte aralarında piskopos ve rahiplerin bulunduğu diğer kimselerin öldürülmesi de savaşların yol açtığı katliamların simgesidir. Bir bakıma, simgesel bir yorumlama yapmaya kalkışacak olursak her şey birbirine uyuyor gibi."

Ruhani önder, sanki konuğuyla bir sır paylaşacakmış gibi öne doğru eğildi.

"Şu farkla ki, II. Ioannes Paulus ölmedi..."

Bu o kadar yerinde bir tespitti ki Tomás ne diyeceğini bilemedi.

"Evet... Doğru."

"Fátima'daki kehanet papanın ölümünü gösteriyordu, ancak II. Ioannes Paulus ölmedi. Bundan ne sonuç çıkarırsınız?"

"Eğer yanlış hatırlamıyorsam, Ioannes Paulus, Meryem Ana'nın kurşunu saptırmış olduğunu söylemişti."

"Evet, selefimin yorumu böyleydi," dedi Papa, "yorum" sözcüğünü manidar biçimde üstüne basa basa söylemekle buna hiç de inanmadığını belli ederek. "Kehanet beyazlar içindeki adamın kurşunlar ve oklar tarafından öldürüleceğini söylüyordu. Oysa öyle ya da böyle II. Ioannes Paulus o olaydan sağ çıktı."

"Kutsal Papa Cenaplarına Fátima kehanetinin henüz gerçekleşmemiş olduğunu ve ancak sizinle birlikte somut hale geleceğini düşündüren de kehanet ile yaşananlar arasındaki bu fark mıdır?"

"Gerçekten de bu fark yüzünden, ama aynı zamanda daha başka kehanetler de var ve ayrıca..."

Birden, sanki söylemesi gerekenden fazlasını söylemiş olduğundan çekiniyormuş gibi duraksadı ve sustu.

"Ayrıca ne?"

Kilisenin lideri arada kalmıştı: Her şeyi söylemek niyetinde değildi ama cümlesini de tamamlaması gerekiyordu.

"Ayrıca... Ortada gerçek bir tehdit de var."

"Tehdit mi? Kime karşı?"

Papa, bakışlarını özel kütüphanenin duvarlarından birini süsleyen ve Perugino'ya atfedilen, İsa'yı mezardan çıkarken gösteren tabloya doğru çevirdi ve sanki bu soruyu yanıtsız bırakmayı düşünüyormuş gibi bir süre sessiz kaldı. Sonra konuğuna doğru döndü ve artık ağırlığına dayanamadığı bir yükten bir an önce kurtulmayı istermiş gibi derin bir soluk aldı.

"Bana ve Vatikan'a karşı."

XIV

Kilisenin liderinin sözleri karşısında Tomás ne diyeceğini şaşırmıştı. Papa, kendisine ve Vatikan'a yönelik gerçek bir tehdidin bulunduğunu dile getirerek bir saat kadar önce Kardinal Barboni'nin söylemiş olduğu o muammalı sözleri de doğrulamış oluyordu. Ancak Tomás'ı asıl etkileyen şey, ruhani önderin sesinde sezdiği korku olmuştu.

"Neler oluyor Papa Cenapları?"

Papa, bir kere daha masasının çekmecesini açarak içinden başka bir kâğıt çıkardı.

"Yirminci yüzyılın ikinci papası olan X. Pius iki kehanet görmüştü," dedi elindeki kâğıda bakarak. "1909 yılında Fransiskenlerle bir toplantı yaptığı sırada birden transa geçmiş. Birkaç dakika sonraysa gözlerini açmış ve ayağa kalkıp şöyle demiş: 'Gördüğüm şey korkunçtu! Bu benim başıma mı gelecek yoksa haleflerimden birinin mi bilemiyorum. Kesin olan şu ki Papa, Roma'yı terk edecek ve Vatikan'dan çıkarken rahiplerinin cesetlerinin arasından yürüyecek. Ben hayatta olduğum sürece bundan hiç kimseye söz etmeyin.'"

Papa başını kaldırdı ve konuğunun yüzüne soran gözlerle baktı.

"X. Pius gerçekten böyle mi söylemiş?"

"Tanıklar var, üstelik sözleri burada yazılı. Buna ne diyorsunuz?"

"Şey... Doğrusu Fátima kehanetiyle aralarında kimi benzerlikler bulunduğunu kabul etmem gerekir," diye itiraf etti tarihçi. "Özellikle de papanın rahiplerin cesetlerinin arasından yürüdüğü kısım. Ancak bu kehanette, Fátima'dakinin aksine papa ölmüyor."

Yanıt olarak ruhani önder yeniden belgeye döndü.

"X. Pius, 1914 yılında ikinci bir kehanet daha görmüş," diye açıkladı. "Ölümünden kısa bir süre önce şunları söylemiş: 'Haleflerimden aynı adı taşıyan birinin, yoldaşlarının cesetlerinin üzerinde koştuğunu gördüm. Gizli bir yere sığınmaya koştu ama çok kısa bir süre sonra korkunç bir ölümle can verdi. İnsanların yüreğinden Tanrı'ya olan saygı kayboldu. Onun anısını bile silmeyi isteyecekler. Bu sapkınlık dünyanın sonunun başlangıcının habercisidir.'"

Papa, X. Pius'un sözlerini aktarmayı bitirdiğinde, Tomás dalgınca çenesini sıvazladı.

"Hangi sözcükleri kullanmıştı?" diye sordu. "Başına bunların geleceği papanın kendisiyle 'aynı adı' taşıyacağını mı söylemişti?"

"Evet, kullandığı ifade 'aynı adı taşıyan'dır."

"Ama kiminle aynı adı taşıyan? Kendisiyle mi? Eğer öyleyse söz konusu papanın adı Pius olmalıdır."

"X. Pius bu papanın kendisiyle mi yoksa o sırada toplantı halinde olduğu tarikat, yani Fransiskenlerle mi aynı adı taşıdığını belirtmemiş."

Tarihçi bu yeni varsayımı duyunca kaşlarını çattı.

"Yani adı Pius ya da Franciscus olan bir papa."

"Kehanet böyle gerçekten," diye doğruladı Kilise'nin lideri. "Ancak asıl ilginç olan, bu iki kehanet arasında yani X. Pius'unki ile Fátima'nın sırrının üçüncü bölümü arasındaki benzerliktir."

"Doğrusu benzerlik gerçekten de şaşırtıcı. Cesetlerin üzerinden koşup sonra da öldürülen bir papanın kehaneti, Portekizli çobanların anlattıkları kehanetle tamamen örtüşüyor. Geriye yalnızca birinin diğerini etkilemiş olup olmadığını öğrenmek kalıyor."

"Bu pek olası gözükmüyor profesör. Tarihleri kontrol etmek yeterli olacaktır."

Tomás belleğini zorladı.

"Tamamen haklısınız Kutsal Papa Cenapları. İkinci kehanetini 1914'te görmüş olduğuna göre X. Pius 1917'de gerçekleşen Fátima kehanetinden etkilenmiş olamazdı. Öte yandan, 1917 yılında, Portekiz'in

ücra bir köşesinde yaşayan yoksul ve okuma yazma bilmeyen çoban çocukların X. Pius'un sekiz yıl önce görmüş olduğu bir kehanetten haberdar olabilmeleri de pek inandırıcı durmuyor. Şu halde birbirlerini etkilemiş olabilecekleri varsayımını bir kenara ayırabiliriz."

Papa sol elini kaldırdı.

"Hepsi bu da değil," diyerek altını çizdi. "X. Pius'un gördüğü iki kehanet ile Fátima'dakinin Aziz Malaki'nin son papa hakkındaki kehanetiyle nasıl örtüştüğüne de dikkatinizi çekerim profesör. Yani, listesindeki son papa olan *Petrus Romanus*'un kilisenin zulme uğramasına, Roma'nın yıkılmasına ve kıyamet gününe tanıklık edeceği kehanetiyle. Bütün bunlar, X. Pius ve Fátimalı çobanların cesetlerin arasından geçip sonunda da öldürülen papa kehanetiyle son derecede uyumlu görünüyor."

Ruhani önderin bakışlarından yine bir kaygı ifadesi geçti. Bütün bu felaketlerin kendi döneminde yaşanacağından emin olduğu ve bunun da onu derinden etkilediği her halinden belliydi. Tomás onun içini rahatlaması gerektiğini sezdi.

"Eğer Kutsal Papa Cenapları ısrarımı münasebetsizce bulmazlarsa, ben hâlâ ortada endişelenmek için bir neden bulunmadığı görüşündeyim," dedi kendinden emin bir sesle. "Bunların hepsi birer masaldan ibaret sadece. Aziz Malaki'nin, Fátima'nın, X. Pius'un ve daha kim bilir kimlerin kehanetleri her ne derse desin, göreceksiniz ki hiçbir felaket yaşanmayacak ve Kutsal Papa Cenaplarının yerine yeni bir papa geçecek."

Papa güçlükle yanıt verebildi.

"Ben de sizin kadar emin olabilmeyi isterdim."

"Bunların hiçbirinin gerçekleşmeyeceğinden emin olun. Dünyanın sonuna ilişkin kehanetlerin sayısı hiç de az değildir ve bildiğim kadarıyla bunlardan hiçbiri de gerçekleşmemiştir. 1000 yılı geldiğinde bir yığın insan dünyanın sonu gelmeden önce intihar etmişti. Oysa beklenen yıl geldi, geçti ve hiçbir şey olmadı."

"Aslında... Bunda haklısınız."

"Papa Cenapları dünyanın 2012'de sona ereceğini bildirmiş olan Maya takvimini de hatırlayacaktır mutlaka. Yine hiçbir şey olmadı. Bu kehanetlerin de bir farkı yok. Dünyanın sonunu haber veren kehanetler kadar eski olan tek şey bunların başarısızlıklarıdır. Bugüne dek her biri bozguna uğradı ve sizi temin ederim ki bu seferki de farklı olmayacaktır."

Papa derin düşünceye dalmış gibi gözlerini yumup, parmaklarını birbirine kenetledi. Duygularının ağırlığı altında ezilmekte olduğu ve soğukkanlılığını koruyabilmek adına devasa bir çaba harcadığı apaçık görülebiliyordu.

"Beni endişelendiren tek şey kehanetler değil," dedi en sonunda. "Korkarım ki tehditler çok gerçek."

"Nasıl gerçek yani?"

"Size daha önce de söylediğim gibi, çok somut bir tehditle karşı karşıyayız."

Papa bu konuyu ikinci defa açıyordu.

"Az önce bizzat size ve kiliseye karşı bir tehdit bulunduğundan söz etmiştiniz. Bu tehdit kimden geliyor?"

"Kimden mi? Bunu anlamak hiç de güç değil ki."

Sustu. Tomás da sözünü tamamlaması için onu teşvik etmek zorunda kaldı.

"İtiraf edeyim ki, ben anlayamadım..."

Rahatsız olmuş olduğu apaçık görülen papa sırtını koltuğuna yasladı. Daha kolay soluk alabilmek istermiş gibi parmağını boynunda gezdirdi ve konuğunun yüzüne kapkara gözlerle baktı:

"Radikal İslamcılardan."

XV

Tomás'ın yüzündeki ifade donup kaldı. Kilisenin lideri konumunda bulunan kişi doğal olarak her zaman belli bir risk altında olacaktı. I. Ioannes Paulus'un ölümüne ilişkin tuhaf ayrıntılarla ilgili söylenenleri ya da II. Ioannes Paulus'a karşı düzenlenen birkaç girişimi hatırlamak yeterliydi. Ancak ruhani önder çok açık biçimde yakındaki bir tehlikeden söz ediyordu.

"Neler oluyor Kutsal Papa Cenapları?"

Papa omuzlarını kaldırdı ama bu, yanıtı bilmediğinden ziyade teslim oluşunun bir ifadesiydi.

"Radikal İslamcılardan söz edildiğini daha önce de duymuş olmalısınız."

"Elbette," diyerek başını salladı Tomás. "Batı dünyası için sürekli bir tehdit oluşturuyorlar."

"Doğru, ancak Vatikan'a yönelik olan tehdit çok belirgin," diye açıkladı ruhani önder. "IŞİD Roma'yı fethetmek, içindeki bütün Hıristiyanlık simgelerini yok etmek ve beni de öldürmek niyetinde olduklarını kamuoyuna iki defa duyurdu. Burada muğlak bir kehanetten değil, son derecede gerçek olan bir tehditten söz ediyorum. Öte yandan, Irak Büyükelçisi de İslam Devleti'nin tehdidinin doğrudan bana yönelik olduğunu doğruladı ve bu bilgiyi İsrail gizli servisleri de onayladılar. IŞİD beni Hıristiyan dininin bir numaralı temsilcisi olarak görüyor ve dolayısıyla da bana radikal İslamcılara göre sahte olan bir gerçeğin savunucusu gözüyle bakıyorlar, işte bu yüzden de öldürülmem gerekiyor."

"Sanırım polis bütün bunlardan haberdardır."

"Elbette," diye doğruladı Papa. "Sorun şu ki, sizin de gayet iyi bileceğiniz gibi kusursuz bir güvenlik sistemi bulunmuyor. Vatikan jandarmalarının komutanı çok endişeli görünüyor, çünkü Kutsal Makam'ın güvenliğini sağlayabilmek için elinde ancak yüz elli adam bulunuyor. Tabii ki, İnterpol ve diğer polis teşkilatlarına da güvenebiliriz. Örneğin bundan bir süre önce İtalyan polisi bana karşı bir saldırı hazırlığında bulunan dört Müslümanı yakalamayı başarmıştı."

"Bu da yetkililerin tetikte olduklarını ve eylemlerinin etkili olduğunu kanıtlıyor."

"Ama bu aynı zamanda tehdidin gerçek olduğunu da kanıtlıyor," diye ekledi Papa. "Hayale kapıldığım yok profesör. Beni öldürmeyi isteyecek kimseleri durdurmanın olanağı yok. Her şeyi göze almış olan bir teröristin harekete geçmesine nasıl engel olabilirsiniz? Bu teröristlerin bir operasyona iyi hazırlandıklarında, bizzat ölmeye de hazırlarsa, ki maalesef öyle oldukları görülüyor, hiçbir şekilde durdurulamayacaklarını anlamak için dünyanın hemen hemen her bir yanında, en çok da burada, Avrupa'da düzenlenen saldırılara bir bakmak yeterli olur."

"Bu doğru."

Papa devam etmeden önce biraz duraksadı. Ortalığı telaşa vermeyi, hatta korkmuş görünmeyi bile istemese de çeşitli kaynaklardan edindiği bilgiler hiç de içini rahatlatacak gibi değildi.

"En kötüsü de... Vatikan'a düzenlenecek bir saldırı tahmin edilenden çok daha ciddi olabilir."

"Daha mı ciddi?" diye sordu Tomás hayretle. "Hangi bakımdan?"

Ruhani önder kısa bir an sustuktan sonra neredeyse fısıldar gibi yanıtladı:

"Bir nükleer saldırıdan söz ediyorum."

Portekizlinin gözleri inanamıyormuş gibi kocaman oldu. Bu sözcükler ona öylesine inanılmaz gelmişti ki onları doğru duyduğundan emin olmayı istedi.

"Efendim?"

"Kökten İslamcıların hedeflerinden bir tanesi de nükleer silahlara erişebilmektir," diye hatırlattı Papa. "Bin Ladin 1998'de El Kaide'yi nükleer aygıtlarla donatmayı istediğini dile getirmişti ve 2014'te de IŞİD'le iletişim halinde olan bir Alman gazeteci bu hareketin de yüz milyonlarca kâfiri ortadan kaldırabilmek için nükleer kapasite edinmeyi dilediğini bildirmişti. 2016'da Belçika polisinin ele geçirdiği, Paris'teki saldırılara katılmış olan bir cihatçı ağına ait bir videoda, bir nükleer sanayi sorumlusunun evinin on saat boyunca gizlice filme alınmış olduğu görülüyordu. Sizce bütün bunlar ne anlama geliyor?"

Portekizli içini çekerek, cesaretini yitirmiş gibi başını iki yana salladı. Kendi deneyimlerinden kökten İslamcıların beyinlerinin nasıl çalıştığını çok iyi biliyordu ve Papa'nın çizmiş bulunduğu tablonun hiç de akla uzak olmadığından o da haberdardı.

"Radikal İslamcıların nükleer aygıtları ele geçirmeyi her ne pahasına olursa olsun istedikleri bir gerçek," diye kabul etti. "Er ya da geç bunu başaracaklar. Zaten uzmanlar da bir nükleer saldırının günün birinde mutlaka gerçekleşeceğinde birleşiyorlar. Sorun böyle bir saldırının olup olmayacağı değil, ne zaman olacağıdır."

"Üstelik Aziz Malaki'nin, X. Pius'un ve Fátima'nın kehanetleri de Roma'da bu nitelikte bir saldırıya gayet uygun düşüyor."

"Bunu ben de kabul etmek zorundayım..."

Papa istavroz çıkardı.

"Ah! Tanrı bizi korusun."

Tomás, San Pietro Meydanı'na açılan pencereye doğru baktı.

"Sanırım burada, Kutsal Makam'daki güvenlik önlemlerini artırmışsınızdır."

Papa yanıt vermeden önce kaygıyla içini çekti.

"Ne amaçla?" diye mırıldandı. "Vatikan bir polis devleti değil ki. Buna razı gelemem."

"Yine de güvenliğinin sağlanması gerekir."

"Mutlaka. Burada bulunan insanların, çalışanların, dindarların, turistlerin can güvenliği kutsal niteliktedir. Herhangi bir insanın canı

kadar kutsal. Zaten jandarma birliğimiz ve İsviçreli muhafızlarımız da onların güvenliğini sağlamak için var."

"Ya sizin canınız?"

Ruhani önder, dua ediyormuş gibi avuçlarını gökyüzüne doğru açtı.

"Ben kendimi Tanrı'nın inayetine bıraktım."

"Ama Kutsal Papa Cenapları tehlikede bulunuyor..."

"Benim canım, Yaradan'ın ellerinin arasındadır. Eğer vademin dolmuş olduğuna karar verirse onun isteği yerine gelecektir." Kendisine asıl işkence etmekte olan şeyi açığa vurmasının doğru olup olmayacağını düşünerek duraksadı. "Yine de hiç korkmadığımı söylersem yalan olur. Ben de bir insanım ve içimi dolduran bütün inanca karşın doğal olarak ben de ölmekten korkuyorum. Bununla birlikte sizin de bildiğiniz üzere bu sorun bizzat beni aşıyor, 'sürü'me, böyle bir çılgınlığın kurbanı olacak sayısız masuma da bulaşıyor."

"Orası apaçık. Yine de kehanetlerin bu bakımdan yeterince açık olmadıklarının altını çizmem gerekir. Genel bir yıkım senaryosuna kaçınılmaz biçimde pek çok atıf yapılmış olmasına karşın, böyle bir felaketin kaynağının ille de nükleer nitelikte olması gerekmiyor."

"Tanrı esirgesin! Ama söz konusu olan sırf benim ve çevremdeki birkaç kişinin canı olsa bile böyle bir eylemin yankılarının ne olabileceğini hayal edebiliyor musunuz? Eğer papa kökten İslamcılar tarafından öldürülecek olursa neler olabileceği hakkında bir fikriniz var mı? Eğer bu adamlar Vatikan'ı yıkacak olurlarsa sonrasında neler olur? Dünya buna ne tepki gösterir? Bunun bir din savaşına dönüşmesi riski ortaya çıkmaz mı? Daha önce benzeri görülmemiş derecede feci bir olay, dinler arası ilişkilerde müthiş bir deprem demek olur bu ve çok daha büyük çatışmaların doğması mümkün hale gelir. Korkunç bir şey olur!"

Tomás başını sallayarak onayladı. Tarihin kendini yinelemek gibi bir özelliği olduğunu ve kimi zaman gayet normal bir durumdan kurulu düzenin feci biçimde yıkılmasına geçmek için çok küçük bir

nedenin yeterli olabileceğini gayet iyi biliyordu. Tarih boyunca kaç uygarlık ani ve şiddetli bir kriz sonucunda çöküvermişti?

"İşte bu yüzden bütün bu kehanetler beni endişelendiriyor," diye ekledi papa. "Radikal İslamcıların bana ve Vatikan'a karşı bir tehdit oluşturduklarını bilmek ve ayrıca benim Aziz Malaki'nin listesindeki en son papa oluşum ve hem onun hem de X. Pius ve Fátima kehanetlerinin Roma'nın yıkılışından, papanın ve çok sayıda Hıristiyan'ın öldürülmesinden söz ediyor olmaları ve... ve..."

Kilisenin lideri uzaktan bir ses duyunca sustu.

"Sanırım Kardinal Barboni geri geldi," dedi dışarıdaki seslerden birini tanımış olan Tomás. "Galiba yanında da birileri var."

Papa aceleyle alnındaki teri sildi ve gözlerinin üzerine düşmüş olan bir tutam beyaz saçı kaldırdı.

"Nihayet!" dedi gözle görülür biçimde rahatlamış bir halde. "Biliyor musunuz? Bu konu beni çok rahatsız ediyor. Hem de çok fazla. Bu yüzden şimdilik onu burada kapatarak, bizi burada buluşturan asıl nedene geçebileceğimiz için seviniyorum."

"Bu da yine Kutsal Papa Cenapları ve Vatikan üzerindeki radikal İslam tehdidiyle mi ilgili?"

"Yardımınıza gereksinim duyuyoruz," diye karşılık verdi Papa onun sorusunu tam olarak yanıtlamadan. "Bundan birkaç yıl önce yaptıklarınız göz önüne alınırsa yeteneklerinizin bizim için çok yararlı olacağından hiç kuşku duymuyorum."

"Ne için yararlı olacağından?"

"Geçen hafta burada ne olduğundan haberiniz yok mu?"

"Ne olmuş ki?"

Tarihçinin gözleri merakla doluydu ama tam o anda Papa'nın dairesinin özel kütüphanesinin kapısı açıldı ve izin istedikten sonra iki kişi içeriye girdi. Bunlardan biri gerçekten de Kardinal Angelo Barboni idi, ama öteki hiç beklenmedik birisi çıktı. Son derece güzel bir kadın.

Papa onları karşılamak üzere ayağa kalktı ama yeni gelenlere doğru yönelmeden önce Tomás'ın sorusuna yanıt verdi.

"Vatikan soyuldu."

XVI

Tomás, Kardinal Barboni'nin yanında içeri giren kadını gördüğünden beri şaşkınlığını üzerinden atamamıştı. Gözünün ucuyla onu inceledi; zarif ve çekiciydi. Üst tabakadanmış gibi bir hali vardı, lacivert elbisesi kusursuz kesimliydi ve boynuna dolamış olduğu eflatun eşarp da bakışları üzerine çekmeyi iyi bilen kişilere özgü incelmiş ve göz korkutucu zevki yansıtıyordu.

"Profesör," dedi Devlet Bakanı, "izin verirseniz sizi Bayan Catherine Rauch ile tanıştırayım. Kendisi bizimle iş birliği yapan ünlü bir Fransız mali denetçisidir."

Omuzlarına düşen, düz sarı saçları ve duru, mavi gözleriyle böyle bir güzelliğin karşısında Tomás'ın soluğu kesilmişti. Kardinal yeni bir iskemleyi masaya doğru çekerken kadınla el sıkıştılar. Sonra her üçü de Papa'nın çalışma masasının karşı tarafına oturdu ve doğal olarak toplantıyı yönetmesi beklenen ruhani öndere baktı.

"Az önce size Vatikan'ın soyulmuş olduğunu söylüyordum profesör," dedi konuşmayı az önce kesildiği yerden sürdürmek üzere. "İşte bu olay yüzünden size gereksinim duyduk. Kilisenin üzerinde asılı bekleyen bir Demokles kılıcı var, kötülük çevremizi kuşatmış durumda ve son derecede zorlu zamanlardayız. İlk bakışta göze basit bir soygun gibi görünen olayın arkasında sinsi bir tehdit, dehşet verici, mutlak bir tehlike gizlenmekte. O kadar ki, Aziz Malaki, X. Pius ve Fátima'nın Dante'ye yaraşır kıyamet kehanetlerinin gerçekleşmekte olmasından korkuyoruz."

Tomás, iskemlesinde kımıldandı. Ev sahibinin bu sözleri karşısında huzursuz olmuştu gerçi ama bu huzursuzlukta yanı başında oturan kadının meleksi güzelliğinin de bir payı vardı.

"Saygısızlık etmeyi aklımdan bile geçirmem Kutsal Papa Cenapları ama bu birazcık abartılı olmuyor mu acaba?"

"Soygunun ayrıntılarını duyduğunuzda profesör, ne demek istediğimi siz de anlayacaksınız."

"Ortada bir soygun ve gerçek bir tehdit varsa, bu, polisi ilgilendiren bir konu olmuyor mu?"

"Yetkililer konuyla ilgileniyorlar elbette. Ne var ki bu mesele basit bir soygunun çok daha ötesine geçiyor. Üzücü gerçek şu ki çevremiz karanlık çıkar gruplarıyla ve ikili oynamakta olan kimselerle sarılmış durumda. Saray erkânı, papalığın vebası gibidir. Doğruyu söylemem gerekirse gerçekten güvendiğim kişiler, şu an burada yanımda bulunanlardan ibarettir. Devlet bakanlığı gibi önemli bir görevi yerine getirmesi için Kardinal Barboni'yi seçtim ve o da beni Kilise maliyesinin tam kalbinde görülen çürümeye karşı saldırıya geçmemde yüreklendirdi. Bayan Rauch'a gelince, o da Kutsal Makam'ın hesaplarının incelenmesi için tutmuş olduğumuz denetim ekibi COSEA'nın sorumlusudur. Güvenebileceğim yegâne insanlar sizlersiniz. Geri kalan herkesten kuşkuluyum. Vatikan'ı yöneten hükümet yozlaşmış durumda, kardinaller bölünmüş, memur kadrolarına sızılmış, jandarmalar güvenilir değil, İtalyan adli polisi derseniz onlar da bize çok fazla güven telkin etmiyorlar. Korkunç gerçek bu, ne yazık ki burada hiç kimse ve hiçbir şey göründüğü gibi değil." Neredeyse soluksuz kalmış gibi kesik kesik soludu. "Korkunç!"

"Peki bütün bunların arkasında kim var Papa Cenapları?"

"Şeytan."

Bu yanıt Tomás'ı şaşırtmıştı. Masanın çevresinde, onun karşısında ve iki yanında oturan üç kişinin yüzlerine bunun bir şaka olup olmadığını anlamak istercesine sırayla baktı, ancak hepsinin yüzlerindeki ağır ifade bütün bunları gayet ciddiye aldıklarını açıkça gösteriyordu.

"Şeytan mı Papa Cenapları? Bununla ne kastediyorsunuz?"

Papa, masasına dayanarak gözlerini onun yüzüne dikti.

"Profesör, hiç Din İşleri Enstitüsü diye bir şeyden söz edildiğini duymuş muydunuz?"

"Elbette, Vatikan'ın bankası bu."

"Resmî olarak Vatikan'ın bankası yoktur," diye onun sözünü kesti ruhani önder ani bir sertlikle. "Bu kuruma kısaca IOR diyoruz. Göreve başlamamdan kısa bir süre sonra IOR'yi ve Kutsal Makam'ın maliyesini incelemek üzere Bayan Rauch'un başkanlığında bir denetçiler ekibi oluşturdum." Fransız teknokrat kadını işaret etti. "Bulduklarınızı profesöre de anlatın Bayan Rauch."

Denetçi kadın, şimdiye kadarki sessizliğini bozarak lafı dolandırmadan konuştu:

"Vatikan iflasın eşiğinde."

Bu güçlü ifadeyi duyunca Tomás'ın yüzünde de bir belirsizlik ifadesi oluştu.

"Nasıl yani?" diye sordu. "Kişi başına düşen gelir hesabına vurulduğunda burası dünyanın en zengin devletleri arasındadır. Sanat dünyasının en büyük hazinelerinden birkaç tanesi burada bulunuyor, ederi milyarları bulan eserler var. Michelangelo'nun, Rafaello'nun, Leonardo da Vinci'nin, Titian'ın, Caravaggio'nun, Botticelli'nin, Fra Angelico'nun, Giotto'nun, Crivelli'nin ve kim bilir daha kimler kimlerin resimleri, heykelleri var. Vatikan'ın zenginliği paha biçilmez niteliktedir. Üstelik buna kilisenin sahip olduğu para biriktirme, bağış toplama olanaklarını, dünyanın dört bir yanındaki inananlardan gelen sadaka ve yardımları katmıyorum bile. Böyle bir kurum nasıl olup da iflasın eşiğinde olabilir? Olacak şey değil bu!"

"Fakat durum bu işte."

"Nasıl ama? Vatikan'ın iflas edebilmesi için ancak... Ne gerekir onu bile bilemedim. Belki devasa ölçülerde bir sahtekârlık! Yakın zamanlarda bu konuda kimi ciddi sorunlar yaşanmış olduğunu biliyorum, özellikle de Monsenyör Marcinkus'un zamanında. Ancak

bildiğim kadarıyla bundan sonra çeşitli reformlara gidildi ve bugün artık bu konu kapanmış olmalı!"

Bu son sözleri duyunca rahatsız olan Catherine Rauch, sanki yanıt vermek üzere izin istermiş gibi Papa'ya baktı. Ruhani önder başını hafifçe sallayarak ona istediği izni verdi.

"Kutsal Makam'ın muhasebesi tam bir felaket Profesör Noronha," diye açıkladı ekonomist kadın. "Kaynak yönetimi diye bir şey bulunmuyor, harcamalar hiçbir denetimden geçmiyor, şeffaflık hiç yok, ürünler fahiş fiyatlarla satın alınıyor. Vatikan'ın yönetilme biçimi tamamen akıl dışı."

"Ne demek istiyorsunuz?"

"Şöyle bir örnek vereyim ki Vatikan kütüphanesinin yenilenme maliyetinin yüz milyon avro civarında olacağı tahmin edilmiş, oysa bu çalışma iki yüz milyon avroya mal olmuş ve kimse de buna sesini çıkarmamış. Çalışmalar sırasında tahmini tutar belirlenmemiş, müteahhitler inanılmaz paralar talep etmişler ve her şey açık eksiltmeye başvurulmaksızın, masraflara hiç bakılmaksızın yapılıp bitirilmiş."

Kardinal Barboni hafifçe rahatsız olmuş gibi öksürdü. Kutsal Makam'ın yönetimi devlet bakanının sorumluluğuna giriyordu ve bu yüzden de bütün bunlar onu güç bir durumda bırakmaktaydı.

"İyi de... Her şeye yalnızca ekonomi açısından da bakamayız, öyle değil mi?"

"Niyetim sizi gücendirmek değil Kardinal Hazretleri, ama sorumsuz ve beceriksiz kimseler, başkalarının parasını ölçüsüzce harcadıklarında kendilerini temize çıkarmak için hep bu bahaneye sığınırlar," diye karşılık verdi ekonomi uzmanı sözünü sakınmadan. "Yapılan harcamaların hesabını tutmak her şeye ekonominin penceresinden bakmak anlamına gelmez, bu yalnızca sağduyulu davranmaktır. Kimse elinde olmayan parayı harcayamaz, bunu size her işletmeci söyleyecektir. Kutsal Makam'ın iş işten geçmeden önce sahip olduğu olanaklar ölçüsünde yaşayabilmeyi öğrenmesi gerekiyor."

Kalender tavırlarına karşın Devlet Bakanı kaskatı kesilmişti.

"Hıristiyan ruhları rakamlara indirgeyemeyiz hanımefendi!"

"Elbette, ama kilise de *Ave Maria* dualarıyla yönetilemiyor. Hayırseverlik yapabilmek için bunu istemek şarttır ama bunun için yeterli paraya sahip olmak da gerekir ve bu parayı saçıp savurmamak için de onu doğru yönetmeyi bilmek gerekir."

"Yoksa sizin ima ettiğiniz..."

Tartışma iyice alevlendiğinden papa araya girme zorunluluğunu duydu.

"Sakin olalım," dedi onları yatıştırmak için ellerini havaya kaldırarak. "Sakin olalım. Burada amacımız suçluları parmakla göstermeye çalışmak değil. Kardinal Barboni'nin Kutsal Makam'ın hesaplarını gün ışığına çıkarması ve kaynaklarını akılcı biçimde yönetmeyi öğrenmesi için herkesten çok çırpınan kişi olduğunu da unutmayalım. Şu an asıl önemli olan durumu değerlendirmek, sorunları belirleyebilmek ve onlara çözüm bulabilmek. Bunu aramızda anlaşmazlığa düşerek başaramayız. Bunun için uyumlu biçimde iş birliği yapmak zorundayız."

Her ikisi de başlarını önlerine eğdi.

"Bağışlayın lütfen Kutsal Papa Cenapları."

Düzen yeniden sağlanınca kilisenin lideri sözlerine devam etti.

"Eskiden çalıştığım bölgenin papazı bir gün bana şöyle demişti: 'Görünür bir şey olan paramızı elde tutmayı başaramıyorsak, cemaatimizin görünmeyen ruhlarına nasıl sahip çıkabileceğiz?' Sorunlarımızı çözmek zorundayız. Mesele şu ki, bu sorunlar gündelik işletmeyle sınırlı kalmıyor. Yatırımları ele alın örneğin. Taşra papazı olarak çalıştığım yıllarda muhasebecim bana Arjantinli cizvitlerin sahip oldukları birikimi dürüst bildikleri bir bankaya yatırmış olduklarını anlattı. Oysa sonradan ortaya çıkmış ki yaptıkları yatırımların tutarının yüzde altmışından fazlasıyla silah üreten şirketlerin hisse senetlerini satın alınmış! Doğru duydunuz: Kilise parasının yüzde altmıştan fazlası silah ticaretine yatırılmış! Böyle bir şey nasıl mümkün olabilir?"

"Yatırımlar gerçekten de çok hassas işlemlerdir," diye itiraf etti Rauch. "Vatikan, Goldman Sachs, UBS ve Black Rock aracılığıyla dok-

san beş milyon avro yatırım yapmış. Sonrasında ne olmuş biliyor musunuz? Bu tutarın yarısını yitirmiş. İnananların paraları spekülatif piyasaların kumarında heba olmuş."

"Sizin de bildiğiniz gibi bizim bakanlığımız Tanrı'nın bakanlığıdır," diyerek kendini savundu Kardinal Barboni yumuşak bir sesle. "Yaradan'ın basit birer çobanı olan, cemaatimizin dertleriyle ilgilenmekten başka bir şey bilmeyen biz mütevazı adamlar bu para işlerinden, işletmeden, vadeli piyasalardan falan ne anlarız? Bu dünya öyle karmaşık ve bizler de öyle cahiliz ki akbabaların bizlerin iyi niyetli saflığımızdan yararlanmaları çok kolay oluyor."

Fransız kadın onunla aynı fikirde olmadığını ve susmaya da hiç mi hiç niyetli bulunmadığını belli edecek şekilde gırtlağını temizledi.

"Kusura bakmayın Kardinal Hazretleri ama denetçiler Vatikan'ın dikkatini işletme sorunlarının üzerine çekmeye çalışalı yıllar olduğu halde kimse onları dinlemiyor," dedi kupkuru bir sesle. "McKinsey, Ernst&Young, KPMG, Promontory Financial Group... Dünyanın en önde gelen mali denetim şirketleri bugüne dek sayısız önerilerde bulundular, iyileştirme teklifleri sundular. Neye yaradı? Bütün bu tavsiyeler tamamıyla kulak ardı edildi. Hükümettekiler sanki kendilerinin bütün kurallardan muaf olduklarına inanıyor gibiler. Somut olguları değerlendirmeye kalkıştığınızda bilgi akışı kısa devreye uğruyor ve çalışmalar sabote ediliyor. Eğer her şeye karşın denetçiler yolunda gitmeyenin ne olduğunu anlayarak çözümler önermeye gelecek olurlarsa da kimse onların sözlerine kulak asmıyor. Bu şekilde işletilen bir kurumun yönetilebilmesi mümkün değil!"

"Bunun doğru olduğunu ben de kabul ediyorum," dedi Papa. "Katolik Kilisesi'nin yapılanışındaki anormalliklerin pek çoğunun kökeni tekbenciliğe dayanıyor. Bir çeşit teolojik narsizm, hükümettekilerin pek çoğunu başkalarından üstün olduklarına ve dahası kendilerinin ötesinde hiçbir şeyin bulunmadığına inanmaya sevk ediyor. Bu yüzden de kuralların onlar için geçerli olmadığını düşünüyorlar."

"Böyle bir tutumla durumun düzeltilebilmesi mümkün olamaz," diye ekledi denetim ekibinin başı. "Vatikan dosdoğru iflasa gider ve kimse de bir şey yapamaz."

"Gerçekten de kimse bir şey yapamıyor," diye altını çizdi ruhani önder, Kardinal Barboni'ye doğru dönerek. "Göreve başladığım ilk gün bana ne demiştin, hatırlıyor musun Angelo?"

Devlet Bakanı gülümsedi.

"Nasıl unuturum Kutsal Papa Cenapları? Hükümeti temizlemenin ve kiliseyi İncil'in bize öğrettiği üzere yoksullara geri vermenin zamanı geldi demiştim."

"Haklıydınız da. Ben de işte bu yüzden Kutsal Makam'ın işleyişinde bir reform yapmaya karar verdim ve Tanrı'nın da yardımıyla bunu başaracağız. Bütün bunlar nasıl sağlanacak orasını bilemiyorum ama adına ister banka, ister destek fonu, isterseniz de bambaşka bir şey deyin, her ne olursa olsun IOR dürüstçe yönetilmek zorundadır. Hesaplarımızın şeffaf olmasına özen göstermek ve bizi yıkımın eşiğine kadar getirmiş olan dizginsizce harcamalara bir son vermek zorundayız. Sırf son beş yıl içinde personel harcamaları yüzde otuz oranında artmış." Avucunu masanın üstüne vurdu. "Bu iş böyle süremez! İnananlar paralarını bize bu sarayın ahalisini beslememiz için değil, muhtaçlara yardım etmemiz için emanet ediyorlar. Kardinaller dünyanın kendi eksenlerinde dönmediğini ve Vatikan'ın duvarlarının ötesinde gerçek bir dünya olduğunu artık anlamak zorundalar! Biz başkalarına yardım etmek için varız, başkaları bize yardım etsin diye değil! Sürümüzün fedakârlığa hazır çobanlara ihtiyacı var, iyi beslenmiş bürokratlara değil. Kutsal Makam çevresi dalkavuklarla kuşatılmış narsistlerle dolu ve burada hüküm süren saray ruhu tam bir kansere dönüşmüş durumda. Hükümettekilerin bütün yaşamları kendilerini merkez alıyor ve kendi maddesel çıkarlarını savunmaktan başka kaygı gütmüyorlar. Para düşünceyi de inancı da kirletti, ruhumuzu yozlaştırıp bizi dini yalnızca bir gelir kaynağı olarak görmeye sevk ediyor." Başını şiddetle iki yana salladı. "Bu böyle sürüp gidemez! İsa piskoposlarının hizmetkârlar olmasını isterdi, prensler

değil. Yoksulluk olmadan İncil'i anlayamayız. Vatikan'ı reformdan geçirmenin zamanı gelmiştir!"

Catherine Rauch'un yüzünde bir çaresizlik ifadesi belirdi.

"İyi de Kutsal Papa Cenapları, bunu nasıl yapacağız?"

Kilisenin lideri, suçlarcasına ekonomist kadını işaret etti:

"Angelo ve ben COSEA'yı tamamen bu amaçla kurduk ve başına da sizi getirttik Bayan Rauch!" diye gürledi. "Her türlü yetkiye sahipsiniz! Kutsal Makam'ın bütün bölümlerinin ekonomik ve idari yapının örgütlenmesinde sizin komisyonunuzla iş birliği yapmalarını zorunlu kılan ve ayrıca size göreviniz için gerekli olabilecek her türlü belgeye, hatta çok gizli olarak sınıflandırılmış olanlara bile erişim olanağı tanıyan bir yazı imzaladım! COSEA tam bir özerkliğe ve her türlü erişime sahiptir! Gizlilik sizin karşınıza bir engel olarak çıkarılamayacaktır! Daha ne istiyorsunuz? Artık bir teşhiste bulunmak ve bizi bu darboğazdan çıkarabilecek çözüm yolları geliştirmek de size kalıyor!"

"Ancak hükümet, şu an kardinallerin yönetimi altında bulunan kaynaklara dokunacağınızı ve onların çeşitli ayrıcalıklarını ellerinden alacağınızı öğrenince telaşa kapıldı. Kutsal Papa Cenaplarının imzalamış bulundukları yazıya karşın içlerinden hiçbiri benim denetçiler komisyonumla iş birliği yapmaya yanaşmıyor. Daha da beteri bizim işimizi de sabote ediyorlar. Kardinaller, COSEA'nın adını duyar duymaz tırnaklarını çıkarıyorlar! Biz yeni bütçe düzenlemeleri hazırladık ancak sonradan öğrendik ki Kutsal Makam'ın departmanlarından pek çoğu gelirlerini açıklamaktan kurtulmak için kendi paralel bütçelerini hazırlamış. Bu paraları sanki kendi kişisel mal varlıklarıymış gibi yönetiyorlar! Böyle bir anlayışla nasıl reform yapılabilir? En yüksek düzeydeki destek yetersizliğinden hiç söz bile etmiyorum tabii ki."

Papa kaskatı kesildi.

"Ne demek istiyorsunuz?"

"Acaba Kutsal Papa Cenapları Monsenyör Viganò'nun San Pietro Meydanı'na dikilen Noel ağacının beş yüz bin avrodan daha pahalıya mal olmuş olmasından yakındığını hatırlıyorlar mı? Her yıl aynı

şirketlerin Kutsal Makam adına çalışarak piyasadaki rakamların iki üç katını talep etmelerini eleştirmiş, maliye ve işletme komisyonunu mali bir operasyonda hiç kimseye hesap vermeksizin iki milyon doların üzerinde parayı israf etmekle suçlamıştı. Peki, bu skandalı ortaya çıkardığı için onu ödüllendirmek yerine Papa XVI. Benedictus ne yaptı? Monsenyör Viganò'yu hükümetteki görevinden alarak ABD'ye sürdü! Kısacası onu cezalandırdı!"

"Doğru, ama bu artık geçmişte kaldı," diye savundu Papa. "Daha önce de birkaç defa dile getirdiğim gibi hem ben, hem de Angelo size her türlü desteği sağlayacağız. Hepimiz günahkârız ama hepimiz yozlaşmış değiliz. Burada, Vatikan'daki ayrıcalıklı sınıfa saldırdığımızın farkındayım ama bunu yapmak zorundayız, çünkü gerçekten ihtiyacı olanlara, yani yoksul halka verilmesi gereken paraların bu sarayın erkânını beslemek adına çarçur edilmesini sürdürmek ahlaksızlık olacaktır. Yaradan bizi paraya tapmanın tuzağına düşmekten esirgesin." Elini havada döndürerek çevrelerindeki alanı işaret etti. "Benim burada yaşamamaya karar vermemin tek nedeni Apostolik Saray'ın gözümü korkutuyor oluşu değildi. Asıl neden, papanın herkese örnek olması gerektiğine inanmamdır! Böyle bir ihtişam içinde yaşayan ve hükümettekilerin açgözlülüklerinin tatmini uğruna yüksek tutarlarda paranın ziyan edilmesine göz yuman bir papa yoksullara yardım etmek gerektiğini vaaz edemez! Böyle bir şeye izin veremem!"

"Tek sorun bu da değil ki Kutsal Papa Cenapları," diye ekledi Catherine Rauch. "Sizin de bildiğiniz üzere Vatikan'ın mali durumu son derecede kaygı verici bir hal aldı ve kilisenin bekası sizin giriştiğiniz reformun başarısına bağlı bulunuyor."

"Evet, bunu da biliyorum."

"Bizi destekleyeceğinizden en küçük bir kuşkum yok Kutsal Papa Cenapları," diye ekledi kadın. "Ancak sizin de bildiğiniz gibi seleflerinizden kimilerinin tutumları neredeyse suç sayılabilecek bazı alışkanlıkları doğurmuş. Kutsal Makam'ın yönetilişindeki kuşkulu noktalar üzerinde onca çaba harcadıktan sonra nihayet kimi çok ilginç bilgileri ele geçirmişken ne oldu? Bu sefer de soyulduk! Hırsızlar bu-

raya, Vatikan'a girerek keşfettiğimiz bilgileri içeren belgeleri çaldılar! Böyle bir ortamda çalışmak nasıl mümkün olabilir?"

Kütüphaneye ağır bir sessizlik çöktü. Ruhani önder ve devlet başkanı, COSEA'nın sorumlusunun çok hassas bir noktaya parmak basmış olduğunun farkındaydılar. Papa, Tomás'a doğru dönerek onun yüzüne umut dolu gözlerle baktı.

"Bizi Profesör Noronha kurtaracak," dedi. "Bizi bu arapsaçının içinden çıkarabilmeniz için sizi buraya Tanrı gönderdi. Size ve geçmişte kanıtlamış olduğunuz, son derece gizli biçimde paralel bir soruşturma yürütebilme konusundaki yeteneklerinize ihtiyacımız var. Siz bizim görünmeyen ajanımız, bütün güvenimizi bağlayacağımız gizli silahımız olacaksınız."

Portekizli profesör omuzlarına yüklenmekte olan bu ağır sorumluluktan ürkmüş gibi göründü.

"Kutsal Papa Cenapları bana sahip olduğumu hiç zannetmediğim güçler atfediyorlar," diye vurguladı telaşla. "Ben yalnızca eski diller ve şifre çözümü konularında uzmanlığı olan basit bir tarihçiyim. İşletmeden, muhasebeden ve idari konulardan hiç anlamam, bunlar beni tamamen aşan şeylerdir, hem..."

"İyi de biz sizden mali denetim bekliyor değiliz ki profesör," dedi Papa hemen, yumuşak bir sesle. "Bunun için elimizde zaten Bayan Rauch ve COSEA ekibi bulunuyor."

"O halde benden beklediğiniz nedir?"

Kilisenin lideri ona, sorduğu sorunun yanıtı apaçık olduğundan neden dile getirmesinin istendiğini hiç anlamamış gibi baktı.

"Vatikan'da meydana gelen hırsızlığı aydınlatmanızı elbette."

Sonra da ayağa kalkarak toplantıyı sona erdirdi.

XVII

Manzara soluk kesiciydi. Papa'yla yaptıkları toplantı bittiğinde Catherine Rauch, Tomás'ı Leonine Duvarları'nın ötesindeki bir binanın dördüncü katına çıkarmıştı. Tarihçi, terasta COSEA bürosunun tam karşısına oturmuş, San Pietro Meydanı'nın orta yerinde duran dikili taşı seyrediyordu. Çok eski zamanların, Mısır firavunlarının devrinin ve Caligula ile Neron'un Roma'sının tanığı olan devasa bir dikiş iğnesine benziyordu.

Tomás başını kaldırıp bazilikanın, kurşuni renkte bir gökyüzünün altında eğri duran koca kubbesine baktı ve sonra da bakışlarını yeniden meydana doğru eğip burada gezinmekte olan ya da Aziz Petrus'un içine girebilmek üzere Bernin Sütunu'nun altında kuyruk bekleyen turistleri inceledi. Silahlı polis memurları, omuzlarına asılı makineli tüfekleriyle büyük bir dikkat içinde meydanda volta atıyorlardı.

"Bu kişiler ne yaptıklarını gayet iyi biliyorlarmış," dedi Catherine. "Gerçek birer profesyonelmişler."

Tarihçi, kafasını çevirip denetim ekibinin başına baktı.

"Anladığım kadarıyla soyguncular yalnızca sizin büronuza girmekle kalmamışlar. Binadaki başka kasaları da zorlamışlar, öyle mi?"

"Evet, gayet yöntemli bir şekilde çalışarak içinde kasa bulunan bütün büroları boşaltmışlar. Birinci kattan başlayarak buraya, dördüncü kata kadar çıkmışlar."

"Ne götürmüşler?"

"Para. Bütün kasaları sırayla açıp içlerinde ne kadar para varsa boşaltmışlar."

Tomás, eliyle belirsiz bir işaret yaparak bu endişenin neden kaynaklandığını anlayamadığını göstermek istedi.

"Hırsızların amacı epey açık görünüyor, sizce de öyle değil mi? Binayı para çalmak için soymuşlar. Bunda çözülecek nasıl bir gizem var?"

Fransız kadın başını iki yana sallayarak içinde bulundukları altın rengi tuğladan yapılmış binayı işaret etti.

"Nerede bulunduğumuzu biliyor musunuz profesör?"

"Bakanlıklar Sarayı'ndayız."

"Çok doğru. Daha alt katlarda Ruhban Bakanlığı, Katolik Eğitim Bakanlığı ve Dine Adanmış Yaşam Enstitüleri Bakanlığı bulunuyor. Bu kurumların her biri Kutsal Makam'a bağlıdır. Kasalarında ne kadar para bulunur bilir misiniz?"

"Hiçbir fikrim yok."

"Her bir kasada birkaç yüz avrodan toplam en fazla iki ya da üç bin avro kadar. Bütün bu bakanlıklar burada yalnızca en küçük hizmetlerin karşılığını ödeyecek kadar para bulundurur."

"Ne var ki bunda? Hırsızların kendilerine biraz ot satın alabilmek için bir miktar nakde ihtiyaç duyan bir avuç bağımlı olmadığı ne malum?"

İkisi birlikte terastan çıkıp büroya girdiler ve içeri girince denetçilerin şefi duvara gömülü olan altı tane kasaya doğru yanaştı.

"Uyuşturucu bağımlıları profesyonel soyguncular değildirler."

"Bu hırsızların profesyonel olduklarını nereden biliyorsunuz peki?"

"Çünkü operasyon son derecede gelişmiş biçimde düzenlenmiş," diye yanıtladı kadın. "Bakanlıklar Sarayı'na girmişler ve kilitleri eritmek için de üfleç kullanmışlar."

"Bu çok da gelişmiş düzeyde bir teknik sayılmaz..."

"Gelişmişlik, gizliliklerinde ve sahip oldukları bilgilerin kalitesinde bulunuyor profesör. Bir kere neyin nerede olduğunu biliyorlarmış gibi sadece içinde kasa bulunan büroları seçmişler. Ayrıca kasaları açabilmeyi de becermişler ki bu da ya ellerinde çok güçlü malzemeler bulunduğunu ya da şifreleri zaten bildiklerini gösteriyor. Bundan da görevlerini yerine getirebilmek için gerek duydukları verilere önceden sahip oldukları sonucunu çıkarabiliriz, takip edebiliyor musunuz? Sıradan uyuşturucu bağımlıları bu düzeyde bir planlamayla hareket edemezler. Ne gizli bilgilere ne de bütün bu kasaları birkaç dakika içinde açabilmeye yetecek gereçlere sahip olabilirler."

"Evet, doğrusu bu açıdan bakılınca..."

Catherine Rauch duvara gömülü kasaları işaret etti.

"Hem sonra bu büroda yaptıklarını da göz önünde bulundurmak gerekir," diye ekledi. "Bakanlıklar Sarayı'nın dördüncü katı tamamen Papalık Ekonomik Hizmetler Dairesi'ne ayrılmıştır. COSEA da çalışmaları sonucunda edinmiş olduğu gizli bilgileri bu denetim örgütünde saklıyordu. Hırsızlar dördüncü kata kadar çıkan tek merdiven olan D merdivenini kullanmışlar, büroya girmişler ve doğruca Kutsal Papa Cenapları'nın büyük portresinin arkasına gizlenmiş olan bu altı kasaya yönelmişler."

Her ikisi de Papa'nın yere yüzüstü yatırılmış olan büyütülmüş fotoğrafına baktılar.

"Bu çerçeve duvarda mı asılıydı?"

"Evet. Kasaya ulaşmak için onu çıkarmışlar."

"Ama bu, kasaların yerini biliyor olduklarını kanıtlamaya yetmez. Kasaları tabloların arkasına gizlemek çok eski bir numaradır ve soyguncular da bunu mutlaka biliyor olmalıydılar."

Denetçi kadın, sağdan ikinci kasayı gösterdi.

"Doğru söylüyorsunuz," dedi başıyla onaylayarak. "Ancak sorun şu ki bunlar yalnızca şu kasayı açmakla yetinmişler."

"Ne var bunda?"

"Şu var: COSEA'nın elde etmiş olduğu gizli belgeler bu kasada saklanmaktaydı," diye açıkladı kadın. "Öteki beş kasayı açmaya çalışmamışlar bile. Bu da onların buraya özel olarak bu belgeleri almaya geldiklerini ve nerede olduklarını da zaten bildiklerini kanıtlıyor."

"Para yok muydu?"

"Hayır."

"Peki o zaman ne diye diğer katlardaki kasaları da açıp içlerindeki parayı almışlar?"

"İşte operasyonun en incelikli noktası da bu zaten," dedi Catherine. "Öteki kasaların soyulması yalnızca bir kılıftı." Sağdan ikinci kasaya eliyle vurdu. "Asıl hedef bunun içindeki belgelerdi."

Tomás duyduklarını düşünerek bir süre sessiz kaldı. Bütün bunların sıradan bir rastlantıdan ibaret olması da dâhil olmak üzere çeşitli varsayımları aklından geçirdi. Pek içe sinmese de bu olasılığı da dışarıda bırakmamak gerekiyordu. Ama bu kadar gelişmiş araçlara sahip oldukları anlaşılan bu hırsızlar, yalnızca iki üç bin avro çalmak için onca farklı kasayı açma zahmetine neden girmiş olsunlar? Bu hiç de mantıklı görünmüyordu.

"Haklısınız," diye itiraf etti. "Alt katlardaki soygunlar bizi şaşırtmak amacıyla ortaya atılmış birer sahte ipucu olmalı."

Fransız denetçi, hâlâ yerde duran çerçevenin yanı başına gidip çömeldi.

"Sevgili dostlarımızın bizim için bırakmış oldukları ipuçlarından en önemli olanını kasıtlı olarak en sona sakladım," dedi çerçeveyi Tomás'a doğru çevirerek. "Bakın."

Tomás, Papa'nın gülümseyen yüzünün üzerine siyah mürekkeple boyanmış olan karakterleri fark etti. Hayretten ağzı bir karış açık kaldı.

"Bu da ne böyle?"

"Hırsızlardan bir not. Ne yazdıklarını anlayabiliyor musunuz?"

Bundan birkaç yıl önce bir yazını Kahire'deki El-Ezher Üniversitesi'nde geçirmiş olan tarihçi Arapça biliyordu ve o yüzden de bu karakterlerin anlamı onun için bir sır değildi.

"Allahu ekber!" diye okudu ve sonra da tercüme etti. "Allah her şeyden üstündür!"

XVIII

Sanki hipnotize olmuş gibi gözleri Arap harflerine takılıp kalmıştı. Tomás öylesine sarsılmıştı ki ilk birkaç saniye ağzından hiçbir laf çıkamadı. *Allahu ekber!* Bu iki sözcük buraya nasıl gelmiş olabilirdi?

"Görüyorum ki Arapçanız gayet sağlammış," dedi Catherine. "Böyle bir yerde bu yazının ne anlama geleceğinin de farkındasınızdır mutlaka."

Nasıl farkında olmayabilirdi ki?

"Soyguncuların Arap oldukları ve görünüşe bakılırsa kökten İslamcılar olmaları gerektiği anlamına geliyor," diye yanıtladı bu mesajın içerebileceği derin anlamları düşünerek. "Papanın aşırı İslamcıların ve özellikle de IŞİD'in Vatikan üzerindeki tehdidi konusunda benimle paylaşmış olduğu kaygıları şimdi çok daha iyi anlıyorum."

"Öyle ya. Hırsızların kendi portresinin üzerine bu mesajı yazmış olduklarını öğrendiği an, kaçınılmaz olarak bununla IŞİD'in ve öteki radikal grupların geçmişte dile getirmiş oldukları tehditler arasında bir bağ kurdu. Görüyorsunuz ya, tehlike tamamen gerçek."

Tomás, sanki kafasının içinden geçenleri bir düzene oturtmayı istermiş gibi elini saçlarında gezdirdi. Bu yeni bilgi, soruşturmayı onun şimdiye kadar düşündüğünden tamamen farklı bir yöne doğru taşıyordu. Papa'nın içinde bulunduğu korkuları ve ayrıca hem İslamcıların tehdidi hem de Roma'nın yıkılışı, kilisenin liderinin öldürülmesi ve papalığın sona ermesi kehanetleri konusundaki takıntılarını nihayet tam olarak anlayabiliyordu. Ruhani önder haklıydı, tehlike gerçekti ve hafife alınacak gibi değildi.

Tomás'ın şimdi ne yapması gerekiyordu? Düşünmek için bir an durdu.

"Beni dinleyin, bana kalırsa şimdi en başından başlayarak olayların gelişimini bir sıraya koymalıyız," diye kararını bildirdi stratejisini kurduğunda. "Soyguncuların içeriye nereden girdiklerini biliyor muyuz?"

"Açıkçası pek emin değiliz."

"Hiçbir yerde zorla girilme belirtisi yok mu? Binanın içine girmek için zorlanmış herhangi bir kapı ya da pencereye rastlanmadı mı?"

"Hayır."

Tomás bunu saçma buluyordu.

"Peki Bakanlıklar Sarayı'nın güvenliğiyle kim ilgileniyor?"

Catherine'in yüzünde utanmış gibi bir ifade belirdi.

"Şey... Bütün geceyi burada geçiren bir bekçi var."

"Hiçbir şey görmemiş mi?"

Ekonomist kadın başını iki yana salladı.

"Hayır," dedi. "O gece iki tur devriye gezdiğine ve hiçbir anormal durumla karşılaşmadığına yemin ediyor."

"Hım... Bu kuşku uyandırıcı. Güvenlik görevlilerinin nöbet bekledikleri yerlerin soyulduğu vakalarda sıklıkla işin içinde olduklarını siz de bilirsiniz. Bu hem içeri giriş için herhangi bir zorlama belirtisi bulunmayışını hem de hırsızların kasaların yerini bilmesini açıklayan bir şey olurdu. Gece bekçisi onlara kapıyı açmış ve soyacakları kasaların yerlerini göstermiş olmalı. Adamı sorguladınız mı?"

"Adli polisin ve terörle mücadele şubesinin soruşturmaları hâlâ devam ediyor ama şimdiye dek bir sonuç çıkmadı. Gece bekçisi uzun yıllardır Kutsal Makam'da çalışıyormuş ve güvenilir biri olarak biliniyor. Hiç sabıka kaydı olmayan, dindar bir Hıristiyan, ne bir borcu ne de kuşkulu arkadaşlıkları var, yalnızca... Kolay elde edilebilen genç hanımlara bir düşkünlüğü varmış o kadar."

"Genç hanımlara mı?"

"Adli polis cep telefonundan soygun gecesi yaptığı aramaları gözden geçirmiş. Sabah saat dörde doğru bir geneleve telefon etmiş ve mesaisi bitince de oraya gitmiş. Kendisine bunu sorduğumuzda çok utanmış göründü ve yaşamdaki tek kötü alışkanlığının bu olduğunu söyledi. Soruşturmayı yürütenler doğrulama amacıyla randevuevinde çalışan genç kadınları da sorguya çekmişlerse de şimdiye dek tuhaf ya da fazlasıyla kuşku uyandırıcı bir şeye rastlamamışlar. Terörle mücadele şubesi de onu yalan makinesi testinden geçirmiş ama testi başarıyla geçmiş. Yani görünüşe bakılırsa soygunla bir ilgisi yok gibi."

"Hımm," diye mırıldandı tarihçi çeşitli olasılıkları zihninden geçirerek. "Binada soyguncularla iş birliği yapmış olabilecek başka kimse var mı? Temizlik elemanları, bütün gece çalışmak üzere büroda kalmış birileri, güvenlik şirketinin diğer çalışanları?"

"Hayır. O gece bu bekçiden başka kimse yokmuş."

"Güzel, eğer onun işin içinde olmadığından emin olabiliyorsak, o zaman hırsızlar tek başlarına hareket etmişler demek oluyor."

"Gerçekten de durumun böyle olduğunu varsayıyoruz."

Tomás, daha başka varsayımları evirip çevirirken çenesini sıvazladı.

"Eğer binada işbirlikçileri bulunmadıysa, içeri nasıl girebildiler?"

"Bundan emin değiliz, ancak adli polis, Vatikan'ın altında bir tüneller ağı bulunduğunu keşfetti. Soruşturmayı yürütenler, şahısların içeriye bu yer altı dehlizlerini kullanarak girmiş olabileceğini düşünüyorlar çünkü tüneller ağının ağızlarından bir tanesi de buraya, Bakanlıklar Sarayı'na açılıyor."

"Yani bu tesisler bir yer altı ağına bağlı, öyle mi Bayan Rauch?"

Kadın yanıt vermek üzere ağzını açtı ama bir an durup Tomás'a ne anlama geldiği güç kestirilebilecek bir bakış fırlattı.

"Bakın, bana 'Bayan' diye seslenmeyi bırakın artık, olmaz mı? Eğer bu vaka üzerinde sizinle birlikte çalışacaksak, bu formaliteleri bir yana bırakmamızda yarar var gibi geliyor bana."

"Evet, kesinlikle haklısınız," diye kabul etti Portekizli, sanki yeni tanışıyorlarmış gibi elini kadına doğru uzatarak. "Benim adım Tomás."

"Benimki de Catherine."

Karşılıklı gülümseyerek el sıkıştılar ve bir an için göz göze geldiler. Kadının açık mavi gözlerinden yayılan baş döndürücü parıltı Tomás'ın aklını başından almaya yetebilecek bir cazibe yaratıyordu. Tarihçi o anda, karşısındakinin erkeklere her istediğini yaptırmaya alışkın bir baştan çıkarıcı olduğunu anladı ve bu cazibeye karşı kayıtsız kalabileceğinden de pek emin değildi. Karşı cinse zaafı olduğunun farkındaydı ve eğer Catherine bir adım daha ileri gidecek olsa kendisinin ne tepki vereceğini bilemiyordu. Kendisini birkaç saat önce öfkeyle terk etmiş olan ve bir an önce bulup gönlünü almak zorunda olduğu Maria Flor'u hatırladı. Bu Fransız kadının çekiciliğine karşı koyabilecek güçte olup olamayacağını merak ediyordu.

"Şey diyordum... Şey yani..." diye kekeledi, dikkatini asıl önemli olan konunun üstünde toplamaya çaba harcayarak. "Bayan... Affedersiniz, Catherine bir yer altı ağının varlığından mı söz ediyordunuz?"

Karşısındakinin ilgisini uyandırmış olduğunun farkına varmış olan COSEA sorumlusu başıyla onayladı ve ona kendisini takip etmesini işaret ederek kararlı adımlarla kapıya doğru yöneldi.

"Benimle gelin."

XIX

Asansörün kapıları açıldı ve Tomás, sıcak, boğucu bir havanın yüzünü kamçıladığını hissetti. Havada bir nem kokusu da geziyordu. Catherine'in arkasından asansörden çıktı ve bodrum katına inmiş olduklarının farkına vardı. Burası bir sığınağı andırıyordu ama aslında yalnızca bir mahzendi. Lambaların sarı ışıkları dört bir yana gölgeler düşürüyordu ve duvarların yıpranmışlığından bu binanın aslında göründüğünden daha eski olması gerektiği anlaşılıyordu.

"Neredeymiş şu meşhur tüneller?"

"Bu taraftan."

Asansörün dışında bodrumun üç kapısı bulunuyordu. Fransız kadın, onu bunlardan birine doğru yönlendirdi ve kapıyı açtı. Kapının arka tarafında bir hol, bir çeşit yer altı koridoruna benzeyen bir şeye açılıyordu.

"Burası nereye çıkıyor?"

"Birkaç değişik yere," diye yanıtladı COSEA'nın şefi. "Burada bir tüneller, gizli geçitler, saklı koridorlar, merdivenler ve asansörler dolambacı var. İlk çıkıştan bu binanın bitişiğindeki binaya çıkılıyor, orada da çeşitli bakanlıkların merkezleri vardır. Bir başka çıkışsa Apostolik Saray'a götürüyor."

"Yani Papa'nın resmî konutuna."

"Evet, ancak güvenlik nedenleriyle doğal olarak Apostolik Saray'a geçiş yasaktır," diye altını çizdi kadın aceleyle. "Aslında bu pek de önemli değil çünkü sizin de bildiğiniz gibi Papa orada yaşamıyor."

"Hayır, ama orada çalışıyor, bu sabah özel kütüphanede yaptığımız toplantı da bunu kanıtlıyor zaten. Dolayısıyla Apostolik Saray hâlâ potansiyel bir hedef durumunda bulunuyor."

"Evet, bu doğru." İçinde bulundukları yer altı koridorunun öteki ucunu işaret ederek açıklamayı sürdürdü. "Buradan IOR'ye ulaşan bir çıkış daha var."

"Vatikan'ın bankasına mı yani?"

"İsterseniz öyle de diyebilirsiniz ama bu adlandırmanın Papa'nın pek de hoşuna gitmediğini siz de gördünüz, hükümet de bundan hoşlanmaz." Gözlerini tünelin ucundan hiç ayırmıyordu. "Aslına bakarsanız bu yer altı ağı, Vatikan'ın pek çok binasını birbirine bağlıyor."

"Nasıl oluyor da bu tüneller buraya kadar varıyor? İçinde bulunduğumuz bina, Vatikan'ın sınırlarını oluşturan Leonine Duvarları'nın dışında kalmıyor mu?"

"Öyle gerçekten ama Bakanlıklar Sarayı'nın da resmî olarak Vatikan şehir devletinin bir parçası olduğunu unutmayın. Kutsal Makam'ın bu topraklardaki mutlak egemenliğini tanıyan Latran Antlaşması'nda öngörülmüş olan dokunulmazlığa sahip mülklerin listesinde burası da yer alır. Hem zaten bu tüneller ağı, yine Leonine Duvarları'nın dışında bulunan Sant'Angelo Kalesi'ne de uzanıyor."

Tomás başıyla onayladı.

"Anlıyorum. Peki madem bir risk olarak görülüyorlar, o halde bu tüneller neden inşa edilmiş?"

"Yer altı ağı, yirminci yüzyılın ilk yarısındaki büyük savaşların zamanından kalmadır. Belki bilmiyorsunuzdur ama İkinci Dünya Savaşı sırasında Naziler, Kutsal Baba'yı kaçırma olasılığını düşünmüşler ve o da bu plandan haberdar olmuş. Hem ayrıca yine o yıllarda Kutsal Makam, Nazilerin sınır dışı etmeyi istedikleri Yahudileri koruyordu. Bütün bunlar da binaların hızlı biçimde ve gizli olarak boşaltılabilmesini sağlayacak bir yer altı iletişim sisteminin kurulmasını gerekli kılmış."

"Eğer yanlış anlamadıysam Papa'nın ve Yahudilerin, Nazilerin elinden kurtulmalarını sağlamak amacıyla yapılmış olan tüneller şu

anda aşırı İslamcıların Bakanlıklar Sarayı'na girmelerine izin vermiş oluyor..."

"Doğrusu adli polis böyle olduğunu düşünüyor. Bu tünellerin varlığını biliyorsanız görülmeden istediğiniz gibi dolaşabilirsiniz. Soyguncular da bizim bürolarımıza bu yolla girmiş olacaklar."

"Bu binada çeşitli bakanlıklar ile Papalık Ekonomik Hizmetler Dairesi'nin bulunduğunu biliyorum. Ama bodrum katında bu tünellerden başka ne var?"

Geri dönüp asansörle üç kapının bulunduğu yere geldiler. Catherine ikinci kapıyı açarak Tomás'ı çoğu limuzin olan arabalarla dolu büyük bir otoparka çıkardı.

"Burada garaj yer alıyor."

Portekizli tarihçi araçların plakalarına bakarak içlerinden çoğunun İtalyan olduğunu gördü, ancak bazıları da üzerinde CD kısaltması bulunan kırmızı plakalı araçlardı.

"Bunlar diplomatik araçlar mı?"

"Evet. Kutsal Makam'da çalışan diplomatik personel de bu garajı kullanıyor."

"Peki ya öteki limuzinler?"

Tomás, kadının kızardığını fark etti.

"Onlar da... onlar da başkalarına ait araçlar."

Tarihçi, genç kadında bir rahatsızlık oluştuğunu düşündü ama bunun nedenini sormadı. Bunun yerine garajı inceledi. Hemen girişte, elektrik düğmesinin yanı başında tahtadan bir dolap bulunuyordu. Bu dolabı açtı ve içinde bir dizi tamirat araç gereci, birkaç yedek parça, krikolar, İngiliz anahtarları, tornavidalar, hava pompaları, cıvata somunları, yağlayıcı maddeler, bir şişe motor yağı ve hatta birkaç üfleç ile bir halat ve iki el feneri bulunduğunu gördü.

"Bunlar de ne böyle?"

"Burası tamir atölyesi," diye yanıtladı kadın. "Arızalanan taşıtların tamirinde kullanılacak araç ve gereçler burada tutuluyor."

Bodrumun holüne geri döndüler. İki kapının arka taraflarını, yani yer altı ağı ile garajı incelemişlerdi. Geriye yalnızca ağır görünüşlü, madenî üçüncü kapının arkası kalmıştı.

"Bu kapının ardında ne var?"

"Arşivler orada saklanıyor," diye yanıtladı Catherine. "Orası bize ait değil, IOR kullanıyor."

Bu bilgi Tomás'ı şaşırttı. Burası bir hazine ini gibi olmalıydı.

"Vatikan'ın bankası belgelerini burada mı saklıyor?"

"Evet. Bunu çok az kişi bilir ama IOR, son derecede gizli olan belgelerini Bakanlıklar Sarayı'nda ve tam olarak da bu bodrumda tutuyor."

"Peki... Soyguncular buradan da bir şey almışlar mı?"

"Almamışlar," diye yanıt verdi kadın. "Yalnızca üst katlardaki bürolara girip bakanlıkların paralarını ve COSEA'nın, Kutsal Makam'ın Ekonomik İşler Müdürlüğü'nün kasasında sakladığı gizli belgeleri almışlar."

Mahzene geri döndüler ve tarihçi çevresine bir göz attı. Tavana sabitlenmiş birkaç küçük kamera dikkatini çekti.

"Bunlar güvenlik kameraları mı?"

"Evet. Adli polis o gecenin kayıtlarını gözden geçirdi. Buradan geçen olmamış."

"O halde hırsızların binaya yer altı koridorlarından girdikleri sonucuna nasıl vardılar?"

Fransız kadın biraz utanmış gibi göründü.

"Bu kuramın zayıf noktası da bu zaten," diye itiraf etti. "Soruşturmayı yürütenler soyguncuların muhtemelen buradan geçmiş olduklarını düşünüyorlar ama kameraların o gece neden buradan geçen herhangi birini kaydetmiş olduğunu da soyguncuların neden IOR'nin gizli arşivlerine ulaşmayı denemediklerini de açıklamayı başaramıyorlar."

"Birilerinin güvenlik kameralarının kayıtlarıyla oynamış olması mümkün mü?"

"Nasıl mümkün olabileceğini pek bilemiyorum. Görüntülerin saklandığı sunucu, jandarmaların Leonine Duvarları içinde yer alan genel merkezinde bulunuyor. Görüntülerin silinebilmesi için, soyguncuların bir başka grubunun da jandarma merkezine girmiş olması gerekirdi."

"Vatikan jandarmaları arasında bir suç ortakları olabilir..."

Catherine bu olasılığı tarttı.

"Evet, sanırım bu imkânsız değil. Papa'nın da söylediği gibi burada, kutsal makamda her yere sızmak mümkün."

Tomás, apaçık bir gerçeği ortaya koyuyormuş gibi kollarını iki yana açtı.

"Doğrusu ben aşırı İslamcı teröristlerin sırf bu tünellerden geçtikleri görülmesin diye kayıtları silmek için onca zahmete girişeceklerini hiç sanmıyorum. Bu yüzden de içeriye bu yoldan girmemiş olduklarını söyleyebiliriz gibi geliyor bana."

"Gerçekten öyle mi diyorsunuz Tomás? Adli polisin başlıca kuramı bu ama."

"Adli polis de yanılır." Çevresine bakındı. "Bu binanın başka gizli girişi yok mu?"

"Yok."

"Peki gece bekçisinin o gece nöbet tutmadığı başka bir giriş var mı?"

"Bu size inanılmaz gibi görünebilir ama ana giriş kapılarından bir tanesi, XII. Pius Meydanı'na açılan kapı hiçbir şekilde korunmuyor. Orada ne bir gece bekçisi var ne bir güvenlik kamerası."

"Sahi mi?"

"Evet, ama o kapı da kontrol edildi, hiçbir zorlanma izine rastlanmadı."

"Bir kilidi zorlamanın, dışarıdan görülebilecek iz bırakmayan yolları da vardır..."

"Polisler de bunu biliyorlar, kilidi yerinden söktüler. Hiçbir şekilde el sürülmemiş. Kapının zorlanmamış olduğundan emin oldular."

"Vay canına! Peki içeri nasıl girdi bunlar?"

Catherine omuzlarını kaldırdı.

"Hiçbir fikrim yok."

Tomás ortadaki bütün olasılıkların sallantılı olduğunu düşündü şaşkınlıkla. Adamların Bakanlıklar Sarayı'na ne yolla girmiş oldukları bile kesin biçimde belirlenemediğine göre bu olayı aydınlatmayı nasıl umabilirlerdi ki?

Üst dudağını kemirerek düşündü. Yeni bir bilgi ortaya çıkmadığı takdirde, az önce ortaya çıkarmış oldukları nedenler göz önünde bulundurulduğunda adli polisin soyguncuların tüneli kullanmış oldukları varsayımını elemek gerekiyordu. Soruşturmayı yürütenlerin vardıkları sonuca bakılacak olursa gece bekçisi de suç ortağı değildi. XII. Pius Meydanı'na bakan kapının kilidi hiçbir şekilde zorlanmamıştı, bu da hırsızların bu yolu da kullanmış olmadıklarını düşündürüyordu. Ancak yine de İslamcı komandolar mutlaka bu üç yoldan birini kullanmış olmalıydılar. Ama hangisini?

Tarihçi ipuçlarını tartarak üç varsayımı da gözden geçirdi. Bekçiye güvenilebilir miydi gerçekten? Eğer bu yer altı ağı gizlice kullanılmak üzere tasarlanmışsa ondan kendilerini göstermeden yararlanmış olmaları mümkün olamaz mıydı? XII. Pius Meydanı'na açılan kapı her ne kadar el değmemiş gibi duruyor olsa da gerçekten hiç açılmamış mıydı?

Bu üç senaryoyu zihninden geçirip bunları elindeki bilgilerle karşılaştırınca sorunun çözümü birden kendini gösteriverdi.

"Şimdi anladım."

"Neyi anladınız?"

Sanki içinden "Evreka!" diye haykırıyormuş gibi gözleri parlamıştı ve zihninde bir alev tutuşmuş gibiydi. Aslında yanıt o kadar basitti ki neredeyse utanç verici oluyordu.

"Anahtar kullandılar."

Catherine, ona söyleneni anlamamış biri gibi soran gözlerle baktı. Sanki adamın söylediği sözcükler hiçbir anlam taşımıyordu.

"Anahtar mı kullandılar?" diye sordu. "Hangi anahtarı yani?"

"XII. Pius Meydanı tarafındaki kapının anahtarını elbette."

COSEA sorumlusunun yüzünden hayret okunmaktaydı.

"Ama... ama... Anahtarı nereden bulmuş olabilirler ki?"

"Biri onlara vermiş?"

"İyi de kim?"

Tarihçi kollarını kavuşturup kadının yüzüne bakarken, Papa'nın ancak bir saat kadar önce kendisine söylemiş olduğu sözcükleri hatırladı. Ruhani önderin bizzat kendisi onunla kutsal makamda hiç kimsenin ve hiçbir şeyin göründüğü gibi olmadığını paylaşmış değil miydi? Vatikan'daki alan düşündüğünden de daha mayınlı çıkmıştı ve azar azar bir araya gelen unsurlardan ortaya çıkan tablo da çelişki ve tutarsızlıklarla doluydu.

"Sarayın içinden biri elbette."

XX

Fransız kadın az kalsın boğulacaktı. Vatikan'ın içinden birilerinin Bakanlıklar Sarayı'nı soymaları için kökten İslamcılara yardım etmiş olabileceği fikri onu derinden sarsmıştı.

"Efendim?"

Tomás, tavanı işaret ederek zemin katta bulunan girişi kastetti.

"Mantıksal çıkarım yoluyla soyguncuların içeri girmelerinin tek yolunun XII. Pius Meydanı tarafından olabileceği sonucuna vardık," diye hatırlattı. "Kilide el sürülmemiş olduğuna göre bu durumda anahtar kullanılmış demektir. Bu anahtarı nasıl elde etmiş olabilirler? Mutlaka biri onlara vermiş olacak. Ben başka bir yol göremiyorum."

"Yani siz soyguncuların Vatikan'da suç ortakları bulunduğuna mı inanıyorsunuz?"

"Kesinlikle. Hem Catherine, üst katlardaki bürolardan hangilerinin içinde bir kasa olduğunu ve COSEA'nın önemli belgelerini hangi kasada sakladığını önceden bildiklerini de bizzat siz söylemiştiniz. Bu da onlara bilgi veren birilerinin bulunduğunu kanıtlıyor."

"Ama kim?"

"Görünüşe bakılırsa Kutsal Makam'dan biri. Yürütmekte olduğunuz denetim işi hükümeti endişelendirmiyor muydu?"

COSEA'nın şefi soluk verdi.

"Evet, orası öyle," diye kabul etti. "Ama bu ima ettiğiniz şey hiç de mantıklı değil işte. Nasıl olur da hükümetten biri İslamcı teröristlere bilgi sağlayabilir? Düşünülecek şey bile değil bu!"

Tomás kafasını kaşıdı.

"Biliyor musunuz? Aslında bu işi açıklığa kavuşturmanın tek bir yolu var," dedi. "Soyguncuların, Kutsal makamın Ekonomik İşler Müdürlüğü'nün bürosundaki ikinci kasadan çalmış oldukları o belgeler neydi?"

Fransız kadın donakaldı.

"Bunu size söyleyemem."

Tomás gözlerini kocaman açtı.

"Neden?"

"Çünkü bu gizli bilgidir."

Tomás, ısırdığı lokmayı bırakmayı reddeden biri gibi başını iki yana salladı.

"Eğer Vatikan benim bu gizemi çözmemi istiyorsa korkarım ki başka çareniz kalmıyor, bana bu bilgiyi vermek zorundasınız."

"Söz konusu bile olamaz."

"Neden ama?"

"Öyle işte."

Kadının ses tonu öyle kararlıydı ki yanıtın kesin olduğu anlaşılıyordu. Tarihçi, sonuç elde edebilmek için tatlı dilli ve kesin kararlı olması gerektiğini sezdi.

"Beni dinleyin Catherine," dedi sonsuz bir sabırla, "şimdiye dek bu vakayla ilgili iki noktadan emin olduk. İlki bu soygunun aşırı İslamcı teröristler tarafından gerçekleştirilmiş olduğu ki bu hiç de iyi bir haber sayılmaz. İkincisiyse bu soyguncuların ancak üç bin avrocuk parayı çalabilmek için büyük bir zahmete girişmiş oldukları, bu da soygunun asıl hedefinin para olmadığını kanıtlıyor. Sizin de mutlaka dikkatinizi çekmiş olmalı ki buraya giren adamlar çok belirli bir amaca sahiptiler ve bu da kutsal makamın Ekonomik İşler Müdürlüğü'nün bürosundaki ikinci kasada bulunan belgeleri ele geçirmek ve bu eylemlerini de Papa'nın portresinin üzerine bir grafiti bırakarak imzalamaktı. Bütün bunlar ortaya birkaç önemli soruyu çıkarıyor. Söz konusu belgeler neydi? Bunların soygunculara nasıl

bir yararı olacaktı? Bu belgelere vermiş oldukları önem, bu soruların konunun aydınlatılmasında anahtar görevi görebileceğini düşündürüyor. İşte bu yüzden de o belgelerin içeriğini bilmek zorundayım. Bunun, bütün bu gizemin çözümü için ne kadar hayati olduğunu siz de göremiyor musunuz?"

Kadın baskı altında kalınca kendini aklaması gerektiğini hissetti.

"O belgelerde... kilise için tehlikeli olabilecek kimi bilgiler var. Kusura bakmayın ama size bundan daha fazlasını söyleyemeyeceğim. Bu konularda gizliliği koruyacağımı bir sözleşme imzalayarak taahhüt etmiş bulunuyorum."

Tomás, geriye kalan son sabrını da toplamak istermiş gibi içini çekti ve biraz teatral bir suskunluktan sonra karşısındaki kadının yüzüne son derecede kararlı bir ifadeyle baktı.

"Size karşı sonuna kadar açık olacağım," dedi sesi birdenbire gerginleşmiş olarak. "Sizin de anlayabileceğiniz üzere bu soruyu size kişisel merakımı gidermek adına sormuyorum. Bana kalacak olsa hemen şu anda Vatikan'ın yer altı mezarlarında yapmak üzere tutulduğum işimin başına geri dönerdim. Üstelik daha bu sabah bir an önce doğrulanması şart olan son derecede yüksek öneme sahip bir keşifte de bulundum. Ayrıca beni hiç mi hiç ilgilendirmeyen bu olaya karışacağıma dışarı çıkıp Roma'yı da gezebilirdim. Size anlatmaya çalıştığım şey şu ki ben burada keyfimden değil, görev duygusu nedeniyle bulunuyorum."

Catherine'in yüzünde bir kayıtsızlık ifadesi vardı.

"Herkesin derdi kendine..."

"Öyle, ama benim derdim çok yüksek yerlerden emredildi. Size bu vaka üzerinde paralel bir soruşturma yürütmemin bizzat Papa tarafından talep edilmiş olduğunu ve kendisinin bana bu görevi yerine getirebilmem için tam yetki verdiğini hatırlatmak isterim. Bunun ne demek olduğunun farkındasınız, öyle değil mi?"

Bu ana kadar gayet sağlam duran Fransız kadın, kilisenin liderinin sözü geçince biraz sarsılır gibi oldu.

"Evet, farkındayım. Ne olmuş yani?"

"Ne olduğu çok basit aslında. Eğer siz bana bu belgelerin içeriğini açıklamazsanız ben de görevimi yerine getiremem ve sonuç olarak da Papa'ya üzülerek de olsa bu görevi bırakacağımı çünkü Catherine'in çalışmalarımı sabote ettiğini söylemek zorunda kalırım. Vatikan'ın güvenliğinin bu dava yüzünden apaçık bir tehditle karşı karşıya bulunduğu düşünülecek olursa sanırım bunu pek de hoş karşılamayacaktır. Şimdi artık karar size kalmış, çünkü benim daha fazla zamanımı boşa harcamaya da size bu soruşturmada bana yardımcı olmaktan ibaret olan görevinizi yapmanız için yalvarmaya da hiç niyetim yok."

"Ben..."

Köşeye sıkışıp kalmış olan Fransız kadın, sanki bir çıkış yolu arıyormuş gibi çaresizce dört bir yanına baktı. Eğer konuşacak olursa teknik olarak imzalamış olduğu sözleşmeyi çiğnemiş olacağını ve dahası kilisenin itibarını tehlikeye atabilecek nitelikte bulunan kimi utanç verici gerçekleri açığa çıkarmış olacağını biliyordu. Öte yandan eğer susarsa da Papa'nın büyük bir güven duyduğu tarihçinin vakayı bırakmasından sorumlu hale gelecekti ve bu da onun başına iş açabilecek bir durumdu. Ne yapmalıydı?

Artık elini zorlamanın zamanının gelmiş olduğu kanısına varan Tomás, ayrılıyormuş gibi kadının elini sıktı.

"Eh, madem öyle ben de bu davadan çekiliyorum," dedi aldırmaz bir tavırla. "Size iyi günler dilerim."

Arkasını döndü ve asansörün çağırma düğmesine bastı. Bu hareketi karşısında Catherine sersemleyip kalmıştı. Kendisine sırtını dönecek küstahlığı gösteren bu adamın kaygısızlığı onu incitiyordu. Dişlerini sıktı. Tomás kayıtsız görünüyordu ve kadının karar verebilmek için yalnızca birkaç saniyelik zamanı kalmıştı.

Asansör bir uğultu çıkararak indi. Kabini bodrum katının tabanına oturtan mekanizmanın tıkırtısı duyuldu ve kapıları açıldı. Tomás içeri girip zemin kat düğmesine bastı.

Catherine harekete geçmek zorundaydı.

Tarihçi gülümseyerek sağ elini ona doğru salladı. Tam kapılar kapanmaktaydı ki denetçilerin şefi nihayet kararını verebildi.

"Durun!"

Kapıların tamamen kapanmasına engel olmak üzere kolunu uzattı. Kapılar otomatik olarak yeniden açıldı ve Fransız kadın bir adım atarak kabinin içine girdi.

"Ne vardı?"

Asansörün kapıları yeniden kapandı ve COSEA'nın sorumlusu papalığın Ekonomik İşler Müdürlüğü'nün bürolarının bulunduğu dördüncü katın düğmesine bastıktan sonra yüzünde yenilgiyi kabul etmiş bir teslimiyet ifadesiyle tarihçinin yüzüne baktı.

"Pekâlâ, size her şeyi anlatacağım."

XXI

Şifre ezbere bilinince kasanın açılması ancak birkaç saniye sürüyordu. Catherine az önce söylediklerini kanıtlamaktan çok göstermek üzere tarihçiye kasanın boş olan içini işaret etti.

"Sizin de görebileceğiniz gibi kasanın içi epeyce geniş sayılır," dedi. "Çok sayıda olan belgeleri saklamak için bize böyle bir alan gerekiyordu."

"İyi de ne türden belgeler bunlar?" diye sordu Tomás ısrarla. "Papalığı böylesine utandırabilecek ve aşırı İslamcıların ilgisini çekecek ne bulmuş olabilirsiniz ki?"

Fransız kadın yüzünde ciddi bir ifadeyle adama doğru döndü.

"Size şimdi anlatacağım her şey son derecede gizli niteliktedir," diye vurguladı bir sözleşmenin maddelerinin altını çizen bir avukat edasıyla. "Yani siz de bu gizliliğe saygı göstermek zorundasınız. Bu koşul tartışma kabul etmez."

"İçiniz rahat olsun."

"Gizliliğin bizim için ne kadar önemli olduğunu anlayabilmeniz için şunu da ekleyeyim ki COSEA'nın bütün toplantıları gizlidir. Vatikan'daki Santa Marta konutunda bulunan büromuzun kod adının 'Aziz Mikail' olması bir rastlantı değildir."

"Aziz Mikail, yani baş melek mi?"

"Ta kendisi. Neden, biliyor musunuz?"

Efsane ve simgelerin tarihçesi Tomás'ın avucunun içi gibi bildiği konulardan biriydi.

"Aziz Mikail, hassas görevlerin meleğidir. Bir zırh kuşanmış, elinde kılıcıyla şeytanın güruhuna karşı Tanrı'ya olan inancın savunucusu olarak betimlenir."

"COSEA için de uygun bir tanımlama bu," diye yorumda bulundu Catherine. "Bizim görevimiz de son derecede hassas ve mutlak bir gizlilik gerektiriyor. Bizim için gizlilik öylesine hayati bir önem taşıyor ki COSEA'da çalışan denetçiler akıllı telefonlarında Malta'ya ait numaralar kullanıyorlar. Olası dinleme vakalarını zorlaştırmak için başvurduğumuz bir yöntem bu. Dahası hepimizin bilgisayarları da şifreli belgelere ulaşabilmek için bütün parolaları göndermek zorunda olduğumuz özel bir hesaba bağlıdır. Bu da yetmiyormuş gibi, yalnızca COSEA üyelerinin kullanabildiği özel bir sunucu için de yüz bin avro ödeme yapıyoruz. Hepsinin üzerine, burnunu sokmak isteyebileceklere engel olabilmek için de belgelerden en önemli olanlarını Aziz Mikail salonu yerine burada, papalığın Ekonomik İşler Müdürlüğü'nün gizli kasalarından birinde saklamayı tercih ettik." Bu noktanın altını çizmek için işaret parmağını havaya kaldırdı. "Bütün bunları görevimizin gizliliğine ne kadar önem vermekte olduğumuzu anlayabilesiniz diye söylüyorum."

"Evet, gayet iyi anladım. Ancak yine de belgelerinizin çalınmış olduğuna bakılırsa bütün bu muhteşem güvenlik önlemlerinin pek de işe yaramamış olduğunu söyleyebiliriz sanıyorum..."

Bu gerçek, Fransız'a ağır gelmiş gibi omuzları çöktü.

"Evet, haklısınız."

Tomás, madenî kapağı açık duran ikinci kasayı işaret etti.

"Bu kasada saklanan belgelerin içeriğini bilmem gerekiyor," diye yineledi. "Soyguncular buraya özellikle onları çalmak için gelmiş olduklarına göre çok önemli olmaları gerekir. Sorunun çözülmesi için anahtarımız bu olabilir. Şimdi bana bunu anlatacak mısınız?"

Açıklamayı daha fazla geciktirmenin mümkün olmayacağının farkına varan COSEA şefi, küçük, siyah çantasından bir paket sigara çıkardı.

"Kullanıyor musunuz?"

"Hayır, teşekkürler."

"Neden içmiyorsunuz?"

Tomás yersiz bulduğu bu soru karşısında şaşırarak bir kaşını havaya kaldırdı.

"Çünkü sevmiyorum ve ayrıca sağlığa da zararlı," diye karşılık verdi sabırsızlıkla. "Kusura bakmayın da bu yararsız sorularla zaman yitireceğimize..."

"Merak etmeyin, konudan uzaklaşıyor değilim," diye yanıtladı Catherine sakince. "Kilisenin tütün konusundaki tavrını biliyorsunuzdur sanırım?"

Gerçi bu soru bir öncekinden de daha yüzeysel ve gülünç görünmüştü gözüne ama yine de Tomás, denetçilerin şefine güvenerek şimdilik onun oyununa katılmaya ve sonunun nereye varacağını görmeye karar verdi.

"Kullanılmasını onaylamıyor olmalı."

"Çok doğru," diye onayladı Catherine. "Dünya Sağlık Örgütü'ne göre tütün, dünya genelinde iki numaralı ölüm nedenini oluşturuyor, önlenebilir olanlar arasındaysa birinci. Kilise yaşamın kutsal olduğuna inanır ve politikası da insanları kendilerine zarar verecek her şeye karşı korumaktır, buna tütün de dâhil."

"Bu bana çok doğal göründü." Yüzünü buruşturdu. "Nereye varmak istiyorsunuz siz?"

Denetçilerin şefi sigara paketini markalı, küçük, siyah çantasına geri koyarken söyleyeceklerini duyduğunda yüzünde oluşacak ifadeyi kaçırmayı istemiyormuş gibi gözlerini karşısındakinin suratından hiç ayırmadı.

"Vatikan'ın tütün sattığını biliyor muydunuz?"

Bu soru çok alçak sesle sorulmuş olduğundan Tomás, yanlış duymuş olacağını düşünerek gözlerini iyice açtı.

"Efendim?"

Catherine duvara doğru döndü ve soldan birinci kasanın şifresini tuşlamaya koyuldu.

"Fazladan bir güvenlik önlemi olarak, belgelerden en önemli olanlarının birer kopyasını hiç kimseye haber vermeksizin bu kasaya saklamıştım," dedi. "İyi bir fikirmiş."

"Elinizde çalınmış olan belgelerin kopyaları mı bulunuyor yani?"

Kasanın küçük, madenî kapısı o sırada açıldı. Fransız kadın, bunun içinde duran kalın klasörü eline aldı. Sonra da açıp içindeki sayfaları karıştırmaya başladı.

"Aynen öyle," diye doğruladı dikkatini kâğıtlardan özellikle bir tanesinin üzerinde yoğunlaştırarak. "Vatikan şehir devleti sakinlerinin burada bulunan dükkânlardan katma değer vergisi ödemeden alışveriş yapabildiklerini biliyor muydunuz?"

"Vatikan'da katma değer vergisi ödenmiyor mu?"

"Tabii ki ödenmiyor. İtalyan devletiyle yapılmış anlaşmaların sağladığı bir mali avantajdır bu ve söz konusu muafiyetlerden yararlanma hakkı veren kartın sahipleri, yani Vatikan'ın sekiz yüz vatandaşı ile burada çalışan beş bin kişi bundan fazlasıyla hoşnutturlar. Vatikan'daki dükkânlarda yapılan tütün satışından bir yılda ne kadar gelir elde ediliyor, biliyor musunuz? Ernst&Young'un denetçileri bunu hesapladılar ve bize şu raporu sundular." Elindeki belgeyi karşısındaki adama uzattı. "On bir binden fazla insan Vatikan'dan tütün satın almış ve bu öldürücü madde kiliseye üç milyon beş yüz bin avro kazandırmış! Tütün satışı, Papalık Ekonomik Hizmetler Dairesi'nin ikinci en büyük gelir kaynağını oluşturmuş."

"On bir bin kişi Vatikan'dan tütün mü almış?" diye sordu Tomás hayretle. "Yalnızca sekiz yüz vatandaşı ve beş bin çalışanı olan bir şehirde bu nasıl mümkün olabilir ki?"

Catherine, onun yüzüne beceriksiz muhasebecilerle karşı karşıya kalmış denetçilere özgü bir ifadeyle baktı.

"Çok açık," dedi. "Paketlerden bir kısmı tüketim için satın alınıyor, bir kısmıysa... Yani... Başka amaçlarla."

"Başka amaç mı?"

COSEA'nın şefi bir an sustu ve yanıt vermeden önce utanmış gibi gülümsedi.

"Kaçakçılık gibi..."

XXII

Bir kere daha Tomás, ne diyeceğini şaşırmıştı. Kutsal Makam'da yaşayan ya da çalışan rahipler nasıl olup da kaçakçılık yapabiliyorlardı? Herhalde yanlış anlamış olacaktı, Catherine böyle bir şey kastetmiş olamazdı, ancak Fransız kadının yüzündeki utanmış ifade ortada herhangi bir yanlışlık olmadığını açıkça göstermekteydi.

"Vatikan'ın kaçakçılık olaylarına karışmış olduğundan gerçekten emin misiniz?"

"Kesin olarak! Sekiz yüz vatandaşa beş bin çalışanı eklediğinizde on bir bin kişiye nasıl ulaşabilirsiniz?"

"Evet, bu doğru..."

"Aslında durum bundan daha da vahim. Vatikan'da katma değer vergisi ödemeden alışveriş yapmaya izin veren kartlardan kırk binden fazlasının dolaşımda olduğunu keşfettik ve bu da demek oluyor ki bu karta sahip olan kişilerin sayısı onu taşımaya hakkı bulunanların yedi katından daha fazla. Başka bir deyişle, çok sayıda insan katma değer vergisi muafiyetinden yararlanarak buradan satın aldıkları tütünü dışarıda satıp farkı da cebe atıyorlar."

"Papa bundan haberdar mı?"

Denetçilerin şefi gülümsedi.

"COSEA'yı neden kurdu sanıyorsunuz?" diye sordu bir yanıt beklemediği çok açık olarak. "Ancak dahası da var." Ona başka bir belge uzattı. "Bu gördüğünüz elektronik posta Vatikan Hükümeti'ne,

Winston ve Dannemann sigaralarını temsil eden Paolucci&C. International firması tarafından gönderilmiş."

Tomás kâğıdı eline alıp okudu.

Beyefendi,

Telefon konuşmamızın ardından aşağıdaki bilgileri dikkatinize sunuyorum:

1. İkramiyeyle hedef

• 1,7 milyonluk yıllık satış hacmi – 12.000 €

• 1,8 milyonluk yıllık satış hacmi – 14.000 €

2. Tanıtım amaçlı katkı

İki Winston ürününün (Winston One ve Winston Silver) tanıtılması konusunda verdiğiniz onayı not alıyoruz ve 4.000 € (ürün başına 2.000 €) tutarındaki özel katkımızı onaylıyoruz.

3. Dannemann sigaraları

Elimizde bir teklif bulunmadığı halde, bu ürünün ilginizi çekebileceğini düşünerek tanıtılması için size 1.000 € tutarında katkıda bulunmaya hazır olduğumuzu bildiririz.

Gerekli olabilecek her türlü açıklamayı sağlamak için hazır olduğumuzu belirtiriz.

Paolucci&C. International, SpA

"Tanrım!" diye haykırdı Tomás şoke olmuş gibi. "Tütün üreticileri sigaralarıyla insanları zehirlemeye katkıda bulunması için Kutsal Makam'a doğrudan nakit ödemeyi teklif ediyorlar!"

"İnanılır gibi değil, öyle değil mi?"

"Peki hükümet buna ne yanıt vermiş?"

"Hükümetin Ekonomik Hizmetler Dairesi'nden bir yetkili Dannemann sigaralarıyla ilgili teklifi reddetmekle yetinmiş ve bu teklifi de ancak ötekilerle aynı koşullar altında kabul edebileceğini bildirmiş."

Portekizli inanamıyormuş gibi başını iki yana salladı.

"Yani Vatikan teklifin geri kalanını kabul etmiş mi diyorsunuz?"

Bu sorunun bir yanıta ihtiyaç duymadığını varsayan COSEA sorumlusu dikkatini yeniden ilk baştaki Ernst&Young raporuna yöneltti.

"Söz konusu olan tek ürün tütün de değil," dedi belgenin bir satırını işaret ederek. "Şuraya bakın. Vatikan'da yirmi yedi bin müşteri İtalyan devletinin Kutsal Makam'a sağlamış olduğu vergi muafiyetinden yararlanarak benzin satın almış ve on altı binden fazlası da giyecek ve elektronik ürünler. Bir kere daha altını çiziyorum ki, bütün bunlar... sekiz yüz kişilik nüfusu ve beş bin çalışanı olan bir devlette oluyor!"

"Vay canına!"

"Tek bir Vatikan sakini, bir kerede vergisiz olarak yirmi bilgisayar satın almış. Sizce Kutsal Makam'da yirmi bilgisayara gerek duyabilecek bir kimse bulunabilir mi? Bunu yapan kişi bilgisayarları dışarıda satarak yüzde yirmi oranında katma değer vergisini cebine atmış. Buna sahtecilik derler! Kaçakçılık bu! Aslında Vatikan'da pek çok kişi aktif biçimde vergi kaçakçılığı yapıyor."

"Ama bu... Tamamen inanılmaz bir şey."

Catherine, üçüncü bir dosyayı bulabilmek için klasörün içindeki kâğıtları karıştırmayı sürdürdü.

"Tütüne geri dönelim," diye önerdi. "Daha önce de belirttiğim gibi kilisenin en temel ilkelerinden biri insanoğullarını kendilerine karşı tehlike oluşturabilecek her şeyden korumaktır ki tütün de bu şeylerin arasında yer alıyor. Bu durumda da kilisenin aktif bir biçimde insanları sigara içmeye özendirmesi kesinlikle düşünülemez, öyle değil mi?"

Başka zaman olsa Tomás, bu soruya hiç duraksamaksızın evet yanıtını verebilirdi. Ancak az önce duyduklarını göz önünde bulundurunca şimdi ne diyeceğini bilemiyordu.

"Yani... Öyledir diye umuyorum doğrusu."

Fransız kadın ona bir sayfa daha gösterdi.

"Eh, bir de şu mektuba göz atın bakalım. Dünyanın en tanınmış tütün üreticisi olan Philip Morris tarafından Vatikan hükümetine gönderilmiş."

Vatikan hükümeti sigara üreticisi Philip Morris International (PMI) hesabına pazarlama etkinlikleri yürütmeyi kabul etmiştir. Bu etkinliklerin uygulanması için Philip Morris International Services limited şirketinin Roma şubesi (PMIS Roma) hükümete halihazırdaki anlaşmanın koşul ve ilkelerine uygun olarak belirlenen tutarı ödeyecektir. Vatikan hükümeti de her ay aşağıdaki bilgileri sağlayacaktır:

• Vatikan Devleti içinde bulunan vergisiz dükkânlarda her bir markanın satış hacmi.

• Yürürlükte bulunan ve/veya gerçekleştirilmiş reklam kampanyalarının, ürün sürümlerinin ve satış fiyatıyla ilgili inisiyatiflerin ayrıntıları.

• Vatikan hükümetinden elde edilecek bilgiler gizli niteliktedir ve PMIS Roma'nın farklı biçimde kullanımını uygun gördüğü durumlar haricinde yalnızca şirket içinde kullanılacaktır.

Bu hizmetlerin karşılığı olarak PMIS Roma, Vatikan hükümetine 12.500 € tutarında ödeme yapacaktır.

Tomás başını iki yana sallamayı bir türlü bırakamıyordu. Okuduklarına inanmadığından değil, sigara üreticileri ile Vatikan arasındaki anlaşmanın doğasını çoktan anlamıştı zaten ama aklı bunu hâlâ almıyordu.

"Aslında anlayabiliyorum," diye mırıldandı. "Philip Morris, tütün ürünlerinin reklam kampanyalarını yürütmesi için kiliseye para ödüyor." Cesaretinin kırılmış olduğunu gösteren bir hareket yaptı. "Demek yakında İsa'yı çarmıhın üzerinde, ağzında sigarayla gösteren resimler hazırlayacaklar ve ayinlerde inananlara sigara içenlerin cennete gideceğini söyleyecekler! Pek hoş doğrusu!"

"Bu mektubun imzalanmış olmadığına dikkat çekmemde yarar var. Bu yüzden de bunun, Philip Morris ile Vatikan arasında tasarlanmış bir sözleşme taslağı olduğunu düşünüyoruz, ancak henüz asıl metni ele geçirebilmiş değiliz."

Tarihçi bir yandan alt dudağını kemirip bütün bunların ne anlama geldiğini tartmaya çalışırken gözlerini de az önce okuduğu belgeden hiç ayırmıyordu.

"Gerçekten de Katolik Kilisesi için çok utanç verici bir şey bu," dedi başını sallayarak. "Ama böyle bir bilgi radikal İslamcı bir gruba nasıl bir yarar sağlayabilir? Vatikan'ın sigara tüccarlarıyla iş birliği içinde inananları zehirlediğini kanıtlamak için Kutsal Makam'a girip hırsızlık yapmalarına değer miydi gerçekten? Demek istediğim... Bu hiç de hoş bir şey değil tabii ki ama göze alınan risklere değecek kadar önemli mi dersiniz?"

"İyi de Tomás, bu yalnızca buz dağının görünen kısmı, o kadar. Utanç verici nitelikte olan belgeler sigara üreticileriyle yapılan ticaretle sınırlı kalmıyor. Bunu tahmin etmeniz gerekirdi..."

"Ne yani, dahası da mı var?"

Denetçilerin şefi, yeniden klasörün içini karıştırarak çalınmış belgelerin kopyalarını gözden geçirdi. Yeni bir kâğıt parçasını bulduğunda açık mavi gözlerini Tomás'a doğru kaldırdı. Portekizli, kadının kendi yüzüne bakışından yine pek de hoş sayılmayacak bir şeyleri açığa çıkarmak üzere olduğunu anladı.

"Azizler arasında yer alabilmek için ödeme yapmak gerektiğinden haberiniz var mıydı?"

XXIII

Catherine'in kışkırtıcı bir tavırla sorduğu bu soru Tomás'ı o kadar hazırlıksız yakalamıştı ki bir süre söyleyecek tek bir sözcük bulamadı.

"Ödeme yapmak mı?" dedi hayret içinde. "Eğer yanılmıyorsam bir insanın aziz ilan edilmesi ancak bunu hak etmesiyle olur, para karşılığında değil."

Bu sözün karşısında Fransız kadının yüzünde karanlık bir gülümseme belirdi.

"Bir azize dua ettiğiniz olmuş mudur hiç?"

Bu soru tarihçiyi afallattı.

"Benim mi? Tabii ki hayır. Yani... Anlayın işte, ben dindar biri değilimdir."

"Ama çok sayıda Katoliğin azizlere dualar edip onlardan kendileri yararına isteklerde bulunduklarını biliyorsunuzdur herhalde..."

"Evet, elbette. Annem de onlardandır. Ne zaman Coimbra'nın dışına çıkacak olsa yolcuların koruyucu azizi olan Aziz Kristof'a dua eder. Lizbon'a her gidişinde de bu kentin koruyucu azizi olan Antuan'a bir mum yakar. Portekizcede bu konuda bir deyim bile vardır: Çok sıkıntılı olduğumuz durumlarda 'bütün azizlere dua etmek gerek,' deriz."

"Kimin aziz ilan edileceğine nasıl karar verildiğini biliyor musunuz?"

"Sanırım her şey söz konusu kişinin yaşamı boyunca gösterdiği davranış biçimine bağlıdır. Dürüst ve özgeci biri olup olmadığına ve ayrıca bir de ölümünden sonra kendisine atfedilmiş ve doğrulanmış

olan, yani haklarında bilimsel bir açıklama bulunamayan mucizelere. Kalkütalı Rahibe Teresa azize ilan edildiğinde kendisine atfedilmiş olan bir mucizenin doğrulanmasına gerek duyulduğunu hatırlıyorum. Eğer bunun ardından ikinci bir mucize daha doğrulanabilirse, bu sefer talihli kişi kanonda yer almış olur."

"Peki bütün bu süreçle kim ilgileniyor?"

Tomás omuzlarını kaldırdı.

"Hiç bilmiyorum," dedi. "Vatikan olmalı herhalde. Muhtemelen buradaki piskoposlar ve diğer din büyükleridir."

"Bunun için Azizlik Davaları Bakanlığı mevcuttur."

Portekizli kafasını kaşıdı.

"Sahi mi?" diye mırıldandı. "E... Ne olmuş yani?"

Catherine, elini gizlemekte olan bir poker oyuncusu gibi yüzünden hiçbir şey ele vermiyordu.

"Bu aziz ilan etme işleminin ne kadara mal olduğundan haberiniz var mı?"

Tomás, kadına şaşkınlıkla baktı.

"Şey yani... Doğrusu hiçbir fikrim yok. Kilise kâr amacı güden bir kurum olmadığına göre aziz ilan etme işlemi de maddi amaçlarla değil, söz konusu kimselerin taşıdıkları değere bağlı olarak yapılmalıdır. Kilise bir kimseyi aziz ilan ettiğinde onun çok özel bir kişi olduğunu kabul ediyor demektir. Dolayısıyla da bu işin içinde paraya yer olmamalıdır."

"Öyle olmaması gerektiği doğrudur ama durum hiç de böyle değil," diye karşılık verdi danışman kadın açık açık. "Bir kere işlemin kendisinin belli bir maliyeti var. Bir soruşturmanın yürütülmesi, aday olan kimsenin yaşamının araştırılması, kendisine atfedilen mucizelerin denetlenmesi gerekir ve bunların hepsinin de kimi masrafları olur."

"Evet, elbette."

"O halde sizce bu işlem kaça mal olur?"

Akademisyen hiçbir tahmin yürütemiyordu. Onun uzmanlık alanı maliye değil, tarih, şifre çözümü ve eski dillerdi.

"Bilemiyorum ki, belki iki ya da üç bin avro."

Fransız kadın dikkatini, dosyadan çıkarmış olduğu belgeye yoğunlaştırdı.

"Elimde Antonio Rosmini'nin 2007'de sonuçlanmış olan aziz ilan edilme sürecinin belgesi var. Bakın, ne kadar tutmuş." Adama sayfanın altında bulunan rakamı gösterdi. "Yedi yüz elli bin avro."

Gözleri belgenin en altında yazılı rakama takılıp kalmış olan tarihçi ağzını açtı, sonra yine kapadı. Gözlerine inanamıyordu.

"Nasıl?"

"Bir aziz ilan etme davasının sırf açılışı elli bin avroya mal oluyor. Buna yaklaşık on beş bin avroluk işletme maliyetlerini de eklemek gerekiyor. Davayı yürütmekle görevli olan yetkililere ödeme yapılması aşamasına gelindiğindeyse rakamlar alıp başını gidiyor. Ortalama maliyet yaklaşık beş yüz bin civarında ama bunun da epey üzerine çıkılabiliyor."

"Vay canına!" diye haykırdı Tomás duyduğu rakamlar karşısında sersemlemiş gibi. "O kadar çok mu?"

"Piyasa hakkında hiçbir fikriniz yok!" dedi Catherine. "Ortada öyle paralar dönüyor ki II. Ioannes Paulus binden fazla kişiyi aziz ilan etmiş ve bunlardan beş yüze yakınını da kutsamış. Azizlik sektörü epeyce kazançlı sizin anlayacağınız."

"Yani bütün bu para kilisenin kasasına mı giriyor?"

COSEA'nın şefi, dosyanın içinde başka bir belge daha aradı.

"Kilise paranın tamamını kendine saklamıyor," diye yanıtladı. "Aslında aslan payı davayı yürütenlere gidiyor. Vatikan'da bu işle görevli yaklaşık beş yüz kişi çalışıyor ve bunların her biri ortalama dört ya da beş vakaya bakıyor. Bu memurların elde ettikleri paranın yüzde yirmisini sonradan Yoksul Davaları Fonu adında, en yoksul olan kilise bölgelerindeki azizlik davalarının masraflarının karşılanması için kurulmuş bir hayır kurumuna bağışlamaları gerekiyor."

"Bu bana adil gözüktü."

Catherine, gözlerini belgeden hiç ayırmıyordu.

"Ne var ki bu fona yatırılan tutarlar son derecede cılız oluyor."

Ona yeni bir kâğıt daha gösterdi.

"Alın, şuna bir bakın."

Tomás belgeye bakınca, Yoksul Davaları Fonu'na yatırılmış olan tutarların gerçekten de gülünç derecede düşük olduğunu gördü.

"Peki paranın geri kalanı nereye gidiyor?"

"Bu rakamları ilk gördüğümde ben de kendime aynı soruyu sordum. Bu konu bana o kadar şaibeli gözüktü ki, sonunda bir soruşturma yapmaya karar verdim. Bunun sonucunda da dava görevlilerinin çalışmaları sırasında muhasebe kaydı tutmadıklarını gördüm. İçlerinden pek çoğu geri ödemeleri gereken payı hiç ödemiyor ve anlaşılan kimse de bu parayı onlardan talep etmeyi aklına getirmiyor. Soruşturmam sırasında fark ettiğim başka bir şey de bu davalarda görev alma işinin çok az sayıda kişiye açık olan, dışarıya kapalı bir sistem içinde yürütüldüğü oldu. Daha önce de söylediğim gibi her bir dava görevlisi ortalama beş vakaya bakıyor. Oysa ben içlerinden iki tanesinin birlikte yüz seksen davayı birden yürüttüğünü keşfettim."

"Vay canına!"

"Bu iki gözü dönmüş, tam anlamıyla birer yazar kasaya dönüşmüş. Azizlik Davaları Bakanlığı'ndan hem bu konuda açıklama istedim hem de son beş yıldır çalışan her bir dava görevlisinin mali dökümlerini talep ettim ama şimdiye dek elime hiçbir şey ulaşmadı."

Tomás duyduklarını düşünerek çenesini sıvazladı.

"Bununla nereye varmayı istiyorsunuz?"

"Gayet sarsıcı nitelikte olan bir sonuca," dedi Fransız manidar bir sesle. "Kutsal Makam azizler üretmek üzere gerçek bir fabrika kurmuş durumda ve bundan bir servet kazanıyor. Aslında kazanılan para yalnızca az sayıda kişinin cebini dolduruyor. Vatikan'da dalaverecilik, hırsızlığın haddi hesabı yok ve hiç kimse de ne bir şey yapıyor ne de herhangi bir kimseden hesap soruyor. Hırsızlar tapınağa dolmuşlar ve Tanrı'nın evini yağmalıyorlar."

Tarihçinin dikkati, COSEA'nın şefinin kendisine göstermiş olduğu belgeye takılıp kalmıştı.

"Bu iş çok karmaşık..."

"Hepsi bu kadar da değil."

Tomás az kalsın bir kahkaha patlatacaktı.

"Nasıl yani?"

Elinde tuttuğu klasörün içini yeniden karıştırmaya başladığında Catherine, ona içinde çok anlamların gizli olduğu bir bakış fırlattı.

"İnananlardan gelen bağışların akıbetini de bir dinleyin hele."

XXIV

Duyduğu onca şeyden sonra Tomás kendini en kötüsüne hazırlamıştı. Bu yüzden de Catherine bağışlar konusunu açtığında hemen savunmaya geçti.

"Sakın bana Vatikan'ın bir de bağışlardan gelen parayı kaçırdığını söylemeyin!"

Fransız kadının yüzünden hiçbir ifade okunmuyordu.

"Katolik Kilisesi'ne yapılan bağışların başlıcalarından bir tanesi de adına 'Aziz Petrus sadakası' dediğimiz bağıştır," diye açıkladı. "Bunlar hem en muhtaç durumda bulunan kişilerin yararına yapılacak her türlü hayır işlerinde kullanılmak hem de kilise üyelerinin tamamen görevlerini yerine getirmeye odaklanabilmelerini sağlayabilmek adına inananların Kutsal Baba'ya sundukları bağışlardır."

"Aziz Petrus sadakasının ne olduğunu da Kilise'nin bağış sisteminin nasıl işlediğini de gayet iyi biliyorum," diye ekledi Tomás. "Annem ayin kuyruğunda beklerken her zaman bağışta bulunur ve hatta zaman zaman kendisi de bağış toplar."

"Soru şu: Bu para nereye gidiyor?"

"Şey... Yani herhalde buraya, Vatikan'a geliyor olmalı." Kuşkuyla bir kaşını havaya kaldırdı. "Sakın bana böyle olmadığını söylemeyin."

"Para buraya geliyor gerçekten. Ama tam olarak neye yarıyor?"

Portekizli tarihçi eliyle belirsiz bir işaret yaptı.

"Hayır işlerine. Bir de kilisenin görevini yerine getirebilmesine elbette. Hatta II. Ioannes Paulus'un, Aziz Petrus sadakasının özellikle

çok zor koşullarda yaşamakta olan ve başka hiçbir yardımdan yararlanamayan birey ve ailelerin gereksinimlerinin karşılanmasında çok önemli bir rol oynadığını dile getirdiğini hatırlarım."

"Eğer durum gerçekten böyleyse, o halde bağışların idaresinden sorumlu olan kişiler neden toplanan tutarların tam olarak ne kadarının nereye harcandığını bize söylemeyi reddediyorlar?"

"Size bu bilgiyi vermeyi ret mi ettiler?"

"Birkaç defa ısrar ettik. Onlardan hem mali dökümlerini hem de inananlardan gelen bağışların kullanımına ilişkin bütçeleri talep ettik. Her yıl Aziz Petrus sadakası sayesinde toplanan tutarın ne kadarı bulduğu kamuoyuna açıklanıyor, ancak bunun nasıl kullanılmış olduğu çok büyük bir sır olarak saklanıyor. Kilise'nin inananlardan ne kadar para elde ettiğini biliyoruz ama bu paranın neye harcandığından habersiziz. Bu soruyu ne zaman soracak olsak kaçamak yanıtlarla karşılaşıyoruz. İşin aslı şu ki bize bu bilgiyi vermeye kesinlikle yanaşmıyorlar. Neden?"

"Bunu Papa'ya sordunuz mu?"

"Bağışlardan gelen para konusundaki sır öyle kuşkulu bir hal almıştı ki sonunda başka çaremiz kalmadı. Kendisinden bilançoların, paranın yatırıldığı banka hesaplarına, bu tutarların nasıl kullanılmış olduğuna ve hangi hayır işlerine aktarıldıklarına ilişkin bilgilerin bize sağlanması konusunda araya girmesini rica ettik. Ne kadar para, ne zaman, nerede... Her şeyi öğrenmek istediğimizi söyledik."

"E?"

"İyice üsteledikten sonra nihayet Kutsal Makam'dan alabildiğimiz yanıt da çok muğlak oldu. Hükümet bize ne bu paranın nerede bulunduğunu söyledi ne de ne kadarının nerede ve ne zaman harcanmış olduğunu, ama yine de bu gizemi örten perdenin hiç olmazsa bir ucunu kaldırabildik."

"Orada ne gördünüz peki?"

Catherine bir kere daha dosyanın içini yoklayarak sonunda aradığı şeyi buldu ve çıkardığı belgeye sanki bir hazineymiş gibi baktı.

"İşte bunu," dedi. "Devlet Bakanlığı'ndan 'Saygıdeğer Mali Rapor' başlıklı bir dosya. Yirmi dokuz sayfalık bu belge, konuyla ilgili her türlü bilginin gizli nitelikte olduğunu bildiriyor. Özetle ve her ne kadar inanması güç olsa da, Vatikan'ın yoksullara dağıtılmak üzere toplanan parayla ne yaptığı hâlâ Fátima'nın sırrının üçüncü bölümünden bile daha gizli durumda bulunuyor. Düşünebiliyor musunuz?"

"İyi de az önce bana bu dosyanın sizi birazcık da olsa aydınlatmış olduğunu söylememiş miydiniz?"

COSEA'nın şefi belgenin içinden bir paragrafı bulup Tomás'a gösterdi.

"Bütün raporun içinde bize doğru dürüst bir açıklamada bulunan tek paragraf bu işte: 'Toplanan paralar hayır işleri için ve/veya Kutsal Babamız tarafından belirtilen kimi belirli projeler için (14,1 milyon), özel etkinliklerin gerçekleştirilmesi için (6,9 milyon) ve Vatikan hükümetinin maaşları için (28,9 milyon) kullanılmaktadır. Öte yandan, 6,3 milyon da Aziz Petrus sadakasına ayrılmıştır.'"

Tarihçi hiçbir şeyi gözden kaçırmadığından emin olmak için paragrafı iki kere okudu. Sonra da karşısındaki kadının yüzüne bir kararsızlık ifadesiyle baktı: Acaba doğru mu anlıyordu?

"Burada bir hata olmadığından emin misiniz?" diye sordu parantez içinde yazılmış olan rakamların üçüncüsünü işaret ederek. "Toplanan bağışlardan neredeyse otuz milyon avro hükümete mi veriliyor yani? Durum gerçekten bu mu?"

Catherine başıyla onayladı.

"Korkarım ki öyle."

"Ama... Ama bu toplam tutarın yarısını bile aşıyor!"

"Aslında tam olarak tutarın yüzde elli sekizini oluşturuyor. Aziz Petrus sadakası olarak toplanan bağışların yarıdan fazlası inananlara söylendiği ve onların da safça inandıkları gibi yoksul ve muhtaç kimselere dağıtılmak yerine, Vatikan'da yaşayan din adamlarına veriliyor. Gerçek bu işte."

Tomás'ın ağzı bir karış açık kalmıştı. Küfretmek istedi ama Vatikan'da bu hiç de yerinde olmazdı, hele böyle bir genç kadının yanındayken. Düşüncelerini bir düzene sokabilmeyi ve az önce duyduklarına mantıklı bir açıklama bulabilmeyi denemek için başını iki yana salladı.

"Bütün bunların mantıklı bir açıklaması olmalı," dedi. "Ne de olsa Vatikan da maaşlar, elektrik ve su faturaları ödemek, gündelik bakım masraflarını karşılamak zorunda..."

"Vatikan'ın harcamalarının da karşılanması gerektiği bir gerçek," diye kabul etti danışman. "Ancak yine de bu harcamaların neler olduğunun bilinmesi gerekiyor! Vatikan'ın mülklerinin idaresinden sorumlu kuruluş olan APSA, altmış milyon avronun üzerinde bir bütçe açığı bulunduğunu bildirdi. Radyo Vatikan'ın yirmi beş milyonluk borcu bulunuyor, bir o kadar da papalık elçiliklerinin işlemlerinden borç ortaya çıkmış. Hükümet, Devlet Bakanlığı'na, kuruluşlara, yayıncılık çalışmalarına milyonlar harcıyor... Bunlar benim bildiklerim."

"Evet ama bütün bunlar Vatikan'ın işleyişi için gerekli olan harcamalar, öyle değil mi?"

"Sorun gerekli olup olmadıklarında değil, bu harcamaların kaça mal olduğunda. Harcamaların kontrolden mutlak biçimde yoksun olduğu bir durumla karşı karşıya bulunuyoruz. Üstelik söz konusu harcamaların önemli bir kısmı tek amacı yoksullara yardım etmek olan bir kurum için hiç de mantıklı gözükmüyor. Örneğin hükümetteki kardinaller, Roma'nın en pahalı mahallerindeki, dört yüz ila altı yüz metrekarelik lüks lojmanlarda büyük bir rahatlık içinde yaşıyorlar. Hepsinin evlerinde bekleme salonları, holler, toplantı salonları, çay salonları, dua salonları, çalışma odaları, kütüphaneler vesaire var. Kardinal Tarcisio Bertone, Papa'nınkinin dört katı büyüklüğünde bir apartman dairesinde oturuyor. Aslında bu daire, çok şık bir apartman olan Palazzo San Carlo'nun en üst katındaki iki daire ile terasın tamamından oluşuyor. Bütün bunları kim ödüyor dersiniz?"

Yerinde bir soruydu bu ve Tomás verecek bir yanıt bulamıyordu. Papa XVI. Benedictus'un Devlet Bakanı'nın nasıl yaşadığı hakkında ne biliyordu ki?

"E yani..."

"Kardinal Bertone'nin evinin yenilenme çalışmalarının dört yüz bin avrodan fazlaya mal olduğunu ve bu yenileme sırasında eve yüksek çözünürlüklü ses sistemi, Carrare mermerinden donanımlar ve meşe ağacından parkeler eklettirmiş olduğunu, bütün bunların masrafının da Bambino Gesù Çocuk Hastanesi tarafından karşılandığını öğrendik."

"Hasta çocuklara verilmek üzere toplanmış paraları alıp kardinalin lüks tutkusunun tatmininde mi kullanmışlar yani?"

Fransız kadın büronun zeminini işaret etti.

"Garaja girdiğimiz zaman gördüğümüz, aşağıda park edilmiş duran o limuzinleri hatırlıyor musunuz?"

"Evet."

"Onların kime ait olduklarını biliyor musunuz?"

"Eğer doğru hatırlıyorsam içlerinden bir tanesi CD harflerini taşıyan kırmızı plakalıydı, bu da diplomatik araç olduğunu gösterir. Bu yüzden de sanırım bu araçlar Kutsal Makam'da görevli olan büyükelçilere aittir."

"Peki ya diğerleri? Onların sahibi kim?"

Tomás omuzlarını kaldırdı.

"Sorduğumda bana yanıt vermemiş olduğunuza göre nereden bilebilirim ki?"

"Çünkü utanmıştım."

"Utandınız mı?"

Catherine, bu lüks arabalar hakkındaki gizemin örtüsünü açmaya nihayet razı olurken derin bir soluk aldı.

"Kardinallere aitler."

"Efendim?"

"Doğru duydunuz. O limuzinler kardinallerin arabalarıdır."

"Ama... Ama..."

"Artık Vatikan'da neler döndüğünü anlamaya başladınız mı? Hükümette görevli kardinaller kocaman apartman dairelerinde yaşıyor ve son derecede pahalı otomobillere biniyorlar. Aziz Petrus sadakasından gelen bağış tutarının yarısı da işte bütün bunların masrafını karşılıyor. Bu paraların nereye gittiğini açıklamaya neden yanaşmadıklarını şimdi anladınız mı? Bunun yalnızca küçücük bir parçası yoksullara gidiyor. Aslan payıysa doğrudan hükümettekilerin iştahlarını besliyor."

"Ama kilisenin yoksullar için daha başka fonları da var."

"Evet, bu doğru," diye itiraf etti kadın. "Sırf IOR dört ayrı yardım fonunu işletiyor ama bunların verilerini karşılaştırdığımızda gördük ki tutarların yalnızca minicik bir kısmı muhtaçların eline geçebiliyor. Kardinallik komisyonunun yetkisine verilmiş olan fonda dört yüz bin avronun üzerinde bir tutar bulunuyor ama son iki yıldır bu fon hiç kimseye tek bir kuruş yardımda bulunmuş değil. Misyonerlik işlerinin fonunda yüz kırk bin avro var ama yine son iki yıl içinde misyonerlik işleri için ayrılan kredileri yalnızca on yedi bin avro artırmışlar. Kutsal ayin fonuna gelince, bunun tutarı da iki milyon avronun üzerinde ama son bir yılda bütün dünyadaki rahiplere yalnızca otuz beş bin avro göndermişler. Dahası, İtalya'da kiliseye bağışlanan paraların yalnızca yüzde yirmi üçünün gerçekten muhtaçlara verildiğini öğrendik."

Tomás, Catherine'in yüzüne, duydukları karşısında sersemlemiş gibi bakakaldı.

"Tanrım!" diye haykırdı. "Demek annemin yoksullara verdiğini düşündüğü paralar aslında şeylerin cebine giriyor... Şeylerin..."

Vatikan'ı yöneten hükümetin rahiplerini tanımlamak için uygun bir sözcük bulamıyordu. Onun yerine en doğru sözcüğü seçen ise denetçiler ekibinin başı oldu:

"Asalakların."

XXV

Tomás, Maria Flor'un telefon numarasını tuşladıktan sonra telefonun çalış sinyalini duydu ve hemen ardından bir kadın sesi ifadesiz bir tonda konuştu: "Aradığınız numaraya şu an ulaşılamıyor, mesaj bırakmak için lüt..."

Telefonu sertçe kapattı.

"Vay canına!" diye söylendi dişlerinin arasından. "Telefonunu hâlâ açmamış."

Catherine'le birlikte Bakanlıklar Sarayı'ndan çıkmışlar, San Pietro Meydanı'na doğru yürüyorlardı. Fransız kadın, onun sinirlendiğini görünce sordu:

"Bir sorun mu var?"

"Hayır. Önemli bir şey yok."

Soruşturma açısından yani, diye ekledi içinden de. Oysa kendi iç huzuru için yaşamsal derecede önemli bir sorundu bu. Sonuç olarak nişanlısı bu sabah ona çok kızmış ve görünüşe bakılırsa da ulaşılabilmeyi istemediği için telefonunu kapatmıştı. Herhalde şimdi Roma sokaklarında alışveriş yapıyor olmalıydı, tabii eğer bir öfke nöbetine kapılıp da Lizbon'a geri dönmek üzere havaalanının yolunu tutmadıysa. Tomás, Maria Flor'un böyle bir şeyi pekâlâ da yapabilecek olduğunu çok iyi biliyordu. Öfkesi burnundaydı ve ayrılıktan hiç korkmadığını daha önce de belli etmişti zaten.

"Açlıktan ölüyorum," dedi Catherine. "Ne dersiniz? Öğle yemeği için Vatikan Mü..."

Bir dizi siren sesi kadının sözünü yarıda kesti. Roma'da bu türden ciyaklamalar epeyce yaygındı gerçi ama aynı anda bu kadar çok siren sesi biraz abartılı duruyordu. Âdeta şehir birkaç yerinden yanmaya başlamış gibi sesler dört bir yandan geliyor ve gürültü gitgide artıyordu.

"Neler oluyor?"

"Bilemiyorum," diye yanıtladı kadın. "Belki bir yangındır..."

Gündüzleri çoğunlukla olduğu gibi San Pietro Meydanı yine hınca hınç doluydu ve sütunların altında bazilikayı gezmek isteyen turistlerin oluşturduğu kuyruklar uzuyordu. Tomás ve Catherine, bunların arasında alışık olunmadık cinsten bir hareketlilik fark ettiler ve çığlıklar duydular. Polis memurları, kalabalığın içinden kendilerine yol açarak ziyaretçilere kenara çekilmelerini emrediyorlardı.

"Vatikan jandarmaları," diye açıkladı Fransız. "Ne haltlar dönüyor ki?"

"Yangın burada mı çıkmış yoksa?"

Siren sesleri daha da yoğunlaştı ve birkaç polis arabası ile iki kamyonetin son sürat Conciliazione Sokağı'na çıkıp meydanın yakınında durduklarını gördüler. Arabalardan İtalyan polisleri indi ve kamyonetlerin içinden de koyu renk üniformalar giymiş, ellerinde otomatik silahlar taşıyan birkaç adam çıkıp meydanda kendilerine birer yer aldılar.

"Şu işe bakın!" diye haykırdı Catherine hayretle. "Karabinyerler!"[18]

Neredeyse aynı anda mavi ve beyaz renklerde, üzerlerinde polis arması bulunan iki helikopter gökyüzünde belirdi. San Pietro Meydanı'nın üzerinde yüksek irtifadan uçuyorlar, aşağıda şapkaları, çantaları, naylon torba ve gazete kâğıtlarını uçuşturan bir rüzgâra neden oluyorlardı. Yalnızca birkaç saniye içinde, Vatikan'ın göbeğinde kocaman bir polis tertibatı kuruluvermişti.

"Çok ciddi bir şeyler oluyor mutlaka," dedi Tomás. "Bu hiç de normal değil. Haydi, gidip bakalım!"

Catherine'i kolundan yakaladı ve birlikte kalabalığın içine karıştılar.

18 İtalyan jandarma birliği. (ç. n.)

"Nereye gidiyoruz?"

Portekizli ona yanıt vermeden kadını en yakınlarındaki polis memurlarına doğru sürükledi. Silahlı jandarmalar, dört bir yanı kolaçan ederek bağıra çağıra turistlere emirler yağdırıyorlardı.

"*Scusi, signore,*"[19] dedi Tomás, üniformalı adamlardan şef olduğu anlaşılan bir tanesine. "Neler oluyor?"

"Meydanın boşaltılması gerekiyor!" diye yanıtladı adam ona dönüp bakmaksızın. "Çabuk! Çabuk!"

Tomás'ın jandarmaları sorguya çekebilmek için gerekli yetkiye sahip olmadığını fark eden Catherine, çantasından Vatikan'a serbestçe girmesini sağlayan Kutsal Makam rozetini çıkardı ve polis memuruna gösterdi.

"Ben Kutsal Papa Cenaplarının danışmanıyım," dedi kendini tanıtarak. "Olay nedir?"

Jandarma, karşısındakinin kimliğinden emin olmak için rozete hızlıca bir göz attıktan sonra sesini alçalttı.

"Bilmiyorum, sinyora. Meydanın boşaltılması emrini aldık ve bu emri yerine getiriyoruz. Lütfen en kısa zamanda burayı terk edin."

"Ama buradan geçmemiz gerekiyor."

"Hayır. Bu mümkün değil sinyora. Bazilika da boşaltılacak ve halka kapatılacak."

"Biz bazilikaya gitmiyoruz, Vatikan Müzesi'nin lokantasına gideceğiz."

"Orası da aynı. Leonine Duvarları'nın içinde kalan hiçbir yere gidemezsiniz."

Fransız kadın yenilgiyi kabul etmiyordu. Rozetini jandarmanın gözlerine doğru uzatarak üsteledi.

"Sizin de gördüğünüz gibi bu rozet bana Kutsal Makam'ın sınırları içinde bulunan her yere girebilme hakkı sağlıyor." Yanında duran adamı gösterdi. "Profesör Noronha ve ben bir suçun soruşturulma-

19 (İt.) Affedersiniz beyefendi! (ç. n.)

sında görevliyiz ve işimizi yapmaya devam edebilmemiz için Vatikan'a girmemiz gerekiyor. İzin verin de geçelim lütfen."

Jandarma duraksadı. Yanına yanaşmış olan bu iki kişi ona kararlı gözlerle bakıyordu ve gerçekten de kadının gösterdiği rozet ona bütün Vatikan için giriş hakkı veriyordu. Ayrıca, kendisine az önce verilmiş olan emir de meydandaki bütün turistlerin boşaltılması yönündeydi. Oysa bu ikisinin turist olmadıkları besbelliydi. Hem zaten kadın bir suçun soruşturulmasında çalıştıklarını da söylemişti. Acaba bu soruşturmanın meydanın boşaltılması emriyle de bir ilgisi olabilir miydi?

Catherine ve Tomás'a bir işaret yaparak arkasını döndü.

"Benimle gelin."

XXVI

Tomás ve Catherine, Aziz Petrus kapısında, sütunların arkasına yerleşmiş, İsviçreli muhafızlar ile İtalyan karabinyerlerinden oluşan bir polis kordonunun önünde durmak zorunda kaldılar. Kendilerine eşlik eden jandarmayı selamladılar ve sonra da güvenlik kordonunun başında bulunan İsviçreli muhafıza kimlik kartlarını gösterdiler. Tomás'ın pasaportu fazla bir etki yaratmadı, ancak Catherine'in rozeti son derecede yararlı oldu.

Görevli, birkaç ayrıntıyı kontrol ettikten sonra onlara kimliklerini geri verip geçmelerini işaret etti. Fransız kadın bu fırsattan yararlanarak adama meydandaki durum hakkında soru sormak istedi.

"Neler oluyor?" dedi kontrol noktasını doldurmuş olan silahlı adamları işaret ederek. "Bir vukuat mı var?"

"Sorularınızı yetkili makamlara sorarsınız Fräulein."

Görünen o ki muhafız Alman İsviçrelilerindendi.

"Yani siz yetkili bir birim değil misiniz?"

"Güvenlik konusunda yetkiliyim ama bilgi vermek için değilim Fräulein. Sorunuzu ilgili kişiye soracaksınız."

"Peki sizin aldığınız emir nedir?"

"Emirlerimiz Vatikan'ın boşaltılmasını ve Apostolik Saray başta olmak üzere bütün alanın güvenliğinin sağlanmasını kapsıyor."

"Peki bu derecede kökten önlemler almanızı gerektirecek ne olmuş?"

"Bu bilgiyi edinmek için Fräulein, yetkili makamlara başvurmanız gerekecek."

Catherine içini çekti. Kendisi Alsace bölgesinden olduğu için, Alman İsviçrelilerini de içine alan Cermen zihniyetini iyi bilirdi. Her şey kurallara titizlikle uygun olmalı, onların çiğnenmesi için en küçük bir olasılığa bile izin verilmemeliydi. Ne kadar uğraşırsa uğraşsın, bu İsviçreli muhafızı, söylemesine izin verilmeyen şeyleri kendisine söylemeye hayatta ikna edemezdi. Bundan yakınabilecek durumda da değildi, çünkü kurallar zaten bunun için vardı.

"Öyle olsun," dedi başını sallayarak ve arkasına dönüp yanındakine işaret etti. "Haydi Tomás, gidelim."

Portekizli adam üzgün bir tavırla cep telefonuna bakmaktaydı.

"Hâlâ telesekretere düşüyor."

"Kim telesekretere düşüyor?"

Tarihçi yanıt vermedi. Başını kaldırıp göğe doğru baktı ve iki polis helikopterinin hâlâ San Pietro Meydanı'nın üzerinde uçmakta olduklarını gördü. Maria Flor'un ulaşılamıyor durumda olması canını sıkıyordu. Şimdiye dek bu sessizliği açıklayacak mantıklı nedenler düşünüp durmuştu. Ancak şimdi nişanlısından hiç ses çıkmayışı ile Vatikan'daki bu polis yayılımı arasında bir ilişki olup olmadığını merak etmeye başlıyordu. Acaba Maria Flor güvende miydi?

"Bütün bu hareketlilik beni huzursuz ediyor," diye açıkladı sonunda. Üzerlerinde vızıldayıp duran helikopterleri ve güvenlik kordonunu gösterdi. "Bu iş beni ciddi ciddi endişelendirmeye başladı."

"İsviçreli muhafız, güvenlik önlemlerinin özellikle Apostolik Saray üzerinde yoğunlaştığını söyledi," dedi Fransız. "Gidip neler olduğunu anlamaya çalışalım."

Aziz Petrus kapısından geçip İsviçreli muhafızların bulunduğu dar patikayı yürüdüler. Sonra sola dönüp Apostolik Saray'a çıkan sokağa saptılar ve Vatikan matbaası ile IOR merkezinin bulunduğu V. Nicholas Kulesi'nin arasından geçtiler. Tomás çok gergindi. Catherine de onun gibi düşünüyor olmalıydı.

"Sizce ne olmuş olabilir?"

"Herhalde yine bir tehdittir."

Tomás, içinden tahmin oyunu oynamaktansa somut bilgi edinmenin daha iyi olacağını geçirdi ama başka bir şey söylemedi. Apaçık görülen gerçeği dile getirmek boşunaydı. Yürümeyi sürdürdüler ve biraz ötede eskiden papanın konutu olan binanın girişinin tam karşısında başka bir güvenlik kordonunun daha bulunduğunu fark ettiler.

Kontrol noktasına varınca bir kere daha kimliklerini çıkardılar.

"Bize neler olduğunu açıklayabilecek misiniz?" diye sordu Catherine ikinci güvenlik kordonunun sorumlusu olan görevliye, biraz bilgi edinebilmek için çabalayarak. "Bütün bu önlemler ne için?"

"Üzgünüm matmazel," diye yanıtladı bu seferki Fransızca konuşan bir İsviçreli olan görevli pasaportları ve COSEA'nın şefinin rozetini gözden geçirirken. "Bunu içeride sormanız gerekecek."

"Tanrım!" diye haykırdı kadın sabrı taşmış gibi. "Bu insanlar gizliliği hastalık haline getirmişler!"

Görevli, kimlikleri inceledikten sonra onlara geri verdi ve başparmağıyla sarayın girişini işaret ederek onlara yolu açtı.

"Buyurun," dedi. "Geçebilirsiniz."

İkisi birlikte, daha bu sabah Papa'yla görüşmüş oldukları Apostolik Saray'dan içeri girdiler. Tam merdivenleri tırmanmaya başlamışlardı ki, ikinci katta yolun kısa boylu, bıyıklı, sakalları hafifçe uzamış, buruşuk bir pardösü giymiş bir adam tarafından kapatılmış olduğunu fark ettiler. Adam onlara durmalarını işaret etti.

"Kimsiniz siz?" diye sordu fazlasıyla otoriter bir sesle. "Burada ne işiniz var?"

"Benim adım Tomás Noronha, bu hanım da Catherine Rauch," diye yanıtladı tarihçi. "Ben Papa tarafından burada, Vatikan'da işlenmiş bulunan bir suç üzerine soruşturma yapmakla görevlendirildim."

"Hangi suçtan söz ediyorsunuz siz?"

"Geçen hafta Bakanlıklar Sarayı'nda meydana gelen soygundan."

Buruşuk pardösülü adam ona kuşkuyla baktı.

"*Intro culo di mammata*!"[20] diye küfretti. "O soruşturmadan ben sorumluyum!"

Ancak bir metre altmış santimlik bu ufak tefek adamın kabalığı karşısında Portekizli şoka uğramıştı.

"Öyle mi?" Kaşlarını kaldırdı. "Peki siz kimsiniz beyefendi?"

"Francesco Trodela, Vatikan'dan sorumlu adli polis müfettişi." Tomás'a yüzünde kuşku dolu bir ifadeyle baktı. "Size Bakanlıklar Sarayı'ndaki soygunu soruşturmanız için kim yetki verdi?"

"Bizzat Papa. Bu sabah."

Güvensizliği giderek artmakta olan müfettiş gözlerini kıstı.

"*Dio cane!*"[21] diye haykırdı inanamıyormuş gibi. "Kutsal Papa Cenaplarıyla bu sabah görüştünüz, öyle mi?"

"Evet, neden?"

"*Ma vattene a fanculo!*"[22] diye küfrü bastı yeniden. "Benimle dalga mı geçiyorsunuz siz?"

Görünüşe bakılırsa bu İtalyan, İtalyancanın en kaba deyişlerine bayılıyordu. *Herhalde mizacı böyle*, diye düşündü Tomás, adamın bozuk ağzına boyun eğerek.

"Papa'yla bir araya geldiğim konusunda sizi temin ederim."

"Ne hakkında konuştunuz?"

"Eh... Doğrusunu isterseniz bu yalnızca Papa'yı ve beni ilgilendirir. Anlayış göstereceğiniz üzere size konuştuklarımız hakkında bilgi vermek zorunda bulunmuyorum ve ayrıca..."

"Bugün olanlardan sonra Kutsal Papa Cenaplarıyla ilgili her konuda herkes bana her türlü bilgiyi vermek zorundadır," diye karşılık verdi müfettiş kendinden emin bir tavırla. "Kutsal Babamız'la yaptığınız görüşmenin konusu neydi?"

---

20 (İt.) Hay ananın götüne...! (ç. n.)

21 (İt.) Lanet olsun! (ç. n.)

22 (İt.) Siktir git lan! (ç. n.)

Tomás, adli polis müfettişinin sesindeki otoriter tonun verdiği şaşkınlıkla ama daha çok da söylediklerinin ilk kısmının vermiş olduğu merakla gözlerini kırpıştırdı.

"Bugünü özel kılan ne oldu ki?"

Müfettiş Trodela, başını yana doğru eğdi ve ona meraklı gözlerle, sanki içini görmeye çalışıyormuş gibi baktı.

"Haydi ama, *vai a farti fottere!*"[23] diye homurdandı. "Bilmiyormuş gibi numara yapmayın bana şimdi..."

Müfettişin arka arkaya dizilen terbiyesiz lafları ve söylediği hiçbir şeye inanmayan hali sonunda akademisyenin sabrını taşırmıştı. Bir insanın bu kadar yalın ve dolaysız bir soruya yanıt veremeyişinin ne gibi bir nedeni olabilirdi acaba? Çok mu zordu yani? Patlamamak için son bir çaba harcayarak, sanki soğukkanlılığını yitirmesi halinde ondan yardım bekliyormuş gibi Catherine'le bakıştıktan sonra gözlerini yeniden polis müfettişine çevirdi.

"Ama böyle işte, bilmiyorum. Neler oluyor?"

"Olan şu ki, araştırmalar tamamlanıp da dava çözülünceye dek buralarda kimse gezinemeyecek."

"Araştırmalar mı? Dava mı? Neden söz ediyorsunuz siz böyle?"

"İşlenen suçtan elbette."

Tomás ve Catherine gözlerini hayretle iri iri açarak neredeyse bir ağızdan tepki verdiler.

"Suç mu?"

Şaşkınlıkları öylesine doğal görünüyordu ki polis müfettişi karşısındaki iki büyük oyuncu değilse gerçekten de doğruyu söylüyor olmaları gerektiğini anladı.

"Evet, suç," diye yineledi. "*Porca troia!*[24] Alınan güvenlik önlemlerini de mi görmediniz? Adli polisin Apostolik Saray'ın kontrolünü ele almış olduğunu fark etmediniz mi? Sizce bütün bunlara neden olan şey nedir?"

23 (İt.) Bir siktir git be! (ç. n.)

24 (İt.) Kahrolası! (ç. n.)

"Ne olduğunu söylesenize müfettiş!"

Ufak tefek İtalyan, bıyığını okşadıktan sonra yanıt vererek Leonine Duvarları'nın içinde kurulmuş bulunan polis tertibatının nedenini nihayet açıkladı.

"Kutsal Papa Cenapları kaçırıldı."

XXVII

Kardinal Angelo Barboni, kocaman gövdesini bir koltuğun üzerine yığarak başını önüne eğdi. Yaşanan olayların altında ezilmiş, endişeler içinde bir adam gibi görünüyordu. Yanı başındaki açık duran pencereden üzerindeki kalabalık tamamen boşaltılmış olan San Pietro Meydanı görünüyordu. Geriye yalnızca silahlı polisler, birkaç köpek ve bölgenin üzerinde gezinen helikopterler kalmıştı.

"Ah, evlatlarım," diye haykırdı Devlet Bakanı gözyaşları içinde ve dudakları titreyerek, sonra da ellerini çaresizliğini gösterir biçimde gökyüzüne doğru kaldırdı. "*Dio mio*![25] Kutsal Katolik Kilisesi'nin üzerine büyük bir felaket çöktü! Ne facia! Sevgili Papa'mızı kaçırdılar!"

Tomás, büroda bulunan insanları gözden geçirdi. Catherine bu haber karşısında şoka girmiş gibi görünüyordu, Tomás'ın daha önce hiç görmediği, herhalde Apostolik Saray'da çalışan iki adam ise bir köşeye çekilmiş, başları öne eğik, yüzlerinde derin birer çaresizlik ifadesiyle gözlerini parkeye dikmişti.

"Buna hâlâ inanamıyorum," diye mırıldandı Fransız kadın eli ağzında, başını iki yana sallayarak, "bu... gerçek dışı bir şey."

Portekizli tarihçi, odada soğukkanlılığını korumakta olanın yalnızca kendisi ile Müfettiş Trodela olduğunu fark etti. Hatta polis müfettişi şu anda buruşuk pardösüsünün tozlarını almak gibi heyecan verici bir uğraşıya kendini kaptırmış görünüyordu. Vakanın taşıdığı duygusal ağırlık göz önüne alındığında Trodela'nın bu mesafeli tavrı

25 (İt.) Aman Tanrım. (ç. n.)

Tomás'ın dikkatini çekti. Gerçi bir müfettiş olarak işini yaparken İtalyanın belli bir sakinliği korumaya alışkın olması beklenebilecek bir şeydi ama görünürdeki bu soğukluğu yalnızca profesyonelliğinden mi ileri geliyordu?

Bundan birkaç dakika önce büroya girdiklerinde ve Kardinal Barboni, Tomás ve Catherine'in gerçekten de söyledikleri kişiler olduklarını doğrulayınca Trodela'da belli bir gerginlik gözlenmiş ve adam sıkıntısını gizlemeye hiç gerek görmemişti. Polis müfettişinin davranış biçimine dikkat eden Portekizli, Papa'nın kendisine daha bu sabah söylediği sözcükleri hatırlıyor ve bu adam hakkında kuşku duymaktan kendini alamıyordu. "Burada hiçbir şey ve hiç kimse göründüğü gibi değildir," demişti ruhani önder. Bu cümle müfettiş için de geçerli olabilir miydi acaba?

"Böyle bir haber şok etkisi yaratıyor," dedi tarihçi pencereden görünen meydana bakarak. "Duyulduğu zaman halkın vereceği tepkiyi hayal ediyorum da, kim bilir nasıl bir..."

Bu sözleri duyunca Kardinal Barboni gözlerini kocaman açarak ona doğru döndü ve oturduğu koltuğun üzerinde irkildi.

"Hayır!" diye haykırdı. "Sakın kimseye söylemeyin! *Per favore*, hiçbir şey söylemeyin!"

Tomás, turistlerden arındırılmış, şimdi tamamen güvenlik güçlerine kalmış olan San Pietro Meydanı'nı gösteren bir hareket yaptı.

"Artık çok geç Kardinal Hazretleri. Polis buraya geldi bile ve..."

"*Sti cazzi!*"[26] diye küfretti, hâlâ pardösüsüyle uğraşan Trodela. "Daha kimse bir şey bilmiyor!"

"Ağzınızı toplayın müfettiş," diye uyardı Kardinal. "Vatikan'dayız, burası Napoli'nin arka mahalleleri değil!"

Polis müfettişi, onu bir evsize benzetmekte olan kirli sakalını kaşıdı.

"Bağışlayın beni Kardinal Hazretleri. Tam bir azize olan karım da konuşma biçimim konusunda beni sayısız defa uyarmıştır."

---

26 (İt.) Siktiğimin herifleri! (ç. n.)

"Daha kimse bir şey bilmiyor mu? Ne demek istiyorsunuz müfettiş?" diye sordu Tomás.

Müfettiş Trodela, işaret parmağını dudaklarının üstüne koydu.

"Kutsal Papa Cenaplarının kaçırılmış oldukları mutlak bir sır."

Bu haber akademisyeni şaşırtmıştı.

"Sır mı?" Eliyle San Pietro Meydanı'nı işaret etti. "Peki ya meydandaki bütün bu tertibat ne olacak? Kimse farkına varıp da soru sormayacak mı sanıyorsunuz?"

"Basına bunun bir güvenlik tatbikatı olduğunu bildirdik. Şu an itibarıyla, Kardinal Hazretleri ve İtalya Başbakanı'nın kararı doğrultusunda kaçırılmaya ilişkin bilgi gizli tutulacaktır."

"Neden?"

"Bu haber hem İtalya'da hem de bütün Hıristiyan dünyasında büyük bir endişeye yol açacaktır. Siz de takdir edersiniz ki, bunun siyasi sonuçları tahmin bile edilemez."

"Hangi siyasi sonuçlar?"

"*Cazzo*!"[27] diye küfretti adli polis müfettişi ve hemen ardından da elini ağzına götürerek, yüzünde tövbekâr bir ifadeyle Kardinal'e baktı. "Özür dilerim Sayın Kardinal Hazretleri, ağzımdan kaçtı."

Devlet bakanı gözlerini devirdi.

"Size Yaradan acısın."

"Sorumu yanıtlamadınız," diye üsteledi Tomás. "Hangi siyasi sonuçları kastediyordunuz?"

"Vay canına!" diye haykırdı müfettiş, her zamanki galiz ifadelerin yerine daha kabul edilebilir bir deyiş kullanarak. "Sizce de apaçık değil mi yani?"

Tomás, bu "siyasi sonuçlar"ın kamuoyunu bu şekilde yanıltmak için geçerli bir neden olduğuna pek de inanmıyordu ama susmayı tercih etti, ne de olsa bu mesele onun uzmanlık alanının dışında kalıyordu. Bunun yerine apaçık belli olan başka gerçekleri dile getirmeyi tercih etti.

27 (İt.) Siktiğimin! (ç. n.)

"Beni dinleyin müfettiş, bu iş er geç duyulacaktır. Bu derecede önem taşıyan bir bilgi patlayıcı madde gibidir. Bu türden herhangi bir sır, günümüz toplumunda gizli kalamaz. Polis memurlarının tanıdıkları gazeteciler vardır, siyasetçilerin de öyle... Şimdi değilse de bir süre sonra birileri birileriyle temasa geçecektir, basın sorular sormaya başlayacaktır, sosyal medya hareketlenecektir ve daha biz farkına bile varmadan haber yayılmış olacaktır."

"Bu doğru, ama bütün bunlar oluncaya kadar önümüzde daha birkaç saat zaman olacağından emin gibiyim. Vatikan çepeçevre kuşatıldı, ne içeri girmek ne de dışarı çıkmak mümkün ve adamlarım iğne deliğine kadar araştırıyorlar. Bir ya da iki saate kadar Kutsal Papa Cenaplarını bulabileceğimizi sanıyorum."

Kardinal başını iki yana salladı.

"Üstelik benim de temiz giysiler almak için eve uğramam gerekiyor..."

"Bunun önünde bir engel yok ki," diye karşılık verdi polis müfettişi. "Sizin daireniz hemen alt katta, Apostolik Saray'ın içinde bulunuyor."

"Kâğıt üzerinde öyle ama Kutsal Papa Cenapları buradaki dairesinde kalmayı bıraktığından beri ben de artık devlet bakanı dairesinde oturmuyorum."

"Eğer Santa Marta konutuna geçmeniz gerekiyorsa bunda da hiçbir sakınca yok, Vatikan'ın içinde dolaşmak serbest. Hem zaten öyle olmasaydı bile Kardinal Hazretleri şu anda Kutsal Makam içindeki en yetkili merci olduklarından doğal olarak sizi istediğiniz yere gitmekten kimse alıkoyamazdı."

"İşin aslı ben Kutsal Makam'ın içinde değil, Roma'da özel bir apartman dairesinde oturuyorum." Mor kıyafetlerini gösterdi. "Giysilerime özel kütüphanedeki tuvaletin o leş gibi kokusu sinmiş. Banyo yapıp üzerimi değiştirmeye ihtiyacım var ama bütün temiz giysilerim evde."

"Hiç sorun değil Kardinal Hazretleri. Adamlarımı gönderip evinizden istediğiniz giysileri getirtebilirim. Adres neydi?"

"Carducci Caddesi, iki numara. Eğer bana bu iyiliği yaparsanız size minnettar kalırım müfettiş. Evimde bulunan Peder Mateo'ya telefon edeyim de gelecek olan polis memuruna giysilerimi versin."

Tomás sabırsızlanıyordu. Bu mesele kardinal için önemli olabilirdi belki ama içinde bulundukları koşullar düşünüldüğünde hiç de öncelikli sayılamazdı.

"Yalnızca Vatikan'ı gözetmek yeterli olmaz ki müfettiş. Papa'nın çoktan Roma'da, hatta belki de İtalya'nın bambaşka bir yöresindeki gizli bir yere götürülmüş olmadığını nereden bilebilirsiniz?"

"Gerçekten de en olası durum bu," dedi Müfettiş Trodela başını sallayarak. "Bu yüzden de bütün şehri baştan aşağıya aratıyoruz. Havaalanları, istasyonlar, limanlar ve karayolları... Şu anda hepsi kontrolümüz altında bulunuyor. Şu sırada pek çok kişi sorgulanmakta, adamlarımız güvenlik kameralarının kayıtlarını gözden geçiriyorlar ve ayrıca telefonların dinlenmesi ve postaların denetimi için çok büyük ölçekli bir operasyon başlatıldı... Yeri göğü birbirine katıyoruz. Sahaya yayılmış olan ekiplerimizin çokluğu düşünülürse Kutsal Papa Cenaplarını en kısa sürede bulmamız hâlâ çok mümkün sayılır."

Operasyonun genişliği ve komiserin kendine olan güveni herkesi yatıştırmış gibiydi. Bir tek Tomás hâlâ kuşkuluydu.

"Peki ya bulamazsanız?"

"Bulacağız, emin olabilirsiniz."

"Evet, tamam... Ama ya bulamazsanız?"

Bu şekilde üstelemesi belli bir can sıkıntısına yol açmıştı. Kimse böyle bir olasılığı aklına getirmeyi istemiyor ve içlerinden kimileri ona sanki sırf bu varsayımı düşünmüş olması bile uğursuzluk getirebilecekmiş gibi yıldırım saçan gözlerle bakıyordu. Müfettiş de gözlerini onun yüzüne dikmişti ama tarihçinin suratındaki kararlı ifade bir yanıt beklediğini açıkça ortaya koyuyordu.

Polis müfettişi başını çevirip pencereye doğru baktı ve ağzını bozmaması gerektiğini hatırlayarak içini çekti.

"O zaman dünyanın sonu gelir."

XXVIII

Devlet Bakanı'nın bürosuna çökmüş olan ağır sessizlik saniyeler boyunca sürdü. İçindeki herkes, Katolik Kilisesi'nin liderinin hemen bulunamayacağı ve kaçırıldığı haberinin basın tarafından yayılmaya başlanacağı senaryoyu aklından geçirmekteydi. İtalya'da ve bütün Hıristiyan dünyasında bu habere verilecek tepkiler ne olurdu? Gösteriler düzenlenir miydi? Ortaya yeni sıkıntılar çıkar mıydı?

"Böyle bir şey nasıl mümkün olabildi?" diye sordu Tomás. "Bana açıklayın lütfen."

Müfettiş Trodela, elleriyle sükûnete davet edermiş gibi bir hareket yaptı.

"Soğukkanlılığımızı korumalıyız."

Tomás, adamın kendisini yanlış anladığını fark edince başını iki yana salladı.

"Bunu laf olsun diye söylemedim müfettiş," dedi bir gizemin olaylar dizisini sıraya koymaksızın aydınlatılmasının mümkün olamayacağı yönündeki fikrine sadık kalarak. "Adamların buraya kadar girerek Papa'yı kaçırmalarının nasıl mümkün olduğunu gerçekten bilmek istiyorum."

Adli polis müfettişi yanıt veremeden Kardinal Barboni kollarını çaresizliğini gösterir biçimde iki yana açtı.

"Bunu ancak Yaradan bilir."

Bu açıklama tarihçiyi şaşırtmıştı.

"Kusuruma bakmayın Kardinal Hazretleri ama bunu bilmediğinizi mi ima ediyorsunuz yani?"

"Hepimiz Tanrı'nın ellerinde bulunuyoruz evladım."

"Orası öyle ama yaşamda kimi şeyler yalnızca tanrısallıkla da açıklanamaz," diye saptamada bulundu Tomás. "Tam olarak ne oldu?"

"Olan şu ki, sizinle yaptığımız..."

"*Scusi,*"[28] diye araya girdi Portekizlinin dizginleri ele almış olmasına kimsenin ses çıkarmamasından rahatsız olmuş olan Müfettiş Trodela. "Saygısızlık etmek istemem Kardinal Hazretleri, ama bir sivilin sorularına yanıt vermek zorunda değilsiniz. Benim bildiğim kadarıyla Profesör Noronha polisten değil ve bu vakada soruşturma yapmakla da görevlendirilmedi."

Devlet Bakanı, ona danışmak istermiş gibi bir an Catherine'le bakıştıktan sonra yüzünde sevecen ama az çok kararlı bir ifadeyle adli polis müfettişinin yüzüne baktı.

"Size daha önce de açıkladığım gibi müfettiş, Kutsal Papa Cenapları, Profesör Noronha'ya büyük değer veriyorlar."

"Kesinlikle," diye ekledi Fransız. "Kutsal Papa Cenaplarının Tomás'ın bu vakayla ilgilenmesini isteyeceklerinden hiç kuşku duymuyorum."

Hem sağ kolu olan adam hem de büyük bir güven duyduğu denetçi kadın tarafından dile getirilmiş olan Papa'nın dolaylı iradesi karşısında polis müfettişi gönülsüzce de olsa geri adım atmak zorunda kaldı.

"*Va bene.*"[29]

Kardinal yeniden Tomás'a doğru dönerek Papa'nın resmî dairesinin bulunduğu bir üst katı işaret etti.

"Az önce söylediğim gibi evladım, bu sabah sizinle yaptığımız görüşmenin ardından ben biraz daha konuşmak üzere kütüphanede kaldım. Kutsal Papa Cenapları kendi papalığı, Kilise ve bütün insanlık üzerinde bulunan tehditler hakkında biraz düşünmek istiyordu. Birlikte dua edip Yaradan'a bize bu tekinsiz zamanlarda yol göstermesi için

28 (İt.) Özür dilerim. (ç. n.)

29 (İt.) Öyle olsun. (ç. n.)

yakardık, sonra Kutsal Papa Cenapları günah çıkarmayı istediler. Durum öylesine duygusal bir hale büründü ki hem Kutsal Papa Cenapları hem de ben ağlamaya başladık... Yani, ben o kadar duygulanmıştım ki yüzümü yıkamak için tuvalete kadar gitmem gerekti. Ancak orada korkunç derecede nahoş bir koku vardı." Parmaklarının ucuyla cübbesine dokundu. "O pis koku giysilerime de sindi, zaten bu yüzden şimdi üstümü değiştirmem gerekiyor. Bakın, koklayın!"

Tarihçi yaklaşınca kardinalin giysilerinden gerçekten de fazlasıyla güçlü bir dışkı kokusu geldiğini fark etti.

"Doğruymuş..."

"Sonra kütüphaneye geri döndüm ama o kadar sıkıntılı bir haldeydim ki yerime otururken az kalsın bayılacaktım. Kutsal Papa Cenapları bana yardımcı olması için Ettore'yi çağırmak zorunda kaldılar." Salonda bulunan diğer iki adamdan birini işaret etti. "Öyle değil mi Ettore?"

Adam sessizliğini bozdu.

"Doğru, Kardinal Hazretleri," dedi başını sallayarak. "Kutsal Papa Cenapları beni çağırdıklarında hemen kütüphaneye koşup size yardımcı oldum."

"Neler olduğunu siz anlatın Ettore."

"Sizi bir iskemlede otururken buldum, soluk almakta güçlük çekiyordunuz. Cübbenizin yakasındaki düğmeyi çözdüm, kendinizi biraz daha iyi hissettiniz. Sizi dispansere götürmeyi önerdim ama bunun sadece kötü kokudan kaynaklanmış olduğunu söyleyerek geri çevirdiniz." Kardinal'e doğru döndü. "Hatırlarsanız Kardinal Hazretleri, yalnızca biraz temiz hava almaya ihtiyacınız olduğunu söylediniz. Ben de bunun üzerine sizi biraz yürümek için dışarıya çıkardım."

Tomás, konuşmayı yönlendirmeyi sürdürerek Ettore'ye sordu.

"Affedersiniz ama sizin göreviniz nedir?"

"Benim mi?" dedi adam birinin kendisini tanımamış olması karşısında şaşırmış gibi. "Ben Kutsal Papa Cenaplarının özel sekreteriyim."

"Kardinal'i yürümesi için kütüphaneden dışarı çıkardığınızda Papa içeride yalnız mı kaldı?"

"Evet, Kutsal Papa Cenapları bana Kardinal Hazretleriyle ilgilenmemi emrettiler ve rahatsız edilmek istemediklerini bildirdiler. COSEA'dan gelen bir raporu okumak üzere yalnız kalmayı istiyorlardı. Ben de Kardinal Hazretleriyle ilgilenmem gerektiği için çıkarken Giuseppe'nin dairesinden geçerek ona bir not bıraktım."

"Giuseppe mi?"

Öteki adam gırtlağını temizledi.

"Benim," dedi. "Kutsal Papa Cenaplarının başkâhyasıyım."

"Ettore, Kardinal'le birlikte dışarı çıktığında, Papa'yla ilgilenmek üzere onun yanında siz mi kaldınız Giuseppe?"

"Evet, bir bakıma öyle oldu," diye yanıtladı başkâhya. "Kutsal Papa Cenapları rahatsız edilmeyi istemedikleri için ben de kütüphanenin hemen yanındaki hole gittim ve Kutsal Babamızın bana gerek duymaları halinde beni çağırmalarını bekledim."

"İçeri giren ya da dışarı çıkan kimse görmediniz mi?"

"Kütüphanede mi? Hayır. Kimseyi görmedim."

Tomás bir an çenesini kaşıyarak düşündü.

"Peki Papa'nın ortadan kaybolduğunu ne zaman fark ettiniz?"

"Öğle yemeği saati geldiğinde yemekhanenin garsonu Kutsal Papa Cenaplarının yemeklerini getirdi. Tepsiyi bana verdi ve ben de her zaman olduğu gibi onu kütüphanenin kapısına bırakıp öğle yemeğinin hazır olduğunu bildirmek üzere de kapıyı hafifçe tıklattım. Sonra da iskemleye oturup zaman geçirmek üzere gazeteyi okumaya koyuldum. Yaklaşık yarım saat geçtikten sonra tepsinin hâlâ bıraktığım yerde durduğunu görünce yeniden kapıyı vurdum. Birkaç defa daha üstelememe karşın içeriden yanıt alamayınca da Kutsal Papa Cenaplarının izin vermesini beklemeden içeri girdim. İşte o zaman... o zaman..."

Sesi boğuklaştı. Anlatmaya devam edemeyecek olan başkâhya sustu.

"O zaman ne?"

"O zaman kütüphaneyi bomboş buldum."

"Papa içeride değil miydi yani?"

Giuseppe başını iki yana salladı.

"Kimse yoktu."

"Onun çıktığını görmediniz mi?"

"Hayır."

"Siz gazete okurken çıkıp gitmiş olamaz mı? Belki de okumaya daldığınız için onu fark etmediniz."

Başkâhya duraksadı ve sonunda bu soruyu yanıtlayan Müfettiş Trodela oldu.

"Kutsal Papa Cenapları kaçırıldı."

Tomás kafasını kaşıdı, gözden kaçırdığı bir nokta olmalıydı.

"Bundan nasıl bu kadar emin olabiliyorsunuz?"

"Onun kütüphaneden çıktığını ne Giuseppe ne de başkası görmüş."

"Papa kütüphaneden pekâlâ da Giuseppe gazetesini okurken çıkmış olabilir," diye yineledi. "Hem ayrıca sırf ortadan kayboldu diye Papa'nın kaçırılmış olduğu sonucuna nasıl varılabilir ki? Biraz aceleci davranmıyor muyuz?"

"Kutsal Papa Cenaplarının başkâhyaya, özel sekreterine ya da güvendiği başka kimselere haber vermeksizin her sabah çalıştığı Apostolik Saray'dan ya da yaşadığı Santa Marta konutundan çıkıp gitmek gibi bir alışkanlığı yoktur. Böyle bir şey daha önce hiç olmadı."

"Peki, öyle olsun," diye başını salladı Tomás. "Papa'nın alışılmadık biçimde davranmış olduğunu kabul edelim. Ama bu yine de kaçırılmış olduğunu kanıtlamaya yetmiyor, öyle değil mi? Bir kimse bir anda ortadan kayboluverdi diye hemen onun kaçırılmış olduğu sonucunu çıkarmak, biraz... Nasıl demeli? En hafif tabirle acelecilik etmek olmuyor mu? Sizce de ilk önce somut verileri doğrulamak gerekmez mi?"

Müfettiş Trodela'nın alev alev yanan yüzü, sanki profesyonelliğine leke sürülmüş gibi kaskatı kesildi.

"*Cazzo*! Beni dikkatsizlikle mi suçluyorsunuz yani?"

"Hiç de değil. Ben yalnızca Papa'nın ortadan kayboluşunun ille de kaçırılmış olduğu anlamına gelmeyeceğini saptamaya çalışıyorum. Bunu öne sürebilmek için daha başka şeyler de gerekir."

"Elimizde başka şeyler de var zaten! Siz beni ne sandınız ki?"

Portekizli gözlerini kocaman açtı.

"Sakın bana bir fidye notu falan da aldığınızı söylemeyin!"

"Hayır, ama bunun bir kaçırılma vakası olduğundan eminiz çünkü kaçıranların kimlikleri belli oldu."

"Ya?"

Polis müfettişi sanki söylediği şeyi kanıtlamak istiyormuş gibi sert bir hareketle tarihçiye doğru dönüp ona aceleyle bir işaret yaptı.

"Haydi, benimle gelin!"

"Beni nereye götürüyorsunuz?"

Müfettiş Trodela önce kapıya, oradan da merdivenlere doğru yöneldi ve Papa'nın dairesine doğru çıkmaya başladı.

"Size Kutsal Papa Cenaplarını kimin kaçırdığını göstereceğim."

XXIX

Geleneksel olarak ruhani önderin resmî dairesinin bulunduğu Apostolik Saray'ın üçüncü katına çıktığında Tomás, adli polis müfettişinin yönelmiş olduğu kapıyı hemen tanıdı. Daha o sabah kilisenin lideriyle buluşmuş olduğu yerin, yani Papa'nın özel kütüphanesinin kapısıydı bu. Polis, içeriye girişi önlemek için kapıya plastik şeritler germişti ve iki jandarma memuru başında nöbet bekliyordu. Görünürde her şey buranın bir suç mahalli sayıldığını düşündürüyordu ama Müfettiş Trodela onlara peşinden gelmelerini işaret etti.

"*Per favore,*" dedi. "İçeri girelim."

Tarihçi, az önce Devlet Bakanı'nın bürosunda bulunan diğer herkesle birlikte özel kütüphaneden içeri girdi. Üzerinde "Polis" yazan şeritlerle parçalara bölünmüş olan alanda beyaz gömlekler giymiş dört adli tıp uzmanı bulunuyordu. İçerideki her şey Tomás'ın birkaç saat önce gördüğünün aynı gibi duruyordu, tek farkı Papa'nın burada olmayışı ve odanın bir polis soruşturması alanına dönüştürülmüş olmasıydı. Oysa aslında her şey değişmişti.

"Kaçırılmanın kanıtı nerede?"

İtalyan müfettiş, bir naylon torbanın içinden birkaç çift eldiven çıkardı ve bunları yanındakilere dağıttı.

"Bunları takın," diye emretti. "Bir suç mahallinde her türlü temasın iz bıraktığını unutmayın. Plastik şeritlerle yasaklanmış bölgelerin dışında kalın ve adli tıp teknisyenlerini rahatsız etmeyin. Eldivenle bile olsa hiçbir yere dokunmayın ki her şey bozulmadan kalabilsin. Anlaşıldı mı?"

Hep bir ağızdan yanıtladılar.

"Evet."

Hazır olduklarında Müfettiş Trodela, Tomás'ı polisin şeritleriyle sınırlandırılmış alanın içine soktu ve kütüphaneye kadar götürüp duvarda iki kitap rafının arasına asılmış duran, Perugini'ye atfedilmiş tabloyu işaret etti.

"İşte bu."

Tomás tabloya yaklaşınca olduğu yerde kalakaldı.

"Kahretsin!"

İsa'yı mezardan çıkarken betimleyen on beşinci yüzyıl freskinin üzerine fırçayla birkaç Arap harfi yazılmıştı.

"Bunun ne anlama geldiğini biliyor musunuz?"

Portekizli akademisyen mesajın nasıl bir sonuca götürdüğünü anlayınca gözlerini yumdu.

"Allahu ekber!" dedi. "Allah her şeyden üstündür."

"Bakanlıklar Sarayı'na girmiş olan soyguncular da Kutsal Papa Cenaplarının portresinin üzerine aynen bunu yazmışlardı," diye hatırlattı Catherine. "Fark ettiniz mi?"

Tomás başını sallayarak onayladı.

"Nasıl fark etmem? Görünüşe bakılırsa Papa'yı kaçıran kişi aynı zamanda geçen hafta Kutsal Makam için utanç verici olan belgelerin çalındığı soygunu da gerçekleştirmiş olmalı. Belli ki bu iki olay birbirine bağlı."

Gözlerinde meydan okurcasına bir ifadeyle Müfettiş Trodela kollarını kavuşturup Tomás'tan bir özür bekledi.

"Kutsal Papa Cenaplarının kaçırılmış olduğundan hâlâ kuşkunuz var mı?"

"Bu kanıtla birlikte hayır," diye itiraf etti tarihçi. "Bu bir mesaj. Üstelik de imzalanmış bir mesaj."

"Bu vakanın siyasi sonuçlarının çok büyük olduğunu neden söylediğimi şimdi anladınız mı?"

"Tamamen."

"Kehanetler!" diye araya girdi o anda Kardinal Barboni. "Kutsal Papa Cenaplarının daha bu sabah size anlattıklarını anımsıyor musunuz evladım? Aziz Malaki'nin, X. Pius'un ve Fátima kehanetlerinin hepsi Kutsal Papa Cenapları ve bütün Hıristiyanlık için büyük bir felaketi haber veriyordu! İşte zaman geldi! Lúcia'nın 1917'deki kehaneti sırasında sözünü ettiği beyazlar giymiş piskopos mutsuzluğumuzun sunağında kurban edildi bile!" İstavroz çıkardı. "Bakire Meryem bizi şimdi başlayacak olan sınavlardan korusun ve esenliğin yolunda bize kılavuzluk etsin."

"Sakin olun Kardinal Hazretleri."

Olaylar Devlet Bakanı'nı derinden sarsmış görünüyordu.

"Bütün bunlar kehanetlerde vardı!" dedi titreyerek. "Alametler bir bir gerçekleşiyor ve Petrus Romanus da artık aramızda değil! Kehanetleri unutmayalım!" Tablonun üzerine yazılmış harfleri gösterdi. "Kutsal Papa Cenaplarını ve Kutsal Makam'ı uluorta tehdit etmiş olan IŞİD, yeryüzünün dört bir yanına nefret yayan radikal İslamcılar, felaket ve yıkım taşıyan bu caniler şeytanın emirlerini yerine getiren birer aracıdırlar. Bizleri kötülüklerden esirgeyecek olan Yaradan'a şükürler olsun!"

Tomás uzaklaştı. Adli tıbbın çalışmalarına engel olmamaya özen göstererek kapı girişinde durmuş olan başkâhya ile Papa'nın özel sekreterinin yanına sokuldu. Gözle görülür biçimde rahatsız olan bu iki adam bu özel kütüphaneyi âdeta kutsal bir yer olarak gördüklerinden, ruhani önderin izni olmaksızın buraya girilmiş olunmasını mekâna saygısızlık sayıyor gibiydiler.

"Giuseppe, öğle yemeğinden sona içeri girdiğinizde kütüphaneyi bu durumda mı buldunuz?"

Başkâhya başını sallayarak onayladı.

"Aynen böyleydi profesör."

"Tablonun üzerindeki harfleri de gördünüz mü?"

"Hemen değil profesör. Çok meraklanmış olduğum için hemen Ettore'yi çağırdım, o da bu sırada Kardinal Hazretleriyle birlikte yaptığı yürüyüşten yeni dönüyordu. Kutsal Papa Cenaplarının nerede olduklarını sordum. Kütüphanenin bomboş olduğunu söylediğimde Ettore çok şaşırmış göründü ve benimle birlikte buraya geldi. Tablonun üzerine boyanmış olan harfleri de işte o zaman gördük ve ortada çok ciddi bir şeyler döndüğünü anladık."

"Başka bir anormallik fark ettiniz mi?"

Ettore ve Giuseppe, aynı anda başlarını iki yana salladılar.

"Hayır profesör. Hemen jandarmaları çağırdık ve onların subayı bu Arap harflerini görünce de durumu Kardinal Hazretlerine bildirdi ve hemen tehlikeyi duyurdu. On dakika içinde Vatikan boşaltılmış ve bütün çevre kontrol altına alınmıştı."

Tomás, adli polis müfettişine dönerek adli tıp memurlarını gösterdi.

"Uzmanlar bir şey bulabildiler mi?"

Müfettiş bu soruyu Bilim ve Teknik Polisi (BTP) ekibinin şefi olan, saçları seyrelmiş, bıyıklı, memur görünümlü Sandro adında bir adama yöneltti.

"Birkaç saç teli ve çok sayıda parmak izine rastladık müfettiş, ancak korkarım ki bunların hepsi Kutsal Papa Cenapları ile konuklarına ait. Bulduğumuz her şeyi incelenmek üzere laboratuvara göndereceğiz. Saç tellerinden DNA testi yapılabilir."

"Ah, *benissimo.*"[30]

Sandro onlara içinde beyaz iplikler bulunan, ağzı mühürlü küçük bir plastik torbacık gösterdi.

30 (İt.) Çok güzel. (ç. n.)

"Bununla birlikte, bu lifleri de bulduk. Bunların Kutsal Papa Cenaplarının kaçırılmasıyla bir ilgisi olabilir."

"Nedir onlar?"

"Pamuk iplikleri. Bir ön analiz yaptım bile ve sonuçlara bakılırsa kimyasal bir çözeltiye batırılmışlar."

"Kimyasal çözelti mi? Nedir o?"

BTP ekibinin şefi duraksadı. Düşündüğü şeyi dile getirip getirmemek konusunda kararsızdı. Deneyimleri ona dikkatli olmasını öğütlüyordu çünkü bu görevde kendisinden önce bulunan kişinin sonradan hatalı çıkan bir teşhisi çok erken dile getirmiş olduğundan dolayı başının belaya girmiş olduğunu hatırlıyordu. Yapmış olduğu ön incelemenin değerinden kuşku duyduğu için değildi bu, sonucun doğru olma olasılığı hayli yüksekti ama yine de mutlak bir kesinliğin mümkün olmayışı onu temkinli olmaya itiyordu.

"Anlarsınız ya müfettiş, ilk önce bu numuneleri polis laboratuvarına götürerek incelemeleri protokollere uygun biçimde tamamlamam gerekir. Ancak bütün o testleri uyguladıktan sonra size bunun ne olduğunu..."

"*Cazzo*, bu lafları kendinize saklayın!" diye homurdandı Müfettiş Trodela sabırsızlıkla. "Sonuçların laboratuvardan gelmesi için üç gün bekleyecek halim yok benim. Farkında mısınız bilemiyorum ama burada zamana karşı yarışıyoruz, bu yüzden de eğer soruşturmanın ilerlemesini sağlayabilecek bir şeyler biliyorsanız, laboratuvardan doğrulama bekleyecek olsanız bile onu bana hemen şimdi söyleyin! Lafı gevelemeyi bırakın da bana bu ipliklerin üzerinde bulduğunuz kimyasal çözeltinin ne olduğunu söyleyin."

Sandro konuşması gerektiğini fark etmişti. Son bir kere daha ağzı mühürlü plastik torbacığın içine konmuş pamuk ipliklerine baktıktan sonra ön analizin sonucunu açıkladı:

"Kloroform."

XXX

BTP ekibinin şefine teşekkür ettikten sonra adam işinin başına dönünce Müfettiş Trodela da sanki kendilerine verilmiş bu bilgi her şeyi açıklamaya yeterliymişçesine, Tomás'ın yüzüne bir sırrı paylaşıyormuş gibi baktı. Sonuç olarak kloroform kullanılmış olmasının ne anlama geldiğini kim bilmezdi ki?

"Duydunuz mu?"

"Tabii ki," diye doğruladı Tomás düşünceli bir tavırla çenesini kaşıyarak. "Kloroformun kullanılmış olduğu eğer doğrulanırsa bize kaçıranların nasıl bir yöntem kullandıkları konusunda bir fikir verecektir."

"Demek Kutsal Papa Cenapları bu yüzden yardım isteyemedi. Çünkü bilinci yerinde değildi."

Tarihçi odayı bir kere daha gözden geçirerek, olayı gözünde canlandırabilmek için sahip olduğu verileri özetledi. Görünüşe bakılırsa biri Papa'ya kloroformla saldırmıştı. Ama saldırgan kütüphaneye nasıl girebilmiş, üstelik de baygın bir haldeki kilise liderini de yanında götürerek kimseye fark edilmeden nasıl çıkabilmişti? Çözülmesi gereken ilk gizem buydu işte.

Odayı dikkatle incelediğinde şimdiye dek hiç fark etmediği bir kapının daha bulunduğunu gördü.

Merakı uyanmış bir halde, polis şeritleri arasında zikzaklar çizerek bu kapıya doğru ilerledi.

"Bu da ne böyle?"

"Orası tuvalet," diye açıkladı geride kalmış olan Müfettiş Trodela.

Tomás kapıyı açtı ve içi hafif bir dışkı kokusuyla dolu olan dar bir alanla karşılaştı. Kokuyu duyunca yüzünü buruşturmasına engel olamadı.

"Burayı da incelettiniz mi?"

"Elbette."

"Parmak izlerine rastladınız mı? Sanırım bu tuvaleti yalnızca Papa kullanıyor olmalı..."

Adli polis müfettişi, bir amatöre açıklama yapmak zorunda kalmaktan dolayı hoşnutsuz olduğu besbelli gözlerini devirdi.

"Sizin de görebileceğiniz gibi uzmanlarımız henüz bu aşamaya gelmediler," dedi. "Şimdilik asıl suç mahalline, yani kütüphaneye odaklanıyorlar."

Fazla güçlü olmamakla birlikte koku yine de nahoştu ve Tomás, araştırmacıların buraya girmeden önce kokunun biraz daha dağılmasını bekliyor olmaları gerektiğini düşünmeden edemedi.

Duvarın üzerinde, klozetin arka tarafında küçük bir pencere vardı. Tomás buna yanaşınca, özel kütüphanenin bütün diğer pencereleri gibi onun da San Pietro Meydanı'na baktığını gördü. İçeriye biraz temiz hava girsin diye pencereyi açtı ve kapıya doğru geri döndü.

Ayakkabılarının altından gelen hafif çıtırtılar dikkatini çekti. Yere doğru baktığındaysa zemine dağılmış toz tanecikleri ve küçük taş parçacıkları bulunduğunu gördü. Eğilip merakla parçalara yakından baktı.

"Müfettiş?"

"Evet?"

"Biraz buraya gelebilir misiniz lütfen?"

Müfettiş Trodela içeri girdi ve o da iğrenmiş gibi yüzünü buruşturdu.

"Püfff!" diye soludu. "Hâlâ mı bu koku?"

Tomás, parmağının ucuyla toz taneleri ve küçük taş parçacıklarından biraz örnek alıp polis müfettişine gösterdi.

"Şunu görüyor musunuz?"

Polis müfettişi örneği incelemek üzere gözlüğünü taktı. Yüzündeki ifadeden onun da çok meraklanmış olduğu açıkça anlaşılabiliyordu. Eğilip elini zeminin üzerinde gezdirdi ve topladığı yeni örnekleri de inceledi.

"Sandro?" diye seslendi gözlerini yerden kaldırmadan. "Gel de bir bak."

BTP ekibinin şefi kapıdan içeriye başını uzattı. Trodela ona toz ve taş parçacıklarını gösterdi.

"Bunlara ne diyorsunuz?"

Sandro'nun örneğin ne olduğunu anlaması için ona bir kez göz atması yeterli oldu.

"Tuğla tozu bu," dedi. "Şantiyelerde çok sık rastlanır."

Bu yanıtı duyunca adli polis müfettişi şaşkın gözlerle Tomás'a baktı. Bu ne demek olabilirdi ki? Tarihçi başını kapıdan sokup yandaki odaya baktı.

"Ettore!" diye seslendi. "Yakın zamanda bu tuvalette herhangi bir çalışma yapıldı mı?"

"Çalışma mı?" diye hayretle sordu Papa'nın özel sekreteri özel kütüphanenin girişinde çekingence durmakta olduğu yerden. "Evet profesör. Kutsal Papa Cenapları kanalizasyonda sorun olduğundan yakındıkları için bir tamirci çağırmamız gerekmişti."

"Nasıl bir sorun vardı?"

"Ah, orasını bilemeyeceğim."

"Uzun zaman oluyor mu?"

"Geçen haftaydı profesör."

Tarihçi, aldığı yanıtlar ile gördüğü şey arasında bir bağlantı kurmaya çalışarak kafasını kaşıdı.

"Peki bir hafta boyunca tuvaleti temizlemeye gelecek bir hayırsever de çıkmadı mı?"

Özel sekreter, Portekizlinin lafı nereye getirmek istediğini anlayamamış gibi şaşkınlıkla başkâhyaya baktı.

"Kütüphanenin tuvaleti günde iki defa temizlenir profesör. Bunu neden sordunuz?"

Tomás düşünceye dalmış olduğu için bu soruya yanıt veremedi, şakaklarını ovuşturuyordu. Bu küçücük tuvalet eğer günde iki kere temizleniyorsa, tamircilerin bir hafta önce bıraktıkları döküntülerin hâlâ burada olması nasıl açıklanabilirdi?

Zemini bir kez daha gözden geçirerek tuğla tozunun en yoğun olduğu yerin neresi olduğunu belirlemeye çalıştı. Parçacıkların klozetin çevresinde daha fazla birikmiş olduğunu fark etti. Bir an düşündü ve düşünce çağrışımı yoluyla olacak, başından beri kendisini rahatsız eden ancak şimdiye kadar ihmal ettiği bir ayrıntıyı hatırlayıverdi.

"Ne kadar tuhaf..."

Müfettiş Trodela onun yanına sokuldu.

"Ne oldu profesör?"

Tomás, bu konuyu açıklığa kavuşturmaya kararlı bir halde polis müfettişine doğru döndü.

"Bu kokuyla ilgili kafamı kurcalayan bir şey var," dedi. "Kardinal Hazretleri de az önce kokudan söz etmişlerdi. Hatta bu kokunun onu fenalaştırdığını ve giysilerine sindiğini de söylemişti. Sizi buraya çağırdığımda siz de şaşırmış göründünüz. Hatta eğer yanılmıyorsam 'Hâlâ mı bu koku?' dediniz. Hâlâ sözcüğünü kullanmış olmanız buraya daha önce de girmiş olmanızdan mıydı?"

"Kesinlikle. Yarım saat kadar önce buraya ilk geldiğimde önce özel kütüphaneyi teftiş etmiş ve elbette ki tuvalete de bakmıştım. O zaman da çok pis kokuyordu."

"Bunca zamandır kokunun dağılmamış olması size de tuhaf görünmüyor mu? Sonuç olarak bu tuvalette bu koku Kardinal'in buraya girdiği zamandan beri mevcutmuş..."

Müfettiş Trodela, bu gözlem karşısında şaşırmış ve bunu kendisi daha önce fark edememiş olduğu için bozulmuş gibi doğruldu.

"Evet... Tuhaf gerçekten."

Tomás, iki polis memuru yanı başında ayakta dururken tuvaletin klozetini ve özellikle de yere sabitlendiği noktayı daha dikkatlice bir kez daha gözden geçirdi. Daha iyi görebilmek için çömeldi ve klozetin tabanının çevresinde bir yarık bulunduğunu fark etti. Bu da kokuyu açıklıyordu. Demek oluyordu ki mide bulandırıcı lağım kokusunun havaya yayılmasının nedeni yalnızca klozeti çevreleyen contanın kapanmamış olmasıydı. Görünüşe bakılırsa bir önceki hafta gelen işçiler işlerini baştan savma yapmışlardı.

İşin en şaşırtıcı yanıysa, tuvalet günde iki kere temizleniyor olduğu halde ortalıkta bulunan döküntülerdi. Kutsal Makam'ın temizlik görevlileri bu kadar ihmalkâr olabilirler miydi? Yoksa... Yoksa...

Geriye tek bir açıklama kalıyordu.

"Bu döküntüler yeni!"

Müfettiş Trodela yanlış duyduğunu sandı.

"Efendim?"

Tomás klozeti elleriyle kavrayarak sarsmayı denedi. Herkesi şaşırtacak biçimde klozet beklenmeyen bir kolaylıkla yerinden oynayıverdi. Kalbi küt küt atan Portekizli haklı çıktığını, klozetin yere mühürlenmemiş olduğunu anladı.

Tarihçi arkasına dönüp bir işaret yaptı.

"Geri çekilin!"

Müfettiş ve BTP uzmanı geriye doğru bir adım attılar. Tomás ayağa kalkıp klozeti sola doğru şiddetle itti. Yine aynı kolaylıkla duvara kadar kayan klozet, döşemede yarığın bulunduğu kısmı da ortaya çıkarmış oldu.

Klozetin tabanının durduğu yerde genişliği bir metreden fazla olan bir delik bulunuyordu. Bu boşluğun yerinde lağımlara açılan boruların bulunması gerekirdi ama kanalizasyonlar ortadan kaybolmuş, yerlerini de bir tüneli andıran bir şey almıştı.

Üç adam uzunca bir süre deliğin karşısında ağızları bir karış açık kalakaldı. Sonunda birbirlerine baktılar ve hepsinin anlamış olduğu şeyi dile getiren müfettiş oldu:

"*Porca madonna!*[31] Onu buradan çıkarmışlar!"

31 İtalyancada "Lanet Olası Meryem" anlamına gelen, argo bir hayret ünlemi. (ç. n.)

XXXI

Koku öylesine dayanılmazdı ki Tomás içindeki iğrenmeyi bastırabilmek için büyük çaba harcıyordu. Yüzünü bir mendille örtse daha iyi olacağını anlamıştı ama artık bunun için çok geçti. Birazdan buna alışacağına kendi kendini inandırmaya çalıştı.

"İyi misiniz profesör?"

Trodela'nın yukarıdan kendisine yönelttiği bu soru tarihçiyi başını kaldırıp müfettişin bir ışık çemberinin üzerinde bir gölge oyunu figürü gibi belirmiş profiline bakmaya zorladı.

"Buraya kadar idare ettim," dedi apaçık belli olan şeyi dile getirmemek adına kokudan söz etmekten kaçınarak. "Umarım halat dayanır..."

"Ah, içiniz rahat olsun, adamlarım işlerini iyi bilirler," diye güvence verdi İtalyan. "Siz aşağıya varır varmaz ben de inmeye başlayacağım."

Tomás'ın tutunarak aşağı indiği bu halat, Apostolik Saray'ın üçüncü katında, Papa'nın özel kütüphanesinin bitişiğindeki tuvaletin içine yerleştirilmiş ve yeni keşfedilmiş olan delikten içeri sarkıtılmıştı. En önden çevik bir karabinyer inmiş, akademisyen de onu izlemeye gönüllü olmuştu. Mantıken onun en gerilerde yer alması daha doğru olurdu çünkü polis kuvvetlerine mensup değildi ancak hem Vatikan'ın ona duyduğu güven hem kendisinin hevesli oluşu hem de her şeyden çok polis memurlarının bu pislik çukurunun içine dalmakta pek de aceleci olmayışları dolayısıyla onun bu konudaki gönüllülüğüne pek bir itiraz gelmemişti. Eğer bu Portekizli, dışkı kokan bu deliğin içine

dalmaya bu kadar hevesli idiyse onlar da onu vazgeçirmeye gerek görmeyeceklerdi.

Pütürlü çeper boyunca aşağı doğru kayarken Tomás sırtını incitti.

"Ay!"

Çığlığı duyunca endişelenen Trodela'nın sesi tünelin içinde çınladı.

"*Cazzo*, neler oluyor orada?"

Sol eliyle halatı tutmakta olan tarihçi, sağ eliyle yarasını yokladı. Korktuğu kadar büyük bir zarar yoktu. Yalnızca biraz sıyrılmıştı o kadar.

"Bir şey yok," diye seslendi. "Bu lanet kuyunun çeperleri çok sert!"

Bir daha sürtünmemek için inişinin temposunu yavaşlattı. Yukarıda epeyce dar olan tünel aşağı doğru giderek hızla genişlediğinden iniş de gitgide rahatlıyordu ve bu durum Papa'yı kaçıranların da işini kolaylaştırmış olmalıydı.

"Dikkat edin," dedi aniden bir ses alt tarafından. "Kendinizi çarpmaya hazırlayın."

Hemen hemen aynı anda Tomás, ayaklarının yere değdiğini hissetti ve çarpışmanın etkisini hafifletmek için yerde yuvarlandı. Gelmişti. Hâlâ yerdeyken başını kaldırdı, ancak yoğun bir ışık gözlerini kamaştırıyordu.

"Çekin şu ışığı lütfen!"

Işık hızla yana kaydı.

"Affedersiniz profesör," dedi el fenerini ona doğru tutan adam. "Ben yalnızca her şey yolunda mı diye bakmak istemiştim."

Aşağıya ondan önce inmiş olan genç polis memuruydu bu. Tomás ayağa kalkıp üstünü başını silkeledi.

"E? Bir şeyler bulabildiniz mi?"

"Hayır profesör. Bana sizin güvende olduğunuzdan emin olmam emredilmişti, bu yüzden de yer altını araştırmaya fırsat bulamadım." Elindeki fenerle tarihçiyi aydınlattı. "İyi misiniz profesör?"

Tomás üzerindeki giysileri kokladı, o iğrenç koku her yerine sinmişti.

"Benim için endişelenmeyin."

Karabinyer, daha fazla zaman yitirmeden buraya inmekte kullandıkları halatın başına gitti ve ellerini ağzının çevresine götürerek yukarıya seslendi:

"Müfettiş, gelebilirsiniz!"

Karabinyerin adli polisin öteki üyelerini karşılamakla meşgul olacağını anlayan tarihçi, kendilerini ortasında buldukları bu yer altı mekânını keşfetmeye başlamaya karar verdi. Burasının hâlâ BTP uzmanlarına ait suç mahallinin kapsamı içinde kaldığını bildiğinden hiçbir şeye dokunmaması, hiçbir şeyi bozmaması gerektiğinin farkındaydı ama bu bir şeyler bulabilmek umuduyla çevreye bir göz atmasına da engel olacak değildi. Küçük bir el feneri yaktı ve karabinyere doğru döndü.

"Ben biraz bu çukuru keşfetmeye çalışacağım."

Polis memuru ona endişeyle baktı.

"Diğerlerini beklesek daha iyi olmaz mıydı profesör?"

Tomás ona eliyle bir işaret yaptı.

"Hemen dönerim."

"Dikkatli olun."

Tomás, bu uyarıya aldırış etmeksizin çevresindeki yer altı çeperlerini aydınlattı. Yüzeylerinin pürüzsüz olduğunu görünce şaşırdı. Anlaşıldığı kadarıyla bu geçit Papa'yı kaçıranlar tarafından kazılmış değildi, daha önce de vardı. Adamlar yalnızca başkaları tarafından açılmış bir yolu değerlendirmekle yetinmişlerdi.

Çeperin dokusunu hissetmek üzere elini uzattı: Çimentoydu bu. Daha Antik Roma zamanından bu yana çimentonun kullanıldığını biliyordu ama bu duvarlarda kullanılmış olan daha yakın tarihli görünüyordu. Herhalde İkinci Dünya Savaşı sırasında, Papa'nın ve Vatikan tarafından saklanan Yahudilerin olası kaçışı için kazılmış olan tüneller ağının bir parçası olacaktı.

Bir çıkış bulabilmek için ışığı iki yanında dolaştırdı. Beklediği gibi gerçekten de bir geçit vardı.

"Hımm," diye mırıldandı. "Demek buradan çıktılar..."

Daha o sabah, Bakanlıklar Sarayı'nın bodrumunda görmüş olduğu tünelin bir benzerine girdi. Her şey buraların çok uzun zamandan beridir ya hiç kullanılmamış ya da belki çok seyrek olarak kullanılmış olduğunu gösteriyordu. Hava sıcak ve biraz da ağırdı. Tomás burada uzunca bir zaman kalacak olursa başının ağrımaya başlayacağını düşündü. Önünü aydınlatan fener ışığı titriyordu. Yüz metre kadar ilerledikten sonra kendini parmaklıklı, madenî bir yapının önünde buldu.

Bir kapıydı bu.

Catherine'in kendisine Vatikan'ın yer altı koridorlarını gösterirken sözünü ettiği yasakla ilgili olmalıydı bu. Kadın ona Apostolik Saray'a çıkışın kapatılmış olduğunu söylemişti ve şimdi bunu kendi gözleriyle de görüyordu. Ancak bunun Papa'yı kaçıranları durdurmaya yetmemiş olduğunu da görebiliyordu.

Parmaklıklı kapının önünde durdu ve dokunmamaya gayret ederek onu dikkatlice inceledi. Üzerinde teröristlerin geçmek için kullandıkları açıklık ve yarıklar bulmayı beklediği halde hiçbir deliğe ya da kırılma izine rastlamayınca çok şaşırdı. Yaklaşıp kilidi aydınlattı. Bu mekanizmaya da el değmemiş gibiydi. Şaşkınlığı gitgide artarken yüksek sesle düşünmeye koyuldu.

"Bu herifler buradan geçmeyi nasıl becermişler yahu?"

Kapının her iki tarafını da aradı ama hiçbir şey bulamadı. Geçiş hiçbir noktada mümkün gözükmüyordu. Bu mesele onun kavrayış kapasitesini aşıyordu ve bunu adli polisin teknisyenleri ile tıp ve hukuk uzmanlarına bırakması gerekecekti.

Hüsranla geri dönüp aynı yolu ters yönde katetti. Düşüncelere dalmış bir halde yürüyor, hiçbir çözüm yolu bulamadığı halde bir çözümün mutlaka olması gerektiğini de kesinlikle biliyordu. Sezgileri ona faillerin kaçırma operasyonunu nasıl başarıya ulaştırdıklarını bilmenin pek çok şeyi daha aydınlatabileceğini söylüyordu. Belki de bu onu Papa'ya kadar ulaştırabilecekti, kim bilir? Gözünden kaçan bir şey olmalıydı, ama ne?

Gerek sabahleyin Bakanlıklar Sarayı'nda, gerekse öğleden sonra Apostolik Saray'da öğrenmiş olduğu her şeyi yeniden gözden geçirmesi gerekiyordu. Sorunun çözümü bu bilgilerin arasında bir yerlerde gizlenmekteydi.

Tünelin ucunda karabinyerin bulunduğu bölgeden gelen bir ışık onu düşüncelerinden sıyırdı.

"*Cazzo di merda*!"[32] diye küfretti tünelin yankılı hale getirmiş olduğu tanıdık bir ses. "Profesör? Siz misiniz?"

Aşağıya inmiş, onu arayan Müfettiş Trodela'ydı bu.

"Evet, benim."

"Bir şey bulabildiniz mi?"

Tomás, içinde bulundukları tüneli işaret eden bir hareket yaptı.

"Görünüşe bakılırsa savaş zamanında Nazilerden kaçmak için yaptırılmış bir yer altı geçidinde bulunuyoruz. Papa'yı kaçıranlar görülmeden girip çıkmak için bu tünelleri kullanmışlar."

"*Che cazzo*!" diye söylendi adli polis müfettişi. "Bu herifler bayağı sağlam çıktılar! Bu ağı kullanmak ustaca bir hareket! İyi de bu *brutti figli di puttana bastardi*[33] nereden kaçmışlar?"

"Doğrusu hiç anlamadım. Geçidin önünü tıkayan bir kapı var ve hasarsız görünüyor."

"Kilidi zorlamışlardır..."

"Ben de öyle düşündüm ama hiçbir zorlama belirtisi görünmüyor. Uzmanların incelemesinden sonra daha fazla bilgi ediniriz mutlaka."

El fenerlerinin ışığında iki adam yarı yolda buluştu. Müfettiş bu tünelin içinde daha da hırpani görünüyordu. Yalnızca pardösüsü iyice buruşup daha da fazla kirlenmekle kalmamıştı, bir de üstüne leş gibi kokuyordu.

32 (İt.) Kahrolası bok. (ç. n.)

33 (İt.) Adi orospu çocuğu piçler. (ç. n.)

"Teknisyenlerimden mekanizmayı kontrol etmelerini isteyeceğim," dedi kılığına ve kokusuna hiç aldırmaksızın. "Kilit zorlanmış mı zorlanmamış mı anlarız."

"Evet, ona bakılması gerek."

Müfettiş Trodela, fenerini önce duvarlara sonra da tarihçinin geldiği tarafa doğru çevirdi.

"Sorun şurada ki bu tüneller Roma'nın farklı yerlerine çıkıyor. Bu *figli di troia*[34] buradan geçmiş olduklarına ve kaçırma olayının üzerinden de birkaç saat geçtiğine göre Kutsal Papa Cenapları şu an mutlaka uzaklaşmış olmalı, belki de şehir dışındadır."

"Ona hiç şüphe yok," dedi Tomás, başıyla da onaylayarak. "Tuvaletin kanalizasyonunu onarmak için gelmiş olan şirketi araştırdınız mı?"

"Adamlarım o işle ilgileniyorlar, yakında bir yanıt alırız." Başını iki yana salladı. "*Nessuno mi unfungulo*,"[35] diye homurdandı, terbiyeden yoksun konuşma biçimiyle kimsenin kendisini kandıramayacağını kastederek. "Koku alma duyum bana doğru iz üzerinde olduğumuzu söylüyor."

"Benimki de buranın leş gibi koktuğunu."

Tomás arkasına dönüp Müfettiş Trodela'yı orada tek başına bıraktı ve adam da onun peşinden mi gitse yoksa tünelden geçişi engelleyen kapıyı mı kontrol etse bir karar veremedi.

"Nereye gidiyorsunuz?"

Portekizli tarihçi yine derin düşüncelere dalmış, kafasında kurduğu senaryoları birbiri ardına değerlendiriyordu. Her iki operasyonun, yani geçen hafta Bakanlıklar Sarayı'ndaki soygun ve bir saat önce Apostolik Saray'dan Papa'nın kaçırılmasının birbirine sıkı sıkıya bağlı olduğuna kesinlikle inanıyordu. İlk suçun sorumluları olan İslamcı teröristler belli ki ikinciyi de işlemişlerdi ve büyük olasılıkla her ikisi de aynı amacı güdüyordu.

34 (İt.) Kahpe dölleri. (ç. n.)

35 (İt.) Beni kimse beceremez. (ç. n.)

Bir kere daha Papa'nın, böyle bir anda ona çok uğursuz görünen sözcüklerini anımsadı. "Burada hiçbir şey ve hiç kimse göründüğü gibi değildir." Bu vakada bu yargı nereye kadar geçerliydi?

"Profesör!" diye üsteledi Trodela bezginlikle. "Nereye gidiyorsunuz?"

Derin düşüncelerinin ortasında Tomás, sanki polis müfettişinin sözleri kulaklarına gecikmeli olarak gelebiliyormuş gibi, uzaklardan gelen bir çeşit yankı duydu. Kendisine bir soru sorulmuş olduğunu nihayet anlayınca durup arkasına döndü.

"Ben banyo yapmak zorundayım," diye karşılık verdi. "Leş gibi lağım kokuyorum. Bana kalırsa siz de aynı şeyi düşünseniz iyi edersiniz, pek insan içine çıkabilecek bir halde sayılmazsınız."

Adli polis müfettişi kahkahayla güldü.

"Karım da bana her gün böyle söyler."

Portekizli adam dönüş yoluna geçmeye niyetlendi ama bir an duraksadı. Taşkınca çalışan beyninde fikirler kaynaşıp duruyordu. Kendini sonsuz sayıda parçadan oluşan bir yapbozun karşısına geçmiş de devasa son tabloyu oluşturabilmek için bütüncül bir görüş yakalamaya çalışıyormuş gibi hissediyordu. Aklına yeni gelmiş olan bir olasılığı değerlendirirken çenesini kaşıdı. Peki ya?..

Çıkmak üzere arkasını dönmeden önce Müfettiş Trodela'ya kararlı bir bakış fırlattı.

"Sonra da Kardinal'in bürosunda buluşalım."

XXXII

Papa'nın başkâhyasının kendisine uzattığı sıcak çay fincanını eline alan Tomás, yanmamak için yalnızca dudaklarını hafifçe ıslatmakla yetindi. Canlandırıcı bir banyo yapıp giysilerine sinmiş olan o berbat kokudan kurtulduğu için şimdi kendini daha iyi hissediyordu.

Doğrulup Devlet Bakanı'nın bürosuna yerleşmiş kişileri dikkatle inceledi. Bu karmakarışık grubun üyelerinden her biri nerede yer bulduysa oraya oturmuştu. Heybetli Kardinal Barboni, masasının arkasındaki kendi koltuğundaydı, güzeller güzeli Catherine, tarihçinin sağında, adli tıp ekibinin şefi Sandro ile birlikte Müfettiş Trodela da solunda yer alıyorlardı. Ettore biraz uzağa oturmuştu, Giuseppe ise biraz daha çay isteyen olursa diye elinde bir tepsiyle ayakta duruyordu. Herkes olayların gidişatından belirgin biçimde kaygılı, kimileri öksürüyor, kimileri gırtlaklarını temizliyordu. Eğer Katolik Kilisesi'nin lideri bir an önce bulunmazsa bu işin sonu felakete varacaktı.

Portekizli tarihçi, artık herkesin hazır olduğunu görünce toplantının başladığını belli edecek şekilde gırtlağını temizledi, herkesi buraya toplayan kendisi olduğu için konuşmayı başlatmak da ona düşerdi.

"Soruşturmamız ilerliyor ama gerektiği kadar hızla olmayabilir," diyerek söze başladı. "Bana kalırsa edindiğimiz en son bilgileri bir araya getirerek bir durum değerlendirmesi yapmamızın zamanıdır."

Devlet Bakanı başıyla onayladı.

"Aynı fikirdeyim."

"Hepinizin bildiği gibi, Papa'nın özel kütüphanesinin bitişiğinde bulunan tuvaletin altında bir tünel keşfettik." Adli polis sorumlusuna doğru döndü. "Müfettiş, geçen hafta bu tuvaletteki onarım işiyle kimin ilgilenmiş olduğunu bize söyleyebilecek misiniz?"

Müfettiş Trodela, bloknotunu gözden geçirdi.

"Kutsal Makam tarafından tutulmuş olan tesisat şirketinin adı Gianni&Ambrosino," diye yanıtladı çok yavaş yavaş, Kardinal'in önünde bir kere daha ağzından yakışıksız bir sözcük çıkmaması için laflarını önceden iyice tartarak. "Adamlarım patronu sorguladılar ve az önce bana öğrendiklerini aktardılar. Geçen salı sabahı, Kutsal Makam'ın teknik servisleri şirketi arayarak tuvalette onarım yapmalarını istemiş. Onlar da, Kutsal Papa Cenaplarının dışarıda olmasından yararlanarak hemen ertesi günü tesisatçılarını göndereceklerini bildirmişler."

Tomás oturduğu yerde eğildi.

"Papa nereye gidecekti?"

"Castel Gandolfo'ya."

"Peki gönderilen tesisatçılar kimlermiş?" diye sordu tarihçi. "Kimlikleri biliniyor mu?"

İtalyan polis müfettişi onu durdurmak üzere elini kaldırdı.

"Ağır olun profesör. Aynı salı günü öğleden sonra Gianni&Ambrosino şirketi, Kutsal Makam'dan onarım işinin iptal edildiğini bildiren ikinci bir telefon daha almış."

Bu haber Kardinal Barboni'yi hayrete düşürdü.

"Onarımın iptali mi?" diye sordu şaşkınlıkla. "İyi de onları arayan kimmiş?"

"Kendisini Vatikan hükümetinin temsilcisi olarak tanıtmış biri."

"Peki bu kimsenin adı neymiş?"

Müfettiş Trodela bloknotunu kapattı. Verebileceği bir isim yoktu.

"Şu anda hükümetin bütün servislerini sorgulayarak arayanın kimliğini belirlemeye uğraşıyoruz Kardinal Hazretleri. Ne var ki, bulabileceğimizi pek sanmıyorum, çünkü büyük olasılıkla bu ikinci arama bir hileydi."

"Bununla ne demek istiyorsunuz?"

"Yani, bütün belirtiler bilinmeyen bir kişinin Gianni&Ambrosino teknisyenlerinin gelişini iptal ettirmek üzere Kutsal Makam'dan biriymiş gibi davranmış olduğunu gösteriyor, Kardinal Hazretleri."

Devlet Bakanı inanamıyormuş gibi başını iki yana salladı.

"*Dio mio*, nasıl bir dünyada yaşıyoruz böyle?" dedi bütün cesaretini yitirmişçesine öne doğru eğilerek. "Âdeta şeytan serbest kalmış!"

Tomás, gözlerini adli polis müfettişinin üzerine dikti.

"Peki ya Apostolik Saray'a açılan yer altı geçidini kapatan kapı?" diye sordu. "Teknisyenleriniz onu ayrıntılı olarak incelediler mi?"

Bu soruya BTP ekibinin şefi olan Sandro yanıt verdi.

"Her şeyi inceledik," diye onayladı. "Kapının parmaklıklarında hiç parmak izi yok, yerlerde saç teli ya da kumaş lifi de. Üstelik de kapının yapısı şüphelilerin geçmelerine izin verebilecek herhangi bir zayıflık belirtisi göstermiyor."

"Ya kilit?"

"Hiç el değmemiş. Mekanizmayı açıp içini de gözden geçirdik. Hiçbir zorlama yok."

"Bundan emin misiniz?"

"Kesinlikle."

Büronun içinde, adli polisin iki memurunun vermiş oldukları bilgileri sindirecek kadar bir süre boyunca kısa bir sessizlik oldu. Herkes bu olayın büyük bir titizlikle hazırlanmış olduğunu anlamış, Papa'yı kaçıranların becerikliliği karşısında neredeyse hayranlık duymaya başlamışlardı. Acaba Papa'yı bulabilmek için hâlâ küçücük de olsa bir umut var olabilir miydi?

Tomás yeniden söze girmeden önce gırtlağını temizledi.

"Şimdi durum değerlendirmesi yapalım. An itibarıyla Papa'nın kaçırılışı hakkında bildiklerimiz nelerdir? Bu olaya aşırı İslamcı bir örgütün karışmış olduğunu varsayıyoruz. Müfettişin az önce söylediklerinden bu örgütün, Papa'nın özel dairesinin kütüphanesindeki tuvalette onarım yapmak üzere tesisatçı çağırdığından haberdar ol-

duğunu anlıyoruz. Hemen harekete geçmişler ve kendilerini tamirci olarak gösterip buraya girebilmişler."

"Sonra da eyleme geçmişler."

"Buna birinci perdeydi diyelim," diye düzeltti Tomás. "İkinci perdeyse hemen arkasından başladı. Teröristler, bir yandan Kutsal Makam için utanç verici olan belgeleri çalmak üzere Bakanlıklar Sarayı'na girerken, öte yandan da kaçırılmayı hazırlamak üzere Apostolik Saray'a sızmışlar. Gianni&Ambrosino şirketinin teknisyenleri kılığında, tuvaletteki klozetin altına gizlice bir tünel kazmışlar ve bu şekilde de üçüncü perdeyi hazırlamışlar."

"Yani Papa'nın kaçırılışını."

"Aynen öyle. Bugün bu örgütün bir birliği Vatikan'ın yer altı geçitleri ağını kullanarak Apostolik Saray'a çıkan tünele girmiş ve buranın üçüncü katına gelip Papa ortaya çıkıncaya dek pusuya yatmış."

"Ancak tuvalete giren Kutsal Papa Cenapları değil, ben oldum," diye tamamladı Kardinal Barboni.

"Çok doğru. Kardinal Hazretlerinin girişi operasyon için hesapta olmayan bir pürüz olmuş. Adamlar tuvalete girenin Papa olduğunu sanarak klozetin altında bulunan yarıklardan içeriye uyutucu gaz vermişler."

Devlet Bakanı avucuyla masanın üzerine vurdu.

"Anladım!" diye haykırdı. "Beni hasta eden oydu demek!"

Tomás gülümsedi.

"Görüyorsunuz ya, bütün parçalar birbirine uyuyor."

Kardinal Barboni, Portekizlinin yüzüne sanki o bizzat İsa Mesih'miş gibi bir hayranlıkla baktı.

"*Madonna*![36] Kutsal Papa Cenapları haklıymışlar! Profesör Noronha bir dâhiymiş! Bir dâhi!"

Tarihçi utangaç bir tavırla gülümsedi.

36 (İt.) Yüce Meryem. (ç. n.)

"Eh... Abartmaya gerek yok," dedi kaldığı yerden devam edebilmek için acele ederek. "Papa'nın artık insaflarına kalmış olduğuna inanan teröristler onun, gazın etkisinden sersemlemiş bir halde kütüphaneye geri dönmesini beklediler ve sonra da farkında olmadan döşemenin üzerine tuğla tozları döke saça klozeti yerinden oynattılar. Saklandıkları delikten çıkıp aralık duran kapıdan kütüphaneye baktılar. Yapmış oldukları hatayı bu noktada fark etmişlerdir. Ancak bu, planlarını bozmadı. Kaçıp gitmek yerine orada kalıp beklediler ve ne yazık ki olaylar onların lehine gelişti. Az önce solumuş olduğu gaz yüzünden hâlâ kendini iyi hissetmeyen Kardinal fenalaştı ve Papa da onunla ilgilenmesi için özel sekreterini çağırdı. Böylece Kardinal Hazretleri özel kütüphaneden dışarı çıkarıldı ve Papa da içeride tek başına kaldı."

"Beklenmedik bir fırsattı bu!" diye yorumda bulundu Müfettiş Trodela. "Ve onlar da bundan yararlandılar."

"Hem de kusursuzca. Papa'nın tek başına olduğunu görünce içeri dalıp onu kloroformla uyuttular. Sonra da tuvalete kadar sürükleyip çukurun içine soktular ve arkalarından deliğin ağzını kapattılar, ardından da yer altı ağına inerek bu yolla Vatikan'dan çıktılar. Yaşadığımız tragedyanın üçüncü perdesi de işte böyle sona erdi."

Tomás'ın olaylar dizisini bu kadar hızlıca ortaya koyabilmiş olması herkesi etkilemişti.

"Basit ve etkili bir plan," diye saptadı Müfettiş Trodela, sanki bir rüyadan uyanırmış gibi gözlerini kırpıştırarak. "Her şeyi milimi milimine hesaplamışlar. Ah, *porca troia*! Şeytan bu adamlar!"

"Hiç kuşku yok," dedi tarihçi başıyla da onaylayarak. "Geriye beni hâlâ rahatsız eden tek bir ayrıntı kalıyor, aslında çok da önemli olmayabilecek küçücük bir şey."

Bütün bakışlar yeniden Tomás'ın üzerine dikildi.

"Neymiş o?"

"Apostolik Saray'a açılan yer altı geçidinin kapalı kapısı." Elinin bir hareketiyle Sandro'yu işaret etti. "BTP ekibinin sorumlusu az önce bize kapının zorlandığına ilişkin hiçbir iz bulamadıklarını bildirdi."

"Ne olmuş yani?"

"O halde burada bir sorun var demektir."

"Sorun mu? Niçin?"

"Çünkü bütün bu öyküde yerine oturmayan temel bir unsur bulunuyor," diye açıkladı. "Teröristler Apostolik Saray'a önce girmek, sonra da buradan çıkmak için bu kapıdan geçmeyi nasıl başarabildiler? Aslına bakacak olursanız aynı sorun geçen hafta Bakanlıklar Sarayı'na nasıl girebilmiş olduklarında da karşımıza çıkıyor. Bu gizem çözülmedikçe, az önce yapmış olduğum açıklama tam olarak yerine oturmuş sayılamayacak. Yapbozu tamamlayabilmemiz için bu eksik parçayı da bulabilmemiz şart."

"Bütün bunların bir açıklaması vardır mutlaka," diye öne sürdü Kardinal Barboni. "Adamlar özel bir teknik kullanmış olabilirler, örneğin demir teller aracılığıyla. Amerikan filmlerinde böyle şeyler görmüştüm. Anahtar deliğinden içeri bir demir tel sokuyorlar, sonra da biraz yerinden oynatıp küçücük bir hareketle... Hop! Oldu da bitti bile..."

Tomás, Sandro'ya döndü.

"Mümkün mü?"

BTP ekibinin şefi, dudağını büktü.

"Tabii ki ama geride iz bırakırdı. Size daha önce de söylediğim gibi kilidi açıp içindeki mekanizmayı inceledik, her şey yerli yerindeydi. En küçük bir zorlama belirtisi yoktu."

"Bir kilidin hiç iz bırakmadan zorlanması da mümkün müdür dersiniz?"

Adam yine kuşkuyla dudak büktü.

"Kuramsal olarak evet ama uygulamada hayır. Böyle bir şey yapmış olsalar farkına varacağımızdan emin olabilirsiniz."

Bürodaki herkes, Tomás'ın dikkat çekmiş olduğu soruna inandırıcı bir açıklama bulabilmek için birbirine bakıyordu. Bu kadar küçük bir güçlük nasıl olup da bu kadar karmaşık bir soruna dönüşebilmişti?

"Eğer doğru anladıysam," dedi Kardinal Barboni söylenenleri özetleyerek, "ya kapı meselesini çözeceğiz ve bütün somut veriler bir-

birleriyle uyumlu hale gelecek ya da bunu başaramayacağız ve olaylar dizisini yerine oturtmamız mümkün olamayacak."

Tomás başını sallayarak onayladı.

"Durum aynen böyle."

Devlet Bakanı, parmaklarının arasından kayıp gitmekte olan bir çözüme sıkıca tutunabilme isteğiyle bürosunun penceresinden dışarı bakarak sorun üzerinde düşündü.

"Kapı meselesinin bir açıklaması olmak zorunda," diye mırıldandı kendi kendine konuşur gibi. "Olması şart."

"Elbette ki bir açıklaması var."

"Ya, sahi mi? Neymiş?"

Tomás'ın yüzü, sanki bir sırrı bencilce kendine saklamak istermiş gibi asıldı.

"Bazı kuşkularım var diyelim..."

Tomás'ın söylediklerinden çok onları söyleyiş biçimi aslında söylemeye yanaştığından daha fazlasını bildiğini düşündürüyordu. Herkesin merakına tercüman olan ise Kardinal Barboni oldu.

"Peki bu kuşkularınız evladım, sizi nereye götürüyor?"

Tarihçi başını iki yana salladı.

"Ah, korkarım onları dile getirmek için henüz erken Kardinal Hazretleri," dedi soruyu savuşturmak için. "Anlıyorsunuz ya, bu olayda henüz yerine tam olarak oturmayan kimi unsurlar bulunuyor. Bana kalırsa önce biraz daha bilgi toplamam, kafamdaki iki üç soruya daha yanıt bulmam gerekecek. İnanın bana, bunu da başardığım zaman yapboz tamamlanmış olacak."

Bu sözler Müfettiş Trodela için bir hakaret gibiydi. Kendisi bile hâlâ yapbozun parçalarının neredeyse yarısını ortalıkta göremiyorken, Tomás gibi bir amatör onu tamamlamak üzere olduğunu nasıl söyleyebiliyordu?

"Yani eğer o soruları yanıtlayabilirseniz Kutsal Papa Cenaplarını da bulabileceğinizi mi söylüyorsunuz profesör?"

"Bundan daha fazlasını öğreneceğimi söylüyorum. Çok daha fazlasını."

"Bundan çok daha fazlasını mı?" diye sordu İtalyan müfettiş, Tomás'ın neredeyse kışkırtıcı nitelikteki bu özgüveni karşısında şaşkına dönmüş gibi. "İyi ama bilinebilecek bundan fazla ne var ki?"

"Onu kaçıranları içeriye kimin aldığını."

"Efendim?"

"Bakanlıklar Sarayı'nın kapısının da yer altı geçidinin kapısının da kilitlerine hiç el değmemişti, oysa saldırganlar bu kapılardan geçmişler. Bu nasıl mümkün olabilir? Geriye tek bir açıklama kalıyor."

"Nedir o?"

Adli polis müfettişinin onun lafı nereye vardırmak istediğini hâlâ anlamamış olmasına şaşıran tarihçi gözünü Trodela'nın üzerine dikti.

"Biri onlara anahtar vermiş."

Büroda bulunan herkesin ağzı hayretle açıldı. Bunun ne anlama geldiği apaçıktı.

"Ne?" diye haykırdı İtalyan polis hayretle. "Siz ne ima etmeye çalışıyorsunuz profesör?"

Tomás, toplantıyı sona erdirir gibi aniden ayağa kalktı. Grubu selamlamak üzere eliyle bir işaret yapıp kapıya doğru yöneldi, ancak çıkmadan önce durup adli polis müfettişine küstah bir bakış fırlattı. Âdeta rakibini ya artırıp ya çekilmeye zorlayan bir poker oyuncusu gibi ona meydan okuyordu.

"Kutsal Makam'da bir hain var."

XXXIII

Gecikmiş bir öğle yemeği yemek üzere sığınmış olduğu *trattoria*'da[37] *spagetti allo scoglio*'sunu bitirmiş olan Tomás, bundan sonra ne olacağını düşündü. Polis, kamuoyu olan biteni öğrenmeden Papa'nın yerini belirlemeyi ve onu kurtarmayı başarabilecek miydi? Kaçırılmanın nasıl planlanmış olduğunu göz önünde bulundurduğunda akademisyenin kuşkusu çok fazlaydı. Böyle bir davanın birkaç saat içinde çözümlenebileceğine hiç inancı yoktu. Öte yandan ruhani önderin ölmesi olasılığı dışında bu davanın hiç çözülememesi tehlikesi de yok değildi.

Hesabı ödedikten sonra Tomás, yine Vatikan'ın yolunu tuttu. Düşüncelere dalmış bir halde nehri ve Conciliazione Caddesi'ni geçti ve Müfettiş Trodela'nın ayrılırlarken kendisine vermiş olduğu geçiş izni sayesinde, jandarmalar ile karabinyerlerin San Pietro Meydanı üzerine ardı ardına yerleştirmiş olduğu kontrol ve güvenlik noktalarını da herhangi bir sorunla karşılaşmadan aştı.

Leonine Duvarları'nın içine girdiğindeyse duraksadı. Şimdi ne yapmalıydı? İlke olarak her şeyden önce geçen hafta Bakanlıklar Sarayı'nda meydana gelmiş olan soygunun çözülmesiyle uğraşması gerekirdi. Bu görevi kendisine bizzat Papa vermişti ama olayların gelişimi tarihçinin öncelikler sıralamasında değişikliğe neden olmuştu.

Vatikan'ın daha en başında kendisini kiralamış olmasına vesile olan işi yapmaya zamanını veremediğine üzülüyordu. Sonuç olarak o aslında bir dedektif değil tarihçiydi ve dünyada en çok sevdiği şeyler

37 Restorandan daha gündelik bir çeşit İtalyan lokantası. (ç. n.)

eski el yazmaları ve tarihî taşlardı. Ne diye onu sürekli bir şeyleri soruşturmak zorunda bırakıyorlardı sanki? San Pietro Bazilikası'nın içinde biraz dolaşmak geçti içinden, bunun kendisine iyi geleceğini düşünüyordu. Hem belki tebdil-i mekân aklına yeni fikirler de getirebilirdi.

Sütunlar boyunca ilerledi, saatin altından geçti ve iyilik ve kötülüğün büyük kapısından içeri girdi. Vatikan boşaltılmış olduğundan bazilika da ıssızdı ve bütün o polis tertibatı içinde kimse tapınağın içini kontrol etmeye gerek duymamıştı. Kuzey kanadında bulunan ilk şapelin içindeki Michelangelo'nun, Carrere mermerinden yapılmış ve İsa'nın cesedini kollarının arasında tutan çaresiz Meryem'i betimleyen muhteşem heykeli *Pietà*'yı seyretti. Ne olağanüstü bir sanat eseriydi bu! Daha sonra da büyük tapınağın duvarlarını süsleyen tasvirlere baktı ve tablolardan hiçbirinin boyayla yapılmış olmadığını, hepsinin mozaik olduğunu görünce şaşırdı.

Arkasından bir gürültü geldiğini duyunca dönüp baktı.

"Orada biri mi var?"

Kimse yanıt vermedi. Bomboş bazilikaya mutlak bir sessizlik egemendi. Oysa Tomás, bir ses duyduğuna yemin edebilirdi. Orta sahına geri gelip dört bir yanı kolaçan etti ama kimse görünmüyordu. Hayal mi görmüştü? Duyduğu ses farelerden mi gelmişti? Bu sesi başka kim çıkarmış olabilirdi? Bir rahip mi? Bir jandarma mı? Ne düşüneceğinden emin olmaksızın büyük bazilikada koro yerine doğru sahını aştı. En küçücük bir ses duyabilmek için kulak kabartmıştı ama tek duyabildiği cilalı mermerin üzerinde çınlayan kendi ayak sesleri oluyordu.

Sarmal yivlerle süslü büklümlü sütunları papalık sunağının üzerinde yükselen, siyah ve altın rengi bronzdan görkemli bir yapı olan Bernini'nin sayvanı karşısında biraz durdu. Bu eser öylesine heybetli ve tarihle doluydu ki karşısında kendini ezilmiş hissediyordu. Gaius'un Kupası olarak bilinen ve Petrus'un gömüldüğü yer olan, daha bu sabah yanından geçtiği o lahit de bu yüksek sunağın birkaç metre altında yer alıyordu.

Ensesinde tuhaf bir hisse kapıldı. Sanki biri onu izliyordu. Arkasına dönüp orta sahının bolca süslemeli duvarının ardından tahmin edilebilen çok sayıdaki eseri gözden geçirdi. Hiçbir şey yoktu. Yine de bu küçük şapeller kusursuz birer gizlenme yeriydiler ve o da birinin karanlığın içinde saklandığını varsayıyordu.

"Kim var orada?"

Bu defa da yanıt alamadı. Buna karşılık, izleniyor olduğu duygusu şimdi iyice güçlenmişti. Bu izlenimden kurtulabilmek için başını iki yana sallamayı denedi. Sonunda Papa kaçırıldığından beri Vatikan'da yaşanan dramın kendisini paranoyak hale getirdiği sonucuna vardı. Her yerde bir tehlike görüyordu ve zihin açıklığını koruyabilmesi için düş gücünü kontrolü altında tutması gerekiyordu.

"Mantıklı ol Tomás," diye mırıldandı. "Mantıklı ol..."

Kafasını dağıtabilmek için gözlerini, sayvanın önünde açılan yarım daire şeklindeki çukura dikti. Bir tehlike ve bir de yasak levhası ile birkaç kırmızı şerit, Gaius'un Kupası'nın hemen üzerinde bulunan küçük şapel olan Aziz Petrus Sunağı'na girişi engelliyordu. Herhalde Vatikan'ın mühendisleri, temellerin bulunduğu bölgeye geçişin, bazilikanın yapısını kırılganlaştıracağından endişe ederek buraya girişi yasaklamışlardı.

Tarihçi derin bir soluk aldı. Hâlâ huzursuzdu. En büyük isteği Papa'nın kaçırılışıyla tetiklenmiş olan krizin bir an önce çözülmesi ve mühendislerin bu yasağı en kısa zamanda kaldırmalarıydı. Böylece kendisi de yapmak için çağırıldığı ve zamanını adamayı istediği asıl işin başına dönebilecek, katakompların dökümünü çıkarabilecekti. Dahası, bulunan kemiklerin gerçekten Aziz Petrus'a ait olup olmadıklarının da laboratuvarda incelenmesi gerekiyordu. Eğer incelemeler bunu onaylayacak olursa böyle bir keşif onu son derecede ünlü bir tarihçi haline getirebilirdi.

İzleniyormuş hissi henüz bitmiş değildi ama kendi kendine düş gücünün onu ele geçirmesine izin vermemesi gerektiğini yineleyip durarak kendini kontrol altında tutmaya çabaladı. Arkasına döndü, işine

devam etmeliydi. Güney kanadına geçtiğinde soruşturmanın bundan sonraki aşamasının ne olacağını düşünüyordu, herhalde en iyisi...

Arkasından gelen, tok ve tekrarlanan bir gürültü duyunca bir kere daha dönüp baktı.

"Kim va..."

Karanlık bir şapelin içinden aniden fırlayan iki gölgeyi seçebilecek zamanı ancak bulmuştu ki bu ikisi, aç birer kedi gibi hızlı ve sessizce üzerine çullandı.

XXXIV

Tomás yere yığıldı. Üzerine saldıranların bedenleri vahşi bir sıkışıklıkla onun bedenini sarmış halde soğuk zeminde yuvarlandı. Kurtulmaya çalıştıysa da saldırganlar onu birer örümcek gibi sarmalamış, kolları ve bacaklarıyla hareketsiz hale getirmişlerdi.

"*Askat, kafir*!"

Adam ona Arapça kımıldamamasını emretmiş ve kâfir diye küfretmişti.

"*Stop*!" diye karşılık verdi Tomás, İngilizce. "Durun!"

Durmadılar. Portekizli tarihçi hareket edebilmeyi denemek için kıvrandı ama vücut vücuda çarpışmaya alışkın olan çevik saldırganlar ona engel oluyorlardı. Önce aklından onlarla Arapça konuşmayı denemek fikri geçtiyse de bundan vazgeçti. Onları ikna edebileceğine pek güveni olmadığı gibi bu adamların kendisi hakkında ne kadar az şey bilirlerse o kadar iyi olacağını düşündü, özellikle de onların dillerini bildiğini bilmemeleri yararına olabilirdi.

"*İbn Teymiyye, al-klurufurm*!"

Saldırganların ne yapmak istediklerini anlayınca Tomás'ın gözleri büyüdü. Tıpkı Papa'ya yaptıkları gibi onu da kloroform kullanarak bayıltacaklardı. Büyük olasılıkla Orta Çağ'da yaşamış, ünlü, radikal İslam ilahiyatçısından esinlenmiş bir takma ad olarak kendisine İbn Teymiyye dediğini öğrendiği adamın kloroform getirmek üzere uzaklaşmış olmasından yararlanarak, iki kat artmış bir güçle karşı koydu.

Tam kendisini tutan adamdan kurtulmak üzereydi ki ikinci saldırgan onu yine yakaladı ve Tomás'ın bütün umudu söndü.

Belli belirsiz bir kimyasal kokunun burun deliklerinden içeri sızdığını hissetti ve artık yalnızca birkaç saniyesinin kalmış olduğunu anladı. Ciğerlerini tam havayla doldurmuştu ki ıslak bir pamuk parçası burnu ile ağzına dayandı. Bir süre daha çırpındı ama soluğunu tamamen yitirmemek ve bütün enerjisini tüketmemek için çok da fazla güç harcamadı, sonra gitgide zayıflaştığını hissetti ve sonunda da sanki bayılmış gibi tamamen hareketsiz kaldı. Saldırganlar bir yirmi saniye daha pamuk parçasını yüzüne bastırmayı sürdürdüler. Tam Tomás boğulmaya başladığını hissediyor ve ihtiyaç duyduğu havayı içine solumaya hazırlanıyorken yüzündeki baskı gevşedi.

"*Hu yanam,*" diye mırıldandı adamlardan biri kendinden emin. "Uyudu."

Tomás fırsatını bulduğu anda derin bir nefes almamak için kendini zor tuttu. Havaya duyduğu ihtiyaçtan ciğerleri gırtlağını yakıyordu ama yine de kendini tutabilmeyi başardı ve sanki gerçekten uyuyormuş gibi normal bir soluk alışverişini taklit etti. Yüreği şiddetle çarpıyor olmasına karşın göğsünün hareketini kontrolü altına alabilmeyi başardı. Sonra adamlar onun gerçekten etkisiz hale gelip gelmediğini anlamaya çalışıyorlarmış gibi, kısa bir sessizlik oldu.

Sonunda saldırganlardan biri ayağa kalktı.

"*Yallah, yallah*!" dedi arkadaşına. "Gidelim!"

Tomás, kendisine saldırmış olan adamların onu yakaladıklarını hissetti, biri ayaklarından, diğeriyse omuzlarından tutuyordu. Kendisini bir sedyenin üzerine taşıdıklarını anladı. Nereye götürüldüğüne bakabilmek için gözlerini açmayı istiyordu ama buna cesaret edemedi. Onu uyuyor sanmaları hayati önem taşıyordu çünkü aksi takdirde bir doz daha kloroform vererek bu defa kendinden geçmesine neden olabilirlerdi.

"*İlla alyasar*!" diye emretti sedyeyi arkadan tutmakta olan, diğerine. "Sola!"

Tarihçi kendini onlara bırakmış, ne yapabileceğini düşünüyordu. Sabırlı olmalı ve bir fırsat kollamalıydı. Kendisini öldürmemiş olduklarına göre ondan bekledikleri bir şey olmalıydı. Bu içini biraz rahatlatıyordu. Ondan ne istiyor olabilirlerdi? Herhalde bilgi almak istiyorlardı. Alabilmek için de en vahşi yöntemlere başvurmaktan sakınmayacaklarını düşündü. Gerektiğinde bir elin parmaklarını koparabilir ya da onu konuşturmak için parça parça doğrayabilirlerdi bile. Mutlaka soğukkanlılığını korumalı, baygınmış gibi durup uygun anı beklemeliydi.

O sırada yüzünde temiz hava ile güneşi hissetti ve bazilikadan çıkmış olduklarını anladı. Durdular, herhalde yolun serbest olup olmadığına bakıyorlardı.

"*Yallah, yallah*!"

Yeniden yürümeye koyuldular. Nasıl oluyordu da aşırı İslamcılar onu hareketsiz bir halde Vatikan'da açık havada taşıyorlardı ama jandarmalar ve karabinyerler en üst düzeyde alarm durumunda oldukları halde hiç kimse bunlara hiçbir şey sormuyordu? Bu iş ona gerçek dışı görünüyordu. Sonunda merakına yenilerek gözlerini araladı.

Önünde bir hasta bakıcının sırtını görüyordu. Demek plan buydu: İki hasta bakıcı bir hastayı taşımaktaydılar. Basit ve etkili bir plan.

Tomás, üzerinde haç bulunan, küçük, sarı bir binaya yaklaşmakta olduklarını gördü: İlk olarak beşinci yüzyılda bazilikanın arkasına yaptırılmış ve sonradan Etiyopya Katolik Kilisesi'ne verilmiş küçücük bir tapınak olan Santo Stefano degli Abissini Kilisesi'ydi bu. Gizlenmek isteyen biri için ideal bir yerdi.

Tuhaf bir şekilde kilisenin önüne iki ambulans park etmiş ve kapıya da üzerinde kırmızı haç bulunan beyaz bir bayrak asılmıştı. Cihatçıların girişmiş oldukları bu operasyon Tomás'a fazlasıyla karmaşık görünmüştü. Vatikan'ın orta yerinde bir tıp birimi kurmuşlardı. Bu nasıl mümkün olabilmişti? İçeri girmelerine kim izin vermişti?

Önden yürüyen adam arkasına döndü ve Tomás da hemen gözlerini kapattı.

Sedyenin sarsıldığını hissetti ve kapalı bir alana girdiklerini anladı. Kilisenin içine girmiş olabileceklerini düşündü. Adamlar onu yere bıraktılar ve içlerinden biri diğerine emretti.

"*Mukabbil alyadin yadayh.*"

Ellerimi mi, diye sordu kendi kendine Tomás, cümlenin bir kısmını anlayıp da içindeki korkunun artmaya başladığını hissederek. Ellerine ne yapmak istiyor olabilirlerdi ki? Kollarını kaldırdıklarını hissetti ve madenî bir şıngırtı duydu. Bileklerini soğuk ve katı bir şey sarmıştı. Bir klik sesi duyunca ellerinin önünden kelepçelenmiş olduğunu anladı.

"*Wahu mukbil alyadin,*" dedi adamlardan biri. "Kelepçelendi işte."

Sonra da üzerini hafif bir kumaşla, herhalde bir çarşafla örttüler. Bu şekilde kusursuzca bir hasta gibi görünüyordu. O sırada uzaklaşmakta olan kimi sesler ayırt etti ve biri alçak sesle birkaç sözcük söyledi. Büyük olasılıkla onu sorguya çekmek için uyanmasını bekleyeceklerdi. Biri bir cep telefonundan bir numara tuşladı ve kısa bir sessizlikten sonra saldırganlardan birinin sesi kilisenin içinde yeniden duyuldu.

"*Ebu Bekir, here,*" dedi İngilizce. "*We got him.*"[38]

Ebu Bekir, ilk halifenin adıydı. İki adam gerçek adlarını kullanmıyorlar, cihatçılar arasında yaygın olan bir uygulamayla, İslam'ın kutsal şahsiyetlerinden esinlenmiş takma savaşçı adları taşıyorlardı. Bundan daha önemlisi, kendine Ebu Bekir diyen adam, telefonda birine onu yakalamış olduklarını haber vermişti. Üstelik bunu beklenebileceği üzere Arapça değil, İngilizce yapmıştı. Bütün bunların anlamı ne olabilirdi?

"Hayır, bizi gören olmadı," diye devam etti Ebu Bekir, hâlâ İngilizce. "Hiç sorun çıkmadı, endişeniz olmasın." Sesinin tonu değişti. "Peki şimdi ne yapıyoruz?"

Bir sessizlik oldu. Adam yanıtı dinliyordu.

38 (İng.) Ben Ebu Bekir. Onu yakaladık. (ç. n.)

"Nasıl?" diye sordu kendisini kaçıran adam. "Ne hakkında bildiklerini? Omissis mi? Ona bunu mu sormam gerekiyor? Omissis'in kim olduğunu bilip bilmediğini..."

Omissis mi, diye düşündü Tomás. Saldırganına ona Omissis hakkında soru sorması emredilmişti ama Omissis de ne oluyordu ki? Tomás, Latince kökenli bu sözcüğün hukuki anlamını biliyordu. "Çıkarma" ya da "çıkarılmış şey" anlamına geliyordu. Ancak konuşmadan, sözcüğün daha çok bir kişinin adı gibi kullanılmış olduğunu çıkarmıştı. Ama kim? Herhalde yanlış duymuş olacaktı, belki de aslında Mısır tanrısı Osiris'i kastetmişlerdi. *Ama hayır*, diye düşündü hemen. Doğru duymuştu. Adam gerçekten de Omissis'ten sanki bir insanmış gibi söz etmişti.

"Peki sonra? Sonra ne yapıyoruz?"

Yaşamının tehlikede olduğunun farkında olan Tomás kulak kesilmişti. Ama boşunaydı. Tek duyabildiği uzaktan gelen bir uğultu oldu.

"Peki o zaman. *See ya.*"[39]

Ebu Bekir konuşmayı sonlandırdı.

"Ne haber?" diye sordu arkadaşı Arapça. "Onu sorgulayacak mıymışız?"

"Evet."

"Ya sonra?"

Tomás ayak sesleri ve bazı hareketlilikler duydu: Ağır bir nesne bir yere taşındı, sonra yere bırakılıp hazırlandı, parçaları sırayla bağlandı, prizlere elektrik kabloları sokuldu ve elektrik düğmelerine basıldı. Sonra madenî bir şeyin eğelenmesi gibi uzun ve tiz bir gıcırtı duyuldu. Tomás, bu son sesi tanıyınca dehşetle ürperdi. Keskin bir şey, büyük olasılıkla bir bıçak bileniyordu.

"Öldürecekmişiz."

39 (İng.) Görüşürüz. (ç. n.)

XXXV

Bıçak gıcırtısı Santo Stefano degli Abissini Kilisesi'nde birkaç dakika daha devam etti, ta ki makine nihayet fişten çekilip de yeniden sessizlik sağlanana dek. Tomás'ı kaçıranlar oturdular. Uzun dakikalar boyunca, üç adamın soluk alıp verişlerinden başka hiçbir ses duyulmadı. Herkes beklemedeydi.

Sonunda ikisi arasında komutayı elinde bulundurduğu anlaşılan Ebu Bekir sessizliği bozdu.

"Uyanmasına daha ne kadar zaman var?"

"Yarım saat," diye yanıtladı İbn Teymiyye adını kullanan arkadaşı. "Aşağı yukarı. Neden?"

Gözlerini açmaya cesareti olmayan Tomás, ayak seslerinin yaklaşarak hemen yanı başında durduğunu duydu. Şef, tutsaklarının hâlâ uyuyup uyumadığına bakmak için yaklaşmış olmalıydı. Portekizli, derin bir uykuya dalmış gibi sakin ve yavaşça soluk alıp vererek hiç hareket etmeden durdu.

Kısa bir süre sonra ayak sesleri uzaklaştı ve yeniden Ebu Bekir'in konuştuğu duyuldu.

"Ben görüntüleri göndereyim," diye haber verdi. "Hemen dönerim."

Kapı açıldı ve kilisenin içine bir hava akımı doldu, kapı kapanır kapanmaz da kesildi. Tapınak yalnızca sedyeye konmuş olan Tomás ve yanı başında ona göz kulak olan İbn Teymiyye'nin nefes alıp verişleriyle bölünen sessizliğe yeniden gömüldü.

Demek ki Tomás'ın baygın numarası yapması yarım saat daha sürmeliydi. Bundan sonraysa onu ya güzellikle ya zorla uyandıracaklardı ve ardından da sorgulama başlayacaktı, büyük olasılıkla da bilenmiş olan bıçakla. Yani fırsat bu fırsattı. Şef "görüntüleri" göndermek üzere dışarı çıkmış olduğuna göre, arkadaşı ancak birkaç dakika boyunca Tomás'a tek başına göz kulak olacaktı.

Ya şimdiydi ya da hiç.

Tomás, harekete geçmek için fazla zamanı olmadığını biliyordu ama daha da önemlisi bir planı olmadan yapabileceği hiçbir şey de olamazdı. Nasıl bir plan? Ayağa kalkıp kaçmak mı? Kelepçeler yüzünden ellerini kullanamıyordu. Dahası başında nöbet bekleyen adam silahlı olmalıydı. İşin aslı, kusursuz bir eylem planı geliştirebilmek için ne zamana ne de gerekli bilgilere sahipti. Elindeki silahlar yalnızca cesareti, çaresizliği ve bir de yaratabileceği şaşırtma etkisiydi. Eğer kaçmayı istiyorsa bir şeyler uydurması, başını öne eğip çılgınlar gibi ileri atılması ve canını ne pahasına olursa olsun kurtarması gerekecekti. Öteki adamın yokluğundan yararlanabilmek içinse yitirecek tek bir anı bile yoktu. Harekete geçme zamanı...

Şimdiydi!

Bir sıçrayışta ayağa kalktı ve gözlerini nihayet tam açtığında İbn Teymiyye'nin üzerinde hâlâ hasta bakıcı gömleğiyle bacak bacak üstüne atmış, yüzünde tutsağının tam bir hareketsizlikten, çok canlı bir uyanışa ansızın geçişinin verdiği şaşkınlıkla, yanı başında oturmakta olduğunu gördü.

"İtoğluit!" diye tepki verdi adam.

Nöbetçisinin ayağa kalkmasına fırsat bırakmadan Tomás, çarşafı onun üzerine fırlattı. Kelepçeleri rakibini yumrukla sersemletmesine izin vermediğinden adamın kafasını iki elinin arasına aldı ve dizini bütün gücüyle onun suratına geçirdi. Çarşaf çarpmanın etkisini çok az hafifletmişti ve Tomás aynı hareketi iki defa daha yineledikten sonra

düşmanının zayıf düşmeye başladığını fark etti. Saldırının şiddeti karşısında şaşırmış olan adam tepki bile veremeden bilincini yitirmişti.

Tomás, onu yere fırlattı ve yüzünün hizasında taze bir kan lekesinin çarşafı kirletmiş olduğunun farkına vardı.

"Herhalde yüzün pek güzel olmuştur..."

Kaçmak üzere arkasını döndüğü sırada saldırganının pantolonundan madenî bir şıngırtı geldiğini duydu. Kelepçenin anahtarı olabilir miydi acaba? Eğilip hâlâ bileklerinden kıstırılmış halde olan elleriyle adamın cebinden anahtarlığını çıkardı. Anahtarlardan her birini kelepçenin kilidiyle karşılaştırarak sonunda şekilleri birbirine uygun düşeni buldu. Anahtarı tutup deliğe soktu ve çevirdiğinde kelepçe madenî bir klik sesi çıkararak açıldı.

"Hım..."

Nöbetçisi kendine gelmeye başlamıştı bile, yitirecek hiç zamanı yoktu. Zaten öteki de her an geri gelebilirdi. Ayağa kalkıp adamın kafasına bir tekme vurdu.

"Uyu!"

Her ne kadar İbn Teymiyye tamamen kendinden geçmiş olmasa da bir tepki de veremedi ve bu da rehinesine kaçması için gereken zamanı kazandırdı. Tomás koşup kapıyı açtı ve dışarı baktı: En yakınındaki bina San Pietro Bazilikası'ydı ve şansına öteki adam henüz ortalıkta görünmüyordu.

Yol açıktı.

Özgürlüğe doğru koştu.

XXXVI

Tomás'ın altüst olmuş haline bir de heyecanlı bir tavırla anlatmaya koyulduğu akla hayale sığmaz öykü eklenince, Apostolik Saray'ın güvenlik noktasında nöbeti yeni devralmış jandarmaların kuşkusu uyanmıştı. Anlattığı öykü onlara fazla karmaşık gelmiş ve en sonunda birimin sorumlusu olan teğmen karşısındakinin akli dengesinin yerinde olmadığına kanaat getirmişti.

Yine de Tomás'ın ısrarcılığı ve özellikle de Müfettiş Trodela tarafından imzalanmış olan ve ona Vatikan içinde özgürce dolaşma hakkı tanıyan geçiş izni nihayet grubun şefini ikna edebildi ve adam telsizini eline alıp soruşturmanın sorumlusuyla konuşmayı istedi.

"Ben Trodela," dedi bezgin bir ses. "Ne vardı?"

"Ben Apostolik Saray'ın kontrol noktasından Teğmen Rocco," diye karşılık verdi jandarma subayı. "Müfettiş, karşımda duran şüpheli bir şahıs var, sizi tanıdığını ve sizinle acilen konuşması gerektiğini söylüyor." İzin kâğıdını gözden geçirdi. "Adı Tomaso... Şey... Tomás Noronha."

"*Che cazzo*!" diye küfretti müfettiş. "Profesör Noronha'nın elinde altında benim imzam bulunan ve Vatikan'ın içinde özgürce dolaşmasına izin veren bir belge yok muydu?"

"Evet, var ama..."

"Madem adamın geçiş izni var, neden benden ayrıca izin istiyorsun *stronzo*?[40] Bırakın geçsin!"

---

40 (İt.) Göt herif (ç. n.)

Teğmen Rocco, kendisine yöneltilmiş suçlamaları ve hakareti yuttu.

"Mesele şu ki... Yani bu adam... Kaçırılmış olduğunu söylüyor."

Bir süre boyunca telsizden yalnızca bir cızırtı duyuldu.

"Beni iyi dinle seni sersem *pezzo di merda*![41] Komutanından, açık frekans üzerinden Kutsal Papa Cenaplarının durumuna ilişkin en küçük bir ayrıntıdan söz etmeyeceğine dair kesin emir almadın mı sen?"

"Ben size Kutsal Papa Cenaplarından söz etmiyorum müfettiş. Burada benim yanımda bulunan şahıs... Adı Tomás Noronha olan kişi, kendisinin kaçırılmış olduğunu söylüyor."

Sanki adli polis müfettişi duyduklarına kuşkuyla yaklaşıyormuş gibi, telsizde yine bir cızırtı oldu.

"Ciddi misin sen?"

"Evet müfettiş. Bay Noronha bazilikadayken kaçırılarak Santo Stefano degli Abissini Kilisesi'nde rehin tutulmuş olduğunu öne sürüyor. Kendisiyle konuşmak ister misiniz?"

Birkaç saniyelik bir sessizlik daha oldu. Soruşturmanın sorumlusu bu bilgiyi sindirmeye çalışıyor gibiydi.

"Geliyorum."

Bütün bu şüphelenmeler ve doğrulamalar Tomás'ın canını ciddi ciddi sıkmaya başlıyordu artık. Canını İslamcı teröristlerin elinden zor kurtarmıştı ve şu anda ihtiyacı olan en son şey kendisinden kuşku duyulması ve onun önüne yeni engeller çıkarılırken kendisini kaçırmış olan adamlara kaçmalarını sağlayacak zamanın yitirilmesiydi.

Soruşturma sorumlusunun Apostolik Saray'dan çıkıp da Portekizlinin bulunduğu kontrol noktasına gelmesi bir tam dakika bile sürmedi.

"Profesör Noronha," diye seslendi güvenlik bariyerine doğru yaklaşırken. "*Cazzo*! Bu hikâye de nereden çıktı böyle? Sizi kaçırdılar mı?"

Adli polisin tanıdık yüzünü görmek Tomás'ın içini rahatlatmıştı. Zaman daralıyordu ve artık biraz yatışmış olan Portekizli, önce bazili-

41 (İt.) Pislik parçası (ç. n.)

kada sonra da kilisede başına gelenleri ve kurtulmayı nasıl başardığını kısaca özetledi.

"En önemli nokta şu ki müfettiş, failler ya da en azından içlerinden bazıları hâlâ burada, Vatikan'da bulunuyorlar. Onları şefleriyle telefonda konuşurken duydum, herhalde o da şu anda Papa'nın rehin tutulduğu yerdedir. Eğer hızlı hareket edersek onları yakalayabiliriz!"

Konunun öneminin farkına varan Müfettiş Trodela, telsizini ağzına götürüp düğmesine bastı.

"Stefano, beni duyuyor musun?"

"Evet müfettiş."

"Adamlarınla birlikte derhal bazilikaya git ve şüpheli kimi görürsen tutukla."

Bu emir aygıtın öbür ucundaki adamı şaşırtmıştı.

"Bir şey mi oldu müfettiş?"

"Sus da elini çabuk tut!"

Müfettiş Trodela, daha telsizi yeni kapatmıştı ki Tomás onu kolundan tutup çekti.

"Hemen kiliseye gidelim müfettiş," dedi tarihçi aceleci bir tavırla. "Bu herifler burnumuzun dibinde iş görüyorlar! Siz de göreceksiniz ya, inanılır gibi değil!"

Trodela, Teğmen Rocco'ya doğru döndü.

"Sen ve üç adamın benimle gelin."

"Ama müfettiş, bize bu kontrol noktasından ayrılmamamız emredildi..."

"*Baciami il culo*!"[42] diye gürledi İtalyan, her zamanki İtalyanca küfürleriyle jandarmaya gözdağı vererek. "Kes sesini!" Güvenlik bariyerinde duran adamları işaret etti. "Çağır şunları da benimle gelin, bir daha yinelemeyeceğim!"

Teğmen hazır ola geçti.

"Baş üstüne müfettiş."

42 (İt.) Kıçımı öp! (ç. n.)

Bir araya toplanınca kafile yürümeye koyuldu ve Belvedere'yi hızlıca geçerek ayin çeşmesinin çevresinden dolaştılar, sonra da bazilikanın içinden geçip nihayet Santo Stefano degli Abissini Kilisesi'ne vardılar.

Hem kapının önünde park etmiş duran iki ambulans hem de kapıya asılı kırmızı haçlı beyaz bayrak hâlâ aynı yerde durmaktaydı. Görünürde hiçbir şey değişmemiş gibiydi.

"İçerideler," dedi Portekizli, binayı işaret ederek. "Sizin de gördüğünüz gibi bu sözde tıp ünitesini kamuflaj olarak kullanıyorlar. Dâhice bir fikir, öyle değil mi?"

Polis memurları ellerinde silahlarıyla dikkatlice kilisenin kapısına yanaştılar. Eyleme geçmeye hazır bir halde otomatik silahlarını kontrol ettiler. Emniyet kilitlerinin açılışının ve mermilerin kontrol edilişinin tıkırtıları duyuldu.

"Hazır mısınız?"

Küçük Beretta'sını iki eliyle birden tutan Müfettiş Trodela, Teğmen Rocco'ya sanki ilerlemesini istermiş gibi baktı.

"Hazırız," diye fısıldadı jandarma.

"Hazırız," diye doğruladı diğer adamlar, neredeyse aynı anda.

Adamlarına bir göz atıp gerçekten hazır olduklarından emin olunca teğmen, başıyla işaret verdi ve parmağı tetiğin üzerinde, elini bileğine dayadı.

"Bir... İki..."

Üç deyince Teğmen Rocco kapıyı ardına dek açtı ve peşlerinde Müfettiş Trodela ve Tomás'la birlikte jandarmalar küçük kilisenin içine doldular.

"Herkes yere yatsın!"

XXXVII

Kilisenin içinde bulunan beyaz gömlekli kadın ve erkekler oldukları yerde taş kesilmiş gibi, ellerinde onların üzerlerine doğrultulmuş tabanca ve makineli tüfeklerle sığınağın içine dolmuş üniformalı adamlara şaşkın gözlere bakakaldılar. Hayret ve dehşetin birbirine karıştığı sersemlemiş hallerine bakılırsa içlerinden hiçbiri neler olduğunu anlamıyor gibiydi.

İçlerinden ilk konuşan, boynunda bir stetoskop taşıyan, seçkin görünüşlü, kırk yaşlarında bir adam oldu.

"Neler oluyor?" diye sordu. "Kimsiniz siz?"

Müfettiş, Beretta'sını tehdit eder gibi bir tavırla ona doğrultarak emrini yineledi.

"Polis!" dedi. "Herkes yere yatsın, dedim. Derhal!"

Kilisenin içindekiler, uyarının gerçek olduğunu fark edince içine düşmüş oldukları uyuşukluktan sıyrılarak söyleneni yaptılar. Birkaç kadın korkuyla inledi, bir tanesi hıçkırmaya başladı. Herkes soğuk taşların üzerine uzanmış, silahsız olduklarını göstermek üzere titreyen ellerini havaya kaldırıyor, hiç kimse herhangi bir tehlike oluşturmuyordu.

"Ateş etmeyin lütfen!"

"*Madonna*! Bizi öldürmeyin!"

Az önce konuşan adam da yere yatmıştı ve içlerinde soğukkanlılığını koruyan bir tek o var gibiydi.

"Biz acil tıp servisiyiz," diye açıkladı. "Neden bizi yere yatırdınız?"

Adli polis sorumlusu, ekibin başı olduğu anlaşılan adama yaklaştı.

"Beni dinle, *cazzo di merda*! Kimsin sen?"

"Ben Doktor Giovanni Ferro, Santo Spirito Hastanesi acil servisinin müdür yardımcısıyım," diye kendini tanıttı kızgınlığını bastırmakta zorlanarak. "Kutsal Makam'ın isteği üzerine bugün öğleden sonra önlem amaçlı olarak buraya yerleştirildik."

Adama kuşkulu gözlerle bakan Müfettiş Trodela, elini ona doğru uzattı.

"Belgeler!"

Doktor Ferro, cüzdanını çıkarıp müfettişe verdi.

"Kimlik kartım, tabipler odası üyelik kartım ve hastane rozetim, hepsi içinde."

Müfettiş Trodela belgeleri çıkarıp hepsini teker teker kontrol etti. Kimlikler sahici görünüyorlardı ve üzerlerindeki fotoğraflar da ayaklarının dibinde yatan adamın yüzüne uyuyordu. Kuşkuyla telsizini eline aldı.

"Giulio, beni duyuyor musun?"

Bir ses ona hemen yanıt verdi.

"Kim soruyor?"

"Ben Trodela. Söylesene, Bugün Vatikan'a şey yüzünden... Yani durum yüzünden bir tıp acil servisi gönderildi mi?"

"Olumlu, müfettiş. Bu gibi durumlar için protokolde öngörüldüğü üzere, Santo Spirito Hastanesi'nden önlem amaçlı olarak bir birim göndermelerini talep ettim. Birim bazilikanın arkasında bulunan küçük bir kiliseye yerleştirildi. Bu soruyu neden sordunuz müfettiş? Tıbbi yardıma mı ihtiyaç var?"

"Yalnızca kontrol amaçlı sordum. Birimin başında kimin bulunduğunu da biliyor olabilir misin acaba?"

"Sanırım Doktor Ferro olacaktı, müfettiş. Kendisini aramamı ister misiniz?"

Bir hata, hem de ciddi bir hata yapmış olduğunun farkına varan Müfettiş Trodela derin bir iç çekti. Roma'nın en saygın hastanelerin-

den birinin acil servis ekibinin sorumlusuna silah doğrultmuş, bir de üstelik adama *cazzo di merda* demişti.

"Gerek yok."

Sonra da dönüp eliyle adamlarına her şeyin yolunda olduğunu işaret etti. Jandarmalar silahlarını indirirlerken adli polis müfettişi de hâlâ yerde yatan Doktor Ferro'ya kâğıtlarını geri verdi.

"Özür dilerim doktor," dedi utanmış ve duraksayan bir sesle. "Biz şey sanmıştık da... Yani bize denmişti ki..."

Acil tıp ekibinin sorumlusu gözle görülür biçimde öfkeli ayağa kalktı ve sert bir hareketle kimliklerini polis müfettişinin elinden geri aldı.

"Bu iş burada kalmayacak, hiç kuşkunuz olmasın," dedi buz gibi bir sesle. "Hayatım boyunca hiç böyle muamele görmedim ben." Altını çizmek için işaret parmağını havaya kaldırdı. "Hiçbir zaman hem de, duydunuz mu? Bu çirkin davranışınızdan üstleriniz de haberdar olacaktır. Gerekirse bakana kadar çıkacağım!"

Müfettiş Trodela, hınç dolu gözlerle Tomás'a baktı. Kapının başında dikilip kalmış olan Portekizli, hayret içinde karşısındakilerin gerçek doktor ve hemşireler olduğunu görüyordu. Böyle bir şey nasıl mümkün olabilirdi?

"Belki de kimlikleri sahtedir müfettiş."

Polisin gözleri öfkeyle kocaman açıldı.

"Burada sahte olan tek şey sizin kaçırılma öykünüz profesör..."

Müfettiş Trodela'nın kendisinden kuşkulanmaya başladığını görünce endişeye kapılan Tomás, hızla adımlarla Doktor Ferro'nun yanına gitti. Her ne pahasına olursa olsun bu konuyu aydınlatması gerekiyordu.

"Doktor, bir sedyeyi taşıyan iki Arap görmüş olabilir misiniz acaba?"

Doktor ona şaşkın şaşkın baktı.

"İki Arap mı? Neden söz ediyorsunuz siz?"

Doktor Ferro'nun hiçbir şey görmemiş olduğunu anlayan tarihçi, tıp ekibinin diğer üyelerine doğru döndü.

"Dışarıda sizin ekibinizden olmayan, beyaz gömlekli iki adam gören olmadı mı hiç?"

Doktor ve hemşireler ona yanıt vermeye bile tenezzül etmeden birbirlerine baktılar. Yüzlerindeki ifadeden kendilerine soru soran adamın bir psikiyatri hastanesine yatırılması gerektiğini düşündükleri anlaşılıyordu.

Müfettiş Trodela, elini Tomás'ın koluna attı.

"Profesör..."

"Bazilikada üzerime saldırıp beni buraya getirdiler!"

"Bu kiliseye mi?"

"Evet, ama... Başka bir kapıdan girdik ve beni bir çeşit depoya soktular."

"Hangi kapıdan?"

Portekizli, doğru kapıdan girmemiş olduklarını o zaman anladı. Gerçekten de kilise buydu, bundan en küçük bir kuşkusu bulunmuyordu ama adamların kendisini götürdükleri yer daha arka taraftaydı. Çok değerli olabilecek birkaç dakikayı boşa harcamışlardı. Zamanında yetişebilirler miydi?

"Gelin."

"Nereye?"

Herhalde artık çok geç kalmış olduklarını bile bile, Müfettiş Trodela'yı dirseğinden tutup çekti.

"Çabuk!"

XXXVIII

Portekizli, peşinde adli polis müfettişi ve jandarmalarla birlikte Santo Stefano degli Abissini Kilisesi'nden dışarı çıktı. Hızlı adımlarla tapınağın çevresinden dolaşarak Tomás'ın görür görmez tanıdığı bir sürgülü kapının önüne vardılar. On beş dakika kadar önce kaçmış olduğu yer burasıydı.

"Bu kapıydı işte!"

Polis memurları, az önce ana kapıda yapmış oldukları operasyonu yinelediler.

Adamlarının hazır olduğundan emin olunca Teğmen Rocco, üçe kadar saydı ve sürgülü kapıyı açarak jandarmaların ellerinde silahlarıyla kilisenin arka tarafına dolmalarına izin verdi.

"Polis!" diye haykırdı Müfettiş Trodela. "Herkes yere yatsın!"

Bu sefer mutlak bir sessizlikle karşılaştılar. İçerisi karanlık olduğu için jandarmalardan biri bir el feneri yaktı. Işık içeriyi aydınlattığında da yeni gelenler hiçbir şeye rastlayamadılar. Teğmen Rocco sonunda elektrik düğmesini buldu ve ışıkları yaktı. Oda bomboştu.

"Burada kimse yok."

Polisler içeriyi araştırdılarsa da hiçbir şüpheliye rastlayamadılar. Tomás ise diz çökmüş, yerde bir iz bulmaya çalışıyordu. İbn Teymiyye'ye diziyle vurduğu darbelerden dolayı yerde hiç olmazsa birkaç kan damlası bulabileceğini ummuştu ama hiçbir şey yoktu.

"Kaçmışlar."

Müfettiş Trodela, tam bir şey eklemeye hazırlanıyordu ki telsizi cızırdadı.

"Müfettiş, ben Stefano. Beni duyuyor musunuz?"

Stefano, Trodela'nın az önce orada bulduğu herkesi tutuklamayı emrederek bazilikaya göndermiş olduğu adamıydı.

"Ben Trodela. Dinliyorum."

"Bazilikayı araştırdık ama şüpheli bir şeye rastlamadık. Her yer boş."

"*Cazzo*! Emin misin?"

"Kesinlikle. Artık çıkıyoruz."

Müfettiş Trodela telsizini kapatıp kuşkulu gözlerle Tomás'ın yüzüne baktı. Portekizli, adli polisin sabrını artık taşırmış olduğunu anlamıştı.

"Beni dinleyin, ben hiçbir şey uydurmuş değilim," demek zorunda hissetti kendini. "Bazilikanın içinde saldırıya uğradım ve doktor kılığına girmiş iki adam tarafından bir sedye üzerinde buraya getirildim." Anlattıklarının kulağa hiç de doğru gelmediğini kendi de fark etti. Gerçeği söylüyordu aslında ama gerçek o kadar inanılmazdı ki yalanmış gibi duruyordu. "Bu gerçekten oldu, uydurmuyorum, kimse bir şey görmediyse..."

"Profesör..."

"...bu benim suçum değil ki! Beni buraya taşıdılar ve sorguya çekmeye haz..."

"Profesör!"

Bu defaki bir seslenme değil, suçlayıcı tondan bir buyruktu. Polis müfettişinin sözünü keserken ona fırlattığı bakış kuşkuya hiç yer bırakmıyordu: Bu sefer konu kapanmıştı.

"Size gerçeği söylüyorum."

Müfettiş Trodela uzunca bir süre onun yüzüne baktıktan sonra konuştu:

"Profesör Noronha, sizi tutukluyorum."

Tomás'ın ağzı hayretten bir karış açık kaldı. Adli polis sorumlusunun öyküsünün akla uzaklığı karşısında ve özellikle de tıp ekibinin önünde küçük düşmesinden sonra kendisine güveninin kalmamış olmasını anlayabiliyordu. Ancak kendisini tutuklaması aşırı, hatta tamamen ölçüsüzce tepki vermek oluyor gibiydi.

"Beni tutukluyor musunuz? Çıldırdınız mı siz?"

"Burada çıldırmış biri varsa o ben değilim profesör. Şu andan itibaren tutuklusunuz."

"Ama... Neden? Neyle suçlanıyorum?"

Müfettiş Trodela, bu ana kadar heyecanını kontrol altında tutabilmişti ama şimdi duruşma ortasındaki bir savcı gibi parmağını tarihçiye doğru uzatarak, domates gibi kıpkırmızı bir suratla bağırdı:

"Sen bir *caga cazzo*'sun[43], bir *stronzo*, bir *testa di minchia*![44] *Vai a farti fottere, pompinaro di merda*!"[45]

Tomás'ın İtalyancası aslında gayet akıcı olduğu halde, müfettişin savurduğu hakaretler öyle süratle geliyor ve öyle kabalaşıyordu ki Portekizli hepsini anlayamamıştı.

"Beni neyle suçluyorsunuz?"

"Seni otoriteye karşı gelmekle ve devam etmekte olan bir soruşturmayı engellemekle suçluyorum, seni *faccia culo*![46] Soruşturmanın geri kalanı boyunca seni zarar veremeyecek hale getiriyorum, anladın mı? *Che ti morisse la mamma!*"[47]

Omuzları çökmüş olan Tomás, pes etmişti. Madem ondan, kendisini davadan uzaklaştıracak kadar kuşku duyuluyordu, buna ne diye üzülecekti?

---

43 (İt.) Bok kafalı (ç. n.)

44 (İt.) Göt kafalı (ç. n.)

45 (İt.) Koduğumun ibnesi (ç. n.)

46 (İt.) Göt suratlı (ç. n.)

47 (İt.) Anan ölsün! (ç. n.)

"Nasıl isterseniz müfettiş. Bu işlerin hiçbirine bulaşmayı kendim istemiş olmadığımı size hatırlatırım," dedi sakince. "Yine de bana kalırsa gereksiz yere..."

"Bu kadarıyla yetineceğimi sanma, *segaiolo!*"[48] diye kükredi İtalyan müfettiş. "Böyle büyük bir krizin tam ortasında saçmalıklarınla bana zaman kaybettirdin! *Vai a farti fottere*! Şu kadarını bil ki zamanı gelince polise karşı gelmek ve soruşturmayı yavaşlatmaktan adalet önünde hesap vereceksin!"

"Ama... Ama..."

Trodela, küçümsemeyle ona sırtını dönüp Tomás'ın bir süre önce koşarak kendisini kaçıranların elinden kurtulduğu kapıya doğru yöneldi. Dışarı çıkarken de Teğmen Rocco'ya başparmağıyla Portekizliyi işaret etti.

"Götürün."

48 (İt.) Pezevenk! (ç. n.)

XXXIX

Tomás'ın tutuklanmasını bizzat Teğmen Rocco gerçekleştirdi. Kendisine atfedilen suç fazla ciddi olmadığından tarihçiye kelepçe takmadılar.

"Beni nereye götürüyorsunuz?"

"Vatikan Hapishanesi'ne," diye yanıtladı Rocco. "Jandarma merkezindedir."

Tomás'ın gözleri hayretle büyüdü.

"Vatikan'da hapishane de mi var?"

"Elbette var, dört hücreli."

"Peki genellikle kimi kapatıyorsunuz oraya?" diye sordu alaycı bir tavırla. "Günahkârları mı?"

Jandarma ona ters ters baktı.

"Çok komik..."

"Hayır, ciddi soruyorum. Bu hücrelerde kim kalıyor?"

"Genellikle oraya turistleri çarpan yankesicileri kapatırız, İtalyan adaletine teslim edilinceye kadar."

Bazilikanın çevresinden dolaştılar ve Apostolik Saray'a doğru ilerlediler. Jandarma merkezi, Papa'nın konutunun birkaç yüz metre kuzeyinde bulunuyordu. Fazla uzakta değildiler. Zaten Vatikan şehri küçücük olduğundan, sınırları içinde kalan hiçbir şey bir diğerine uzak sayılmazdı.

"Çok ciddi bir hata yapmakta olduğunuzun farkında mısınız?" dedi Tomás. "Papa'yı kaçıran adamlar buraya, Vatikan'a geri geldiler ve hâlâ burada olmaları bile mümkün. Üstelik kaçmış bile olsalar fazla

uzaklaşmış olamazlar. Hemen aramaları başlatmanız ve iğne deliğine kadar kontrol etmeniz gerekir."

"Bu benim elimde değil," diye karşılık verdi Teğmen Rocco. "Müfettiş bana sizi hapsetme emri verdi, ben de onu yerine getirmekle yetiniyorum."

"Benim bildiğim kadarıyla Müfettiş Trodela İtalyan adli polisinin müfettişi, oysa siz teğmen, Vatikan jandarma birliğindensiniz," diye hatırlattı Portekizli. "Hiyerarşik olarak sizin üstünüz değil o, dolayısıyla da onun sözünü dinlemek zorunda değilsiniz."

"Kutsal Papa Cenaplarının yokluğunda idari sorumlulukları yüklenen ve Kutsal Makam'ın en yetkili kişisi olan Kardinal Hazretlerinin emirleri, bu davada adli polisle tam bir iş birliği içinde bulunmamız yönünde," diye yanıtladı jandarma. "Müfettiş Trodela tutuklu bulunduğunuzu söylediyse tutuklusunuz demektir. Hepsi bu kadar."

Tomás yapacak hiçbir şey olmadığını anlamıştı.

Belvedere'yi de geçtikten sonra iki adam IOR'nin merkezi ile Apostolik Saray'ın önüne vardı. Santa Anna Kilisesi'nin yanından sola döndüler ve Pellegrino Caddesi'nden yukarı çıkmaya başladılar. Jandarma merkezi biraz daha ötede, San Pellegrino Kilisesi ve Osservatore Romano binalarının arkasında yer alıyordu.

Jandarma merkezinin ön taraftaki ana giriş kapısında kimseler yoktu ve bu durum Teğmen Rocco'yu şaşırtmış gibiydi.

"Ne ihmalkârlık!" dedi. "Nerede bu lanet olasıca nöbetçi?"

Binanın holüne girdiler ancak hâlâ kimseler gözükmüyordu. Sanki bina alelacele terk edilmişçesine her şey askıya alınmış gibi görünüyordu. Jandarma subayı şaşkınlık içinde çevresine bakınırken ne yapacağını da bu durumu nasıl açıklayacağını da bilemiyordu.

"Beni burada hapsetmeyi mi tasarlıyorsunuz?" diye sordu Tomás alayla. "Başımda kim bekleyecek peki? Kendim mi?"

Teğmen Rocco, neler olup bittiğini anlayabilmek için çaba harcayarak bütün odalara girip çıkıyordu.

"Anlayamıyorum, anlayamıyorum..."

O sırada hiç ara vermeksizin konuşan bir ses duydular. Jandarma merkezinin iç tarafından, tam olarak da koridorun en dibinde bulunan bir odadan geliyordu. Birden umutlanan subay, Tomás'a ardından gelmesini işaret etti. Onlar yaklaştıkça ses de gitgide daha belirgin duyuluyordu.

"...rar vermek için Konsey Başkanı, İç İşleri Bakanı'yla acil bir top..."

Sesin geldiği odaya girdiklerinde içerisinin televizyonun karşısına toplanmış olan jandarmalarla dolu olduğunu gördüler.

"Neler oluyor?" diye sordu Teğmen Rocco gözlerine inanamıyormuş gibi.

Hep bir ağızdan yükselen itirazlar onu susturdu.

"Hişşt!"

O zaman yeni gelenler de RAI'den bir habercinin sunduğu ve özel bir yayın olduğu anlaşılan programın görüldüğü küçük ekrana dikkatlerine verdiler.

"...Kutsal Papa Cenaplarının yaşamına karşı tehdit oluşturan grup IŞİD'le bağlantısı olduğunu iddia etti. Hükümet Başkanı ile İç İşleri Bakanı arasındaki bu toplantının, Papa'yı kaçırmış olan grubun bütün Batı ülkeleri hükümetlerinin Roma saatiyle gece yarısına kadar İslam Devlet halifeliğine Müslüman olmayanlar tarafından ödenecek bir vergiyi ödememeleri halinde Papa'nın kafasının kesileceğini haber veren bir bildirgeyi internet üzerinden yayınlamalarının ardından gerçekleştirilmiş olduğunu hatırlatırım. Bu..."

"*Dio mio*!" diye haykırdı Teğmen Rocco şoka uğramış gibi. "Haber yayılmaya başlamış bile!"

Tomás, yüzünde küçümseyici bir ifadeyle ona dönüp baktı.

"Ne bekliyordunuz sanki? Bu kadar gecikmiş olmasına şaşmak gerek."

Yine bir itirazlar korosu salonda dolaşmaya başlayınca sustular. Ekranda İtalyan sunucu konuşmayı sürdürüyordu:

"... Aşırı İslamcıların bu bildirgesine karşılık olarak Kutsal Makam herhangi bir yorumda bulunmadı ancak Kutsal Papa Cenaplarının sağ, salim ve güvende olduğunu doğrulamayı reddetmeleri de dikkat çekti. Bir basın sözcüsünün... Bir ba... (Haberci, kulaklığından yeni bir haber almış gibi duraksadı.) *Şu... Şu anda aldığım bir habere göre İslamcı grup internet üzerinden bir video yayınladı ve burada... Kutsal Babamız tutsak olarak görülüyor. Henüz bu..."*

"Video mu?" diye haykırdı Teğmen Rocco, yüzünü dehşetle buruşturarak. "Bir de video mu çekmişler?"

"...videonun gerçek olup olmadığı doğrulanmış değil. Öyle bile olsa biz bu videoyu yayınlayacağız, çünkü konsey başkanı ile İç İşleri Bakanı arasındaki, bildirgenin yayınlanmasıyla aşağı yukarı aynı anda duyurulan kriz toplantısı son derecede ciddi kimi gelişmeler yaşanmakta olduğunu doğrular nitelikte görünüyor. Görecekleri görüntülerin rahatsız edici olabileceği konusunda hassas izleyicilerimizi uyarıyoruz. Şimdi bu videoyu yayınlayacağız ve..."

Tomás hayret içinde küçük ekrana bakakalmıştı. Kendisine saldıran adamlardan biri, Ebu Bekir adını kullanmakta olanı, Santo Stefano degli Abissini Kilisesi'nden çıkarken "görüntüleri yollayacağını" söylememiş miydi? İçinde bir ürperti hissetti. Acaba adam bu videoyu kastediyor olabilir miydi?

Ekrandaki RAI sunucusu sustu ve üzerinde kocaman harflerle yazılmış İngilizce bir ibare bulunan siyah beyaz bir görüntü belirdi.

A message to the crusaders

("Haçlılara bir mesaj")

Görüntü silindi, ardından da bir elinde bıçak tutarak ayakta duran, yüzü siyah bir maskeyle örtülü bir adam ve önünde de geleneksel beyaz giysileri içinde yere diz çökmüş bir başkası belirdi. Salondaki bütün jandarmalar şok içinde, onu tanımışlardı.

Papa'ydı bu.

XL

Bütün jandarmaların toplanmış olduğu salonu heyecan dolu mırıltılar doldurdu. Papa'yı elinde bıçak tutan bir teröristin insafına kalmış bir halde gösteren bu sarsıcı görüntü, herkese fena halde IŞİD'in gerçekleştirdiği infazların videolarını anımsatmıştı. Bu salonda bulunan adamlardan hiçbiri ruhani önderin kaçırılmış olduğunu da, başlıca şüphelilerin İslamcılar olduğunu da bilmiyor değildi. Ancak bu bilgiye soyut olarak sahip olmak ile onu böyle bir görüntü tarafından somutlaştırılmış bir halde kendi gözleriyle görmek arasında dünya kadar fark vardı.

Bu türden videoların genellikle nasıl sonuçlandığını bilmek ise durumu daha da kötü hale getiriyordu.

"*Porca miseria*!" diye mırıldandı kaygıyla, Tomás'ın önünde ayakta duran bir jandarma. "Sizce yaparlar mı? Yani... Bu adamlar..."

Cümlesini bitirmedi çünkü gerisini söyleyemiyordu. Böyle bir olasılık akıldan bile geçirilemeyecek kadar korkunçtu gerçi ama bu jandarmanın söylemeye çalıştığı şey çoktan odadaki herkesin, hatta büyük olasılıkla bütün dünya televizyonları tarafından yayınlanmakta olduğu kesin olan bu görüntüleri gören bütün izleyicilerin de akıllarından çoktan geçmişti zaten. IŞİD'in ve bütün diğer aşırı İslamcı grupların videolarının hiç şaşmaz biçimde her zaman kurbanın kafasının kesilmesiyle sona erdiğini bilmeyen yoktu. Bu sefer de durum aynı mı olacaktı?

Papa'nın kafası da kesilecek miydi?

Herkes soluğunu tutmuşken, yalnızca gözleri görülebilen siyahlar giymiş adam İngilizce konuşmaya başladı. Jandarmaların bir araya toplanmış olduğu salona bir ölüm sessizliği çökmüştü.

"Esirgeyen ve Bağışlayan Allah'ın ve onun selamı üzerine olsun, Peygamberi'nin adıyla, ümmetin huzurunda haçlıların ruhani kılavuzu ve sahte gerçeği yayan kişi olan kâfirlerin Papa'sının Allah'ın askerlerinin merhametinde bulunduğunu açıklamaya geldim. Kâfir ülkelerin İslam'ı benimsemek ya da Allah'ın Kuran-ı Kerim'de ve Allah'ın selamı üzerine olsun, Peygamber'in doğru örneğini yansıtan sünnetinde zimmilere şart koştukları gibi, Allah'ın selamı üzerine olsun, Peygamber'in yeryüzündeki gerçek halefi olan İslam Devleti halifeliğine cizye ödemeye başlamak için bu akşam gece yarısına kadar zamanları vardır. Eğer..."

Bu sözleri duyunca Tomás sersemleyerek titredi. Bu aşırı İslamcılar, Muhammed'in yedinci yüzyılda inançlı olmayan kimselere dayatmış olduğu ayrımcı bir çeşit din vergisi olan cizyeyi Müslüman olmayan bütün ülkelerin derhal İslam Devleti'ne ödemelerini şart koşuyorlardı. Tarihçiye göre böyle bir talepte bulunmak imkânsızı istemek anlamına geliyordu. Yeryüzündeki hiçbir hükümet, uzlaşmaya varmaya istekli olsa ve Kilise'nin liderine ne kadar büyük bir bağlılık duysa da cihatçılar tarafından talep edilen bir din vergisini ödemeye hayatta razı olamazdı. Papa'yı kaçıranlar ya gerçeklikle bağlantıları tamamen kopmuş bir avuç bağnazdı ya da herhangi bir anlaşma yolu bulmaya hiç gönülleri yoktu.

Belki de her ikisi birden geçerliydi.

"...Roma saatiyle gece yarısına kadar gerçekleştirilmediği takdirde, sahte gerçeklerin savunucusunun, kardeşlerimizden birinin eliyle ve Allah'ın selamı üzerine olsun, Peygamber tarafından öğütlendiği üzere kafası kesilerek infazını internet üzerinden canlı olarak yayınlayacağız. Böylece..."

Salonu dehşet dolu bir uğultu doldurdu.

"...kâfirlerin üzerine çok büyük bir felaket çökecektir. Eğer üzerinize savaş açılmasını istemiyorsanız ya gerçek dini benimsersiniz ya da Allah'ın Kuran-ı Kerim'de ve Allah'ın selamı üzerine olsun elçisinin sünnetinde emrettiği üzere cizye ödeyerek İslam'ın üstünlüğüne ve Allah'ın yasasına boyun eğersiniz. Allah, Kuran-ı Kerim'in dokuzuncu suresinin yirmi dokuzuncu ayetinde der ki..."

Tomás, teröristin giriştiği ilahiyat söylevini dinlemektense dikkatini ekranda gördüklerini çözümlemeye çalışmaya yoğunlaştırmayı tercih etti. Papa nerede bulunuyor olabilirdi? Görüntüden fazla bir şey seçilemiyordu, yalnızca ışığa boğulmuş iki silüet ayırt ediliyor, geri kalan her şeyse karanlığa gömülüp gidiyordu.

Yine de bunun bir iç mekân olduğu tahmin edilebiliyordu çünkü hiç güneş ışığı görülmüyordu ve işin en tuhafı da Katolik Kilisesi'nin liderinin diz çökmüş olduğu yüzeydi. Sanki kırlık bir yerdeymişler gibi zemin ilkel ve çakıl taşlarıyla kaplıydı. *Gerçekten de kırlık bir yerlerdeler,* diye düşündü Tomás. İki kişiyi çevreleyen dekorun rüstik görünüşü de bununla açıklanabilirdi. Görünüşe bakılırsa İslamcı teröristler Papa'yı uzak bir yerlere, belki Roma'nın dışındaki kırsal bir alana götürmüşler ve büyük olasılıkla bu görüntüleri de orada kaydetmişlerdi. Bu koşullar altında, elde daha fazla bilgi olmadığı takdirde ruhani önderin bulunduğu yeri belirleyebilmek son derecede güç olacaktı.

Siyahlı adam sonunda sustu ve önünde başı öne eğik, diz çökmüş olarak duran Papa'nın omzuna avucuyla bastırdı. Ona konuşmasını emrediyordu. Kilisenin lideri başını kaldırdı ve gözlerini kameraya dikti:

"Petrus, ilk papa idi, ben de sonuncusu olmayayım," dedi sanki San Pietro Bazilikası'nın yüksek sunağının başında durmuş da İncil'den alıntı yapıyormuş gibi soğukkanlı ve kendinden emin bir sesle. *"Mon-*

senyör Dardozzi ve hepiniz hem benim hem de bütün insanlık için dua ediniz. İsa'nın sevgisi daima bizim kupamızdır."

Görüntü kayboldu ve yerini siyah bir ekrana bıraktı, arkasındansa RAI habercisinin heyecanlanmış yüzü yeniden belirdi:

"Güvenlik kaynaklarından elimize ulaşan son bilgilere göre bu video beş dakika kadar önce, Suriye'de bulunan bir bilgisayar tarafından yayınlanmış. Görüntüler şu anda uzmanlarımız tarafından..."

Jandarmaların toplanmış olduğu salonda muğlak bir mırıltı yayıldı. Herkes aynı anda konuşuyor, kimse kimseyi dinlemiyordu. Âdeta önemli olan ne söyledikleri değil de yalnızca konuşmuş olmaları, bu yolla içlerini bunaltan kaygıdan ve gitgide yükselen gerginlikten kurtulmaya çalışmaları gibiydi.

"Ordu!" diye bağırdı içlerinden biri. "Orduyu çağırmalı!"

"Kutsal Papa Cenaplarını kurtarmanın tek bir yolu var," diye öne sürdü bir diğeri, "İtalya'daki bütün evleri altüst etmek. Hepsini!"

"Savaş bu!"

"Bütün İtalyanları seferber etmeliyiz, dünyanın bütün Katoliklerini, Hıristiyan âleminin tamamını! Hepsiyle..."

Tomás kötü niyetli cinin artık lambadan çıkmış olduğunu anladı. Şimdi artık önemli olan, bir kasırga şiddetiyle bütün dünyada yayılmaya başlamış olan bu korkunç haberi öğrendiklerinde insanların verecekleri tepkilerin nasıl yönetilebileceğini bilmekti. Tıpkı bu jandarmaların arasında olduğu gibi ilk tepkiler hiç kuşkusuz hayret, sersemleme ve kafa karışıklığı olacaktı.

Asıl sorun bundan sonrasındaydı. Çok geçmeden milyonlarca insan San Pietro Meydanı'na akın edecek ve hiç kuşku yok ki Batı dünyasının dört bir yanında gösteriler düzenlenecekti. Tomás, hiç kimsenin IŞİD'e ayrımcı cizye vergisi ödemeyi kabul etmeyeceğinden kesinlikle emindi. Bu durumda ruhani önder infaz edilecek ve asıl

büyük tehlike de o zaman doğacaktı. Bütün dünyada toplanmış kalabalıklar ayaklanacak, yaşanacak olan kör gazap boşalması sırasında büyük Avrupa şehirlerinin banliyölerindeki Müslüman azınlıkların mahallelerine karşı şiddetli misillemelere girişilecekti.

Kargaşadan ve Avrupa'da kaçınılmaz olarak başlayacak başkaldırıdan yararlanmayı isteyen aşırı İslamcılar kışkırtma eylemlerine girişecekler ve ateşe körükle gitmek için ellerinden geleni yapacaklardı. Bu durumda banliyölerde ve hatta belki şehir merkezlerinde bile çarpışmalar görülecek, genel bir iç savaş çıkacaktı. Olağanüstü hal ilan edilecek, zorunlu ateşkes dayatılacak ve bütün Avrupa kentlerinde tanklarla askerler devriye gezeceklerdi.

Düşün, Tomás.

Tarihçi ortamdaki genel duygusallıktan kendini soyutlamak için çaba harcadı. Soğukkanlılığını koruyarak zihin açıklığıyla akıl yürütmeliydi. Bu döngüyü durdurmanın yolu ne olabilirdi? Aklı başında olan hiçbir hükümet böyle bir şantajı kabul edip de İslam Devleti'nin halifeliğine cizye ödemeye yanaşmazdı. Öyle olsa bile bu, Papa'nın kafasının kesilişini gösteren bir videonun internette dolaşmaya başlamayacağını güvence altına alamazdı. Sorunu çözmenin tek yolu Kilise'nin liderinin bulunduğu yeri verilen süre dolmadan belirleyebilmekti. Ancak bu yer nasıl bulunabilecekti?

Düşün, Tomás.

Tarihçi televizyonda yayınlanmış bilgileri yeniden aklından geçirdi ve İslamcı teröristlerin internetten yaydıkları videonun görüntülerini gözünün önüne getirdi. Bir ayrıntı kafasını kurcalıyordu. Neydi o? Burada bir ipucu bulabileceğini, gizli bir bilgiyi ortaya çıkarabilecek, üstü kapalı bir göndermeye rastlayabileceğini hissediyordu. Önce teröristin, arkasından da Papa'nın söylediklerini zihninden yineledi.

"Buldum!" diye haykırdı. "Dardozzi!"

Bunu yüksek sesle söylemiş olduğunu fark edince, bütün jandarmaların dikkatini üzerine çekmiş olabileceğinden çekinerek çevresine bakındı. Ancak salondaki hareketlilik öylesine canlıydı ki kimse bir

şey duymamıştı. Teğmen Rocco da uzaklaşmış, yüzünde şaşkın bir ifadeyle bir bilgisayarın başında yeni bilgiler edinmeye uğraşıyordu. Kimsenin Tomás'a en küçük bir ilgi gösterdiği yoktu.

Vatikan'ın yetkilileri için şu anda önceliği en sonda gelen meselenin teşkil ettiğini anlamış olan Portekizli, kendisini Papa'ya kadar ulaştırması olası olan ipucunu da aklında bulundurarak arkasını döndü ve dünyanın en doğal tavrını takınıp salondan çıktı, koridoru geçti, ardından da özgürlüğünü aslında hiç yitirmemiş bir adam olarak jandarma merkezini terk etti.

XLI

Makineli tüfeklerle donanmış bir grup karabinyerin girişinde nöbet beklediği San Pietro Meydanı'nda Tomás, Bernini sütunlarından birine sırtını dayayıp hiç istifini bozmadı; ne de olsa Vatikan'dan kolaylıkla çıkabilmeyi başarmıştı. Müfettiş Trodela'nın öğleden sonra kendisine vermiş olduğu geçiş izni kâğıdı, kontrol noktasındaki nöbetçilerin hiç güçlük çıkarmadan ona yolu açmaları için yeterli olmuştu. Şu anda herkesin zihnini başka kaygıların doldurduğu çok açıktı.

Papa'nın kaçırıldığı haberinin duyurulması ve videonun yayınlanmasının üzerinden daha ancak on beş dakika geçmişti ama şimdiden büyük meydanda gözyaşları içinde, yüzleri asık, gözleri korku dolu bir kalabalık toplanmaya başlamıştı bile. Eğer teröristler tehditlerini gerçekleştirir de kilisenin liderini öldürecek olurlarsa bütün bu inananların hali ne olacaktı? Kısa bir süre önce İtalyan ordusu Leonine Duvarları'nın çevresine zırhlı araçlar yerleştirmiş, atlı polisler bölgede devriye gezmeye başlamışlardı, öte yandan da uydu aygıtlarıyla birlikte meydana varmış olan büyük televizyon kanalları Vatikan'dan canlı yayına bir an önce başlayabilmek için hızla donanımlarını yerleştirmekteydiler. Medya sirki başlıyordu ve Tomás bu andan sonra işlerin ancak daha kötüye gidebileceğine inanıyordu.

Sütunların altında sarışın, açık renk gözlü bir kadın belirdi ve hızlı adımlarla San Pietro Meydanı'nı geçerek Bakanlıklar Sarayı'na doğru ilerledi. Televizyon ekiplerini fark edince, onlarla karşı karşıya gelmemek için yolunu değiştirdi ve meydana akın eden inançlılar kalabalığının içine karıştı.

Binanın önüne varınca çantasından çıkardığı anahtarı kilide soktu ve tarihçi de sütunun arkasından çıkıp hemen onun arkasına geçti.

"Monsenyör Dardozzi kim?"

Catherine Rauch, arkasından gelen sesi duyunca irkildi. Dönüp Tomás'la yüz yüze geldi ve yüzünde bir dehşet ifadesiyle gözlerini kocaman açtı.

"Tanrım!" diye haykırdı sanki yüreğinin düzensiz atışlarını bu şekilde kontrol altına alabilecekmiş gibi elini göğsüne bastırarak. "Beni çok korkuttunuz!"

Portekizli tarihçi kollarını kavuşturmuş, sakin sakin kadının yüzüne bakıyordu.

"Monsenyör Dardozzi kim?"

Korkusunu üzerinden atmış olan Fransız, Tomás'ın yüzüne sanki gördüğüne inanamıyormuş gibi baktı ve düşünmeye ancak şimdi başlayabilmişçesine kimsenin kendilerini görmediğinden emin olabilmek için telaşla çevresini kolaçan ettikten sonra bu defa onun içini görmeye çalışırmış gibi bir dikkatle bakışlarını yeniden tarihçinin yüzüne çevirdi.

"Tomás, ne işiniz var burada sizin?" diye sordu sesi titreyerek. "Sizi tutuklamak istediklerinden haberiniz yok mu? Müfettiş Trodela bana sizin hapse atılmanız için emir verdiğini bile söyledi."

"Bana kalırsa şu anda Müfettiş Trodela'nın başında benden daha önemli bazı dertler var, sizce de öyle değil mi?"

Sorunun yanıtı apaçık olduğundan Catherine, yanıt vermeye bile gerek duymadı. Onun yerine onu tepeden tırnağa süzmekle yetindi.

"Yardıma mı ihtiyacınız var?"

"Yalnızca sorumu yanıtlamanıza ihtiyacım var," dedi Tomás. "Monsenyör Dardozzi kim?"

Kadın şüpheci bir tavır takındı.

"Monsenyör Dardozzi mi? Böylesine trajik bir anda bana neden böyle bir soru soruyorsunuz ki? Çıldırdınız mı siz?"

"Papa'nın videosunu görmediniz mi siz?"

Fransız kadın bu soruyu duyunca titredi ve derin bir soluk alıp başını üzüntüyle iki yana salladı.

"Ne korkunç, ne korkunç!" diye mırıldandı ağır bir yürekle, sanki küçük ekrandaki görüntüler yeniden gözünün önüne gelmiş gibi. "O iğrenç videoyu televizyonda gördüğüm sırada Kardinal Hazretleriyle birlikte Papa'nın dairesinde bulunuyordum. Neler hissettiğimi hayal bile edemezsiniz! Asla bilemezsiniz! Kardinal Hazretleri de mahvoldu, tamamen yıkıldı. Videoyu oynatmaya başladıklarında hıçkırıklara boğuldu, ben de ağlamaya başladım ve... ve..."

Tomás onu kollarının arasına aldı.

"Yapmayın ama sakin olun," diye mırıldandı onu avutmaya çalışarak. "Sakin olun."

Catherine, başını onun omuzuna dayadı ve hıçkırıklar içinde yanaklarından aşağıya yaşlar süzüldü. Sonra ondan ayrıldı, kendini topladı ve gözlerinde korkulu bir bakışla yeniden adamın yüzüne baktı.

"Tanrım, Tomás, halimiz ne olacak? İnsanların televizyon kameraları önünde Papa'nın gırtlağını kesebildikleri bir dünyada halimiz ne olacak?"

Tomás onunla aynı duyguyu paylaşmıyordu, duyarsızlığından değil, yalnızca kendini duygularına teslim etmek gibi bir lükse sahip olmadığından. Birilerinin mutlaka zihin açıklığını koruması gerekiyordu ve kendisi de o kişi olmaya kesin olarak kararlıydı. Dünya bile yıkılsa o, soğukkanlılığını, düşünce berraklığını koruyacaktı.

"Biliyorum, korkunç bir şey," dedi başını sallayarak, alçak ve huzur verici bir sesle. "Hepimiz bu duruma cesaretle göğüs germek ve işin içinden çıkabilmek için elimizden gelen her şeyi yapmak zorundayız. İşte bu yüzden de sorduğum soruyu yanıtlamanız gerekiyor. Monsenyör Dardozzi kim?"

Catherine'in yüzünde yeniden bir hayret ifadesi belirdi.

"Bunu neden bilmek istiyorsunuz?"

Adam, sanki ona bir sır veriyormuş gibi başını ona doğru eğdi.

"Video yüzünden."

"Video mu?"

"Papa'nın Monsenyör Dardozzi'nin kendisi için dua etmesini istediğini fark etmediniz mi? Kim bu adam, bu Monsenyör Dardozzi kim?"

COSEA'nın sorumlusu sorunun başlangıçta düşündüğünden çok daha yerinde olduğunu şimdi anlamıştı.

"O... Burada, Kutsal Makam'da görevli rahiplerden biriydi."

"İdi mi?"

"Öldü."

"Papa da bunu biliyor mu?"

"Tabii ki!"

Tomás bir an için susup bu bilgilerin ne anlama geldiğini değerlendirdi.

"Eğer bunu biliyorsa, ne diye teröristlerin ona söz hakkı tanımış oldukları o daracık zamanı bu Monsenyör Dardozzi'den kendisi için dua etmesini istemekle harcadı? Ölmüş bir rahip Papa için nasıl dua edecek? Bu hiç de mantıklı değil."

Mükemmel bir soru, diye geçirdi içinden ruhani önderin bu isteğinin ne kadar saçma olduğunun farkına ancak şu an varan Catherine. Gerçekten de böylesine ciddi bir durumdayken ne diye ölmüş bir rahipten kendisi için dua etmesini istemiş olabilirdi ki?

Fransız kadın, Bakanlıklar Sarayı'nın girişine doğru dönüp anahtarı kilide sokarak kapıyı açtı. Binanın içine doğru iki adım attıktan sonra da hâlâ dışarıda dikilmiş bir yanıt beklemekte olan Tomás'a dönüp baktı.

"Gelin de size bildiklerimi anlatayım."

XLII

Papalık Ekonomik Hizmetler Müdürlüğü tarafından, COSEA'nın denetimini yürütebilmesi için Catherine'e verilmiş olan, Bakanlıklar Sarayı'nın dördüncü katındaki büronun terasından, San Pietro Meydanı'nda toplanmış kalabalık görülebiliyordu. Akşam artık iyice ilerlemiş, alaca karanlık bastırmak üzereydi ve yaklaşan gecenin uzun ve sıkıntılı olacağı da besbelliydi. Meydana akın eden bütün bu insanların akıllarında gece yarısı ültimatomundan başka hiçbir şey yoktu.

Bürodan içeri girince Tomás, Catherine'in kendisine göstermiş olduğu yere oturdu. Genç kadının, Papa'nın kaçırılışıyla ilgili en son gelişmeleri öğrenmek üzere açtığı televizyona baktı.

"...daki olaylar hakkında sorulan sorular üzerine Amerikan Başkanı, Fransız Cumhurbaşkanı ve İngiltere, Almanya ve Belçika'nın hükümet başkanları Kutsal Papa Cenaplarının kaçırılmasını kınayarak olay karşısındaki derin endişe ve şaşkınlıklarını dile getirdiler. İtalya ve Vatikan'a her türlü yardımda bulunmaya hazır olduklarını söyleyerek, dayanışmanın önemini vurguladılar. Pek çok Batılı hükümet de benzer tutumlar benimsedi. Amerika ve Avrupa'nın çeşitli başkentlerinden yapılan açıklamalarda hükümetler teröristlerin şantajlarına boyun eğerek İslam Devleti halifeliğine herhangi bir vergi ödemelerinin söz konusu bile olamayacağını açıkça belirttiler. Gelişmelerden, Newark'taki bir ilkokulu ziyareti sırasında haberdar edilen ABD Başkanı..."

Her ne kadar şaşırtıcı olmasa da haberler iç açıcı nitelikte de değildi. Teröristlerin tamamen mantık dışı olan talepleri düşünüldüğünde olası ve hatta neredeyse kaçınılmaz bir şekilde Batılılar boyun eğmezlerse, Roma saatiyle gece yarısında Papa'nın kafasının gerçekten kesileceğinden ve infazının görüntülerinin internet üzerinden hızla yayılacağından kimse kuşku duymuyordu.

Derinden endişeli olan Catherine, kumanda aletini eline alıp sesi kapattı.

"Kusuruma bakmayın ama bunları daha fazla dinleyemeyeceğim..."

Sessiz görüntüler ekranda akmaya devam ederken Fransız kadın ayağa kalkıp koridordaki kahve makinesine doğru yürüdü. Tomás oturduğu yerden makinenin çalıştığını ve biraz sonra da kahvenin hazır olduğunu haber veren ıslığını duydu. Catherine çok geçmeden geri gelip ona dumanı tüten bir fincan uzattı ve geçip yerine oturduktan sonra da kendi kahvesine üflemeye koyuldu.

Portekizli saatine baktı, zaman sayılıydı ve yanıtlara bir an önce ihtiyacı vardı.

"Bana Monsenyör Dardozzi'nin kim olduğunu hâlâ söylemediniz."

Durumun acilliğini kavramış olsa da bu konudaki bilgilerinin krizin çözülmesine nasıl katkıda bulunabileceğine hiç akıl erdiremeyen Catherine, fincanını masasının üzerine bırakıp Tomás'ın yüzüne baktı.

"Renato Dardozzi, İtalyan telekomünikasyon şirketinde çalışan bir mühendisti," diye açıkladı. "Kendini dine adaması yaşamının geç aşamalarında olmuştu. Yanılmıyorsam rahip olmaya elli bir yaşında karar vermiş. 1973 yılında kiliseye kabul edilmiş. Arkadaşları arasında Kardinal Agostino Casaroli ve..."

"Hangi Casaroli bu? Papa II. Ioannes Paulus'un Devlet Bakanı olan mı?"

"Ta kendisi."

Tomás etkilenmiş gibi bir ıslık çaldı.

"Anladığım kadarıyla bu Dardozzi'nin sağlam bağlantıları varmış! Bana öyle geliyor ki Kardinal Casaroli'nin Kutsal Makam hiyerarşisi

içindeki en önemli ikinci merciye atanmış olması ona da kimi kapıları açmıştır?"

"Hem de nasıl!" diye başını salladı Fransız. "Hatta Monsenyör Dardozzi, Kardinal Casaroli'nin danışmanı oldu. Bundan kısa süre sonra da Ambrosiano Bankası skandalı patlak verdi. Bu olayı hatırlıyor musunuz?"

"Nasıl unuturum? Çok bilinen bir skandaldır bu. O dönemde Marcinkus adında bir madrabaz tarafından yönetilen Vatikan Bankası'na ciddi zarar vermişti. Neden sordunuz?"

Bu iyi bir soruydu ama Catherine hemen yanıt vermedi. Fincanını eline alıp bir yudum kahve içti. Fincanı yeniden masaya bıraktıktan sonraysa gülümsedi ve yeniden Tomás'ın yüzüne baktı.

"Çünkü Monsenyör Dardozzi'nin de adı bu olaya karışmıştı."

Tomás'ın gözleri büyüdü.

"Ciddi misiniz? Marcinkus'un dalaverelerine mi bulaşmıştı?"

COSEA'nın şefi koltuğunda doğruldu ve adama doğru eğildi.

"Hiç de değil," diye açıkladı. "Ben bu olayı fazla ayrıntılı olarak bilmiyorum ama bildiğim şu ki Ambrosiano Bankası bombası Papa II. Ioannes Paulus ve Devlet Bakanı Kardinal Casaroli'nin ellerinde patladı. Bilin bakalım Casaroli bu pisliği temizlemekle kimi görevlendirdi?"

"Monsenyör Dardozzi'yi mi?"

Catherine gülümsedi.

"Aynen."

"O halde adamımız bir sahtekâr değil."

Kadın başını iki yana salladı.

"Hayır."

"Peki ama Monsenyör Dardozzi'ye tam olarak nasıl bir sorumluluk yüklenmişti?"

"Altı üyeden oluşan ve görevi Ambrosiano Bankası'nın batmasının yarattığı mali felaketin sorumlularını belirlemek olan bir İtalyan Vatikan ortak komisyonuna katılmak üzere seçildi. İflasını ilan etmiş

olan bankanın alacaklılarına yüksek tutarlarda tazminatlar ödenmesine izin veren Monsenyör Dardozzi ile birlikte Vatikan'ın iki üyesi daha oldu. Monsenyör Dardozzi, Kardinal Casaroli'ye gönderdiği bir memorandumla, Devlet Bakanı'nın dikkatini IOR'nin İtalyan ve yabancı bankalardaki varlıklarına el konması konusunda ciddi bir risk bulunduğuna çekti. Böyle bir şey de çeşitli Katolik dinî örgütlerinin IOR'ye yapmış oldukları yatırımların yitirilmesi anlamına gelecekti."

Böyle bir durumun yaratacağı sonuçları anlamış olan Tomás, sanki eli tutuşmuş gibi onu hızla silkeledi.

"Aman Tanrım..."

"Hepsi bu kadar da değil," diye ekledi Fransız. "Monsenyör Dardozzi bu akıl yürütmeyi bir adım daha ileri götürerek ortaya çıkarılmış olan her türlü yasa dışı operasyondan IOR'nin sorumlu tutulabileceğine ve Ambrosiano Bankası başkanının yalnızca kendisine verilen emirleri yerine getirmekle yetinmiş olduğu sonucuna varılabileceğine de işaret etti."

"Gerçekten mi?"

"Gerçek bu. İşlerin tahmin edilebileceğinden de kötü durumda olduğunu gördüm."

"Bu sonuçların Vatikan'da bir bomba etkisine neden olmuş olduğunu sanıyorum."

"İşte bu yüzden Kutsal Makam hiç ses çıkarmadan tazminatları ödedi. Skandalı önlemenin tek yolu buydu. Dahası, Vatikan'ı yıkıma sürükleme tehlikesi oluşturan mali sisteminin ortasındaki kocaman açığı doldurmak da kaçınılmaz hale gelmişti."

Tomás skandalın ayrıntılarını iyi bildiğinden bakışlarını televizyon ekranına çevirmişti. Görüntüler sessiz olarak akmaya devam ediyordu. Sunucu, çeşitli dünya liderlerinin yaptıkları açıklamaları aktarmaktaydı. ABD Başkanı'nın Newark'taki ilkokulda verdiği demeçten bir bölümün ardından, Elysée Sarayı'ndaki bürosunda konuşan Fransız Cumhurbaşkanı göründü, sonra bir ziyaret için Budapeşte'de bulunan Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri, İstanbul'daki Sultan Ah-

met Camii'de bir imam, Downing Caddesi 10 Numara'nın önünde İngiltere Başbakanı...

Portekizli adam, Catherine'in yüzüne baktı.

"Daha başka ne var?"

Kadın omuzlarını kaldırdı.

"Monsenyör Dardozzi hakkında mı? Bütün bildiğim bu kadar."

"Ancak bunlar Papa'nın videoda neden Monsenyör Dardozzi'nin kendisi için dua etmesini istediğini açıklamıyor..."

"Doğru," diye kabul etti Fransız denetçi. "Ancak benim de bu adam hakkındaki bilgilerim bundan ibaret."

Tomás, çenesini avucuna dayamış düşünüyordu. Catherine'in az önce kendisine açıkladığı, Dardozzi'nin Ambrosiano Bankası skandalının çözülmesi sırasında oynamış olduğu rol ile Papa'nın bu ölmüş din adamından söz etmesinin nedenleri arasında nasıl bir bağlantı kurulabilirdi? İlk bakışta hiçbir bağ yok gibiydi. Yine de genç kadının bilmediği başka bir ayrıntı daha olmalıydı... Ya da belki bilip de söylemediği...

"Monsenyör Dardozzi hakkında daha fazla bilgiyi nasıl edinebilirim?"

"En ufak bir fikrim yok."

"COSEA'nın Vatikan'ın hesapları üzerinde yürüttüğü denetim sırasında onun hakkında hiçbir şey bulunmadı mı?"

Fransız kadın yanıt olarak televizyonun yanında duran çekmeceli bir dolabı işaret etti.

"Dosyalarımızı gözden geçirmek ister misiniz?"

Kadının fazla ısrar etmesine gerek kalmadı. Soruşturmasının bir çıkmaza saplanmış bulunduğunun farkında olan Tomás, hemen ayağa kalkıp televizyona da dalgınca bakarak dolaba yaklaştı. Ekranda kalabalıktan kapkara olmuş San Pietro Meydanı'ndan canlı olarak aktarılan görüntüler vardı. Yerlere diz çökmüş inançlılar, Papa'nın fotoğraflarını taşıyan, gözleri yaşlarla dolu, ellerindeki haçları havaya kaldıran insanlar, ruhani önderin bir an önce serbest bırakılmasını

isteyen elde yazılmış pankartlar, başları önüne eğik, gözleri kapalı dua eden rahibeler ve sivil vatandaşlar, güvenlik kordonları oluşturan polisler, kalabalığın arasında gezinerek röportajlar yapan haberciler... Kocaman insan kütlesi gitgide büyümekteydi.

Ekranın alt kısmını kaplayan şeridin üzerinde dev harflerle "Papa kaçırıldı" yazıyor, bir köşedeyse dijital bir saatin rakamları akıyordu.

Gece yarısına doğru geri sayım başlamıştı.

XLIII

Birinci çekmecedeki dosyaların içinden ilginç bir şey çıkmadı. Elektrik, su, gaz ve benzin gibi Kutsal Makam'ın gündelik harcamalarının faturalarıyla doluydu. Tomás bütün bu belgelere şöyle bir göz atınca bu bitmek bilmez ıvır zıvırın hepsini ayrıntılı olarak incelemekle görevli olan denetçilerin yerinde olmadığı için minnet duydu. Aynı zamanda, bütün bunları uykuya dalmaksızın okumayı başarabildiği için Catherine'e karşı da belli bir hayranlık hissetti.

Dosyaları yeniden ilk çekmeceye yerleştirdikten sonra ikinciye geçti ve dosyaların başlıklarını okuyunca az kalsın bayılacaktı. İlk dosyanın üzerinde "Envanter" yazıyordu. İçinin umutsuzlukla dolduğunu hisseden tarihçi, dosyayı açabilmek için biraz cesaret ve enerji toplayabilmek amacıyla ciğerlerini doldurdu. Az önce baktıkları gibi yine hepsi birbirinden uyku verici kim bilir kaç dosyayla daha karşılaşmak üzereydi?

"Neler oluyor?"

Catherine'in sorusunu duyunca başını kaldırdı.

"Ha?"

Fransız kadın kumanda aletini almış, sesi açıyordu. Habercinin sesi biraz sonra gayet belirgin olarak duyuldu.

"...tüler kısa süre önce Disneyland'de meydana gelen saldırıya ait. Görüntüleri bir Amerikalı turist cep telefonuyla kaydetmiş ve patlamanın gerçekleştiği an da görülebiliyor."

Tomás elindeki dosyayı bırakıp televizyonun karşısına geçti.

"Disneyland'de saldırı mı olmuş?"

Görüntüler çok net olmasa da altı yaşlarında bir kız çocuğu, küçük atların üzerine binmiş çocukların dönmekte oldukları bir atlıkarıncanın önünde patlamış mısır yerken görülebiliyordu. Atlıkarıncaya ait olması gereken sürekli ve kendini yineleyen bir müzik duyuluyor ve bir erkek sesi çocuğa telefona bakarak gülümsemesini söylüyordu. *"Look at daddy,* diyordu baba, *Daisy, smile to me. Come on, honey. Smile. Daddy is gonna..."*[49] Tam o sırada gri bir leke ekranı kapladı ve cep telefonunun ses alıcılarını dolduran bir gürültü duyuldu. Görüntü sarsılmaya başladı ve aynı anda telaşlı çocuk ve kadın çığlıkları koptu, Daisy'nin babası, *"Oh my God ! Oh my God!"*[50] diye bağırıyordu. Görüntü birkaç saniyeliğine sabitlendi ve atlıkarınca ile üzerinden sendeleye sendeleye inmekte olan çocukları çevreleyen bir toz bulutu görüldü, *"Honey, you're alright?"*[51] içlerinden birçoğunun giysileri yırtılmış, yüzleri kana bulanmıştı. *"Where's mummy? Where's mummy?"*[52] Dehşet ve telaş çığlıkları bir cehennem kakofonisi içinde giderek çoğalıyor, farklı dillerde konuşan çok sayıda insan endişeli seslerle haykırıyordu. Neler olduğunu anlayamadan şaşkın şaşkın ağlaşmakta olan çocuklar görülüyor, küçük bir kız *"Mamãe!"*[53] diye haykırıp duruyordu. Sonra yine çığlıklar, ağlamalar ve kargaşa...

Ekranda yeniden sunucunun yüzü belirdi.

"Saldırıyı IŞİD'le bağlantılı bir hareket olan Ceyş El-Sahabe'ye mensup olduğunu söyleyen bir kişi telefonla üstlendi. Ayrıca İngiltere'deki Stonehenge'de de ateş açıldığı bildirildi. Yün maskeler giymiş, ellerinde IŞİD'in siyah bayraklarını taşıyan adamlar Neolitik anıtı ziyaret etmekte

49 (İng.) Babana bak. Daisy, gülümse bana. Haydi tatlım, gülümse. Baban birazdan... (ç. n.)

50 (İng.) Aman Tanrım! Aman Tanrım! (ç. n.)

51 (İng.) İyi misin tatlım? (ç. n.)

52 (İng.) Annem nerede? Annem nerede? (ç. n.)

53 (Por.) Anne (ç. n.)

olan turistlere, 'Allahu ekber' ve 'Kâfir ve putperestlere ölüm' çığlıkları arasında ateş ettiler. En az bir ölü ve iki hafif yaralının..."

Catherine bütün bunları şaşkınlık ve dehşet içinde, bir eli ağzında izlemişti.

"Tanrım!" diye haykırdı. "Saldırılar dört bir yana yayılıyor!"

"Bu da planın bir parçası," dedi Tomás karamsar bir şekilde. "Hepsi aynı günde. Papa'yı kaçırıyorlar, Disneyland'de oyun oynayan çocukların ortasında bomba patlatıyorlar, tarihî bir yerde turistlere ateş açıyorlar... Bunlar rastlantı olamaz."

Ekranda yeni görüntüler belirmişti.

"Hişşt, dinleyin."

"*...ba, Bosna-Hersek'teki Mecugorye Katolik Kilisesi'nin yakınlarında patladı. Kiliseyi ziyaret etmekte olan beş Hırvat vatandaşı öldü, on iki kişi yaralandı. Saldırıyı üstlenen IŞİD'e bağlı bir grup, İslam'ın Balkanlardan başlayarak eskiden sahip olduğu bütün toprakları geri alacağını ve...*"

Tomás başını iki yana salladı.

"Aman ne güzel..."

"Mecugorye, Bosna'da Meryem Ana'nın çocuklara görünmüş olduğu yer değil miydi?"

"Çok doğru."

Catherine gözlerini televizyondan hiç ayıramıyor, olan bitenlerin ne anlama geldiğini çözmeye uğraşıyordu.

"*...Meryem Ana, 1981 yılında Mecugorye'de göründüğü sırada on civarında kehanette bulunmuştu,*" diyordu bir muhabir ekrana verilmiş olan arşiv görüntüleri üzerine, saldırıya uğramış olan tapınağın önemini açıklayarak. "*Altı çocuktan yalnızca üçü Meryem Ana'nın mesajı konusunda ipuçları vermiş, kehanetlerden son üç tanesinin hayatlarında*

gördükleri en korkunç şeyler olduğunu ve eğer bütün dünya Katolik dinini benimsemezse üçüncü sırın insanlık tarihinin en karanlık devirlerinden birinin başlangıcını oluşturacağını açıklamışlardı. Her ne kadar Kilise, Mecugorye'yi Katolikler için bir hac yeri olarak kabul etmiş olmasa da bugüne dek yirmi milyondan fazla insan burayı ziyaret etti ve..."

"Ah, olamaz!" diye inledi kadın. "Sakın bana Mecugorye'deki Meryem Ana'nın da Papa'nın ölümü ve bütün bu olayların kehanetinde bulunmuş olduğunu söylemeyin..."

"Bunu bilemiyoruz. Çocuklar Meryem'in kendilerine gösterdikleri kehanet hakkında fazla bir şey söylememişler."

Catherine ürperdi.

"Bu insanlar dinî bir hac alanına saldırıyorlar, tarihî bir anıtı ziyaret edenlerin üzerine ateş açıyorlar, çocuklarla dolu bir eğlence parkında bomba patlatıyorlar... Tanrım! Bunca insan için kutsal olan bu yerlere şiddet ve ölüm saçarak ne yapmaya çalışıyorlar?"

"Apaçık değil mi? Batı'yı kışkırtmak istiyorlar. Şurada bir bomba patlatarak, burada insanların üzerine saldırarak, orada bir katliam yaparak, üstelik hepsi aynı anda... Bütün bu vahşetin son perdesi, günün doruk noktası da Papa'nın internet üzerinden canlı yayınlanacak infazı olacak. Amaç Batı'yı zincirlerinden boşanacak derecede heyecanlandırıp kendi ülkelerindeki Müslüman topluluklarına saldırmalarını sağlamak."

"Ama bu savaş demek..."

"Kesinlikle. IŞİD'e bağlı olan gruplar Avrupa'yı ateşe ve kana bulayarak İslam'ı bütün dünyaya yayacak olan büyük bir cihat başlatmak istiyorlar. Ne eksik ne fazla."

Fransız kadın gözlerini yumup bunalmış gibi başını önüne eğdi.

"Bir kâbus bu," diye mırıldandı. "Tam bir kâbus. Böyle bir şey nasıl mümkün olabilir?"

Tarihçi çaresizce içini çekti. Cihatçıların planı kötü bir Hollywood filminin senaryosu gibi işlemekteydi ve kimsenin elinden olaylara

seyirci kalmaktan başka yapabilecek hiçbir şey gelmiyordu. Tomás, bu sonucu sorgular, hatta reddeder gibi yerinde doğruldu. Kimsenin elinden bir şey gelmiyordu ha? Yanlış! Onun elinden bir şeyler gelebilirdi. Hiç olmazsa deneyecekti.

Daha fazla zaman yitirmeden bir süre önce elinden bıraktığı "Envanter" başlıklı dosyaya geri döndü ve yeniden içini karıştırmaya koyuldu. Bütün bu fatura, fiyat teklifi ve hesap pusulalarının arasında bir ipucu, onun önünde yeni bir yol açabilecek bir iz bulmayacağı ne malumdu? Ama nasıl bir ipucu? Kutsal Makam bürokrasisinin kayıtları onun nasıl olup da Papa'ya ulaştıracaktı? Yoksa bir serabın peşinden mi koşuyordu?

Vazgeçmek üzereydi ki ruhani önderin videoda göndermede bulunduğu Monsenyör Dardozzi hakkında bilgi araması gerektiği çünkü böyle bir göndermenin nedensiz olamayacağını hatırladı. Eğer Papa bir ölüden kendisi için dua etmesini istediyse aslında bununla gizli bir mesaj iletmeye çalıştığına hiç kuşku yoktu. Ama bu mesaj neydi? Monsenyör Dardozzi'yi bu kadar özel kılan şey ne olabilirdi? Papa'nın kaçırılması ile Ambrosiano Bankası skandalı arasında nasıl bir ilgi vardı? Ruhani önder gerçekten de bu skandala mı atıfta bulunuyordu? Yoksa Tomás'ın gözünden kaçan başka bir husus mu vardı?

Tarihçi, bir yandan "Envanter" dosyasını karıştırırken, bir yandan da kendi kendine bu soruları sorup duruyordu. Papa'nın Dardozzi'nin adını anmış olmasının mutlaka bir anlamı vardı ama onu görmeyi bir türlü başaramıyordu. Belki de en iyisi bir an durmak ve biraz geri çekilerek her şeyi en başından itibaren sakince yeniden gözden geçirmekti çünkü belki de böylece ortada başka bir...

Bakmakta olduğu sayfaların üst kısmında yer alan bir logo düşüncelerini dağıttı.

"Bak şu işe..."

Catherine onu duymuştu.

"Ne oldu?"

Tomás elindeki dosyayı ona gösterdi.

"Bu dosyada Vatikan Bankası'na ait malların bir envanteri bulunuyor."

Fransız kadın dosyanın hangisi olduğunu anlayınca konuya daha fazla dikkat vermeyerek küçük ekranda akmakta olan görüntülere geri döndü.

Bütün bu belgelerin arasında, Din İşleri Enstitüsü, IOR'ye ilişkin bir dizi kâğıt bulmak Tomás'ın merakını uyandırmıştı. Az önce Catherine ona, Monsenyör Dardozzi'nin, Ambrosiano Bankası skandalının ardından IOR içinde bazı görevleri üstlenmiş olduğunu söylememiş miydi? Şimdi de karşısına aynı IOR'nin mallarının dökümünü içeren bir dizi defter çıkmıştı işte.

Uyanmış merakıyla kâğıtların her birini arka arkaya inceledi. Çok çeşitli alanlarla ilgiliydiler: taşınır, taşınmaz mallar ve büro gereçleri, eski işletmeci ve memurlar, IOR'nin tesislerinde sergilenen sanat eserleri, kuruma ait otomobiller.

Geri dönüp üçüncü defteri daha büyük bir titizlikle incelemek istedi.

"Burada eski işletmeci ve memurlarla ilgili belgeler görüyorum," dedi. "Nedir bunlar?"

Catherine televizyonun başından kalkıp onun yanına geldi.

"Gösterin bakayım."

Portekizli ona dosyayı uzattı ve COSEA'nın şefi de kâğıtları gözden geçirdi. Onları incelerken bir süre hiç ses çıkarmadı. Sonunda şu açıklamayı yaptı:

"Bunlar, IOR'nin eski üyelerinin kurumdan ayrılırken şu ya da bu nedenle burada bırakmış oldukları malların bir dökümünü oluşturuyor. Bu belgeleri atmaktansa saklamayı tercih ettik. Bu döküm de onun hesabını gösteriyor."

Catherine sanki içeriğinin hiçbir önemi yokmuş gibi bir kayıtsızlıkla dosyayı ona geri verdi. Tomás da bu konuda onunla aynı fikirde olduğundan dosyayı kapatıp çekmeceye geri koymaya hazırlanıyordu. Ancak bir an duraksadı. Neden her şeyi gerçekten incelemesindi ki?

Dosyayı yeniden açıp üçüncü defteri buldu. Tek bir satır atlamadan, hızlıca ve titizlikle hepsini inceledi. İngilizler, "Şeytan ayrıntıda gizlidir," derlerdi ve Tomás da bu konuda onlara katılıyordu. Kim bilir, belki de...

Beşinci sayfanın ortasında, gözlerinin önünde aradığı ismi görünce olduğu yerde kalakaldı. Bu adın böyle beklenmedik şekilde belirivermiş olması bir yandan kestirilebilir bir şeydi ama bir yandan da tuhaf bir his veriyordu.

"Renato Dardozzi!"

XLIV

Ambrosiano Bankası skandalı sonrasında IOR içinde temizlik yapmış olan rahibin adı Catherine'in dikkatini çekti. Fransız kadın, bir kere daha gözlerini ekrandan ayırarak nereye varmak istediğini anlamamış gibi soran bakışlarla Tomás'a döndü.

"Dardozzi mi? Evet, ne olmuş?"

Portekizli, baktığı dosyanın bir sayfasını işaret etti.

"Burada işte! Görüyor musunuz? Renato Dardozzi!"

Denetçiler ekibinin şefi bir kere daha yaklaşıp Dardozzi'nin adının yazılı olduğu satıra baktı.

"Doğru. Monsenyör Dardozzi öldüğünde IOR'deki dolaplarının boşaltılması gerekmişti. Sorun şuydu ki burada bulunanları teslim alabilecek hiç kimsesi yoktu ve biz de onları atmak istemedik. Bu yüzden de her şeyi toplanıp saklandı. Eşyalarının envanterde görülüyor olmasının nedeni bu işte. Gayet normal bir şey bu."

Kadın bu keşfe de hiçbir özel anlam yüklememişti ama Tomás, henüz bu dosyayı kapatmaya hazır değildi. Ne kadar önemsiz olursa olsun en küçücük bir ipucu bile görmezden gelinemezdi.

"Peki Monsenyör Dardozzi'nin eşyaları nerede tutuluyor?"

COSEA'nın şefi dosyayı eline alıp IOR'nin eski işletmeci ve memurlarının belgelerinin dökümünü içeren deftere baktı. Yüzünde bir şaşkınlık ifadesi belirdi.

"Ah!"

"Ne var?" diye sordu hayretle kadının birden meraklanmış olduğunu fark eden Tomás. "Ne buldunuz?"

Catherine, Monsenyör Dardozzi'nin adının sağ tarafına basılı olan bir simgeyi işaret etti.

"Şunu görüyor musunuz? Bu, Papa'nın mührüdür."

"Öyle mi?" dedi Tomás şaşırmış gibi. "Burada ne işi var onun?"

"Papalık mührünün ne demek olduğunu biliyorsunuz, değil mi?"

"Tarihçi olarak çalışmalarımda papalık mühürleriyle sıkça karşılaşmışımdır hanımefendi. Hatta bir keresinde ipek kordonlarla süslü olan son derecede önemli bir örneğini de incelemişliğim vardır. Neden söz ettiğimi anlıyorsunuz ya?"

"Evet, ama papalık mühürlerinin ne işe yaradığını da biliyor musunuz?"

"Papanın çok büyük bir değer verdiği ve onayladığını göstermek istediği belgelerde kullanılırlar. Bütün tarihçiler bilir bunu."

Kadın onun yüzüne, sanki papalık mührünün bir envanterde bulunması çok büyük bir gizemmiş gibi esrarengiz bir edayla baktı.

"Doğru, ama bu durumda Kutsal Papa Cenaplarının bu belgelerin mühür altına alınmasını emretmiş olduğunu gösteriyor." Dudağını büktü. "Bu hiç de mantıklı değil."

"Neden ki? Alışılmadık bir şey mi bu?"

"Öyle tabii."

"Papalık mühürlerinin benim bilmediğim başka bir işlevi daha mı var?"

"Şey yani... Sizin sözünü ettiğiniz durumlarda kullanılırlar elbette, özellikle de bir belgeye özel bir kapsam kazandırmak ya da Kutsal Papa Cenaplarının onu onayladığını göstermek için, ancak bu örnekte kullanılmış olmasının nedeni ancak..."

Sanki keşfetmiş olduğu şeyin anlamını kavramaya çalışıyormuş gibi sustu.

"Ancak ne?"

Fransız kadın istemeden adamın merakını bilemiş olduğunu fark edince kızardı. Cümlesini bitirmesi gerektiğini hissediyordu ama eğer bunu yaparsa da onun kuşkularını iyice artırmış olacaktı.

"Ancak... Neyse, bir şey yok."

"Söyleyin," diye üsteledi adam. "Nedir?"

"Yok, bir şey yok..."

Tomás, kadının yüzüne pes etmeye hiç de niyetli olmadığını gösteren iyice ciddi bir ifadeyle baktı.

"Bakın Catherine, Papa'nın yaşamı tehlikede." Eliyle bürodaki televizyonu işaret etti. "Adamların onu kaydettikleri görüntüde Monsenyör Dardozzi'den söz etmeyi tercih etti. Söz konusu kişi ölmüş olduğuna göre bu ancak bize vermek istediği bir ipucu olabilir. Bu yüzden de onun peşinden gitmeliyiz, anlıyor musunuz? Ve bu ipucu da bizi bu belgelere götürdü. Çok önemli de olabilirler hiçbir anlamları da olmayabilir, orasını bilemiyorum. Ancak denemek zorundayız ve zamanımız da daralıyor, çünkü kimi zaman en küçük şeyler sonradan hayati önem kazanabilir." Sesindeki kararlılığı yitirmeden tonunu yumuşattı. "Şimdi her ne biliyorsanız bana anlatın lütfen ve sakın masal anlatmaya da kalkmayın. Kilisenin liderinin ve onunla birlikte pek çok insanın daha canı söz konusu!"

"Ben..."

Tomás kadının yüzüne, bir sanığa son bir şans daha tanıyan bir yargıç gibi baktı.

"Elimizdeki belgeler arşiv amaçlı olduğuna göre, Papa'nın bu kâğıda mührünü basmaya karar vermiş olması ne anlama geliyor?"

Catherine içini çekti. Gerçekten de video göz önünde bulundurulacak olursa bu, Papa'nın Monsenyör Dardozzi'nin adını neden anmış olduğunu anlamak için hayati bir unsur olabilirdi. Kâğıdın üzerine basılı mührü işaret etti.

"Daha önce de dediğim gibi, Papa mührünü çeşitli durumlarda kullanabilir. Elimizdeki vakada bana kalırsa Kutsal Papa Cenapları

mührünü, söz konusu belgenin... kimse tarafından görülmesini istemediği için basmış olmalı."

Tomás cam gibi gözlerle Catherine'e bakarak, kadının kendini düzgün ifade edip etmediğini ya da kendisinin onu doğru duyup duymadığını düşündü.

"Yani bu, Papa'nın Monsenyör Dardozzi'nin çekmecelerde bulunan belgelerini görmüş olduğu anlamına mı geliyor?"

"Evet, onları görmüş."

Catherine'in bu soruyu yanıtlayan ses tonundan Tomás'ın yaptığı yorumun doğru, ancak eksik olduğu anlaşılıyordu.

"Onları görmüş ve sonra da gizli kalmaları gerektiğine karar vermiş, öyle mi?"

Kadın, başını hafifçe sallayarak bunu doğruladı.

"Aynen böyle."

O zaman tarihçi doğru iz üzerinde olduğundan emin oldu. Her şey birbirine uyuyordu. Şu ya da bu nedenle Papa, onların dikkatini Monsenyör Dardozzi'nin üzerine çekmeyi istemişti. Ama neden? Renato Dardozzi'nin yaşamında onlara ışık tutabilecek ne vardı ki? Acaba Katolik Kilisesi'nin lideri onları, üzerine mührünü basmış olduğu bu dosyalara doğru yönlendirmeyi mi istemişti?

"Belgeler nerede saklanıyor?"

"Şey... Sanırım IOR'de."

"O halde oraya gitmemiz gerek."

Kadın, sanki çok gülünç bir teklifte bulunmuş gibi ona soran gözlerle baktı.

"Şimdi mi?"

"Evet, şimdi. Bir sorun mu var?"

"IOR kapalıdır."

"Açamazlar mı?"

"Yani siz... Hakkınızda bir tutuklama emri bulunduğunu unutuyor gibisiniz. Önce Kardinal Hazretlerini görüp ona her şeyi an-

latmamız gerekecek. Sonra Kardinal Hazretleri, IOR'nin başkanıyla temasa geçecek ki, bildiğim kadarıyla o şu an Roma'da bulunmuyor, sonra da ondan..."

"Böyle yapacak olursak çoktan sabah olmuş olacak," diye kadının sözünü kesti sabırsızlanmakta olan Tomás. "Neden Vatikan Bankası'nın girişini zorlamıyoruz?"

"Girişi mi zorlayacağız?"

Tarihçi ona saatini gösterdi.

"Saatin farkında mısınız? Gece yarısına ne kadar az kaldığını görüyor musunuz? Zaman daralıyor ve daha bizim yapacak bir sürü işimiz var. Vatikan Bankası'na girmek, Monsenyör Dardozzi'nin bırakmış olduğu belgeleri bulmak ve onları okumak zorundayız. Yitirecek hiç zamanı olmayanlar için bu hiç de az iş sayılmaz. Bazı aşamaları atlamamız gerek. Bankayı soymak işimizi hızlandıracaksa ne yapalım? Soyacağız o zaman!"

Kadın başını iki yana salladı.

"Bu o kadar da basit değil," diye karşılık verdi çılgınca işler yapmaya hiç de niyeti olmadığını gösterecek kadar kararlı bir şekilde. "IOR'nin güvenlik sistemi kusursuzdur. Gidip de kapıyı zorlamak yetmez! Hayır, o iş böyle yapılmaz."

"Nasıl yapılır peki?"

Catherine, Vatikan şehrinin bir haritasının asılı olduğu bir duvara yaklaştı.

"Sizin de bildiğiniz gibi IOR, şurada bulunuyor," dedi, Apostolik Saray'ın yakınlarındaki bir noktayı göstererek. "Oraya girmemiz ancak V. Sixtus avlusundan geçerek mümkün olur. Giriş günün yirmi dört saati jandarmalar tarafından kontrol edilir. İçeride birkaç kasa bulunuyor. Bekçileri atlatabilmeyi başarsak bile ki başaramayız, kasaların şifrelerini bilmemiz gerekir. Siz de takdir edersiniz ki bu, birkaç saatte yapılabilecek bir iş değil."

Tomás çenesini sıvazladı. Soygun, çaresizce bir eylem olacaktı ama gözle görünen gerçeği kabul etmesi gerekirdi ki tamamen de

gerçek dışı bir fikirdi bu. Böyle bir operasyon aylar süren bir hazırlık gerektirirdi. Son anda uydurmayla yapılacak her türlü girişim başarısız olmaya mahkûmdu.

"Tamam o zaman, Kardinal Hazretlerine başvurmamız gerekecek," diye boyun eğdi. Dosyayı işaret etti. "Bir bakın bakalım, belgelerin bulunabileceği yeri gösteren daha belirgin bir iz var mıymış?"

Fransız kadın, IOR dökümlerini içeren dosyayı hızlıca yeniden gözden geçirdi. Birkaç sayfa karıştırdıysa da işe yarar bir şey bulamadı. Ancak yine de vazgeçmedi. Birkaç saniye düşündükten sonra, başka bir çekmeceyi açtı ve içinden yeni bir dosya çıkardı. İçini açıp karıştırmaya koyuldu.

"O nedir?"

"IOR arşivlerinin özetini içeren dosya bu," diye yanıtladı belgelere göz gezdirirken. "Monsenyör Dardozzi'nin mallarının IOR'nin salonlarından hangisinde bulunduğunu anlamaya çalışıyorum ki belki bu işimizi..." Birden gözleri kocaman açıldı. "Ah!"

"Ne oldu?"

Bir satırı işaret etti.

"Şuna bakın! Monsenyör Dardozzi'nin papalık mührü taşıyan belgeleri... Buradaymış!"

"Burada nerede?"

"Bakanlıklar Sarayı'ndaki IOR arşivlerinde."

"Nerede?"

Catherine yüzünde şaşkınlık, inanmazlık ve biraz da keyifliliğin birbirine karıştığı bir ifadeyle Tomás'a zemini işaret etti.

"Burada."

XLV

Bakanlıklar Sarayı'nın bodrum katında, ikisinin daha o sabah bulundukları garaj girişinin hemen yanında yer alan kapı özellikle sağlam görünüşlüydü. Sanki bir bankanın çelik kasa kapısını andırıyordu. Tomás, kapıya yanaşıp avucunu onun madenî, pürüzsüz ve soğuk yüzeyine bastırdı.

"Zırhlı bu kapı."

Catherine alt dudağını ısırdı.

"Bu hiç de şaşırtıcı değil," dedi. "Ne de olsa bunlar IOR'nin gizli arşivleri. Bunları burada korunmasız bir halde bırakacaklarını bekleyecek halimiz de yoktu."

"Peki o zaman, içeri nasıl gireceğiz?""

Madenî bir şıngırtı duyarak arkasına döndü. Fransız kadın, çantasından bir anahtar demeti çıkarmıştı.

"Neden kilidi açmıyoruz?"

Tarihçinin ağzı bir karış açık kaldı.

"Sizde bu kapının anahtarı mı var?"

COSEA'nın şefi anahtarları birer birer denemeye koyuldu.

"Benim Vatikan'daki denetçiler ekibinin sorumlusu olduğumu unutuyorsunuz," diye hatırlattı. "Kutsal Papa Cenapları bana burası da dâhil olmak üzere Kutsal Makam arşivlerinin tamamına giriş izni verdi."

"Peki buraya daha önce hiç geldiniz mi?"

Doğru anahtarı bulmuş olan Catherine anahtarı kilidin içinde çevirdi.

"Kutsal Papa Cenapları bana daha öncelikli işlerim olduğunu söylemişti," dedi kendini savunarak. "Bu yüzden de bu odaya ilk defa giriyorum." Kapı açıldı ve Fransız içeriye doğru bir adım attıktan sonra Tomás'a doğru dönüp onu da içeri çağırdı. "Geliyor musunuz?"

Duvarları zeminden tavana kadar çekmeceli, gri renkli dolapların ardında gizlenmiş olan, eski moda görünüşlü bir salona girmişlerdi. Her yer toz içindeydi ve içeriye bir havasızlık kokusu egemendi, buraya uzun zamandır kimsenin girmemiş olduğu anlaşılıyordu. Dolapların üslubu eskiceydi, herhalde ellili yıllardan kalmış olmalıydılar. Her bir çekmecenin kulpunun altında kâğıttan bir etiket üzerine daktiloyla dosyalarının adları yazılmıştı.

"Vatikan Bankası ne diye gizli arşivlerini kendi merkezi yerine burada saklıyor?"

"Bu iyi bir soru," dedi COSEA'nın şefi. "Doğrusu bilmiyorum. Sanırım bu bina IOR'ye ait olmadığı için daha güvenli olacağı düşünülüyor."

Ayrıldılar. Biri sol taraftaki dolaplara bakmaya gitti, ötekiyse sağ taraftakileri üstlendi. Burada seksene yakın çekmece bulunuyor olmalıydı. Sonuç olarak bu sayı gözlerini korkutacak kadar yüksek değildi ve ayrıca kulpların altına yapıştırılmış etiketler de işlerini epeyce kolaylaştıracaktı. Bunlardan bir tanesinde "Radyo Vatikan" yazıyordu, bir diğerinde "Ossarvatore Romano" bir başkasında "Hıristiyan Müzesi" ve böylece devam ediyordu.

Tarihçinin dikkatini özellikle çeken ilk çekmece, baktığı ikinci dolabın en üstünde bulunuyordu. Bütün diğerleri gibi bunda da, büyük olasılıkla eski bir daktiloyla ve kırmızı harflerle yazılmış bir etiket vardı.

"Kutsal Papa Cenapları"

"Papalara ayrılmış bir çekmece ha?" dedi Tomás şaşırarak.

İçinde bir dizi dosya sıralanmıştı. Bir tanesini eline alıp adına baktı.

"XVI. Benedictus," İçini açıp ne olduğuna bir baktı; Joseph Ratzinger'in banka hesabının bilgileri yazılıydı."

"Papa XVI. Benedictus'un Vatikan Bankası'nda hesabı mı varmış?"

"Elbette," diye yanıtladı çekmecelere odaklanmış olan Catherine mekanik bir şekilde. "Papalar da insandır, bilmiyor muydunuz? Herkes gibi onların da kişisel gelir ve giderleri olur."

"Joseph Ratzinger adına açılmış, 39887 numaralı bir hesap bu." İşlemleri gözden geçirdi. "Eh, doğrusu iyi kazanmış! 2010'un Mart ayındaki tek bir havaleyle ne kadar para edinmiş, biliyor musunuz? Yaklaşık iki buçuk milyon avro!"

Fransız kadın duyduğuna inanamamış gibi, sarsılmış bir ifadeyle gözlerini fal taşı gibi açarak ona döndü.

"Nerede gördünüz bunu?"

Tomás da ona doğru dönüp hesap özetini gösterdi.

"Burada. XVI. Benedictus'un Vatikan Bankası'ndaki hesabına ilişkin dosya bu."

COSEA'nın şefi ona yaklaşarak belgeye bir baktı. Adamın telaffuz etmiş olduğu tutar, sayfanın en altında rakamla yazılıydı: 2.400.000 avro.

"Vay be! Acayip bir para!" İşlemin ayrıntılarına baktı. "Görünüşe bakılırsa Papa'nın adına açılmış bir fondan geliyor."

"Ama daha başka işlemler de var," dedi Portekizli diğer hesap özetlerini göstererek. "Şuraya bakın, başka bir havale. Burada da üç tane daha var. XVI. Benedictus'un eline epeyce para geçiyormuş desenize." Parmağını sola doğru kaydırarak havale emrini verenin bilgisinde yazılı XVI. Benedictus Fonu ibaresini işaret etti. "Dikkat ettiniz mi? Havaleyi yapan neredeyse hiç değişmiyor."

Denetçi kadın isme baktı.

"Kitaplardan bunlar!" diye saptadı. "Papa XVI. Benedictus'un yüz otuzdan fazla eser yazmış olduğunu bilmiyor musunuz? Bu tutarlar, telif haklarından elde ettiği paraları gösteriyor. Papalığı sırasında satışlar bütün dünyada patlama göstermişti ve... anlaşılan Ratzinger'i de zengin etmişler."

Catherine, XVI. Benedictus'un hesabını gözden geçirirken Tomás da başlığı "Kutsal Papa Cenapları" olan çekmecedeki diğer dosyaları karıştırıyordu. Bir diğerini eline alıp başlığına baktı. "*VI. Paulus.*"

Dosyayı açıp birbirini izleyen hesap özetlerine baktı. Hesap sahibine ait olan hesap numaralarının bir kâğıttan diğerine değişmekte olduğunu görünce şaşırdı. Bir tanesinde VI. Paulus'un kişisel hesabı 26400-042 numarayla gösterilirken, bir diğerinde 26400-035 oluyordu.

"Şu işe bak!" dedi hayretle. "Papa VI. Paulus'un birden fazla hesabı var demek ki."

Hâlâ XVI. Benedictus'un dosyasına gömülmüş olan Fransız, tarihçinin açmış olduğu dosyaya bir göz attı.

"Varmış," diye düzeltti. "Bildiğim kadarıyla Papa VI. Paulus öldü."

"Ah!" dedi Tomás, işaret parmağını satırlardan birine bastırarak. "Ama hesapları hâlâ açık."

Bu da yeni bir sürprizdi. Catherine, sahibi Giovanni Battista Montini, yani Papa VI. Paulus olan dosyanın üzerinde bulunan tarihleri kontrol etti ve bunun gerçekten de doğru olduğunu gördü.

"Tanrım, haklısınız." Hayret içinde kalmıştı. "Bu nasıl mümkün olabilir?"

"Bu hesapların hâlâ açık olmaları nasıl bir sorun yaratıyor?"

"Bir hesabın sahibi vefat ettiğinde o hesap da kapatılmak zorundadır, bu kadar basit. Açık bırakılmış olması endişe verici birkaç soruyu akla getiriyor. Sahibi ölmüş olan bir hesap nasıl olup da hâlâ aktif kalabiliyor? Biri onu çeşitli işlemler yapmak için hâlâ kullanıyor mu? Öyleyse, kim?"

"Belki bir varisidir."

"IOR'de mi? IOR'de hesap açma hakkına yalnızca Katolik Kilisesi'ne mensup olan gerçek ve tüzel kişiler sahiptir. Kilise mensubu olmayanlar IOR'ye giremezler."

Tomás başıyla onayladı.

"O halde işimiz iş demektir."

"Öyle de denebilir."

Tomás hesap özetlerinde geçen birbirinden farklı hesap numaralarını gösterdi.

"Papa VI. Paulus'un birden fazla hesabı olduğuna dikkatinizi çekerim," diye yineledi. "26400-042 numaralı hesabın bakiyesi 125.031 avroyu buluyor. Aynı başlayıp sonu 035'le biten hesapta da 298.051 avroluk bir bakiye görülüyor. Hesap..."

"Bu çok da anormal bir durum sayılmaz," diye açıkladı denetçilerin şefi. "Papa VI. Paulus, çok büyük değişikliklerin yaşandığı bir istikrarsızlık döneminde yaşadı ve insanların farklı para birimleri için birden fazla hesaba sahip olmalarına sıkça rastlanabiliyordu. Eğer liret düşerse açığı dolarla kapatıyorlardı. Dolar zayıflayacak olursa bunu markla ödünlüyorlardı. Tabii ki avro ortaya çıktıktan sonra bu eskisi kadar anlamlı bir şey olmamaya başladı."

O konuşurken Tomás da VI. Paulus'a ayrılmış olan dosyayı çekmeceye geri koyup bir diğerini, "I. Ioannes Paulus"u çıkardı. Dosyayı açıp içine göz attı.

"Papa I. Ioannes Paulus'un hesabının bakiyesi yüz on bin avroymuş," diye okudu. "Ve Albino Luciani 1978 yılında ayrıntıları tam aydınlatılamamış biçimde ölmüş olduğu halde, bu hesap hâlâ açık duruyor."

Catherine, yüzünde bir inanmazlık ifadesiyle başını iki yana salladı.

"Nasıl mümkün olabilir bu?" diye sordu kendi kendine, hayret içinde. "Bu hesapları kim yönetiyor olabilir?"

Bunlar gayet yerli yerinde sorulardı ama Portekizli çok geçmeden papaların banka hesaplarını incelemekten sıkılarak bütün dosyaları çekmeceye geri koydu. Bütün bunların içinde onları asıl ilgilendiren konuya ilişkin en küçük bir yarar bulamayacak gibiydiler.

"Bu kadar muhasebecilik yeter," dedi manidar bir sesle, bir sonraki dolaba geçerken. "Acele etmek zorundayız, çünkü aradığımızı bulmak için fazla zamanımız yok."

COSEA'nın şefi aslında bu çekmecenin içindekileri incelemeye devam etmeyi çok isterdi, ama Tomás haklıydı. O da XVI. Benedictus'a

ayrılmış olan dosyayı da yerine koyduktan sonra "*Kutsal Papa Cenapları*" çekmecesini kapattı ve kendi dolaplarının başına geri döndü.

Tam olarak ne arıyoruz ki biz, diye geçirdi içinden Tomás. Çekmecelerin her biri çeşitli konulara ayrılmıştı. İçlerinden birinde "Papalık Elçilikleri" yazıyordu, bir diğerinde "İsviçre", bir başkasında "Jandarma Birliği" ve bu böylece sürüp gidiyordu. Bütün bunların ortasında bir ipucunu nasıl bulacaklardı? "İsviçre" başlıklı çekmece mutlaka çok ilginçti çünkü IOR ile bankacılığın gizliliği sayesinde kökeni şaibeli olan yüksek tutarlarda para gizlemenin mümkün olduğu İsviçre bankaları arasındaki ilişkileri gösteriyor olmalıydı, ama değerli zamanlarını buna harcadıklarına değecek miydi? Hayır, kesinlikle değmezdi.

"Buldum işte!"

Tomás dönüp baktığında, Fransız kadının salonun öbür ucundaki bir dolabın karşısında dikilmiş, bir çekmeceyi incelemekte olduğunu gördü.

"Bir şey mi dediniz?"

Az önce keşfetmiş olduğu şeye dalıp gitmiş olan kadın hemen yanıt vermedi. Onun haykırışıyla birlikte, henüz açmadığı halde bakmakta olduğu çekmece konusunda meraklanmış olan Tomás da onun yanına gitti. Catherine, ona dönüp etiketi gösterdi.

"Şuna bakın."

Kulpun yakınında kırmızı mürekkeple yazılmış daktilo yazısı, iki sihirli sözcüğü gösteriyordu.

"Monsenyör Dardozzi"

Aradıkları dosya buydu işte.

XLVI

Bunda şaşırtıcı hiçbir şey yoktu gerçi ama yine de Tomás ve Catherine, "Monsenyör Dardozzi" başlıklı çekmecenin üzerinde bir mühür bulunduğunu görünce şaşırmadan edemediler. Bu bilgiyi yarım saat kadar önce, COSEA şefinin bürosunda keşfettikleri IOR dökümlerinde zaten görmüşlerdi ama buradaki çekmeceler arasında yalnızca bunun mühürlenmiş olduğunu fark etmek de onları şaşırtan bir şey oldu.

"Neden papalık mührü taşıyor?" diye sordu kendi kendineymiş gibi Fransız kadın buna bir anlam veremediği için. "Kutsal Papa Cenaplarının banka hesaplarını içeren belgelerin bulunduğu çekmece ya da dosyalar bu yolla koruma altına alınmış değil, oysa bunların gizlilik derecesi son derece yüksek bilgiler olmaları beklenir. Bu belgelerde bu kadar büyük nasıl bir sır olabilir ki?"

Tarihçi papalık mührüne dokunup onun pütürlü yüzeyini hissetti ve mührü dikkatlice inceledi. Bakırdan yapılmıştı ve bir yüzünde birbirlerinden bir haçla ayrılmış olarak Aziz Petrus ve Aziz Paulus'un büstleri bulunuyordu, üzerlerindeyse Hıristiyanlığın bu en büyük iki havarisine atıfta bulunan SPA ve SPE harfleri kazınmıştı.

Catherine de yanaşıp papalık mührüne yakından baktı.

"Çok tuhaf, ben papalık mühürlerinin belli bir papaya atıfta bulunduğunu sanıyordum."

Tomás mührü eline alıp öteki yüzünü de incelemek için çevirdi.

"Gerçekten de öyledir."

Arka yüzünde yalnızca şimdiki Papa'nın adı yazılıydı.

"Güzel. Hiç olmazsa böylece Monsenyör Dardozzi'nin belgelerinin mühür altına alınmasını gerçekten de Kutsal Papa Cenaplarının emretmiş olduğu kanıtlanmış oluyor."

"Şimdi iş bu çekmecenin içinde ne olduğunu öğrenmeye kalıyor."

Her ikisi de çekmecenin açılmasına engel olan papalık mührüne baktılar.

"Bunu nasıl yapacağız?" diye sordu Kutsal Makam denetçilerinin sorumlusu.

Tarihçi bir kez daha parmaklarını, sanki onu okşuyormuş gibi papalık mührünün altına soktu ve çok cüretkâr bir edime girişmekte olduğunu hissetti. Duraksadı. Buna cesaret edebilecek miydi?

"Mührü kırmamız gerek."

Catherine hemen onunla dolabın arasına girdi.

"Çıldırdınız mı siz?" dedi iğrenmiş gibi. "Papalık mührü bu! Papalık mühürleri öylece kırılmaz!"

"Neden peki?"

"Çünkü... çünkü kırılmaz da ondan. Bu çekmeceyi Kutsal Papa Cenapları mühürlemiş ve yalnızca o açabilir. Papalık mührü kutsaldır."

Portekizli hafifçe öne doğru eğilerek, sanki bir sır paylaşıyormuş gibi gözlerini kıstı.

"Papa'nın yaşamı tehlikede olduğunda bile mi?"

COSEA'nın şefi duraksadı. Gerçekten de olağanüstü bir durumda bulunuyorlardı. Acaba bu, papalık mührünü kırmak için yeterli bir neden sayılabilir miydi? Papa'nın yaşamının çok ciddi bir tehlike içinde bulunduğunu ve bu çekmecenin içinde onlara ruhani önderin izini gösterebilecek herhangi bir ipucu bulabilecekleri umudunu öncelikli olarak göz önünde bulundurmak gerekmez miydi? Aslında kadın içten içe bundan başka çareleri olmadığını da biliyordu.

Boyun eğercesine bir iç geçirmeyle Catherine yana doğru bir adım atarak çekmecenin önünü boş bıraktı. Sanki bu yolla, kaçınılmaz olduğunu hissettiği bu küfür eyleminin sorumluluğunu Tomás'a terk ediyormuş gibi bir hali vardı.

"Pekâlâ," diye rıza verdi uysal bir sesle. "Ne istiyorsanız onu yapın."

Tarihçi, mührü parmaklarının ucuyla yakalayıp sarstı. Hiçbir şey olmadı. Tarihî el yazmalarında mühürlerin bu yolla kırıldığını görmeye alışkındı ama ilk defa bu işi kendi yapmak zorunda kalıyordu. Nasıl yapması gerekiyordu acaba? Bunun için özel bir teknik mi vardı? Öyleyse bile Tomás bunu bilmiyordu. Başının çaresine bakması gerekecekti.

Çevresine bakınarak kesici bir nesne aradı ama hiçbir şey bulamadı. Elini cebine sokup bir tomar anahtar çıkardı. Bunlardan birinin sivri ucuyla mührü kazımaya başladı.

Bal mumu dağıldı.

"İşte bu."

Çekmeceye nihayet ulaşabileceklerdi. Sanki devam etmek için izin istermiş gibi Catherine'e baktı.

"Haydi," dedi kadın. "Devam edin."

Tomás çekmeceyi tutup çekti. İçi her biri birbirinden kalın dosyalarla doluydu.

"Vay canına!" diye haykırdı, kendilerini bekleyen işin büyüklüğü karşısında gözü korkmuş gibi. "Burada... Tonlarca kâğıt var!"

Fransız kadın da bir o kadar şaşırmış görünüyordu.

"Nereden başlamalı?"

Aslında bu sorunun bir yanıtı yoktu. Tomás hemen ilk dosyayı eline alıp açtı. İçi karbon kâğıda benzer bir şeyin üzerine basılmış banka belgeleriyle doluydu.

Tomás şaşırmış göründü.

"Ama bunlar asılları değil," diye gözlemledi. "Bunlar... Ne bileyim ben? Sanki eski fotokopilere benziyor."

"Bir bakayım."

COSEA'nın şefi belgeleri inceledi, yumuşak yüzeylerine dokundu ve hatta kâğıtları kokladı. Belli belirsiz bir kimyasal ürün kokusu taşıyorlardı.

"Eski kopyalar bunlar, öyle değil mi?"

Kadın başını salladı.

"Evet."

Catherine eline bir dosya aldı, Tomás da bir diğerini. İncelemeyi bitirdiklerinde birer tane daha aldılar, sonra birer tane daha ve ikisi de her yeni dosyaya sanki paralel bir dünyaya dalıyormuş gibi gömülüyordu. Bundan sonraki bir saat boyunca, ara sıra bir ünlem ya da Tomás'ın idari belgelerin incelenmesinde kendisinden çok daha rahat olan denetçi kadından açıklama istediği birkaç teknik soru dışında çoğunlukla sessiz kaldılar.

"Şuna bakın," dedi tarihçi. "Bu ne böyle?"

Catherine belgeye bir göz attı.

"Bu mu? IOR Yönetim Kurulu'nun bir toplantısının zabıtları."

Portekizli tarihçi dosyayı bıraktı ve biraz gevşeyebilmek için şakaklarını ovdu.

"Burada saklanan kâğıtların ne kadar çok olduğunu gördünüz mü?"

Kadın çekmeceyi dolduran sayısız ve her biri çok kalın olan dosyalara baktı.

"Bir bakışta, Monsenyör Dardozzi'yle ilgili yaklaşık dört bin kadar belge var diyebilirim. Tarihleri kontrol ettim. Siz de dikkat ettiniz mi bilemiyorum ama hepsi birden IOR'nin yirmi dört yıllık etkinliklerini kapsıyor. Bu çok uzun bir süre, bu yüzden de aradığımız şeyi gece yarısına kadar bulabileceğimizi hiç sanmıyorum."

"Asıl önemli olan belgelerin niceliği değil, nitelikleri," diye hatırlattı Tomás. Elinde tuttuğu dosyayı hızlıca gözden geçirdi. "Bakın bunda neler var? Mektuplar, makbuzlar, havale dekontları, hesap özetleri, faturalar, hisse ve borç senetleri, gizli raporlar, yönetim kutulu zabıtları, şifreli hesap listeleri... Kim bilir daha neler? Esas olarak bankacılığa ilişkin, mali belgeler ve Vatikan Bankası'nın işletmesiyle ilgili olanlar."

"Evet, öyle," diye mırıldandı Catherine bezginlikle. "Peki bütün bunlar ne anlama geliyor?"

Tomás bu soruya yanıt bulamadı. Bütün bu belgelerin ne yararı vardı? Gerçekten bir işlerine yarayabilecekler miydi? Cesaret bulabilmek

için derin bir soluk aldı ve yeniden dosyasına gömüldü. Birkaç hesap özetini, havale dekontunu ve kimi raporları daha gözden geçirdi. Her şey sürekli kendini yineliyor, yalnızca rakam ve tarihler değişiyordu.

Catherine'in sormuş olduğu soru ona gitgide daha da yerinde görünmekteydi. Dardozzi bütün bu kâğıtları saklayarak ne amaçlamıştı ve Papa da onları ne diye mühür altına almıştı? Dahası, videoda Dardozzi'den söz etmiş olması gerçekten de bu gizli dosyalarla mı ilgiliydi? Yanlış bir yola sapmış olmadıklarından nasıl emin olacaklardı?

Yarım saat kadar sonra, kim bilir kaçıncı dosyayı içinde zaman yitirdikleri ve bu arayışı artık bırakmanın daha iyi olabileceğine ilişkin giderek büyüyen bir inançla dolaba yerleştirdiğinde Tomás çekmeceden yeni bir dosya daha çıkardı.

"Şu işe bak!" dedi bu dosyanın adını görünce. "Onun da Vatikan Bankası'nda hesabı varmış demek..."

"Kimin?"

Tomás, kapağında yazan ismi görebilsin diye dosyayı ona doğru uzattı: "Kardinal Francis Spellman."

"Amerikalının."

Kadın kaşlarını çattı.

"Kimin?"

"Bu öyküyü bana Papa anlatmıştı... Amerikalı bir kardinal, sırf toplanmış olan kardinaller meclisini kendisinin Malaki'nin kehanetlerinde sözü edilen çoban ve gemici olduğuna ikna edebilmek için Tiber Nehri üzerinde bir sürüyle birlikte gemiye binmiş."

Fransız kadın bir kahkaha attı.

"Sakın bana onun Kardinal Spellman olduğunu söylemeyin..."

"Ta kendisi," dedi Tomás gülerek. "Ama zavallıcık bundan bir sonuç elde edememiş. Meclis onu seçmemiş."

Amerikalı Kardinal'in dosyasındaki belgelere dalgınca göz gezdirirken, artık kardinaller meclisleri tarihinin bir efsanesi haline gelmiş olan o meşhur gemi ve sürü kiralama vakasının faturasının da burada

olup olmadığını merak etti. Spellman nasıl olup da bütün öteki kardinalleri inandırabilmek için bu kadar...

Yüzündeki alaycı gülümseme bir anda yok oluveren Tomás, yüreğinin yerinden oynadığını ve damarlarında dolaşan kanın buz kestiğini hissetti. Dosyanın dördüncü sayfasındaki bir satıra gözlerini dikmiş, olduğu yerde taş kesilmişti.

"Tanrım!"

Başka bir dosyanın içindeki belgeleri okumaya dalıp gitmiş olan Fransız kadın, sanki çok uzaklardan geri gelmiş gibi ürperdi.

"Ne oldu?"

Oturduğu yerde kalamayacak kadar heyecanlanmış olan Tomás, dosya elinde, bir sıçrayışta ayağa kalktı.

"Omissis kim?"

Catherine ne dediğini anlamadan onun yüzüne baktı.

"Ha?"

"Omissis!" diye yineledi adam büyük bir ciddiyetle, sanki dünyada bundan daha önemli hiçbir şey yokmuş gibi. "Omissis kim?"

Bu heyecanın nedenini anlayabilmek için kendini zorlayan kadın, başını iki yana salladı.

"Anlayamıyorum. Neden söz ediyorsunuz siz?"

Portekizli, Fransız'a doğru eğilerek ona elindeki kâğıtta yazılı olan sözcüğü gösterdi.

"İşte," dedi. "Görmüyor musunuz? Burada Omissis yazıyor. Kim oluyor bu Omissis?"

COSEA şefinin yüzünde bilmediğini gösteren bir ifade vardı. Tomás'ın bu tuhaf isme neden böylesine ölçüsüzce bir önem verdiğini hiç anlayamıyordu.

"Şey... Yani benim bildiğim kadarıyla *omissis* hukuki bir terimdir," diye açıkladı. "Dışarıda bırakma, atlama anlamına gelir ya da belki bir şeyin..."

"Omissis bir insan," diyerek onun sözünü kesti Tomás, sabırsızlıkla. "Ama kim?"

"Öyle biri varsa da ben kim olduğunu bilmiyorum. Doğrusu bu isimde kimseyi tanımadım. Böyle bir isim olabileceğini bile bilmiyordum."

Tarihçi, parmağının ucuyla dosyanın üzerine vurdu.

"Bunun ne kadar önemli olduğunu görmüyor musunuz?" diye sordu kendisi için apaçık olan şeyi Fransız kadının anlamamış olmasından dolayı sabrı taşmış gibi. "Doğru yolda olduğumuzun bir kanıtı bu, anlamıyor musunuz? Papa bu belgelere gönderme yapmıştı!" Üzerinde "Dardozzi" yazan çekmeceyi gösterdi. "Gizemin çözümü burada işte!"

Catherine ona anlamaksızın bakıyordu. Böyle sonuçları nereden çıkarmış olabilirdi ki?

"Kusura bakmayın Tomás ama tam olarak neden söz ediyorsunuz böyle siz?"

"Omissis'ten! Hâlâ göremiyor musunuz?"

Kadın belgede yazılı olan isme baktı, sonra da yüzünde tuhaf bir ifadeyle gözlerini Tomás'ın yüzüne çevirdi.

"Bu isimde bu kadar özel olan ne var?"

Tomás, durumu işte o an anladı. Bu adı bulmak onu öylesine heyecanlandırmıştı ki COSEA şefinin en önemli ayrıntıyı bilmediğinin farkına bile varamamıştı.

"Bugün öğleden sonra iki adamın bana saldırdıklarını ve sonra da beni bazilikanın arkasındaki bir kiliseye götürdüklerini anlatmıştım size, hatırlıyor musunuz?"

"Evet, ne olmuş?"

"İşte o kilisede, ben baygın numarası yaparken, adamlardan biri, telefonla birinden talimat istedi."

"Sahi mi? Bunu bana anlatmamıştınız."

"Evet, haklısınız. Bu baskı altında başıma gelen şeyin en önemli kısmını size anlatmayı unutmuşum. Ama olan buydu işte, adam bana ne yapmaları gerektiğini öğrenmek için birine telefon etti."

"Ne yanıt aldı peki?"

"Elbette ki onu duyamadım, kulağım telefonun almacında değildi. Ama adamın arkadaşına söylediklerinden beni, belli bir kimse hakkında bildiklerimi söyletmek üzere sorgulayacaklarını anladım."

"Kimin hakkında?"

Tomás ona belgeyi göstererek, gözlerinde parlayan bir kıvılcımla orada yazılı ismi işaret etti. Onları gizemin tam göbeğine götürebilecek olan sırrın anahtarını bulmuş olduğundan emindi.

"Omissis'in."

XLVII

Bundan sonraki birkaç dakika boyunca Catherine ve Tomás dikkatlerini yalnızca Kardinal Francis Spellman'ın dosyasının içinde bulunan belgeler üzerinde yoğunlaştırdılar. Çok geçmeden de bu dosyanın Amerikalı rahibe değil, onun adını taşımakta olan bir vakfa ait olduğunun farkına vardılar. Teröristin, Santo Stefano degli Abissini Kilisesi'nde, telefonda sözünü etmiş olduğu Omissis'ten burada da bahsediliyor oluşu, Dardozzi'nin belgeleriyle Papa'nın kaçırılışı arasında gerçekten de bir ilişki bulunduğunu gösteriyordu.

"Eğer Omissis'in kim olduğunu çözebilirsek, her şeyi anlayabileceğiz," dedi Tomás, ciddi bir sesle, dosyanın içini karıştırmayı sürdürürken. "Anahtar bu işte."

"Öyle mi dersiniz?"

"Bundan eminim."

Catherine düşünceli bir tavırla hesap özetlerine baktı.

"Sizce Omissis kim olabilir? İslam Devleti'nin adam kaçıran teröristlerine içeriden yardım eden hain olabilir mi?"

"Neden olmasın?"

Konunun önemine nihayet ikna olmuş olan denetçi kadın hesap özetlerini ve havaleleri daha da artmış bir dikkatle inceliyordu. Kısa bir süre sonra dikkatini sayfaların tepesinde numaralandırılmış bir referans çekti.

"Şu hesabın hareketlerine bir göz atsanıza."

Tarihçi gösterilen numaraya baktı: Kardinal Francis Spellman Vakfı adına açılmış, 001-3-14774-C numaralı bir hesaptı bu. Tomás ilk belgeyi gözden geçirdi.

"Burada Donato De Bonis'in ne işi var şimdi?"

Bu adı duyunca denetçi kadın âdeta donup kaldı.

"Kimin?"

Tomás belgedeki adı yineledi.

"Kardinal Francis Spellman Vakfı'nın hesabını açan kişiymiş. De Bonis. Burada ne işi var bunun?"

Catherine rahatsızlığını gizlemeye çabaladı.

"IOR'nin başında Kardinal Marcinkus'un yerine geçen kişinin adı bu. Yani, adıydı daha doğrusu."

Tarihçinin gözleri kocaman açıldı.

"De Bonis, Marcinkus'un yerini mi aldı? Ambrosiano Bankası skandalından sonra yani?"

"Evet."

"Ama ben Vatikan Bankası'nın başkanı olarak Marcinkus'un görevini Angelo Caloia'nın devraldığını sanıyordum."

COSEA'nın şefi derin bir soluk aldı.

"Bildiğiniz gibi Kutsal Makam çok karmaşık bir kurumdur," diye açıkladı. "Marcinkus ayrıldıktan sonra IOR'nin başkanlığını Angelo Caloia'nın üstlenmiş olduğu doğrudur. Ancak Caloia sivil bir ekonomistti, yani rahip değildi. Monsenyör De Bonis ise, IOR içinde en yüksek nüfuza sahip olan rahipti. Yani işin aslı, pratikte kuruluşu yöneten oydu."

"Yönetim, rahibin elinde miydi yani?" diye sordu Tomás. "Oysa benim bildiğim kadarıyla her türlü kurumda yönetim başkanın sorumluluğundadır. Vatikan Bankası'nın başkanı da Angelo Caloia idi."

"Bu doğru ama Kutsal Makam'da yazılı olmayan bir kurala göre rahipler sivillerden üstündür. Bu da demek oluyor ki Caloia, IOR'nin

başkanı bile olsa sivil olduğundan ötürü Monsenyör De Bonis'in astı konumundaydı."

Tarihçi çenesini sıvazladı.

"Anlamaya başlıyorum," dedi. "Eğer söylediklerinizi doğru takip edebildiysem Marcinkus gidince De Bonis yerinde kaldı ve bankanın başkanından bile daha güçlü hale geldi, öyle mi?"

"Tamamen öyle."

"Ambrosiano Bankası'yla ilgili yaşananlardan sonra De Bonis'in yerinde kalabilmesi nasıl mümkün olabilir ki?"

Fransız kadın adamın elinde tuttuğu belgeyi kendi eline aldı ve gergin bir tikle Kardinal Francis Spellman Vakfı hesabını açmış olan rahibin adını kontrol etti.

"Monsenyör Donato De Bonis, IOR'ye 1954'te girmiş. Kuruluşun eski başkanı Kardinal Di Jorio'nun özel sekreterliğini yapmış ve 1970'te de kurumun genel sekreteri olmuş."

"Yani Vatikan Bankası'nın iki numaralı adamı."

Catherine utanmış gibi kızardı.

"Evet, öyle. Monsenyör Marcinkus'un zamanında da bu görevde bulunmuş ve... Sonrasında da."

Tarihçi içini kaplamış olan hayret duygusunu dışarı vurmadan önce kısa bir süre sustu.

"Marcinkus ayrıldığında De Bonis görevinin başında bırakıldı," diye yineledi adam. "Yani siz şimdi bana o Marcinkus denen düzenbazın Ambrosiano Bankası skandalıyla Kutsal Makam'ın adını kirlettikten sonra, sağ kolunu ipleri elinde tutmaya devam etmek üzere Vatikan Bankası'nda bırakmış olduğunu mu söylüyorsunuz?"

Fransız rahatsızlıkla derin bir soluk aldı.

"Evet..."

"Peki böyle bir şeye hangi üstün zekâ izin verdi?"

Catherine güç duyulur bir sesle yanıtladı:

"Kutsal... Kutsal Papa Cenapları, II. Ioannes Paulus."

Tomás gözlerini kırpıştırdı. Kadın, Karol Wojtyla'yı zan altında bırakmıştı.

"İyi de bu, Al Capone'u gönderdikten sonra, Chicago çetesini yönetmeyi Don Corleone'nin ellerine bırakmak gibi bir şey!" diye savundu. "Ne akla ne mantığa sığıyor!"

Denetçi kadın çaresizliğini gösteren bir işaret yaptı.

"Size ne diyebileceğimi bilemiyorum. Kutsal Makam'da olup biten pek çok şey işletmecilik açısından bakıldığında akla, mantığa sığmaz ama... Yani, elden ne gelir ki?"

Portekizli akademisyen sakin kalmaya çabalayarak yerinde doğruldu ve bir çöp yığınını karıştırmaktaymış gibi bir duyguyla dosyanın içinde bulunan belgelere baktı. Bu dosyalarda daha ne iğrençlikler gizleniyor olabilirdi?

"Kardinal Francis Spellman Vakfı hesabının açılışını gösteren belgeye göre De Bonis ve adına Omissis denen kişi bu hesap üzerinden işlemler yapmaya yetkili kılınmışlar."

"Peki hesap üzerinden ne gibi işlemler yapılmış?"

Tomás iki sayfa çevirdi ve aradığı şeyi hemen buldu.

"İlk havale burada görülüyor," dedi. Tutara bakınca gözleri şoka uğramış gibi kocaman oldu. "Yok artık!"

"Ne var?"

Kâğıdın üzerinde yazılı tutarı kadına gösterdi.

"Hesabın açılışı sırasında yapılan havalenin tutarı beş yüz milyon lirete yakınmış!"

"Öyle mi? Hak sahibi kim peki?"

"Hesabın sahibi olarak görülen Kardinal Francis Spellman Vakfı."

Fransız kadının yüzündeki ifade yumuşadı.

"O halde kilisenin bir kurumu oluyor bu," diye açıkladı, içi rahatlamış gibi. "Her ne kadar tutar yüksek bile olsa, bana kalırsa ortada düzensizce bir şey yok. Hem ayrıca bu Kardinal Spellman çok paraya sahip biri değil miydi?"

"Evet, New York piskoposuydu ve İkinci Dünya Savaşı'nın sonunda İtalya'daki Hıristiyan Demokrat Parti'yi finanse ederek 1948 seçimlerinden zaferle çıkmasına, böylece ülkenin komünist olmasını engellemeye katkıda bulunmak için ABD'den milyonlarca dolar para göndermişti."

"Bu da bu paranın kaynağını açıklıyor."

"Ama bu 1948 yılındaydı Catherine!" Elindeki belgeyi gösterdi. "Buradaki paraysa çok daha yeni."

Kadının aklı karışmış gibiydi.

"Başka havaleler de yapılmış mı?"

Tarihçi, başka kâğıtlar bulabilmek için dosyanın içini karıştırdı. Hesap özetlerine göre Kardinal Francis Spellman Vakfı hesabı üzerinden pek çok işlem yapılmış görünüyordu. Tomás, tarihleri, tutarları ve havale edilen varlık türlerini gözden geçirerek herhangi bir açıklama çıkarmaya uğraştı.

"Havaleler nakit ve devlet tahvili şeklinde yapılmış," diye saptamada bulundu. "Zaman geçtikçe tutarlar da yükseliyor. Her defasında biraz daha fazla para oluyor. Alın, bir bakın. Dört günde bir işlenmiş tutarlar var, sonra üç günde bir. Âdeta bir para otoyolu gibi."

"Fonlar giriş yapmayı sürdürüyor mu?"

Tomás başka belgelere baktı.

"Hayır. Birkaç yılın sonunda havaleler kesilmiş."

"Nedeni belirtilmiş mi?"

"Hayır."

"Bu para nereden geliyor?"

Güzel bir soruydu bu. Tomás havale talimatlarını inceledi.

"Fonların büyük bir kısmı kaynağı belirtilmemiş nakit yatırımlardan geliyor." Kadına doğru döndü. "Sanki birileri Vatikan Bankası'na içi para dolu bir çantayla gelip parayı yatırmış gibi, ne demek istediğimi anladınız mı?"

Catherine dudağını büktü.

"Tuhaf şey... Talimatları kim imzalamış?"

Tomás imzayı aradı.

"De Bonis."

COSEA'nın şefi daha da şaşırmış göründü.

"Monsenyör De Bonis milyonlar tutarında nakit mi yatırmış yani? Peki bu para nereden geliyor olabilir?"

"Belli ki birileri ona vermiş."

"Evet, başka türlü olamaz. Herhalde parayı yatıran kişi ismini bildirmek istemedi." Kadın dosyaya baktı. "Peki ya banka havaleleri, onlar nereden yapılmış?"

Tomás kayıtları kontrol etti.

"İki yüz milyon, Fasco şirketi tarafından gönderilmiş," dedi. Dalgın bir tavır takındı. "Tuhaf şey, bu şirketin adı bana bir yerlerden tanıdık geliyor..."

"Hangi ad?"

"Fasco." Hatırlamak için gayret ettiyse de boşunaydı. Belgeleri karıştırmayı sürdürdü ve içlerinden bir tanesi dikkatini çekti. "Baksanıza, şu havaleye üzerinde amblem olan bir kâğıt eklenmiş." Kâğıda basılı olan simgeyi tanımaya çalıştı. "Garip doğrusu, bu sanki şeyin amblemine benziyor..."

Hayret içinde sustu. Catherine merakından çatlamak üzereydi.

"Neyin?"

"Vay canına!"

Akademisyenin bu beklenmedik tepkisi Fransız kadının merakını daha da körüklemişti. Bir kâğıt parçasının üzerine basılı bir simgede bu kadar ilginç ne olabilirdi ki?

"Neyin amblemine benziyor?"

Tomás bir süre daha sanki gözlerine inanamıyormuş gibi kâğıda ve ambleme bakmaya devam etti. Ortada bir hata olmadığından, bunun gerçekten de düşündüğü şey olduğundan emin olmayı istiyordu. Sonunda apaçık görülen gerçeği kabul etti: Yanılmıyordu.

"Parlamentonun."

"Nasıl?"

Tomás kâğıdı bir kere daha inceledikten sonra, yüzünde bu defa bir endişe ifadesiyle Catherine'e baktı. Tam o anda bir mayın tarlasında yol almakta olduklarının ve durum ne kadar acil olsa da son derecede temkinli davranmak zorunda bulunduklarının farkına vardı. Eğer bu dünyada tehlikeli insanlar varsa onlar bu kurumun arkasında bulunan kişilerdi.

"Bu işe politikacılar da bulaşmış!"

XLVIII

Catherine, Tomás'ın IOR'de Kardinal Francis Spellman Vakfı adına açılmış hesabın dökümleri arasında bulduğu kâğıdı inceledi. Bunun, Temsilciler Meclisi'nin amblemini taşıyan bir bloknot sayfası olduğunu gördü. Kâğıda rakamla bir tutar yazılmıştı, kırk milyon ve yanında da elle çiziktirilmiş kısa bir not bulunuyordu.

Spellman için havale

Kadın, Parlamento'nun amblemini taşıyan kâğıdı, bir yanıt bulabilme umuduyla tarihçiye gösterdi.

"Bu not kimden geliyor?"

Saçma bir soruydu bu, Tomás yanıtı elbette ki bilemezdi. Kâğıdın tersini, yüzünü iyice araştırıp bu emri yazanın kimliğini belirlemelerini sağlayabilecek bir ad bulmaya çalıştılarsa da başarılı olamadılar.

"İmzalı değil," diye belirtti Portekizli. "Ancak İtalyan Parlamentosu'nun ikincil meclisine ait bir bloknot sayfası bu. Temsilciler Meclisi'nden biri Kardinal Francis Spellman Vakfı'nın Vatikan Bankası'ndaki hesabına para yatırmış."

Catherine gömleğinin yakasını gevşetti. Sanki havasız kalmış, soluk almaya gerek duyuyormuş gibi hissediyordu.

"Sakin ol, sakin ol!" diye telkinde bulundu kendi kendine. "Panik yok. Üzerinde Parlamento'nun amblemi bulunan bir kâğıt parçasına yazılmış bir havale talimatı, kesinlikle hiçbir şey kanıtlamaz."

"Bu meseleye politikacıların da karışmış olduklarını kanıtlar, o kadar..."

"Abartmayalım. Temsilciler Meclisi'nde görevli herhangi bir memur da bu talimatı vermiş olabilir pekâlâ."

Tomás alaycı bir kahkaha attı.

"Şaka mı yapıyorsunuz siz? Sizce İtalyan devlet memurları kırk milyon tutarında havale talimatları verebilirler mi gerçekten?"

COSEA'nın şefi kızardı. Gerçekten de böyle bir tutarın havalesi için ancak önemli birileri talimat vermiş olabilirdi. Her önüne gelenin yapabileceği şey değildi bu, kendisi de bunu biliyordu.

Dosyanın geri kalanını işaret etti.

"Bakın bakalım, başka bir şey bulabilecek misiniz?"

Tomás, hızlı hareketlerle öteki belgeleri de incelerken içlerinden biri dikkatini çekti.

"İşe bak sen..."

"Ne var orada?"

"Söz konusu kişi bir senatörmüş."

"Senatör mü?"

Tomás ona doğru döndü.

"Lavezzari ismi size bir şey çağrıştırıyor mu?"

Catherine hemen dosyaya baktı.

"Tanrım!" diye haykırdı. "Kastettiğiniz kişi... Carlo Lavezzari mi?"

Akademisyen kadının adı kendi gözleriyle görebilmesi için söz konusu satırı ona işaret etti.

"Bilmiyorum. Burada yalnız soyadı yazıyor."

Kâğıtta "Senatör Lavezzari" yazılıydı.

"Carlo Lavezzari bu."

"Tanıyor musunuz?"

"İtalya'da onu tanımayan var mıdır sanki? Hıristiyan Demokratlardan, Lombardiya kökenli bir senatördür. Çelik sanayiinde bir

servet kazanmış. Senato'nun sanayi komisyonu üyesiydi ve bildiğim kadarıyla aynı zamanda da İtalya'nın ünlü bir spor kulübünün başkanıydı. Milano'nun Inter takımıydı sanıyorum."

"Özetle, tam bir çakal," diye sonuç çıkardı Tomás, en alt satırlardan birindeki rakamları işaret ederek. "Şuraya bakın. Bu meşhur Senatör Lavezzari, Kardinal Francis Spellman Vakfı'nın hesabına altı yüz milyona yakın para yatırmış. Anlaşılan tuzu kuruymuş."

COSEA'nın şefi daha iyi düşünebilmek için doğruldu. Papa'nın mühürletmiş olduğu çekmecede buldukları bu şeyin ne anlama geldiğini kavramaya çabalıyordu.

"Haklı olduğunuza hiç kuşku yok," dedi başıyla da onaylayarak. "Bu meseleye politikacılar da karışmışlar gerçekten." Yanındaki adama soran gözlerle baktı. "Paranın tamamı hesapta mı kalmış, yoksa çekilmiş mi?"

"Bunu daha önce de yanıtlamıştım, giriş ve çıkışlar var."

"Peki çıkanlar nereye gidiyor?"

Tomás bir kere daha dosyayı karıştırarak her bir belgeyi arka arkaya inceledi ve paranın ne tarafa doğru gittiğine ilişkin bir iz bulmaya çalıştı.

"Para hesaptan çeşitli yollarla çıkıyor. Nakit çekilenler var, banka havaleleri var, hamiline çekler ve hatta hisse alımları bile var."

"Hak sahibinin belirtildiği durumlarda kim görünüyor?"

Tomás her bir belgeyi inceledi.

"Bu hesap özetinde, Hemşire Merhamet Rahibeleri adına bir para çıkışı görünüyor. Şunda da Aşai Rabbani'ye Tapanlar adına. Priscilla Benediktenleri için bir havale var ve bir tane de Renzo Karmelitleri için. Şu sayfada Cesena'daki Benedikten manastırına bir havale yapıldığı görülüyor, bunda Don Mario Picchi Dayanışma Merkezi'ne ve bunda da Santo Edidio Cemaati'ne. Daha devam edeyim mi?"

"Hayır, yeter bu kadar!" diye içini çekti Catherine, onu susturmak için elini kaldırarak. "Of! Doğruyu söylemem gerekirse içim rahatladı.

Eğer para hep böyle dinî kuruluşlara ve hayır işlerine gidiyorsa ben bunda anormal bir taraf göremiyorum. Evet, belki paranın kaynağı pek de berrak olmayabilir ama kullanılış biçiminde hiç de uğursuz ya da kınanacak bir yön bulunmuyor."

Tomás, sayısız havale talimatını incelemeyi sürdürürken bir süre sessiz kaldı. Birkaç dakika sonraysa durdu ve sanki keşfetmiş olduğu şeyi kadına söylemekten korkuyormuş gibi onun yüzüne baktı.

"Korkarım ki bu hesaptan hayır işleri yararına yapılan havalelerin tutarı çok küçük kalıyor."

Kadının gözleri hayretten fal taşı gibi açıldı.

"İyi de biraz önce paranın bilmem hangi rahibelere ve bilmem ne manastırlarına gönderilmiş olduğunu söyleyen sizdiniz..."

"Bunlar tutarın çok minicik bir parçasını oluşturuyor yalnızca," diye yineledi. "Fonların çoğunun başka yerlere aktarıldığı anlaşılıyor."

"Nerelere?"

"Örneğin, İsviçre bankalarına."

Catherine inanamıyormuş gibi bir tavır takındı.

"Ciddi mi söylüyorsunuz?"

"Lugano Bankası'nın adı sıkça geçiyor," diye açıkladı Tomás. Sanki bir kuşkusunu dile getiriyormuş gibi yüzünü çarpıttı. "Sizce de bütün bu havalelerin İsviçre bankalarına gönderilmesi biraz tuhaf değil mi? Benim bildiğim kadarıyla İsviçre'de bankalar kendilerine yatırılan paralardan çok yüksek oranda vergi keser, bu yüzden de temiz para yatıracak kimseler için hiç de çekici değildirler. Herkesin bildiği gibi bu ülkenin bankalarının en büyük yararı bankacılığın gizli oluşudur. Bu yüzden de kaynağı şaibeli olan paralar gizlenmek istendiğinde sıklıkla buraya başvurulur. Vergi kaçakçılığı, uyuşturucu, şantaj, silah ticareti... Kısacası her türden yasa dışı etkinlik... İsviçre bankaları suçlular içindir. Normal insanlar paralarını bankaya faiz elde etmek için yatırırlar, adlarının gizli kalması karşılığında komisyon ödemek için değil."

"Evet, haklısınız." Kadın meraklanmış görünüyordu. "Amacı hayır işleri yapmaksa Kardinal Francis Spellman Vakfı parasını ne halt etmeye İsviçre'ye yatırmış olabilir ki? Gizli bankacılıktan yararlanabilmek için para ödemeye neden ihtiyaç duymuş? Bu yolla neyi gizlemeye çalışmış?"

Akademisyen, bir yanıt bulabilme umuduyla yeniden belgeleri incelemeye döndü. İki kâğıda daha baktıktan sonra dikdörtgen şeklinde bir kâğıtla karşılaştı. Görünüşe bakılırsa bir çekin kopyasıydı bu.

"Kardinal Francis Spellman Vakfı hesabından bireysel hesaplara da muazzam tutarlarda para aktarılmış. Hak sahipleri de belirtilmiş."

"Nerede?"

Portekizli tarihçi dosyanın içinde bulduğu küçük dikdörtgeni kadına gösterdi.

"Örneğin bu çekin üzerinde."

"Hak sahibi kimmiş?"

Tomás çeki inceledi.

"Bu örnekte vakıf, Severino Citaristi adında birine altmış milyon ödemiş."

Fransız kadının rengi soldu.

"Citaristi mi?"

"Evet. Kim olduğunu biliyor musunuz?"

Gözlerinde kaygı dolu bir bakışla Catherine, elleri titreyerek ismi kontrol etti. Gözlerinin önünde apaçık yazılıydı: Severino Citaristi.

"Olamaz!"

"Kim bu adam?"

Denetçilerin şefi, yanılmadığından emin olmak istermiş gibi gözlerini çekten ayıramıyordu.

"O... PDC'nin mali sorumlusudur."

"PDC mi? O da ne?"

İsmi birkaç kere daha okuduktan sonra Catherine başını kaldırıp kaygılı bakışlarını Tomás'ın yüzüne çevirdi. Gözlerini kırpıştırıp bir an sustuktan sonra yanıtladı.

"Hıristiyan Demokrasi Partisi."

XLIX

Savaş sonrası dönemde İtalya'nın en önde gelen siyasi partisinin adını duyunca Tomás, çok hassas bir noktaya dokunmuş olduklarının farkına vardı. Fazlasıyla kaygan bir zeminde bulunduklarını tahmin ederek yüzünü buruşturdu.

"Ah, ah!" diye inledi. "Bu Severino Citaristi'nin gerçekten de Hıristiyan Demokrasi Partisi'nin mali sorumlusu olduğundan emin misiniz?"

"Hem de nasıl! İtalya'da Doktor Citaristi'yi herkes tanır. PDC'nin kasasında ipleri elinde tutan kişi odur."

Tomás, çekin üzerinde belirtilen hak sahibi adını bir kere daha okurken bir yandan da keşfetmiş oldukları şeyin ne kadar derin bir anlam ifade ettiğini düşünüyordu.

"Bir politikacı daha, öyle değil mi?"

Fransız denetçi kadın, mavi gözlerini Kardinal Francis Spellman Vakfı'nın kalın dosyasının üzerine dikti.

"Tanrım, bu hesap tam bir saatli bomba!" dedi başını iki yana sallayarak. "Kutsal Papa Cenaplarının, Monsenyör Dardozzi'nin saklamış olduğu dosyayı mühürletmesine şaşmamak gerekirmiş. Patlayıcı madde bu!"

Merakından içi kaynayan tarihçi, çoktan öteki sayfalara bakmaya, daha başka hesap özetlerini ve havale dekontlarını incelemeye koyulmuştu bile. IOR belgeleri, içlerinde daha ne sürprizler barındırıyorlardı acaba?

"Şuna bakın, Ascari adında birine dört yüz milyon."

COSEA'nın şefi bir kere daha yerinden sıçradı. Sanki lunaparktaki bir hız trenine binmişti de her yeni belge baş döndürücü bir inişi haber veriyordu.

"Hangi Ascari?" diye sordu. "Sakın bana bunun... Odoardo Ascari olduğunu söylemeyin!"

"Gerçekten de burada geçen isim bu. Onu da tanıyor musunuz?"

Catherine, sanki karnına bir yumruk yedikten sonra soluğunu toparlamaya çabalıyormuş gibi derin bir iç çekti.

"Bir hukukçudur," dedi. "Liberal Parti'den başka bir politikacının, Edgardo Sogno'nun avukatıdır."

Portekizli neredeyse bir kahkaha atacaktı.

"Liberaller de mi Kardinal Francis Spellman Vakfı'nın hesabından para alıyorlarmış? Vay canına be, bu iş giderek kötüleşiyor..."

COSEA'nın şefi ani ve sert bir hareketle dosyayı tuttu ve adamın ellerinden almaya çalıştı.

"Bakın, bu iş giderek tehlikeli hale geliyor!" dedi elleri titreyerek, gözleri endişeli. "Burada bıraksak daha iyi olacak!"

Hazırlıksız yakalanmış olan Tomás dosyaya asıldı ve bir hareketiyle denetçi kadını kendinden uzaklaştırdı.

"Sakin olun. İçinde ne olduğunu bilmemiz gerekiyor."

"İyi de bütün bunların birer dinamit olduğunu görmüyor musunuz siz? Burada İsviçre bankalarından ve hem Hıristiyan Demokrasi Partisi hem de Liberal Parti'den siyasetçilerden söz ediyoruz! Tanrı bilir daha neler bulacağız!"

"Benim için sakıncası yok!"

"Kutsal Papa Cenapları bu belgeleri mühür altına aldırdığına göre bir bildiği olmalı," diye üsteledi kadın. "Onların burada, bu bodrum katında arşivlenmelerinin tek nedeni gizli tutulmaları değildi. Papa aslında onları unutturmayı da istiyordu!"

"Belki de haklısınız," diye karşılık verdi Portekizli. "Ancak sorun şurada ki o kaçırıldı ve bütün koşullar değişti. Bizi Monsenyör Dardozzi'ye ve dolayısıyla da bu belgelere ulaştıranın bizzat Papa olduğunu unutmayın. Üstelik de bildiğiniz gibi beni kaçıran adamlardan bir tanesi telefonda Omissis adından söz etmişti. Omissis'in, Kardinal Francis Spellman Vakfı'nın hesabı üzerinde işlem yapmaya yetkili kılınmış kişilerden biri olması da doğru iz üzerinde olduğumuzu kanıtlıyor. Eğer Papa'yı kurtarmayı istiyorsak devam etmek zorundayız, anlıyor musunuz? Elimizdeki tek şey, tek umudumuz bu. Bunu yok saymak, Papa'yı ölüme terk etmek demek olacak! Bu mu istediğiniz?"

Catherine sonunda sinirlerine hâkim olmayı başardı ve cesaretini toplamış göründü.

"Affedersiniz, haklısınız tabii ki."

"Şu anda en acil iş bu hesabın sahibini belirlemek," dedi Tomás öncelikleri sıraya koymaya çabalayarak. "Kimdir bu Omissis? Çözmemiz gereken ilk sır bu."

Denetçi kadın dikkatini yeniden dosyaya yöneltti.

"Bu hesabın belgelerini kontrol ettiniz mi?"

"Evet. Karşıma Omissis ve De Bonis'in adları çıktı. Belli ki bu Omissis bir kod adı. Asıl mesele arkasında gizlenmekte olan kişiyi bulmakta. Onun gerçek kimliğini nasıl keşfedebileceğimize ilişkin bir fikriniz var mı?"

Catherine dalgın bir tavırla alt dudağını ısırdı. Vatikan'da çalışan bir denetçi, bankaların ve özellikle de IOR'nin hangi kurallara göre çalıştığını bilmeliydi.

"Bu hesabın hak sahibi Omissis, öyle değil mi? Madem öyle, gerçek adı hesap açılışı belgelerinde mutlaka yazılı olmak zorunda."

Tomás'ın bakışı aydınlandı, az kalsın kadını öpecekti.

"Haklısınız!"

"İlk sayfaları dikkatle inceleyin."

Akademisyen, ikiye katlanmış bir enerjiyle yeniden Kardinal Francis Spellman Vakfı dosyasının içine dalarak hesap açılışı belgesini bulmaya çalıştı.

"İşte burada!"

Fazla araması gerekmemişti. Belgeyi dikkatle inceleyip bütün unsurlarını gözden geçirdi. 001-3-14774-C olan hesap numarası, 15 Temmuz 1987 olan hesap açılış tarihi, Donato De Bonis'in talebiyle açılmış olduğu, hepsi yazılıydı. Sayfanın üst tarafına OtBkCeN harfleri kurşun kalemle yazılmış ve buna herhalde bir hesap kodunu gösteren parantez içinde bir G harfiyle Din İşleri Enstitüsü'nün amblemi de eklenmişti. Sayfanın en altında, Donato De Bonis'in imzası bulunuyordu. Beklenebileceği üzere ikinci hak sahibi de Omissis olarak anılacak şekilde belirtilmişti. Ancak belgede başka bir imzaya rastlanmıyordu. Yalnızca bir çeşit leke vardı.

"E?" diye sordu Fransız kadın sabırsızlıkla. "Omissis'in gerçek adını bulabildiniz mi?"

Tarihçi belgeyi yukarıdan aşağıya, önlü arkalı taradı. Hiçbir şey bulamadı. İkinci hak sahibinin hesap açılışı belgesini imzalamamış olması mümkün müydü? Donato De Bonis'in imzasının yanı başındaki "Omissis" adına geri dönüp ikinci hak sahibin adının altında görülen lekeye daha yakından baktı. Büyük bir dikkatle inceleyince sonunda bunun aslında bir leke olmadığını inanmazlıkla karışık bir hüsran içinde fark etti.

"Silinmiş bu."

"Efendim?"

Tomás, sanki hiç var olmayan ya da var olsa bile hiçbir anlam taşımayan yanıtları arıyormuş gibi, bir Catherine'e bir belgeye hayret dolu gözlerle baktı. Gözlerinin onu yanıltmadığından emin olmayı isteyerek dokuyu hissedebilmek için parmağını silinmiş yerin üzerinde gezdirdi.

"Omissis'in imzası," diye açıkladı. "Silmişler onu."

L

Catherine'in sarsılmış olduğu belliydi. Dosyayı eline alıp Kardinal Francis Spellman Vakfı'nın IOR'daki hesabının açılış belgesini kendi gözleriyle inceledi.

"Olacak şey değil!" dedi. "Kim yapmış bunu? Bir banka hesabının hak sahibinin imzasını silmeye kimsenin hakkı yoktur! Yasak bu!"

Tomás lekeyi işaret etti.

"Ama aynen böyle olmuş işte," diye üsteledi. "İyi bakın."

COSEA'nın şefi de kendi parmağını silinen yerin üzerinde gezdirdi.

"Gerçekten de haklısınız," diye itiraf etti afallamış bir halde. Daha yakından bakabilmek için gözlerini kâğıda iyice yaklaştırdı. "İşe bakın! Çok da becerikliymişler, Omissis'in imzası hiç mi hiç okunmuyor."

"Sizce bunu kim yapmış olabilir?"

Fransız kadın, fark etmiş oldukları şeyin hangi anlamlara gelebileceğini düşünerek gözlerini fal taşı gibi açtı.

"Her kim olursa olsun, kesin olan bir şey var ki, bunun yapan kişi IOR'de yüksek bir yerlerden onay almış." Manidar bir tavırla kaşlarını çattı. "Zirvedeki birilerinden, ne demek istediğimi anlıyor musunuz?"

"De Bonis mi?"

"Kimseyi suçlamak niyetinde değilim ama bunun için daha uygun konumda kim olabilir ki?"

Tomás başıyla onayladı.

"Bütün bunların arkasında Monsenyör De Bonis'in bulunduğu çok açık," diye açıkladı. "Bir bankada hesap sahibinin bir kod adı

kullanması ve hatta kim olduğunun belli olmaması için imzasını sildirmesine bile izin verilmesi olağan bir şey midir?"

"Kesinlikle değildir," diye güvence verdi kadın. "Bütün denetçilik kariyerimde böyle bir şeyi ilk defa görüyorum. Doğrusu böyle usulsüzlüklere IOR gibi bir kurum içinde rastlamış olmak da beni çok şaşırttı. Kutsal Makam bu türden şeylere nasıl izin verebilmiş?"

"Eğer buna izin verilmişse sevgili hanımefendi, bunun için mutlaka iyi, hem de çok iyi nedenleri olmalıydı. Bunların ne olabileceği konusunda hiçbir fikriniz bulunuyor mu?"

Catherine başını iki yana salladı.

"Hayır, hiç bilemiyorum, gerçekten aklıma bir şey gelmiyor..."

Tarihçi bir kere daha parmağını silinmiş imzanın üzerinden geçirdi.

"Bu Omissis her kimse, hakkında hiç olmazsa tek bir şey öğrenmiş olduk."

"Neymiş o?"

Düşüncelere dalıp gitmiş bir halde dalgın dalgın kâğıdı okşamaya devam etti. Vatikan Bankası'nın bir hesap açma imzasının silinmesini kabullenmiş olmasına inanmakta hâlâ güçlük çekiyordu. Bunun tek bir anlamı olabilirdi.

"Önemli bir şahıs bu."

Fransız kadın başıyla onayladı.

"O konuda hiç şüphe yok."

Tomás, başını çevirip çekmecedeki diğer dosyalara baktı.

"Öteki hesapları da kontrol etmeliyiz," diye hatırlattı. "Belki de içlerinden biri Omissis'in kimliğini belirlememize yardımcı olabilir."

Her biri birer dosya alıp incelemeye koyuldu. Tarihçi, elinde tuttuğu dosyanın başlığını okudu. "Lösemiyle Mücadele İçin Roma Anne Fonu". Dosyayı açıp bulduğu ilk hesap özetinin üzerindeki hesap numarasına baktı. 001-3-15924 numaralı hesaptı bu. Bakışları sayfanın en altında bulunan bakiyeye kaydı.

"Vay canına!" diye haykırdı. "Bu lösemiyle mücadele fonu epey bağış almış. Altı yüz milyon."

"Hiç olmazsa o para iyi bir yere gitmiş," diye gözlemde bulundu Catherine. "Lösemiye karşı mücadele onurlu bir dava ve finanse edilmesi gerekir. Bu da bir şeydir."

Bu sefer Tomás da ona karşı gelmek için bir neden bulamadı. Hak sahibinin adını bulabilmek için incelemeyi sürdürdü. Bu çok da zor olmadı zaten.

"Şu işe bakın hele... Meğer Lösemiyle Mücadele İçin Roma Anne Fonu hesabına erişim hakkına da yine De Bonis sahipmiş..."

Fransız da kendi dosyasına gömülmüştü.

"Buradaki üçüncü bir hesapta daha Monsenyör De Bonis'in adı geçiyor," diye saptadı. "Tüh be! Bu lanet olasıca adam her yerde karşımıza çıkıyor!"

"O hesabın adı neymiş?"

Catherine, kapağında yazan adı okuyabilmesi için ona dosyayı gösterdi. "Louis Augustus Jonas Yoksul Çocuklara Yardım Vakfı."

"Görüyorsunuz ya, Monsenyör De Bonis hepten kötü bir adam da değilmiş," dedi denetçi kadın. "Pek çok hayır kurumuna bağışta bulunuyormuş. Hem o hem de Alitalia'nın başkanı."

Tomás kadının yüzüne, söylediğini anlamamış gibi baktı.

"Alitalia mı? İtalyan havayolu şirketinin başkanının bu konuyla ne ilgisi var şimdi?"

"Burada adı geçiyor," dedi kadın hesap açılış belgesindeki bir imzayı göstererek. "Görmüyor musunuz işte? Bisignani. Onun Alitalia'nın başkanı olduğunu herkes bilir. Ve işte bu belgeye göre de Louis Augustus Jonas Yoksul Çocuklara Yardım Vakfı hesabının hak sahiplerinden biriymiş." Bir hesap dökümünün üzerindeki hareketlere göz gezdirdi. "Bakın, şunu gördünüz mü? Bu hesaba servetler akıtılmış. Şuradaki tek bir havale bile üç milyar tutarında!"

"Yok artık! Hangi hayırsever yoksul çocuklara bu kadar çok para bağışlamış ki?"

Kadın dökümün üzerinde talimatı verenin adını aradı.

"Monsenyör De Bonis," diye yanıtladı. "Havaleyi bir Lüksemburg bankası aracılığıyla gerçekleştirmiş."

"De Bonis her yerde gerçekten."

"Evet, ama yine haklı bir dava uğruna. Ne o ne de Alitalia'nın başkanı muhtaç çocuklardan paralarını da emeklerini de esirgemişler. Görüyorsunuz ya, her şey tamamen de kötü değil işte."

Gerçekten de öyle gibi görünüyor, diye geçirdi içinden Portekizli, Louis Augustus Jonas Yoksul Çocuklara Yardım Vakfı'nın hesap açılış belgesine bir göz atarak.

"Bu Luigi Bisignani de bayağı cömert adammış..."

"Giovanni."

"Efendim?"

"Alitalia'nın başkanının ön adı Luigi değil," diye düzeltti kadın. "Giovanni Bisignani."

Tomás ona belgenin üzerinde bulunan ismi gösterdi.

"Ama burada Luigi yazıyor," diye üsteledi. "Luigi Bisignani."

Denetçi kadın kontrol etti.

"Ah, o zaman bu Alitalia'nın başkanı değilmiş demek," diye devam etti birden bozulmuş gibi. "Bu onun kardeşi Luigi."

"O kim?"

"Luigi Bisignani mi? İtalyan hükümeti için çalışırdı ve P2 mason locasının üyelerini içeren bir listede adı çıkmıştı. Daha sonradan, hükümetin içinde bulunduğu keşfedilen ve siyasetçileri, gazetecileri, iş adamlarını ve hukukçuları gözetleterek onlara şantaj yapmak yoluyla Hükümet Sarayı'ndan bütün İtalya'yı kontrol altında tutmakla suçlanan başka bir mason locası olan P4'ün büyük üstadı oldu. Onunla, eskiden Berlusconi'nin iki numaralı adamı olan Gianni Letta arasında bir bağlantı bulunduğu ortaya çıkarıldı. En sonunda Bisignani tutuklandı ve büyük Enimont davası sırasında hüküm giydi."

"Enimont mu?"

Denetçi kadın, âdeta bu lanetli adı ağzına almak zorunda kaldığı için pişman olmuş gibi derin bir soluk aldı.

"Kocaman bir yolsuzluk skandalıydı bu," dedi kocaman sözcüğünün c harfini bütün gücüyle vurgulayarak.

LI

Tomás'ın bu davaya duyduğu ilgi giderek büyümekteydi. Kocaman bir yolsuzluk skandalına karışmış bir ismin ortaya çıkmış olması daha derin bir açıklamayı gerektiriyordu. Bir denetçi olarak Catherine bu konulardan söz etmekten pek de haz etmiyordu ama Tomás'ın Luigi Bisignani gibi bir politikacı ile IOR arasındaki iş birliğinin onlar için bir yarar sağlayıp sağlamayacağına karar verebilmek adına bu konudaki her şeyi bilmeyi istediğini de anlamıştı.

COSEA'nın şefi sırtını duvara yasladı.

"Her şey 1992'de Mario Chiesa'nın, Milano'daki bir temizlik şirketinden rüşvet aldığı için tutuklanmasıyla başladı," diye açıklamaya girişti. "Sorun şuydu ki Chiesa bir PSI üyesiydi ve parti bu..."

"PSI mi?"

"İtalyan Sosyalist Partisi," diye açıkladı kadın. "Parti üst düzey bir yöneticisinin tutuklanmış olmasından utanç duyduğu için, PSI'nin lideri ve eski bir başbakan olan Bettino Craxi, Chiesa'yı *mariuolo* ilan etti."

"Bu, çürük elma gibi bir şey, öyle değil mi?"

"Evet, Craxi, onu hepsi namuslu ve yoldan çıkarılamaz olan PSI üyeleri arasında ahlaktan yoksun tek adammış gibi gösterdi. Grubun kara koyunu yani. Ancak kendi partisi tarafından böyle yüzüstü bırakılmak ve basın, adalet, hatta halkın tamamı tarafından linç edilmek Chiesa'nın hiç de hoşuna gitmedi. Öcünü almak için konuşmaya karar verdi ve o sırada kendilerini sütten çıkmış ak kaşık olarak gösteren

siyaset dünyasındaki eski dostlarının da karışmış olduğu çok sayıdaki yolsuzluk davaları hakkında bildiği ne varsa hepsini ortaya döktü."

Tomás duraksadı, bu olayları anımsar gibiydi.

"Durun, durun biraz. Siz 'Temiz Eller' operasyonundan söz ediyorsunuz, öyle değil mi?"

"Ta kendisi. Bütün zamanlarda Avrupa'da ortaya çıkarılmış en büyük yolsuzluk skandalıydı bu. Chiesa'nın tutuklanışından bir yıl sonra, hepsi çeşitli yolsuzluklarla suçlanan, ülkenin dört bir yanından iş adamları, hükümet üyeleri ve muhalefetin siyasetçileri tutuklanmaya başladılar. Komünistler bile dâhil olmak üzere bütün siyasi partiler şüpheli durumdaydılar. Parmaklıkların arkasına geçtikleri zaman politikacıların çoğu sırlarını ortaya döktü ve onlar suçlarını itiraf ettikçe gitgide daha çok dava ortaya çıktı. Bu iş tam bir çığa dönüştü. Hatta sosyalist bir siyasetçinin öyküsü özellikle şaşırtıcıydı. Karabinyerler evine geldiğinde bu adam anında bir dizi yolsuzluğu itiraf etmişti. Adam sustuğunda karabinyerler ona aslında yalnızca bir aşırı hız cezasını tahsil etmek üzere gelmiş olduklarını söylemişler."

Her ikisi de kahkahayı koyuverdi.

"Yakayı sıyırabilmiş mi?"

"Hayır, tutuklanmış. Bir aşırı hız vakasından çok daha ciddi suçları itiraf etmiş bulunmuş ve itiraflarını geri alamamış..."

"Tabii ki."

"Bu olay giderek inanılmaz boyutlara vardı. İtalya'da adına *lottizzazione* dedikleri bir sistemin kurulmuş olduğu ortaya çıkarıldı. Bir çeşit genelleştirilmiş siyaset mafyası gibi bütün partilere yasa dışı yollardan para dağıtılıyormuş. Beş bin civarında kamu görevlisi suçlandı, dört yüzden fazla belediye konseyi yolsuzluk vakalarına karıştıkları gerekçesiyle feshedildi ve sıkı durun, İtalyan Parlamentosu üyelerinin yarıdan fazlası rüşvet kabul etmekle suçlandı. Bütün bir siyasi sistemin çökmesi demekti bu. PSI'nin lideri bile birkaç yıl hapse mahkûm oldu."

"Evet, Bettino Craxi'nin hapisten kurtulmak için Tunus'a kaçmış olduğunu hatırlıyorum," dedi Tomás. "Temiz Eller operasyonunu gayet

net hatırlayabiliyorum, ancak şu an bizi asıl ilgilendiren az önce sözünü ettiğiniz ve Bisignani denen adamın da karışmış olduğu öbür dava."

"Size bütün bunları anlatmamın nedeni, Enimont davasının da Temiz Eller operasyonu vesilesiyle ortaya çıkmış olması zaten," diye açıkladı kadın. "Bu dava, İtalyan kimya sanayiinin iki devi olan ENI ve Montedison'un dünya çapında etkili olabilecek kadar büyük bir şirket olan Enimont adında bir dev yaratmak üzere birleşmeye karar vermeleri üzerine patlak verdi. Sorun şuydu ki, iki ortak sonunda birbirlerine girdi ve ENI kısmen kamu şirketi olduğu için devreye politikacılar girdi. ENI, Montedison'un payını satın almak zorunda kaldı, ancak bunun için piyasa değerinin çok üzerinde bir ödeme yapması gerekti. Başka bir deyişle ENI, ödemesi gerekenden çok daha fazlasını ödemiş oldu."

"Neden peki?"

Catherine gülümsedi.

"Bütün mesele de bu ya zaten," dedi. "En sonunda, siyasetçilerin aralarında anlaşabilmeleri ve konunun çözümlenmesine karşı çıkmamaları için devasa bir *lottizzazione* yaratılarak aşağı yukarı bütün partilere para dağıtıldığı ortaya çıkarıldı. Bütün bu kişilere rüşvet verebilmek için de gerekli olanın çok üstünde bir ödeme yapmak zorunda kalmışlar, anlıyor musunuz? İşte bu yüzden de Enimont'a 'bütün rüşvetlerin anası' adı takıldı ve Temiz Eller operasyonu sırasında inceleme altına alınmış herkesin bulaşmış olduğu en büyük yolsuzluk davası olduğu söylendi."

Tarihçi, Louis Augustus Jonas Yoksul Çocuklara Yardım Vakfı hesabının dosyasını işaret etti.

"Bu hesapta adı geçen herifin bu olayda oynadığı rol neydi peki?"

"Luigi Bisignani'yi mi kastediyorsunuz? P4 mason locasının büyük üstadının adı, siyasi partilere rüşvet dağıtılan Enimont skandalına bulaştı. Sonunda da tutuklanıp iki yıl hapse mahkûm edildi."

"Ve şimdi de adı yoksul çocuklara yardım eden bir vakıfta geçiyor, öyle mi?"

Catherine dikkatini incelemekte oldukları dosyanın üzerinde topladı. "Gerçekten de böyle bir adamın Louis Augustus Jonas Vakfı gibi bir hayır kurumunda ne işi olabilir?"

"Belki de tövbe etmek istemiştir..."

LII

Tomás, Louis Augustus Jonas Yoksul Çocuklara Yardım Vakfı'nın hesabını içeren dosyayı yerine koyduktan sonra, Monsenyör Dardozzi'nin belgelerinin arasından yeni bir dosya daha çıkardı. Kapağına kırmızı mürekkeple "Roma Hayır İşleri Fonu" yazılmıştı.

İçini karıştırdı. Hesap özetlerinde hem Lösemiyle Mücadele İçin Roma Anne Fonu'ndan hem de Louis Augustus Jonas Yoksul Çocuklara Yardım Vakfı'ndan Azize Brigitte Rahibeleri ve Don Picchi'nin Eserleri gibi kurumlara yapılmış havaleler görülüyordu. Ancak Omissis'le ilgili hiçbir şeye rastlanmadığı için Tomás, devam etmeye değip değmeyeceğinden emin olamadı.

Saatine baktı ve yerinden sıçradı. İyice geç oluyor, Papa'nın infazına kalan süre giderek daralıyordu.

"Zamanımızı boşa harcıyoruz," diye karar verdi sonunda, Roma Hayır İşleri Fonu'nun dosyasını sertçe kapatırken. "Omissis'in kimliğini belirleyebilmek için başka bir yol denemeliyiz."

"Söylemesi kolay," diye karşılık verdi kendi de bir dosyaya gömülmüş olan Catherine. "Ama nasıl yapacağız?"

Tomás dalgın bir tavırla çenesini sıvazlıyordu. Buraya böyle tıkılıp da Monsenyör Dardozzi'nin bırakmış olduğu belgeleri okumaya daha fazla devam edemezlerdi. Bu çekmecede binlerce evrak vardı ve hepsinin incelenmesi günler sürebilirdi. Oysa zaman gibi bir lükse sahip değildiler.

"Bir kestirme yol bulmalıyız."

"Evet, ama nasıl?"

Tomás bunu biraz düşündü.

"Omissis'in kimliğini kim biliyor olabilir?"

"Monsenyör De Bonis elbette," diye yanıtladı kadın. "Ama o da öldü."

"Papa da biliyor olmalı. Dardozzi'nin belgelerinin mühür altına alınmasını emretmiş olduğuna göre bunun gerçek bir bomba olduğunun da farkına varmış demektir."

"Korkarım ki Kutsal Papa Cenapları sorularımıza yanıt verebilecek durumda değil."

"Ama onun en çok güven duyduğu kişi belki bize yardımcı olabilir," diye ekledi Tomás, gözlerinde bir pırıltıyla. "Papa ona kimi sırlarını açmıştır mutlaka."

"Özel sekreteri Ettore'yi mi kastediyorsunuz?"

Tarihçi başını iki yana salladı.

"Hayır. İki numarayı kastediyordum: Devlet Bakanı'nı."

"Kardinal Hazretlerini mi?"

"Eğer Papa bu konudan herhangi birine söz etmişse, bu ancak o olabilir," diye karşılık verdi Tomás. "Bunu Kardinal Barboni'ye sormamız gerek."

Tomás'la kesinlikle aynı fikirde olan Catherine, hemen telefonunu eline aldı ve Kutsal Makam'ın numarasını tuşladıktan sonra birkaç saniye bekledi.

"Tüh! Düşmüyor!"

İki defa daha denedi, sonra başka numaraları tuşladı ama hiçbir yere ulaşamıyordu. Tomás, aceleyle ayağa kalktı.

"Hatlar çok dolu olmalı," dedi. "En iyisi oraya gidelim. Vatikan iki adım mesafede..."

Catherine başıyla onaylayıp dosyaları çekmeceye yerleştirdi. Sonra da arkadaşına işaret edip kapıya doğru yöneldi.

"Gidelim."

Tarihçi olduğu yerde öylece duruyordu.

"Hayır, oraya birlikte gitmiyoruz," diye düzeltti. "Ben gidiyorum."

COSEA'nın şefi, yüzünde bir şaşkınlık ifadesiyle ona doğru döndü.

"Siz mi gidiyorsunuz? Ya ben ne yapacağım?"

"Papa'nın Kardinal Barboni'ye Omissis'in kimliğini açıklamış olduğundan emin değiliz. Zaman da daralıyor, bu yüzden araştırmayı iki farklı yönde geliştirmemiz gerekecek. Omissis, Kardinal Francis Spellman Vakfı hesabının hak sahiplerinden biri olduğuna göre sizden bu vakıfla bağlantı kurarak Vatikan Bankası'nda bulunan hesaplarını kullanmaya yetkili kılınmış kişilerin kimliği hakkında bilgi edinmeye çalışmanızı isteyeceğim."

"İyi fikir!" diye onayladı Catherine. "Ben hemen büroma çıkıp araştırmaya başlıyorum."

Her ikisi de Bakanlıklar Sarayı'nın bodrum katında, IOR'nin gizli arşivlerinin bulunduğu salondan çıktı. Denetçi kadın kapıyı kapatıp anahtarıyla kilitlerken Tomás da asansörü çağırdı.

"Kardinal Barboni'yle konuştuktan sonra buraya geri geleceğim ben," dedi Portekizli. "Bana kapıyı açmanız için binanın düğmelerinden hangisine basmam gerekiyor?"

Catherine çantasından madenî bir nesne çıkardı.

"Aşağıdaki zil bazen çalışmaz," dedi. "Yanımda bir yedek anahtar var. Onu alın."

Akademisyen anahtarı cebine koydu.

"Dönüşte bunu size geri veririm."

Asansör nihayet göründü ve kabin tok bir gürültü çıkararak durdu. İçine girdiler ve Tomás hem kendi çıkacağı zemin katın düğmesine hem de COSEA'nın şefinin çıkacağı dördüncü katınkine bastı.

"Kardinal Hazretlerine ulaşabileceğinize gerçekten inanıyor musunuz?"

Portekizli paltosunun cebini gösterdi.

"Müfettiş Trodela'nın verdiği geçiş izni hâlâ bende duruyor. Vatikan'da her yere girebilmem için yeterli olması gerekir."

"Öyle tabii, ama müfettişin sizin tutuklanmanız için emir vermiş olduğunu da unutmayın..."

"Endişe etmeyin," diye yanıtladı tarihçi. "Şu sırada adli polis fazlasıyla meşgul olmalı."

Birkaç saniye içinde asansör zemin kata çıkıp orada durdu. Tomás kapıyı itti, ancak bir şeyin onu tutmakta olduğunu hissetti. Dönüp baktı. Catherine koluna bütün gücüyle yapışmış, gözlerini yüzüne dikmişti.

"Çok rica ediyorum, dikkatli olun."

LIII

Hava çoktan kararmıştı artık ve Bakanlıklar Sarayı'ndan çıkar çıkmaz Tomás kendini yoğun bir kalabalıkla karşı karşıya buldu. San Pietro Meydanı'nı tam bir insan denizi doldurmuş, binlerce ve binlerce inançlı kişi aşılması kesinlikle olanaksız bir bariyer oluşturmuştu. Normal zamanda bu meydan dört yüz bin kadar insanı alabiliyordu ama şu anda bundan çok daha fazlası vardı. Belki beş yüz bin, belki de daha fazla. Meydana açılan sokaklarda göz alabildiğince insan kafalarından başka bir şey görünmüyordu. Bütün Roma buraya akın etmişti ve kalabalık bitmek bilmeyen bir sel gibi meydana doğru akmaya devam ediyordu.

Tomás, kitlenin içinde kendine bir yol açmaya çalıştı.

"*Scusi,*" diyordu. "Affedersiniz."

Meydandan müthiş bir mırıltı yükseliyor, bütün inananlar hep bir ağızdan Meryem Ana'ya Papa'yı kurtarması için dua ediyordu.

"*...aria, piena di grazia, il Signore è...*"[54]

Dört bir yandaki afiş ve pankartların üzerlerinde "Tanrı, Papa'yı kurtarsın", "Merhamet" ya da "Aziz Petrus'a dua edin" diye yazıyordu. Bu mesajların çoğunluğu İtalyanca yazılmıştı ama İngilizce başta olmak üzere hemen hemen bütün Avrupa dillerinde ve hatta Çince ile Arapça yazılmış olanları bile vardı.

"*Scusi.*"

54 (İt.) Tanrı'nın sevgili kulu Meryem Ana... (ç. n.)

"...benedetto è il fruto del tuo..."[55]

Bu yoğun kalabalığın ortasında ilerlemek çok da kolay olmuyordu. Neredeyse herkes yere diz çökmüş, başları öne eğik, gözleri kapalı, elleri kenetlenmiş olarak dua etmekteydi. Her yerde kıpırdaşmakta olan dudaklar, parmakların arasında gezinen tespih ve haçlar, yakılmış mumlar görülüyordu.

"Scusi."

Tomás af dileyerek ilerlemeye çalışıyor, herkesi elinden geldiğince az rahatsız etmeye çalışarak oradan oraya sıçrıyordu. İnsanlar ona yol vermeye çabalıyorlardı ama o ilerledikçe kalabalık da gitgide daha yoğun hale geliyordu. Günün en kalabalık saatinde metronun halinden beterdi. Vatikan şehrinin içine girmesini sağlayacak olan kapıya ulaşabilmek için insan yığının iyice sıkışık halde bulunduğu meydanın ortasından uzak durması gerektiğini anlayan Tomás, sağ taraftaki sütuna doğru yöneldi.

"...nell'ora della nostra morte, amen."[56]

O anda dua sona erdi ve kalabalığın üzerinde Hıristiyan ilahilerinin yükselmeye başladığı duyuldu. Tomás geçebileceği bir yarık bulabilmek umuduyla bütün meydanı gözleriyle taradı ama kafalardan başka hiçbir şey göremiyordu. Aslında bazilikanın girişine ve şehrin kapısına doğru yaklaştıkça kalabalık da gitgide artıyordu. Vatikan'ın içine nasıl girebilecekti?

Aynı zamanda kocaman kamyonetlerin, kameraların, parabolik antenlerin ve güçlü projektörlerin de meydanda bulunduğunu fark etti. Çok sayıda televizyon ekibi, bütün dillerde dünyanın her bir yanına canlı olarak yayınlanan röportajlar gerçekleştirmekteydiler. Basına ayrılmış olan alanı bir polis kordonu koruyor gibi görünüyordu. Dahası, meydanın her tarafında çok sayıda asker ve karabinyer ile birçok silahlı adam ve hatta çok göz önünde olmayan yerlere yerleştirilmiş birkaç zırhlı araç bulunuyordu. Gökyüzünde helikopterlerin dönüp

55 (İt.) ...mübarektir senin evladın.... (ç. n.)

56 (İt.) ...ve ölüm saatimizde dua et... (ç. n.)

durdukları duyuluyor, bazilikanın önündeki büyük meydanın tam üstünde uçmaktan kaçınarak, heyecanlanmış bir arı sürüsü gibi komşu binaların üzerlerinde gezinmekte oldukları görülebiliyordu.

"*Scusi.*"

Tomás ilerlemeyi sürdürdü, ancak bu defa televizyoncuların kamyonetlerinin bulunduğu koruma altındaki bölgeye doğru yürüdü. Büyük olasılıkla en iyi yol, hatta belki de tek yol bu gibiydi. İnsanların arasından dirsek ve omuzlarıyla yol açarak, basına ayrılmış olan kısmı koruyan üniformalı adamlar kordonuna kadar ulaştı.

"Durun!" diye bağırdı bir polis memuru onun kordonu aşmaya çalıştığını görünce. "Oradan geçemezsiniz!"

Tomás ona izin kâğıdını gösterdi.

"Kutsal Papa Cenaplarının kaçırılmasını soruşturan ekiptenim ben," dedi. "En kısa zamanda Vatikan'ın içine girmem gerekiyor."

Polis memuru geçiş iznini kontrol etti.

"*Bene*,"[57] dedi ilgilinin kimliğini gözden geçirdikten sonra. "İçeri girmenin en kolay yolu bu taraftan değil. Meydan insanla dolu. Üstelik bu gece bazilikada Meryem Ana'ya Kutsal Papa Cenaplarına yardımcı olması için dua edilecek özel bir ayin de düzenleniyor. Buradan girişler yasaklandı."

"Peki o zaman nasıl gireceğim ben?"

"Santa Anna Kapısı'nı bir deneyin, Porta Angelica Caddesi," diye gösterdi adam. "Biz oraya Vatikan'ın servis kapısı deriz."

Tomás, Porta Angelica'ya doğru umutsuz gözlerle baktı. Orada, sanki kalabalıktan bir duvar örülmüş gibi gözüküyordu.

"Hay aksi! Oradan nasıl geçeceğim ben?"

Anlayışlı çıkmış olan polis memuru bir meslektaşından yerine bakmasını rica ederek Portekizliye kendisini takip etmesini işaret etti.

"Benimle gelin."

57 (İt.) Peki. (ç. n.)

Peşinde Tomás'la birlikte adam televizyoncuların araçlarının arasından geçti. Burada hareket etmek biraz daha kolaydı. Bu alanda daha çok prodüksiyon donanımlarıyla iş görmekte olan teknisyenler bulunuyordu. İki adam kalabalığın önünde sıra oluşturmuş olan upuzun bir haberciler kuyruğunun yanından ilerledi. İçlerinden bir kısmı ellerinde mikrofonlarıyla olan biteni canlı olarak yorumlamaktaydılar:

"*...kalabalık şu an için gergin olmakla birlikte sakin görünüyor,*" diyordu Fransızca, elinde France 2 logosu taşıyan bir mikrofon tutan, kıvırcık saçlı bir haberci kadın. "*Burada, San Pietro Meydanı'nda bir araya toplanmış olan bu insanlar Papa'nın yaşamı için dua ediyorlar. Çatışmalarla ilgili olarak gelen haberlere şimdiye dek bir tepki vermediler, belki de bunun nedeni...*"

İki adam hızlıca yürüyerek oradan uzaklaşmıştı ama yine de Fransız habercinin son sözcükleri Tomás'ın merakını uyandırmıştı.

"Şu haberci kadın çatışmalardan söz etti," diye sordu polis memuruna. "Ne çatışması bunlar?"

"Haberiniz yok mu?" diye yanıtladı İtalyan polis. "Paris, Lyon, Brüksel, Rotterdam, Birmingham ve Manchester'ın banliyölerinde karışıklıklar patlak verdi. Arabalar ateşe verildi, dükkânlar yağmalandı, bazı mahalleler tamamıyla kapatıldı. Marsilya'nın merkezi ateşe ve kana boğuldu. Hıristiyanlar, Müslümanlara karşı, çok ciddi gerginlikler var. Neyi kimin başlattığını da kimse bilemiyor. Hıristiyanlar Papa'nın kaçırılışına ve bugünkü saldırılara misilleme yapmak mı istediler yoksa Müslümanlar mı onları kışkırttı belli değil ama şiddetin zincirlerinden boşanmış olduğu bir gerçek. Fransız cumhurbaşkanı olağanüstü hal ilan etti bile, Belçika'da da sıkıyönetim ilan edilmiş. Hollanda ve İngiltere'de de hükümetler aynı şeyi yapıp yapmamaya karar vermek için toplantı halindeler."

"Vay canına!"

Polis, onu karabinyerler tarafından korunmakta olan bir geçitten, kalabalığa karışmadan sütunların karşı tarafına geçirdi.

"Balkanlarda da ortalık karışmış," diye ekledi polis memuru. "Katolik Hırvatistan ile Müslüman Bosna arasındaki sınırda olaylar yaşanmış. Anladığım kadarıyla Papa'nın kaçırılması üstüne bir de Mecugorye Tapınağı'na düzenlenen saldırının sonucunda sabrı taşmış olan Hırvat sınır görevlileri Bosna tarafındaki Müslüman askerlerin önünde Muhammed'e hakaretler etmişler. Boşnaklar bu durumdan hoşlanmamışlar ve tansiyon yükselmiş. Sonunda karşılıklı ateş açmışlar ve iki Hırvat ile bir Boşnak yaralanmış. Her iki tarafın da orduları işin içine girmiş ve sınır boyunca top atışları yapılmış. Hırvat hükümetinin olağanüstü toplantısı az önce bitti, Mecugorye Tapınağı ve Hırvatlara ait olan diğer kutsal yerlerin güvenliğini sağlamak üzere Bosna'ya girme kararı almışlar. Bosna'nın güneyinde yaşayan Hırvat azınlık da bunu destekliyor ve ülkede işler iyice gerginleşmiş durumda."

"Gerçekten de her şey giderek daha da kötüleşiyor..."

Passetto di Borgo'nun çifte kemerinden geçtiler ve insan kaynayan Porta Angelica Caddesi'ne girdiler. Duvara yapışık bir halde ilerlediler. Bu geçit karabinyerler tarafından korunmadığından ilerlemeleri daha yavaş oluyordu.

Güçlükle de olsa sonunda, zirvesinde kalabalığa tepeden bakan iki dev imparatorluk kartalı heykeli bulunan birer sütunla çevrelenmiş, yeşilimsi renkte, büyük bir demir kapıya ulaşabildiler. Duvarın içine oyulmuş olan bu kapıyı, sokak tarafında karabinyerler, iç taraftaysa jandarmalar ve mavi üniformalı birkaç İsviçreli muhafız koruyordu.

"İşte bu Santa Anna Kapısı," diye gösterdi polis. "İyi akşamlar."

Arkasını dönüp meydana doğru yeniden yola koyulan adama teşekkür ettikten sonra Tomás elindeki geçiş izni belgesini karabinyerlere gösterdi. İtalyan askerleri kapıdan geçmesine izin verdiler. İçerideyse aynı belgeyi bu sefer de Vatikan'ın jandarmalarına gösterdi.

"Tarihçi misiniz?" diye sordu jandarma izin belgesini kuşkuyla süzerek. "Burada ne işiniz var? Olan bitenden hiç haberiniz yok mu?"

"Papa'nın kaçırılmasıyla ilgili soruşturmada görevliyim," diye belirtti Tomás. "Acilen Kardinal Barboni ile görüşmem gerekiyor."

"Kardinal Hazretleri şu an, bu gece bazilikada düzenlenecek olan ayinin hazırlıklarıyla meşguller."

"Kardinal bazilikada mı şimdi?"

"Hayır. Bildiğim kadarıyla şu an Papa'nın dairesinde vaazını hazırlıyor. Ayin saat 23.30'da Roma'da ve dünyanın bütün Katolik kiliselerinde başlayacak. Yani gece yarısı olduğunda da ayin sürüyor olacak ve... ve..."

Adam cümlesini tamamlayamadan sustu.

"Anlıyorum."

"Yani... Kardinal Hazretleriyle konuşmanız mümkün olamayacak."

"Bakın, çok önemli bir iz üstündeyim ve Kardinal Barboni'ye bir şeyler sormaya çok ihtiyacım var," diye üsteledi Portekizli. "Bu geçiş belgesi bana bugün öğleden sonra adli polisten Müfettiş Trodela tarafından verildi ve yalnızca benim soruşturmada görevli olduğumu kanıtlamakla kalmıyor, aynı zamanda da Vatikan sınırları içinde bulunan her yere girme hakkım bulunduğunu gösteriyor. Bu yüzden sizden içeri girmeme izin vermenizi rica ediyorum."

Jandarma duraksayarak telefonla konuşan bir subaya doğru döndü.

"Teğmenim," diye seslendi. "Biraz gelebilir misiniz *per favore*?"

"Ne var?"

"Bu bey, Kardinal Hazretleriyle acil olarak görüşmesi gerektiğini söylüyor. Elinde bir geçiş izni var ve Kutsal Papa Cenaplarının kaçırılışıyla ilgili soruşturmada görevli olduğunu iddia ediyor."

Subay, Tomás'a doğru dönünce iki adam yüz yüze geldi ve Portekizli, birkaç saat önce Müfettiş Trodela'dan kendisini tutuklaması için emir almış olan Teğmen Rocco'yu tanıyınca dehşet içinde kaldı.

LIV

Tomás'ın şaşkınlığından sıyrılıp da tepki vermesi biraz zaman aldı ve daha farkına bile varamadan Teğmen Rocco yanı başına gelip de onu kolundan yakalamıştı bile.

"Yakaladım sizi!" diye haykırdı adam apaçık bir hoşnutlukla. "Elimizden kurtulacağınızı sandınız, ha?"

"Saçmalamayın teğmen," diye yanıt verdi Portekizli kendini toplayarak. "Papa'nın, kendisini kaçıranların videosunda verdiği mesajla ilgili bir şey keşfettim ve bu konuda acilen Kardinal Barboni'yle konuşmam gerekiyor. Size rica ediyorum, lütfen beni hemen onun yanına götürün."

Teğmen Rocco onu ittirdi.

"Sizi jandarma merkezinde bekleyen hücrenize götürüyorum! Benimle bir kere daha alay etmenize izin vermeyeceğim!"

"Aptallık etmeyi kesin," diye karşılık verdi Tomás ona karşı kararlı ve otoriter biçimde direnerek. "Eğer bana inanmıyorsanız hiç olmazsa Müfettiş Trodela'yla konuşmama izin verin. Bulduğum şeyi ona anlattığımda beni tutuklama isteğinden vazgeçeceğinden eminim."

Akademisyenin bu özgüveni jandarmayı kararsız bırakmıştı.

"Nedir keşfettiğiniz?"

"Papa'nın izini bulabilmek için ne yapmamız gerektiğini buldum. Ama önce Kardinal Barboni'nin beni birkaç noktada aydınlatmasına ihtiyacım var."

Genç jandarma subayı duraksadı çünkü Tomás kendinden çok emin görünüyordu ve eğer tarihçinin doğru söylediği ortaya çıkarsa

kendisi için iyi olmayabilirdi bu. Ne de olsa ona akademisyeni tutuklama emrini vermiş olan adli polis müfettişiydi. Müfettiş Trodela'ya danışmakla kaybedebileceği ne olabilirdi ki? Böylece sorumluluğu bir üstüne atmış olacaktı.

Telsizini ağzına götürüp konuştu.

"Burası Santa Anna Kapısı kontrol noktası, Müfettiş Trodela'yı arıyorum," dedi. "Müfettiş Trodela'yla görüşmek istiyorum."

Aygıttan bir cızırtı duyuldu ve uzaklardan gelen bir ses yanıt verdi.

"Ben Trodela. Neler oluyor?"

"Santa Anna Kapısı'ndayım ve yanımda Profesör Noronha var. Kutsal Papa Cenaplarının mesajıyla ilgili bazı keşifleri olduğunu söylüyor. Sizinle ve Kardinal Hazretleriyle görüşmeyi istiyor. Ne yapmalıyım?"

Yanıt fazla gecikmedi.

"*Cazzo*!" diye küfrü bastı müfettiş. "O *stronzo*, yanında mı şimdi? Tutukla onu ve bir daha da o dengesiz için beni rahatsız etme! Onun saçmalıklarıyla yeteri kadar zamanımı yitirdim zaten!"

Emir açık ve netti. Kendine güvenini kazanmış olan Teğmen Rocco, telsizini kaldırıp kemerinde asılı duran kelepçeleri çıkardı. Şüphelinin ellerini serbest bırakmak gibi bir hataya bir kere daha düşecek değildi.

"Bu defa kodesi gerçekten boylayacaksınız."

Eğer Vatikan'ın jandarma merkezindeki hücreye kapatılacak olursa Tomás, olayı gece yarısından önce aydınlatabilmek için her türlü şansı yitirecekti. Genç subayın elini şiddetle sarstı.

"Hayır!"

Serbest kalmayı başararak arkasına döndü ve Porta Angelica Caddesi'ne doğru koşmaya başladı, Santa Anna Kapısı'nda nöbet tutan jandarmaların önünden geçti ve karabinyerlerin bulunduğu tarafa doğru sıçradı.

"Yakalayın şu adamı!" diye bağırdı Teğmen Rocco. "Adli polisin emri var!"

İtalyan polislerinin bu emri algılamaları kısa bir zaman aldı ancak bu kadarı Tomás'ın kendini sokağa atabilmesi için yeterli olmuştu. Yine de tam kalabalığa karışmak üzereyken karabinyerlerden bir tanesi onu dirseğinden tutup yakalamayı başardı.

"Yakaladım!"

Tomás'ın, öteki güvenlik kuvvetleri arkadaşlarının yardımına koşuncaya dek ancak üç saniye kadar zamanı vardı ve kolunu kıvırıp beklenmedik bir gerileme hareketi yaparak İtalyan'ın suratına bir dirsek darbesi indirdi.

"Ay!"

Karabinyer, refleks olarak onu bıraktı ve kaçak, bütün bu kargaşanın ortasında bile ondan özür dileme nezaketini esirgemeyerek kalabalığın içine daldı.

"*Scusate*!"

"Yakalayın şu adamı!"

İnsan seli, San Pietro Meydanı'na çıkan bütün yollar gibi Porta Angelica Caddesi'ni de doldurmuştu ama bu sefer bu Tomás için bir avantaj olabilirdi. Bu kitlenin içine karışıp kalabalıkta gözden kaybolabilecekti. Öte yandan bu binlerce beden bir bariyer oluşturarak kaçışını güçleştirecekti.

"*Gesù!*"[58] diye haykırdı bir İtalyan kadını, Tomás kaçarken ona çarptığında. "Ne oluyor?"

"*Scusi.*"

"Dikkat!" diye çıkıştı başka bir kadın. "Adımını attığın yere dikkat et!"

"*Scusi.*"

"*Madonna*! İttirmesenize!"

"*Scusi.*"

Portekizli kendine kaçacak bir yol açabilmek için çaresizce çabalarken onları itip kaktıkça insanlar da şikâyet edip duruyorlardı

58 (İt.) İsa aşkına! (ç. n.)

ama onun da başka bir çaresi yoktu. Uzaktan polislerin düdükleri ve savurdukları emirler hâlâ duyuluyordu.

"Giancarlo, Stefano, yakalayın şunu!" diye haykırıyordu karabinyerlerin subaylarından biri. "Amato, hemen komutana haber ver! Porta Angelica Caddesi'ni kapatsınlar ve helikopterlerden şüpheliyi gözden kaçırmamasını istesinler. Sakın kaçmasına göz yummayın!"

Tomás karışıklığın giderek büyüdüğünü endişeyle fark etti. Santa Anna Kapısı'ndaki olayı yanlış yorumlamış olan karabinyerler kaçağın Papa'nın kaçırılmasına karışmış biri olduğunu sanmışlardı. Kimse bütün bunların nedeninin yalnızca bir adli polis müfettişinin kaprisi olduğunu bilmiyordu. Her şey ortaya çıktığındaysa iş işten geçmiş olacaktı.

Ama gerçekten de bu yalnızca Müfettiş Trodela'nın kaprisinin bir sonucu muydu? Tarihçiyi bir kuşkudur aldı. Bir anda, nereden çıktığını bile anlamadığı bir adam onu durdurdu.

"Yakaladım seni, haydut!"

Tomás bunun bir polis memuru olduğunu sanmıştı ama öyle olmadığını fark edince rahat bir soluk aldı. Karabinyerlerin bir şüphelinin peşinde olduğunu görünce üstüne düşen görevi yerine getirmek için araya girmiş olan sade bir vatandaştı bu yalnızca.

Ancak çok geçmeden Tomás'ın rahatlaması boşa çıktı ve içini önce bir endişe, derken korku kapladı, çünkü sade vatandaşın bu müdahalesi tek bir anlama gelebilirdi.

Kalabalık ona karşıydı.

LV

Bu rastgele adamın müdahalesi, Tomás'ı bir ikilemle karşı karşıya bıraktı, oysa onun çok az zamanı vardı. Şimdi ya kendini ona bırakacak ve tutuklanıp polise teslim edilecekti ya da kalabalığa karşı direnerek doğrudan bir tehlikeyi göze alacaktı. Kararı her ne olursa olsun onu bir an önce belirlemesi gerekiyordu çünkü kararsızlık teslimiyet demek olacaktı.

"Bırakın beni!"

Tepki vermeyi seçmişti. Önce çırpınmayı denedi ama adam onu sımsıkı tutuyordu. O da bu sefer adama sağlam bir kafa attı.

"Aaah!" diye haykırdı adam ellerini kanayan suratına götürüp iki büklüm olarak. "*Madonna*! Burnum!"

Yeniden özgür kalmış olan Tomás, kendini savunmaya hazır bir halde çevresine bakındı. Herkesin öfkesi burnundaydı ve bütün bu karışıklığın ortasında onun Papa'nın kaçırılmasına bulaşmış olduğunun zannedilmesi günah keçisine dönüştürülüp linç edilmesi için yeterli olurdu. Ancak hiç beklenmeyen bir şey oldu. Adamı yerde, yüzünden kanlar akarken acıyla kıvranır bir halde gören çevredeki insanlar Tomás'a dehşet dolu gözlerle baktılar.

"İmdat!" diye bağırdı bir kadın. "Silahı var!"

Kaçağın dört bir yanında bulunan kadın ve erkekler birden akıl dışı bir korkuya kapılarak birbirlerini ite kaka kaçışmaya başladılar. Tomás, bu telaş içinde insanların birbirlerini ezmelerinden korktu. Buradan ne kadar çabuk kurtulursa o kadar iyi olacaktı.

"Uzaklaşın!"

Bir anda çevresinde açılıvermiş olan boş alandan yararlanan Portekizli, Porta Angelica Caddesi'nden San Pietro Meydanı'na doğru koşarak uzaklaşmaya başladı. Herhangi bir planı yoktu ama içgüdüleri onu sanki Catherine her şeyi çözebilecekmiş gibi Fransız kadına doğru yönlendiriyordu. Böyle düşünmesi safçaydı belki ama durup da boylu boyunca düşünmeye hiç zamanı yoktu. Emin olduğu tek şey kaçmak zorunda olduğuydu.

"Dikkat edin, geliyor!"

"Bıçağı var!" diye bağırdı biri. "Bıçağı var!"

Fazla uzun süre koşması gerekmedi. Mesafe kısaydı ve insanlar onun önünde açılıp da kaçışmaya devam ettikleri için Porta Angelica Caddesi'ni korku dolu yüzler arasında zikzaklar çize çize kolaylıkla aşabildi. Sanki o Musa ve insan seli de Kızıl Deniz'miş gibi onun adım attığı yerde yol büyü yapılmışçasına açılıveriyordu.

Birden Tomás, kendini üç tane zırhlı aracın karşısında buldu.

"Etrafınız sarıldı!" diye haykırdı biri bir megafondan, sesi bütün sokağı çınlatarak. "Teslim olmazsanız ateş açacağız!"

İtalyan ordusunun zırhlıları, Via di Porta Angelica'nın girişindeki çifte kemerin önünü tıkamışlar, buradan San Pietro Meydanı'na çıkışı engellemişlerdi. Tomás, üzerine birkaç tane projektör doğrultulmuş olduğunu hissetti ama hepsi polise ait değildi. Televizyon kanalları bu insan avını canlı olarak yayınlıyorlardı ve bu da şu anda bütün dünyanın onu görmekte olduğu anlamına geliyordu. Afallamış bir halde çevresine bakındı. İşler nasıl bu kadar çığırından çıkabilmişti? Gülünç bir şeydi bu. İtalyan polisi gerçekten de onun Papa'yı kaçıranlardan biri olduğuna mı inanıyordu yani?

"Yüzüstü yere yatın ve ellerinizi başınızın üstüne kaldırın!"

Artık pes etmiş olan Tomás, teslim olmaya hazırlanıyordu. Bu sayede aptalca içine atılmış olduğu tehlikeye de bu saçma sapan yanlış anlaşılmaya da bir son verebilirdi. Bir geceyi hapiste geçirdikten sonra

yargıç karşısına çıkarılır, o zaman da her şey açığa çıkar ve o da serbest kalırdı. Kuşkusuz yapılacak en mantıklı şey buydu.

Ancak yarına kadar Papa ölmüş ve dünya da geri döndürülemez biçimde değişmiş olacaktı. Kuşkusuz bugünkünden çok daha kötü bir hal almış olarak hem de... Ama ne yapabilirdi ki? Her şeyi çoktan denemiş, mantığın sınırlarını zorlamış, hatta biraz ötesine bile geçmişti.

"Teslim olun, yoksa ateş açacağız!"

Teslim olacaktı.

Bitkin düşmüştü, başının ağırlaşmış ve sırılsıklam olduğunu hissediyordu. Alnını silince bunun ter değil, kan olduğunu fark etti. Belli ki az önce adama kafa atarken yalnız onu değil, kendini de yaralamıştı. O zaman insanların kendisinden bu kadar çok korkmalarına görünüşünün, özellikle de kana bulanmış yüzünün neden olduğunu anladı.

İçinde öfkenin yükseldiğini hissediyordu. O, Papa'yı kurtarabilmek için elinden geleni yapmaya çalışırken ve üstelik kan kaybetmekteyken insanlar Roma sokaklarında onun peşine düşmüşlerdi! İçinde derin bir isyan duygusu alev almıştı.

"Hayır!"

Asla teslim olmayacaktı. Mümkün değildi. Bütün bunlara katlandıktan sonra böyle bir sona razı olamazdı. Her ne kadar teslim olmayı reddettiği için vurulması, soruşturmasının bir çıkmaza saplanıp kalması ve kimseyi kurtarmayı başaramaması tehlikelerini göze alıyor olsa bile bunu denemek onun göreviydi.

Bir çıkış yolu bulabilmek için çevresine bakındı.

Zırhlı araçlar ile askerler meydanın girişini kapatıyor, korku içindeki kalabalıklar iki yanda kalın ve geçit vermez birer duvar oluşturuyordu, en geride, insan selinin arkasında ise kendisini Santa Anna Kapısı'ndan beridir kovalayan karabinyerler belirmişti. Nereye baksa engellerden başka bir şey göremiyordu. Kaçması için hiçbir yol yoktu.

Çember içinde kalmıştı.

"Bu son uyarı!" diye haykırdı ses megafondan. "Teslim olmak için üç saniyeniz var!"

Üzerine doğrultulmuş olan ve geceyi aydınlatan projektörlerden gözleri kamaşıyordu. Gözlerini korumak için elini alnına götürdü ve kesinlikle hiçbir çıkış yolu olmadığını fark etti.

"Bir..."

Ancak, soluna baktığında yanılmış olduğunu anladı. Evet, çıkış yolu yoktu belki ama bir giriş yolu vardı.

"İki..."

Caddenin karşı tarafında Bakanlıklar Sarayı duruyordu ve onun da cebinde buranın anahtarı vardı.

"Üç!"

Karabinyer ve askerler ona tehlikeli biçimde yaklaşıyorlardı. Tomás da binaya doğru koşmaya başladı.

"Durun, yoksa ateş ederiz!"

Tehdide aldırmaksızın koşmayı sürdürdü. İçten içe bu kalabalığın ortasında ve olayı naklen yayınlayan televizyon kameralarının önünde ateş açmaya cesaret edemeyeceklerini düşünüyordu. Zaten eğer gerçekten de Papa'nın kaçırılmasıyla bir ilgisi olduğunu düşünüyorlarsa onu sorgulayabilmek için canlı ele geçirmeyi isteyeceklerdi. Bu riski göze almaya değerdi.

Tek bir silah sesi bile duyulmadı. Çevresinde bazı hareketlenmeler olduğunu sezebiliyordu, herhalde yaklaşmakta olan güvenlik güçleriydi bunlar ama kimse ateş etmiyordu.

"Teslim olun!"

Bakanlıklar Sarayı'nın ana giriş kapısına varmıştı ve ceplerinde Catherine'den ödünç almış olduğu anahtarı bulabilmek için beceriksizce aranmaya koyuldu. Arkasına dönüp baktığında peşinde birkaç karabinyer olduğunu gördü. Anahtarın madenî çentiklerini parmaklarının ucuyla hissetti ve onu yakalayıp hızlıca cebinden çıkardıktan sonra kilide sokmayı denedi.

"Gir haydi, gir!" diye haykırdı endişeyle. "Gir!"

Karabinyerler ancak birkaç metre arkasındaydılar. Tomás'ın hareketlerinin sertliğine karşın anahtar sonunda kilide oturdu. Kapı açıldı ve Tomás da onu iterek içeri girip hemen arkasından kapattı.

Ancak bir direnç hissetti. İlk birkaç polis memuru girişi zorlamaktaydı. Destek kuvvetleri gelmeden Portekizli, bir basamaktan destek alarak bütün gücüyle kapıyı ittirdi ve karabinyerlerin itişine direnmeyi başararak sonunda kapıyı kapatabildi.

Polisler dışarıda kalmışlardı.

Ama yalnızca birkaç saniyeliğine.

LVI

Korku ve heyecandan bitkin düşmüş, bacak, kol ve sırt kasları ağrılar içinde, yüreği küt küt çarparak sırtını kapıya yaslayan Tomás gücünü toplayabilmek için hiç fırsat bulamadı. Kapının öte yanındaki sesler giderek yaklaşıyordu ve o da birazdan ne olacağını biliyordu.

"Hazır mısınız?" diye bağırdı biri dışarıdan. "*Avanti!*"[59]

Kapı korkunç bir homurtuyla sarsılınca kaçak de yerinden sıçradı. Karabinyerler hiç zaman yitirmeden kapıyı kıracaklardı.

"Geri çekilin, geri çekilin!" diye emir verdi bir başka erkek sesi. "Yerlerinize geri dönün!"

"Yüzbaşım," diye seslendi bir diğeri, "Yarbay Marchisio az önce Esercito'daki zırhlı araçların müdahale etmeye hazır beklediklerini bildirdi. Ne yapalım?"

"Onları buraya getirtin!"

Zırhlı araçlar mı? *Hiç de şaşırtıcı değil*, diye düşündü Tomás. Eğer gerçekten de onun, Papa'nın kaçırılmasıyla bir ilişkisi olduğuna inanıyorlarsa, onu ellerine geçirebilmek için zırhlı araçlara başvurmak da dâhil olmak üzere ellerinden gelen her şeyi yapacaklardı elbette.

Kapının arka tarafındaki ses yeniden gürledi.

"Hazır mısınız?"

Durum giderek ciddileşiyordu. Kaçmaya devam etmek gerçekten bir işe yarayacak mıydı? İnat etmenin ne yararı vardı? Şimdiye kadar olup bitenler yetmemiş miydi sanki? Kendi kendine şu an öncelikli

59 (İt.) İleri! (ç. n.)

olanın kendi kişisel sorununu çözmek değil, Papa'yı gece yarısına kadar bulmak olduğunu hatırlattı. Nelerin tehlikede olduğu düşünülecek olursa bundan başka hiçbir şeyin önemi kalmıyordu.

"*Avanti*!"

Kapı, çarpmanın etkisiyle bir kere daha sarsıldı. Fazla uzun süre direnemeyecek gibiydi. Motorların kulakları sağır eden gürültüsüne bakılacak olursa karabinyerler İtalyan ordusunun ağır vasıtaları için yolu açıyor olmalıydılar.

"*Attenzione!*[60] Tankın geçmesine izin verin!"

Tomás hayret içinde arkasına baktı: Görebildiği çıkışlar yalnızca asansörün kapısı ve yanındaki merdivenlerdi.

"Kenara çekilin! Tank ilerleyecek!"

Asansöre binip dördüncü kat düğmesine bastı. Sonra dışarı çıktı ve merdivenleri hızla inerek bodrum katına vardı.

"*Avanti*!"

Başının üzerinde sokaktan gelen konuşma sesleri ve bütün gürültüler şimdi daha uzaklaşmıştı. Öncekilerden daha şiddetli, yeni bir sarsıntı daha duydu. Bir şeyler kırılmış, giriş kapısı çökmeye başlamıştı. Dördüncü girişime karşı koyamayacaktı.

Tomás'ın ancak birkaç saniye zamanı vardı.

Bodrumdaki holde, garaj kapısından içeri girdi, ışığı yaktı, buraya daha önce Catherine'le birlikte indikleri zaman gözüne ilişmiş olan malzeme dolabını açtı ve içindeki mekanik gereçlere, yedek parçalara ve diğer nesnelere hızlıca bir göz attı.

Uzaktan bir gümbürtü duyuldu. Tomás heyecanlı konuşmalar işitti. Karabinyerler artık Bakanlıklar Sarayı'nın içine girmeyi başarmışlardı.

"Yukarı! Dördüncü kata çıkmış! Merdivenlerin başını tutun ve asansörü çağırın! Binayı boşaltın!"

60 (İt.) Dikkat! (ç. n.)

Asansör numarası ona birazcık da olsa zaman kazandıracaktı, *belki dört ya da beş dakika kadar*, diye düşündü hoşnutlukla hafifçe gülümseyerek.

Hızlı hareket etmesi gerekiyordu.

Dolabın içinde sarılı duran halatı eline aldı ve boynuna geçirdi, sağ eline küçük bir kazmayla portatif bir üfleç aldı ve sol eline de bir el feneri aldı. Pil durumuna bakmak için feneri yaktı, çalışıyordu. Aceleyle ortalığı karıştırmayı sürdürdü ama yalnızca iki eli olduğu için bu kadarıyla yetinmek zorunda kalacaktı.

Karabinyerlerin dikkatini buraya çekmek üzere ışığı açık bırakarak garajdan hızlı adımlarla çıkıp, garajla IOR'nin arşiv odasının arasında bulunan ikinci kapıdan içeri girdi. Kapıyı içeriden kilitledi. Belki böylece polisleri geciktirmeyi, hatta atlatmayı başarabilirdi.

İçeride mutlak bir karanlık vardı.

Feneri yaktı, ışığı duvarları aydınlatarak Bakanlıklar Sarayı'ndan geçen tünelin duvarlarını aydınlattı. Catherine'in o gün öğleden sonra kendisine göstermiş olduğu yer altı ağı buradan başlıyordu. İzleyeceği yolu belirleyebilmek için kapıya olan mesafeyi zihninde canlandırmaya çalışarak yön bulmaya çalıştı.

"Hımm..." diye mırıldandı. "Bu taraftan."

Bir saniye bile yitirmeden Vatikan'ın derinlikleri içine daldı. Lambasının ışığı önünde dans ederek ona yolu aydınlatırken batıya doğru yöneldi. Tünel terk edilmiş gibi görünüyordu ki bu da ona doğal gözüktü. Varlığından haberi olan çok az kişi olmalıydı ve zaten onu sonuna kadar çıkarabileceğinden bile emin değildi.

Çeperlerden nem sızıyor, tavandan aşağıya damlalar düşüyordu. Köşelerde gölgelere bazı silüetler karışıyordu, herhalde sıçan ve karafatmalardı. Ayak sesleri sağır edici birer davul vuruşu gibi çınlıyordu. Yürürken çıkardığı gürültüden ürkerek yavaşladı ve daha sessiz olmaya çabaladı.

Fenerin ışığı zaman zaman çeperleri yalayıp geçiyor ama çoğunlukla ayaklarını aydınlatıyordu. Bu ışık onun kılavuzuydu. Birdenbire önünde yolunu tıkayan parmaklıklı, madenî bir yapı belirdi.

Kapıydı bu.

LVII

Derin karanlığı delen fener ışığında kapı, Orta Çağ zindanlarının iç karartıcı parmaklıklarını anımsatıyordu. Tomás yaklaşıp parmaklarının ucuyla ona dokundu, üzerinde birikmiş olan pası hissetti. Bundan birkaç saat önce arka tarafında bulunmuş olduğu bu kapıyı hemen tanımıştı.

Bu engeli aşması gerekiyordu. İslamcı teröristler Papa'yı buradan kaçırmışlardı ve kendisinin de karabinyerlerin elinden kurtulup da görevini yapmaya geri dönebilmesi için buradan geçmesi gerekiyordu.

"Pekâlâ," diye mırıldandı kendi kendini yüreklendirirmiş gibi. "Bir bakalım."

Kilidin önünde diz çökerek onu inceledi. Sağlamdı ve parmaklıklara tutturulmuş madenî bir kutucuk tarafından sıkıca korunuyordu. Onu yerinden sökebilmek için yanında getirdiği küçük kazmayı kullanmayı deneyebilirdi gerçi ama kutucuğun yapısına ve kapıya sabitlenişinin sağlamlığına bakılacak olursa bundan bir sonuç elde edemeyecek gibi görünüyordu. Başka bir çözüm yolu bulmalıydı.

Ayağa kalkıp lambayı kapının önce tepesine sonra da köşelerine doğru tuttu ve halat sayesinde tırmanmasına izin verebilecek bir açıklık ya da parmaklıkları sökebilmek için halatı bağlayabileceği bir zayıf nokta bulabilmeyi umdu. Hiçbir şey bulamıyordu. Halat da işine yaramayacaktı.

Zaman akıyordu. Üzerine umutsuzluğun çökmeye başladığını hissediyordu.

"Yalnız..."

Bir kere daha diz çöküp kilide baktı ve bütün umudunu üflece bağladı. Madenî kutucuğu iyice inceleyerek bir alev yardımıyla madeni eritip eritemeyeceğini tartmaya çalıştı. O zaman kilidin mekanizmasına ulaşmak için bir şansı olabilirdi.

Cesaretini yeniden toplayarak üflecin küçük gaz silindirine iyice bağlı olduğunu kontrol etti. Her şey normal görünüyordu, deneyebilirdi.

Endişeyle üflecin yakma düğmesine bastı ve alevin belirmesini bekledi. Hiçbir şey olmuyordu.

"Lanet olsun!" diye küfrü bastı alçak sesle. "Kahretsin! Lanet olsun!"

İçinden birilerini tokatlamak, bu kapıyı tekmeleriyle yıkmak, sesi kısılana dek avaz avaz bağırmak geliyordu. Bunu hak edecek ne yapmıştı sanki? Derin bir soluk alıp çaresizce başını salladı. Aklını başına toplayabilmek için avuçlarıyla şakaklarını ovaladı.

Nihayet kendine gelince bir girişimde daha bulundu. Üfleci sarstı ve silindirin içinden bir ses geldiğini duydu. Bu gazdan başka bir şey olamazdı... Borunun gaza gerçekten bağlı olup olmadığına bakınca emniyet contasını fark etti. Onu hafifçe gevşetti, gaz tüpün içinden geçinceye dek biraz bekledi ve olanca umuduyla bir kere daha yakma düğmesine bastı.

Eflatun renkli bir alev karanlığı yardı.

"Of!"

Umudu artmış olarak alevi madenî kutucuğa doğru yaklaştırdı ve kıvılcımlar fışkırmaya başlayınca boşta olan eliyle yüzünü korumak zorunda kaldı.

Üflecin keskin vızıltısı onu endişelendiriyordu. Böyle bir gürültünün uzaktan bile olsa duyulmaması mümkün değildi, üstelik de yer altı ağının çeperleri sesin yankılanmasına neden oluyordu. Yine de devam etmek zorundaydı.

Kilidi koruyan madenî kutucuk kızardı ve esnemeye başladı. Tomás, büyük bir dikkatle bu defa da kutucuğun kenarına saldırdı.

İki dakikanın sonunda durdu. Tünel yeniden sessizliğe bürünmüştü. Yalnız olduğundan emin olmak için arkasına baktı, hâlâ katıksız bir karanlık vardı.

Dikkatini yeniden işine verdi ve dağılmak üzere olan madenî kutucuğu inceledi. Üfleci yere bırakıp kazmasını çıkardı. Aletin ince ucuyla yapının üzerine birkaç darbe vurdu ve dördüncü vuruştan sonra kutucuk kilit mekanizmasını serbest bıraktı.

Tomás zafer kazanmış gibi yumruğunu sıktı.

"İşte bu!"

Kazmayla mekanizmanın üzerine şiddetlice vurdu. Kilidin kopup da kapının nihayet serbest kalması için iki güçlü darbe yeterli oldu.

Geçit artık açılmıştı.

Malzemelerini toplayıp yola devam etmek üzere ayağa kalktı. İşte o anda arkasında bir gürültü duydu.

Fenerini söndürdü.

Mutlak bir sessizlik içinde yeni bir ses daha duymayı bekledi. *Herhalde fareler olacak*, diye umuyordu. *Evet*, dedi içinden, *öyle olmalı*. Gelirken pek çok fare görmüştü. Başka bir şey olamazdı. Nasıl ki Roma şehri kedi kaynıyorsa, yerin altında da fareler cirit atıyordu. Bu tünel de buna bir istisna değildi.

Bir ses daha duydu.

Tomás dikkatini bir kat daha artırdı. Soluğunu tuttu. Bunlar ayak sesleri miydi? Öyle sanmıyordu. Hatta sanki uzaklarda bir miyavlama duyar gibi oldu. Biraz gevşedi.

"*Dov'è lui?*"

"*Magari la.*"[61]

Yürek atışları hızlandı. Sesler henüz uzaktaydı ama bu tek bir anlama geliyordu.

Karabinyerler peşindeydiler.

---

61 (İt.) "Nerede o?", "Şurada olabilir." (ç. n.)

LVIII

Tomás, soluk soluğa tünelin öbür ucuna doğru koştu ve o sırada havada kötü bir koku duydu. Ona tanıdık gelen bir dışkı kokusuydu bu. Feneri tavana doğru kaldırınca, teröristlerin Apostolik Saray'ın lağımları boyunca kazmış oldukları dikey çukuru ayırt edebildi.

Buradan üçüncü kata, Papa'nın özel kütüphanesindeki tuvalete ulaşabilirdi.

Fenerin ışığında açıklığı inceledi. Bütün çabalarının asıl hedefi olan Kardinal Barboni'ye ulaşabilmesi için buradan tırmanması yeterli olacaktı. Önünde yalnızca iki büyük engel kalıyordu. O gün öğleden sonra adli polisin sarkıttığı ip merdiven kaldırılmıştı ve bu da jandarmaların söylediğine göre Kardinal'in şu anda gece ayininde vereceği vaaza hazırlandığı Apostolik Saray'ın en üst katına kadar tırmanabilmesi için elinde hiçbir araç bulunmadığı anlamına geliyordu.

Karabinyerlerse hâlâ yer altı ağında bulunuyorlardı ve er ya da geç kendisine ulaşacaklardı. Bu yüzden de fazla zamanı yoktu.

Tünelin çeperlerini incelerken kimi yerlerde eksik birkaç tuğla bulunduğunu fark etti.

"*Cazzo*! Burası fare kaynıyor!"

"Adımını atacağın yere iyi bak."

Her ne kadar hâlâ uzaktan geliyor olsalar da sesler gitgide yakınlaşıyordu. Tomás'ın onların eline düşmeden önce önünde en fazla on dakikası, muhtemelen daha da az zamanı vardı.

Süratle boynunda asılı duran halatı eline aldı ve bir ucuna kazmanın sapını bağladı. Düğümün sağlamlığını ölçmek için ona bütün gücüyle asıldı, dayanıyordu.

Yine fener ışığında çukurun altında tırmanması gerekecek mesafeyi tarttı. Başının üzerinde iki metreye yakın bir yükseklik vardı.

Fazla beklemeden bir ayağını eksik bir tuğlanın bıraktığı boşluğa sokup yükselerek kazmayı çeperin üstünde, başının bir metre kadar üzerindeki bir noktaya fırlattı.

Halata asıldı. Dayanıyordu. Kazma iyi oturmuştu ve düğüm de sağlam görünüyordu. Halatı bileğine dolayıp ona asıla asıla yükselmeyi denedi. Eğer kazma onu taşımazsa, ilk girişiminde fazla yüksekten düşmüş olmayacaktı.

Kazma ve halat onun ağırlığını taşıyabiliyordu. Tomás, dışarı doğru çıkıntı yapan bir tuğlanın üzerine tünedi. Buradan kazmayı yarığından çıkarıp tıpkı bir dağcı gibi, biraz daha yüksekteki başka bir noktaya sapladı. Tırmanış yapmayalı epey uzun zaman oluyordu. En son, doktora tezinin kabulünü kutlamak için çıktığı bir gezide Serra da Estrela'ya tırmanmıştı. Burası ona hiç de benzemiyordu gerçi ama yine de duvar boyunca tırmanmayı başarabiliyordu.

"*Porco dio*!"[62] diye haykırdı bir ses. "Kapı!"

Karabinyerler kapıya varmışlardı bile, demek ki aralarında iki yüz metreden az vardı. Şu halde zamanı düşündüğünden de daha az demekti.

"*Pecatto!*"[63] diye karşılık verdi başka bir ses üzüntüyle. "Demek ki buradan geçmemiş. Geri dönelim de başka yerde arayalım."

Portekizli rahat bir soluk aldı. Bu heyecan iniş çıkışları onu tüketmek üzereydi.

Peşindekilerin ne yaptıklarını anlayamıyordu. Belki de karanlık yüzünden kapının zorlanmış olduğunu görememişlerdi. Eğer şansı yaver gittiyse belki de geri dönüyorlardı.

62 (İt.) Lanet olsun! (ç. n.)

63 (İt.) Çok yazık! (ç. n.)

Tomás, nihayet biraz zaman kazanmış olduğunu düşünerek soluklanmak üzere durdu. Hatta belki birkaç saniyesini, planının devamını aceleye getirmeden geliştirmeye de ayırabilirdi. Öncelikle karabinyerlerin uzaklaşmalarını beklemeliydi, ancak ondan sonra...

"Bu da ne böyle?" dedi birinci ses. "Kilide baksana!"

"Kırılmış!"

Kısa bir an için sessizlik oldu.

"*Brutto figlio de puttana!*[64] Adam buradan geçmiş işte!"

Karabinyerler geliyorlardı.

64 (İt.) Vay adi orospu çocuğu! (ç. n.)

LIX

Tomás duvara saplamış olduğu kazmaya doğru yükseldi ve ardı ardına çılgınca hareketlerle uğraşarak bir metre daha çıkabildi. Ayaklarının ucunu, dikey bir çeşit merdiven oluşturmuş gibi duran çıkıntılı tuğlalara dayadı. Minicik birer basamaktı bunlar gerçi ama dengesini sağlayarak ilerleyebilmesine yetiyorlardı.

"Dikkatli ol Alfredo!" diye seslendi sesleri giderek yakınlaşan karabinyerlerden biri. "Herif silahlı olmalı, bizi bekliyor da olabilir!"

Apostolik Saray'ın derinliklerine kazılmış olan çukur Tomás'ın başının hemen üzerindeydi. Oraya ulaşabilmesine birkaç saniye kalmıştı. Buraya varınca gözlerden uzakta kalıp saklanabilecekti.

"Komutanı çağırmak daha iyi olmaz mı?"

"Evet, haklısın. Çağır haydi."

Tomás iki yeni sorunla karşı karşıya kalmıştı. İlki karanlıkta tırmanmak zorunda kalışıydı.

"Tango, Alfa'yı arıyor!" dedi karabinyer biraz daha yaklaşmış olarak. "Tango'dan Alfa'ya."

İkinci sorun ise çukurun çeperlerinde yer altı duvarlarındaki gibi çıkıntıların olmamasıydı.

Bu koşullar altında tırmanmayı nasıl sürdürebilecekti?

"Alo Alfa?" diye üsteliyordu aynı karabinyer. "Tango, Alfa'yı arıyor. Dinlemedeyim."

Ayak sesleri yankılanıyordu. Askerler yaklaşmaktaydılar. İşte bu, sorunlarının en aciliydi şimdi.

"*Porca Madonna,*" diye söylendi karabinyer. "Yanıt veren yok."

"Boş ver," diye karşılık verdi arkadaşı. "Bak, şu tarafta yol biraz genişliyor sanki. Dikkatli olalım, oraya gizlenmiş olabilir."

O anda Tomás'ın tek istediği, her ne pahasına olursa olsun, o delikten girebilmekti. Elinde kalan çok az zamanı kazmasıyla, çeperin yüzeyinde ve açıklığın tam üstünde küçük bir oyuk kazarak değerlendirdi ve bunun içine ayağını soktu. El yordamıyla tavana kazılmış girişin kenarlarını hissetti. Kazmayı derince sapladı, halata asıldı ve nihayet deliğin içine süzülebilecek kadar kendini yukarı çekebilmeyi başardı.

Burada koku çok berbat, neredeyse dayanılmazdı ama zamanında gizlenmeyi başarabilmişti. Bundan sonrasını daha sonra düşünecekti artık.

Aşağı doğru bakıp tünelin dibinde gezinen fener ışıklarını seçti. Karabinyerler aşağıya ulaşmış, çevreyi kolaçan ediyorlardı.

"Ben kimseyi göremiyorum."

Tabii göremezsiniz, çünkü aşağıda kimse yok, diye geçirdi içinden Tomás. Ancak bir de fenerlerini yukarı doğru çevirmeye kalkacak olurlarsa o zaman kendisini keşfedecekler ve her şey mahvolacaktı.

"Pöf, amma da kötü koku!" diye sızlandı polislerden biri. "Hangi domuz burada işini görmüş acaba?"

"Bizim kaçak olacak. Herhalde korkudan altına sıçtı."

Kahkahayla güldüler.

"Çok komik," dedi arkadaşı. "Ama cidden soruyorum, bu koku nereden geliyor olabilir?"

"Farelerdendir herhalde..."

"Ne faresi be seni sersem! Bok kokusu bu, anlamadın mı? Birisi buraya gelip rahatlamış işte! İğrenç bir şey!"

Fener ışıkları oradan oraya sıçrayıp duruyor, bütün çevreyi kolaçan ediyordu.

"Hiçbir şey göremiyorum ben."

"Lağımlardandır mutlaka," dedi ikincisi, fenerini tünelin duvarlarına çevirerek. "Herhalde buradan geçen kanalizasyon boruları olacak..."

Tomás hiç de rahat bir konumda bulunmuyordu ve bu lağım kokusu da hiç hoş değildi. Ancak işin asıl zor kısmı bu kadar uzun süre boyunca sessiz ve hareketsiz kalmaktaydı. Sırtını çukurun bir tarafına yaslayıp bacaklarıyla da karşı tarafına baskı uygulayarak uzun süre kalamazdı. Bedeninin alt taraflarında şimdiden karıncalanma hissetmeye başlamıştı bile.

"Hayır, burada değil," diye sonuca vardı karabinyerlerden biri devriyeyi burada bitirerek. "*Andiamo*, Alfredo! Gidelim buradan."

"İyi ama ya kapı?" diye sordu öteki. "Kilidi görmedin mi? Biri onu kırmış."

"Doğru, ama belki de uzun zamandır kırıktı."

"Nereden bilebilirsin ki?"

"Bu tüneller İkinci Dünya Savaşı'ndan kalma Alfredo. O yıllardan beri de kullanılmıyorlar. Bana kalırsa bu kilidi kıran kişi bu işi uzun zaman önce yapmış."

"Ya az önce duyduğumuz gürültüler ne olacak? Sanki üfleç sesine benziyordu..."

"Bazilikanın altındaki çalışmalardan gelmiştir. Mühendisler katakomplara girişi yapının buna dayanamayabileceği gerekçesiyle yasaklamamışlar mıydı? Herhalde şimdi de işçiler temelleri sağlamlaştırıyorlardır. Bizim şüphelinin buralarda elinde bir üfleçle gezmesi de pek olacak şeye benzemiyor zaten, sence de öyle değil mi?"

Bu sözlerle birlikte iki polis geriye doğru yola koyuldu. Hâlâ tavandaki deliğin içinde büzülmüş durumda olan Tomás, onların fenerlerinin ışığının uzaklaştığını görünce rahat bir soluk aldı. Nihayet bu konumdan çıkabilecekti.

Lambasını yukarı doğru çevirdi ve katetmesi gerekecek mesafeyi aydınlattı. Her ne kadar dikey olarak kazılmışsa da tünel, kanalizasyonların yolunu takip edebilmek için hafifçe kıvrılıyordu ve orada biraz dinlenebileceğini düşündü.

Hâlâ sırtı çukurun bir tarafında ve ayakları karşı tarafına baskı uygulayarak tırmanışını, kâh omuzlarından destek alıp ayaklarını yükselterek, kâh ayaklarıyla itip sırtını yukarı kaydırarak sürdürdü. Kendini dev bir örümcek gibi hissediyordu.

"Belki de yer altı tünelinin öteki ucuna gitmiştir."

"Eğer öyle yapmışsa Giancarlo onu yakalayacaktır!" dedi ikinci polis. "O budala da ne şanslıymış! Herifi yakalayacak olursa ona madalya bile verirler, bak görürsün! Hele bir de onun sayesinde Papa kurtulacak olursa o zaman da salağı aziz ilan ederler!"

Kahkahayı patlattılar.

"Doğru. Bazılarında eşek şansı oluyor işte, ne yaparsın?"

Tomás seslerin uzaklaştığını duydu. Polisler hâlâ tehlikeli derecede yakınındaydılar ama görünüşe bakılırsa artık aramaktan vazgeçmişlerdi. Portekizli rahatlamaya başlamıştı, eğer hiç ses çıkarmazsa bu işin içinden sıyrılabilecekti. Üstelik üç dört dakika sonra da istediği kadar gürültü yapabilecekti çünkü adamlar onu duyamayacak kadar uzaklaşmış olacaklardı. Hiç kuşkusuz ki işin asıl önemli kısmı...

Birden, gürültülü bir müzik sesi duyuldu.

"Kahretsin, bir bu eksikti..."

Cep telefonu çalıyordu.

LX

Tomás telaşla elini pantolonunun cebine attı. Bu lanet telefonu susturması gerekiyordu! Çaresizce aradıysa da onu yeterince çabuk bulamadı.

"Duyuyor musun?" diye sordu bir ses uzaktan.

Yeniden sessizlik oldu. İki polis kulak kabartmışlardı.

"Cep telefonu! Bir cep telefonu çalıyor!"

"Ama..."

"Bu o!"

Tomás kendine küfürler ederek aygıtı eline aldı ve beceriksizce susturdu. Tam da karabinyerlerden kurtulmak üzereyken tam sırasıydı doğrusu! Böyle bir anda onu aramayı akıl etmiş olan hıyar kim olabilirdi acaba? Şimdi bu çukuru mümkün olduğu kadar hızlı tırmanması gerekecekti.

Dev bir örümcek gibi, santim santim yükselmeye devam etti ama bunu öyle bir şevkle yapıyordu ki ilerleyişi hiç de yavaş sayılmazdı. Bedeninin bütün kasları ağrıyordu. Bu tempoda uzun süre ilerleyemeyeceğinin farkındaydı. Beceriksizce hareketleriyle duvardan da taş ve kum parçaları döküyordu.

"Telefonun sesi artık duyulmuyor."

"Kapatmıştır. Ama herif buralarda, bundan emin olabilirsin."

Hali kalmamış olan Tomás soluklanmak için birkaç saniyeliğine durdu ve başını aşağıya eğdi. Fener ışıklarının dansı yine görülmeye başlamıştı. Karabinyerler geri gelmişler ve tünelin dibini bir kere daha gözden geçirmeye başlamışlardı bile. Çok geçmeden fenerlerini

yukarıya da kaldıracak ve onun yerini keşfedeceklerdi. Daha hızlı tırmanabilmek için geriye kalan gücünü topladı.

"Görüyorsun ki burada yok işte. Belki de cep telefonu dışarıda bir yerlerde çaldı ve biz de buradan..."

"Saçmalamayı kes Alfredo!" diye onun sözünü kesti diğeri. "Ses tünelin içinden geldi. Herif mutlaka buralarda gizleniyor."

Kalbi, yorgunluktan çok korkudan yerinden fırlayacakmış gibi atmakta olan Tomás, yeniden tırmanmaya koyuldu. Fenerini yakarak çukurun az önce görmüş olduğu kıvrımlı yerine ne kadar uzak olduğuna bakmayı istiyordu ama bunu göze alamadı.

Aşağıdakiler konuşmayı sürdürüyorlardı.

"Eğer buradaysa hangi cehennemde gizleniyor o zaman?"

"Bilmiyorum." Bir an sustu. "Şu an Vatikan'ın tam olarak neresinde olduğumuzu biliyor musun?"

"Yer altı ağındayız işte, amma da soru!"

"*Stronzo*, onu biliyoruz! Demek istediğim, hangi binanın altında bulunuyoruz? Sistine Şapeli mi?"

Tomás az kalsın, "Ay, ay," diye inleyecekti. Yukarıda ne bulunduğu hakkında konuşmaya başladıklarına göre çok geçmeden tavanı da aydınlatacaklar demekti. Bir an önce gizlenmeliydi.

"Hayır, Sistine Şapeli biraz daha ötede."

"Neredeyiz o zaman?"

"Şey... Yani... Sanırım..."

"Bu ne böyle?"

Susup kulak kabarttılar.

"Kum yağıyor."

"Yağıyor mu? Nereden?"

Birdenbire Tomás'ın gözleri karabinyerlerin kendisine doğru çevrilmiş olan fenerlerinin ışığıyla kamaştı.

"O ne öyle?"

"Bu... Bu o! Adam yukarıda işte, görmüyor musun?"

Yanan ışık sayesinde Tomás, ulaşmaya çalıştığı büklümü nihayet seçebildi. Yaklaşık iki metre kadar yukarısında bulunuyordu. Bacaklarının, kollarının ve sırtının bütün kasları katılaşmış, ağırlaşmıştı ama yine de son bir çaba daha göstermeleri gerekiyordu.

"Dur!" diye emretti polislerden biri yukarı doğru bağırarak. "İn oradan aşağı!"

Tomás'ın yalnızca bir buçuk metresi kalmıştı.

"Duymuyor musun?" diye üsteledi karabinyer. "Hemen buraya in!"

"Baksana," diye hatırlattı öteki, "herif Arap ise belki de İtalyanca bilmiyordur..."

"*Stop*!" diye yineledi ilki İngilizce. "*Come down*! *Now*!"[65]

Bir metre.

"*Cazzo*!" diye küfretti öteki. "Hangi cehenneme gidiyor bu?"

"Ne bileyim ben? Neredeyiz ki biz zaten? Üstümüzde hangi bina var?"

Arkadaşı kısa bir süre düşündü.

"Apostolik Saray bu galiba..."

"Ne?"

"Herif Apostolik Saray'a doğru çıkıyor."

Elli santimetre.

"*Madonna*! Peşini bırakamayız!"

"Ne yapacağız?"

"Papa'nın resmî konutuna çıkmasına göz yumamayız..."

"Papa'nın şu an arada olmadığını sen de gayet iyi biliyorsun."

"İyi ama Kardinal Hazretleri orada," diye hatırlattı öbürü devlet bakanını kastederek. "Onu durdurmamız gerek!"

Tomás varmak üzereydi.

Madenî bir klik sesi duyuldu.

"Ateş ediyorum."

65 (İng.) "Dur", "İn aşağıya. Hemen şimdi!" (ç. n.)

"Çıldırdın mı?"

"Bu adam terörist Alfredo! Onun Papa'nın resmî konutuna girmesine izin veremeyiz! Olacak şey değil bu!"

"*Porco dio*, haklısın! Hakla onu!"

Bir silah sesi çınladı. İki kolunu kıvrımlı geçide atmış, kendini yukarı çekmeye hazırlanan Tomás, merminin sağ tarafında çepere gömüldüğünü duydu ve taş parçacıkları yüzüne sıçradı. Bir dahaki sefere bu kadar şanslı olmayabilirdi.

"Bir daha!"

Tünelin içinde bir el silah sesi daha duyuldu ama Tomás çoktan geçidin içine kıvrılıvermişti bile. Yüreğiyse yerinden çıkacakmış gibi çarpıyordu.

LXI

Tomás bir dakika için sırtını tünelin çeperine yaslayıp soluk soluğa, bitkin bir halde öylece kaldı. İki karabinyer onun bulunduğu yöne doğru üç el daha ateş etmişlerdi ancak içine saklanmış olduğu eğri yer, onu kurşunlardan korunaklı tutabilecek kadar kıvrımlıydı. *Bu iş çok fazla ileri gitti*, diye geçiriyordu içinden, ancak yola bir kere çıkıldı mı artık geri dönüş yoktu.

Polisler tüneli fenerleriyle tarayarak onun yerini belirlemeye çalışıyorlardı ama çok geçmeden kaçağın ellerinden uzaklaşmış olduğunu anladılar.

"Yüzbaşı Rizzi'ye haber ver," diye önerdi içlerinden biri. "Eğer herif Papa'nın dairesine ulaştıysa feci sonuçlar doğurabilir."

Hâlâ soluksuz olan Tomás konuşmayı dinlemekteydi. Tırmanışını mümkün olan en hızlı biçimde sürdürmesi gerekiyordu demek. Güvenlik güçlerine haber verilince tünelin ağzı hemen kapatılır ve o da çıkış yolu bulamazdı.

"Tango biriminden Alfa'ya," dedi bir karabinyer. "Tango, Alfa'yı arıyor."

Portekizli tarihçi fenerini yaktı ve aşması gereken mesafeyi değerlendirebilmek için yukarı doğru çevirdi. Bir katı çıkmıştı ve önünde iki kat daha bulunuyordu. Bu iş kolay olmayacaktı. Bununla birlikte teröristler bu tüneli tırmanmak için kazmış olduklarına göre çeperlerde el ve ayak koyarak destek almaya yarayacak bir dizi küçük delik oyulmuştu.

"Alfa, cevap verin. Tango, Alfa'yı arıyor."

Nefesini toplayıp kendisine gereken cesareti bulabilmek için derin derin soluyan Tomás, ağrılar içindeki bedenini kaldırıp duvardaki oyuklardan birine bir ayağını, bir diğerine de ellerini dayayarak tünelin eğrisinin üzerinde yükseldi. Bunu yaparken duvardan kopan birkaç küçük taş parçası aşağıya kadar yuvarlandı.

"Tango, Alfa'yı arıyor, beni duyuyor musunuz Alfa? Tango, Alfa'yı..."

"Dikkat et, Alfredo," diye sözünü kesti arkadaşı. "Tırmanmaya devam ediyor. Baksana, herifin feneri var ve Papa'nın dairesine doğru çıkıyor. Bizim çocuklara haber vermeliyiz."

"Ben elimden geleni yapıyorum Fabrizio," diye karşılık verdi öteki. "Yüzbaşı Rizzi'ye ulaşmaya uğraştığımı göremiyor musun?"

"İyi de telsiz çalışmaz ki. Yerin dibindeyiz!"

"O zaman başka ne yapayım istiyorsun?"

"Cep telefonunu kullan."

"Sence buradan çeker mi *stronzo*?"

"Az önce herifin telefonu çaldı ya..."

"Yukarıda çekiyor olmalı. Ama burada çekmiyor işte."

İki İtalyan farklı seçenekleri akıllarından geçirirken kısa bir sessizlik oldu. Tünelin içine hapsolmuş olan Tomás ise bir metre daha tırmanmıştı.

"Yüzbaşı Rizzi'ye haber verebilmek için buradan çıkmamız gerekiyor."

"Papa'nın nerede olduğunu öğrenebilmek için de bu herifi sorguya çekmemiz."

"O zaman sen burada kalıp gözünü onun üzerinde tut, ben de çıkayım."

"*Va bene*,"[66] diye başıyla onayladı arkadaşı. "Çabuk git gel ama. Onlara söyle de destek göndersinler."

66 (İt.) Öyle olsun. (ç. n.)

Uzaklaşan karabinyerin ayak sesleri yer altında çınladı ve planlarını geliştirmeye koyulmuş olan kaçağın kulağına kadar ulaştı.

Fazla zamanı yoktu. İtalyan polisin dışarı çıkması en fazla beş on dakika sürerdi ve telefonu sinyal bulduğu anda da üstlerine haber gönderecekti. Eğer adamlar Apostolik Saray'ı boşaltacak olurlarsa her şey biterdi. Onlardan önce davranması gerekiyordu.

Kasları hâlâ ağrıyan ama kısa dinlenmeyle biraz dikleşebilmiş olan Tomás, çepere oyulmuş yarıklar sayesinde daha kolay tırmanabiliyordu. Hızını artırmayı başarabilmişti. Ancak bu cehennem gibi kaçış hiç bitmeyecekmiş hissine kapılıyordu. Sanki bir koşu bittiği anda bir yenisi başlıyor, varış çizgesine ulaştığında çabası sona erecek diye düşünerek hiç durmadan koşuyor ama çizgiye vardığında bir yüz metre daha koşması gerekiyordu, sonra bir yüz metre daha, bir daha ve bu böylece gidiyordu. Hiç hali kalmamıştı ve yalnızca adrenalin sayesinde devam edebiliyordu. Bu kâbus ne zaman bitecekti?

Ne kadar zaman geçmiş olduğunu bilemiyordu. İki dakika mı, beş mi, yirmi mi? Hiçbir fikri yoktu. Harcadığı çaba ve yoğunlaştırdığı dikkati yüzünden zaman kavramını yitirmişti, ancak gayretinden vazgeçmeden, bir ayağını şuraya, bir elini buraya atarak, âdeta insan olmaktan çıkıp da bir makineye dönüşmüş gibi sürekli tırmanmaya devam ederek sonunda tünelin ağzına ulaşmayı başardı ve çıkışı kapatmakta olan klozetle karşılaştı. Acaba polise haber verilmişti de yukarıda kendisini mi bekliyorlardı? Yoksa üstlerine haber vermek üzere yola çıkmış olan karabinyerden hızlı olmayı başarabilmiş miydi?

Bunu öğrenmenin tek bir yolu vardı.

"Biraz daha gayret," diye mırıldandı soluk soluğa, kendine cesaret verebilmek için. "Birazcık daha..."

Tünelin üst ucunu tıkayan seramik klozeti inceledi. İçinden kazmasıyla onu kırmak geldi ama bu çok fazla gürültü çıkaracaktı ve Kardinal Barboni'yi ürkütebilirdi. En iyisi İslamcı teröristlerin yaptıklarını yapmak olacaktı: Papa'yı kaçıran adamlar kimsenin dikkatini çekmeden buradan çıkabilmeyi başardılarsa o da aynı şeyi yapabilirdi.

Tünelin çeperlerine sıkı sıkıya tutunup dengesini yitirmemek için binbir özen göstererek onu yukarı doğru ittirdi. Seramik klozet ağırdı ama onun düşündüğü kadar da değildi ve onu yerinden oynatmayı başarabildi. Ona sırtını dayayabilecek şekilde konumunu ayarladı ve yeniden baskı uygulamaya girişti.

Klozet havaya kalktı ve tuvaletin küçük penceresinden içeri dolan güneş ışığı tünelin içine sızdı. Başarmıştı.

LXII

Tomás'ın sevinmeye ne zamanı ne isteği ne de gücü vardı. Neler olacağını kollamak için birkaç saniye bekledi. Hiçbir şey olduğu yoktu.

Uzaktan konuşmalar duydu. Sabırla soluğunu tutup seslerin kaynağını belirleyebilmek için dikkatini topladı. Konuşmaların tınısı İtalyancayı andırıyordu ama sözcükleri seçemiyordu. Konuşanlar fazla uzaktaydılar. Ancak bir süre sonra bu seslerin bir televizyondan gelmekte olduğunu anladı ve biraz rahatladı. Anlaşılan güvenlik güçleri henüz uyarılmamışlardı. Ya da en azından henüz buraya ulaşabilmiş değildiler.

Biraz daha güvenle açıklığın üzerinde yükseldi ve dirseklerini zemine dayayarak bedeninin geri kalanını da dışarı çıkarmayı başardı, böylelikle de o bitmek bilmez görünen tırmanışa bir son vermiş oldu.

Dinlenmek için tuvaletin karoları üzerine boylu boyunca uzanabilmeyi isterdi ama bu arzusuna karşı koydu.

Bacaklarındaki ve sırtındaki kaslar yorgunluktan titriyordu, giysileriyse sırılsıklamdı. Büyük bir güçlükle doğruldu ve sendeleyerek kapıya kadar yürüdükten sonra ses çıkarmamaya çalışarak kapıyı açtı.

"...Ankara doğrulamayı reddettiyse de Türkiye cumhurbaşkanı bu akşam ulusa bir konuşma yapmayı planladı. İçeriğin ne olacağı henüz bilinmiyor ancak Türk hükümetiyle bağlantısı olan bir kaynağın bildirdiğine göre bunun Hırvatistan ile Bosna arasındaki krizle ilgili önemli bir açıklama olacağı..."

Bir erkek habercinin sesi, ruhani önderin özel kütüphanesini doldurmuştu. Kapı aralığından Tomás, Papa'nın çalışma masasının başına oturmuş, elinde bir kalemle televizyon ekranına sanki hipnotize edilmiş gibi bakmakta olan Kardinal Barboni'yi gördü. Ekranda bir İtalyan haber kanalı sürekli olarak Vatikan'daki kriz ve onun dünya genelindeki yankılarından söz etmekteydi. Bu gece haberlerin ardı arkası kesilmiyordu.

"...bildirdiğine göre Washington'da bulunan bir kaynak bu gece Pentagon'un uydu görüntülerinden elde ettiği bilgiler doğrultusunda Türk ordusunun Yunan sınırına doğru harekete geçmekte olduğunu haber verdi. ABD başkanının şimdiye dek iki kez Ankara'daki mevkidaşını arayarak soğukkanlı olmaları talebinde bulunduğu ve NATO üyesi iki ülkenin birbirleriyle savaşa girmelerinin düşünülemeyeceğinin altını çizdiği, buna karşılık Türk cumhurbaşkanının, Bosna-Hersek'teki Müslüman ordusuna yardım götürmek üzere gerekirse zor kullanarak Yunanistan'a girmeye hazır olduğunu ve..."

Tomás'ın gözleri fal taşı gibi açıldı. Türkiye ordularını Yunanistan sınırına mı yığıyordu? Bu ne anlama geliyor olabilirdi? Savaş mı patlak vermek üzereydi?

"...Boşnak askerler ile çoğunluğu Katolik olan Hırvatistan'ın ordusu arasında yeni sınır çatışmaları olduğu bildiriliyor. Öte yandan Yunanistan da Türk tehdidi karşısında bir açıklamada bulunarak tek bir Türk askerinin kendi topraklarına ayak basması durumunda Yunanlıların atalarının tarihine sadık kalarak, meşhur Thermopylae Muharebesi sırasında atalarından üç yüz kişinin yapmış olduğu gibi en son adamlarına kadar mücadele edip..."

Tomás, uluslararası gerginliğin iyice yükselmekte olduğunu anladı. Savaş çok yakındaydı. Durum tahmin edilebileceğinden de daha

hızlı biçimde kötüleşmiş ve bütün dünya çok geniş ölçekli yeni bir din çatışmasının eşiğine kadar ulaşmıştı. Bu noktaya nasıl gelinebilmişti?

Üstelik en kötüsü daha gelecekti. Papa'nın kafasının kesilişinin görüntüleri internetten canlı yayınlandığında ne olacaktı? O zamanki şiddet patlaması önlenemez olurdu.

"...Türk kuvvetlerinin Yunan sınırında yığılması karşısında Sırbistan, Türk ordusunun Yunanistan'ı yenilgiye uğratarak Bosna'ya ulaşabilmek için kendi topraklarına girmesi olasılığına karşılık genel seferberlik ilan etti. Bakü'deki kaynaklardan alınan bilgiye göre Azerbaycan da Bosna-Hersek'e yardım operasyonu çerçevesinde Ankara'ya asker ve donanım desteğinde bulunmaya şimdiden söz verdi. Budapeşte ziyaretini yarıda kesen BM Genel Sekreteri hemen örgütün New York'taki genel merkezine döndü ve olağanüstü bir güvenlik konseyi toplantısı düzenleyerek Papa'nın kaçırılması ve uluslararası çapta..."

O sırada, düşüncelerine ve televizyondan yayılan haber seline dalmış görünen Devlet Bakanı'nın bakışlarındaki bir şey Tomás'ın dikkatini çekti. Kapı aralığından, gözlerini küçük ekrandan hiç ayırmadan oturmakta olan din adamını izliyordu.

Kardinal Barboni ise ağlıyordu.

LXIII

Mor cübbeli adamın gözyaşları içindeki hali Portekizli akademisyenin içine dokundu. Kutsal Makam'ın nüfuzlu Devlet Bakanı, Papa'nın yokluğu halinde Kilise hükümetinin bütün sorumluluklarını üstlenen kişi, ruhani önderin kellesinin uçurulması durumunda camerlengo makamını resmî olarak devralacak din adamı, merkez üssü Vatikan olan ve bütün dünyayı sarsan inanılmaz olaylar karşısında kaygıdan darmadağın olmuş bir adamdı. En kötüsü henüz gerçekleşmiş değildi ve bütün yük onun omuzlarına binmek üzereydi. Böyle bir sınav karşısında insan nasıl olup da kendini korkunun altında ezilmiş hissetmezdi ki?

Bu fazlasıyla mahrem bir an olduğundan Tomás, kapı eşiğini aşmakta duraksıyordu. Devlet Bakanı sevecen bakışları ve uslu bir çocuk gibi tavırlarıyla sempatik bir kişilikti ve Tomás da onu korkutmayı istemiyordu. Ancak tam o cesaretini toplayıp da nihayet kendini göstermeye hazırlanmıştı ki kütüphanenin kapısını açan zayıf bir adam yüzünde korkulu bir ifadeyle odaya girdi. Papa'nın başkâhyasıydı bu.

"Kardinal Hazretleri!" diye bağırdı büyük bir heyecanla. "Buradan derhal çıkmamız gerekiyor!"

Bir zayıflık anında yakalanmış olduğu için utanan Kardinal hızlıca gözlerini kuruladı ve kendini toparladı.

"Tanrım, Giuseppe! Neler oluyor?"

"Polis telefon etti, saygıdeğer Kardinal Hazretleri. Papa'nın dairesinden hemen çıkmamız gerekiyormuş!"

"Neden ama? Ne olmuş?"

"Teröristler, Kardinal Hazretleri! Teröristler buraya girmişler!"

"Buraya mı? Roma'ya mı yani?"

"Apostolik Saray'a!"

Devlet Bakanı'nın yüzü gerildi.

"Ne?"

"Teröristler burada, saraydaymışlar!" diye yineledi başkâhya çaresizce. "Karabinyerlerin komutanından binayı derhal boşaltmamızı emreden bir telefon aldım. Jandarmalar yoldaymışlar ama Kardinal Hazretleri burada büyük bir tehlike içinde bulunuyorlar, buradan mutlaka çıkmaları gerekiyor. Papa'nın dairesi artık güvenli değil!"

Kardinal Barboni hayretle ayağa kalktı.

"Ah, Tanrım, Tanrım," diye kekeledi. "Meryem Ana, Tanrı'nın annesi, acı bize..."

"Çabuk!" dedi Giuseppe korkudan taş kesilmiş gibi. "Her an gelebilirler!"

Tomás onları tuvaletin aralık duran kapısından izliyordu. Nihayet alarm verilmişti, jandarmalar gelmek üzereydiler ve Kardinal Barboni de buradan gidecekti.

Kapıyı açıp Papa'nın özel kütüphanesinden içeri girdi.

"Kardinal Hazretleri!" diye seslendi. "Bir saniye lütfen!"

Korkudan renkleri daha da solmuş olan iki adam yerlerinden sıçradı.

"Profesör!" diye haykırdı Devlet Bakanı kendine gelir gelmez. "Ama... Nasıl? Burada ne işiniz var sizin?"

"Sizinle konuşmam gerek."

Kardinal akıl danışırmış gibi başkâhyayla bakıştı.

"Saygıdeğer Kardinal Hazretleri," diye yalvardı Giuseppe, "teröristler..."

Bu kadarı devlet bakanını ikna etmek için yeterli oldu.

"Şu an konuşmamız mümkün değil evladım," dedi omuzlarını çaresizlikle kaldırarak. "Anlaşılan teröristler buraya kadar girmişler ve polis de Apostolik Saray'ın boşaltılmasını emretmiş. Bu yüzden hemen..."

"Polisin aradığı benim."

Her iki adamın da gözleri büyüdü.

"Siz misiniz?" diye sordu Kardinal hayretle. "Hayır ama onlar bir teröristin peşindeler."

"Aradıkları o terörist benim işte."

Her iki adam da Tomás'ın yüzüne korku ve inanmazlık arası bir bakışla bakakaldılar.

"Profesör, yani siz... Terörist misiniz?"

"Hayır, hayır," diye düzeltti Tomás aceleyle. "Bu yalnızca çok üzücü bir yanlış anlaşılma. Son bir saattir Kardinal Hazretleriyle konuşmak için çabalıyorum ama işler inanılmaz derecede karıştı ve tarifi mümkün olmayan bir keşmekeş ortaya çıktı."

"Ama..."

"Size şunu söylemeye çalışıyorum ki Apostolik Saray'a hiçbir teröristin girdiği falan yok," diye üsteledi. "Buraya ulaşmaya çalışan bendim ama benim bile anlamakta güçlük çektiğim ve Müfettiş Trodela'nın başlattığı bir dizi olayın arka arkaya gelmesi sonucunda polis şimdi beni haksız yere terörist sanıyor. Akla hayale sığmayacak bir karmaşa bu. Apostolik Saray'a girmeye çalışan benden başka kimse yok, bu yüzden de içiniz rahat olsun ki yaşamınız hiçbir şekilde tehlikede değil Kardinal Hazretleri."

Kardinal ağzını açtı ama bu açıklamadan pek bir şey anlayamamış olduğu için tekrar kapadı.

"Ah," diyebildi en sonunda. Papa'nın başkâhyasına döndü. "Yani gerçekten neler oluyor burada Giuseppe?"

Başkâhya da hiçbir şey anlamadığını gösteren bir mimik yaptı.

"Beni polis aradı Kardinal Hazretleri. Binanın derhal boşaltılması gerektiğini ve..."

O sırada yaklaşmakta olan ayak sesleri ve ardından da çığlıklar duyuldu. Tomás endişeyle bir Kardinal'e bir başkâhyaya baktıktan birkaç saniye sonra elleri silahlı birkaç adam, parmakları tetiklerinde, ateş açmaya her an hazır bir durumda kütüphaneden içeri daldı.

LXIV

Özel kütüphaneyi doldurmuş olan adamlar kasklar ve kurşungeçirmez yelekler giymişlerdi ve namlularının ucunu tuvaletin aralık duran kapısına doğru çevirmiş, her kim görünecek olursa üzerine ateş açmaya hazır bir halde bekliyorlardı. Vatikan'ın jandarma birliğinin mensuplarıydılar.

"Saygıdeğer Kardinal Hazretleri, buradan çıkmalısınız!" diye emretti içlerinden teğmen rütbesi taşıyan biri. "Sarayın lağımlarından yukarı doğru tırmanan bir terörist saptanmış ve komutanım da bana binayı boşaltma emri verdi."

Tomás kendini göstermek ister gibi kolunu kaldırdı.

"Lağımlardan yukarı çıkan bendim."

Jandarma subayı sorgulayıcı gözlerle ona baktı. Karşısında duran bu adam hiç de İslamcı bir teröriste benzemiyordu. O da onun söylediklerine aldırış etmeksizin tuvalete doğru yöneldi.

"Dışarı çıkın!"

Portekizli, bölüğe komuta ettiği anlaşılan teğmenin dikkatini üzerine çekebilmek için yana doğru bir adım atarak silahın karşısına dikildi.

"Az önce söylediğimi duymadınız mı?" diye üsteledi. "Burada terörist falan yok. Lağımları kullanarak saraya giren bendim, Tomás Noronha. Bir an önce Kardinal'le konuşmam şarttı, bu yüzden de bu yolu kullandım. Ancak şu an burada hiçbir tehlike bulunmuyor, gidebilirsiniz."

Jandarmalar duraksadılar. Tomás'ın söyledikleri, kendilerine verilmiş olan bilgilere uymuyordu ama tarihçinin kendinden emin hali de onları kuşkuya düşürmüştü.

Teğmen'in bir işareti üzerine iki jandarma kütüphanenin içinden geçerek, her an ateş etmeye hazır bir halde tuvalete girdi. Klozetin yerindeki ağzı açık çukuru önce temkinli, sonra giderek daha kendinden emin biçimde inceledikten sonra bütün çevreyi gözden geçirdiler.

"Çukurun içinde kimse yok teğmenim," diye bildirdi içlerinden biri. "Şüpheli ya aşağı inmiş ya yukarı çıkmış ama çukurun içinde bulunmuyor."

"Size tekrar söylüyorum, aradığınız şüpheli benim," dedi Tomás ısrarla. "Apostolik Saray'da hiçbir terörist yok." Jandarmalara doğru yaklaştı. "Giysilerimden lağım kokusunu alamıyor musunuz? Bu kokunun nedeni oradan çıkmış olmamdır."

Tarihçi gerçekten de berbat kokuyordu ve teğmen de onun gerçeği ya da en azından gerçeğin bir kısmını söylediğine nihayet ikna olmuş gibi ona farklı bir gözle baktı.

"Şu halde durumu aydınlatmak üzere bizimle merkeze kadar gelmeniz yerinde olur."

"Sizinle seve seve gelirim, yalnız ilk önce Kardinal Hazretleriyle görüşmem gerekiyor."

Jandarma subayının ses tonu sertleşti.

"Bizimle gelin lütfen."

Tomás, Kardinal Barboni'ye doğru döndü.

"Kardinal Hazretleri, siz Papa'nın bana güven duyduğunu biliyorsunuz, öyle değil mi?" diye hatırlattı. "Şimdi ben, Kutsal Papa Cenaplarının kaçırılmasıyla ilgili olabilecek bazı şeyler keşfetmiş bulunuyorum ve bunları sizinle de paylaşmam gerekiyor. Olayı aydınlatmamıza yardımcı olabilecek şeyler bunlar."

Devlet Bakanı kaşını havaya kaldırdı.

"Neden söz ediyorsunuz siz?"

"Papa'nın, teröristlerin yayınladıkları videoda söylediklerini hatırlıyor musunuz? Eğer sizin de dikkatinizi çektiyse Kutsal Papa Cenapları o mesajında..."

Sabırsızlanmakta olan Teğmen, Portekizliyi kolundan yakalayıp yanında götürmek üzere çekiştirdi.

"Bu kadarı yeter! Benimle geliyorsunuz!"

"Sakin olun, Kardinal Hazretleriyle konuşmam gerekiyor."

Jandarmalar ikna olmamışlardı ve Tomás'ın direndiğini görünce de çevresini kuşatarak onu bir kukla gibi sürükleye sürükleye kütüphaneden dışarı çıkarmaya koyuldular.

"Gelin!"

"Bırakın beni!" diye karşı koydu tarihçi serbest kalabilmek için boş yere çabalayarak. "Kardinal Hazretleriyle konuşmalıyım."

"Kesin sesinizi!"

Üç jandarma Tomás'ı öyle bir kuvvetle tutuyordu ki sanki havada uçuyormuş gibi hissetti. Hızlı adımlarla holden geçip merdivene çıkan koridoru da aştılar. Eyleme geçmek için tek fırsatını da yitirmek üzereydi.

Çaresizce arkasına döndü. Elinde kalan son şansı devlet bakanını ikna edebilmekti.

"Kardinal Hazretleri!" diye seslendi. "Her şey Monsenyör Dardozzi'yle ilgili! Her şey Monsenyör Dardozzi'yle ilgili! Beni duyuyor musunuz? Monsenyör Dardozzi..."

"Durun!"

Barboni'nin mor renkli, kocaman silüeti koridorun kapısında belirmişti. Jandarmalar durdular ve hâlâ Portekizliyi tutmakta olan Teğmen, soran gözlerle Devlet Bakanı'na baktı.

"Ne buyurmuştunuz Saygıdeğer Kardinal Hazretleri?"

"Serbest bırakın," diye emretti Kardinal Tomás'ı işaret ederek. "Onunla konuşmalıyım."

"Kardinal Hazretleri, bu adam Vatikan'a yasa dışı yollardan girdi ve davranışları da son derecede şüpheli," diye vurguladı teğmen. "Sorguya çekilmesi gerek..."

"Serbest bırakın!"

"Ama Kardinal Hazretleri..."

Devlet Bakanı buyurgan bir harekette bulundu.

"Serbest bırakın diyorum size!"

Jandarma Teğmeni, bunun bir çılgınlık olduğundan hiç kuşkusu yokmuş gibi biraz daha direnip karşı çıkmayı isteyerek, hüsran dolu gözlerle Kardinal'e baktı. Ortalıkta bu kadar ciddi bir durum varken, bu şüpheliyi öylece serbest bırakmak çok tehlikeli sonuçlar doğurabilirdi. Hem ayrıca prosedürlere uymak, sorular sormak, söylediklerinin doğruluğunu denetlemek de gerekiyordu.

Yine de Kardinal Barboni'nin kesin ses tonu ve yüzündeki kararlı ifade onu vazgeçmeye ikna etti. Papa'nın yokluğunda Devlet Bakanı Kutsal Makam'ın en yetkili kişisiydi ve emirleri hiçbir şekilde itiraz kabul edemezdi. Emri yerine getirdi.

Teğmen istemeye istemeye de olsa adamlarına Tomás'ı serbest bırakmalarını işaret etti.

"Git," diye söylendi gönülsüzce. "Ama çok dikkatli ol, eğer bir şey yapmaya kalkışacak olursan..."

LXV

Görüşme kütüphanede oldu. Tomás ve Kardinal Barboni, karşılıklı oturmuş, birbirlerinin gözünün içine bakıyorlardı. Jandarmalar ile Papa'nın başkâhyası güvenlik önlemi olarak holde durmuş, en küçük bir kuşku üzerine yardıma koşmaya hazır bekliyorlardı.

Tomás, Devlet Bakanı'yla baş başa kalır kalmaz ona bazilikadayken kurbanı olduğu İslamcı teröristlerin saldırısından başlayarak o öğleden sonra olup biten olayları anlattı. Din adamı, dikkati gözler görülür biçimde dağınık bir halde onu dinledi ve yalnızca birkaç dakikanın sonunda sözünü kesti.

"Beni dinleyin, sizin sözde kaçırılmış olduğunuza ve daha bilmem nelere dair bu öyküyü Müfettiş Trodela bana anlatmıştı zaten," dedi sinirli bir tavırla. "Kendi adıma bunların hiçbirine inanmıyorum ben."

Tomás gücenmişti.

"Kardinal Hazretleri, beni yalan söylemekle mi suçluyorsunuz yani?"

"Hayır, hayır," diye düzeltti aceleyle Kardinal, buna inandığından çok işi büyütmeyi istemediğini düşündüren bir havayla. "Bir hata olmalı, belki kötü bir şaka, ama siz de takdir edersiniz ki bu anlattığınız öykü hiçbir akla, mantığa sığmıyor. Radikal İslamcıların Vatikan Bazilikası'nın içinden adam kaçırdıkları görülmüş şey mi? Hiç mantıklı değil..."

"Ama... Papa'yı da kaçırdılar ya işte!"

"Suç mahalline geri dönmemeleri için bu da daha güçlü bir neden değil mi işte? Hem zaten Müfettiş Trodela bütün bunları soruşturdu ve bu akıl dışı öyküyü doğrulayabilecek hiçbir şey bulamadı. Tam aksine, sizin bu soruşturmada kendi kafanıza göre hareket ettiğiniz sonucunu çıkardı."

"Bu sonuca biraz fazla aceleyle varmış," diye karşılık verdi Portekizli savunmaya geçerek. "Bu müfettiş ya beceriksiz ya da başka bir amacın peşinde. Her ne olursa olsun benimle ilgili olarak bir yanlış anlaşılmalar silsilesini başlatmış oldu ve işin sonu az kalsın çok kötüye varacaktı."

Kardinal eliyle muğlak bir hareket yaptı.

"Belki öyle, belki de değil," diye yanıtladı dikkatini bundan daha önemli sorunların üzerinde toplamaya çalışarak. "Her ne olursa olsun ben bu konuya karışmayı istemiyorum. Bu mesele beni ilgilendirmiyor. Şu an benim daha öncelikli ve bundan çok daha ciddi başka kaygılarım var."

"Bundan hiç kuşkum yok."

Devlet Bakanı saatine baktı.

"Acele etmemiz gerek. Kutsal Papa Cenapları için Yaradan'dan ve Meryem Ana'dan yardım dileneceğimiz ayinin başlamasına az kaldı. Buna geç kalamam. Son derecede önemli bir an bu. Tören aynı anda dünyanın bütün kiliselerinde yürütülecek, buna Anglikan, Protestan, Ortodoks, Ermeni, Kıpti kiliseleri de dâhil... Kısacası yeryüzündeki bütün ibadet yerlerinde saat on ikiyi vururken inançlı kimseler bir araya toplanmış olacaklar ve... ve..." Verilen ültimatomun süresinin dolacağı anın sözünü etmek bile onu üzdüğünden cümlesini tamamlayamadı. "Anlıyorsunuz, öyle değil mi? Umarım bana darılmazsınız."

"Tabii ki hayır, sizi çok iyi anlıyorum ve elimden geldiğince kısa ve öz konuşacağım."

Kardinal Barboni oturuşunu değiştirdi ve doğrudan kendisini ilgilendiren konuya girdi.

"Az önce Kutsal Papa Cenaplarının kaçırılmasının Monsenyör Dardozzi'yle bir ilgisi olduğunu belirttiniz. Bununla ne kastediyordunuz evladım?"

"Kardinal Hazretleri, siz Monsenyör Dardozzi'yi tanır mıydınız?"

"Onu tanımayan var mıydı sanki? Kardinal Casaroli'nin yakınıydı ve IOR'de çalışmıştı."

"Yayınlanan videoda Papa'nın Monsenyör Dardozzi'den söz ettiğini hatırlıyor musunuz?"

"Evet. Ne olmuş?"

"Gizem, Monsenyör Dardozzi'nin ölmüş olmasında bulunuyor. Papa hangi nedenle bir ölüden kendisi için dua etmesini istemiş olabilir? Bu hiç de mantıklı bir şey değil, öyle değil mi?"

"Değil gerçekten..."

"Tabii eğer bu adı anmış olması bir ipucu idiyse o başka. Papa bize bir ipucu vermeye çalışıyordu."

Kardinal bu fikri tarttı ve birden ilgisi artmış gibi yerinde doğruldu.

"Haklısınız," diye kabul etti. "Bunu hiç düşünmemiştim." Heyecanla devam etti. "Monsenyör Dardozzi'nin IOR içinde çok sayıda sahtekârlığı keşfetmiş ve bunların kanıtlarını da bir dosya içinde saklamış olduğu söylenir. O dosyaya bakmayı isterdim ama Kutsal Papa Cenapları onu mühürletip kim bilir nerelere sakladı."

"Şey, ben onu buldum. İpucunu takip edince yolum Vatikan Bankası'nın, Bakanlıklar Sarayı içinde bulunan gizli arşivlerine çıktı. Bodrum katında Dardozzi'nin dosyasını buldum ve okudum."

Devlet Bakanı gözlerini kocaman açtı.

"Okudunuz mu?"

"Evet ya, okudum. Zaten onun içinde bulduğum bazı şeyler kuşku uyandırınca sizi görmeye geldim. Rastladığım kimi bilgileri aydınlatmak için size ihtiyacım var Kardinal Hazretleri."

"Ne gibi?"

"Omissis."

"Efendim?"

Tomás, karşısındakinin yüzüne büyük bir dikkatle baktı. Soruşturmasının en önemli noktası, buraya kadar gelebilmek için her şeyi göze almış olmasının asıl nedeni buydu işte.

"Omissis adı size hiçbir şey söylemiyor mu?"

"Hayır, hem de hiç. Nedir bu?"

"Bu bir kod adı. Papa size bundan hiç söz etmedi mi?"

"Hiç etmedi."

Tarihçi donup kalmıştı. Demek bütün o çabayı sonunda Devlet Bakanı'nın da Omissis adının arkasında kimin gizlendiğini bilmediğini öğrenmek için harcamıştı.

"Peki ya Kardinal Francis Spellman Vakfı hesabına ait dosya, ona hiç baktınız mı?"

"Bakmadım."

"Ama bundan söz edildiğini duydunuz..."

"Hiç duymadım."

Tomás duraksadı.

"Peki... Ya öteki dosyalar? Örneğin Lösemiye Karşı Mücadele İçin Roma Anne Fonu'nun hesabıyla ilgili olan ya da..."

"Bunlardan hiçbirini duymadım ben."

Tarihçi kaşlarını çattı.

"Ama... Kardinal Hazretleri, Monsenyör Dardozzi'nin bırakmış olduğu belgeler hakkında kesinlikle hiçbir şey bilmiyorlar mı?"

"Ne yazık ki hayır. Yıllar boyunca, Vatikan'ı kıran geçiren yolsuzluklarla mücadele ettiğim için hükümet içinde çok fazla düşman edindim ben. Böyle bir dosyanın varlığından haberdar olduğum anda doğal olarak onu okumayı istedim ama Kutsal Babamız onu mühürletti ve... Sonuçta ben de onu hiç göremedim."

Kardinal'in bu konudaki bilgisizliği karşısında Tomás ne yapacağını şaşırmıştı.

"Onu gerçekten de okumadınız mı yani?"

"Hayır, hiçbir şey okumadım."

"İçeriği hakkında da hiçbir şey bilmiyorsunuz yani, öyle mi?" diye üsteledi umudunu yitirmekte olan Portekizli. "Papa size hiçbir şey söylemedi mi?"

"Korkarım ki hayır."

Tarihçi pes etmeye yanaşmıyordu.

"Mümkün değil bu," diye üsteledi. "Kardinal Hazretleri, Vatikan'da herhangi biri değilsiniz ki siz! Devlet Bakanı'sınız, bütün bu konulardan mutlaka haberdar olmanız gerekir."

"Sizi temin ederim evladım, en küçük bir bilgiye bile sahip değilim," diye karşılık verdi Kardinal Barboni çok kararlı bir sesle. "Monsenyör Dardozzi'nin ölümünden sonra, ardında bir dosya bırakmış olduğundan haberim oldu ama onu görmeme hiçbir zaman izin verilmedi. Gerçek bu işte."

Tomás'ın yüzünde bir düş kırıklığı belirdi.

"Ne biliyorsunuz peki?"

"Kutsal Makam'da bazı yolunu kaybetmiş koyunlar bulunduğunu biliyorum... Ama dikkat edin! Bu hepimizin yozlaşmış olduğu anlamına gelmiyor. Kilise, dünyanın dört bir yanındaki yoksullara yardım etmeye, halkları doyurmaya ve eğitmeye, bundan yoksun olan yerlere sağlık hizmetleri götürmeye kendini adamış olan çok az sayıda uluslararası kuruluştan biridir. Bizim amacımız kâr değil, hizmet etmektir. Etkinliklerimiz televizyon haberlerinde pek sık duyurulmaz, onlar daha çok bizi kötülemeyi tercih ederler ama bu bizim pek çok hayırlı iş yapmadığımız anlamına gelmez. Gerçekten yapıyoruz. Ancak bu aramızda bazı yolunu kaybetmişlerin olduğu gerçeğini de değiştirmiyor. Aslında yıllardan beri Kilise'nin adını kirletmekte olanlar yalnızca bir azınlıktırlar, evet, güçlü ama küçük bir azınlık. Bu durum beni ve daha pek çok başka rahibi de çok üzmüştür. Tanrı'ya şükür ki yeni bir papa seçildi ve Kutsal Papa Cenapları hükümettekilere meydan okuyarak temizlik yapmaya kesin kararlıydı, ama şimdi... şimdi..."

Devlet Bakanı gözyaşlarını daha fazla tutamadı. Sesinin boğulmaya başladığını hissedince cümlesini yarıda bırakarak sustu. Yine de önemli olan şeyleri söylemişti ve Tomás da bunun kendi soruşturması için iyiye işaret olmadığını anladı.

"Çıkmaza girdik."

Kardinal Barboni kendini toplayabilmek için derin bir soluk aldı, omuzlarını kaldırdı ve sanki elinden hiçbir şey gelmediğini, her şeyi kadere bıraktığını gösterir gibi çaresizce bir ifadeyle ellerini açtı. Kadere ve bir de Tanrı'ya...

"Bize dua etmekten başka yapacak bir şey düşmüyor evladım."

LXVI

Tomás'ın üzerine büyük bir yılgınlık çöktü. Devlet Bakanı'nı bulabilmek uğruna bin güçlüğe göğüs germiş, kalabalığı, jandarmaları, orduyu ve karabinyerleri karşısına almış, arkasından ateş edilmekteyken lağımların orta yerindeki bir tünele tırmanmıştı ve bütün bunlar ne içindi? Kardinal ona hiçbir şey bilmediğini söylesin diye mi?

"Neden ama?" diye sordu pes etmek elinden gelmeden. "Kutsal Makam'ın iki numaralı adamı olarak Kardinal Hazretlerinin bu belgelere erişim hakkı olması gerekirdi..."

Kardinal Barboni başını iki yana salladı.

"Korkarım ki durum böyle değil," diye karşılık verdi. "Sizin de gözünüzle gördüğünüz üzere Dardozzi dosyası arşive kaldırılıp papalık mührüyle kapatılmıştı."

"Evet, bu doğru," diye onayladı Portekizli. "Zaten yanıtını bulamadığım sorulardan biri de bu. Papa'nın bunu neden yaptığını biliyor musunuz?"

"Kutsal Papa Cenaplarının bir bildiği vardı mutlaka."

"Evet, ama... O şey neydi acaba?"

"Siz dosyayı okuma şansı bulduğunuza göre, bu konuda benden fazlasını biliyor olmalısınız profesör. Örneğin, az önce sözünü ettiğiniz Spellman Vakfı'nın hesabıyla ilgili kısımda neler vardı?"

Tomás öfkelenmeye başlıyordu. Buraya bilgi edinmek için gelmiş olduğu halde şimdi sorguya çekilen kendisi oluyordu.

"Eh işte, bir banka hesabıyla ilgili olağan belgeler vardı," dedi boyun eğmiş gibi. "Hesap özetleri, havale talimatları, bu türden şeyler..."

"Şüpheli bir şeye rastlamadınız mı?"

"Rastladım elbette," diye doğruladı. "Yoksa sizinle konuşmak için buraya kadar gelmezdim. Kardinal Hazretlerinin beni aydınlatabileceklerini ummuştum ama görünüşe bakılırsa siz benden de az şey biliyormuşsunuz."

Kardinal ilgilenmiş göründü.

"Peki Spellman Vakfı hesabında şüpheli bulduğunuz şey neydi?"

"Pek çok şey."

"Örneğin?"

Tomás, cebinden üzerine birtakım notlar karalanmış olan bir kâğıt parçası çıkardı.

"Yani, çok büyük tutarlarda paraların, özellikle milyonlarca liretlik nakit fonun bu hesaba gelip gitmiş olması bana şüpheli görünüyor," diye bildirdi. "Hazine tahvili olarak da çok yüksek tutarlar vardı. Daha da tuhafı, kırk milyonluk bir havaleye ilişkin olarak, Temsilciler Meclisi'nin antetli kâğıdına karalanmış bir not buldum."

"*Dio mio*!" diye haykırdı Kardinal. "İmzalı mıydı?"

"Hayır, ama dosyada bulduğum başka bir evrakta yaklaşık altı yüz milyonluk bir transferle ilgili olarak Senatör Lavezzari'nin adı geçiyordu."

"*Madonna*! Bu evrak gerçekten de dosyada mı bulunuyor?"

"Gözlerimle gördüm, senatörün adını da bu kâğıda not aldım."

Devlet Bakanı hızlı bir hareketle istavroz çıkardı.

"*Gesù*! Bu çok... Çok endişe verici," dedi. "Ya daha başka? Başka neler buldunuz?"

"Ah, daha bir sürü tuhaf havale var, kaynağı ya da kime gittiği belirsiz olan çeşitli fon hareketleri örneğin. Ya da sözde bir hayır kurumu olan Kardinal Francis Spellman Vakfı hesabına yatırılan paranın

yalnız çok küçük bir bölümünün gerçekten hayır işlerine aktarılmış olması durumu var."

"Olamaz!"

"Ancak hepsinin en tuhafı, bu hesapta bulunan parayı kullanmakla yetkili kılınmış kişilerin isimleri. Zaten ben de asıl bu konuda beni aydınlatabileceğinizi ummuştum ama Kardinal Hazretleri konudan tamamen habersiz olduklarına göre bu bilgiyi nasıl elde edebileceğimizi hiç bilemiyorum."

Kardinal Barboni'nin rengi kurşun gibi oldu.

"Bu... Bu hesapta işlem yapmakla yetkili olan kişiler kimlermiş?"

"İki kişiymişler. Biri Kardinal Marcinkus'un Vatikan Bankası'ndaki eski yardımcısı olan Monsenyör Donato De Bonis."

Din adamı şaşırmış göründü. Ambrosiano Bankası skandalından sonra Marcinkus'un adı Kutsal Makam için hem çok tanıdık hem de utanç verici bir hal almıştı.

"Peki... Ya öteki?"

"Şu meşhur Omissis." Tomás, gözlerinde bir umut ışığıyla kardinale baktı. "Kardinal Hazretleri bu adı daha önce hiç duymadıklarından kesinlikle eminler mi acaba?"

"Daha önce de söylediğim gibi, eminim."

Tarihçi üzüntüyle iç çekti.

"Çok yazık," diyebildi yıkılmış gibi. "Bu Omissis'in kimliği konusunda beni aydınlatabileceğinize çok umut bağlamıştım, ama sonuç olarak..."

"Bu arşivlerde onun gerçekte kim olduğunu gösterecek bir ize de hiç rastlayamadınız mı?"

"Ne yazık ki, kimliğini belirlememize izin verebilecek tek belge de silinmiş," diye yanıtladı. "Kardinal Hazretleri de onun kim olduğunu bilmiyorlarsa, o halde Papa'nın nerede bulunduğunu belirlememizi sağlayabilecek her türlü soruşturma da çıkmaza giriyor demektir."

"O niye?"

"Çünkü Omissis bütün bu olayda anahtar kişi konumunda. Onun kim olduğunu öğrenebilirsek her şeyi de anlayacağız."

Kardinal şüpheyle dudak büktü.

"Bunu da nereden çıkarıyorsunuz?"

"Bu öğleden sonra bazilikada, İslamcı teröristlerin saldırısına uğradığımdan söz ettiğimi hatırlıyor musunuz? İşte onlardan birinin telefonda Omissis adından söz ettiğini işittim. Konuşmanın gidişinden teröristlerin, bu Omissis'in kim olduğunu bilip bilmediğimize çok önem verdiklerini çıkarttım. Her türlü işaret bu bilginin son derecede önemli olduğunu gösteriyor."

"Öyle gibi, ama ne yazık ki size yardımcı olamayacağım çünkü onun kim olduğunu ben de bilmiyorum."

"İşte ben de bunu anlamakta güçlük çekiyorum," diye mırıldandı Tomás, karşısındakinden çok kendi kendine konuşurmuş gibi. "Nasıl olur da devlet bakanı olan siz Kardinal Hazretleri, Dardozzi dosyasına erişim hakkına sahip olamazsınız?"

"Bir tek ben değilim ki evladım! Yasak genel niteliktedir. Papalık mührü kim olursa olsun herkesin bu belgelere erişimini önlüyor. Mutlak bir sır bu."

"Neden ama?"

Devlet bakanı tavanı gösterdi.

"Ancak Tanrı bilir," diye karşılık verdi. "Bir Tanrı, bir de Kutsal Papa Cenapları elbette. Size tek söyleyebileceğim Monsenyör Dardozzi öldüğünde eşyaları arasında üzerlerinde 'Gizlidir' ibaresi bulunan pek çok saklanmış belge bulunduğudur. Bunların, Kutsal Papa Cenaplarına teslim edilmesi ve içeriğini görmeye ancak onun yetkili olabileceği belirtilmişti."

"Yani Monsenyör Dardozzi'nin bizzat belirttiği bir talepti bu, öyle mi?"

"Bu aslında onun vasiyetiydi. Bu yüzden de dosya Kutsal Papa Cenaplarına verildi ve o da bunu okuduktan sonra IOR'den bazı ek bilgiler istedi. Bunları elde edip üzerlerinde uzun uzun düşündükten

sonra da Monsenyör Dardozzi'nin belgelerini papalık mührüyle kapattırdı ve IOR'nin Bakanlıklar Sarayı'nda bulunan gizli arşivlerinde korunmalarını emretti."

"Korunmalarını mı emretti? Yoksa gizlenmelerini mi?"

Kardinal Barboni omuzlarını kaldırdı.

"Korunmalarını, gizlenmelerini, unutulmalarını... Ne fark edecek ki sanki? Sonuç olarak bütün bu belgeler gözlerden ve belleklerden uzakta tutuldu. Ortadan yok oldular. Sanki hiç var olmamışlar gibi."

"Peki, Papa size şahsen ne söyledi?"

"Hiçbir şey. Bu mesele tam bir tabuya dönüştü. Bir keresinde ben bir soru sorduğumda Kutsal Papa Cenapları, Monsenyör Dardozzi'nin dosyası hakkında asla tek sözcük bile söylemeyeceği yanıtını verdi. Ben de onun bu kararını kabullenip susmak zorunda kaldım. Garip bir durumdu elbette ama siz de bilirsiniz ki Kutsal Papa Cenaplarının kararı egemen, görüşü yanılmazdır."

Karşısındakinin bilgisizliği karşısında Tomás ne yapacağını bilemiyordu.

"Eh, madem böyle..."

Devlet Bakanı ayağa kalkarak görüşmeyi sona erdirmiş oldu.

"Zaman akıyor evladım," dedi bir kere daha saatini göstererek. "Sizi başımdan savmak gibi olmasın ama ayin vakti yaklaşıyor ve ben daha vaazımı bile tamamlayamadım. Sizin de bildiğiniz gibi çok önemli bir an olacak bu. Her ne olursa olsun buraya kadar gelmiş olduğunuz için size teşekkür ederim, ayrıca yardımcı olamadığım için de sonsuz üzüntü içinde olduğumu bilmelisiniz."

Tarihçi de ayağa kalkarak ev sahibinin peşinden kütüphanenin kapısına kadar ilerledi.

"Beni kabul ettiğiniz için ben size teşekkür ederim Kardinal Hazretleri," dedi boyun eğmiş gibi bir sesle. "Bu davayı çözerek Papa'yı kurtarabilmemizi sağlayacak yanıtları bulabilmeyi ummuştum ama ne yazık ki mümkün olamadı."

"Kutsal Papa Cenapları, Yaradan'ın ellerinde bulunuyor evladım. Hem Kutsal Papa Cenapları hem de aslında hepimiz." Gülümseyebilmek için kendini zorladı ama yüzü kaskatı kaldı. "İnancımıza güvenmeliyiz, Tanrı bize acıyacak ve bizi koruyacaktır. Hem bizi hem de Kutsal Babamız'ı."

Kardinal Barboni kapıyı açtı ve elini sıkarak onunla vedalaştı. Holde bekleyen jandarmaların arasında, bölüğe komuta eden teğmenin yanı başında buruşuk pardösüsü, üç günlük sakalı ve pek de sevecen olmayan bir yüz ifadesiyle Müfettiş Trodela duruyordu.

"Saygıdeğer Kardinal Hazretleri, bu üzücü hadise için sizden çok özür dilerim," dedi bakışlarıyla Tomás'a ateşler saçarak. "Şundan emin olabilirsiniz ki İtalyan adaleti güveninizi kötüye kullanmış olan bu alçağa karşı acımasız davranacaktır ve..."

Devlet Bakanı elini havaya kaldırarak onu susturdu.

"Profesör Noronha'ya kimse dokunmayacak," diye emir verdi. "Ne tutuklanmalı ne de herhangi bir şeyle suçlanmalıdır. Hem zaten ben kendisini Kutsal Papa Cenapları için bu gece bazilikada düzenlenecek olan ayine davet ediyorum."

"Ama Kardinal Hazretleri..."

Devlet bakanı eline bir kalem alarak masanın üzerine eğildi ve bir de kâğıt parçası çıkardı.

"Size ne diyorsam onu yapın müfettiş," diye emretti bir yandan yazarken. "Profesör Noronha iyi niyetlerle hareket etmiş ve her ne kadar çabaları sonuç verememiş olsa da bunca çabaya giriştiği için cezalandırılmaması gerekir. Hem zaten bizim dinimiz de sevgi ve bağışlamanın dinidir. Anladınız mı müfettiş?"

Müfettiş Trodela gözle görülür biçimde sinirlenmişti. Tomás'a karşı hazırlamış olduğu bütün hakaretleri yutarak itaatini gösterir biçimde başını önüne eğdi.

"Peki, Saygıdeğer Kardinal Hazretleri."

Kardinal, kâğıdı imzalayıp Tomás'a verdi.

"Burada saat 23.30'daki ayin için resmî bir davetiye var," dedi. "Herkes için çok zor bir an olacak bu, umuyorum ki bu büyük sınamadan geçerken siz de bizim yanımızda olursunuz."

"Orada olmak için gayret göstereceğim Kardinal Hazretleri."

Kardinal Barboni, onu selamlar gibi başını salladı.

"Tanrı yardımcınız olsun evladım."

Tomás Devlet Bakanı'na teşekkür edip onu selamladı. Kardinal özel kütüphaneye geri dönünce de davetiyeyi cebine koyarak, Müfettiş Trodela ve bir jandarma eşliğinde merdivenlere doğru yöneldi. Apostolik Saray'ın görkemli merdivenlerinden birini, örneğin Scala Regia ya da Scala Nobile'yi de kullanabilirlerdi gerçi ama onlar servis merdivenlerinden birini tercih ettiler.

Aralarında rahatsız edici bir sessizlik olunca Portekizli, Maria Flor'dan bir haber olup olmadığına bakmak üzere cep telefonunu çıkardı. Telefon, o tüneli tırmanırken çaldığından beridir kapalı duruyordu. Tomás açma düğmesine bastı.

"Kardinal Hazretlerinin koruması altında olduğunuz için yapabileceğim bir şey yok," diye mırıldandı adli polis müfettişi dişlerinin arasından. "Ancak ortalığı daha fazla karıştırmanızı istemiyorum, anlaşıldı mı? Yine nifak tohumları ekmeye kalkışacak olursanız Kardinal Hazretleri ne derlerse desinler sizi içeri tıkarım. Ben burada bir soruşturma yürütüyorum ve kendini Sherlock Holmes sanan amatörlerle yitirecek zamanım yok. Yeterince açık mı?"

Gözlerini cep telefonunun ekranından hiç ayırmayan Tomás omuzlarını kaldırdı.

"Nasıl isterseniz."

Aygıt çalışınca, cevapsız aramayı gösteren ikon belirdi. Herhalde kaçışı sırasında gelen arama olacaktı bu. Tomás, o münasebetsiz anda aramış olanın kim olduğunu görebilmek için düğmeye bastı: Catherine. Ne istemişti acaba? Daha sonra Maria Flor'dan da bir arama gelmişti ama o sırada telefonu kapalıydı. Demek nişanlısı nihayet yaşam belirtisi göstermişti!

Tam Maria Flor'u aramaya hazırlanıyordu ki, Catherine'den bir de mesaj gelmiş olduğunu fark etti.

Beni arayın. Acil!!! Acil!!!

LXVII

Tomás, uzun bir aradan sonra yaşam belirtisi göstermiş olan Maria Flor'u aramak için yanıp tutuşuyordu ama Catherine'in onunla konuşmaya bu kadar acilen ihtiyacı olduğuna göre önce onu araması gerekiyordu.

Merdivenlerden inmeye devam ederken arama ikonuna bastı ve iki defa çaldıktan sonra bir kadın sesi Fransızca yanıt verdi.

"Tomás, nerelerdeydiniz siz?"

"Apostolik Saray'dayım. Ne vardı?"

"Kardinal Hazretleriyle konuşacak mısınız?"

"Konuştum bile. Şimdi çıkıyorum."

"Kahretsin!"

Fransız kadının bu hüsranı tarihçiyi şaşırttı.

"Neden? Ne oldu ki?"

"Çok şaşırtıcı bazı şeyler keşfettim," dedi kadın. "Bu konuda Kardinal Hazretlerine soru sorumanızı isteyecektim."

Tomás merdivenlerin orta yerinde durup geri dönmeye hazırlandı.

"Neyle ilgili şeyler keşfettiniz?"

"Monsenyör Dardozzi'nin dosyalarında adı geçen hesaplarla ilgili. Ya da daha doğrusu, hesapların hak sahipleriyle ilgili."

Portekizlinin yüreği sıkıştı: Yoksa Catherine büyük sırrı çözmüş müydü?

"Omissis mi?" diye sordu gözleri umutla dolarak. "Sakın bana Omissis'in kim olduğunu öğrendiğinizi söylemeyin!"

"Tam olarak değil," diye yanıtladı kadın. "Ama örneğin Kardinal Francis Spellman Vakfı'yla ilgili bazı haberlerim var."

Tarihçi düş kırıklığıyla yüzünü buruşturdu.

"Ya..."

"Ne 'ya'sı bu şimdi Tomás? Keşfettiğim şeyleri hafife almayın, göreceksiniz ki çok değerliler."

Devlet Bakanı'nın kendilerine yardım edebilecek durumda olmadığını bildiğinden Tomás, onunla bir kere daha konuşmaya çalışmaktan vazgeçerek merdivenleri yeniden inmeye koyulmuştu bile.

"Ben de aksini iddia etmedim zaten," diye ekledi aceleyle. "Sorun şu ki Kardinal Barboni bu mesele hakkında hiçbir şey bilmiyor."

"Omissis hakkında mı?"

"Omissis, Spellman Vakfı, Monsenyör Dardozzi'nin dosyası... Hiçbiri hakkında! Dosyayı okumamış, ona erişim hakkı bile yokmuş."

"Olacak şey değil bu Tomás," diye öne sürdü Catherine. "Devlet Bakanı o ama! Kilise'nin iki numaralı adamı. Dosyaya erişimi olmak zorunda."

"Dosyayı görmüş olan tek kişi Papa'ymış," diye açıkladı Tomás. "Anlaşıldığı kadarıyla dosyayı okuyunca öyle korkmuş ki hemen kapatıp mühürletmiş ve Vatikan Bankası'nın gizli arşivlerine saklatmış. Bu her ne kadar kulağa inanılmaz gelse de Papa dışında bu belgelere erişen ilk kişiler bizmişiz."

"Vay canına!"

"Üzülerek söylüyorum ki Kardinal Barboni bu davada bize hiç yardımcı olamayacak."

"Tamam, anladım."

Artık merdivenleri inmiş olan Tomás, Apostolik Saray'ın kapısından geçerek sokağa çıktı.

"Bana bulduklarınızı anlatsanıza!"

"Telefonda anlatamam."

"Bu da güzel doğrusu!" dedi Portekizli gülerek. "Yaklaşık bir saat kadar önce ve benim için özellikle hassas bir anda beni sizin telefonla aradığınızı, sonra da sizi acilen aramamı istediğinizi hatırlatırım!"

"Evet, çünkü o zaman Kardinal'in bu mesele hakkında bilgisi olduğunu ve bizi aydınlatabileceğini sanıyordum. Ama eğer onun bildiği bir şey yoksa yanıma gelmeniz daha iyi olur."

"Bakanlıklar Sarayı'na mı?"

"Hayır, hayır. Orası çok tehlikeli oldu. Anladığım kadarıyla adamın biri, yani bir terörist binaya girmiş ve karabinyerler de zırhlı araçlarla..."

"O adam bendim."

"Nasıl?"

"Çok uzun hikâye bu, şimdi anlatmaya değecek bir şey de değil. Ama her şey koca bir yanlış anlaşılmadan ibaret, ortada aşırı İslamcı bir terörist falan yok, Bakanlıklar Sarayı kesinlikle güvende."

"Bundan emin misiniz?"

"Kesinlikle," diye onayladı Tomás kararlı bir sesle. "Şimdi bana bulduklarınızı anlatın."

"Size bu konuyu telefonda konuşamayacağımı söyledim ya. Büromda buluşalım, size her şeyi göstereyim."

Tomás derin bir nefes aldı. Birkaç saniyelik bir zaman içinde bütün durumu yeniden gözden geçirdi, soruşturma sırasında öğrenebildiği iki üç küçük bilgiyi ve ültimatomun süresinin dolmasına kadar kalan zamanı.

"Bakın Catherine, bütün bir öğleden sonramı ne olduğunu bile bilmediğim şeylere karşı mücadeleyle geçirdim. Bitkin durumdayım ve aslını isterseniz içimden artık her şeyi bırakmak geliyor. Ne kadar yorgun olduğumu tahmin bile edemezsiniz! Eğer sizinle büronuzda buluşmamı istiyorsanız bunu yapabilmem için bana iyi bir neden göstermeniz gerekecek. Aksi takdirde ben artık havlu atıyorum. Bütün bu kördüğümleri unutup oteldeki odama kapanmaya gidiyorum."

Catherine yanıt vermeden önce kısa bir süre sustu.

"Tamam, ama sır perdesini yalnızca bir parçacık aralayacağım, o kadar," diye yanıtladı.

"Tamam," diye kabul etti Tomás. "Devam edin, sizi dinliyorum."

COSEA'nın şefi derin bir soluk alıp atıldı.

"Kardinal Francis Spellman Vakfı diye bir şey yokmuş."

Bu sözcükleri duyunca tarihçi yüzünü buruşturdu.

"Öyle bir hesap yok muymuş?"

"Hesap var Tomás," diye belirtti Catherine. "Olmayan şey vakıf."

"Ne?"

Fransız kadın yine sustu. Portekizlinin verdiği tepki anlaşılabilir nitelikteydi. Bu keşif kendisine de o kadar inanılmaz gelmişti ki aklının alabilmesi için biraz zaman ve birçok doğrulama gerekmişti.

"IOR uydurma kurumlarla iş görüyormuş."

LXVIII

Bakanlıklar Sarayı'nın girişi mahvolmuştu. Kapı ortadan kaybolmuş, travertenden duvarın bir bölümü yıkılmıştı, bütün bunlar hiç kuşkusuz öğleden sonra yaşanan insan avı sırasında zırhlı araçlar tarafından yapılmıştı. Binanın güvenliğinden sorumlu olan iki karabinyer Tomás içeri girmeye çalışınca araya girdi.

"Dördüncü katta beni bekliyorlar," diye geliş nedenini açıkladı tarihçi onlara geçiş iznini göstererek. "Lizbon Üniversitesi'nden bir akademisyenim ben ve..."

Bu sözcükleri duyunca karabinyerlerden birinin yüzünde kocaman bir gülümseme oluştu ve bu da bütün bir öğleden sonrayı polisten kaçmaya çalışarak geçirmiş olan ve aynı zamanda çok fena koktuğu için de bir kere daha itilip kakılmayı bekleyen Tomás için hoş bir sürpriz oldu.

"Profesör Noronha, değil mi?" diye sordu İtalyan. "Evet, Bayan Rauch bize haber vermişti." Ona içeri girebileceğini gösteren bir hareket yaptı. "Rica ederim, içeri buyurun."

Portekizli duraksadı. Böyle bir nezaket karşısında neredeyse ürkmüştü ama yine de ilerledi ve herhangi bir tuzağa da düşmedi. Asansöre binip dördüncü katın düğmesine bastı.

Yukarı çıkar çıkmaz da holde kendisini bekleyen Catherine'le burun buruna geldi. Herhalde karabinyerler onun gelişini kadına haber vermiş olacaklardı.

"Küçük serüveniniz hakkında bilgi edindim," diye haber verdi kadın onu COSEA biriminin yerleşmiş olduğu Papalık Ekonomik Hizmetler Müdürlüğü'nün bürolarına doğru götürürken. "Ne oldu da İtalyan polisi ve ordusuyla kovalamaca oynamaya kalkıştınız? Çıldırdınız mı siz?"

Tomás gürültülü bir şekilde nefes verdi.

"Başka şeyler hakkında konuşabilir miyiz?" diye yanıtladı uzun açıklamalara girişemeyecek kadar yorgun bir şekilde. "Çok yorucu bir gün geçirdim ve doğrusu şu anda işlerin biraz daha basit hale gelmesini çok isterim. Tabii eğer bu fazla bir şey istemek olmayacaksa..."

"Siz bilirsiniz." Ona doğru yaklaşınca kadının yüzünde bir iğrenme belirdi. "Bu koku da ne böyle?"

"Yine lağımlarda gezinmek zorunda kaldım," diye açıkladı Portekizli. "Üzerimi değişebilmem için sizde temiz giysiler bulunmaz herhalde?"

"Sanırım içeride bir ceket olacaktı."

COSEA'ya ayrılmış olan alana geçip Catherine'in bürosundan içeri girdiler. O gün dünyanın her yerinde olması gerektiği gibi büroda da televizyon açıktı ve sürekli olarak haber yayını yapılıyordu. Bu seferki bir Amerikan haber kanalıydı, ekranın alt kısmındaki geniş bir şeridin üzerinde yazan *Breaking News* ibaresinden yine bir şeyler meydana gelmiş olduğu anlaşılıyordu.

"Durum giderek kötüleşiyor," diye yorumda bulundu kadın bir çaresizlik hareketiyle birlikte. "Yine bir yerlerde..."

Her ikisi de en son haberleri dinlemek için sustu. Ekranda yanıp sönen ışıklar ve Yunan alfabesi harfleriyle bölünmekte olan gece görüntüleri görülüyordu.

"...Yunan televizyonu tarafından yayınlanan bu görüntülerde sınırda Türkiye'yle karşılıklı açılan ateşler görülüyor. Yunan televizyonu, Türk ordusunun Yunan topraklarına ateş açmış olduğunu duyurdu. Ankara bu haberi yalanlayarak Yunan kuvvetlerini kışkırtıcılık yapmakla suçladı ve

ordusunun Bosna-Hersek'e insani yardım ulaştırmak amacında olduğunu yineledi. Ulusa seslenişi sırasında Türk Cumhurbaşkanı Yunanistan'dan, Balkanlarda barışı sağlamak üzere yola çıkmış olan Türk ordusuna geçiş izni vermesini istedi. Mekke'deki başimam ise yaptığı açıklamada bütün Müslüman cemaatini, Bosna ve Balkanlardaki İslam halkları üzerinde kol gezen tehdide karşı İslam'ı savunmak üzere verdiği savaşta Türkiye'ye destek olmaya çağırdı. Rusya, Karadeniz'deki donanmasını teyakkuza geçirerek, Türk ordusunun Yunanistan'a girerek Sırbistan'ı tehdit etmesi halinde Belgrad'a yardım kuvvetleri göndereceğini ve..."

Ekran aniden karardı ve Catherine, kumanda aletini elinde tutan Tomás'a döndü.

"Neden kapattınız?"

"Kusuruma bakmayın ama haberleri daha fazla izleyemeyeceğim," diye açıkladı tarihçi. "Çok canımı yakıyor. İnsanoğlunun bütün bu aptallıkları acı verici."

"Ama neler olup bittiğinden haberdar olmamız gerek Tomás. Olaylar baş döndürücü bir hızla gelişiyor, gözümüzü yummakla yetinemeyiz."

Portekizli kayıtsızca tuvalete geçerek ceketini çıkardı ve üzerindeki kokudan kurtulabilmek için temizlenmeye koyuldu.

"Asıl yapmamız gereken işimize bakmak," diye karşılık verdi. "Bana sözünü ettiğiniz o ceketi bulabilecek misiniz?"

Catherine, tuvaletin kapısında elinde temiz bir gömlek ve lacivert bir kazakla belirdi.

"Buyurun."

Tomás kurulanıp giyindi. Sonra büroya geri gelerek oturdu ve nahoş bir hareketle kapalı televizyonu işaret etti.

"Elimizde olmayan şeyler için kaygılanmamızın hiçbir yararı yok. Bütün bu haberler bizi oyalayarak hedefimizden uzaklaştırmaktan başka bir işe yaramıyor. Televizyon kapalıyken çalışmamız daha yararlı olur."

Fransız kadın geçip onun karşısına oturdu.

"Haklısınız herhalde," dedi başını sallayarak. "Peki, neler öğrendiğimi duymak istiyor musunuz?"

"Tabii ki. İtiraf edeyim ki telefonda söylediğiniz şey beni fena halde şaşırttı. Bu da ne demek oluyor şimdi böyle? Kardinal Francis Spellman Vakfı diye bir şey yok muymuş? Vatikan Bankası'nın uydurulmuş kurumlarla çalışabilmesi nasıl mümkün olabilir ki?"

"Görünüşe bakılırsa bu mümkün olmakla kalmamış, gerçekleşmiş de," diye yanıt verdi Catherine. "İşe internet üzerinden Spellman Vakfı'nın adres ve telefon bilgilerini araştırmakla başladım. Bunun kolay olacağını düşünmüştüm ama hiçbir şey bulamayınca durumu garipsedim. Birkaç girişimden sonra COSEA'da birlikte çalıştığım denetçilerden birini aradım, özellikle de Kutsal Makam'a bağlı olan dinî vakıfların muhasebesiyle ilgilenen biri bu. Kendisi Spellman Vakfı'nı hiç duymamış olduğu için konuyu Kutsal Makam'ın Katolik vakıf ve kurumlarıyla ilişkilerinden sorumlu olan bir arkadaşına açtı. Bu kadın da Spellman adında bir vakfı daha önce hiç duymamış olduğundan Kutsal Makam sekreterliğinin kayıtlarına bakmış. Hiçbir şey yokmuş. Bu süre içinde ben de bu ismi taşıyan bir kuruluşun hukuki varlığının izini bulabilmek için önce ticaret kayıtlarını, sonra da İtalyan ve Amerikan idari kayıtlarını gözden geçirdim. En son olarak da Avrupa Birliği kayıtlarını ve uluslararası kayıtları kontrol ettim." Çaresizliğini gösteren bir hareket yaptı. "Kesinlikle hiçbir şey bulamadım."

"Başka bir deyişle Spellman diye bir vakıf yok."

"Hayır."

Portekizli hayret dolu bir tavır takındı.

"Bu nasıl mümkün olabilir?" diye sordu sersemlemiş gibi. "Vatikan Bankası'nda hesap açtırırken belge göstermek zorunlu değil mi?"

"Elbette ki zorunlu."

"O zaman her önüne gelen Vatikan Bankası'na başvurarak Spellman Vakfı adına bir hesap açtırabilir ve kimse de bunun varlığını sorgulamaz, öyle mi? Herkes çıldırmış mı yani?"

Catherine utanmış görünüyordu.

"Bu gerçekten de hiç normal değil. En kötüsüyse sorunun bundan çok daha yaygın görünüyor olması."

"Daha yaygın mı? Ne kastediyorsunuz yani?"

COSEA'nın şefi, utanarak aşağı doğru eğildi ve masasının çekmecesinden sarı, ince bir cam şişe çıkardı. *Limoncello*'ydu bu. Ünlü İtalyan likörünü birer küçük kadehe doldurup bir tanesini Tomás'a uzattı.

"Biraz içseniz iyi olur. Yüksek gerilimli anlarda sakinleşmeyi kolaylaştırıyor."

"Sakinim ben," diye karşılık verdi adam konudan uzaklaşmayı istemeyerek. "Sorunun çok daha yaygın olduğunu söylemiştiniz, bununla ne demek istediniz? Nasıl daha yaygın yani?"

Fransız kadın kadehi ağzına götürüp yavaşça yudumladı. Öyle yavaş hareket ediyordu ki sanki soruyu geçiştirmek istiyor gibiydi. Nihayet boş kadehi bıraktı ve yanıt vermeyi daha fazla geciktiremeyeceği için başını kaldırıp adamın yüzüne çekinerek baktı.

"IOR, var olmayan örgütlere ait sayısız şaibeli hesap barındırıyor."

LXIX

Tomás taş kesilmiş gibi kaldı. Uzun süre Catherine'in yüzüne bakarak, kendisine söylediği şeyi sindirmeye çabaladı, ancak bu ona tamamen anlamsız geliyordu.

"Bununla ne demek istiyorsunuz yani?" diye sordu. "Vatikan Bankası'nda hesabı bulunan daha başka uydurma örgütler de mi keşfettiniz? Hangileri?"

Denetçi kadın notlarına baktı.

"Lösemiyle Mücadele İçin Roma Anne Fonu hesabında belirlediğimiz hareketleri hatırlıyor musunuz? Çok yüksek tutarlardı bunlar. Bu hesaba IOR'deki başka hesaplardan, örneğin Tumedei Alina Casalis ve San Martino Fonu'ndan büyük miktarlarda havaleler yapılmıştı, ayrıca Roma Hayır İşleri Fonu'ndan gelen dört yüz milyonun üzerinde bir para da vardı."

"Evet, hatırlıyorum. Ne olmuş?"

"İşte, daha önce Spellman Vakfı konusunda söylediğim gibi bunları da her yerde aradım, inanılmayacak kadar çok sayıda belge ve kayıtlara başvurdum, sayısız telefon açtım ve en sonunda apaçık ortada olan gerçeği kabullenmek zorunda kaldım: Lösemiye Karşı Mücadele İçin Roma Anne diye bir fon da hiç var olmamış. Tıpkı Spellman Vakfı gibi bunun da hiçbir hukuki varoluşu bulunmuyor. Bu da bir hayalet müşteri."

Portekizli, ağzı bir karış açık, Catherine'e bakakalmıştı.

"Şaka yapıyorsunuz!"

"Aynı şekilde, yine IOR'de bir hesabı bulunan ve Lösemiye Karşı Mücadele İçin Roma Anne Fonu'na havaleler yapmış olan Roma Hayır İşleri Fonu da mevcut değil." Notlarından bir satır atlayarak bir sonraki hesaba geçti. "Tabii ki, Enimont skandalına karışmış olan P4 mason locasının büyük üstadı Luigi Bisignani'nin adının geçtiği hesabın sahibi olan Louis Augustus Jonas Yoksul Çocuklara Yardım Vakfı'nı da hatırlıyor olmalısınız?"

"O vakıf da mı yokmuş?"

"O vakıf varmış."

"Ya..."

"Genel merkezi Pennsylvania'daki Doleystown şehrinde bulunan ve hayır işleriyle ilgilenen bir vakıfmış bu. Onlara da telefon ettim ve bana IOR'de bir hesapları bulunduğuna ilişkin hiçbir şey bilmediklerini ve Luigi Bisignani adında biriyle hiçbir zaman en küçük bir ilişkilerinin bulunmamış olduğunu söylediler. Hatta Vatikan'da paralarının bulunduğunu öğrenince şaşırdılar ve benden ayrıntıları istediler. Dahası, vakfın adında 'Yoksul Çocuklara Yardım' ibaresi geçmiyormuş. Bu da, IOR'nin bunun hayır işleri yapan bir örgüt olduğunu inandırıcı kılmak için yaptığı bir süsleme olacak."

"Yani şimdi siz, Vatikan Bankası'nın yalnızca var olmayan örgütlerin adına hesaplara sahip olmakla kalmayıp Bisignani gibi Enimont skandalına bulaşmış bir kimsenin gerçekten var olan örgütlerin adlarını kullanarak bu örgütlerden habersiz hesaplar açmış olmasına da göz yumduğunu mu söylüyorsunuz?"

"Evet, öyle görünüyor."

Tomás başını iki yana salladı.

"Ama bu kesinlikle inanılır şey değil!"

Fransız kadın parmağını, hemen bir alttaki satırın üzerine indirdi. Liste bitmek bilmiyor gibi görünüyordu.

"İki İsviçre ve bir Lüksemburg bankasına milyonlarca para aktarmış olan San Serafino Vakfı hesabından da söz edebiliriz," diye

ekledi kadın. "Bu kurumun kayıtlarını da her yerde aradım. Hiçbir şey yok. Diğerleri gibi böyle bir vakıf da yokmuş."

"Artık hiçbir şey beni şaşırtmıyor."

"Daha sonra Dardozzi'nin dosyasında adı geçen bir başka IOR hesabının izini sürmeye çalıştım, Madonna de Lourdes Fonu hesabının. Görünüşe bakılırsa Meryem Ana'nın görünüşleriyle ilgili bir kuruluşmuş bu. Bu fonun hukuki varoluşuna ilişkin bir iz bulabilmek için de yeri göğü birbirine kattım ve bilin bakalım, ne çıktı? Bir kere daha hiçbir iz yok..."

"Yeter!" diye kestirip attı tarihçi, kadını susturmak için elini havaya kaldırarak. "Bu kadarı bana yetti. Anladım."

Catherine not defterini bıraktı. Vatikan Bankası'nın dünya çapındaki etkinliklerinin görüntüsü iyice belirgin hale gelmişti ve doğrusu hiç de aydınlık görünmüyordu.

"İlk soruma geri dönelim," diye önerdi Tomás. "Vatikan Bankası'nın var olmayan örgütler adına hesap açabilmesi nasıl mümkün oluyor? Nasıl oluyor da hiç var olmayan Roma Hayır İşleri Fonu'ndan, yine hiç var olmayan Lösemiye Karşı Mücadele İçin Roma Anne Fonu'na havaleler yapılabiliyor? Sonuç olarak, Vatikan Bankası'nın böyle hesapları açmayı kabul etmesi nasıl mümkün olabiliyor? Bütün bunlar hiç de akla yatkın görünmüyor!"

Buna yanıt olarak Catherine bir çekmece açıp içinden küçük bir defter çıkardı ve bunu masasının üzerine koydu.

"Burada IOR'nin tüzükleri var," diye açıkladı defterin sayfalarını karıştırarak. "Papa II. Ioannes Paulus tarafından belirlenmiş olan kurallara göre IOR'nin müşterileri sivil memurlar ve kiliseye bağlı ya da dinî kuruluşlar da dâhil olmak üzere Vatikan sakinleri olmak zorunda."

"Peki ya Vatikan'ın bir parçası olmayan kimseler?"

Denetçi kadın dikkatini defterde belirtilmiş olan şartlardan birine yöneltti.

"IOR tüzüğünün ikinci maddesi diyor ki: 'IOR'nin hedefi, dinî nitelikli ya da hayır işlerinin finanse edilebilmesi için ayrılmış taşınır

ya da taşınmaz malların korunmasını ve doğru biçimde yönetilmesini sağlamaktır. Sonuç olarak IOR, gelecekte ya da kısmen yukarıda belirtilen niteliklere uygun olan yerlere aktarılacak olan malları kabul eder. IOR, Vatikan Devleti ve Kutsal Makam'a ait olan şahıs ve mallardan yatırım kabul edebilir.'"

"Özetle, Vatikan'da yaşamayan kimse Vatikan Bankası'nda hesap açamaz!"

"Tam olarak böyle değil," diye dikkat çekti kadın. "Bu hukuki ifade biçimi çok kurnazca. Bir yandan bir şey söylüyor ama öte yandan üstü kapalı olarak başka bir şeyi de kabul ediyor. Birinci cümle, Vatikan'da yaşamayan bir kimseye dinî nitelikli ya da hayır işlerini finanse etmek koşuluyla hesap açabilme izni tanıyor. Anladınız mı?"

"Evet, ne olmuş yani?"

"Bu kimseler Kardinal Francis Spellman Vakfı ya da Lösemiye Karşı Mücadele İçin Roma Anne Fonu gibi kurumlar adına hesap açabilmişler çünkü bu uydurma kuruluşların adları onların kiliseye ya da hayır işlerine bağlı olduklarını düşündürüyor. Dahası, bu hesaplardan aktarılan paraların çok küçücük de olsa bir kısmının gerçekten de sahici hayır kuruluşlarına verilmiş olduğunu görebiliyoruz, böylece de IOR tüzüğünün ikinci maddesine harfiyen uygun davranmış oluyorlar."

"Bu hesapların hak sahipleri Vatikan Bankası'nı yanıltmayı böyle mi başarmışlar?"

Bu soru Catherine'i rahatsız etmişti. COSEA'nın şefi, tarihçinin gözlerinin içine bakmakta zorlanıyordu. Bu soruya yanıt verebilmek için ne söyleyebileceğini ya da ne söylemesi gerektiğini düşünüyordu.

"Mesele bu değil Tomás. Burada asıl olan, bu hesapların hak sahiplerinin IOR'yi nasıl yanıltabilmiş olduklarını belirleyebilmek değil tam olarak. IOR'de bir hesap açabilmek için ister gerçek, ister tüzel kişi olsun mutlaka kimlik belgeleri sunmak gerektiğine göre, bu kimseler IOR'yi yanıltmış olamazlar. Size açıklamaya çalıştığım şeyi anlıyor musunuz?" Kadın, sanki söylemek üzere olduğu şeyden ürküyormuş

gibi sesini alçalttı. "Bu hesapların açılabilmiş olması, ancak... IOR'nin onayıyla mümkün olabilirdi."

Akademisyen gözlerini kısarak Fransız kadının kendisine söylediğini sindirmeye ve ima ettiğini de tahmin etmeye çabaladı.

"Vatikan Bankası mutlaka olan bitenden haberdar olmalıydı... Ama siz, ne ima ediyorsunuz?"

Catherine duraksadı.

"Söylemeye çalıştığım şu ki, Vatikan aslında... yani aslında... Nasıl söyleyebilirim ki bunu? Vatikan bu işte..."

"Suç ortağı mı?"

Bu güçlü ifade karşısında Fransız kadın geri adım atmayı tercih etti.

"Bunu ben söylemedim, siz söylediniz."

Kadının mesafe alırken onun söylediğini yalanlamamış olması kullandığı ifadenin abartılı olmadığı anlamına geliyordu.

"İyi de tam olarak neyin suç ortağı?"

COSEA'nın şefi, eliyle not defterinde sıralanmış usulsüz hesap adları listesini işaret etti.

"Şey yani... IOR'nin bu uydurma örgütler adına ya da gerçekten var olan örgütlerin durumunda onların izni ya da bilgisi olmaksızın hesap açılmasında aktif olarak iş birliği yapmış olduğu yadsınamaz. Bu hesaplar IOR'nin haberi olmaksızın açılamazdı."

"Kısacası böyle bir durum ancak Vatikan Bankası'nın aktif ve bilinçli suç ortaklığı sayesinde mümkün olabilirdi."

"Ortaya çıkan sonuç bu oluyor."

"Peki banka böyle bir şeye göz yummaktan nasıl bir yarar elde edebilirdi ki?"

COSEA'nın şefi duraksadı.

"Sakın bana size anlattığım onca şeyden sonra, burada neyin söz konusu olduğunu hâlâ anlamamış olduğunuzu söylemeyin!"

Kadının sesinde, sanki bu keşiflerin asıl anlamını taşıyan sözcükleri dile getirenin kendisi değil de o olmasını istiyormuş gibi bir

meydan okuma tonu vardı. Tomás, Catherine gibi mali konularda uzman olmasa da kendini tamamen cahil ya da aptal olarak da görmüyordu. Dahası Vatikan'ın tarihçesini de gayet iyi bildiğinden bu konuda hayallere kapılacak hali de yoktu. Ama yine de Ambrosiano Bankası skandalı devrinden beri işlerin değişmiş olduğuna inanıyor ya da inanmak istiyordu ve bu yüzden de bu yeni bilgileri kabullenmekte biraz güçlük çekiyordu. Son birkaç dakikayı karşısında belirmekte olan sonucu görmezden gelerek dürüstçe bir açıklama bulabilmek için uğraşmakla geçirmişti. Ne de olsa burada söz konusu olan Kutsal Makam'ın bankasıydı.

"Vatikan kara para aklıyor."

LXX

Tomás bu iç bunaltıcı sonucu dile getirince üzerine açıklanamaz bir suçluluk duygusunun çöktüğünü hissetti. İnançlı biri değildi ama yine de sanki günah işlemiş gibi garip bir hisse kapılmıştı. Acaba bu almış olduğu Katolik eğitiminin bir sonucu muydu? Yoksa bu suçluluk duygusu inançlı bir Katolik olan annesiyle mi ilgiliydi? Eğer oğlunun Vatikan'ın kara para aklama gibi yasa dışı işlere bulaşmış olduğunu keşfettiğini bilse Bayan Graça ne derdi acaba? Kime inanırdı, oğluna mı yoksa Katolik Kilisesi'ne mi?

"Bu çok şaşırtıcı bir terim," diye mırıldandı hem bir Katolik hem de Kutsal Makam'ın maaşlı bir çalışanı olarak kendi de epeyce sarsılmış olan Catherine. "Ne var ki gerçek bu. Apaçık ortada olan gerçeği görmezden gelemeyiz. IOR kara para ve sermaye aklama işlerine karışmış. Bugün bulduğumuz şeylerin bundan başka bir açıklaması olamaz."

Tomás, Fransız kadının not defterini eline aldı ve Din İşleri Enstitüsü'nde hesabı bulunan uydurma örgütlerin listesine bir göz attı.

"Peki, Vatikan'ın akladığı bu para kime ait?" diye sordu. "Kiliseye mi?"

"Tabii ki hayır."

"Kime o zaman?"

Bir finans danışmanı için bu soruyu yanıtlamak kolaydı ama bir Katolik için o kadar da değildi.

"Yani... Övgüye pek de değmeyen kimselere."

"Ne kadar değmeyen yani?"

"Hiç değmeyen."

Tomás kaşlarını çattı. Ambrosiano Bankası devrinin o eski yöntemlerinin aslında pek de yürürlükten kalkmamış olduğunu düşünmeye başlıyordu.

"Yani suçluları mı kastediyorsunuz?"

Kadın, Tomás'ın konuşma biçimindeki bu her zaman dosdoğru tavır karşısında utanmış gibi kızardı. Sanki bu adam için hiçbir sözcük yasak değil gibiydi.

"Yani aslında... Ben bu şekilde ifade etmezdim."

"Peki bu suçlular neden Vatikan Bankası'nı tercih etsinler? Apaçık bazı etik ve ahlaki sorumluluklara sahip olan bir Kilise kurumu bu. Böyle yapmakla bu adamlar yakalanma tehlikelerini artırmış olmuyorlar mı? Monsenyör Marcinkus'un devri kapandı artık, o zamandan beri de epeyce şey değişti, öyle değil mi?"

Kadın yutkundu.

"Biliyor musunuz Tomás? IOR bu türden mali operasyonları yürütmek için çok büyük bazı faydalar sağlıyor."

"Ne gibi?"

"Bir kere, güvenilirlik gibi... IOR'de hesabı bulunan bir kuruma kim güvenmez? Bu dünyadaki herkes, Katolik ve hatta Hıristiyan olmayanlar bile kilisenin kendini iyilik yapmaya adamış, güvenilir bir kurum olduğunu düşünürler. Eğer böyle bir kurum herhangi bir örgüte IOR'de hesap açmasına izin vermek yoluyla onayını göstermişse bu, söz konusu örgütü de güvenilir kılar. Sizin de takdir edeceğiniz gibi bu, Vatikan'ın sahip olduğu itibardan faydalanmayı isteyecek çok sayıda varlıklı müşteriyi IOR'ye çekebilme gücüne sahip, küçümsenmeyecek bir sermaye oluşturuyor. Ancak ne yazık ki bu müşterilerden bir kısmı çok da övgüye değer olmayan kişiler olabiliyor."

"Ambrosiano Bankası zamanında bu iş gerçekten de böyleydi," diye hatırlattı Tomás. "Ancak siz kendiniz, o zamandan beri işlerin değişmiş olduğunu söylemiştiniz. Üstelik bu bizim keşfettiğimiz şeyleri açıklamaya da yetmiyor. Bu türden operasyonlar için Vatikan Bankası'nın

aktif suç ortaklığı gerekiyordu. IOR'nin kara para akladığından ve düzenbazlarla iş yapmakta olduğundan haberdar olmadığına hiç kimse inanmaz. Bir banka milyonlarca tutarında bir transfer yaptığı zaman bunu fark eder ve bunun hakkında sorular sormak, durumu denetim yetkililerine haber vermek zorunluluğunda bulunur. Görünüşe bakılırsa böyle şeyler hiç yapılmamış ve bu bir rastlantı da olamaz. Burada söz konusu olan bilgisizlikten kaynaklanan bir ihmalkârlık değil, kasıtlı olarak göz yummaktır."

"Bunlara karşı gelmek mümkün değil. Bu da Kutsal Makam'ın bu işe gırtlağına kadar batmış olduğunu kanıtlıyor."

"Neden peki?" dedi Tomás, meraklı bir şekilde. "Vatikan'ın kara parayla adına leke sürmeyi göze almasının nedeni ne olabilir?"

"Komisyonlar elbette."

"Yani Vatikan aklanmasına yardımcı olduğu paranın bir kısmını da kendine mi saklıyor?"

COSEA'nın şefi dehşete düşmüş gibi dudağını büktü ve her ne kadar büroda yalnız olsalar da kimsenin onları duymamış olduğundan emin olmak için çevresine bakındı. Bu ulu orta konuşulabilecek, hafif bir konu değildi, hele Vatikan'da asla.

"Hişşt Tomás!" diye yalvardı Catherine mırıltıyla. "Lütfen böyle şeyleri yüksek sesle söylemeyin!"

Portekizli masum bir tavır takındı.

"Neden, yalan mı söylüyorum?"

"Aptal numarası yapmayın," diye karşılık verdi kadın rahatsız olmuş gibi. "Vatikan'ın adını 'kara para aklama' gibi sözcüklerle bir arada ağzınıza aldığınızda... Yani, sonuçta birileri sizi duyabilir."

"Tamam, ama söylediğim yalan mıydı?"

Fransız kadın onu yola getirmekten vazgeçerek derin bir soluk aldı. Şimdilik hassas konulardan uzak durmak daha doğru olacaktı.

"Neyse, biz devam edelim. Tam olarak ne bilmek istiyordunuz?"

"Az önce sorduğum soruya yanıt vermenizi istiyorum," dedi Tomás, kaldığı yere geri dönerek. "Bana suçluları Vatikan Bankası'na doğru çeken şeyin bunun onlara sağlayacağı güvenilirlik olduğunu ve..."

"Ben suçlulardan söz etmedim."

"Suçluları kastederken daha sempatik bir deyiş kullanmıştınız ama şimdi bu inceliklerle zaman yitirmeyelim," diye savundu Tomás. "Sözde kendini iyiliğe adamış bir kurum olması Vatikan'ı para aklamak için riskli bir yer haline getiriyor. Bu türden operasyonlar bir bankada kolaylıkla fark edilir, hele ki işin içine adları şaibeli hesaplar, tuhaf havaleler ve son derece yüksek nakit yatırımlar giriyorsa. Bütün bunlara karşın düzenbazların yasa dışı işlerini yürütmek üzere Vatikan Bankası'nı tercih etmekte hiç duraksamadıkları açıkça görülüyor. Bunu nasıl açıklayacaksınız?"

Catherine, birkaç saniye önce Tomás'ın gözden geçirdiği defteri işaret etti.

"IOR'nin tüzüğüyle."

"Tüzük değişmedi mi?" diye sordu Tomás. "Vatikan Bankası da bütün diğer bankalar gibi olmadı mı?"

"Tam olarak değil. Burası acenteleri olmayan, kredi vermeyen ve çek basmayan bir banka."

"Bu tam olarak doğru sayılmaz," diye karşılık verdi Tomás. "Bir kere bu bankanın da bir acentesi var ve merkezi de Apostolik Saray'ın hemen yakınında, V. Nikola Kulesi'nin yanı başında bulunuyor. Çek basmadığı doğru olsa da Vatikan Bankası yine de çekin modern bir versiyonu olan kredi kartlarından dağıtıyor. Kredi kartı dağıtıyor olması demek aynı zamanda kredi de sağlıyor demektir. Adına da zaten bu yüzden kredi kartı diyoruz, değil mi ama?"

COSEA'nın şefi, Vatikan'da sürekli tekrar edilip duran bu savının inançsız biri tarafından kolaylıkla çürütülmüş olması karşısında utanmış gibi gözlerini kırpıştırdı.

"E... Şey yani... Doğru galiba."

"O halde ben de soruma geri dönüyorum," diye yineledi tarihçi, yakaladığı kemiği bırakmaya hiç niyeti olmayan bir köpek gibi. "Bu suçluların paralarını aklamak üzere Vatikan Bankası'nı seçmelerini nasıl açıklıyorsunuz? Sakın bana Vatikan Bankası'nın bu dalaverelere suç ortağı olmaya dünden razı hilebazlardan ibaret olduğunu söylemeyin..."

"İşte yine o koca koca sözcükler ortaya dökülüyor!" diye itiraz etti Fransız canı sıkılmış gibi. "Suçlular, hilebazlar, dalavereler... Tanrım, bu nasıl bir konuşma biçimi böyle? Sizi duyan IOR'nin yalnızca bir avuç... Bir avuç..."

"Madrabaz mı?"

Kadın sanki içinden bağışlanma dilermiş gibi gözlerini devirdi. Sahip olduğu Katolik ahlakı onu, Kutsal Makam'ın mali etkinlikleri hakkında kendini Tomás gibi dolaysız olarak ve şiddetli biçimde ifade etmesine engel oluyordu.

"Eh, doğrusu, IOR içinde çalışan bazı kimselerin davranışlarının bütün kurumu hassas bir konuma soktuğunu yadsımam mümkün değil," diye kabul etti. Monsenyör Marcinkus, De Bonis ve daha başkalarının IOR'nin, her türlü şüphenin üzerinde bulundukları söylenemeyecek kimi bireylerin paralarıyla adına sorunlu diyebileceğimiz kimi etkinliklere alet edilmesine büyük ölçüde katkıda bulunduklarına pek kuşku yok."

Tomás muzipçe gülümsedi.

"Size şapka çıkarıyorum! Doğrusunu söylemek gerekirse haydutlardan, kara paradan ve düzenbazlıklardan söz ederken yalnızca zarif sözcükler kullanmak konusundaki yeteneğinize hayran kaldım," dedi iğneleyici bir tavırla. "Ama yine de beni bütün bu hilekârlıkların yalnızca Vatikan Bankası'nın bir gangsterler çetesi tarafından yönetilmekte olduğu gerçeğine bağlı olduğuna ikna edemezsiniz. Birileri bu alçakları bu makamlara getirmiş, orada tutmuş, böyle davranmalarına izin vermiş ve hatta belki de teşvik etmiş. Sürekli kendini yineleyen bir sorun bu. Önce Marcinkus vardı, sonra o gitti, yerini De Bonis aldı. Sonuçta daima bu pis işleri yapacak birileri bulunuyor. Bütün bunlar,

şu ya da bu düzenbazın karakterinin ötesinde, sistemden kaynaklanan bir sorun bulunduğunu düşündürüyor."

Catherine ona bunalmış gibi baktı. Onun gibi bir Katolik için bu sözcüklerden her biri acı verici birer darbeydi, özellikle de çürütülmeleri mümkün olamayacağı için. Gerçek açıkça görülüyordu.

"Asıl sorunun zorunlu olarak, yıllardan beri IOR'yi yöneten kişilere değil de kurumun kendi kurallarına bağlı olduğunu ben de kabul ediyorum."

"Kurallar mı?" diye sordu tarihçi hayretle. "Nasıl yani? Artık Ambrosiano Bankası zamanında değiliz ki! Vatikan Bankası da günümüzde artık bütün uluslararası banklara uygulanan kuralların aynılarıyla yönetilmiyor mu?"

COSEA'nın şefi bu soruya ne yanıt vereceğini bilemeyerek yine yutkundu. En iyisi kısa konuşmak ve açık olmaktı.

"Hayır."

LXXI

Vatikan Şehir Devleti'nin ne kadar benzersiz bir devlet olduğuna hiç kuşku yoktu. Yeryüzünde onun bir eşine daha rastlanmıyordu. Bununla birlikte geçmişte yaşanmış olan skandallar kimi bakımlardan Kutsal Makam'ın başka ülkelerden çok da farklı olmadığını ortaya koymuştu, özellikle de bankacılık işleri söz konusu olduğunda. Tomás'ın şaşkınlığı da buradan geliyordu zaten.

"Ne demek istiyorsunuz siz? Vatikan Bankası, başka bankalardan farklı kurallara göre mi yönetiliyor yani? Nasıl olur bu?"

Bu temel soru Catherine'i yanıt vermeden önce dikkatini toplamaya zorladı.

"IOR'ye uygulanan ve onu öteki bankalardan farklı kılan kimi özel kurallar vardır," diye açıkladı. "Örneğin gizlilik ve adsızlık güvencesi gibi. IOR'nin müşterileri Vatikan'ın sessizliğine güvenebileceklerini bilirler."

"Benim bildiğim kadarıyla gizlilik güvencesi kuşkulu hesap ve operasyonların kontrol altına alınmasına engel değildir..."

"Doğru, ama sorun yalnızca IOR'ye özgü olan kurallarla sınırlı kalmıyor. Unutmayın ki Vatikan da özel bir statüye sahiptir."

"Vatikan şehrinin egemenliğini resmî kılan Latran Anlaşmaları'nı mı kastediyorsunuz?"

"Aynen."

"Ben bir ilişki göremiyorum. Vatikan'ın egemenliği de başka ülkelerinkinden farklı değil ki. Örneğin Portekiz ve Fransa da egemen

ülkeler ama bu, bankalarının denetimden muaf olmalarını sağlamıyor. Portekiz ve Fransız bankaları şüpheli, kara para aklama gibi suç oluşturabilecek nitelikteki operasyonlardan yetkilileri haberdar etmekle yükümlüdürler. Siz şimdi bana Vatikan Bankası'nın bu yükümlülüklere tabi olmadığını mı ima ediyorsunuz?"

Nasıl ki bazı insanlar rahatsız duruma düştüklerinde renkleri solarsa, Catherine'in rahatsızlığı da daha çok yüzünün kırmızılığının derecesiyle ölçülebiliyordu.

"Yani... Sonuç olarak normal devletlerin kuralları belirleyen merkez bankaları ve bütün bankalarının her türlü usulsüzlüklerini yargılayabilecek mahkemeleri vardır. Vatikan içinse durum farklı. Kutsal Makam'da ne bir merkez bankası ne de bu türden suçlarda uzmanlaşmış mahkemeler bulunmadığını aklınızdan çıkarmayın."

"O halde burada düzen ve adalet nasıl sağlanıyor?"

"Bütün mesele de burada işte," diye kabul etti kadın. "Her iki görevi de Kutsal Makam uyguluyor."

Tomás bir kere daha kaşlarını çattı.

"Nasıl?" diye sordu hayretle. "Vatikan'ın kendine ait yalnızca bir tek bankası var. Bir denetim organı ve bağımsız mahkemeler de olmayınca bu, Kutsal Makam'ın kendi kendini yargıladığı anlamına mı geliyor? Başka bir deyişle hem taraf hem yargıç oluyor."

COSEA'nın şefi başını önüne eğdi. Bunun işletmenin ve bankacılık denetiminin en temel ilkeleri bir yana bir hukuk devletinin normal işleyişine bile tamamen aykırı olduğunun kendi de farkındaydı.

"Eh işte..."

"Peki o zaman, diyelim ki İtalyan adaleti Vatikan Bankası'nın yasa dışı bir etkinliğe karışmış olduğunu fark ettiği zaman ne oluyor?"

"Vatikan'ın Latran Anlaşmaları'nca öngörülen egemenliğinden doğan sorunlardan bir tanesi de bu işte," diye belirtti kadın. "IOR'nin statüsünü ve kurumun işleyiş biçimini iyi anlamak gerekiyor. IOR, Vatikan içinde etkin olan bir bankadır ve İtalya da dâhil olmak üzere başka ülkelerin yetkililerinin denetimine tabi olmayan özerk bir hu-

kuki ve idari yapıdır. İtalyan adaleti ya da başka hiçbir ülkeninki Vatikan içinde herhangi bir yetkiye sahip değildir. İtalyan yargıçları Vatikan halkını sorgulamak ya da IOR'nin merkezinde veya Vatikan şehri içindeki herhangi bir binada kovuşturmalar yürütmek veyahut Vatikan'da yaşayan herhangi bir şüphelinin telefonunu dinletmek gibi yetkiler taşımıyorlar. Dolayısıyla da bir Vatikan vatandaşını ne tutuklayabilir ne yargılayabilirler, bu kimsenin suç işlemiş olduğu herkesçe biliniyor olsa bile. Latran Anlaşmaları'nın on birinci maddesinin öngördüğü üzere Vatikan, yabancı ülkelerin yargısına tabi olmayan bir egemen devlettir."

"O kadarını biliyorum," diye yanıt verdi Tomás. "Yine bu anlaşmalar yüzünden, Ambrosiano Bankası'nın meşhur sahtekârlıklarına karışmış olan Vatikan Bankası'nın eski başkanı Monsenyör Marcinkus da tutuklanmamıştı."

"Abartmayalım," diye karşılık verdi bu örneği utançla karşılamış olan Catherine. "Monsenyör Marcinkus'un kimi şaibeli hareketleri olduğunu kabul ediyorum ama sizi duyan da onun bir suçlu olduğunu sanır..."

"Öyleydi."

Catherine gözlerini devirdi ama üstelemedi.

"Nasıl isterseniz," diye karşılık verdi. "Sorunuza gelecek olursak, evet, gerçekten de tutuklanmaması bu yüzdendi."

Tomás çenesini sıvazladı. Gerçekten de bütün bunlar IOR'yi Ambrosiano Bankası skandalı zamanında içinde bulunduğu özel duruma geri döndürüyor gibiydi. O zamandan beri hiçbir şey değişmemiş miydi yani?

"İyi ama Vatikan ceza hukuku konularında yardımlaşmayı düzenleyen Strazburg Protokolü'nü imzalamadı mı yani?"

"Hayır."

"Şaka mı yapıyorsunuz?"

"Çok ciddiyim Tomás. Ancak yine de IOR'nin kaynağı şüpheli olan paraların dönüştürülmesine ilişkin suçlarla ilgilenen FATF'nin,

yani Uluslararası Mali Eylem Görev Grubu'nun ilkelerini benimsemiş olduğunun altını çizmek gerekir."

"İyi bari!" diye onayladı tarihçi. "Bu hiç olmazsa biraz ciddiyet gösteriyor ve bazı şeylerin gerçekten değişmiş olduğunu kanıtlıyor." Oturduğu yerde sallandı. "Peki bu nasıl çalışıyor? FATF, Vatikan Bankası'nın etkinliklerini denetlemek üzere birini mi gönderiyor?"

COSEA'nın şefi, sanki eli şeker kutusunun içindeyken yakalanmış bir çocuk gibi zoraki gülümsedi.

"Şey... Yani aslında... Hayır."

"Hayır mı?"

"Hayır."

Tomás, bu öyküde gözden kaçırdığı ayrıntının ne olduğunu anlamaya çalışırmış gibi başını iki yana salladı.

"O halde, bu ilkeleri benimsemiş olması ne gibi somut sonuçlar doğuruyor?"

Fransız kadın onun yüzüne utanmış gibi baktı. Karşısında oturan adam parmağını en acı verici noktaya bastırmak konusunda özellikle yetenekliydi.

"Korkarım ki doğurmuyor," diye itiraf etti sonunda sanki duyulmasını istemiyormuş gibi alçak sesle. "İşin aslı... Bu ilkeleri benimsemesi IOR'yi herhangi bir otoritenin altına sokmuyor."

"Otorite altına sokmuyor da ne demek? Eğer FATF'ye üyeyse Vatikan Bankası onun otoritesinin altında bulunuyor demektir."

"Beni iyi dinleyin," diye altını çizdi kadın. "Ben IOR'nin FATF'ye üye olduğunu söylemedim. Yalnızca FATF'nin ilkelerini benimsemiş olduğunu söyledim, ikisi tamamen farklı şeyler. IOR, FATF'nin bir parçası değil."

Kendini kandırılmış hisseden Portekizli isyan etti.

"Bir Hıristiyan kurumuna hiç yakışmayan, kocaman bir göz boyamacılık bu!" diye çıkıştı. "Yani Vatikan Bankası ilkeleri benimsiyor ama üye olmuyor öyle mi? Ne demek bu böyle? Kutsal Makam'ın kurumları dil inceliklerinin arkasına gizlenerek etik düzeyde temizmiş gibi rol

yapıyorlar, Hıristiyan ahlakı da bu mu oluyor yani? Vatikan kimi kandırmaya çalışıyor? Geçmişteki hatalardan hiç mi ders çıkarmıyor?"

Catherine kasılıp kaldı. Kutsal Makam'ın bankacılık ve maliye etkinliklerini savunmak için ne kadar uğraşırsa uğraşsın gerekçe bulmakta zorlanıyordu.

"Yani..."

"Neyse! Vatikan Bankası'nın kara para aklama konusunda hiçbir uluslararası anlaşmaya tabi bulunmadığını, her ne kadar olağanüstü bulsam da anladım. Peki, Vatikan'ın çeşitli ülkelerle imzalanmış karşılıklı hukuki yardımlaşma anlaşmaları var mı?"

Danışman kadın yutkundu.

"Şey... Yok."

Tomás hayret içinde onun yüzüne bakakaldı.

"Ne?" diye haykırdı. "Ama bu türden meseleleri çözebilmek için bütün ülkeler karşılıklı anlaşmalar imzalarlar!"

Kadın terliyordu.

"Doğrudur, ama Vatikan... Bu türden hiçbir anlaşma imzalamamış olan tek Avrupa devletidir."

Adam bunalmış gibi başını iki yana salladı. Kutsal Makam şeffaflıktan uzak durmak için elinden geleni yapıyor gibiydi ve bunun da tek bir açıklaması olabilirdi: mali pisliklerini gizlemek.

Tomás en sonunda yorgun bakışlarını IOR'nin tüzük defterine çevirdi.

"Benim için bir noktayı açıklayabilir miydiniz?" diye sordu. "Birleşmiş Milletler Örgütü'nün Ekonomik ve Sosyal Konseyi'nin ülkeleri kara para aklamaya karşı mücadeledeki uygulamalarına göre sınıflandırmakta olduğunu biliyorum. Bu sınıflandırmada Vatikan nerede yer alıyor?"

"İlk on içinde bulunuyor."

Tarihçi etkilenmiş gibi dudağını büktü.

"Sahi mi?" dedi hayretle. "Bu hiç de fena değil. Vatikan'ın geçmişi ve az önce bana anlattıklarınızı, tabii bir de bugün birlikte keşfettiklerimizi düşünecek olursak bu gerçekten de olağanüstü sayılır. Demek son tahlilde işler göründüğü kadar da feci durumda değilmiş. Anlaşılan Kutsal Makam Ambrosiano Bankası skandalı ve Marcinkus ile yardakçılarının dalaverelerinden sonuçlar çıkarmayı başarabilmiş."

COSEA'nın şefi koltuğuna yaslandı ve adamın yüzüne yorumlanması güç bir ifadeyle baktı. Aslında ona bakmıyor, vermiş olduğu yanıtı daha berrak hale getirip getirmemeyi düşünüyordu. İçinden neredeyse buna hiç kalkışmamak geliyordu. Ama sonunda gerçeğe duyduğu saygı ağır bastı.

"Vatikan ilk onun içinde bulunuyor gerçekten, ama dünyada kara para aklamaya en uygun yerler arasında."

LXXII

Vatikan, yeryüzünde kara para aklamak için en iyi yerlerden biriydi. Tomás, şaka yapmadığından emin olmak için karşısındaki kadının yüzüne birkaç saniye baktıktan sonra kaskatı kesildi.

"O Marcinkus alçağının hüküm sürdüğü dönemden beridir hiçbir şeyin değişmemiş olması nasıl açıklanabilir?" diye sordu. "Hiç mi ders almamışlar?"

"Böyle konuşmayın," diye karşılık verdi Portekizlinin eski IOR başkanından sürekli aşağılamayla söz etmesinden rahatsız olmuş olan Catherine. "Monsenyör Marcinkus'a alçak demeyi kesin artık."

"Neden ama? Alçağın tekiydi."

"Aslında değildi. Yalnızca ileri finanstan fazla bir şey anlamayan ve bu yüzden de dolandırıcıların oyununa gelmiş bir rahipti o."

Tomás'ın yüzünde bir hayret ifadesi belirdi.

"Bunu size kim söyledi?"

Kadın eliyle pencereyi ve dışarıda görülen San Pietro Meydanı'nı işaret etti.

"Vatikan'da herkes bunu böyle biliyor. İtalyan bankacılar, IOR başkanının cömertliğinden ve cehaletinden yararlanarak onun iyi niyetini kötüye kullandılar."

Gün boyu yaşamış olduğu güç olaylara karşın Tomás kahkahasına engel olamadı.

"Cömertlik mi? Cehalet mi? İyi niyet mi? Ambrosiano skandalı Vatikan'da böyle mi açıklanıyor yani?"

"Şüpheniz mi var?" diye sordu Fransız hayretle. "Bankacılar Monsenyör Marcinkus'un iyi niyetini kötüye kullandılar ve herkes de bunu biliyor! Rahiplerin ileri finanstan anlamadıklarını ve bu yüzden de kolaylıkla kandırılabildiklerini göremiyor musunuz siz? Monsenyör Marcinkus'un niyeti yalnızca yoksullara..."

"Saçma sapan konuşmayın!" diye kadının sözünü kesti Tomás sertçe. "Vatikan Bankası'nın işlemiş olduğu suçları yutturabilmek için uydurulmuş masallar bunlar."

"Suçlar mı? Haydi ama abartıyorsunuz."

"Aynen öyle, suçlar," diye üsteledi Tomás kışkırtıcı bir tavırla. "Bu adam ve yardımcılarının yaptıkları şeye suç denir ve öyle de denmesi gerekir. İşin asıl kötü tarafıysa hâlâ hiçbir şeyin değişmemiş olması."

"Böyle söylemeyin, o zamandan beri çok şey değişti."

"Ne gibi?"

Bu soru Catherine'i hazırlıksız yakalamıştı.

"Yani... Şey..." diye kekeledi. "Bazı şeyler şimdi kökünden değişti."

"Mesela?"

Catherine ne diyeceğini bilemedi.

"Açıklaması pek kolay değil," diye itiraf etti sonunda. "Bakın, size bir itirafta bulunacağım. Ambrosiano Bankası skandalı döneminde neler olduğunu çok da iyi bilmiyorum. O zamanlar daha çocuktum. Tek bildiğim bana burada, Kutsal Makam'da anlatılanlar. Ama eğer bunlar doğru değilse, doğru olan ne peki?"

Portekizlinin egemen olduğu tek bir konu varsa o da buydu.

"Neler olduğunu bilmiyorsunuz demek?" diye sordu hiç yanıt beklemeden. "Ambrosiano skandalı tarihe mal olmuş bir konudur ve tarih de benim alanım olur. Ben bu meseleyi avucumun içi gibi biliyorum ve zaten bu yüzden o devirde geçerli olan kimi uygulamaların bugün hâlâ var olduğunu gördüğüme şaşırıyorum."

"Tam olarak ne olmuş öyleyse?"

Tomás duraksadı.

"Gerçekten size anlatmamı mı istiyorsunuz?"

"Madem Vatikan bana tamamen taraflı olan bir versiyonunu öğretmiş, o halde istiyorum, evet. Hem ayrıca şu an keşfetmekte olduğumuz unsurlardan kimileri de o döneme kadar uzanıyor gibi görünüyor. Bu nedenle de o zamanlar neler olduğunu iyice anlamam gerekiyor, çünkü geçmiş bugünü açıklamaya katkıda bulunabilir."

Tomás bundan onlarca yıl önce yaşanmış olayları ortaya dökebilmek için kafasındaki düşünceleri bir sıraya koydu.

"Ambrosiano Bankası skandalı son derecede sevilen bir papa olan XXIII. Ioannes'in ölümüne dek uzanıyor. O öldükten sonra inananların kiliseye yaptığı bağışlar birden çöktü. Örneğin XXIII. Ioannes'in papalığının son yılında Aziz Petrus sadakası için on beş milyon dolar toplanmışken, ertesi yıl bu rakam dört milyona kadar düştü. Bu da yetmiyormuş gibi aynı sırada İtalyan hükümeti Vatikan'a tanıdığı vergi muafiyetine son vererek Kutsal Makam'dan kâr payı istemeye başladı. Oysa Vatikan'ın pek çok sayıda İtalyan şirketinde katılımı bulunuyordu ve bu yeni düzenleme sonucunda elde ettiği gelirin üzerinden vergi ödemesi gerekecekti."

"Bu da bütçeyi iyice sarsmış olmalı..."

"Hem de nasıl! Vatikan'ın maliyesi son derece hassas bir duruma düşmüştü. Bu yüzden de yeni papa, yani VI. Paulus, Kutsal Makam'ın sahip olduğu bütün şirket hisselerini nakde çevirerek parayı da yurtdışına aktarmaya karar verdi. Bu görev iki kişiye emanet edildi: VI. Paulus'un daha papa olmadan önceki zamanlardan beri arkadaşı olan ve onun papalığı zamanında da Vatikan Bankası'nın sekreterliğine terfi ettirilen Monsenyör Marcinkus ve Papa'nın Milano başpiskoposu olduğu zamanlardan tanıdığı ve kendisine bazı iyilikler borçlu olduğu bir bankacı, Michele Sindona."

"Mafyayla bağlantıları olan bu adam değil miydi?"

"Evet. Anlaşıldığı kadarıyla meşhur gangster Lucky Luciano'nun teğmenlerinden biri olan Vito Genovese'nin muhasebeciliğini yapıyormuş. Carlo Gambino'yla da yakın arkadaş olduğundan, nüfuzlu

Gambino ailesinin eroin kaçakçılığından kazandığı paraları da o işletmeye başlamış. Hem Genovese hem de Gambino aileleriyle ilişkisi bulunduğundan, Sindona organize suç dünyasında öyle özel bir yere sahipti ki, 1957'de Palermo'da düzenlenen ve sonradan uluslararası mafyaya adını verecek olan 'Cosa Nostra'nın hayata geçirildiği ünlü yemek davetinin bile konukları arasında bulunuyordu."

Catherine'in ağzı şaşkınlığından açık kaldı.

"Tanrım!" diye haykırdı sarsılmış gibi. "Bu adam gerçekten de Papa'yla arkadaş mıymış?"

"Evet, hatta o kadar ki VI. Paulus, Vatikan'ın hisselerini satıp Kutsal Makam'ın parasını İtalyan vergilerine karşı koruma altına alması için onu seçmiş, gerisini siz düşünün."

"Ya, demek öyle!"

"Mafya için kullandığı kanallara başvuran Sindona cevval ve becerikli çıkmış. Ancak bedavaya da çalışmıyormuş. Niyeti, Vatikan Bankası'ndan uyuşturucu ticareti, fuhuş, şantaj ve daha başka türden suçlar yoluyla zenginleşmiş olan mafya üyesi müşterilerinin paralarını aklamak için yararlanmakmış. Bu yolla milyonlarca kirli para Kutsal Makam tarafından temizlenivermiş ve karşılığında da Vatikan yüzde on beşe varan oranlarda komisyonlar elde etmiş."

Fransız kadın utanmış gibi bir eliyle gözlerini kapattı.

"Yok artık!"

"İşte bu yolla Vatikan bir dizi fazlasıyla şaibeli olaya karışmış bulundu. Muhtemelen mafyadan gelen parayla ve Vatikan Bankası'nı da bu parayı aklama makinesi olarak kullanarak Sindona İtalya'da Banca Privata ve Banca Unione, İsviçre'deyse Zürih'teki Amincor Bankası ve üçte birini Kutsal Makam'ın elinde bulundurduğu Cenova Finans Bankası gibi bir bankalar topluluğunu satın alan bir holding kurdu. Aslında Cenova'daki banka, Sindona ve Vatikan'ın daha başka bankaları da elde etmeleri için bir örnek görevi gördü. Bütün bu bankaları kontrolü altında toplamış olan Sindona, bunlara yatırılan paraları,

hesap sahiplerinin haberi bile olmadan Vatikan Bankası'na transfer etmeye başladı."

"Ama... Hırsızlık bu!"

"Elbette hırsızlık. Bu düzeni ortaya çıkaransa bu bankalardan biri olan Banca Privata'nın müdürü oldu. Bir müşteri hesabındaki paranın eksilmiş olduğunu fark edip de itiraz etmeye kalkıştığında banka müdürü bunun bir hata olduğunu söyleyerek parayı hesaba geri yatırıyormuş. Dahası, Sindona'nın Genovese ailesinin şaibeli işlerini yürütmekte kullandığı Cenova Finans Bankası'nda da işletmeciler günlerini borsada para yatırarak geçirirlerken, bir çifte faturalama sistemi kurulmuş olduğu keşfedildi. Borsada kaybettikleri zaman bu kayıplar para yatıranların hesaplarından karşılanıyormuş. Kazandıklarındaysa kâr Sindona'nın hesaplarını şişiriyormuş. Bu bankacı bir bankayı soymanın en iyi yolunun ona saldırmaktansa onu satın almak olduğunu iyi biliyormuş. Banca Privata'nın müdürü mafya üyelerinin ellerinde içi banknot dolu valizlerle geldiklerini ve bunları hazine tahvillerine çevirterek buradan Finans Bankası'na gönderdiklerini açıkladı."

"Düpedüz dolandırıcılık bu!"

"İşin asıl şaşırtıcı yanıysa kendisine yaptığı bütün bu işler için parayı nereden bulduğu sorulduğunda Sindona'nın inanılmaz bir içtenlik ve yüzsüzlükle yanıt vermesiydi: Tutarın yüzde doksan beşi üçüncü kişilere aitti. Yapılan çeşitli hesaplamalara göre sırf İtalya'daki bankalarından iki yüz milyon dolardan fazla para çalmış olduğu anlaşıldı ama yalnızca, yine kısmen Kutsal Makam'a da ait olan Banca Unione'den Sindona'nın bir başka bankası olan Zürih'teki Amincor'a nakledilen iki yüz elli milyon dolar da göz önünde bulundurulduğunda bile toplamın aslında çok daha yüksek olduğu anlaşılıyor."

"Tam bir hırsız!" diye haykırdı iyice sarsılmış olan Catherine. "Hatta bir patolojik vaka. Oysa bana Kutsal Makam'da onun zamanında çok iyi bir şöhrete sahip olduğu anlatıldı."

"Yalan da değil. Sindona, dünya genelinde sekiz yüzden fazla bankayı kapsayan bir sistem kurmuştu ve Milano borsasında alınıp satılan hisselerin yarıya yakınını kontrol ediyordu. İtalya'nın en önemli

bankacısı haline gelmişti. Harvard gibi Amerikan üniversiteleri onu konferanslara çağırdılar, bizzat Richard Nixon onunla öğle yemeği yedi. *Wall Street Journal* onu 'dünyanın en saygın ekonomistlerinden biri' olarak tanımladı ve hatta ona 'İtalya'nın Howard Hughes'u, adını taktı. 1973'te Roma'daki Amerikan büyükelçisi ona Yılın Adamı Ödülü'nü verdi."

"İnanılmaz. Peki bu küçük dâhi, Kutsal Makam'a tam olarak nasıl bir hizmette bulundu?"

Tomás, sanki yanıt apaçıkmış da kadının bu soruyu neden yüksek sesle dile getirmeye gerek duymuş olduğunu hiç anlamıyormuş gibi ellerini iki yana açtı.

"Hırsızlık."

LXXIII

COSEA'nın şefi, tarihçinin kullandığı sözcükler karşısında şoktan şoka giriyordu. Oturduğu koltukta dikleşerek Tomás'a sanki ondan daha anlamlı sözcükler duymayı bekliyormuş gibi baktı.

"Bu bir yanıt değil ki," diye karşılık verdi. "Sindona Vatikan'ı soymak üzere işe alınmış olamaz herhalde."

"Ben öyle bir şey demedim ki," diye düzeltti Portekizli. "Onun yaptığı şey Vatikan'ı soymak değildi, Vatikan'la birlikte soymaktı. İkisi bu işte suç ortağı olmuştu, anlıyor musunuz?"

Kadın bıkkınlıkla başını iki yana salladı.

"Ah! Abartıyorsunuz!"

Tomás ayağa kalktı ve San Pietro Meydanı'na bakmak üzere pencereye doğru yöneldi. Meydan kalabalıkla doluydu ve sanki Samanyolu Roma'ya inmiş gibi gecenin içinde binlerce mum ışıldıyordu.

"Sindona, Vatikan'a geldiğinde hizmetlerinin kilise için çok yararlı olacağı konusunda Papa'yı ikna etmeye kesin kararlıydı," diye açıkladı. "Bunun için yapacağı tek bir şey vardı: Kutsal Makam'ın kasalarını doldurmak. Yaptığı da bu oldu zaten. Kendi bankası Banca Privata da dâhil olmak üzere tasarruf edenlerden çaldığı paraları kullanarak, kilisenin İtalya tarafından vergiye bağlanacağı için kurtulmayı istediği şirket hisselerini satın aldı. Yine bu şekilde Società Generale Immobiliare şirketini piyasa fiyatının iki katına Kutsal Makam adına satın aldı ve aynı yolla kilisenin Roma Sular İdaresi'ndeki payını ve

Vatikan'a ait olan, doğum kontrol hapları üreten Sereno adında bir ecza şirketini de satın aldı."

Catherine'in gözleri hayretten fal taşı gibi oldu.

"Vatikan doğum kontrol hapı mı üretiyormuş?"

Tarihçi hafifçe gülümsedi.

"Beklenmedik bir şey, değil mi?" diye yorumladı. "Ama Sindona, Kutsal Makam için bundan da fazlasını yaptı. Vatikan'ın pek çok İtalyan şirketi içinde sahip olduğu sayısız hisse senedini uluslararası yatırımcılara sattı. Satış süreci bir yıl sürdü ve VI. Paulus, arkadaşının çıkardığı işten öyle hoşnut kaldı ki onu *Mercator senesis romanan curiam sequens*, yani Latincede 'Vatikan hükümetinin baş bankeri' ya da daha sade bir ifadeyle 'papanın bankeri' ilan etti. Genovese ve Gambino aileleriyle bağlantıları olan ve tasarruf edenlerden milyonlarca para çalan bir adam için hiç de fena sayılmaz, ha? Sonuç olarak bu adamı daha doğru olarak tanımlayan unvan 'papanın bankeri' yerine 'papanın hırsızı' olurdu."

Fransız kadın artık ne diyeceğini şaşırmıştı.

"Haydi ama bu kadar da acımasız olmayın."

"Acımasız mı? Burada kim acımasız sizce, hırsızlığı yapan mı yoksa onun adını koyan mı?" diye sordu Tomás. "Sindona ile Kutsal Makam arasındaki iş birliği her iki taraf açısından da çok verimli sonuçlandı. Dolap üstüne dolap çevirerek Papa'nın hırsızı, Vatikan Bankası'yla bağlantılı biçimde hem kilise hem de kendi için her iki tarafın da daima kazançlı çıktığı bir sistem kurdu. Kilisenin para kazanmasını sağlıyor, bunun karşılığında da Vatikan Bankası'ndan kendi parasını aklamak için yararlanıyordu. Zaten sonradan mafyanın ne zaman İtalya'da para yatırmak istese bunu hep Vatikan Bankası aracılığıyla yapmış olduğu ortaya çıkarıldı."

"Ortada anormal bir şeylerin dönmekte olduğu ne zaman anlaşılmaya başladı?"

"Yetkililerin dikkatini ciddi olarak çeken olay, mafya ile Vatikan arasında bağ kuran bir dava oldu. Leopold Ledl adında bir Avustur-

yalıyı dinlemeye almış olan New York polisi bu adamın Genovese ailesinin üyeleriyle temasa geçerek bunlara kilisenin büyük Amerikan şirketlerinden bir milyar dolara yakın tutarda sahte tahvil satın almayı istediğini bildirdiğini öğrendi."

COSEA denetçisi kuşkucu bir tavırla gülümsedi.

"Kilise sahte tahvil satın almak mı istemiş? Vatikan'da böyle bir şeyi kim istemiş olabilir ki?"

"Mafyanın adamları, Papa'ya en yakın kişilerden biri olan ve kardinaller meclisinin başında bulunan Kardinal Eugène Tisserant'dan, Vatikan Bankası'nın başkanı Monsenyör Marcinkus'tan ve bir de adını vermek istemedikleri bir başpiskopostan söz etmişler. Ledl, bu isimleri doğrulamış ve Tisserant'ı da ilk talebin sahibi olarak göstermiş."

"Tanrım! Peki bu rahipler neden sahte tahviller almak istiyorlarmış?"

"Anlaşıldığı kadarıyla, daha çok Bastogi adıyla bilinen ve gayrimenkul, madencilik, kimya sanayii ve çimento gibi daha pek çok sektörde eli bulunan Società Italiana per le Strade Ferrante Meridionale adındaki bir İtalyan konglomerasını satın alabilmek üzere Vatikan Bankası ile Sindona'nın almış oldukları bir krediyi güvence altına almak içinmiş. Bastogi'yi satın alması için Vatikan'a kredi veren bankalar kendilerine güvence olarak sunulan tahvillerin sahte olduğunu bilmiyorlarmış."

"Ama bu çok riskli," diye yorumladı COSEA'nın şefi. "Ya işler bozulsaydı da bankalar bu tahvilleri isteselerdi ne olacaktı? O zaman bu sahtecilik ortaya çıkacak ve Vatikan'ın adı kirlenecekti, bunun farkında mısınız?"

"Bu soru Kardinal Eugène Tisserant'a sorulduğunda verdiği yanıt bu konuda endişelenmeye hiç gerek duymadıkları çünkü Amerikan hükümetinin kiliseyi bir sahte tahvil vakasına bile bile bulaşmış olmakla suçlamaya hayatta cesaret edemeyeceği olmuş. Sonuçta, Genovese ailesi için çalışan sahtekâr kendisine sipariş edilen sahte tahvilleri bastı ve bunların arasında otomobil üreticisi Chrysler, General Electric, Amerikan Telefon ve Telgraf Şirketi ve Pan Am Havayolları gibi çok büyük şirketlere ait olanlar da vardı. Basılan tahvillerden ilk iki tomarı

bankaları sınamak içi kullanılmış ve sonuç başarılı olmuş. Yalnız bu tahvillerin numuneleri New York Bankacılar Birliği'ne gönderilmiş ve buradaki uzmanlar da onların sahte oldukları sonucuna varmışlar. Derhal İnterpol'e haber verilmiş ve birkaç tutuklama olmuş. Yakalananlar asıl alıcının Vatikan Bankası olduğunu ve banka adına Tisserant ve Marcinkus'la muhatap olduklarını itiraf ettiler. Tutuklulardan biri Marcinkus'un Bahama Adaları'nda da parası bulunduğunu bile açıklamış ki bu sonradan Sindona'ya ait olan Nassau'daki Cisalpine Overseas Bank kurumunun müdürlüğünü yaptığı ve Bahama Adaları'ndaki bir bankacılık kurumu olan Edilcentro Internacional şirketinde de Sindona'yla birlikte kâr paylaşmakta olduğu ortaya çıkarılınca doğrulanmış oldu. Tisserant bu sırada ölünce, Adalet Bakanlığı ve FBI'ın müfettişleri Marcinkus'u sorgulamak üzere buraya, Roma'ya geldiler."

"FBI ajanları IOR'nin başkanıyla bizzat mı görüştüler? Onlara ne dedi peki?"

"Onlara kendileriyle iş birliği yapmaya hiç de niyetli olmadığını daha en başından açıkça belli ederek her şeyi yalanladı ve onlarla çok az çalıştı. Bu da elbette Amerikalı müfettişleri onun masum olduğuna inandırmayı sağlayamadı. Araya girenler her şeyi uydurarak mafyayı oyuna getirmeye çalışmış olabilirler miydi? Bu intihar demek olurdu çünkü mafyayı aldatmak cezasız kalmazdı ve bunda başarılı olsan bile övünebilecek kadar uzun süre hayatta kalamazdın. Dahası bu aracılar Marcinkus'un Bahama Adaları'ndaki çıkarlarından da haberdardılar, oysa o sırada kimsenin bilmediği bir şeydi bu ve onların özellikle iyi bilgilendirilmiş olduklarını kanıtlıyordu. Anlattıkları öykü çok inandırıcıydı. Buna karşın, ellerinde delil olmadığından Amerikalılar Marcinkus'u telaşlandıramadılar ve Nixon hükümeti de Vatikan'ı ve dolayısıyla da Katolik Amerikan seçmenlerini kızdırmamak için soruşturmanın sona erdirilmesini emretti... Aynen Tisserant'ın tahmin ettiği gibi yani."

Catherine hiç durmadan başını iki yana sallayıp duruyordu.

"Ne utanç verici, ne utanç verici..."

"Ancak sahtecilik er ya da geç ortaya çıkacaktı. Maliyenin en temel kurallarından birine göre bir bankadan para çalmak daima bir açık ortaya çıkarır. Bazen bu açık örneğin sahte kâr beyanında bulunmaya izin veren yasa dışı borç alımlarıyla gizlenebilir ama bunlar yalnızca kâğıt üzerinde oynamalardan ibarettir. Düzenbazlığı gizlemek için nakit paraya ihtiyaç duyulacak bir an mutlaka gelip çatar. Gerçek en sonunda mutlaka galip gelir. Sindona, bazılarında Vatikan'ın da hisselerinin bulunduğu kendi bankalarının müşterilerinden çaldığı paralarla yaratmış olduğu açıkları gizlemeyi uzun bir süre başardı, ancak 1973 yılındaki petrol krizinin yaratmış olduğu ekonomik sıkıntı her şeyi açığa çıkardı. Borsa çöktü ve kredi muslukları kapandı. Açıkları gizleyebilmek için borç alması mümkün olamayan Sindona'nın bankaları iflasın eşiğine geldi. Banca Privata ile Banca Unione birleşip Banca Privata Italiana'yı oluşturdu. Ancak iki büyük açığın bir araya gelmesi daha da büyük yeni bir açığı doğurdu. Önce Banca Privata Italiana iflas etti, ardından da sıra Cenova Finans Bankası'na geldi. Banca Privata'yı satın almaya çalışırken az kalsın Banca di Roma da batacaktı. En sonunda IOR'nin, iflas etmiş olan bankalardan bir kısmına sahip olduğu ve kilisenin bir milyar dolara yakın bir bütçe açığıyla karşı karşıya bulunduğu ortaya çıkarıldı."

Catherine etkilenmiş gibi bir ıslık çaldı.

"Bir milyar ha? Bu bir servet!"

"Sindona bu kadarla da kalmadı. ABD'nin en büyük bankalarından biri olan Franklin National'ı da satın almıştı ve her ne kadar bu hiçbir zaman kanıtlanamamış olsa da bunu Vatikan Bankası'nın yardımıyla ve Bastogi davası sırasında Vatikan'ın talebi üzerine bastırılmış olan sahte tahvillerin bir kısmıyla yapmış olduğundan kuşkulanıldı. İki yıl içinde Franklin National'dan öyle çok para çıkardı ve bankayı öyle yıkıcı nitelikte spekülatif operasyonlarda kullandı ki bu kurumu da iflasa sürükledi. Klasik bir dolaptı bu: Bankanın parasından yararlanarak elinde bulunan kırk tane vergisiz paravan şirketten birkaç tanesini besliyor ve hayalî kârlar gösterebilmek için de vergi cennetlerindeki holdingleri kullanıyordu. Bankayı kurtarabilmek için Amerikan Fe-

deral Rezervi Sindona'ya iki milyar dolar kredi sağladı ama bu da yeterli olamadı ve Franklin National iflas etti. Amerikan tarihindeki en büyük bankacılık fiyaskolarından biridir bu. Buna paralel olarak, Sindona ve Vatikan Bankası tarafından kontrol edilen başka bir banka olan Hamburg'daki Bankhaus Wolff da battı."

"Adam bankalar için cenaze levazımatçısına dönüşmüş!"

"Tam bir çöküş yaşanıyordu. Sindona'nın işleri yüzünden İtalya'da çok sayıda soruşturma açıldı ve Milano'daki bir mahkeme onu sahtecilik ve usulsüz iflasla suçlayarak hakkında tutuklama kararı çıkardı. O da bundan kurtulabilmek için kaçtı. Kutsal Makam'da da alarm zilleri çalmaya başlamıştı çünkü Marcinkus, IOR'nin, Sindona'nın yasa dışı dümenlerine gırtlağına kadar batmış olduğunun farkındaydı. Davalar birbirini izlerken bir de cinayetler başladı. Bu olayları araştırmaya başlamış olan beş İtalyan savcısı öldürüldü."

"Aynı *Baba* filmi gibi..."

"Gerçekten öyle, yalnız şu farkla ki burada baba rolünü oynayan Papa VI. Paulus ve Marcinkus'un çok yakın arkadaşları ve Vatikan'ın parasının işletmecisiydi. Amerikan üniversitelerinde bankacılık etiği üzerine konferanslar verirken Sindona sonunda Amerika'da tutuklandı. Sizin de kolaylıkla tahmin edebileceğiniz üzere bütün bunlar kilise için fazlasıyla utanç verici bir hal aldı. İtalyan yetkilileri Marcinkus'u Sindona'yla ilişkileri konusunda sorguladılar ve hatta Vatikan Bankası'nın üst düzey yöneticilerinden biri tutuklandı. Müthiş mali kayıpları hiç söylemiyorum bile. Bütçe açığı o kadar büyümüştü ki Papa 1975 bütçesini küçültebilmek için Vatikan Bankası'nın zararlarına başvurdu."

"Pekâlâ... Umarım Kutsal Makam hiç olmazsa bundan ders çıkarabilmiştir."

"Hiçbir ders almadı. Sindona devreden çıkarıldıktan sonra Marcinkus ve VI. Paulus başka bir bankere yöneldiler. Tercihleri Sindona'nın yardakçılarından biri olan ve yine mafyayla bağlantılı olduğu söylenen Roberto Calvi adında bir adamdan yana oldu ve bu bankacı da ileride İtalya'nın ikinci en büyük özel bankası olan, Milano'daki çok önemli bir bankanın başkanı olacaktı."

"Sakın bana o bankanın..."

Şimdiye kadar pencerenin yanında ayakta durmuş, San Pietro Meydan'ında birikmiş kalabalığı izleyen Tomás arkasına döndü ve yeniden yerine geçip oturdu. Catherine'in karşısına geçince onun söylemeye dilinin varmadığı, Vatikan'ı bir mali felakete sürüklemiş olan bankanın adını dile getirdi.

"Ambrosiano Bankası."

LXXIV

Ambrosiano Bankası Vatikan'da ve uluslararası finans çevrelerinde tam bir efsaneye dönüşmüştü ama ne yazık ki iyi nedenlerle değil. Catherine, Milano merkezli bu kuruluştan söz edildiğini defalarca duymuş, sırf adı geçtiğinde bile Kutsal Makam'daki rahiplerden pek çoğunun ürperdiğine tanık olmuştu. Ancak olayın yaratmış olduğu tartışmalar konusundaki bilgisi çok da belirgin değildi.

"Demek meşhur Ambrosiano Bankası sahneye bu noktada giriyor?"

Tomás bacak bacak üstüne attı.

"Kesinlikle," diye doğruladı. "Ambrosiano Bankası, adını aynı adlı azizden alır. O kadar fazla sayıda dinî tarikatın yatırımlarını yönetiyordu ki 'papazların bankası' diye anılmaya başlanmıştı. Orada hesap açmak için Katolik vaftiz sertifikası göstermek zorunluydu."

"Evet, bütün bunları ben de biliyorum. Ama bu banka IOR'yle nasıl ilişki kurdu?"

"Ambrosiano'nun yönetimini ele aldığında Calvi, Sindona'yla temasa geçerek ona bankasının para dolu olduğunu ve büyük miktarlarda yatırımlar yapmak istediğini bildirdi. O sıralar altın çağını yaşamakta olan Sindona da yasaların çevresinden dolanarak vergi cennetlerinde kara para aklamak konusunda bildiği ne varsa ona öğretti. İşte bu bağlamda Sindona 1971'de onu Vatikan Bankası'yla ilişkiye soktu ve Calvi de kilise için bir *uomo di fiducia,* yani güvenilir adam haline geldi. Calvi, Marcinkus'la iş birliği halinde Ambrosiano'dan çektiği paraları Vatikan Bankası'na yatırıyordu."

"Ne amaçla?"

"Yetkili organları fonlarının en son ulaşacağı yerin burası olduğuna inandırmak için," diye açıkladı adam. "Ancak Marcinkus sonradan bu yatırımları alıp vergisiz şirketlere aktarıyordu."

Denetçi kadın bu sistemi tanıdı.

"Ha, evet, İtalya'da bunun adına *conto deposito* diyorlar. Klasik bir sahtecilik mekanizması aslında."

"Calvi, Kutsal Makam'ı bir dizi karmaşanın içine soktu, hisselerin borsadaki değerleriyle oynuyor, Vatikan Bankası'nın parasından kendi banka ve şirketlerindeki açıkları kapatmak için yararlanıyordu. Örneğin denetimlerin öncesinde Marcinkus ona onlarca milyon dolar ve İsviçre frangı gönderiyor, Calvi de bunları açıklarını denetçilerden gizlemekte kullanıyordu. Denetim biter bitmez, hemen aynı gün para, üzerine bir de komisyon eklenmiş olarak, izlemiş olduğu yolun takibini güçleştirebilmek için vergi cennetlerinde bulunan pek çok bankadan geçirildikten sonra Kutsal Makam'a geri dönüyordu. Vatikan Bankası bu yolla, vergisiz şirketler aracılığıyla gerçekleştirilen karmaşık banka havaleleri, değerinin çok üzerinde yapılan para birimi değişiklikleri, hayalet krediler, bankaları manipüle etmek için kullanılan garanti fonları, kara para aklama gibi akla gelebilecek her türlü hizmet karşılığında bir milyar lirete yakın para kazanmış oldu. Ambrosiano'nun başlıca operasyonlarının pek çoğu Vatikan Bankası'yla iş birliği halinde gerçekleştiriliyordu. Calvi, Marcinkus tarafından yönetilen kurumun adını kullanma ayrıcalığına karşılık komisyonlar ödüyordu."

"Akıl alır gibi değil!"

"Calvi ve Marcinkus arasındaki iki operasyondan sonra işler bozulmaya başladı. Bunlardan biri 1974'te, birinci petrol krizinin hemen ertesinde oldu ve Milano borsası çökmeye başladığında Ambrosiano Bankası'nın hisselerini de beraber batırmaya girişti. Calvi açıklarını kapatmak için fon elde etmekte zorlanır oldu. Tam bu sırada, nereden çıktığı belli olmayan Suprafin adında bir şirket Ambrosiano'nun hisselerini satın almaya başladı." Tarihçi kollarını havaya kaldırdı.

"Mucize! Mucize! Şükürler olsun! Hisseler yükselişe geçti! Ambrosiano kurtulmuştu!"

"Bu Suprafin kime aitti?"

"Sözde Vatikan Bankası'na ait olan iki Lihtenştayn şirketine."

"Sözde mi?"

"Evet, sonradan Vatikan Bankası'nın aslında yalnızca bir paravan olduğu ortaya çıktı. Lihtenştayn'daki o iki şirket aslında bizzat Calvi'ye aitmiş."

Denetçi kadın hayretle ağzını açtı.

"Ona mı aitmiş?" diye sordu şaşkınlıkla. "Yani Ambrosiano kendi hisselerini satın alıp değerlerini artırarak piyasayı manipüle ediyordu. Bu tamamen yasa dışı bir uygulama!"

"Öyle elbette ve bu sahteciliğe katkıda bulunmak üzere komisyon alan Vatikan Bankası'nın suç ortaklığı sayesinde de sonuç verebilmiş oldu," diye dikkat çekti Tomás. "İşleri karıştıran operasyonların ikincisiyse, Ambrosiano Bankası'nın Venedik'teki karşılığı olan ve Vatikan Bankası tarafından kontrol edilen Banca Cattolica del Veneto'yu elde etmek için Calvi ve Sindona'nın giriştikleri şaibeli bir vaka oldu. Marcinkus, Calvi ve Sindona'nın manipüle ettikleri Venedik'teki bankanın hisselerinin değerini yapay olarak şişirmek üzere IOR'nin sahip olduğu hisseleri Ambrosiano'ya bırakmaya razı oldu. Her ne kadar Banca Cattolica del Veneto, kilisenin hayır işlerini finanse ediyor olsa da bu bankanın Ambrosiano'ya satılması Papa VI. Paulus tarafından onaylandı. Calvi, Papa'yla bizzat görüşmüş ve bu satış da Sindona, Calvi ve Marcinkus arasındaki alışverişlerin çoğunluğu gibi sonsuz sayıda bir vergisiz şirketler ağından geçerek olmuştu. Venedik Patriği bu satıştan pek hoşlanmayarak Monsenyör Marcinkus'a bu konuda sorular sordu ama Vatikan Bankası'nın başkanı onu bürosundan kovdu."

"Bu sırada Venedik Patriği kimdi?"

"Luciani."

Bu ad, Catherine'e tanıdık gelmişti.

"Kim?" Bir an gözleri aydınlandı. "Sakın bu kastettiğiniz Kardinal Albino Luciani olmasın?"

"Ta kendisi," diye doğruladı Tomás muzip bir gülümsemeyle. "Vatikan Bankası'yla iş birliği içinde kara para aklamakla suçlanan Sindona 1976'da ABD'de tutuklandı. Ertesi yıl paraya ihtiyacı oldu ve Calvi'den borç istedi. Ambrosiano'nun başkanı başta onu geri çevirdi. İki kafadar birbirlerine düşünce gerçek açığa çıktı. Sindona'nın bir yakını İtalya Bankası'na bir mektup yazarak Ambrosiano'nun usulsüzlüklerini ihbar etti ve Calvi'nin bankası hakkında soruşturma başlatılmadığı takdirde Merkez Bankası'nın peşine düşmekle tehdit etti. 1978'de, İtalya Bankası'nın yapmış olduğu teftişte Ambrosiano Bankası'nın hesaplarında çok sayıda açık ve usulsüzlük belirlendi. Korunmasız krediler, astronomik miktarda borçlar, hiçbir kontrol ya da güvence olmaksızın sağdan ve soldan parti ve politikacılara verilen paralar, para biriktirenlerin emeklilik planlarında sahtecilikler, mali belgelerde oynamalar, vergi kaçakçılıkları, sermaye kaçırmalar vesaire... Kısacası çok etkileyici bir düzenbazlıklar listesi. Üstelik müfettişler değer kazanması için Ambrosiano'nun hisselerini satın almış olan Suprafin'in büyük olasılıkla bizzat Ambrosiano'ya ait olması gerektiğini de ortaya çıkardılar. Endişeye kapılan Calvi, Marcinkus'tan Suprafin'in Vatikan Bankası'na ait olduğunu güvence altına alan bir mektup yazmasını istedi."

"Monsenyör Marcinkus böyle bir talebi dinlememiştir bile..."

"Siz öyle sanın! Elbette ki kabul etti! Marcinkus kendisinden istenen mektubu yazarak üç yıl öncesinin tarihini attı."

"Ama bu... IOR'yi hileli bir operasyonun aktif bir parçası haline getiriyor!"

"En hafif ifadesiyle böyle söylenebilir. Mektup 1975 tarihliydi ama İtalya Bankası bunun teftiş başladıktan sonra yazılmış olabileceğinden kuşkulandı ve bu da her şeyin üstüne Vatikan Bankası'nı evrakta sahtecilikten de şüpheli duruma sokuyordu. Ambrosiano'nun ve ondan kaynaklanan usulsüzlüklerin teftişi Kutsal Makam'ı korkudan titretti. Durum o kadar ciddi bir hal aldı ki Papa, 'Şeytanın dumanı,

Tanrı'nın tapınağının içine girdi,' diye bir açıklamada bulundu. Bir süre sonra, yine 1978 yılı içinde VI. Paulus öldü."

"Yerine de Kardinal Albino Luciani seçildi."

"O da I. Ioannes Paulus adını aldı. Papalığının daha ikinci gününde yeni Papa, Devlet Bakanı Kardinal Jean Villot'ya Kutsal Makam'ın maliyesinin tam bir denetimini yaptırmasını emretti. Bir hafta sonra kendisine sunulan, Vatikan Bankası'yla ilgili ön raporda Kutsal Makam'ın Sindona ve Calvi'yle ilişkilerindeki ciddi usulsüzlükler belirtiliyordu. I. Ioannes Paulus'a İtalya Bankası'nın Calvi'nin Ambrosiano Bankası ile Vatikan Bankası arasındaki ilişkileri ve özellikle de henüz yalnızca bir kardinal olduğu sırada Papa'nın kendisinin de eleştirmiş olduğu Banca Cattolica del Veneto'nun satışını soruşturduğu bildirildi. Ayrıca kendisine bu dosyanın sonradan Yargıç Emilio Alessandrini'ye sunulacağı ve davayı onun soruşturacağı da söylendi. Bu bilgi kamuoyuna açıklandıktan birkaç gün sonra Yargıç Alessandrini öldürüldü."

"Mafya tarafından mı?"

"Cinayeti Prima Linea adında aşırı solcu bir örgüt üstlendi ama aslında arkasında Calvi'nin bulunduğundan şüphe edildi. Bu türden aşırı uçlardaki örgütlerin etkinliklerini finanse edebilmek için zaman zaman para karşılığında cinayetler işlediği bilinen bir şeydir. Burada da olan şeyin bu olduğu varsayıldı çünkü yargıç, Ambrosiano Bankası soruşturmasının kendisine verilmiş olduğunun açıklanmasından hemen sonra öldürülmüştü. Aşırı solcuların, kapitalistlerin yolsuzluklarını soruşturmakla görevli bir hukukçuyu öldürmeleri çok da mantıklı görünmüyor, sizce de öyle değil mi? Dahası bu cinayet Calvi'ye yaramış oldu çünkü soruşturma askıya alındı. Her şey durdu ve durum normale döndü. Ama tam o sırada büyük bomba patladı."

"Ne yani, bir saldırı daha mı?"

"Daha da kötüsü," dedi tarihçi. "*L'Osservatore Politico* adında bir dergi mason olan yüzden fazla Vatikan mensubunun adlarını içeren bir liste yayımladı. Arka arkaya gelmiş sekiz papa masonlukla suçlandı, yani Katolik Kilisesi'ni yok etmek için uğraşan ve Kilise Hukuku Yasası'nın 2335 numaralı kuralı tarafından üyesi olduğu belirlenen

bütün Katoliklerin derhal aforoz edilmesi öngörülen bu gizli tanrıtanımazlar örgütüne mensup olmakla. Bu derginin bir nüshası yeni seçilmiş olan I. Ioannes Paulus'un da eline geçmiş ve o da makaleyi okuyunca dehşet içinde kalmış. Şimdi sıkı durun, listenin en tepesinde de kendi devlet bakanının adı görülüyormuş!"

"Kardinal Villot mu?"

"Kesinlikle."

Fransız kadın elini sanki yanmış gibi salladı.

"Vay vay vay!"

"Listede ayrıca Villot'nun sağ kolu olan Kardinal Baggio, Vatikan'ın dış işleri sorumlusu Monsenyör Agostino Casaroli, Roma naibi Kardinal Poletti ve hatta Papa VI. Paulus'un özel sekreteri Monsenyör Macchi'nin de isimleri bulunuyordu. Vatikan Bankası'ndaki olağan şüphelilerimiz olan eski dostlarımız Monsenyörler Marcinkus ve Donato De Bonis'i de unutmayalım tabii ki."

"Tanrım! Kısacası Vatikan'ın bütün ağır topları yani?"

"Hepsi. Söz konusu makalenin yazarı çok güçlü mason locası Propaganda Due ya da kısaca P2'nin bir üyesiydi ve Arjantin'de Juan Perón'un iktidara geri dönmesine katkıda bulunmuş, İtalya'nın komünistlerin eline düşmesi olasılığına karşılık olarak da bir devlet darbesi geliştirmek için her türlü hazırlığı yapmıştı. Aslında daha sonradan P2 locasının Licio Gelli adında uğursuz bir herif tarafından yönetilmekte olduğu ve bine yakın üyesinin bulunduğu ortaya çıkarıldı. Bu üyelerin arasında üç bakan ve bir devlet bakanı, kırk dört milletvekili, silahlı kuvvetlerin komutanları ve bütün İtalyan gizli servislerinin şefleri de dâhil olmak üzere elliden fazla general ve sekiz amiral, İtalya'nın en ünlü sanayici, maliyeci, yargıç, avukat ve gazetecilerinden birkaçı, en başta da *Corriere della Sera* gazetesinin sahibi ve yöneticileri, bir de Silvio Berlusconi gibi siyasetçiler ve tabii ki bizim dostlarımız Sindona ve Calvi de bulunuyordu."

"Tam anlamıyla devlet içinde devlet gibi," dedi Catherine. "Peki sonra ne oldu?"

"Beklenebileceği üzere bu listeyi yayımlayan adam öldürüldü. Ağzına bir tabanca sokup iki el ateş etmişler. Mafyanın fazla konuşmuş olan kişileri infaz etmesinin geleneksel biçimi olan *sasso in bocca*[67] usulüyle cesedi bulunduğunda ağzında bir taş parçası vardı."

"Ne korkunç! Peki ya Papa? O bu makaleyi okuyunca ne yaptı?"

"I. Ioannes Paulus bu konuyu birkaç gün boyunca inceledikten sonra 28 Eylül 1978 sabahı Kardinal Baggio'yu çağırıp masonlukla olan ilişkisi nedeniyle Roma'dan ayrılması gerektiğini bildirdi. Baggio'nun ciyak ciyak bağırdığı anlatılır."

"Pek de seçkince sayılmaz..."

"Aynı gün öğleden sonra Papa, Vatikan Bankası hakkında konuşmak üzere Kardinal Villot'yu çağırdı. Devlet Bakanı korkudan titremeye başladı. I. Ioannes Paulus ona Marcinkus'un görevinden alınarak Amerika'da önemsiz bir makama atanması gerektiğini ve bunun bir ay ya da bir hafta içinde değil, derhal yerine getirilmesi gerektiğini söyledi. Dahası, Marcinkus, Sindona ve Calvi'yle bağlantısı bulunan bütün Vatikan Bankası memurları da bu kurumdan çıkarılacak ve Kutsal Makam'dan uzaklaştırılarak önemsiz görevlere dağıtılacaklardı. Buna Donato De Bonis de dâhildi. Villot'ya gelince, Papa ondan da istifa ederek ana vatanına dönmesini istedi."

"Fransa'ya yani."

"Toplantı akşam saat yediyi biraz geçe sona erdi. Papa akşam yemeğini yedikten sonra haberleri dinlemek üzere televizyonun karşısına geçti. Saat dokuz buçukta iki asistanına ve hizmetçisine iyi geceler dileyerek yatmaya gitti."

Bu ayrıntı bolluğu COSEA'nın şefinin dikkatini çekmişti.

"Hangi gündü bu demiştiniz?"

"28 Eylül 1978."

Catherine kaşlarını çattı, bu tarihi tanıyordu.

"Ama o gün..."

67 (İt.) Ağızda taş. (ç. n.)

Cümlesini tamamlayamadı, durumu anlamıştı. Tarihçinin kendisinin yüzüne ne kadar büyük bir dikkatle bakmakta olduğu gözünden kaçmamıştı. Sanki bütün her şeyin birbiriyle bağlantılı olduğunu ima eder gibiydi ve onun yarım bıraktığı cümleyi tamamlarken bunu doğrulamış oldu:

"O gün, I. Ioannes Paùlus'un öldüğü gündü."

LXXV

Bir süre sessizlik, Catherine'in Tomás'ın ima ettiği şeyi sindirmesine fırsat verdi. Catherine de çoğu insan gibi özellikle de Vatikan için çalışıyor olduğundan I. Ioannes Paulus'un ölümü hakkında söylenenleri ilk defa duymuyordu. Ancak olayın siyasi bağlamı ilk defa gözünün önüne serilmekteydi.

"Yani Papa öldürüldü mü?"

Tomás, kadına doğru eğilip gözlerinin içine baktı.

"Hiçbir şeyden emin olamayız," diye vurguladı. "Ancak burası İtalya canım. Bu olayın yol açmış olduğu ölümlerin sayısı sizin de dikkatinizden kaçmamıştır mutlaka? Sindona'nın bankalarının etkinliklerini ve Kutsal Makam'la birlikte karıştırdığı işleri soruşturan beş İtalyan araştırmacı öldürüldü, sonra Ambrosiano Bankası dosyasını devralan yargıç, derken Vatikan'daki masonların listesini yayımlamış olan dergi yazarı. Gerçeği gün ışığına çıkarmayı isteyen herkesin sonunda ortadan kaldırıldığını siz de fark ettiniz mi? Şimdi bana siz söyleyin, Papa'nın bütün bu karmaşaya ve utanç verici yöntemlere son vereceğini Kardinal Villot'ya bildirmesinden ancak birkaç saat sonra ölü bulunmasının bir rastlantı olabileceğine gerçekten inanıyor musunuz?"

COSEA'nın şefi sarsılmış gibi gözlerini yumdu.

"Aslında bütün bunların rahatsız edici olduğunu kabul etmem gerekir," diye itiraf etti. "Ancak bu kadar ciddi bir suçlamada bulunabilmek için, ne kadar rahatsızlık verici olsa da rastlantılardan fazlası gerekir."

"Fazlası derken ne kastediyorsunuz? Mafyadan biri çıkıp da 'Papa'yı ben öldürdüm' mü desin yani?"

"Hayır, ama hiç olmazsa bu kuşkuları besleyecek bazı ipuçları gerekir."

"İpucu mu istiyorsunuz?" diye sordu Tomás, meydan okurcasına. "Buyurun o zaman. Ertesi gün Radyo Vatikan, Papa'nın ölümünü dünyaya duyurdu. Gerçeğe ve şeffaflığa derinden bağlı olan her kurumda görülen bir otoriteyle Vatikan, resmî radyosu aracılığıyla I. Ioannes Paulus'un cesedinin sabah 6.30 sıralarında sekreteri Monseñyör Magee tarafından bulunmuş olduğunu ve Kutsal Papa Cenaplarının bir önceki gece saat on bir sularında bir kalp enfarktüsü geçirmiş olduğunun anlaşıldığını bildirdi. Radyo Vatikan'a göre Papa, öldüğü sırada elinde *De imitatione Christi* eserinin bir nüshasını tutuyordu. Cesedi mumyalandı. Buraya kadar her şey açık görünüyor, öyle değil mi?"

"Kaynak suyu kadar berrak. Ben en küçük bir şüpheli ipucuna rastlayamadım. Her şey gayet normal gibi."

"Gerçekten de öyle. Başlangıçta her şey normal, ta ki anormalleşene dek. İlk pürüz I. Ioannes Paulus'un *De imitatione Christi* nüshasının Papa olmadan önce kardinallik yaptığı Venedik'teki evinde kalmış olduğunun ortaya çıkması oldu. Papa'nın dairesinde bu kitabın başka herhangi bir nüshası bulunmuyordu. Şu halde Vatikan, I. Ioannes Paulus'un öldüğünde bu kitabı elinde tutmakta olduğunu nasıl duyurabildi? Kutsal Makam, dört günün sonunda aslında *De imitatione Christi*'nin ölüm yerinde bulunmadığını ve Papa'nın ölü bulunduğu sırada elinde, alıntı yapıyorum, 'Bazı kâğıtlar', yani kişisel metinler, başta vaazlar olmak üzere, söylevler, düşünceler ve çeşitli notlar bulunmuş olduğunu kabul etti."

"Yani Vatikan daha önceden bildirdiği verileri değiştirdi mi?"

"Gerçekten de değiştirdi."

"Peki bunun için nasıl bir açıklama yapıldı?"

"Bilginin kaynağı olan Peder Francesco Farusi, bunun inananların Papa'nın geceleri uyumadan önce bir porno dergisi ya da kovboy

romanı okuduğunu düşünmelerinin önlenmesi için yapılmış olduğunu öne sürdü."

"Şaka yapıyorsunuz herhalde..."

"Size yemin ederim ki yapılan açıklama buydu."

"Ama bu akla mantığa sığacak bir açıklama değil ki!" diye patladı denetçi kadın. "İnsanları aptal yerine koymak bu!"

"Anlaşılan bu öykünün dikişleri ortada zaten. Doğal olarak bu ilk yalan basında bir güvensizlik uyandırmıştı ve bu sefer de söz konusu olanın hangi vaazlar, hangi söylevler, hangi notlar olduğunu bilmek istediler... Vatikan bütün olayı enine boyuna ölçüp biçtikten ve kendi içlerinde defalarca birbirlerine girdikten sonra nihayet aslında işlerin hiç de daha önceden söylendiği gibi gitmemiş olduğunu itiraf etmek zorunda kaldı. Ve böylece öykünün üçüncü versiyonu ortaya atıldı. Sonuç olarak cesedin yanı başında bulunan şeyin 'Vatikan hükümeti ve İtalyan Piskoposluğu içinde bazı atamalar' olduğu söylendi."

Bu sözcükleri duyunca Catherine irkildi.

"Ah! Villot ile IOR sorumlularının yerine getirilecek kimseler mi?"

"Ancak öyle olabilir, değil mi ama? Asıl meseleyse Kutsal Makam'ın bu konuda üst üste iki defa yalan söylemiş olmasının nasıl bir nedeni olabileceğinde. I. Ioannes Paulus'un öldüğünde elinde Vatikan'daki değişikliklere ilişkin belgeler bulunduğunun gizlenmesine neden gerek duyuldu? Belki de Papa'nın ölümünün asıl nedeni buydu."

"Ama bu hâlâ spekülasyondan ibaret..."

"Öyle olduğunu kabul ediyorum. Ancak daha sonra başka tutarsızlıklar da ortaya çıktı. Civiltà Cristiana adında bir Katolik örgütüne, Vatikan içinden isim vermeyen bir kaynak tarafından Papa'nın ölümüyle ilgili öykünün tamamen bir sahtekârlıktan ibaret olduğu ve bu konuda Kutsal Makam'ın yalan söylediği bildirildi. Civiltà Cristiana, basın ajansı ANSA'yla iletişime geçerek kamuoyuna açık biçimde otopsi talebinde bulundu. Bu sırada mumyalamayla görevli uzmanların Papa'nın cesediyle ilgilenmek üzere sabahın beşinde yataktan kaldırılmış oldukları ortaya çıktı. Tuhaf şey, değil mi?"

Catherine kuşkuyla yüzünü buruşturdu.

"Tuhaf mı? Neden?"

"E çünkü Radyo Vatikan, Monsenyör Magee'nin Papa'nın cesedini sabah altı buçukta bulmuş olduğunu duyurmamış mıydı? O halde nasıl oluyor da mumyalayacak kişiler sabahın beşinde uyandırılıyorlar?"

"Basit bir hata olabilir bu," diye önerdi Catherine. "Şafak vaktinde uyandırıldıklarından bu adamlar saati şaşırmış olabilirler."

"Şaşırmış değildiler. Vatikan şehrine giriş çıkış kayıtlarına göre onları almaya giden araç şehrin kapısından 5.23'te, yani cesedin resmî olarak bulunuşundan bir saat kadar önce çıkmış ve 5.40'ta da geri gelmiş. Başka bir deyişle mumyalamayı yapacak adamlar Vatikan'a ceset bulunmadan önce getirilmişler."

"Tuhaf."

"Öte yandan, bu adamların yaptıkları iş de bazı soruları doğuruyor. Aslında İtalyan yasalarına göre hukuki izin olmadığı takdirde ölümün üzerinden yirmi dört saat geçmeden mumyalama yapılması yasaktır. Bu koşullar altında, Papa'yı mumyalamak için neden bu kadar aceleye gerek duyulmuştu?"

"Vatikan'ın buna açıklaması ne oldu?"

"Kardinal Villot, kilise hukukunun Papa'nın cesedi üzerinde otopsi yapılmasını kesin olarak yasakladığını ve bu yüzden de mumyalama işlemini geciktirmek için herhangi bir neden bulunmadığını iddia etti."

"İşte! Alın size bir açıklama."

"Sorun şurada ki, aslında kilise hukuku otopsiyi ne yasaklıyor ne de gerekli kılıyor. Bu konuda kesinlikle hiçbir şey söylemiyor. Hem zaten, 1830'da VII. Pius'un cesedine otopsi yapılmıştı ve bu da bu açıklamanın geçerli olmadığını kanıtlıyor."

"Ya! Peki bu Vatikan'a da söylendi mi?"

"Elbette. O zaman da başka bir gerekçe ileri sürüldü. Bu yeni versiyona göre I. Ioannes Paulus gelenekler gereği mumyalanmış, örneğin XXIII. Ioannes gibi. Ancak bu açıklama da tutarlı olamıyor çünkü geleneksel olarak papaların cesetlerinin mumyalanmadığını biliyoruz."

Vatikan'ın çelişkilerine canı sıkılmış olan Fransız içini çekti.

"Pekâlâ, Kardinal Villot yalan söylemiş o halde," diye kabul etti. "Bu çok üzücü ama bütün bunların amacı ne? Ortada bir cinayet varsa bile, mumyalama katillere ne kazandıracaktı? Bu neyi kanıtlıyor?"

"Mumyalama, Vatikan'ın doğrudan emri üzerine, kan vücuttan çekilmeden hemen bir sıvı enjekte edilerek uygulanmış," diye açıkladı Tomás. "Bütün adli tabipler bilir ki bu teknik sonradan tam bir otopsi yapılabilmesine ve ölüm nedeninin kesin olarak belirlenebilmesine engel olur çünkü mumyalama için kullanılan kimyasal maddeler her türlü zehir izini azaltır, hatta bazen tamamen yok eder. Başka bir deyişle Civiltà Cristiana'nın talep ettiği şekilde otopsi yapılabilmesi artık mümkün değildi. İşin daha da tuhaf yanıysa Vatikan'ın hiçbir şekilde kan alınmamasını emretmesi ve böylece örneklerin sonradan adli tabipler tarafından incelenmesini de önlemiş olmalarıdır."

"Belki de mumyalama için kan alınması mümkün değildi."

"Tabii ki mümkündü. Mumyalamayı yapanlar işlerine başlarken pekâlâ da birkaç damla kan örneği ayırabilirlerdi. Hem zaten eğer bütün kanı vücuttan çekip çıkarmış olsalardı mumyalama işi de daha hızlı olurdu. Bunu yapmamalarının tek nedeniyse Vatikan'ın özellikle yasaklamış olmasıydı. Bunun üzerine Kardinal Villot'nun, mumyalamayı emretmesinin asıl nedeninin Papa'nın gerçek ölüm nedeninin ortaya çıkmasını istememiş olması olabileceğinden kuşku duyuldu."

"Abartıyorsunuz!"

"Aynı şekilde, I. Ioannes Paulus'un bir kalp enfarktüsünün kurbanı olduğu yolundaki açıklama da tartışmaya açıldı. Kendisini en son gören kişiler olan iki asistan ve hizmetçi kadın, yatağına giderken Papa'nın keyfinin yerinde olduğunu belirttiler. Özel doktoru Antonio da Ros ise onu birkaç gün önce muayene etmiş olduğunu ve sağlığını çok yerinde bulduğunu açıkladı. Onun bir kalp-damar sorunu sonucu ölmüş olmasına şaşırdığını söyledi, çünkü Papa kronik olarak düşük tansiyon hastasıydı, düzenli olarak egzersiz yapar, sigara içmez, sağlıklı beslenir ve ölçülü alkol kullanırdı. Aslında dünyanın dört bir yanından kardiyologlar, otopsi yapılmaksızın kalp enfarktüsü tanısı konulmuş

olmasını hayretle karşıladılar. Onlara göre bu koşullar altında bir tanı konabilmesi 'akla yatkın' değildi. Aynı şekilde İtalyan Tabipler Birliği de otopsi yapılmadan böyle bir tanı konmasının, üstelik de hastanın kalp hastalığı geçmişi bulunmadığı göz önüne alınacak olursa sorumsuzca olduğunu bildirdi."

"Anladım. Kutsal Makam'ın, doktorların ve mumyalama görevlilerinin, diyelim ki, aceleci davranmış oldukları kanıtlanmış oldu. Peki bundan ne sonuç çıkar?"

"Yalnızca aceleci davranmakla kalmadılar ki Catherine. Kasıtlı olarak ve birkaç defa yalan da söylediler."

"Kasıtlı olarak ve birkaç defa, ha? Abartmasak..."

"İnanın bana. Papa'nın cesedinin bulunması öyküsünün bile yalnızca akla yatkın olmayan bir masaldan ibaret olduğu basında dile getirildi."

"Bununla ne kastediyorsunuz?"

"Radyo Vatikan'ın, Monsenyör Magee'nin cansız bedeni bulmuş olduğunu duyurduğunu hatırlıyor musunuz? Meğer aslında bu da bir yalanmış. Cesedi bulanın bir başkası olduğunu artık biliyoruz."

"Nasıl?"

"Yalanlar birbirini izliyor."

"Peki... Cesedi bulan kimmiş?"

Fransız kadın, gözlerini Tomás'ın dudaklarına dikmişti ve o da gerektiğinden değil ama onun vereceği tepkinin tadını çıkarabilmek için yanıt vermeden önce bir an sustu.

"Bir kadın."

LXXVI

Vatikan'ın küçük dünyasının ne kadar kadın düşmanı olduğunu hiç kimse Catherine'den iyi bilemezdi. Katolik Kilisesi rahiplik kurumunu kadın cinsine açmayı inatla reddediyordu ve ne zaman İsa'nın hiçbir zaman kadınlara karşı ayrımcılık yapmamış olduğundan söz edilecek olsa Kutsal Makam'dan bir kimse hemen çıkıp da Son Yemek'te hiçbir kadının bulunmadığını hatırlatırdı.

Tomás, I. Ioannes Paulus'un cesedini bir kadının bulmuş olduğunu söylediğinde COSEA'nın şefinin şaşkınlığı da bundan kaynaklanmıştı. Ayrıca Tomás'ın bu söylediği Vatikan'daki yetkililerin Papa'nın ölümü gibi, inananlar için çok önemli olan bir konuda yüzsüzce yalan söylemiş olduklarını bir kere daha kanıtladığı için şaşkınlığı daha da büyüyor, bir Katolik olarak böyle bir şeyi içine sindiremiyordu.

"Ciddi mi söylüyorsunuz siz? Papa'nın cesedini gerçekten de bir kadın mı buldu?"

Portekizli başıyla onayladı.

"Gerçek öykünün, Kutsal Makam tarafından en başta anlatılan ve yıllar boyunca yinelenen öykü olmadığını bugün artık biliyoruz. Radyo Vatikan cesedin Monsenyör Magee tarafından bulunduğunu duyurduğunda Kutsal Makam'daki isimsiz kaynak bir kere daha Civiltà Cristiana'yla bağlantı kurarak gerçeği öğrenmek isteyenlerin rahibe Vincenza Taffarel ve bizzat Monsenyör Magee ile iletişim kurmalarını önermiş. Civiltà Cristiana da basından ilgili kişilerle röportaj yapılmasını talep etti. Meraklanan haberciler hiç zaman yitirmeden bu kişilerle görüşmek üzere Kutsal Makam'a telefon ettiler."

"E? Onlarla konuştular mı?"

"Nerede olduklarını bulmak mümkün olmadı. Anlaşılan Vatikan'da değillerdi. Civiltà Cristiana'nın kaynağı bunun üzerine habercilere Kutsal Makam'a onların yerinin sorulmasını tavsiye etti. Onlar da Vatikan'ın basın bürosunun müdürü olan Peder Panciroli'yi arayıp bu soruyu sordular. Habercilerin ısrarı karşısında Panciroli, Kardinal Villot'dan talimat istedi ve sonra da habercilere Rahibe Vincenza'nın 'ulaşılamaz' durumda olduğunu, Monsenyör Magee'ninse 'ülkeyi terk etmiş' olduğunu bildirdi."

Catherine yine kuşkuyla dudak büktü.

"Ülkeyi terk mi etmiş? Papa'nın cesedini bulmuş olan kişi İtalya'dan ayrılmış mı yani?"

"Olağanüstü, değil mi? Sonradan öğrendiğimize göre Kardinal Villot, Rahibe Vincenza'yı acilen bir manastıra göndermiş ve bu olaydan hiç kimseye asla tek sözcük etmemesini emretmiş, Monsenyör Magee'yi ise Roma dışındaki bir seminere katılmakla görevlendirerek 'durum güvenli hale gelince' kendisini arayacağını belirtmiş. Magee, kız kardeşinin yaşadığı Liverpool'a gitmeyi tercih etmiş ve bilin bakalım bu yolculukla kim ilgilenmiş?"

"En küçük bir fikrim yok."

"Bizzat Monsenyör Marcinkus. Vatikan Bankası'nın başkanı ona bir uçak bileti almış ve onu havaalanına gitmek üzere şoförlü bir otomobile bindirmiş."

"Peki bunlar tam olarak neyi gizlemeyi istiyorlardı? Kutsal Papa Cenaplarının cesedinin bulunmasıyla ilgili gerçek neydi?"

"Gerçek, Vatikan'daki isimsiz kaynaklar tarafından İtalyan haber ajansı ANSA'ya anlatıldı. Her şey sabah saat dört buçukta Rahibe Vincenza Taffarel'in her sabah yaptığı gibi I. Ioannes Paulus'u uyandırmak üzere yatak odasının kapısını tıklatarak yere bir tepsi içinde kahvesini bırakmasıyla başlamış. Yarım saat sonra geri geldiğinde tepsiye hiç el sürülmemiş olduğunu gören kadın kapıyı tekrar vurup Papa'yı uyandırabilmek için seslenmiş. Yanıt gelmeyince de Rahibe

Vincenza ayaklarının ucuna basarak içeri girmiş ve onu sırtını yatağın baş ucuna yaslamış, gözlükleri gözünde, elinde ve yanında çarşafa saçılmış olarak çeşitli belgelerle bulmuş. Yaklaşınca dudaklarının aralık, diş etlerinin görülür durumda, gözlerininse kocaman açılmış olduğunu fark etmiş. Kısacası yaşamıyor gibi bir hali varmış. Kadın nabzına bakmış, atmıyormuş."

"O halde cesedi bulan oydu."

"Evet, oydu. Korkuya kapılıp sekreterleri çağırmak üzere zili çalmış, sonra da diğer rahibelere ve Papa'nın Venedik'ten gelirken yanında getirmiş olduğu Peder Diego Lorenzi'ye haber vermek üzere dışarı çıkmış. Lorenzi hemen odaya koşmuş ve cesedi görmüş. Daha sonra gelen öteki sekreter, Monsenyör Magee de Papa'nın öldüğünü doğrulamış. Hemen Kardinal Villot'ya telefon etmiş ki kendisi artık camerlengo olduğu için bu da mantıklı bir hareketti. İki kat aşağıda oturan Devlet Bakanı birkaç dakika içinde Papa'nın dairesine çıktığında Monsenyör Magee'yi çok şaşırtacak biçimde tıraşlı, bakımlı ve rahip cübbeleri içindeymiş."

"Monsenyör Magee buna şaşırmış mı? Ama neden? Devlet Bakanı'nın 'bakımlı' olması gayet normal bir şey."

"Saat sabahın beşiydi Catherine," diye vurguladı tarihçi. "Sabahın o saatinde kardinal yataktan yeni çıkmış birine benzemiyormuş. Sizce de bu tuhaf bir şey değil mi yani?"

"Belki, ama hiçbir şey de kanıtlamaz."

"Cesedin başına gelince Kardinal Villot aceleyle Papa'nın ilaçlarını ve yatağa dağılmış olan belgeleri, yani 'Vatikan hükümeti ve İtalyan Piskoposluğu'na kimi atamalar' ile ilgili meşhur kâğıtları toparlamış. Sonra Kardinal Confalonieri ve Kardinal Casaroli'ye telefon edip Vatikan'ın doktorunu çağırtmış. Doktor da gelince o şaşırtıcı kalp enfarktüsü tanısını koymuş ve ölümün gece saat on birde gerçekleşmiş olduğu sonucuna varmış. Sonunda saat sabahın altısına yaklaşırken Kardinal Villot, Papa'nın dairesinin mühürlenmesi emrini vermiş ve cesedi mumyalayacak olan teknisyenler gelmişler."

"Acele etmişler."

"Çok. Mumyalamadan sonra, bir o kadar tuhaf başka bir şey daha olmuş. Kardinal Villot, Monsenyör Magee'ye olayın farklı bir versiyonunun anlatılması gerektiğini, eğer Papa'nın yatak odasına bir kadının girmesine izin verildiği duyulursa bunun nahoş söylentilere yol açabileceğini söylemiş. Bu yüzden de Rahibe Vincenza'nın gözden uzak tutulması gerekmiş ve cesedi bulanın Monsenyör Magee olduğunun söylenmesine karar verilmiş. Aksi takdirde dedikodular başını alır gidermiş."

"Orası doğru işte..."

"Ama bu aslında yalnızca, onları gerçekte olanları mutlak bir sır olarak saklamaya zorlaması için bir bahaneydi. Villot'nun asıl gizlemeye çalıştığı şey bu üzücü keşfi yapan kişinin sonuç olarak çok da utanç verici olmayan kimliği değil, Papa'nın baş ucunda bazı ilaçların bulunduğu ve öldüğü sırada birtakım belgeleri okumakta olduğuydu. Kardinal Villot yalnızca olayla ilgili gerçekleri değiştirmekle kalmamış, aynı zamanda Monsenyör Magee'ye çarşafların üzerine dağılmış belgelerden ya da bu süre içinde kaldırılmış olan ilaçlardan hiç kimseye söz etmemesi gerektiğini de tembihlemişti. Papa'nın sekreteri de o sırada fazlasıyla şaşkın durumda bulunduğundan bu emirleri hiç itirazsız yerine getirmişti. I. Ioannes Paulus'un ölümüyle ilgili gerçekleri gizleme operasyonu da böylece başlamış. Vatikan, isimsiz kaynakların ANSA'ya yapmış oldukları açıklamaları derhal yalanladı ve yıllar boyunca öykünün bu halinde ısrar ettikten sonra nihayet dış soruşturmaların baskısı altında gerçeğin aslında farklı olduğunu ve inananları kandırmış olduğunu kabul ettiler."

"Anlıyorum."

"Ancak bütün bu öyküde çok tuhaf olan başka bir unsur daha var. Sabah, saat yediye doğru Çavuş Hans Roggan adında bir İsviçreli muhafız Vatikan Bankası'nın, Papa'nın öldüğü Apostolik Saray'ın hemen yakınındaki bürosunun önünde Monsenyör Marcinkus'la karşılaşmış. Çavuş kendisine Papa'nın ölüm haberini verdiğinde Marcinkus buna

gözle görülür hiçbir duygusal tepki vermemiş ve hiçbir yorumda da bulunmamış."

"Ne olmuş yani? Bu neyi kanıtlar ki?"

"Saat yediye çeyrek varmış Catherine..."

"Ne var bunda? Belki de Monsenyör Marcinkus erken kalkmayı seven biriydi."

"Aslına bakarsan değildi. Vatikan'a yirmi dakika mesafede bulunan Stricht villasının bir dairesinde oturduğu gibi aynı zamanda da sabahları geç kalkmasıyla bilinirdi. Ancak rastlantıya bakın ki o gün saat daha sabahın yedisi bile olmamışken Marcinkus, Papa'nın kısa bir süre önce öldüğü Apostolik Saray'ın yakınında bulunuyormuş ve sözde olaydan henüz haberdar değilmiş. Kısa bir süre sonraysa, I. Ioannes Paulus'un bir önceki gün Vatikan Bankası'ndan uzaklaştırma kararı aldığı aynı Monsenyör Marcinkus, Monsenyör Magee'nin Papa'nın ölümünün ayrıntılarıyla ilgili olarak basının sorularını yanıtlamaktan uzak tutulmak üzere Roma'dan ayrılması için uçak bileti ayarlamakla uğraşıyor. Garip, değil mi?"

"Gerçekten de..."

"Yani karşımızda ardı arkası kesilmeyen bir dizi yalan ve tuhaf olay bulunuyor. Doğrusunu söylemek gerekirse bazı kardinaller endişeye kapıldı. Kardinal Confalonieri, giderek artan söylentileri susturmak adına otopsi yapılmasını önerdi. Savunmaya geçen Devlet Bakanı, olanların yeni bir versiyonunu ortaya atmak zorunda kaldı. Sonuç olarak Kardinal Villot, en sonunda Papa'nın ölümüne enfarktüsün neden olmadığını kabul etti."

Catherine'in gözleri kocaman açıldı.

"Ne?"

"Aynen söylediğim gibi," diye yineledi Tomás. "Kardinal Villot, enfarktüs olmadığını kabul etti."

"Ama... Ama..."

Fransız kadın kelimenin tam anlamıyla şaşakalmıştı. Bir açıklama bekleyerek karşısındakinin yüzüne bakıyordu. Olacak şey değildi bu,

tarihçi abartıyor olmalıydı. Vatikan, Papa'nın ölüm nedenini bir kere açıkladıktan sonra değiştirmiş olamazdı.

Ama Tomás bunu doğruladı:

"Villot, ölüm nedeni konusunda yalan söylediğini sonradan kabul etti."

LXXVII

Tomás, I. Ioannes Paulus'un ölümüyle ilgili açıklamalarında en can alıcı noktaya gelmişti.

"Kardinal Villot, Papa'nın ölümüyle ilgili gerçeği kasıtlı olarak süslemiş olduğunu itiraf etti," diye üsteledi Tomás. "Onun iddiasına göre aslında I. Ioannes Paulus bir tansiyon ilacı olan Effortil'den yanlışlıkla aşırı doz almış ve bu da onun ölümüne yol açmıştı. Villot otopsiden kaçınılmasının gerekmiş olduğunun da altını çizdi."

"Neden?"

"Çünkü otopsi, yalanı ve gerçek nedeni ortaya çıkaracaktı. Adli tıbbın incelemesinde varılacak sonuç Papa'nın intihar etmiş ya da öldürülmüş olabileceği inancına neden olabilecekti."

Fransız kadın hâlâ inanamıyor gibi görünüyordu.

"Villot, Papa'nın enfarktüs sonucu ölmediğini gerçekten kabul etti mi yani?"

"Özel görüşmede, evet. Adı bilinmeyen bir kardinal, soruşturma yapanlardan birine Villot'nun kendisine eğer bir otopsi yapılacak olsaydı Papa'nın aşırı dozda ilaç almış olduğu için öldüğünün ortaya çıkacak olduğunu söylediğini bildirdi."

"Ama bu çok ciddi bir şey!"

"Bu konuyu ölüm saati meselesine bağlayacak olursak iş daha da ciddileşiyor. Daha önce de söylediğim gibi Vatikan, I. Ioannes Paulus'un gece saat on bir sularında ölmüş olduğunu duyurmuştu. Sorun şu ki mumyalama görevlileri soruşturmalar sırasında sorguya

çekildiklerinde cesedin vücut ısısı ve ölüm sertliğinin olmayışı göz önüne alındığında ölümün sabah saat dört ile beş arasında gerçekleşmiş olması gerektiğini söylediler. Tam üç defa sorguya çekilmiş oldukları halde bu noktadaki ifadelerini hiç değiştirmediler."

"Tamam, ne olmuş yani?"

"Eh, ne olduğu ortada. Eğer Papa gerçekten de Kardinal Villot'nun özel bir görüşme sırasında itiraf ettiği gibi aşırı dozda ilaç aldığı için ölmüşse bu, sabah dört ya da beş civarında aniden uyanmış ve büyük dozlarda Effortil yutmuş olduğunu gösterir. Bu hiç inandırıcı değil. Düzenli olarak ilaç kullanan herkes neyi hangi saatte alacağını gayet iyi bilir. Eğer Effortil'in gece yatarken alınması gerekiyorsa, gece yatarken alırsınız. Hiç kimse gecenin bir yarısında uyanıp da olağanüstü miktarlarda ilaç yutmaz, mantığa aykırı düşen bir şey bu."

Eski Devlet Bakanı'nın davranışı ve Vatikan'ın anlattığı öykünün tutarsızlıkları karşısında sersemlemiş olan Catherine başını yine iki yana salladı. Tarihçinin ortaya sürdüğü gerekçeler sonunda onu ikna edebilmişti.

"Doğru söylüyorsunuz Tomás," diye kabul etti sonunda. "Bu iş gerçekten de arapsaçı gibi."

"Şurasını gözden kaçırmayın ki elimizde hiçbir kanıt yok ve çok az şeyden de kesin olarak eminiz. Şu üç gerçek dışında: İlki Kardinal Villot'nun yalan söylemiş ve başkalarına da yalan söylemeyi emretmiş olduğu, ikincisi otopsiyi olanaksız kılacak şekilde I. Ioannes Paulus'un mumyalanmasına izin verdiği ve üçüncüsü de Papa'nın ölümünden en büyük yararı bizzat Villot ile Marcinkus'un görmüş oldukları çünkü bu sayede onlar görevlerinde kaldılar ve ayrıca Calvi işlerini yapmayı sürdürdü, Sindona da kendisi kötü bir durumda bulunuyorken, çevirdiği dolaplar konusunda Vatikan'ın sessiz kalmasını sağlayabildi."

"Peki sonra ne oldu? Ambrosiano Bankası skandalı nasıl patlak verdi?"

"Sizin de bildiğiniz gibi, yeni bir papa seçilmesi için Kardinaller Meclisi toplandı ve seçilen Polonyalı Karol Wojtyla, II. Ioannes Pau-

lus adını aldı. Bu süre içinde İtalya Bankası da Ambrosiano Bankası soruşturmasını tamamlamış ve bankanın çok sayıda sahteciliğe karışmış olduğu sonucuna varmıştı. Yargıç Alessandrini'nin ceza davasını açmakla görevlendirilmesinin hemen ardından öldürülmesi, süreci yavaşlattı ve soruşturmalar bundan sonra kaplumbağa hızıyla ilerledi. Ancak tam o sırada pek çok şeyi açığa çıkaran başka bir olay meydana geldi. İtalya Bankası'nın yöneticisi ile sağ kolu bir açıklama yaparak ellerinde bulunanların şimdiden Calvi'yi parmaklıklar arkasına göndermek için yeterli olduğunu bildirdiler ve sürecin ivedilikle yürütülmesini istediler. Harekete geçilmesi gerekiyordu, hem de hemen. Bunun üzerine bir yargıç, bir tutuklama emri çıkardı. Ama Calvi için değil, hayır. Kimin için biliyor musunuz? Bir tahmin edin bakalım: İtalya Bankası'nın yöneticisi ile sağ kolu için."

"Ne?"

"Şaka gibi, değil mi? Ancak gerçekte olan biten buydu işte. Her ikisi de bir suç hakkında ellerinde bulunan bilgileri açıklamayı reddettikleri için hapis cezasına çarptırıldı. Birkaç ay sonra suçlamanın haksız olduğu sonucuna varıldı. Bu da Calvi'nin iktidarın kıvrımları arasında hareket etmeyi ne kadar iyi bildiğinin bir kanıtı aslında. İtalya Bankası'nın yöneticisi görevinin başına geri döndü ve her ne kadar bu yozlaşmış iktidardan kendisi bizzat muzdarip olmuş olsa da, Vatikan Bankası'nın öteki ortağı olan Sindona'nın yol açmış olduğu açıkların İtalya Bankası tarafından kapatılmasını isteyen ve başbakanın yakını olan bir kişinin baskılarına karşı cesaretle direnmeyi bildi. Bu sırada Sindona, İtalya Bankası tarafından Banca Privata Italiana'yi tasfiye etmekle görevlendirilen avukat Ambrosoli'nin bu bankada ortaya çıkardıkları yüzünden zor duruma düşmüştü. Ambrosoli, Sindona'nın İtalya, İsviçre, Almanya ve ABD'de yedi bankayı yağmalayarak iki yüz yetmiş milyon doları ortadan kaybetmiş olduğunu bulmuştu. Bu avukat ayrıca onun Vatikan Bankası'yla iş birliği içinde işlediği suçları ve özellikle de Banca Cattolica del Veneto vakasını ortaya çıkardı. Sindona'nın onu durdurması gerekiyordu. Bunu nasıl yaptı dersiniz?"

"Onu mahkemeye mi verdi?"

"Gambino ailesi için çalışan bir tetikçiyi tuttu," diye yanıtladı Tomás, kuru bir sesle. "Ambrosoli kurşunlanarak öldürüldü. İki gün sonra da P2 mason locası ve kara para aklama konularını soruşturmakta olan bir polis öldürüldü. Ertesi haftaysa sıra Calvi ve Sindona'nın mafyayla bağlantılarını araştıran ve Sindona'nın eroin ticaretinden kazanılan parayı aklamak için Vatikan Bankası'nı kullanmış olduğunu ortaya çıkaran Palermo polisi sorumlularından birine geldi."

Catherine gözlerini yumdu. Bütün bu dinledikleri karşısında kendini kirlenmiş hissediyordu.

"Kahredici bir şey bu, tamamen kahredici..."

"Bu arada Ambrosiano Bankası olayı da çözülmeye başlamıştı. Calvi, Marcinkus'la birlikte karmaşık bir plan geliştirerek Ambrosiano'dan vergi cennetlerinde bulunan sekiz paravan şirkete para aktarmak için Vatikan Bankası'nı kullanmak istedi. Bir milyar doların üzerinde bir para bu yolla transfer edildi ve Vatikan Bankası'na da önemli tutarda komisyonlar bıraktı. 1979'daki üçüncü petrol krizi nedeniyle faiz oranları uçmuş gitmişti ve Ambrosiano'nun masrafları da devasa boyutlara varmıştı. La Guardia di Finanza[68], bu sekiz paravan şirketi araştırmaya başladı ve her ne kadar gözlerini yummak için elinden geleni yaptıysa da ister istemez çok sayıda usulsüzlük buldu. Alessandrini'nin yerini almış olan yargıçsa canından korktuğu için ayaklarını sürümekteydi. Yine de Calvi'nin pasaportuna el koymaya ve ona kendisine yönelik suçlamaları bildirmeye mecbur kaldı."

"Peki bu olduğunda Kutsal Makam ne yaptı?"

Tomás, gözlerini Fransız kadının yüzünden ayırmadı.

"Hiçbir şey."

68 İtalyan mali polisi (ç. n.)

LXXVIII

İtalyan adaleti, Ambrosiano Bankası'nın başkanı ve sayısız iğrenç dolandırıcılıkta Vatikan Bankası'nın başlıca ortağı Roberto Calvi'ye karşı kovuşturma başlatıyor ve Kutsal Makam buna karşılık hiçbir şey yapmamayı seçiyor, öyle mi? Catherine bunu bir türlü kabullenemiyordu. Tomás yanılıyor olmalıydı.

"Olacak şey değil bu Tomás," diye karşı çıktı Fransız. "Kutsal Makam, bir yargıcın Calvi'nin pasaportuna el koyup ona karşı ceza davası açtığını öğrendikten sonra elleri, kolları bağlı öylece oturup beklemiş olamaz. Bu hiç de mantıklı değil yani."

"Aynı fikirdeyim," dedi tarihçi başıyla da onaylayarak. "Ama yine de Vatikan hiçbir şey yapmamayı tercih etti işte."

COSEA'nın şefi inanmakta güçlük çekiyordu.

"Peki kilisenin bundan gerçekten haberdar olduğundan emin misiniz?"

"İtalyan Hazine Bakanı buraya, Vatikan'a şahsen gelerek Kutsal Makam'ın dış işleri sorumlusu olan Kardinal Agostino Casaroli'ye kilisenin Ambrosiano'yla bağlarını koparması için yalvarmıştı," diye açıkladı Tomás. "Casaroli bu konuyu II. Ioannes Paulus'la da konuştu, ancak bakanın talebi tamamen kulak arkası edildi. Vatikan kesinlikle hiçbir şey yapmadı."

"Ama... Neden? Kutsal Makam'daki herkes aklını mı kaçırmıştı?"

"Bunun tek bir açıklaması olabilir," dedi Portekizli. "Bağların koparılması mümkün olamazdı çünkü Ambrosiano neredeyse Vatikan

Bankası'nın bir mülkü haline gelmişti. Aslına bakarsanız bu konuda girişimde bulunan bir tek İtalyan hükümeti de olmadı. Ambrosiano'nun hissedarları da Papa'ya bir mektup yazarak onun dikkatini bu kurumun içindeki usulsüzlüklere ve Vatikan Bankası, Calvi, P2 mason locası ve mafya arasında kurulmuş bulunan ilişkilere çekmeyi istemişler, Papa'dan bu konuya müdahale etmesini talep etmişlerdi. Hatta II. Ioannes Paulus'un konunun inceliklerini kavramasından iyice emin olabilmek için de mektubu Lehçe yazmışlardı ama Papa onlara yanıt vermeye bile tenezzül etmedi. Ambrosiano Bankası'nın zor durumda kalan başkan yardımcısı bile Calvi'den istifa etmesini istemek zorunda kaldı. Bundan birkaç gün sonra onu öldürmeye çalıştılar, gerçi başkan yardımcısı yaralı olarak kurtuldu ama araya giren bir Ambrosiano güvenlik görevlisi ve suikastçı öldü. Daha sonradan polis katilin mafyanın adamı olduğunu ve bu iş için Calvi'den para almış bulunduğunu ortaya çıkardı."

"Tanrım! Bu adamlar yollarına çıkan her kim olursa gözlerini kırpmadan öldürüyorlar!"

"Catherine, Vatikan Bankası mafya bağlantılı bankalarla iş birliği içinde mali suçlar işledi. Başka ne bekliyordunuz ki? Bu adamların kilise korosu çocukları olmasını mı?"

Kadın pes etmiş gibi iç geçirdi.

"Doğru ya..."

"Bundan sonra gelişmeler hızlandı. İlk önce San Pietro Meydanı'nda II. Ioannes Paulus'a karşı suikast girişimi oldu, bundan birkaç gün sonra da Calvi tutuklandı ve dört yıl hapse mahkûm edildi. En sonunda da Sindona, Ambrosoli cinayetinden suçlandı. Bunların dünyaları başlarına yıkılırken, ilgili kişiler de bir süre rahat nefes alabildiler. Calvi temyiz başvurusunun sonuçlanmasını beklerken koşullu olarak serbest bırakıldı ve İtalya Bankası onun yeniden Ambrosiano Bankası'nın başına geçmesine izin verdi."

"Hüküm giymiş olmasına ve Ambrosiano Bankası içinde ortaya çıkarılan bütün sahtekârlıklara karşın mı?"

"O zamanlar dolaşan bir söylentiye göre Calvi, İç İşleri Bakanlığı'yla bir anlaşmaya vararak, bazı iyilikler karşılığında adaletle iş birliği yapmayı kabul etmiş. Ancak bu sırada yeni bir sorun belirdi. Calvi, Ambrosiano Bankası'nın hisselerini satın alabilsin ve böylece kendi bankasının borsadaki değerini yükseltebilsin diye bankanın Peru, Nikaragua, Panama, Bahama Adaları ve Lüksemburg'daki şubeleri Vatikan Bankası da dâhil olmak üzere çeşitli bankalardan bir milyar doların üzerinde borç almış. Calvi aslında bu operasyon için daha da fazla para istiyordu ama bütün bu dalavereler yüzünden hesapları ekside bulunan Peru ve Nikaragua şubelerinin müdürleri Guardia di Finanza'nın vergi cennetlerinde bulunan sekiz paravan şirketin aslında Ambrosiano Bankası'na ait olduklarından şüphelendiklerini biliyorlardı."

"Aman ne güzel," diye karşılık verdi denetçi kadın. "Eğer bu şirketler gerçekten Ambrosiano'nun elinde bulunuyorsa bu, borçların hiçbir güvencesi olmadığı anlamına gelir. Başka bir deyişle verilen borçlar asla geri ödenmeyecekti."

"Peru ve Nikaragua'daki müdürler de böyle akıl yürüttüler. Calvi onlara bu sekiz şirketin Vatikan Bankası'nın mülkü olduğunda ısrar edince müdürler bunun için kanıt istediler. Calvi de bunun üzerine Marcinkus'a başvurdu ve o da Vatikan Bankası'nın gerçekten de bu sekiz şirketin sahibi olduğunu doğrulayan iki adet niyet mektubu yazdı. Karşılığındaysa Calvi Vatikan Bankası'na bir komisyon ödedi ve gizli bir mektup bırakarak kiliseyi bu sekiz şirket adına alınan borçların ödenmesinden muaf tuttu. Kısa süre sonra, bütün bu dümenlerin sayesinde Ambrosiano, yıllık kazancının, sıkı durun, üç kat artmış olduğunu açıkladı."

Catherine kahkahayı koyuverdi. Bankaların olağanüstü sonuçlar açıklayabilmek adına ne gibi muhasebe inceliklerine başvurduklarını fazlasıyla iyi bilirdi.

"Evet, buna 'göz boyama kazancı' derler!"

"Ancak gerçek her zaman bir şekilde ortaya çıkar, öyle değil mi? Calvi'nin ailesi, P2 mason locasının önde gelen adamı olan ve bu

süre içinde Uruguay'a kaçmış bulunan Licio Gelli'nin para istemek üzere aramayı hâlâ sürdürdüğünü ve Calvi'nin de ona ödeme yaptığını açıkladı. Telefona ne zaman aileden biri yanıt verecek olsa Gelli kod adını veriyormuş. Tahmin edin bakalım, kendine kod adı olarak neyi seçmiş?"

"En küçük bir fikrim bile yok."

"Luciani."

Kadın kaşlarını çattı.

"Hangi Luciani? Albino Luciani mi?"

"Başka bir Luciani tanıyor musunuz?" diye sordu adam alaycı bir tondan. "Gelli'den gelen bütün telefonlar, 'Alo, ben Luciani,' diye başlıyormuş. Sizce bu normal mi şimdi? Sanki Calvi'ye kuşkulu koşullar altında ölen Papa'yı hatırlatmak istiyormuş. I. Ioannes Paulus'un ölümünü soruşturmakta olan bir müfettiş Calvi'yle temasa geçmiş ve o da konuşması istenen konunun Albino Luciani'yle ilgili olduğunu fark edince çok huzursuzlanmış. 'Sizi benim peşime kim yolladı?' diye haykırmış. 'Benimle konuşmanızı size kim söyledi? Hep ödüyorum, hep ödüyorum. Gelli'yi nereden tanıyorsunuz? Daha ne istiyorsunuz? Ne kadar istiyorsunuz?'"

"Müteveffa Papa'nın adının anılması onu gerçekten de çok germiş anlaşılan..."

"Aynı sırada İtalya Bankası ondan sekiz paravan şirketin havaleleri hakkında ayrıntılı açıklama istedi. Ancak açıklanabilecek bir şey yoktu. Telaşa kapılan Calvi valizlerini hazırladı. 'Açıklayacağım şeyler Vatikan'ı sarsacaktır,' demiş bir yakınına. 'Papa istifa etmek zorunda kalacak.' Sonra da ülkeyi terk etti. Ambrosiano'nun hisseleri düşmeye başladı ve İtalya Bankası'nın müfettişleri sonunda bütün yolların Vatikan Bankası'na çıktığını anladılar. Ambrosiano'nun yöneticileri, Marcinkus niyet mektubunda sekiz paravan şirketin kendilerine ait olduğunu güvence altına almış olduğundan Vatikan Bankası'nın bunların borçlarını yüklenmesini istediler, ancak Kutsal Makam Calvin'in Vatikan Bankası'nı borçlardan muaf tutan gizli mektubunu ortaya çıkardı.

Kilise bu şekilde işin içinden sıyrılabileceğini sandı ancak bu gizli mektubun hiçbir hukuki değeri bulunmuyordu çünkü Nikaragua ve Peru şubeleri de, Ambrosiano'nun yönetim kurulu ve hissedarları da bunun içeriğinden habersizdiler. Başka bir deyişle gizli mektubun geçerli olabilmesi için gizli olmaması gerekiyordu."

"Bu çok açık," diye doğruladı Fransız. "Bütün denetçilerin bildiği bir şeydir bu, Marcinkus da biliyor olmalıydı!"

"Vatikan'ın buna ilk tepkisi tek kuruş bile ödemeyeceklerini söylemek oldu. Öz kaynakları da kredisi de tükenmiş olan Ambrosiano Bankası iflas etti. Aynı gün Calvi, Londra'da bir köprü altında asılmış olarak bulundu. Polis ilk önce bunun intihar olduğu sonucuna vardı, ancak on altı yıl sonra cesedi toprak altından çıkarıldığında yapılan bir adli tıp incelemesinde, öldürülmüş olduğu anlaşıldı."

"Kim tarafından?"

"Mafyadan bir adam cinayeti itiraf etti ve emrin kendisine P2 locasından Licio Gelli'nin rızasıyla mafyanın vermiş olduğunu belirtti. Ortadan kaybolmuş olan bazı paralardan söz etti ama cinayeti azmettirenlerin Calvi'nin adaletle iş birliği yapmasından çekinmiş olmaları olasılığı daha güçlü gözüküyor. Söz konusu olan çok ciddi suçlar vardı, sonu gelmeyen bir cinayetler dizisi ve üstelik büyük olasılıkla bunlara Papa'nın ölümü bile dâhildi. Söylemesi tehlikeli olacak çok fazla şey biliyordu. Hem zaten Roma başsavcılığı da mafyanın bu işte kendi çıkarı için değil de daha çok, onların deyişiyle, 'önemli siyasi kişilikleri ve masonluğun, P2 locasının ve Vatikan Bankası'nın sorumlularını' korumak için hareket etmiş olduğu sonucuna vardı ve katillerden biri de bunu yargıç huzurunda doğruladı."

"Peki Vatikan'da buna nasıl bir tepki doğdu?"

"Tam bir panik baş gösterdi. İtalya Bankası üç mektup yoluyla Marcinkus ve Calvi'nin bir sahtecilik komplosu kurmuş olduklarına karar verdi ve Torino'da bir yargıç, Calvi'nin yasa dışı işlerinden bir kısmına karışmış olan, Vatikan Bankası'nın iki numaralı adamı Donato De Bonis hakkında soruşturma açtı. İç İşleri Bakanlığı De Bonis'i Ambrosiano skandalında suç ortaklığı yapmakla suçlama olasılığını

düşündü ama sonunda onun yalnızca emirleri yerine getirmiş olduğuna hükmetti. Bundan daha da ciddisi, Vatikan Bankası yalnızca Ambrosiano'ya borç verdiği paranın tamamını yitirmekle kalmadı, sekiz paravan şirketin alacaklıları da Kutsal Makam'dan Marcinkus'un imzalamış olduğu niyet mektuplarına dayanarak borçlarının tahsil edilmesini talep ettiler. Pek çok duraksamadan sonra ve anlaşıldığı kadarıyla Monsenyör Dardozzi'nin araya girmesi sayesinde Vatikan bütün bu skandalın ahlaki sorumluluğunu üstlendi ve iki yüz kırk milyon doların üzerinde tazminat ödedi."

"Peki ya Sindona?"

"İtalya'ya iade edildi ve Ambrosoli cinayeti nedeniyle müebbet hapis cezasına çarptırıldı. Hapisteyken itiraf etmeye karar verdiğini ve herkesi ihbar edeceğini açıkladı. İki gün sonra, yattığı maksimum güvenliğe sahip Voghera Cezaevi'nde kahve içerken kusmaya başladı ve zehirlenmiş olduğunu haykırarak yere yığıldı. İki gün sonra da öldü. Yapılan incelemede kahvesinde siyanür bulunduğu belirlendi."

Catherine derin bir iç çekti.

"Vay be! Ne hikâye!"

Ambrosiano Bankası skandalının upuzun öyküsü sona erince Tomás, oturduğu koltukta arkasına yaslandı ve bacak bacak üstüne atarak dudaklarında hafif bir gülümsemeyle karşısındaki kadının yüzüne baktı.

"Bütün bu sefil serüvenin içinde Marcinkus'un akla hayale sığmaz düzenbazlıklarıyla yarışabilecek tek şey inanılmayacak biçimde cezasını görmemiş olmasıdır. Bütün bu olaylar yaşanırken Papa II. Ioannes Paulus ne yaptı dersiniz? Onu görevlerinden aldı mı? Vatikan'dan uzaklaştırdı mı? Adalete teslim etti mi? Kesinlikle hayır. Yalnızca onun Vatikan Bankası'nın başkanı olarak kalmasını onaylamakla kalmadı, herhalde yeteneklerine ve Hıristiyanca dürüstlüğüne teşekkür etmek için olacak, onu Papalık Komisyonu'na başkan olarak da atadı ve böylece onu başpiskopos rütbesine yükseltmiş ve fiili olarak Vatikan şehrinin valisi yapmış oluyordu."

Denetçinin gözleri büyüdü.

"Papa onu terfi mi ettirdi?"

"Elbette ya. İtalyan adaleti başpiskopos olduğu sırada Macinkus'un ve Vatikan Bankası'nın iki üst düzey yöneticisinin daha haklarında bir tutuklama kararı çıkardı. Ancak kilise, Latran Anlaşması'nın on birinci maddesini öne sürerek onları korudu ve böylece Başpiskopos Marcinkus, Leonine Duvarları'nın arkasında hapis kaldı. Dışarı çıktığı takdirde İtalyan polisi tarafından yakalanma riski taşıyordu."

"İnanılacak gibi değil."

"Bütün bu skandallar yüzünden Aziz Petrus Sadakası için yapılan bağışlar yüzde yetmiş beş oranında azaldı ve bu da Vatikan'ın mali durumunu daha da sıkıntıya soktu. Bu felaket karşısında kardinaller, inananların güvenini geri kazanabilmek için bir şeyler yapsın diye II. Ioannes Paulus'a yalvardılar. Papa onlara yanıt olarak eğer bunun için Başpiskopos Marcinkus'un adalete teslim edilmesi gerekecekse hiç boşuna hayal kurmamalarını söyledi."

Ruhani önderin bu tutumunu fazlasıyla utanç verici bulmuş olan Catherine, bakışlarını Tomás'ınkilerden kaçırıyordu.

"Doğrusu..."

"Öyle sanıyorum ki şu an size soracağım soruyu siz de tahmin edebiliyorsunuz, öyle değil mi? Bir milyon avroluk soru bu."

Kadın, sanki ne beklemesi gerektiğini gerçekten de biliyormuş da yine de tarihçinin bu soruyu dile getirmesine gerek duyuyormuş gibi derin bir soluk aldı.

"Sizi dinliyorum."

"II. Ioannes Paulus'un, Marcinkus'u korumasının nedeni neydi?"

Catherine bir kaşını kaldırdı.

"Bilmiyorum."

"Ben ortada yalnızca bir olasılık görebiliyorum."

"Neymiş o?"

Tomás kısa bir süre daha sırtını koltuğuna yaslamış olarak kaldıktan sonra eğilip söyleyeceği şeye ne tepki vereceğine yakından bakmak istermiş gibi yüzünü Fransız kadına doğru yaklaştırdı.

"Bütün bu işlere Papa da bulaşmıştı."

LXXIX

Tomás'a göre Ambrosiano Bankası skandalının en büyük sırrı buydu işte. Mafyayla bağlantıları olan ve adalet tarafından mahkûm edilen iki bankacı, Michele Sindona ve Roberto Calvi ile birlikte onca yıl türlü çeşitli yasa dışı işlere bulaştıktan sonra ve üstelik İtalyan makamları hakkında tutuklama kararı bile çıkarmışken, Monsenyör Marcinkus nasıl olup da yalnız adalete karşı korunmakla kalmayıp bir de üstüne IOR'deki görevinde kalabilmiş ve hatta Papa tarafından bir de başpiskoposluk rütbesine terfi ettirilmişti?

"II. Ioannes Paulus'un, Ambrosiano Bankası skandalı karşısındaki davranış biçimi fazlasıyla şüphelidir," diye üsteledi tarihçi. "Papalık döneminin başlangıcından sonra iki aydan kısa bir süre içinde Karol Wojtyla, Monsenyör Marcinkus'u dairesinde toplantıya çağırmıştı. O dönemde Marcinkus'u zan altında bırakan olaylar giderek çoğalıyordu. FBI sahte hazine tahvillerinin basılmasını araştırmış, İtalya Bankası Ambrosiano Bankası içindeki usulsüzlükleri keşfetmiş, I. Ioannes Paulus'ın isteği üzerine yapılan bir iç denetimde Vatikan Bankası'nın yönetiminde anormallikler olduğu ortaya çıkmış ve yine aynı Papa, Kardinal Villot'ya Marcinkus'un kurumdan derhal uzaklaştırılması emrini vermişti."

"Papa'nın bütün bunlardan haberdar olduğundan kesinlikle emin misiniz?"

"Tamamen. II. Ioannes Paulus'un Monsenyör Marcinkus'la yaptığı toplantıdan altı ay önce iki kardinal Vatikan Bankası'nda yapılan denetimin sonuçlarını kendisine sunmuştu. Toplantı gününde bu iki

kardinalden biri, Papa'nın dosyadan haberdar olduğundan emin olmayı isteyerek ona açık açık denetim raporunu okuyup okumadığını sormuş. II. Ioannes Paulus evet yanıtı vermiş."

"Çok güzel."

"Toplantı Lehçe yapılmış. Marcinkus'un ailesi Litvanya kökenli olduklarından bu dili biliyormuş. Papa, toplantı sırasında o günlerde maliye dünyasında bir tartışmaya yol açmış olan, Philadelphia yakınlarında Polonyalı Katoliklerin büyük saygı duydukları meşhur bir siyah Meryem Ana olan Czestochowa Meryem'ine adanmış bir tapınağın bir grup keşiş tarafından işletilmesi konusunu açmış. II. Ioannes Paulus, Marcinkus'a bu sorunu çözebilmek için gereken parayı bulup bulamayacağını sormuş. Bunun yakayı sıyırması için bir fırsat olabileceğini hisseden Vatikan Bankası'nın başkanı da Papa'ya bu işle ilgileneceği yanıtını vermiş. Bundan sonra II. Ioannes Paulus, konuyu değiştirerek Meksika'ya bir yolculuk yapmayı istediğinden dem vurmuş ve ondan bu geziyi düzenleyip kendisine de eşlik etmesini istemiş. Marcinkus bu isteği kabul etmiş ve toplantı sona ermiş, her iki taraf da çok hoşnut ayrılmış."

Catherine şaşırmış göründü.

"Peki ya IOR'de saptanmış olan anormallikler konusu ne olmuş? Papa bu konuda ona ne sormuş?"

"Hiçbir şey."

"Olmaz öyle şey. Kutsal Babamız IOR'nin denetim raporunu okumamış mı yani?"

"Okumuş, ama anlaşılan o ki Monsenyör Marcinkus'la görüşmesi sırasında bu konuyu hiç açmamış. Sanki her şey normalmiş gibi davranmış."

"Belki de konuyu açtı ama ne konuştuklarını bilmiyoruz," diye karşılık verdi kadın. "Toplantıyı baş başa yapmışlar ve belki de görüşmelerinin bu kısmından kimseye söz etmemeyi kararlaştırmışlardır, olamaz mı sizce?"

"Olabilir," diye kabul etti Tomás. "Ancak II. Ioannes Paulus, Chicago gibi Leh göçmeni nüfusun fazla olduğu bir şehirden gelen bir Amerikalı olan Marcinkus'un, Karol Wojtyla'nın Krakow'da çalıştığı dönemde, Amerikan Lehlerinden bu şehrin kilisesi için bağış toplamış olduğunu biliyordu. Başka bir deyişle Papa, Vatikan Bankası'nın başkanının kaynak toplama konusundaki yeteneklerinden haberdardı. Bundan dolayı da bana II. Ioannes Paulus için Marcinkus'un elde edebileceği sonuçların onları elde etmekte kullandığı kuşku uyandırıcı yöntemlerden daha önemli olduğu çok açık görünüyor. II. Ioannes Paulus, paranın uyuşturucu ticareti ya da fuhuş gibi mafya etkinliklerinden mi geldiğini, Banca Privata'ya ya da Ambrosiano Bankası'na tasarruflarını yatıranlardan mı çalındığını yoksa başka herhangi bir gayrimeşru, yasa ya da ahlak dışı bir yoldan mı elde edildiğini bilmeyi istemiyordu. Onun istediği yalnızca paraydı. Hepsi o kadar işte. Bunun nedeni de olsa olsa bu işlerde onun da aslında çok masum olmaması olabilirdi."

COSEA'nın şefi boyun eğmiş görünüyordu.

"Mümkündür."

Bu yanıt Tomás'ı şaşırttı. Kutsal Makam'ın maaşlı çalışanı ve inançlı bir Katolik olan Catherine'in böyle bir sonucu nefretle karşılamasını, ona karşı çıkmasını, ruhani önderin niyetinin her zaman saf olduğunu ileri sürmesini ve II. Ioannes Paulus'un aldatılmış olduğunu iddia etmesini beklerdi. Ancak kadın bu çok hassas ve çok hayati noktada kendisiyle aynı fikirde gibi görünüyordu.

"Doğru mu duydum ben?" diye sordu tarihçi. "Söylediğime itiraz etmediniz mi yani?"

"Neden edeyim ki? Yaptığınız çözümleme gayet inandırıcı ve bilinen gerçeklere uygun."

"Madem bu konuda hemfikiriz, o halde şimdi şu soruya bir yanıt bulmak gerekecek: Papa'nın paraya neden ihtiyacı vardı? Bankadaki hesabını şişirmek için mi? Yoksullara dağıtmak için mi? Niçin?"

Bu sorular karşısında Fransız kadın, onun yüzüne bakakaldı.

"Sakın bana bunu bilmediğinizi söylemeyin..."

"Hayır, bilmiyorum," diye doğruladı Tomás. "II. Ioannes Paulus'un Vatikan Bankası'nın başkanı ve yardakçılarının işledikleri suçlara göz yummasının nedeni neydi? Ve neden yalnızca para üzerine odaklanmıştı? İsa, 'Bir devenin iğne deliğinden geçmesi, bir zenginin Tanrı'nın krallığına girebilmesinden kolaydır,' demişken nasıl oluyor da bir papa paraya bu kadar çok değer verebiliyor? Siz bunun yanıtını biliyor musunuz yani?"

"Bu konuda epeyce bilgi sahibiyim," diye yanıtladı kadın. "Vatikan'ın hesapları üzerinde denetim yaparken çok sayıda bilgiye de erişimim oldu..."

"O halde açıklayın bana!"

Catherine, ruhani önderin kaçırılışı ve uluslararası durumlar hakkında yeni haberler olup olmadığını görebilme isteğiyle bir an için gözlerini televizyona doğru çevirdi, ancak aygıt hâlâ kapalıydı. Herhalde böylesi daha iyiydi çünkü bu sayede yapmakta oldukları konuşmaya dikkatini verebiliyordu. Bu zor soruya bir yanıt verebilmesinin en iyi yolunun karşılığında bir başka soru sorarak olabileceğinde karar kıldı.

"Söylesenize bana Tomás," dedi, "sizce Karol Wojtyla'yı papalığa seçen kardinaller Batı demokrasileri ile komünist totalitarizm arasında çatışmanın yaşanmakta olduğu bir dönemde, Doğu Avrupa kökenli bir kardinali seçmiş olmalarının doğuracağı sonuçların tam olarak bilincinde miydiler?"

"Soğuk savaştan mı söz ediyorsunuz siz?" Tarihçi başını iki yana salladı. "Kardinallerin en büyük kaygılarının bu olabileceğini hiç sanmıyorum. Hem zaten bugün artık Wojtyla'nın adının oylamanın son aşamalarında ortaya çıktığını ve bunun tek nedeninin de onun uzlaşma adayı olması olduğunu da biliyoruz."

"Bu mesele II. Ioannes Paulus'un seçilmesinde belirleyici rol oynamamış olabilir gerçekten ama bana inanın ki görev süresi boyunca çok büyük bir rol oynadı. Tercihlerini Wojtyla'dan yana kullandıklarında kardinaller aslında farkında olmadan bütün papaların en antikomünist olanını seçmişlerdi. Karol Wojtyla, komünist çizmesi altında ezilen ve daha önce iki başka ülkeyi, Macaristan ve Çekoslovakya'yı işgal etmiş

olan Moskova'nın sıkı biçimde kontrol ettiği Polonya'dan geliyordu. Polonyalı Papa, totaliter ve diktatörce bir rejim altında yaşamanın ne demek olduğunu çok iyi biliyor ve komünistlerden de ülkesine yaptıklarından da nefret ediyordu."

"II. Ioannes Paulus'un komünizmin çöküşünde oynamış olduğu rol yaygın olarak bilinir," diye yorumda bulundu Tomás. "Başlarda Wojtyla komünizmin bozguna uğratılabileceğine hiç inanmıyordu ve en iyi sonucun kilisenin komünistlerle bir anlaşmaya varabilmesi olacağını düşünüyordu. Ancak bu, 13 Mayıs 1981'de, San Pietro Meydanı'nda gerçekleştirilen suikast girişimi sonrasında değişti. Saldırının tarihi Fátima'daki görünüşlerin yıl dönümüyle örtüşüyordu ve bu da II. Ioannes Paulus'un Meryem Ana'nın Portekizli çobanlara açıkladığı kehanetlere özel bir ilgi göstermesine yol açtı. Rusya'nın yeniden dine döndürüleceği yönündeki kehanet gerçek olabilir miydi? Fátima kehanetleri onun komünizmin gerçekten de yenilgiye uğratılabileceğini düşünmeye sevk etti. İşte bu yüzden de II. Ioannes Paulus, Meryem Ana'nın 1917'de istediği şeyi yerine getirerek Rusya'yı Meryem'in Lekesiz Kalbi'ne adadı. Kiliseye göre de bu Sovyet imparatorluğunun çöküşünde çok etkili oldu."

"Peki ya siz Tomás? Buna siz de inanıyor musunuz?"

"Ben bir bilim insanıyım, bu tür şeylere inanmam," diye karşılık verdi kadını onun bu kehanetlere önem vermesinin mümkün olabileceğini düşünmesinden neredeyse gücenmiş gibi. "Benim size açıkladığım şey kilisenin bu meseledeki mistik okuma biçimidir. Aslında o yıllarda uluslararası bağlam değişim geçirmekteydi. Hatırlarsanız, II. Ioannes Paulus'un papalığa seçilmesinden kısa bir süre önce İngiltere'de Margaret Thatcher, ABD'deyse Ronald Reagan iktidara gelmişlerdi. Komünizmin bir sistem olarak çökertilmesi konusunda birleşen bu üçlü ittifak Sovyetler Birliği'nin dağılmasına neden oldu. Gerisiyse hikâyeden ibarettir."

"Pekâlâ," dedi Fransız başını sallayarak. "Ama aynı yıllarda Polonya'da da bazı şeyler oluyordu, öyle değil mi?"

"Ah, evet! Solidarnosc." Anılarını zorladı. "Sanırım Karol Wojtyla'nın seçilmesinden birkaç ay sonraydı, Gdansk'taki liman şantiyesinin işçileri, Lech Walesa'nın önderliğinde komünist makamlara meydan okuyarak komünistlerin yönetiminde bulunmayan ilk sendika olan Solidarnosc'u kurdular." Meraklanmış gibi kaşlarını çattı. "Neden bu konuyu açtınız? Yoksa Solidarnosc'un kuruluşunda aslında Papa'nın rol oynadığını mı ima ediyorsunuz?"

"Elbette ki hayır," diye açıkladı kadın. "Ancak görünüşe bakılacak olursa II. Ioannes Paulus bu gelişmeye karşı kayıtsız değildi."

"Bu çok doğal bir şey. Olay onun ana vatanı Polonya'da yaşanmıştı. Nasıl ilgilenmezdi ki? Hem ayrıca bu komünistler için son derecede utanç verici bir olay olmuştu. Bir Polonyalı ve antikomünist olarak Karol Wojtyla, olayları yakından takip etmiştir. Zaten Polonya kilisesi sayesinde oradaki gelişmelerden anında haberdar ediliyordu. Ama bunun bizim konumuzla ilgisi ne?"

"Polonya krizinin Moskova'da da yakından takip edildiğini biliyorsunuzdur elbette, onlar için büyük bir endişe konusuydu bu," diye ekledi Catherine soruyu kasıtlı olarak geçiştirerek. "Kremlin'de kimileri, bunun Doğu Avrupa'da bir domino etkisine yol açabileceği korkusuyla Sovyetlerin daha önce Macaristan ve Çekoslovakya'da çıkan karışıklıklar sırasında komünist diktatörlüklerin çökmesini önlemek için yapmış oldukları gibi Polonya'nın da işgal edilmesi gerektiğini savunuyorlardı. Papa da bütün bunlardan habersiz değildi."

Bunlar Tomás'ın avucunun içi gibi bildiği tarihsel meselelerdi.

"Doğru," dedi başıyla da onaylayarak. "Hatta II. Ioannes Paulus'un Sovyet lideri Brejnev'e bir mektup yazarak Sovyetler Birliği'nin Polonya'yı işgal etmesi halinde Polonya'daki direnişi bizzat yöneteceğine ilişkin uyarıda bulunduğu da söylenir. Vatikan, bu mektubun içeriğinden Solidarnosc militanlarının da haberdar olmaları için elinden geleni yapmış. Bu haber havada bir avuç barut gibi yayılarak Polonyalıları isyana yüreklendirmiş. Eğer Rus tankları ülkeye girecek olursa Papa gelip onlara bizzat karşı koyacakmış! İsa'nın yeryüzündeki elçisi on-

lara komutanlık edecekmiş! Böyle bir vaat karşısında kim kayıtsız kalabilirdi ki?"

Catherine mavi gözlerini Tomás'ın yüzünden ayırmıyordu.

"Bu mektubu Brejnev'e iletmek üzere Moskova'ya gizlice gidenin kim olduğunu biliyor musunuz?"

Tarihçi omuzlarını kaldırdı.

"Ne önemi var ki?"

"Büyük önemi var."

"Peki, kimmiş?"

Fransız kadın hafifçe gülümsedi. Portekizlinin ağzından kendisini şaşkına çeviren onca şey dinledikten sonra nihayet ona bunun karşılığını verebileceği bir an gelmişti. Kendisine açıklayacağı şey karşısında Tomás'ın tepkisini görebilmek için can atıyordu.

"Başpiskopos Marcinkus."

LXXX

Bu yeni haber karşısında Tomás'ın şaşkınlıktan kalakalması gerekirdi ama hiç de öyle olmadı. Tarihçi, II. Ioannes Paulus ile IOR'nin başkanı arasındaki suç ortaklığı bağının çok güçlü olduğunu bildiğinden bunun her şeye izin verebileceğini, hatta Papa'nın en yüksek derecede önem taşıyan bir gizli görev için bile özel görevli olarak Monsenyör Marcinkus'u göndermiş olabileceğini doğal karşılıyordu.

"Bunu bilmiyordum ama hiç de şaşırmadım," diye bildirdi. "Marcinkus ve Wojtyla çok yakınlaşmışlardı. Az önce sözünü ettiğim o ilk Meksika yolculuğunun programını yapmak için birlikte epeyce zaman geçirdiklerini ve bu süre içinde Vatikan Bankası başkanının, Papa'yı I. Ioannes Paulus'un ölümüyle hiçbir ilgisi bulunmadığına ikna etmek için bolca fırsat bulabilmiş olduğunu biliyorum. Marcinkus, bu söylentiyi KGB'nin yaymış olduğunu iddia ediyordu ve böyle bir savunma Wojtyla'ya gayet anlamlı gelmiş olmalıydı. Çünkü Papa Polonya'daki gizli servisin kullandığı yöntemleri çok iyi biliyordu ve Sovyet polisinin de benzer ve hatta daha da beter yöntemler kullanabileceğine inanıyor olmalıydı. Marcinkus'u, KGB'nin onun saygınlığını lekelemesine asla izin vermeyeceği konusunda rahatlattı."

Tarihçinin tepkisi Catherine'i neredeyse hayal kırıklığına uğratmıştı. Verdiği bu bilginin adamı hayrete düşürmesini ummuştu ama görünüşe bakılırsa durum hiç de öyle değildi.

"Eh, bu durumda, bir yerde II. Ioannes Paulus'u adı her skandala karıştığında Marcinkus'u korumaya iten nedenlerle ilgili sorunuzu da kendiniz yanıtlamış oldunuz."

"Hayır, tam olarak değil," diye karşı çıktı Tomás. "Papa, KGB'yle ilgili komplo teorileri konusunda kolay inanır bir tavır takınmış olabilir, buna hiç kuşku yok, ancak aptal bir adam da değildi. Belli bir süre sonra Vatikan Bankası'nda çok ciddi bir şeyler dönmekte olduğu apaçık belli hale gelmişti ve Sindona, Calvi, P2 mason locası ve mafyanın arkasında KGB'nin bulunduğuna inanmak için insanın tam bir budala olması gerekirdi. Oysa II. Ioannes Paulus pek çok şey olabilirdi ama asla bir budala değildi. Yine de Marcinkus'u herkese ve her şeye karşı desteklemeyi sürdürdü ve hatta işi Katolik Kilisesi'nin saygınlığına gölge düşürecek kadar da ileri götürdü. Neden? Marcinkus, ruhani önderin kayıtsız, koşulsuz ve sonsuz sadakatini elde etmek için ne yapmış olabilirdi?"

COSEA'nın şefi iç geçirdi. Tomás'ın, II. Ioannes Paulus'un her şeyin arkasında KGB'nin bulunduğuna inanmış olması gibi kolaycı bir açıklamayla yetinmesini ummuştu çünkü böylece başka tatsız konulara girmelerine gerek kalmayabilirdi, ancak apaçık görülüyordu ki tarihçi bu meseleyi en sonuna kadar götürmeye kararlıydı.

Genç kadın başını eğdi ve ona delici bir bakış fırlattı.

"Size anlattığım onca şeyden sonra hâlâ anlayamadınız mı?"

Tomás, yaptıkları konuşmayı zihninden yeniden geçirerek duraksadı. Nihayet en başından beri açıkça belli olması gereken gerçeği görebildi.

"Polonya mı?"

Kadın başıyla onayladı.

"Her şey Polonya'yla ilgili."

Tomás meseleyi düşündü. Gerçekten de Polonya ve komünist imparatorluğuna karşı gelme II. Ioannes Paulus'un papalık döneminin en merkezî unsuru gibi görünüyordu. Papa, Kutsal Rusya'nın yeniden dine kazandırılacağına ilişkin Fátima kehanetine inanmamış mıydı? Peki, komünist imparatorluğunun içinde, Rusya'nın yeniden Hıristiyanlığa döndürülebilmesinin anahtarı olacak Truva atı ne olabilirdi? Elbette ki kendi ana vatanı Polonya. Tomás bunu daha önce neden düşünememişti ki?

Öne doğru eğilerek karşısındaki kadının yüzüne büyük bir dikkatle baktı.

"Peki, Marcinkus'la Polonya arasında nasıl bir bağ var?"

Catherine, sağ elini kaldırıp başparmağını işaret parmağına sürterek, bütün dünyanın tanıdığı o hareketi yaptı.

"Para."

"Nasıl yani?"

"O dönemin koşullarına bir geri dönelim," diye başladı kadın. "Sizin de az önce söylediğiniz gibi komünistlere karşı yürütülen haçlı seferinde II. Ioannes Paulus tek başına değildi. İngiltere'de Margaret Thatcher ve Amerika'da Ronald Reagan, iki taraftan onu Moskova'ya karşı gelmesi için yüreklendiriyorlardı. Rastlantı budur ki yeni seçilmiş Amerikan Başkanı'nın yakın adamlarından pek çoğu Katoliktiler ve bunların arasında CIA'nin başı da bulunuyordu. William Casey her altı ayda bir II. Ioannes Paulus'a ziyaretlerde bulunuyor ve ona Amerikan gizli servisinin edinmiş olduğu gizli bilgileri iletiyordu, Sovyet birliklerinin hareketlerini ve misillerin konumlarını gösteren uydu fotoğrafları ve ayrıca komünistlerin Solidarnosc'u etkisiz kılmak üzere giriştikleri etkinliklere ilişkin haberler de buna dâhildi. Karşılığında Papa da Amerikalılara, Polonyalı rahiplerin kendi ülkelerinde toplayarak Vatikan'a iletmiş oldukları bilgileri aktarıyordu. Bunlar öylesine yararlı bilgilerdi ki Başkan Reagan bile onlardan bizzat haberdar edilmeyi istiyordu."

"Reagan, Thatcher ve Wojtyla ittifak oluşturmuşlardı. Bu herkesçe bilinen ve çok belirleyici rol oynamış bir gerçektir."

"Öyledir. Bu arada, Casey'nin altı ayda bir gerçekleştirdiği ziyaretlerin arasında kalan zamanlarda birinin Vatikan ve Washington arasındaki teması koruması gerekiyordu ve bu kişi her iki tarafın da güvenine sahip olan biri olmalıydı, örneğin... Amerikalı bir rahip."

"Marcinkus mu?"

"IOR'nin başkanı bu konuyla yakından ilgiliydi," diye doğruladı Catherine. "Ben de bunu burada, Vatikan'da neredeyse rastlantı sonucu

keşfettim. Monsenyör Marcinkus, bu iş için ideal profile sahipti. Amerikalı olduğu için Washington ona güveniyordu ve bir rahip, üstüne üstlük bir de Litvanya kökenli olduğu için II. Ioannes Paulus'un da ona güveni tamdı. Böylece, bir bakıma tıpkı bir posta güvercini gibi Vatikan ve ABD arasında düzenli yolculuklar yaparak haber taşımaya başladı."

"Bunu bilmiyordum."

"Geriye yalnızca çözülmesi gereken bir pratik sorun kalıyordu. Bilgi alışverişi tek başına yeterli olamıyordu. Bunun sonuç verebilmesi için saha üzerinde de harekete geçilebilmesi gerekiyordu. Pratik düzeyde bu CIA'nin iletişim gereçleri ve tipografi makineleri gibi basit ancak Solidarnosc'un işini görebilmesi için gerekli olan donanımları Polonya'ya ulaştırabilmesine yardımcı olmaktan ibaretti. Böyle bir görevi de din adamlarından daha iyi kim yerine getirebilirdi?"

"Yani Vatikan, Solidarnosc'a yardım etmeye başladı..."

"Kesinlikle. Soru şuydu ki, Lech Walesa ve arkadaşları komünist imparatorluğuna ve onun baskıcı, totaliter aygıtına yalnızca iletişim gereçleri ve tipografi makineleri gibi şeylerle karşı koyabilecek değildiler. Solidarnosc'un bundan daha fazlasına ihtiyacı vardı. Çok daha fazlasına hem de. Kimi sendikacılar hapse atılmış ve aileleri yoksul düşmüşlerdi, işsiz kalmış grevcilerin maddi yardıma ihtiyaçları vardı, yer altına saklanmak zorunda kalmış olan militanların komünist siyasi polisten gizlenebilmek için evlerini ve arabalarını değiştirmeleri gerekiyordu. Kısacası tehlikeler çok fazlaydı ve bakılması gereken çok insan, ödenmesi gereken çok masraf bulunuyordu."

"Özetle paraya ihtiyaç vardı."

"Çok paraya hem de, Tomás. Papa, Solidarnosc'un bu ihtiyacından haberdardı ama parayı nereden bulacaktı?"

"Amerikalılardan tabii ki."

"Amerikalılar gerçekten de biraz verdiler, bu doğrudur. Ama sanılabileceği kadar çok da değil. Soğuk savaşın yazılı olmayan kuralları uyarınca taraflar Avrupa toprakları üzerindeki karşıt rakiplere çok

da fazla yardımda bulunmamalıydılar. Bu yüzden de parayı başka yerden bulmak gerekiyordu. Ama II. Ioannes Paulus nereden para bulabilirdi ki? Nereden... Ya da kimden?"

Tarihçi için olayların nereye varacağı apaçık, Papa'nın akıl yürütme biçimi çok berraktı.

"Marcinkus ve Vatikan Bankası'ndan elbette."

"Ne kadar da kurnazsınız," diyerek gülümsedi kadın. "Sizin de anlamış olduğunuz gibi II. Ioannes Paulus paranın Gambino ya da Genovese ailelerinin uyuşturucu ticareti ve fuhuş etkinliklerinden mi, Sindona ve Calvi'nin bankalarındaki tasarruf hesabı sahiplerinden mi, geniş çaplı vergi kaçakçılıklarından mı, yoksa başka yerlerden mi geldiğini hiç mi hiç umursamıyordu. Onun tek istediği paraydı. Marcinkus da ona istediğini sağlayabiliyordu."

"Amaç hayırlıysa her yol mübahtır."

"Hedef o kadar önemli, kazanılabilecek şeyler o kadar büyüktü ki, II. Ioannes Paulus için artık Polonya'sını kurtarabilmekten ve komünist rejimi devirmekten daha ön planda olan hiçbir şey kalmamıştı. Bu yüzden de Marcinkus'a Solidarnosc'a para gönderebilmek için gizli yollar keşfetmesini emretti. Komünist makamlar sıkıyönetim ilan edip de bağımsız sendikanın yasa dışı olduğunu savunarak üyelerinden altı bin kişiyi tutukladıklarında bu görev daha da önemli bir hal kazandı. Bu şekilde, IOR'nin başkanı sekiz yıl boyunca Polonya'ya yüklü miktarlarda para gönderdi ve işte bu bağlam içinde Ambrosiano Bankası vakasına Papa da karışmış oldu."

"Polonya'ya ne kadar para ulaştırmayı başarabildiler?"

"Bunu kesin olarak bilebilmek kolay değil ama mutlaka yüz milyon doların üzerinde. Yalnızca nakit fonlar da değil üstelik. Yaptığım denetim sırasında IOR'nin üç milyon beş yüz bin doları ile İsviçre Kredi Bankası'ndan yüzde 99,99'luk küçük, saf altın külçeleri satın alınmış olduğunu da gördüm. Bazı sorular sorarak bu külçelerin Gdansk'tan bir köy papazının kullandığı bir Lada Niva cipin kapılarına saklanarak İtalya'dan Polonya'ya götürüldüğünü öğrendim. Üstelik bu yalnızca

bir tek örnek. Yapılması mümkün olan her şey yapılmıştı, yasaları çiğneyerek bile olsa."

Tomás koltuğuna iyice yerleşti. Nihayet bütün parçalar birbirine uyar hale gelmişti.

"Bu, Marcinkus'un neden mafya bankacılarıyla şaibeli işlere bulaşmış olduğunu da açıklıyor," diye sonuca vardı kadın. "Büyük olasılıkla Ambrosiano Bankası yoluyla elde edilen paranın büyük bir kısmı Polonya'ya gitti. Aynı şekilde, Avrupa ve Güney Amerika'da komünistlere karşı mücadele eden Licio Gelli ve P2 mason locasının soğuk savaşı sona erdiren bu son muharebeyi yürütmek üzere görevlendirilmiş olması da yine bir o kadar olasıdır."

Fransız kadın pencereye doğru baktı. Dışarıdan, Papa'nın yaşamı ve kurtarılması için dua etmekte olan yüz binlerce sesin yarattığı bir uğultu yükseliyordu.

"Bütün bunlar artık tarihin bir parçası," dedi kadın endişeyle. "Ancak bu olaylarla bizim Papa'mızın kaçırılması ve yakında infaz edilecek olması arasında nasıl bir bağ var? Geçmişte kalmış bütün bu olaylar günümüzde yaşanmakta olan sorunu anlamamıza ve çözmemize nasıl yardımcı olabilecek?"

Tarihçi, gözlerini COSEA'nın şefinin çalışma masasının üzerine yığılmış ve dağılmış bir halde bulunan çok sayıdaki Dardozzi dosyası belgeleri üzerinde gezdirdi.

"O bağ bu dosyaların içinde bir yerlerde bulunuyor olmalı."

LXXXI

Fazla önemli olmadıklarına hükmedilerek bir köşeye bırakılmış olan birkaç tanesi dışındaki bütün belgeler gözden geçirilmişti. Dardozzi dosyası öyle hacimliydi ki Catherine ve Tomás bir seçim yapmak zorunda kalmışlardı.

Fransız kadın yığınlara kuşkulu gözlerle baktı.

"Gerçekten de bunların içinde geçmiş ile bugün arasında bir bağ bulabileceğimize inanıyor musunuz?" diye sordu. "Onca belgeyi inceledik bile ama hiçbir ipucuna rastlayamadık..."

Tomás elini uzatıp, üzerinde "*Corrispondenza*", yani "Yazışmalar" yazılı dosyalardan birini aldı. Başlığı soruşturma için özellikle ilginç durmadığından onu şimdiye kadar hiç açmamıştı.

"Hiçbir şeyden emin değilim," diye yanıtladı. "Bu yalnızca bir sezgi. Papa bizi Dardozzi dosyasına doğru yönlendirdiyse, muhtemelen kaçırılmasıyla ilgili gizemin anahtarını burada bulabileceğimiz için olmalı. İçgüdülerim beni bu yöne doğru itiyor olsa da herhangi bir şey biliyor olmadığımı da itiraf ediyorum. Bu yapbozun nasıl tamamlanacağını hâlâ göremiyorum çünkü çok hayati bir parça hâlâ eksikmiş gibi geliyor bana."

"Sizce o parça ne olabilir?"

Portekizli akademisyen, *Corrispondenza* dosyasının içeriğini karıştırarak mektuplara dalgınca göz gezdirdi. Bunlar IOR ile başka kurumlar ya da mevduat sahipleri arasındaki yazışmalardı. Belgelerden bir tanesi ilgisini çekti. Bu tam anlamıyla bir mektup sayılmazdı, aslında

Rönesans zamanından kalma bir belgenin basit bir fotokopisiydi ve üzerinde iç içe geçmiş iki çemberin içinde birbirlerinden kutucuklarla ayrılmış harf ve rakamlar görülüyordu.

Tomás'ın önceden tanıdığı bu çifte çember dikkatini uyandırmıştı.

"Alberti."

Danışman kadın soru sorar gibi yüzünü buruşturdu.

"Yapbozun eksik parçası mı? Ne demek istediniz? Kim bu Alberti?"

Ortada bir yanlış anlaşılma bulunduğunu fark eden tarihçi dosyayı kadına doğru uzatarak fotokopiyi gösterdi.

"Hayır, ben bunu kastetmiştim," diye açıkladı. "Floransalı bilgin Alberti'nin, on beşinci yüzyıla ait bir eseri olan *De Cifris*'in içine dâhil ettiği şifre kadranı bu. Bizim sorunumuzla hiçbir ilgisi yok."

Konuyla alakası yok, diye düşündü Catherine.

"Peki sizce bu gizemi çözmemizi sağlayacak olan o eksik parça ne olabilir?"

Corrispondenza dosyasında işlerine yarayabilecek herhangi bir şey bulamayacağı kanısına varan Tomás, dosyayı kapatıp masanın üstüne bıraktı.

"Omissis."

"Eğer bu kod adının arkasına gizlenen ve Donato De Bonis ile birlikte sahte Kardinal Francis Spellman Vakfı'nın hesabını yöneten adamın ya da kadının kimliğini ortaya çıkarabilirsek her şeyi anlamayı başaracağımıza gerçekten inanıyor musunuz?"

"Size daha önce de anlattığım gibi, beni kaçıran terörist Omissis'in gerçek kimliğini bilip bilmediğimizden emin olmak için talimat almıştı," diye hatırlattı. "Demek ki bu konu çok önemli. Eğer Omissis'in kim olduğunu öğrenmeyi başarırsak bütün bu işlerin arkasında kimin bulunduğunu da öğrenebiliriz."

"Ama bunu zaten biliyoruz Tomás! İslam Devleti'yle bağlantılı bir grup işte."

"Evet ama bildiğimiz şey Papa'nın neden videoda Dardozzi'den söz etmiş olduğunu ya da Vatikan'ın içinde teröristlere yardım etmekte olan hainin kimliğini açıklamaya yetmiyor. Papa bizi Dardozzi'nin izini sürmeye yönlendirdiğine göre sonunda bir yere varacak olmamız gerekir. Ben, Omissis'in bu işin anahtarı olduğundan emin gibiyim."

"Peki onun kimliğini nasıl bulacağız?"

Tomás koltuğuna gömülüp gözlerini yumarak derin bir soluk aldı. Bitkin düşmüştü ve kendini bir dolambacın içinde kaybolmuş gibi hissediyordu.

"Hiçbir fikrim yok."

Fransız kadın, tarihçinin durumun kontrolünü eline almasına alışmıştı ve ona güveniyordu. Adamı böyle yanıtsız görmek onun için şaşırtıcıydı.

"Peki o zaman şimdi ne yapacağız?"

Tomás, yılgınlıkla henüz bakmamış oldukları dosya yığınlarına doğru döndü. Çok fazlaydılar.

"Papa için yapılacak ayin birazdan bazilikada başlayacak," diye hatırlattı. "Kardinal Barboni katılmam için beni davet etti ama itiraf edeyim ki buna hiç cesaretim yok. Sanırım ben burada kalacağım."

"Yani demek istediğiniz... Vazgeçiyorsunuz, öyle mi?"

Tomás içini çekti.

"Bakın, gerçekleri kabul etmek zorundayız." Saatini gösterdi. "Saat on biri on geçiyor. Gece yarısına elli dakika kaldı. Her şeyi zamanında çözüp de Papa'yı kurtarabilmemizin hâlâ mümkün olabileceğine gerçekten inanıyor musunuz?" Başını iki yana salladı. "Ben kuşkuluyum."

Tomás'ın bu yılgınlığı Catherine'e ağır geliyordu çünkü bir bozgundan fazlasıydı bu, kilisenin liderini kurtarabilme umudunun da uçup gitmekte olduğu anlamına geliyordu. Başından beri çok büyük bir umut değildi bu zaten, zaman akmaktaydı ve öğleden sonra bu soruşturmanın fazlasıyla karmaşık olacağı belli olmuştu. Ancak denemiş olmak ona bir hedef, bir uğraş vermiş ve onun Papa'nın infaz edilmesinin nasıl derin bir anlam taşıdığı üzerinde enine boyuna düşünmesine engel olmuştu. Şimdi bu yanılsama da dağılırken Catherine de korkunç gerçekle yüzleşmek zorunda kalıyordu. Papa internet üzerinden canlı yayında öldürülecekti ve yapılabilecek hiçbir şey bulunmuyordu.

"Ben... Ben..."

Bir anda duygulanmış olan Fransız kadın, gözyaşlarını gizlemek için başını çevirdi.

Onun bu duygusallığı Tomás'ı da rahatsız etti. Bu fazlasıyla acı verici koşullar içinde, şu anda görevinden de pes etmişken o da kendini gerçekler tarafından sarsılmış ve çaresizlik tarafından yenilgiye uğratılmış hissediyordu. Boğazı düğümlenmişti. Bu duygu elle tutulabilecek kadar somuttu, sanki San Pietro Meydanı'ndan taşmakta olan enerji dört bir yana yayılıyor ve Tomás'ınki de dâhil olmak üzere milyonlarca yüreği aynı anda titretiyordu.

Kırk beş dakika.

Kırk beş dakika sonra gece yarısı olacak, kırk beş dakika sonra Papa'nın başı kesilecek, kırk beş dakika sonra insanlık uçurumdan aşağı yuvarlanacaktı.

Tomás, Catherine'e yaklaşıp onu kollarının arasına aldı. Bir süre öylece kaldılar. Genç kadının hafif parfümünün kokusu ve bedeninin sıcaklığı Tomás'ın başını döndürmeye başlamıştı. İçinde ansızın uya-

nıvermiş olan beklenmedik arzuyu bastırabilmek için başını silkeledi. Olacak şey değildi bu. Nişanlı bir adamdı o ve karşısına çıkan ilk sarışının karşısında yelkenleri suya indirmeye hakkı yoktu. Üstelik böyle bir şeyin hiç de sırası değildi. Papa teröristler tarafından infaz edilmek üzereydi, bütün insanlık yıkımın eşiğine kadar yaklaşmıştı ve o... Bu kadını mı arzuluyordu yani?

Catherine başını kaldırıp acı ve arzunun etkisiyle daha da mavileşmiş olan gözlerini onun yüzüne çevirdi. Dudakları bir davet gibi aralık duruyordu ve Tomás için onlara bir öpücük kondurma isteği giderek karşı koyulmaz hale geliyordu. Bir öpücükten ne zarar gelebilirdi sanki? Maria Flor bunu asla bilemezdi. İçinde bulundukları feci ana gelince, Tomás'ın yapacağı ya da yapmayacağı herhangi bir şey, herhangi bir değişiklik yaratacak değildi. Bunda ne kötülük olabilirdi ki? Yalnızca kadını öpecek, onun titreyen bedenini okşayacak, üzerindeki giysileri parçalayacak ve onu...

Durdu.

Catherine bomboş bakışları, soluk soluğa bedeniyle kollarının arasındaydı ve Tomás'ın elleri neredeyse kontrol edilemez bir iştahla titreyerek arzuyla yanıp tutuşuyordu.

Bir bilinç sıçraması onu dönüşü olmayan noktaya gelmeden durdurdu.

Hayır.

Hayır, bunu yapamazdı. Bunun ne yeri, ne de zamanıydı. Bu şekilde Papa'nın çektiği acıya, bütün insanlığın çilesine, Maria Flor'un güvenine ve kendisine beslediği aşka ihanet edemezdi.

Yapamazdı.

"En iyisi... En iyisi ben gidip dışarıda neler olup bittiğine bir bakayım."

Tomás, beceriksizce bir hareketle kadından uzaklaştı ve soğukkanlılığını geri kazanabilmek için balkona kadar yürüdü. Kendini toplarken San Pietro Meydanı'nı parıldatan binlerce ışıklı noktayı

seyretti. Dua eden kalabalığın uğultusu hiç kesilmiyordu ve inananlar şimdi de yeni bir Ave Maria mırıldanıyorlardı.

Kapı tok bir gürültüyle çarptı.

Tomás şaşkınlıkla arkasına dönüp baktığında tek başına kalmış olduğunu anladı.

Catherine gitmişti.

LXXXII

San Pietro Meydanı'nın görüntüleri televizyondan canlı olarak yayınlanmaktaydı. Amerikan, Fransız ve İngiliz kanallarını dolaştıktan sonra Tomás, her birinin IŞİD tarafından taleplerinin yerine getirilmesi için verilmiş zaman olan gece yarısına doğru geri sayım yapan birer saat gösterdiklerini fark etti. Portekizli, BBC'de durdu.

Kırk dakika kalmıştı.

"...on dakika içinde dünyanın bütün Hıristiyan kiliselerinde ruhani önder ve dünya barışı için dinî törenler, dualar başlayacak. Bu girişime çok sayıda cami, sinagog ve Hinduizm, Budizm gibi çeşitli dinlerin tapınakları da katılırlarken, Dalay Lama da yaptığı açıklamada..."

Ekranın alt kısmındaki bir şeridin üzerinden son dakika haberleri geçiyordu. Hepsi birbirinden ciddi nitelikte olan bu haberler bitip tükenmek bilmiyor gibiydi. Türk-Yunan sınırında, Bosna-Hersek'in güneyindeki en büyük şehir olan Mostar'da Müslümanlar ile Bosnalı Hırvatlar arasında ve ayrıca birkaç saat öncesinde bir saldırının düzenlenmiş olduğu Mecugorye Tapınağı'nda yeni olaylar yaşanmaktaydı. Bu süre içinde Budapeşte'deki St. Stephen Bazilikası'nda iki bomba patlamış, Amsterdam'da Anne Frank'ın evinin girişi önünde bulunan turistlerin üzerine bir kamikaze inmiş, Yunanistan'ın Selanik, Makedonya'nın Gevgeli ve Fransa'nın Calais kentlerinde aşırı sağcı gruplar ile Müslüman mülteciler arasında şiddetli çatışmalar görülmüştü. Rus ordusu Türkiye'nin gerçekten de Yunanistan'ı işgal etmesi

durumunda Belgrad'daki yetkililerin isteği üzerine ülkeye girmek için Sırp sınırına doğru ilerlemekteydi. Durumun hızla kötüye gitmesi üzerine Beyaz Saray yeni bir barış girişiminde bulunmuş, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi de bütün tarafları soğukkanlı olmaya çağırmıştı ancak Balkanlardan buna gelen yanıt çok soğuk olmuş, iki taraf da sorumluluğu bir diğerinin üzerine atmıştı.

Hepsi son derece önemli olan yeni gelişmeler birbirini izliyordu ama tarihçi dikkatini canlı olarak yayınlanan görüntülerin üzerine yoğunlaştırdı. BBC şu anda, kardinaller, piskoposlar ve başka din adamlarıyla dolu olan San Pietro Bazilikası'nın içinden yayın yapıyordu. Ayini yönetecek olan Kardinal Barboni de çok geçmeden görünecek olmalıydı.

"...yonları da bu töreni canlı olarak yayınlayacaklar. Hiçbir televizyon kuruluşu İslamcıların internet üzerinden yayınlayacakları ve Papa'nın infaz edilişini canlı olarak gösterecek görüntüleri aktarmayı kabul etmedi. Öte yandan, bu görüntülerin yayınlanacağı internet sitesi de zaman geldiğinde infazı canlı olarak seyretmek için bağlanmayı isteyen internet kullanıcılarının çokluğu nedeniyle şu anda ulaşılamaz durumda. Vatikan yeni bir çağrıda bulunarak..."

Tomás ani bir hareketle televizyonun sesini kapattı. Bu kadarı çok fazlaydı, daha fazlasını duymayı istemiyordu. Sanki bir eğlence programıymış gibi Papa'nın kafasının kesilmesini canlı olarak izlemeyi nasıl isteyebiliyorlardı? Hiç kimsede bir gram olsun terbiye kalmamış mıydı artık? Bir parçacık insanlık? Peki ya kendi siyasi hedeflerine ulaşabilmek için dini kullanmaya yönelik eski alışkanlıklarına bir kere daha geri dönerek sözde dinî nedenlerle kendi ülkelerini savaşın eşiğine getirebilmek için kalabalıkların en ilkel duygularını sömüren devlet yöneticilerine ne demeliydi?

Portekizli tarihçi geri dönüp masanın başına oturdu ve derin bir soluk aldı. Önündeki o korkunç yarım saati nasıl geçirebilecekti? İçinden Maria Flor'u aramak geldi. Bütün bu koşuşturma içinde onu

çok ihmal etmişti. Cep telefonunu eline aldı ve kapalı olduğunu fark etti. Açma düğmesine basıp bekledi.

Masanın üzerine dağılmış duran dosyalara bakarken içinde küçük bir alev tutuşuverdi. Ne hakla pes ediyordu? Evet, belki bütün umudunu yitirmişti. Dardozzi dosyasının bütün belgelerini inceleyebilmesi için ona en az bir hafta gerekirdi, oysa önünde ancak yarım saat zaman vardı. Ondan daha fazla ne beklenebilirdi ki?

Yine de bu, mücadeleyi bırakması için yeterli bir neden değildi. Mücadele onun mizacında vardı, onun için bu bir yaşama ilkesiydi çünkü engellere karşı koymaya cesareti olmayan kişi sonsuza dek mağlup olmaya mahkûmdu. Belki yenilecekti ama asla mağlup olmayacaktı. Hayır. Verilen süre doluncaya dek mücadeleyi sürdürecek, gerekirse bundan sonra bile devam edecekti. Bırakmayı en çok istediği anlarda savaşçı ruhu canlanırdı. Sonuna dek savaşmayı sürdürecekti, çünkü bu onun kanında vardı ve o zamana dek de dinlenemeyecekti.

Telefonu açılmıştı. Okunmamış mesajlar ve cevapsız aramalar belirdi. Bunlara birkaç saniye sonra da bakabilirdi ama şu anda içgüdüsel olarak geri kazanmış olduğu enerjisi onu masanın üzerinde duran dosyalardan birini daha incelemeye yönlendiriyordu.

Dosyayı eline alıp kapağına daktiloyla yazılmış olan başlığını okudu: "Kardinal Francis Spellman."

Omissis'ten söz edildiğini tam da bu dosyada görmüş olduğunu hatırladı. Kapağı açıp belgeleri karıştırarak silinmiş imzanın bulunduğu kâğıdı aradı. Hesap açma formuydu bu.

Aradığı kâğıdı iki dakikadan kısa süre içinde buldu. Üzerinde Din İşleri Enstitüsü'nün amblemini ve 001-3-14774-C hesap numarasını taşıyordu ve hesabın Monsenyör Donato De Bonis'in talebi üzerine 15 Temmuz 1987 tarihinde açılmış olduğunu bildiriyordu. Onun imzası sayfanın altında görülüyordu, yanında Omissis'in adı yazılıydı ve altındaki imzası da silinmişti.

Tomás, küçük lekeyi özenle inceleyerek silinmiş ismi tahmin edebilmeye uğraştı ve gözünden kaçmış olabilecek bir şeyler bulmayı

umdu. Herhangi bir kimliği düşündürebilecek bir ipucu, bir çizgi, bir satır bulabilmek için kâğıdı ışığa doğru tutup evirdi, çevirdi. Tekrar tekrar aradı, aradı, aradı...

"Hadi be!"

Mümkün değildi.

İmza kesinlikle okunamıyordu. Hüsran içinde iskemlesinin arkasına yaslandı ve içinde birikmiş olan baskıyı dışarı atabilmek için uzun uzun soludu. Ne kadar denerse denesin, hep bir engel, bir bariyer, herhangi bir şey onun aradığını bulmasına engel oluyordu. Ortada olan gerçeği kabullenmek zorundaydı. Hiçbir şey bulamayacaktı.

Televizyona bir göz attı. Gece yarısına otuz beş dakika kalmıştı. San Pietro Bazilikası'nda ayinin başlamasını beklerken BBC dinî törenlere başlamaya hazırlanan dünyanın önde gelen ibadet yerlerini gösteriyordu. Paris'te Notre Dame Katedrali, Londra'da Westminster Kilisesi, Barselona'da Sagrada Familia Bazilikası, Köln Katedrali, Lizbon'da Jerónimos Manastırı, Kudüs'te Kutsal Kabir Kilisesi, Rio de Janeiro'da St. Sebastian Katedrali, Buenos Aires'te Metropolitan Katedrali, New York'ta St. Patrick Katedrali, Moskova'da St. Vasili Katedrali...

Ekranda ağırbaşlı ve dokunaklı, canlı görüntüler birbirini izliyordu. Şimdi de başka dinlerin ibadet yerleri gösteriliyordu. Kudüs'ün eski kentindeki Hurva Sinagogu'nu, İstanbul'da Süleymaniye Camii'ni, Amristar'da Sihlerin Altın Tapınak'ını, Bombay'daki Hindu tapınağı Siddhivinayak'ı, Dharamsala'daki Namgyal ve Lhasa'daki Jokhang Budist tapınaklarını da kalabalıklar doldurmuştu.

Herkes Papa için dua etmeye hazırlanıyordu.

Tomás, boyun eğmiş gibi derin bir soluk aldı ve kendi gerçekliğine geri döndü. Bakmış olduğu belgeyi eline alıp dosyanın içine yerleştirdi. Ancak tam dosyayı kapatmaya hazırlanıyordu ki bakışı sayfanın üst kısmına takıldı ve tuhaf bir şey dikkatini çekti. Hareketini yarıda bıraktı.

"Bu gerçek olamaz!"

Kâğıdı yeniden eline alıp üst taraflarını yakından iyice inceledi. IOR'nin ambleminin yanında kurşun kalemle karalanmış bir dizi tuhaf harf seçiliyordu.

Bunları birkaç saat önce de görmüştü ama kurşun kalemle çiziktirilmiş bu karakterlerin hesapla ilgili bir çeşit kodlamaya ait olduğunu düşünerek onlara özel bir önem atfetmemişti. Ancak o zamandan beridir pek çok başka belgeyi gözden geçirmişti ve şimdi ilk seferinde yanılmış olduğunu anlıyordu: Bu harf dizisi çok başka bir şeydi aslında.

Şifreli bir mesajdı bu.

Nasıl olup da bunu ilk defasında görmemişti sanki? Catherine'in ortaya çıkardığına göre gerçekte var olmayan bir kurum olan Kardinal Francis Spellman Vakfı'nın IOR'deki tuhaf hesabının açılışını kaydeden belgede şifreli bir mesaj bulunuyordu. Bilinmeyen bir el tarafından kurşun kalemle yazılmış bu şifreli satırlar içlerinde nasıl bir sırrı taşıyor olabilirlerdi?

Yanıtı apaçık bir gerçek gibi gözüne çarpıverdi ve dudaklarından bir fısıltı halinde dışarı sızdı.

"Omissis..."

Bu harfler, aynı sayfanın altındaki gerçek adı silinmiş bulunan hesabın ikinci hak sahibi, gizemli "Omissis"in asıl adından başka bir şey gizliyor olamazdı. Eğer Tomás bunu anlayabilmeyi başarırsa, her şeyi de aydınlatabileceğine inanıyordu. O zaman Monsenyör De Bonis'le ortak olarak bu hesabın sahibi olan adam ya da kadının kim olduğunu öğrenmiş olacaktı. Papa'yı kaçıran kişilerin her ne pahasına olursa olsun gizli tutmayı istedikleri o kişinin kimliği nihayet açığa çıkacaktı.

Vatikan'da saat on bir buçuk olmuştu.

Yeryüzünün bütün büyük ibadethanelerini olanca hareketlilikleri içinde gösterdikten sonra BBC yeniden Roma'daki San Pietro Bazilikası'na geri dönmüştü ve tören boyunca, yani o ölümcül saate kadar buradan ayrılmayacaktı. Kardinal Barboni şu anda koro yerine doğru ilerlemekteydi. Hareketleri yavaş, adımları ağır, haçın önüne gelince diz çöküp istavroz çıkardı, Hıristiyanlığın bu büyük kilisesinin içini doldurmakta olan bütün kardinal, piskopos, görevli ve inananlar da, bütün dünyanın gözleri önünde onu taklit ettiler.

Papa ve dünya barışı için ayin başlıyordu.

Tarihçi yeniden önündeki sırra baktı. Zaman baş döndüren bir hızla akıp gidiyordu. Şimdi önünde ancak yarım saat kalmıştı. Ama artık nihayet çıkmazın içinden kurtulmuştu ve Omissis'in gerçek kimliğinin keşfedilmesi ulaşabileceği bir mesafede duruyordu. Hızlı ilerlemesi ve hata yapmaması gerekiyordu. Başarabileceğine yeniden inanmaya başlıyordu.

LXXXIII

Tarihçi ve şifre çözme uzmanı Tomás, şifrelerden iyi anlıyordu. Ancak kendisini neyin beklediği konusunda hayallere kapıldığı da yoktu. Kocaman bir meydan okumayla karşı karşıya bulunuyordu ve sürenin son derecede kısa oluşu da zorluğu iyice artırıyordu.

Bununla birlikte sahip olduğu derin deneyim yararına çalışıyordu. Bir mesaj göreceli olarak en basitinden sonsuz derecede karmaşığına kadar milyon tane farklı biçimde şifrelenmiş olabilirdi. Mesele bu sefer kullanılmış olan yöntemi bulabilmekteydi.

Sayfanın üstüne kurşun kalemle karalanmış olan harf dizisini yeniden gözden geçirdi.

Tomás, bunun karmaşık bir şifre olduğundan neredeyse emindi. Neden? Çünkü mesaj yalnızca iki sesli harf içeriyordu, o ve e, bu da karşısındakinin bir şifre olması olasılığını iyice güçlendiriyordu. Bu bir anagram, yani harflerinin sırası değiştirilmiş bir sözcük olamazdı, çünkü bir sözcükte genellikle daha fazla sesli harf olurdu. Şifre çözmenin en etkili yöntemi sıklık çözümlemesi yapmaya dayanıyordu ama eğer kullanılmış olan yöntem karmaşıksa bu bir işe yaramazdı ve burada durum böyleymiş gibi görünüyordu.

Bu şifre aynı zamanda da basit olmalıydı. Neden? Mesajın sahibi onu sayfanın üzerine gayriresmî biçimde karalamıştı ve bu da hızlı bir

yöntem olduğunu düşündürüyordu. Dahası içinde bulunulan koşullar göz önüne alındığında mesaj sahibi çok büyük karmaşıklığa sahip bir şey aramamış olmalıydı. Yüzeysel bir şeydi bu.

Hangi şifre aynı anda hem basit hem de karmaşık olabilirdi? Böyle bir sistem var mıydı ki? Tomás, harf dizisini bir kere daha inceleyerek nasıl bir benzersizliğe sahip olduğunu ele verebilecek ayrıntılar bulmaya uğraştı. Bakışı bir ayrıntıya takıldı. Dizide hem büyük hem de küçük harfler vardı: önce bir O, sonra bir t, sonra bir B, sonra bir k... Böyle devam edip gidiyordu. Bu da tek bir anlama gelebilirdi.

Çok alfabeli bir şifreleme.

Baktıkça, doğru yolda ilerlediğinden emin oluyordu. Şifreyi yazan kişi çok alfabeli bir şifreleme kullanmıştı, biri büyük harflerle, diğeriyse küçük. Bu yöntem, eskiden kullanılan tek alfabeli ikame yoluyla şifrelemenin basit sistemlerinin yerini on beşinci yüzyılda almıştı ve mucidi de...

Şimdi anlamıştı. Gözlerini hayretle açarak âdeta bağırdı.

"Alberti!"

Daha ancak yarım saat kadar önce bir yerlerde Alberti'nin şifre kadranını görmüştü! Sabırsızlıkla ayağa kalktı ve masanın üzerine yığılı dosyaların üstüne eğildi. Kadran resmini taşıyan o kâğıt hangi cehenneme kaybolmuştu?

Düşünmek için bir an durdu.

Leon-Battista Alberti'nin *De Cifris* eserinin bir sayfasından yola çıkılarak yapıldığı anlaşılan bir şifre kadranı çiziminin fotokopisini görmüş olduğunu hatırlıyordu. Bu resme dalgınca gözden geçirmiş olduğu dosyalardan birinde rastlamıştı, o dosyada da...

O lanet olasıca dosyanın adı neydi ki?

Eline bir dosya aldı, sonra bir tane daha, bir tane daha... Kapaklarının üzerinde yazan başlıkları çılgınca bir heyecanla okuyordu. Hiçbir şey bulamadı. Ama hayır, o dosya masanın üzerine dağılmış olan yığının içinde değil, öncelikli olarak incelemedikleri, bir köşede üst üste konmuş olan yığının içinde bulunuyordu.

Yığına doğru yaklaşınca aradığı şeyi hemen en üstte buldu. Kapağa kırmızı mürekkepli daktiloyla "*Corrispondenza*" sözcüğü yazılıydı.

Dosyayı açıp karıştırmaya koyuldu. Aradığı fotokopi ortalarda bir yerlerdeydi. İlk bakışta onun burada ne aradığına bir anlam verememişti ama şimdi buraya gizlenmiş olduğunu anlıyordu. Zaten IOR'nin yazışmaları arasında, Alberti'nin *De Cifris*'inde yapmış olduğu bir şifre kadranı çiziminin fotokopisinin ne işi olabilirdi ki? Bunun gibi bir belgenin mektup ve telgraflar arasında bulunması hiç de mantıklı değildi. Buraya rastgele değil, kasıtlı olarak konmuştu.

Tomás, kâğıtları birer birer karıştırarak en sonunda aradığı fotokopiye ulaştı.

Alberti'nin şifre kadranı, kriptografi tarihinde kullanılmış olan ilk çok alfabeli ikame sistemi örneğiydi. Pek çok yeteneği olan bu Floransalı bilgin kendini resme ve müziğe, şiire ve felsefeye ve aynı zamanda da mimariye adamıştı. Dehası sayesinde Rönesans döneminin en büyük kişiliklerinden biri haline gelmişti. Roma'ya onca turist çeken meşhur Trevi Çeşmesi de onun eseriydi.

Efsaneye göre Alberti, çok alfabeli ikame sistemini, papanın sekreteri olarak çalışmakta olan eski bir arkadaşına tesadüfen rastlamış olduğu Vatikan'ın bahçelerinde gezinirken düşünmüştü. İki arkadaş

konuşurlarken konu kriptografiden açılmıştı ve o sırada Alberti'nin aklına, o çağda yapılageldiği üzere tek bir alfabe kullanmak yerine iki alfabeli bir şifre kullanmak fikri gelmişti. Alberti'nin şifre kadranı işte böyle doğmuştu. Sistem iç içe geçmiş iki diskten oluşuyordu ve dışarıdakine sabit anlamında Stabilis, içeridekineyse hareketli anlamında Mobilis deniyordu. Alberti'nin 1467 yılında, *De Cifris* adlı eserindeki çiziminde Stabilis'in içinde bulunan alfabe büyük harflerden, Mobilis'in içindekiyse küçük harflerden oluşuyordu.

Bu, elindeki şifreli mesajla da uyumluydu.

Fotokopinin üzerinde görülen kadrana baktıkça Tomás'ın Omissis'in kimliğini şifrelemiş olan kişinin kendisine bu iki alfabeyi temel almış olduğundan hiç kuşkusu kalmıyordu. İşte mesajın şifresini çözmenin yolu buydu.

Sorun, şifre çözme işlemine alfabelerdeki harflerden hangisiyle başlamak gerektiğini belirleyebilmekteydi. Dizinin Stabilis'teki alfabenin A'sıyla başlaması ona pek mümkün görünmüyordu, çünkü o zaman mesajın şifresini çözmek fazla kolay olurdu. Yine de denemeyi uygun gördü. Ne de olsa mesajı yazanın ne derecede bir karmaşıklığın peşinde olduğunu bilmek mümkün değildi. Üstelik A'nın kadranın en tepesinde bulunuyor oluşunu da göz ardı edemezdi çünkü bu, harfin önemini artırıyor ve şifrenin alfabesinin ilk harfi olabileceği olasılığını da güçlendiriyordu.

Eline bir kalem alan Tomás iç içe geçmiş disklerden her birinin içlerinde bulunan harf ve rakamları saydı. Yirmi dört taneydiler. Bu da demek oluyordu ki normal alfabe çoğu zaman olduğu gibi yirmi altı değil, yirmi dört harften oluşuyor olmalıydı. Bu yüzden en yeni iki harf olan W ve Y'yi eledi.

Sonra bir kâğıda hızlıca üç alfabeyi her biri bir satıra gelecek şekilde yazdı: en yukarıya W ve Y'siz normal alfabe, sonra da bunun altına iç içe geçmiş disklerdeki alfabeler.

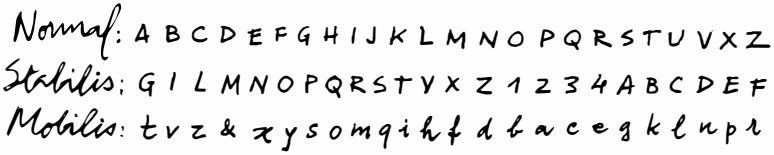

Bir kere daha mesaja baktı.

Şifreli alfabeler bilindiği zaman, iç içe geçmiş diskleri kullanarak bir mesajın şifresini çözmek göreceli olarak basit bir işti. Bir birini, bir diğerini kullanmak yeterli olurdu. Büyük harfler Stabilis alfabesine, küçük harfler de Mobilis'inkine gönderme yapardı ve yapılacak tek şey birinden diğerine geçmekti.

Bu durumda mesajın ilk harfi olan O, normal alfabede kendisinin hemen üstünde bulunan harfe denk düşmeliydi. Görünüşe bakılırsa Stabilis satırındaki O'nun üstünde normal alfabenin L'si bulunuyordu. Şifreli mesajın ikinci harfi t idi. Mobilis alfabesinin satırında t'nin hemen üstüne normal alfabenin G'si düşüyordu.

Tomás şifreli mesajı kılavuz alıp iki alfabe arasında gidip gelerek büyük bir şevkle yazıyordu. O ve t'den sonra, B, k, C, e, N ve parantez içindeki G harflerinin de karşılıklarını buldu.

Sonra birden durdu. Mesajın şifresi çözülmüştü.

LXXXIV

Tomás sonucu bir not defterine kaydetmişti ve şaşkın bir halde kafasını kaşıdı. Yazmış olduğu bu harflerin Omissis'in kimliğini ortaya çıkarması gerekiyordu ama bu çözüm hiçbir anlam ifade etmiyordu.

LGBBCZK(G)

Gördüğü şeye inanmayı reddederek başını iki yana salladı. Herhalde aradığı kişinin adı lgbbczk olamazdı. Hiçbir anlam taşımayan bir saçmalıktı bu. Şu halde kullanmış olduğu yöntem doğru değildi.

Başını kaldırıp küçük ekrana doğru baktı. San Pietro Bazilikası'nın içinde tören sürüyordu ve Kardinal Barboni yere diz çökmüş, gözleri yaşlı, elleri titrer halde dua ediyordu. Bu manzara insanda boğucu bir duygu uyandırıyordu ve Tomás onu seyretmeye daha fazla dayanamayarak başını çevirdi. Ekranın köşesinde, BBC logosunun yanı başında duran saate bir göz attı: Gece yarısına yirmi beş dakika kalmıştı.

Papa'nın ölümüne yirmi beş dakika vardı.

İlerlemeye çalışmak için içinden, kullandığı yöntemin doğru ama başlangıç noktasının hatalı olması gerektiğini geçirdi. Mesajın şifresini çözebilmek için herhalde Stabilis diskinin A'sından ve Mobilis'in g'sinden yola çıkmaması gerekiyordu. İlk harf mutlaka bir başkası olmalıydı.

Ama hangisi?

Şifreli mesajın sonunda yer alan, parantez içindeki G'nin yaratmakta olduğu sorunu da görmezden gelemezdi. Aralarında küçük bir harf bulunmayan iki büyük harf yalnızca en son ikisi, yani N ve parantez içindeki G'ydi ve bu da son harfin özelliğini bir kat daha artırıyordu. Ama hangi amaçla?

Anahtarın *De Cifris* sayfasının fotokopisinde bulunması gerektiğine karar veren Tomás, Alberti kadranının resmini bir kat daha artmış bir dikkatle inceledi.

Yarım binyıldan fazla zaman önce yapılmış bu çizimde, iç içe geçmiş disklere yerleştirilmiş olan alfabelerin hangi harften başladığını göstererek mesajın şifresini çözmesine yardımcı olabilecek herhangi bir ipucu bulunabilir miydi acaba? Hem alfabenin ilk harfi olduğu hem de Alberti'nin diskinin en tepesinde yer aldığı için başlangıç noktası olarak apaçık bir seçim gibi duran Stabilis'in büyük A harfi yanlış bir ipucuydu. Çizimi büyük bir titizlikle incelerken Tomás, dikkatini ilk kez diskin merkezinde, iki alfabe dizisinin içinde kalan alanda yer alan süslemeye verdi.

Ne olabilirdi bu acaba?

Büyük bir çemberle, üzerinde daha küçük bir yarım çember görülüyordu. Bu iki halka, bir çeşit arabeske benzeyen ve yukarıdaki sivri ucu sanki bir şeyi işaret edermiş gibi sağa dönük duran bir şeyle birbirine bağlanıyor gibiydi.

Sanki bir şeyi işaret edermiş gibi...

"Hımm..."

Ya gerçekten de bir şeyi işaret ediyorsa?

Tomás düşünceli bir tavırla çenesini sıvazladı. Bu sivri uç neyi gösteriyor olabilirdi? Zihninde onu uzatarak şifre kadranının iki alfabesine kadar getirdi. Mobilis'in t'si ve Stabilis'in G'sinin bulunduğu satırlara denk geliyordu.

G harfi mi?

Sanki bir onay bulmak istermiş gibi hemen şifreli mesaja baktı.

ØtBkCeN(G)

Buydu işte, parantez içindeki G.

Bir çözüm seçer gibi olunca yavaşça ayağa kalkıp ağzını açtı.

"Yoksa bu?.."

Coşku, heyecan, sabırsızlık, gerginlik ve daha pek çok şeyle içinin kaynadığını hissediyordu. Bu bir rastlantıdan ibaret olamazdı. Diskin merkezinde bulunan arabeskin ucu, Stabilis alfabesindeki G harfini işaret ediyordu. Şifreli mesajda parantez içinde bulunan aynı G'yi.

Aynı G.

Bu kesinlikle bir rastlantı olamazdı.

Mesajı yazan kişi en sona parantez içindeki G'yi şifreli mesajın bir parçası olduğu için değil, Stabilis alfabesinin ilk harfini gösteren bir ipucu olarak koymuştu.

Tomás kalemini eline alarak not defterinin yeni bir sayfasında üç alfabeyi çılgınca bir süratle alt alta sıraladı. Alberti şifresinin çok alfabeli çözüm protokolünün gerektirdiği gibi normal alfabeyle başladı, sonra da Stabilis ve Mobilis disklerindekilere geçti, ancak bu sefer doğru harflerden, şifre kadranının ortasındaki arabeskin ucunun gösterdiği iki harften başlayarak. Yani Stabilis'in G'siyle, onun hemen altındaki harf olan Mobilis'in t'sinden.

Normal: A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V X Z
Stabilis: G I L M N O P Q R S T V X Z 1 2 3 4 A B C D E F
Mobilis: t v z & x y s o m q i h f d b a c e g k l n p r

Yine Alberti'nin protokolünü kullanmayı sürdürerek şifre çözmeye koyuldu. Şifrenin ilk harfi O olduğuna göre, Stabilis alfabesinden bu

harfi bulacak ve normal alfabede hangi harfe denk düştüğüne bakacaktı ki bu da F harfi oluyordu.

Not defterine yazdı.

F

Sonra mesajın ikinci harfine geçti, yani t'ye ve bunu Mobilis alfabesinde hemen buldu, çünkü zaten onun ilk harfiydi, yani normal alfabede de A'ya denk geliyordu.

Yazdı.

FA

Sıra şifreli mesajın üçüncü harfine geldi ve bütün mesajın şifresini çözünceye dek bu şekilde ilerledi. Yaptığına en küçük bir anlam yüklemeden, harfleri mekanik biçimde yazıyordu ve ancak bütün işi bittikten sonra durup da ortaya çıkan sonuca baktı.

Nihayet şifreyi çözmüştü.

LXXXV

Sonucu görünce Tomás, düş kırıklığıyla dudağını büktü. Bir isim bulmayı bekliyordu, büyük bir ifşaat, hayret verici, hatta büyüleyici bir şeyler, ancak kendi eliyle not defterinin sayfası üzerine yazmış olduğu şey bütün bunlardan çok uzaktı.

FATTURE

Fatture mi?

Omissis'in gerçek adı bu muydu yani? Kardinal Francis Spellman Vakfı'nın IOR'deki hesabının gizemli hak sahibi Fatture adında biri miydi? Papa'yı kaçıranların kimliğini ne pahasına olursa olsun korumayı istedikleri kimse gerçekten bu muydu? Fatture ha? Bir çeşit lakap mıydı bu?

Şifre çözmede yine bir hata olmuş olabileceğini aklından geçirdi. Belki de bulduğu sözcük doğru olan değildi. Ancak bu olasılığı hızlıca eledi. Görünüşe bakılırsa doğru çözüm yolu bu olmalıydı. Yanlış bir şifre çözme yönteminin gerçekte var olan bir sözcüğü ortaya çıkarma olasılığı ne kadar yüksek olabilirdi ki? *Fatture*, İtalyancada "faturalar" anlamına gelen, gerçek bir sözcüktü.

Sorun şuradaydı ki bunun bir isim olarak kullanıldığını hiç duymamıştı. "Bay Faturalar" diye birine hiç rastlamamıştı. Söz gelimi, Jean Faturalar diye birinden söz edildiğini hiç işitmemişti, tabii eğer bu bir çeşit takma ad değilse.

Ancak hiç kimse de bir takma adı şifrelemek için bunca zahmete girişmezdi. En iyisi kendini mesajı yazan kişinin yerine koymaktı. Eğer Kardinal Francis Spellman Vakfı'nın hesap açılış belgesine kaydetmek üzere "faturalar" sözcüğünü seçmişse bunun için nasıl bir nedeni olabilirdi? Bu olsa olsa...

Gözleri parladı.

"İşte bu!" diye mırıldandı. "Bu işte!"

Tıpkı parantez içindeki G gibi, *fatture* de bir ipucuydu. Mesajı yazan kişi, "faturalar" sözcüğünü Omissis'in gerçek kimliğine giden yolu göstermek için kullanmıştı.

Fatture bir bilgiydi. Ama neyle ilgili bir bilgi? Tomás bunun Omissis'in kimliğiyle ilişkili olmadığını düşünmeye devam ediyordu. Peki ya bu, kimliğin gizlenmiş olduğu yeri gösteriyorsa? Üzerinde düşündükçe bu olasılığın epeyce yüksek olduğuna ikna oldu. Evet, herhalde böyle olmalıydı. Omissis'in arkasına gizlenmekte olan kişinin gerçek adı bir faturanın üzerinde yazılı olmalıydı! Başka türlü olamazdı.

Duraksadı. Daha önce de fark etmiş olduğu gibi, *fatture* tam olarak "fatura" değil, çoğul olarak "faturalar" anlamına geliyordu. Omissis'in kimliği birden çok faturanın içinde mi gizliydi? Hangilerinin? Onları nerede bulacaktı?

Masaya bir göz attı. Bütün bu belgelerin ortasında belki de yalnızca IOR'nin faturalarına ayrılmış bir dosya bulunabilirdi.

Bir kere daha masanın bir köşesine yığılmış, öncelikli olarak bakılmayacak dosyalar yığınının üzerine eğildi ve kapakların üzerindeki başlıkları okuyarak hepsini birer birer elemeye koyuldu. Bir tanesinde "Elektrik" yazıyordu, bir başkasında "Su" ya da birinde herhalde IOR ile Avrupa Merkez Bankası arasındaki ilişkilerle ilgili olduğunu gösterecek şekilde "AMB" veya denetim raporlarını içeriyor olması gereken bir tanesinde "Ernst & Young" ve böylece gidiyordu.

Nihayet yığının son parçasına ulaştığında aramakta olduğu sözcüğü bir dosyanın kapağında buldu.

Fatture.

Gerçekten de faturalar için bir dosya varmış. Tomás, doğru yoldaydı. Dosyanın ağırlığını tarttı. Diğerlerinin çoğu gibi bu da hacimliydi. Dosyayı açıp içindeki belgeleri karıştırmaya koyuldu. Çoğunlukla küçük hizmetlerin ya da IOR için malzeme satın alımlarının faturalarıydı bunlar. Örneğin bir marangozun ve bir tesisatçının, iki masa ve bir büfe satın alımının, iki yüz kasa maden suyu tedarikinin ve daha pek çok başka malzeme edinimlerinin faturaları bulunuyordu. Belli ki bu dosyada, kendileri için özel bir dosya ayrılması gerekmemiş olan, değeri küçük satın alımların faturaları saklanmaktaydı.

İşin aslı ne aradığını kendi de bilmiyordu. Faturaları birbiri ardına gözden geçirerek tuhaf bir ayrıntıya, alışık olunmadık bir göndermeye, sıradan olmayan herhangi bir şeylere rastlayabilmeyi umuyordu ama bunun ne olabileceğine ilişkin en küçük bir fikri de yoktu. Omissis tarafından imzalanmış bir faturayla mı karşılaşacaktı? Üstelik Omissis'in bunu kod adıyla imzalamış olması pek de olası görünmediğine göre faturanın üzerinde yazan ismin Kardinal Francis Spellman Vakfı'na ait hesabın gizemli hak sahibinin adı olduğunu nereden anlayabilecekti?

Bu sorulara verecek bir yanıtı olmayan Tomás, planını uygulamaya devam etmekle yetindi: Bir faturayı inceliyor, kendisini Omissis'e götürecek anormal bir ayrıntı olup olmadığına bakıyor ve bir sonrakine geçiyordu. Belli bir sürenin sonunda hızı giderek artan otomatik bir aygıta benzemeye başlamıştı. Ortada öyle çok fatura ve onunsa öyle az zamanı vardı ki, sonunda cesaretini yitirdi.

Hızla ilerliyor ancak hiç de olağanüstü bir şeyle karşılaşmıyordu. Kuşkuya kapıldı. Bir kere daha mı yanlış yola sapmıştı yoksa? Gözünden kaçırdığı bir şey mi olmuştu? Eğer yanıldıysa, gerçek ne olabilirdi ki? Ne halt etmeye *fatture* sözcüğünü şifrelemiş olabilirlerdi?

Başka bir çözüm yolu yoktu. Eğer yanıldıysa ve bu dosya da yanlış bir ipucuysa *fatture* sözcüğünün onu başka nereye götürebileceğini hiç göremiyordu. İstekleri ile analiz yapabilme yetisi birbirine karışmış bir halde, bunun faturaların dosyasına gönderme yapmaktan başka bir anlama gelemeyeceğini düşünüyordu. Çözüm bu dosyada olmak zorundaydı.

Ama yine de... Gitgide hızını artırarak fatura üstüne fatura incelemişti ama hiçbir şey görünmüyordu. Belki de...

Durdu.

Heyecanlı parmaklarının arasında tuttuğu şey diğerleri gibi bir fatura değil, Kardinal Francis Spellman Vakfı hesabının adını taşıyan bir belgeydi. Kâğıdı dikkatlice inceledi. Bir bilgisayar sisteminden çıktısı alınmış ve bu dosyanın içine de olasılıkla belli bir amaç için gizlenmiş bir fişti bu. Tomás belgeye dikkatle bakınca üzerinde otomatik olarak basılmış bir "Key2" referansı bulunduğunu fark etti. Muhtemelen IOR'nin kullandığı muhasebe yazılımıydı bu.

Bu fişi kâğıda basmış olan kişinin adı da yine otomatik olarak kaydedilmişti: Renato Dardozzi.

Ancak bundan daha ilginci fişin üzerindeki hesaba ilişkin bilgilerdi. Hesabın bulunduğu bankacılık kurumunun adı, yani Instituto per le Opere de Religione, hesabın açılış günü olarak 15 Temmuz 1987 tarihi ve hesap sahibi olarak da 001-3-14774-C numarasıyla Kardinal Francis Spellman Vakfı yazılıydı.

En ilginç olan kısımsa en altta bulunuyordu. Burada hesabın üzerinde işlem yapmaya yetkili kılınmış iki kişinin isimleri ile her birinin imzaları vardı. Bunlardan ilki, Portekizlinin zaten bildiği üzere Monsenyör Donato De Bonis'ti.

Merakla dolup taşan Tomás, gözlerini ikinci imzaya doğru çevirdi. Evet, Omissis'in gerçek imzası bu belgenin üzerinde duruyordu, evet, bu seferki okunabilir haldeydi ve evet tarihçinin tanıdığı biriydi bu. Yüreği bir an yerinden oynadı ve Tomás bunun bütün İtalyanları hayrete düşüreceği bilinciyle, bir süreliğine soluğunu tuttu.

Andreotti, Giulio

Omissis'in kimliğini bulmuştu.

LXXXVI

Giulio Andreotti'nin İtalya'da ve hatta Avrupa'da ne kadar önemli rol oynamış bir kimse olduğunu bilmek için tarihçi olmaya hiç gerek yoktu. Hıristiyan Demokrasi Partisi'nin lideri ve üç defa başbakanlık yapmış biri olarak kuşkusuz savaş sonrası dönemde İtalya'nın en önemli siyasetçisi olan Andreotti, İtalyanlar için, İngiltere'de Winston Churchill'e, Fransa'da Charles de Gaulle'e ya da Almanya'da Konrad Adenauer'e benzetilebilecek bir kimseydi. Gerçek bir dev.

Ve Omissis oydu.

Tómás gözlerine inanamayarak, yanılmadığından emin olmak için üç kere kontrol etti. Her seferinde aynı yanıtla karşılaşıyordu. Uydurma Kardinal Francis Spellman Vakfı'nın hesabını gösteren ve Monsenyör Dardozzi tarafından IOR'nin muhasebe yazılımı Key2 kullanılarak basılmış olan bu fişte hesap üzerinde işlem yapmaya yetkili iki kişinin imzaları açıkça görülebiliyordu ve bu imzalar Monsenyör Donato De Bonis ile Giulio Andreotti'ye aitti.

Portekizli akademisyen, İtalya'da çok uzun zamandır Andreotti'nin karanlık yanı üzerine dolaşan söylentilerden habersiz değildi. Yirminci yüzyılın ikinci yarısında İtalyan siyasi tarihinin en önemli figürü olan bu adamın aralarında mafya ile Papa'nın bankeri olan ve hakkında bir keresinde "liretin kurtarıcısı" tanımlamasını yaptığı Michele Sindona, Ambrosiano Bankası'nın başkanı Roberto Calvi ve devlet içinde devlet gibi hareket eden mason locası P2'nin büyük üstadı Licio Gelli'nin de bulundukları pek de övgüye değer olmayan çok sayıda kişiyle yakın ilişkileri olduğunu biliyordu. Calvi'nin dul eşi, kocasının ölümünden kısa süre önce P2 locasının asıl başının Gelli değil, Giulio Andreotti

olduğunu ve eski başbakanın Calvi'yi doğrudan tehdit etmiş olduğunu kendisine açıkladığını bildirmişti.

Sicilya mafyasından Salvatore Lima'yla da ilişkisi olduğundan kuşkulanılan Andreotti, mafya bağlantıları yüzünden yargılanmıştı bile. İç İşleri Bakanlığı onu, Lima'dan seçimlerde destek görmek ve ayrıca siyasi rakiplerinin öldürülmesi karşılığında Sicilya'daki suç örgütünü korumakla suçlamış ancak bu iddialar kanıtlanamamıştı. Yine de daha sonradan eski başbakan, içinde kardinaller Villot ve Casaroli ile monsenyörler Marcinkus ve De Bonis'in de adlarını taşıyan ve I. Ioannes Paulus'un da eline geçen, masonluğa mensup Vatikan rahiplerinin listesini içeren dergi makalesinin yazarının cinayetinden hüküm giymişti. İtalyan devlet adamı ömür boyu senatör olmasından kaynaklanan dokunulmazlığı sayesinde hapisten kurtulmuştu ve daha sonradan da aklanmıştı.

Eski başbakanla bağlantılı isimlerin çokluğu Tomás'ın başını döndürdü. Papa I. Ioannes Paulus ve şüpheli ölümü, Michele Sindona ve çeşitli bankalarında dönen dolaplar, Roberto Calvi ve Ambrosiano Bankası, uğursuz Licio Gelli ve güçlü, karanlık P2 locası, kardinaller Villot ve Casaroli, mafya ve elbette kaçınılmaz olarak, kökeni şaibeli sermayeleri aklama merkezine dönüşmüş olan IOR'nin başında bulunan Marcinkus ve De Bonis. Bütün bu isimler ve kurumlar örgüsünün tam ortasındaysa görmezden gelinemeyecek bir figür olarak Giulio Andreotti beliriyordu.

Bütün bunların arasında gerçekten de bir bağ var mıydı?

Aklı karışmış olan Portekizli akademisyen, Kardinal Francis Spellman Vakfı'nın dosyasını eline alarak, belleğini tazelemek için karıştırmaya koyuldu. Bu hesap üzerinde, ortalama dört günde bir işlem yapılmış olduğunu ve bunların çoğunlukla yüksek tutarlar ve en çok da nakit ya da tahvil olarak gerçekleştirilen yatırımlar olduğunu saptadı. Ayrıca Temsilciler Meclisi antetli kâğıdının üzerine yazılmış "Spellman için havale" notunu da hatırladı. Muhtemelen Andreotti'nin yakın arkadaşı olan Hıristiyan-Demokrat Senatör Lavezzari'nin yaklaşık altı yüz milyon liretlik bir yatırım için yazdığı bir pusula, Andreotti'nin

başkanlığındaki Hıristiyan Demokrasi Partisi'nin mali işler sorumlusu Severino Citaristi adına kesilmiş altmış milyonluk bir çekin koçanı ve Odoardo Ascari için de dört yüz milyonluk başka bir çek. Sahte Spellman Vakfı'nın yine aynı hesabına Fasco şirketinden gelen iki yüz milyonluk havale de cabası.

Fasco şirketinin adını görünce Tomás'ın merakı iyice uyandı. Birkaç saat öncesinde, bu belgeyi ilk gördüğünde de bu ismi tanıdık bulmuştu. Yine aynı hisse kapılıyordu.

"Fasco... Fasco... Fasco," diye mırıldandı belleğini yoklayarak. "Bunu daha önce nerede görmüştüm ben? Sakın şeyde olmasın... Yani..."

Birden bir şimşek çaktı. Fasco, Michele Sindona'nın pek çok bankasını bir araya getiren holdingin adıydı. Tomás şaşkınlık içinde şirketin adını ve iki yüz milyonluk havale talimatını bir daha kontrol etti. Eğer Fasco, Kardinal Francis Spellman Vakfı'nın hesabına para havale etmişse, bu Michele Sindona'nın, IOR aracılığıyla ve gizli olarak Giulio Andreotti'ye ödeme yaptığı anlamına geliyordu.

İtalya'nın eski başbakanı bu gizli hesapta toplam ne kadar para biriktirmişti? İtalya'ya tam üç defa başbakanlık yapmış olan adamın kullandığı hesaba kaydedilmiş olan doksan ayrı girdiyi toplayınca Tomás, otuz milyar lirete yaklaşan bir meblağa ulaşıyordu.

"Otuz milyar ha?" diye mırıldandı şoka uğramış gibi. "Çok para..."

İtalya'da eski bir hükümet başkanı ya da ömür boyu senatörün ne kadar maaş aldığını hiç bilmiyordu ama bu astronomik rakamın yanından bile geçemeyeceğine kuşkusu yoktu. Giulio Andreotti, bu serveti bir senatör ve hükümet başkanı olarak edinmediyse bu para nereden geliyordu? Yanıtsız kalan daha pek çok soru vardı. Andreotti bunca parayı saklamak için neden IOR'yi kullanmıştı? Ne diye Omissis adının arkasına gizleniyordu? Gerçekte var olmayan bir vakfın adına açılmış olan bir hesabın hak sahibi olmasının nedeni neydi? Başka siyasetçilere ya da öteki partilere bağlı kimselere çekler kesmesinin ne amacı vardı? Sindona ona hangi nedenle gizli ödemeler yapıyordu? Son olarak, IOR'nin bütün bunlara göz yumuyor oluşu neyle açıklanabilirdi?

Doğrusunu söylemek gerekirse bütün bu sorulara çok kolayca yanıtlar bulmak mümkündü ama bunlar hiç de güzel yanıtlar değildi. Bu davanın her yerinden pis kokular yükseliyor, leş gibi yolsuzluk, kara para aklama ve Vatikan'ın aktif suç ortaklığı kokularından durulmuyordu. Kutsal Makam bir din kurumundan Roma'nın göbeğindeki kocaman bir kara para aklama makinesine dönüştürülmüştü, müşterileri arasındaysa İtalya'nın en nüfuzlu siyasetçileri yer alıyordu. Görüldüğü kadarıyla Başpiskopos Marcinkus'un zamanından kalma alışkanlıklar yalnızca yerlerini korumakla kalmamış, daha da ciddi hale gelmişlerdi.

Ama bütün bunlar ile Papa'nın kaçırılışı arasındaki bağlantı neydi? Yanıt Tomás için belirginleşmeye başlıyordu. Kendisi teröristler tarafından kaçırıldığında, adamlardan bir tanesine soruşturmanın Omissis'in gerçek kimliğini ortaya çıkarmış olup olmadığı konusunda kendisinden laf alması emri verilmemiş miydi? IŞİD'e bağlı bir grubun yöneticilerinin Giulio Andreotti'nin kimliğini korumaktan ne çıkarları olabilirdi ki?

Mümkün olan tek bir açıklama vardı.

Tomás, cep telefonunu eline alıp Catherine'in numarasını tuşladı. Telefon iki defa çaldıktan sonra bir mesajla karşılaştı: "Aradığınız numaraya şu an ulaşılamıyor. Lütfen mesaj bırakın."

Telefonu kapattı.

"Kahretsin!"

Fransız kadın, aramayı reddetmiş olmalıydı. Ne inat ama! Neden çevresindeki bütün kadınlar böyle domuz huylu olmak zorundaydı sanki? Önce Maria Flor, sonra Catherine. Bu yorucu olmaya başlıyordu, üstelik de şu an COSEA'nın şefiyle konuşmaya gerçekten ihtiyacı vardı.

Önünde tek bir çözüm yolu kalıyordu ama bu fikir ona çok da cazip gelmiyordu. Aslında bu deyim hafif kalıyordu çünkü bu fikirden tamamen nefret ediyordu. Yapmak zorunda kalacağı konuşmayı düşünmek bile onu tir tir titretiyordu. Ne yazık ki başka çaresi yoktu. Sonunda boyun eğerek cep telefonunun rehberine daha o gün eklemiş olduğu numarayı buldu.

Müfettiş Trodela'nın numarasını.

LXXXVII

Tomás ile Trodela arasındaki ilişki geri döndürülemeyecek biçimde bozulmuştu gerçi ama içinde bulunduğu durumun acilliğine bakınca Portekizli, adli polis sorumlusunun kendisini dinleyeceğini ve asgari düzeyde bir anlayış göstereceğini umuyordu. Tehlikede olan şeylerin büyüklüğü, İtalyan müfettişin Santa Stefano degli Abissini Kilisesi'nde meydana gelen yanlış anlamadan sonra tarihçiye karşı geliştirmiş olduğu saçma düşmanlık duygusunu aşmasını gerektirecek nitelikteydi.

Tomás, telefonunun arama tuşuna bastı ve telefon iki kere çaldıktan sonra adli polis şefinin tanıdık sesini duydu.

"Alo?"

"Müfettiş Trodela? Ben Tomás Noronha. Beni duyuyor musunuz?"

Hattın karşı ucundan rahatsız olmuş bir dil şaklatma duyuldu.

"*Ma che cazzo!*" diye küfretti İtalyan küçümseyici bir tondan. "Ne istiyorsunuz benden? Saatin farkında mısınız? Meşgul olduğumu bilmiyor musunuz?"

"Evet, farkındayım ve bunun için sizden özür diliyorum müfettiş, ancak çok acil bir durum söz konusu."

"Asıl şu anda olup biten şeyler çok acil profesör. Kutsal Papa Cenaplarının birazdan infaz edileceklerinin farkında mısınız siz? Sizin gibi bir *stronzo* ile yitirecek hiç zamanım yok benim, duyuyor musunuz?"

Her zaman çok inceydi bu Trodela.

"Ben de zaten tamamen Papa'nın durumuyla ilgili olarak arıyorum müfettiş," diye devam etti Tomás bulabildiği bütün sabrı kullanarak.

"IŞİD'in yalnızca bir yem olduğunu keşfettim. Papa'nın kaçırılmasının asıl sorumlusu mafya, anlıyor musunuz? Mafya!"

"Mafya mı? *Per carita,*[69] profesör, biraz huzur verin bana!"

"Dinlesenize müfettiş..."

"*Che palle!*"[70] diye kestirip attı İtalyan. "Tam bir baş belasısınız siz! Sizin safsatalarınızı dinleyerek zamanımı tüketmektense yapacak çok daha önemli işlerim var benim, anlaşıldı mı?"

"Ben yalnızca size yardım etmeye çalışıyorum!"

"Sizin yardımınız hakkında ne düşünüyorum ben, biliyor musunuz? *Mi fa cagare!*"[71]

Beklendiği üzere polis müfettişiyle görüşme gergin geçmişti. Üzerine yağan bütün bu hakaretler karşısında Tomás'ın içinden gelen tek şey adamın küfürlerine karşı ağzının payını verip telefonu yüzüne kapatmaktı. Ancak Papa'nın yaşamı tehlikedeydi ve Portekizli her ne pahasına olursa olsun İtalyan müfettişin dikkatini çekebilmek zorundaydı.

"Bu meselenin arkasında İslam Devleti'ne bağlı olan bir grup yok müfettiş," diye üsteledi hattın öbür ucundaki adamın kuşkuculuğunu ve düşmanlığını yok saymak için kendini zorlayarak. "Tehlikede olan daha başka çıkarlar var, özellikle de siyasetçilerle ilgili. Papa, bizi inandırmaya çalıştıkları gibi Katolik Kilisesi'nin lideri olduğu için kaçırılmadı. Vatikan Bankası'nı düzene koymaya ve onlarca yıldır Kutsal Makam içinde işlenen bir dizi inanılmaz yasa dışı etkinlik ve kötüye kullanmalara son vermeye karar vermekle bir yığın nüfuzlu insanı karşısına almış oldu. Tıpkı seleflerinden I. Ioannes Paulus gibi ona da bunun bedelini canıyla ödetecekler. Mafya hem kendisinin hem de kendisiyle bağlantıları olan siyasetçilerin mali çıkarlarını korumayı istiyor. Sizlerin İtalya'da adına bütün yolsuzlukların anası dediğiniz Enimont Davası parasının Vatikan Bankası tarafından ak-

69 (İt.) Merhamet edin (ç. n.)

70 (İt.) Hadi oradan! (ç. n.)

71 (İt.) Hiç sikimde değil! (ç. n.)

lanmış olduğunu kanıtlayan bir dosya buldum. İşte Papa'nın kurum içinde reform yaparak Kutsal Makam'ın bütün hesaplarını gün ışığına çıkarmayı istemiş olması bütün bu çıkarları tehlikeye düşürdü. Bu yüzden de mafya onu ortadan kaldırmayı istiyor. IŞİD'e bağlı olan teröristler yalnızca mafya tarafından kullanılan birer maşa olmaktan ibaretler. Aşırı İslamcılara hem gerekli bilgileri hem de bu operasyonu yürütmenin yollarını sağlayan da yine onlar. Perdenin arkasında ipleri mafya elinde tutuyor."

"Nereden çıktı bütün bu saçmalıklar?"

"Saçmalık değil bunlar müfettiş. Eski başbakan Giulio Andreotti, var olmayan bir vakıf adına Vatikan Bankası'nda gizlice açılmış bir hesabın hak sahibiymiş ve bu hesap aracılığıyla Enimont'tan ve Michele Sindona'nın holdinginden rüşvet toplamış."

"Andreotti mi?"

"Evet. Onun Vatikan Bankası'nda, Enimont ve Sindona'dan para akışı sağlanan gizli bir hesabı varmış."

"Kanıt profesör! Ben kanıt isterim!"

"Kanıtım var, az buz da değil. Andreotti'nin gizli hak sahibi olduğu hesap üzerinden Hıristiyan Demokrasi Partisi'nin mali işler sorumlusu Severino Citaristi'ye altmış milyonluk bir çek kesildiğini ve Catherine Rauch'un verdiği bilgiye göre liberal siyasetçi Edgardo Sogno'nun avukatı olan Odoardo Ascari'ye de bir çek verildiğini keşfettim. Dahası, yine bu hesaba Sindona'nın Fasco şirketinden iki yüz milyonluk havale yapılmış. Ayrıca Vatikan Bankası'nda aynı iş için kullanılmış başka hesaplar da olmalı. Örneğin, P4 locasının şefi ve Andreotti'nin vaftiz oğlu olan, onun başkanlığındaki hükümetlerden birinde de görev almış ve Enimont skandalı çerçevesi içinde tutuklanmış olan Luigi Bisignani de başka bir vakıf adına açılmış bir hesabın hak sahibiymiş. Size anlatmaya çalıştığım şey şu ki, Vatikan Bankası siyasetçiler sınıfı tarafından, kendilerine paravan görevi görecek uydurma vakıf ve hayır kurumlarının adlarına açılmış hesaplar aracılığıyla Enimont Davası'nın paralarını aklamakta kullanılmış. Papa bütün bunlara bir son vermek istediği için kaçırıldı, anlıyor musunuz?"

"Kutsal Papa Cenapları IŞİD'e bağlı bir grup tarafından kaçırıldı," diye üsteledi Trodela. "Teröristlerin internetten yayınladıkları videoyu görmediniz mi siz?"

"IŞİD'in bu işe karıştırılması yalnızca bir yemden ibaret müfettiş."

"Yani şimdi siz bana IŞİD'in aslında bu işe hiç karışmadığını mı söylüyorsunuz?"

"Benim söylediğim bu değil, tabii ki karıştılar. Muhtemelen mafya Papa'yı bizzat kaçırmayı istemedi. Zaten mafya yöneticilerinin çoğu da Katoliktir ve herhalde ellerini kilisenin liderinin kanına bulamaya yanaşmamışlardır. Bu yüzden de mafya yöneticileri radikal İslamcılarla bir anlaşma yaparak her iki tarafın da çıkarlarına yarayacak bir operasyona giriştiler. İslam Devleti'ne bağlı grup bu sayede Batı dünyasını İslam'a karşı savaşın eşiğine getirmeyi başarmış oldu, mafya ve onlarla bağlantılı olan politikacılar ise kendilerini rahatsız eden bir papayı ortadan kaldırmış olacaklar. Onun ölümü farklı nedenlerle her iki tarafın da işine gelecek."

"Mafya Kutsal Papa Cenaplarını kaçırmak ve öldürmek için politikacılarla ve İslam Devleti'ne bağlı olan bu grupla iş birliği yapmış, öyle mi? Andreotti'nin IOR'de gizli bir hesabı varmış? Kusura bakmayın ama bütün bunlar bana biraz zorlamaymış gibi görünüyor."

"Ama müfettiş, bize bunların ipucunu bizzat Papa verdi," diye vurguladı Tomás. "Onun videoda Monsenyör Dardozzi'den söz ettiğini hatırlıyor musunuz? İşte ben de bundan yola çıkarak araştırdım ve Vatikan Bankası'nın eski sorumlularından biri olan Monsenyör Dardozzi'nin, Kutsal Makam'ın Ambrosiano Bankası skandalından ve Başpiskopos Marcinkus'un ayrılmasından sonra bile siyasetçilerin ve muhtemelen mafyanın da kirli paralarını aklamaya devam etmiş olduğunu kanıtlayan patlayıcı etki yapabilecek güçte bir dosya bırakmış olduğunu keşfettim. Bütün bu bilgiler Papa XVI. Benedictus'a iletilmiş ancak belki korkusundan ya da belki daha da önemlisi bu son derecede ciddi duruma bir son verecek enerji ve cesarete sahip olmadığının farkında olduğu için istifa etmeyi tercih etmiş. Bugünkü

Papa ise bütün bu dolaplara bir son vermekte karar kılmış ve... İşte bakın sonu ne oldu? Onu kaçırdılar ve öldürecekler."

Trodela hattın öbür ucunda derin derin soluyordu.

"Varsayalım ki bütün bunlar doğru. Yalnızca varsayalım diyorum, dikkat edin. Yoksa aslında söylediklerinizin tek kelimesine bile inanmış değilim. Bu soruşturmanın başından beri saçma sapan şeyler anlatıp benim işime engel olmaktan başka bir işe yaramadınız. Ancak söylediklerinizin doğru olduğunu hayal edelim. Benden ne yapmamı istiyorsunuz? Sicilya'ya gidip de mafyanın adamlarını mı tutuklayayım? Yoksa politikacılara gidip Enimont'tan gelen rüşvet paralarını aklamak için IOR'den yararlandıklarının doğru olup olmadığını mı sorayım? Yapmamı istediğiniz şey bu mu yani?"

"Ama soruşturma yapmak için olanaklarınız var sizin. Eğer Papa'nın kaçırılmasını bu insanların örgütlemiş oldukları fikrinden yola çıkacak olursak, siz bu adamlara baskı uygularsanız sonunda onun nerede tutulduğunu da söyleyebilirler."

"Saatin kaç olduğunu biliyor musunuz siz acaba?"

Tomás saatine baktı.

"On ikiye yirmi var."

"Çok doğru! On ikiye yirmi var profesör! Yirmi dakika sonra Kutsal Papa Cenapları infaz edilecek! Şimdi siz benden gerçekten de Palermo'ya gidecek bir uçağa binip de Sicilya mafyasına Papa'nın nerede tutulduğunu sormamı mı istiyorsunuz? Benimle dalga mı geçiyorsunuz siz?"

Gerçekten de kilisenin liderinin infazına yirmi dakika kala herhangi bir şey yapabilmeye olanak yok, diye geçirdi içinden tarihçi. Dardozzi dosyasında bulunan bilgiler cinayetten sonra çok işe yarayabileceklerdi mutlaka ama Papa'nın suikastını önlemeye yetmeyeceklerdi. Süre dolmak üzereydi artık.

"Yani saate bakınca aslında biraz geç kalınmış olduğunu..."

"Hem sonra, sizce de Kutsal Papa Cenapları bize Monsenyör Dardozzi ve daha kim bilir neler hakkında esrarengiz mesajlar yollayacağına nerede bulunduğuna dair bir ipucu vermeyi tercih etmez miydi?"

Tomás duraksadı.

"Doğru da..."

Hattın öbür ucunda bulunan adam yine dilini şaklatarak onun sözünü kesti.

"Açıkçası profesör, size ne diyeceğim biliyor musunuz?"

"Ne?"

"*Vaffanculo!*"[72]

Bu son sopanın ardından Tomás bir klik sesi duydu, sonra sessizlik oldu.

Komiser Trodela telefonu yüzüne kapatmıştı.

72 (İt.) Siktir git! (ç. n.)

LXXXVIII

San Pietro Meydanı'nı ve civarındaki bütün sokakları doldurmuş olan kalabalık ağır ve düşünceli bir sessizlik içinde, hoparlörlerden yayınlanan ayini dinliyordu. On binlerce mum yakılmıştı. Çoğu insan gözlerini yummuş, kiminin yanaklarından aşağı yaşlar süzülüyorken bir yandan da bir çocuk korosunun meleksi sesleri bütün meydanı duygusallığa boğarak çınlamaktaydı.

Son derecede ciddi bir andı bu.

Tomás Bakanlıklar Sarayı'ndan çıkınca nereye gideceğini de ne yapacağını da hiç bilemeden kalabalığın içine gömüldü. Her şeyi denemiş ama başaramamıştı. Gerçeği ya da en azından gerçeğin büyük bir kısmını ortaya çıkarmıştı ancak kimse onu dinlemeye yanaşmamıştı. *Gerçi dinleselerdi bile bu yine hiçbir şeye yarayamayacaktı*, diye geçirdi içinden. Papa'yı kaçıranların koymuş oldukları süre dolmak üzereydi ve kilisenin liderinin nerede tutulmakta olduğunu ortaya çıkarabilmek için hiç zaman kalmamıştı artık.

İçindeki kaygıyı ele veren bir refleksle, tıpkı binlerce insanın her an yaptıkları gibi saatine baktı. On ikiye çeyrek vardı.

On beş dakika kalmıştı.

On beş dakika sonra Papa katledilecekti. Kendini endişeden midesi düğümlenecek kadar güçsüz hissediyordu. Artık ne onun ne polisin ne de ruhani önderle dayanışmalarını göstermek için Roma'da ve dünyanın dört bir yanında sokaklara dökülmüş bu milyonlarca insan

arasından birinin onun infazını önleyebilmek için yapabilecekleri bir şey yoktu. Tarih yazılmıştı bile.

Çocuk korosu susunca hoparlörlerden Kardinal Barboni'nin "Göklerdeki Babamız" duasını İtalyanca okumaya başlayan sesi duyuldu ve onun hemen ardından meydanda ve çevresinde bulunan bir milyon başka ses aynı anda duayı yineliyordu.

"*Padre nostro, che sei nei cieli,*" diye mırıldandı kalabalık. "*Sia santificato il tuo nome...*"[73]

Yere diz çökmüş erkek ve kadınlar, ellerini dua etmek üzere birleştirmişler, yüzlerinde yoğun bir yalvarma ifadesiyle başlarını önlerine eğmişlerdi. Kiminin boynunda haçlar, kiminin parmaklarında tespihler vardı. Yanı başlarındaysa su şişeleri, içlerinde erzak bulunan torbalar ve krizle ilgili son gelişmeleri bildiren özel baskı gazeteler bulunuyordu.

"*...nga il tuo regno...*"[74]

La Repubblica gazetesinin özel bir baskısının manşetindeki Papa'nın tutsak gösterildiği videodan alınmış bir fotoğraf Tomás'ın dikkatini çekti. Fotoğrafın altındaysa kilisenin liderinin şimdiden ünlü olmuş ve Tomás'a Dardozzi dosyasına giden yolu açmış olan cümlesi yazılıydı.

"*... sia fatta la tua volont...*"[75]

Portekizli yere eğilip gazeteyi eline aldı. Gözleri sanki mıknatısla çekilmişçesine Papa'nın cümlelerine doğru yöneldi.

"Petrus ilk papa idi, ben de sonuncusu olmayayım. Monsenyör Dardozzi ve hepiniz hem benim hem de bütün insanlık için dua ediniz. İsa'nın sevgisi daima bizim kupamızdır."

Dardozzi'nin adını anmış olması Tomás'ın, IOR'nin Başpiskopos Marcinkus ayrıldıktan sonra bile kara para aklamaya devam etmiş ve böylece dolaylı yoldan Enimont skandalına karışmış olduğunu keşfetmesini sağlamıştı.

---

73 (İt.) Göklerdeki Babamız, adın kutsal kılınsın. (ç. n.)

74 (İt.) Egemenliğin gelsin. (ç. n.)

75 (İt.) Senin istediğin olsun. (ç. n.)

"...ome in cielo, così in terr..."[76]

Yine de Müfettiş Trodela haklıydı, diye düşündü Tomás. Monsenyör Dardozzi'ye atıfta bulunmak gibi karmaşık ipuçları vermek yerine Papa niye bu benzersiz fırsattan mesajının içine yetkililerin nerede olduğunu belirleyebilmelerini sağlayacak, incelikli ipuçları yerleştirmek için yararlanmayı düşünmemişti sanki? Bu çok daha yararlı ve daha zekice olmaz mıydı? Ya da en azından daha mantıklı olurdu çünkü Portekizlinin aynı gün öğleden sonra ilk karşılaştıklarında öğrenmiş olduğu gibi kilisenin liderinin şifreli mesajlara karşı özel bir ilgisi de vardı. Ruhani önderin özel kütüphanede kendisini nasıl karşılamış olduğunu unutmuş değildi, üstelik de...

Birden durdu.

Yüreği yerinden fırlayıp gidecekmiş gibi atarken Tomás, Papa'nın esaret altındayken yapmış olduğu açıklamanın ilk cümlesini yeniden okudu. *"Petrus, ilk papa idi, ben de sonuncusu olmayayım."*

"...ci oggi il nostro pane quotid..."[77]

Bu cümlenin çifte anlam taşıdığını fark ettiğinde içini kaplayan heyecan onu ele geçirmişti artık. Bu cümlenin içinde başka bir mesaj gizliydi. Tomás da bunu bizzat Papa'nın ona o öğleden sonra söylediği bir şey yüzünden biliyordu. Kilise'nin lideri o gün ona hangi adla seslenmişti? Samot. Kendi adının şifreli hali ve anahtarı da Matta İncili'nden ünlü bir ayetti: "Sonuncular birinci olacaktır, birinciler de sonuncu." Peki, ruhani önder bu sefer ne demişti? "Petrus ilk papa idi, ben de sonuncusu olmayayım." Benzerliği fark etmemek mümkün değildi. Bunun ancak tek bir anlamı olabilirdi.

Bu cümle şifrenin anahtarıydı.

Ama hangi mesajı gizliyordu? Eğer birinci cümle anahtarı veriyorsa ve ikinci cümle de yetkilileri Dardozzi'nin dosyasına yönlendirmeyi amaçlıyorsa, o halde yanıt da üçüncü cümlede bulunmalıydı elbette.

76 (İt.) Gökte olduğu gibi yeryüzünde de... (ç. n.)

77 (İt.) Bize günlük ekmeğimizi ver. (ç. n.)

"...rimetti a noi i nostri deb..."[78]

Gazeteye geri dönerek açıklamanın üçüncü cümlesini yeniden okudu. *"İsa'nın sevgisi daima bizim kupamızdır."* Papa bununla ne demek istemiş olabilirdi? Daha da önemlisi, şifrenin anahtarı bu cümleye nasıl uygulanmalıydı? İsa'nın sevgisiyle bir ilgisi var mıydı? Hangi anlamda olabilirdi?

Tomás başını iki yana salladı.

Herhalde yanlış yola sapmış olacaktı. Kendisine asıl önemli unsur olarak görünen yere geri döndü. Eğer kilisenin lideri, "Petrus ilk papa idi, ben de sonuncusu olmayayım," dediyse ve eğer bu cümle Aziz Matta'nın "Sonuncular birinci olacaktır, birinciler de sonuncu," cümlesine gönderme yapıyorsa o halde Samot'un şifresini çözerken yaptığı gibi hareket etmesi gerekirdi. Sonuncu harf ilk harf olacaktı, ilk harf de sonuncu. Samot'un aslında Tomás anlamına geldiğini böyle anlamamış mıydı?

"...ome noi li rimettiamo ai nostri deb..."[79]

İyi ama üçüncü cümlenin hangi sözcüğünde harfleri ters çevirmesi gerekiyordu? Sevgi mi? Gazetede sözcük İtalyanca karşılığıyla ve resmî yazılışıyla *"amore"* olarak yazılmıştı. Eğer Portekizce olsaydı sözcük *"amor"* olarak yazılırdı ki, İtalyancada gayriresmî konuşma dilinde bu şekilde kullanıldığı da yaygındı ve o zaman da tersine çevrildiğinde bulunan sözcük...

"Roma."

Tarihçi yerinden sıçradı. Amor, Roma oluyordu. Papa, Roma'da olduğunu mu haber vermeye çalışıyordu? Yoksa... Belki de değildi. Düşündü. Ruhani önder açıklamayı İtalyanca yapmıştı ve *La Repubblica* gazetesinde de sözcük sonunda bir e harfiyle *"amore"* şeklinde yazılmıştı. Bu sözcüğü tersine çevirdiğimizde elde ettiğimiz Eroma oluyordu ki bu farklıydı. Yoksa... Belki de değildi. Kilisenin lideri gerçekten de *"Eroma"* demek istemişti ve sözcük ikiye ayrıldığında İtalyanca bir

78 (İt.) Bize karşı suç işleyenleri bağışladığımız gibi... (ç. n.)

79 (İt.) Sen de bizim suçlarımızı bağışla. (ç. n.)

cümle oluyordu: "*È Roma*" yani "Burası Roma." Üstelik dünyanın en ünlü şifre çözücüsünün şu anda Vatikan'da bulunduğunu ve Portekizli olduğunu bildiğinden Papa belki de sözcüğün Portekizcesi ve aynı zamanda İtalyancadaki gayriresmî biçimi olan "*amor*"u da kullanmış olabilirdi.

Bu çok önemli bir göstergeydi elbette ama nihai de sayılmazdı. Roma'nın genişliği düşünülecek olursa bu kadarcık bilgi yetersiz kalıyordu. Eğer zamanında bulunmayı istiyorsa Papa'nın daha fazla ayrıntı vermesi gerekirdi. Mesajında başka ayrıntılar da gizli olabilir miydi?

Tomás açıklamanın üçüncü cümlesine geri döndü ve öteki sözcüklerin harflerini de tersine çevirmeyi denedi. "İsa'nın sevgisi" ifadesinde sevgiyi tersine çevirmişti. "İsa'nın" sözcüğünü çevirdiğinde "Nınisa" oluyordu ki hiçbir anlam ifade etmiyordu elbette. Aynı şekilde kupa sözcüğünü de ne İtalyanca ne de başka herhangi bir dildeki karşılığıyla ters çevirmek bir sonuç vermiyordu.

"...non ci indurre in tentazion..."[80]

Portekizli gözlerini yumup dikkatini yoğunlaştırdı. Gözünden kaçan bir şeyler vardı. Elini çabuk tutmalıydı çünkü saat durmuyordu ve süre dolmak üzereydi. Soğukkanlılığını koruması ve zihin berraklığıyla akıl yürütmesi hiç de kolay olmuyordu.

Gözlerini açıp yeni bir yaklaşım denemeye karar vererek Papa'nın mesajına geri döndü. Bu sefer kendini yalnızca üçüncü cümleyle sınırlamadı. Üçünü de bir çırpıda okudu ve bu da aklına bir fikir getirdi.

Ya bu mesaj demecin tamamında gizliyse?

Bu yeni olasılığın verdiği heyecanla Tomás, üç cümleyi bir kere daha okudu. Şifreleri nasıl çözülmeliydi? Anahtarı, daha önceden de düşündüğü gibi Aziz Matta'nın, "Sonuncular birinci olacaklardır, birinciler de sonuncu," ayetinden başka bir şey olamazdı. Tek bir farkla ki, ayeti daha önce Tomás'ın adında yapmış olduğu gibi harflere değil, bu sefer sözcüklere uygulamıştı.

---

80 (İt.) Ayartılmamıza izin verme. (ç. n.)

İşte bu! Papa'nın aktarmış olduğu şifreli mesajın çözümü ilk ve son sözcüklerde bulunuyordu! Ama bu sözcükler hangileriydi?

"...ma liberaci dal m..."[81]

Gözlerini bir kere daha gazetenin üzerine sabitledi.

"Petrus ilk papa idi, ben de sonuncusu olmayayım. Monsenyör Dardozzi ve hepiniz hem benim hem de bütün insanlık için dua ediniz. İsa'nın sevgisi daima bizim kupamızdır."

Açıklamanın ilk sözcüğü *Petrus* ve sonuncusu da *kupa*'ydı. Yani *Petrus* ve *kupa*. Gaius'un Kupası, Petrus'un mezarıydı.

Petrus'un mezarı.

Papa oradaydı işte!

"Amen."

81 (İt.) Kötü olandan bizi kurtar. (ç. n.)

LXXXIX

Papa, Vatikan'dan dışarıya hiç çıkarılmadan tutsak edilmişti!

Bu sonuç şaşırtıcı olmakla birlikte tamamen mantıklıydı. Ruhani önderi Leonine Duvarları'nın içinde tutmak, onu bulabilmek için her yeri arayan, Roma'nın ve banliyölerinin altını üstüne getiren ama Hıristiyanlığın kalbi, ilk papanın çarmıha gerildiği yer olan ve birazdan da son papanın gırtlağının kesileceği yer olacak San Pietro Bazilikası'nı tamamen göz ardı eden yetkilileri atlatmanın en iyi yoluydu.

Bu aynı zamanda, öğleden sonra Tomás'ın uğramış olduğu, teröristlerin onu sorgulamak için kaçırdıkları saldırıyı da açıklıyordu. Kendisini kaçıran adamların onu bazilikadayken yakalamış olmalarına hayret etmişti: Bu teröristlerin hâlâ bazilikada ne işleri vardı? Suç mahalline neden geri dönmüşlerdi? O sırada bu çok da önemli görünmemişti ama şimdi yanıt apaçık ortaya çıkıveriyordu. Çünkü onlar dışarıya hiç çıkmamışlardı.

Teröristler Papa'yı alıp katakomplara götürmüşlerdi ve Gaius Kupa'sının durduğu yerde, Petrus'un gömülmüş olduğu söylenen ve daha saatler öncesinde Tomás'ın, İsa'nın en başta gelen havarisine ait olabilecek kemikleri keşfetmiş olduğu yerde tutmaktaydılar.

Ama dahası da vardı. "Petrus ilk papa idi, ben de sonuncusu olmayayım," demişti ruhani önder. Bu cümle ek bir bilgi daha içeriyordu. Papaların sonuncusu olmamayı dilerken sanki kendisini kaçırmış olan adamların niyetlerinin onu Katolik Kilisesi'nin kurucusuyla aynı yerde infaz etmek olduğunu belirtiyor gibiydi. Ruhani önderin kısacık bir açıklamanın içine kendisini kaçıranların farkına bile varmayacakları

şekilde bu kadar çok bilgiyi sığdırabilmiş olmasındaki zekâ karşısında Tomás hayranlıkla dolmuştu, ancak...

Onu kurtarmaya yetecek kadar zaman kalmış mıydı?

Tarihçi heyecanla saatine baktı. On ikiye on vardı.

On dakika kalmıştı.

Papa'yı kurtarabilmek için önünde yalnızca on dakikası vardı. Endişe içinde, elleri titreyerek cep telefonunu çıkardı ve bir kere daha Müfettiş Trodela'nın numarasını aradı. Arama tuşuna bastı ve telefon iki kere çaldı.

"Alo?"

Bu ses artık ona iyice tanıdık geliyordu.

"Müfettiş Trodela? Ben Tomás Noronha. Az önce keşfettim ki..."

"Yine mi siz?" diye sözünü kesti müfettiş bezginlik dolu bir sesle. "*Che fastidia*![82] Ben ömrümde böyle sinir bozucu bir adam görmedim! *Mama mia*!"[83]

"Müfettiş, beni dinleyin..."

"*Vaffanculo*, profesör! *Vaffanculo*!"

"Dinleyin müfettiş, Papa'nın nerede bulunduğunu keşfettim! Duydunuz mu? Bazilikanın katakomplarında, papalık sunağının hemen altında, Hıristiyan yer altı mezarlığında adına Gaius Kupası ya da Petrus'un mezarı dediğimiz yerde bulunuyor. Hemen oraya gidip onu kurtarmalısınız!" Yanıt bekleyerek bir an sustu. "Beni duydunuz mu müfettiş? Alo? Alo?"

Hattan hiç ses gelmedi, adli polis sorumlusu bir kere daha telefonu Tomás'ın suratına kapatmıştı. Onun kendisine söylemek istediklerini bile dinlememişti. Daha arayanın kim olduğunu anlar anlamaz her zamanki hakaretlerini savurmaya başlamış ve sonra da telefonu kapatmıştı.

82 (İt.) Ne baş belası! (ç. n.)

83 (İt.) Aman Tanrım! (ç. n.)

Portekizli, telefonunun rehberini çılgınca araştırmaya girişti. Catherine Rauch. Arama tuşuna bastı. İki kere çaldıktan sonra yine daha önceki o mesajı duydu. "Aradığınız numaraya şu an ulaşılamıyor. Lütfen..."

"Ah, olamaz!"

Fransız kadın yine onun aramasını reddetmişti.

Telesekreterin bip sesini duyduğunda Tomás duraksadı. Onunla kesinlikle şu an konuşması gerekiyorken mesaj bırakmak ne işe yarayacaktı ki? Öte yandansa, yitireceği ne olabilirdi?

"Catherine, benim, Tomás," dedi hızlıca ve şaşkın bir sesle. "Papa, Petrus'un mezarında tutuluyor, katakompların bazilikanın yüksek sunağının altına denk gelen kısmında ve orada infaz edilecek. Müfettiş Trodela'yı aradım ama beni dinlemek bile istemedi. Telefonu suratıma kapattı. Mesajımı dinlediğinizde hemen polisi arayın lütfen."

Telefonu kapatıp saatine baktı.

Sekiz dakika kalmıştı.

XC

İki İsviçreli muhafız ile Kutsal Makam'ın memuru yeni gelene kuşkuyla baktılar. Tomás, San Pietro Meydanı'nı koşarak aşmış, yoluna çıkan herkesi yere devirerek ana merdivenlerin tam karşısında, bazilikanın girişini kapatan bariyere varıncaya dek hiç durmamıştı.

"Geldiğiniz yere geri dönün!" diye emretti İsviçreli muhafızlardan biri, onun buraya varabilmek için herkesi itiştirmiş olmasına kızdığını açıkça belli eden sert bir sesle. "Bazilikaya giremezsiniz!" İşaret parmağını uyarır gibi onun üzerine doğrulttu. "Bir daha da sakın inananları rahatsız etmeye kalkışmayın, anladınız mı? Başkalarının acısına saygınız olsun."

Kan ter içinde kalmış, soluk soluğa Tomás'ın kibarlık göstermeye ya da diplomatik tavırlar takınmaya hiç zamanı yoktu. Bu adamları kendisine yardımcı olmaları için ikna etmesi gerekiyordu, bu her ne kadar zor olsa bile.

"Beni dinleyin," dedi. "Hemen üstlerinize haber verin. Papa yüksek sunağın altında infaz edilecek ve çok geç olmadan oraya gidilmesi şart."

Geçiş noktasını kontrol eden üç adam, ima dolu gözlerle birbirlerine baktı. Anlaşıldığı kadarıyla karşılarındakinin bir kaçık olduğunu düşünüyorlardı.

"Devam edin!" diye üsteledi İsviçreli muhafız yine aynı sertlikle. "Geri çekilin!"

"Eğer amirlerinizi haberdar etmeyecekseniz o zaman hiç olmazsa benimle birlikte katakomplara gelin de..."

"Size ne diyorsam onu yapın, yoksa sizi tutuklamak zorunda kalacağız!"

"Size söylediklerimi duymadınız mı? Papa'yı..."

"Geriye!"

Tomás gerçeğe boyun eğdi. Üstelemenin bir yararı olmayacaktı, ancak zamanını ve güvenilirliğini yitirecekti, o kadar. Muhafızların yüzlerindeki bakışlardan onun bir zırdeli olduğunu düşündükleri açıkça anlaşılıyordu. Tomás'a hayatta inanmayacaklardı. Ne İsviçreli muhafızlara güvenebilecekti, ne jandarmalara, ne karabinyerlere, ne adli polise, kısaca hiç kimseye. Gerçekten güvenebileceği tek şey kendi becerikliliğiydi.

Bir şeyler uydurması gerekiyordu. Aniden taktik değiştirerek Kardinal Barboni'nin ona birkaç saat önce vermiş olduğu kâğıdı cebinden çıkardı.

"Burada ayine katılmam için bir davetiye var," dedi. "İzin verin de gireyim."

"Buradan geçemezsiniz!" diye karşılık verdi sabırsızlığı giderek artan İsviçreli muhafız. "Tören çoktan başladı. Şimdi sizden daha önce de istediğim gibi burayı terk edin lütfen!"

"Şu davetiyeyi okur musunuz lütfen?" diye üsteledi Tomás. "Bana bizzat Kardinal Barboni tarafından verildi bu."

Zoraki ve hâlâ fazlasıyla kuşkulu İsviçreli muhafız kâğıdı eline alıp okudu. Küçümseyici tavrı hemen değişti. Sahici olduğu anlaşılan belgenin içeriği onu şaşırtmıştı. Bir kuşkuya kapılarak davetiyeyi yanında duran adama da gösterdi.

"Bunu gerçekten de Kardinal Hazretleri mi imzalamış?"

Vatikan görevlisi yaklaşıp kâğıda baktı.

"Bu onun imzası gerçekten."

"Emin misin?"

"Geçen ay onun yazışmalarıyla ben ilgilendim, imzasını iyi tanırım. Onun imzası bu, bana güvenebilirsin."

İsviçreli muhafız hâlâ kuşkulu bir şekilde Tomás'a döndü.

"Bu davetiyeyi nereden buldunuz?"

"Onu bana bugün öğleden sonra Kardinal Barboni verdi. Benden bazilikadaki törene katılmamı istedi. Biraz geç kaldım gerçi ama davetini yerine getirmek için hâlâ zamanım var." Başıyla tapınağı işaret etti. "E? Girebilecek miyim, giremeyecek miyim?"

Bariyerin arkasında duran üç adam, şaşkınlık ve kararsızlığa düşmüş bir halde, sanki onu burada tutabilmek için bir neden ararmış gibi bir kere daha bakıştılar. Kimseden bir itiraz çıkmayınca Portekizliyi sorgulamış olan İsviçreli muhafız ona davetiyeyi geri verdi ve hâlâ zoraki bir tavırla onun geçmesine izin vermek için bir adım yana çekildi.

"Tamam... Sorun yok, geçebilirsiniz," dedi. "Ancak dikkatli olun, tören sürüyor ve hiçbir bahaneyle bölünmemesi gerekir. En küçük bir taşkınlıkta başınız çok ciddi derde girer, anladınız mı?"

"Merak etmeyin."

İsviçreli muhafız ona bazilikaya açılan beş tane kapıdan oluşan girişi işaret etti.

"Soldaki kapıdan girin lütfen."

"Ah, ölüm kapısından yani."

Nöbetçi kaşlarını çattı.

"Bunu biliyor musunuz?"

Tarihçi yanıt vermedi. Hızlı adımlarla uzaklaştı ve koşarak merdivenleri çıktı. Bazilika bu önemli olay nedeniyle bolca aydınlatılmıştı ve içeriden vaazın ortasında bulunan Kardinal Barboni'nin sesi geliyordu.

Tomás gergindi. Meydanı ve kontrol noktasını aşmaya çalışırken ne kadar zaman yitirmişti acaba? Kaygıyla saatine baktı: 23.56.

Dört dakika kalmıştı.

Bir an içinden İsviçreli muhafızların uyarısını dinlemeyip de bazilikaya ana giriş olan Filarete Kapısı'ndan girip Papa'nın, tapınağın katakomplarında olduğunu haykırmak geçtiyse de bundan vazgeçti. Bu yalnızca onun bir deli olduğunun sanılmasına ve kendini temize çıkarabilmek için çok zaman harcamasına yol açmakla kalmayıp kilise liderinin infazını da hızlandırma tehlikesini taşıyacaktı.

Girişe doğru yaklaşıp batıl inanç sahibi olmadığından ölüm kapısından içeri girdi. Daha adımını attığı anda, olağanüstü ayinin sürdüğü San Pietro Bazilikası'nda hüküm süren ağırbaşlı hava tarihin bütün ağırlığıyla Tomás'ın üzerine çöktü. Tapınağın içi kardinaller, piskoposlar, başka din adamları ve ayrıca özel konuklarla dolup taşıyordu. Öyle çok insan vardı ki her üç sahını da aşmaya olanak yoktu. Katakomplara nasıl varabilecekti?

Zaman duraksama zamanı değildi. Tomás yolun tıkalı olduğunu görünce hemen arkasını döndü ve dışarı çıkıp bazilikanın güneyinden dolaştı. İki bin yıl önce, Caligula'nın sirkinin bulunduğu yerdeki patikaya girdi ve üzerinde "*Ufficio Scavi*", yani kazı ofisi yazan kapıdan içeri girdi. Giriş halatlar ve bir levha tarafından kapatılmıştı. Geçmek yasaktı. Tomás bunu sabah fark etmemişti. Herhalde bunlar buraya o gün öğleden sonra, mühendislerin bazilikanın yapısal sağlamlığından endişeleri olduğu için konmuş olacaktı. Ne kadar zamanının kaldığını öğrenmek için saatine baktı.

İki dakika.

XCI

Yasağı hiçe sayarak bariyerin çevresinden dolaştı ve katakomplara inen merdivenden dizginsizce koşarak inmeye koyuldu. Zamanında yetişebileceğine inancı yoktu gerçi ama en son ana dek de pes etmeyecekti.

İki dakika.

Aslında iki dakikadan da birkaç saniye daha az kalmıştı.

Bugünkü bazilikanın hemen altında yer alan Konstantin yapılarından geçerek katakompların ve Caligula Sirki'nin bulunduğu Konstantin öncesi düzeye kadar indi. Daha o sabah burada Aziz Petrus'un kemiklerini aramıştı ama ona sanki bu yıllar önceymiş, üzerinden bir ömür geçmiş gibi geliyordu.

Saatine baktı.

Bir buçuk dakika...

Burası o kadar sıcaktı ki ciğerleri yanıyor, kendini sanki havasızlıktan boğulacakmış gibi hissediyordu, kaslarıysa bu çılgın gün boyunca harcamış olduğu bütün çabalardan dolayı ağrılar içindeydi. Yine de kaygısı enerjisini tazeliyordu ve birikmiş yorgunluğunu yok sayarak, eski Hıristiyan katakomplarının yıpranmış çeperlerine çarpa çarpa arka arkaya gelen *clivus*'ları aşarak, *opus reticulatum* kaplamalarının açıklıklarından geçerek, alçak geçitlerden geçebilmek için eğilerek, dar koridorlardan girerek, aralık duran kapılardan süzülerek, bir tümseğin yanından geçip bir diğerinin üstünden atlayarak, duvarların içlerine dâhice oyulmuş basamaklardan inip çıkarak, her fırsat bulduğunda

hızını artırıp zorunlu kaldığında yavaşlayarak çeşitli oda ve yuvalar arasında olanca süratiyle zikzaklar çizdi.

Soluğu kesilmişti, bütün bedeni acıyordu, görüşü bulanıklaşmış, bitmek bilmeyen bir hareketlilik girdabı içinde karmakarışık hale gelmişti. Her an yığılıp kalabileceğini hissediyordu. Bedeni ona durup dinlenmesi, her şeyi bırakması ve kendisine biraz huzur vermesi için yalvarıyordu. Ancak Tomás'a hükmeden daima kafası olurdu ve o da, amaca iyice yaklaşmış olduğunu sezerek inatla devam etmesi için onu zorlamaktaydı.

Bir kere daha saatine baktı.

Bir dakika...

Eski taş parçaları ve içine girilince çıkmaz olduğu anlaşılan geçitlerle dolu bu yer altı mezarında sanki pusularla donatılmış bir dolambacın içinde engelli bir koşu yarışı yapıyormuş gibiydi. Ancak son birkaç gündür buralarda sıkça gezinmiş olduğundan artık her bir köşesine ve her türlü tuzağına aşinaydı. Katakomplar fazla aydınlık değildi, yalnızca sarımsı birkaç lamba içeriye hayaletimsi bir atmosfer vermekteydi. Yanına bir el feneri alacak zamanı bulamamış olduğuna yanıyordu. Ona yardımcı olan şeyse, sanki bu eski yer altı mezarı kendi eviymiş ve bilmediği hiçbir noktası bulunmuyormuş gibi bir rahatlıkla yol alabiliyor oluşuydu.

Kim bilir kaçıncı defa saatine baktı.

Otuz saniye...

Başaramayacaktı. Sabahleyin, bu yıkıntıların arasında ilk papa olan Petrus'un kemiklerini aramış ve en sonunda da Vatikan'ın unutulmuş bir köşesinde bulabilmeyi başarmıştı. Ancak bu gece son papayı kurtarmayı başaramayacaktı. Hâlâ önünde birkaç metre vardı ve zaman neredeyse tükenmiş sayılırdı. Hem zaten sırf Petrus'un mezarına varabilmesi de Papa'yı kurtarması için yeterli olmayacaktı. Ne yazık ki bu iş bu kadar basit değildi.

Karşı karşıya kaldığı meydan okuma çok büyüktü ve her şey ona karşı işliyordu. Suriye, Irak, Libya ve daha kim bilir nerelerdeki

kamplarda eğitim görmüş komandolara karşı tek başına savaşması gerekecekti. Bu teröristlerin neler yapabildiklerini hepsi birbirinden korkunç sayısız videoda görmemiş miydi? Polisin yardımı olmaksızın bu kadar tehlikeli adamlara tek başına kafa tutmak fazlasıyla cüretkâr, hatta çılgınca bir fikirdi. Ama o bunları düşünmek istemiyordu. Zamanı geldiğinde tepki verirdi nasıl olsa, duruma uyum sağlayabilme yeteneğine güveniyordu.

Saatine bir daha göz attı.

On iki.

Son umudu da yok oluyordu artık ve bütün senaryoların en kötüsü korkutucu biçimde gerçek olmak üzereydi. Zamanında yetişmeyi başaramayacaktı ve Malaki'nin, Fátima'nın ve X. Pius'un Papa'nın öldürülmesine ilişkin kehanetleri gerçekleşecekti.

Ama o vazgeçmedi.

Tomás, soluk soluğa ve alnından ter damlayarak yer altı mezarının son koridorunun köşesini de döndü. Yorgunluktan neredeyse yığılıp kalmak üzereyken, en temel önlemleri bile hiçe sayarak bir duvarın içine oyulmuş dar açıklığın kendisini beklemekte olan bilinmeyenle arasındaki son engel olduğunu anladı ve kendini sözcüğün tam anlamıyla buradan içeri attı.

Boylu boyunca karşı tarafa uzandı ve yıkıntıların üzerinde yuvarlanırken dizleri ile dirseklerini parçaladı. Koşu bitmişti. Sersemlemiş bir halde düşüşün bedeninde yol açmış olduğu hasarı ölçebilmek için organlarını yokladı. Birçok sıyrığı olmalıydı ama anlayabildiği kadarıyla bir yeri kırılmamıştı.

Konuşmalar duydu.

Korkuyla başını kaldırdı ve tam iki bin yıl önce Aziz Petrus'un kalıntılarının, ilk kuşak Hıristiyanlar tarafından taşınmış olduğu yer olan P alanına gelmiş olduğunu fark etti. Burası tanıdığı bir yerdi gerçi ama gördüğü dekor ona hiç de tanıdık gelmiyordu. P alanının belli

bir bölgesi, tam da Gaius'un Kupası'nın yıkıntılarının bulunduğu yer güçlü projektörlerle aydınlatılmıştı.

Dikkatle bakınca sonunda onu görebildi.

Papa'yı.

XCII

Petrus'un mezarının yıkıntıları arasında gördüğü manzara Tomás'a daha önceden televizyonda görmüş olduğu bazı uğursuz görüntüleri hatırlatmıştı. Tarihçi, hâlâ düşmüş olduğu yerde uzanmış halde, yüzü bir kumaş paçasıyla kabaca örtülmüş siyahlar içinde bir adamın elinde bir bıçak tuttuğunu gördü. Yüzünü gizlemiş olmasına karşın onu tanımıştı: Kendisine öğleden sonra saldırmış olan ve takma ad olarak Ebu Bekir'i kullanan kişiydi bu.

Cihatçı, önünde diz çökmüş, elleri arkasından bağlı, onun insafına kalmış bir haldeki tutsağını başından tutuyordu. IŞİD'in siyah bayrakları, kilisenin kurucusunun mezarının yıkıntılarının ardındaki kırmızı duvarı kısmen kaplıyordu. Alışıldık videolardakinden farklı olarak kurbana turuncu bir tulum giydirilmiş değildi ve geleneksel beyaz cübbesi onun hemen tanınabilmesini sağlıyordu.

Papa.

İki güçlü projektör ortalığı aydınlatıyordu. İki ışık kaynağının ortasındaysa yine siyahlar giymiş, yüzü aynı şekilde saklı bir adam, bir bilgisayara bağlanmış olan ve bir tripodun üzerine yerleştirilmiş bir kameranın yanı başında duruyordu. İbn Teymiyye'ydi bu da. Tomás'ın birkaç saat önce kendisini yaralamış olmasının yadigârı olarak burnunda bir sargı, gözündeyse bir morluk taşımaktaydı. Görüldüğü kadarıyla görüntüleri canlı olarak internet üzerinden yayınlamaya hazırlanıyordu, Ebu Bekir ise tam gece yarısında yapacaklarını duyurdukları gibi infazı gerçekleştirmek üzereydi.

"*Ma hdha*?" diye sordu kameranın başındaki cihatçı, Arapça. "Bu da nesi?"

Tomás'ın apansız gelişi çok da sessizce olmamıştı. Ancak projektörler olayın yaşanmakta olduğu Petrus'un mezarına doğru yöneltilmiş olduğundan ışık kontrastı katakompların yeterince aydınlık olmayan kısımlarının ve özellikle de Portekizlinin bulunduğu noktanın iyice görülebilmesine engel oluyordu. Bu onu bir anlığına da olsa korumuştu.

"*Hal hnak shay*!" diye seslendi bir elinde bıçağı, diğerindeyse kilisenin liderini tutmakta olan Ebu Bekir. "Şurada bir şey var!"

İki cihatçı, projektörlerin ışığından korunabilmek için ellerini siper edip bakarak gürültünün kaynağını belirlemeye çalıştı.

"*Who's there*?" diye sordu kamerayı tutan adam İngilizce. "Kim var orada?"

Tomás onu henüz görmemiş olduklarını anladı. Karanlıktan yararlanarak sağa doğru yuvarlandı ve yıkıntıların ardına gizlendi.

"Videoyu durdur," diye emretti Arapça, Papa'nın kafasını kesmeye hazırlanan. "Projektörleri şu tarafa çevir."

İbn Teymiyye söyleneni yaptı ve projektörlerden birini gürültünün gelmiş olduğu tarafa doğru yönlendirdi. Sırtını bir mezarın kalıntılarına dayamış olan tarihçi gizlenmiş olduğu yerin üstüne ışığın düştüğünü gördü ve sanki kendi de yıkıntılardan birine dönüşmüş gibi hiç kımıldamadı.

"*Kan yumkin na yakun far*," dedi projektörü oynatmış olan herhangi bir tuhaflık göremeyince. "Fareydi herhalde."

"Fare o kadar gürültü çıkaramaz, seni sersem!" diye yanıtladı Ebu Bekir. "Kalaşnikofu al da bir bak bakalım, kimmiş?"

Öteki adam söyleneni yaptı. Bilgisayarla şimdi şüpheli alana doğru çevrilmiş olan projektörün yanında duran silahı almaya gitti ve eli tetikte, silahının namlusu ileri doğrultulmuş olarak bir hedef görmesi durumunda ateş açmaya hazır bir halde karanlığa doğru ilerledi.

Hâlâ gizlendiği yerde duran Tomás, adamın yaklaştığını sezdi. Cihatçının yıkıntıları yavaş yavaş ve sistemli olarak yokladığını, köşe

bucağa dikkatlice baktığını anladı. Eğer böyle giderse Portekizli çok geçmeden yakayı ele verecekti.

Bakışlarıyla çevresindeki alanı taradı ama projektörün aydınlattığı bölgenin ötesinde yıkıntılar ile gölgelerden başka bir şey seçemiyordu.

Tarihçi arkeolojik çevreyi iyi tanıyordu ve bu sınırlı bölge içinde mezar ve duvar kalıntılarından başka hiçbir şey olmadığını biliyordu. Petrus'un mezarının arkasında bulunan kırmızı duvarı aşmayı başarabilirse iş değişecekti. Orada gizlenmeye daha elverişli yerler bulabilecekti çünkü o kısım mezar odaları ve mozolelerle doluydu ve bunlar kendisi için kusursuz saklanma yerleri olabilirdi. Buna karşılık, şu an bulunduğu yerde fazla seçeneği yoktu.

Elinde kalaşnikofuyla yaklaşan cihatçıyı duydu.

"*Lays lashy huna,*" diye bildirdi İbn Teymiyye. "Burada bir şey yok."

"*Mutalabat bitahsin,*" diye yanıt verdi Ebu Bekir. "Daha iyi ara. O gürültüye neden olan bir şey var mutlaka. Ne olduğunu görmeye çalış."

Tomás konuşmayı kaygıyla takip ediyordu. Silahlı adamın aramayı bırakmaya istekli olduğunu sezmiş ve bu işin içinden sıyrılabileceğine dair umutlanmıştı, ancak öteki cihatçının bu ısrarı hiç de iyiye işaret değildi.

Nefesini tuttu ve iyice büzüştü. Adamın ayak seslerini arkasında duyuyordu. Hâlâ fark edilmemiş olmasını inanılmaz bulmaktaydı. Kendisini kurtaran şey onu sarıp sarmalayan karanlıktı.

Ancak sonunda olan oldu.

"*Hnak kafir huna!*" diye haykırdı birden İbn Teymiyye, kalaşnikofunu Tomás'a doğru kaldırıp ateş etmeye hazırlanarak. "Burada bir kâfir var! Geberteceğim onu!"

Sonu gelmişti.

XCIII

Tomás, sonunun yaklaştığını görüyordu. Cihatçının silahı üzerine çevriliydi ve söyledikleri de kuşkuya yer bırakmıyordu. Yanında polis olmadan, elinde kendini savunacak bir silahı bile olmaksızın buraya böylece körü körüne atlamak ne büyük bir aptallıktı. Yanında bir çakı bile yoktu. Buraya gelirken ne ummuştu sanki? Papa'yı kaçıran adamların çıkarım yapmaktaki olağanüstü başarısından dolayı kendisini kutlayacaklarını mı? Papa'yı ona altın bir tepsi üzerinde emanet edip öylece çıkıp gitmelerine göz yumacaklarını mı? Nasıl da saflık etmişti!

Aklı hangi cehennemdeydi acaba? Bu hatası canına mal olacaktı. İnsanın ölmek üzereyken bütün yaşamının bir film şeridi gibi gözünün önünden geçip gittiği söylenir ama Tomás'a böyle olmadı. Bu en son anda akademisyenin aklından geçen tek şey nasıl da sınırsız bir aptallık örneği göstermiş olduğuydu. Düşünmeden yaptığı hareketleriyle bu aslında bir kurtarma girişiminden çok bir çeşit intihar görevine benzemişti.

"*La tatlaquu alnnar*!" diye bağırdı uzaktan Ebu Bekir. "Ateş etme! Eğer ateş açacak olursan yukarıdaki kâfirler bizi duyarlar ve anında burada bitiverirler!"

Kalaşnikoflu adam kararsız kaldı.

"O zaman ne yapayım şimdi?"

"*Man hu*?" diye sordu öteki. "Kim bu? Polis mi?"

Portekizlinin yakınına gelmiş olan, herhalde bu yabancının kimliğini belirlemeye çalıştığı için duraksadı.

"Öğleden sonra yakalayıp da sonra elimizden kaçırdığımız kâfir bu! Beni haşat eden herif!"

"Ne?" diye karşılık verdi Ebu Bekir. "Buraya getir onu!"

Demek bu ikisi gürültü çıkarmaktan çekiniyor, diye düşündü Tomás. Şu an bazilikanın altında bulunuyorlardı ve tapınağın içi insanlarla, jandarma ve karabinyerlerle doluydu. Bu da son çare olmadıkça ateş edemeyecekleri anlamına geliyordu. Karşısına beklenmedik bir fırsat çıkmıştı. Cihatçı kendisini ele geçirmeden önce Tomás bir sıçrayışta ayağa kalktı ve karanlığa gömülmüş P alanına doğru koşmaya başladı.

"*Stop*!" diye emretti kalaşnikoflu adam İngilizce. "Dur, yoksa ateş ederim!"

Tarihçinin aralarında Arapça konuşulanları anlayabildiğini ve dolayısıyla adamın ateş açamayacağından haberi olduğunu tahmin etmiyorlardı. Tomás, tehditleri duymazdan gelerek gözden kayboldu.

"*Stop*!"

"*Attabieh!*" diye emretti Papa'yı tutan terörist. "Peşinden git!"

"*Walikun kayf la iidha ra'ayt*? Nasıl gideyim? Hiçbir şey göremiyorum ki!"

Sinirlenmiş olan Ebu Bekir, hâlâ elleri sırtında bağlı, Petrus'un mezarının karşısında yerde diz üstü oturmakta olan Papa'yı bıraktı ve projektörlerden ikincisini, kaçağın koşmuş olduğu yöne doğru çevirdi. Işık, Tomás'ın gözünü aldı.

"*Qubid ealayh!*" diye emretti yine, şef olduğu anlaşılanı. "Yakala şunu!"

İbn Teymiyye ileri atılmak için emri bile beklememişti. P alanının yıkıntıları arasında zikzaklar çizerek kaçağın peşinden koştu. Birinci yüzyıldan kalma bir cenaze anıtına sırtını yaslamış olan Tomás, artık kaçacak yeri olmadığını anladı. P alanı hemen arkasında sona eriyordu ve çıkış yolları yalnızca girerken kullanmış olduğu *clivus* ve kırmızı duvarın ötesinde bulunan yuvalardı. Ancak bu çıkışların her ikisini de İslamcılar tıkamış durumdaydılar.

Silahını üzerine doğrultarak yaklaşan adama baktı ve olası seçeneklerini düşündü. Ya teslim olacak ya da direnecekti. Teslim olmak kesin ölüm anlamına geliyordu. Bu durumda da geriye tek bir seçenek kalıyordu.

Cihatçı, Tomás'a yaklaşınca yavaşlayarak kalaşnikofunu caydırıcı etkisinden emin bir tavırla ona doğru uzattı. Portekizlinin korkmuş görünmeye niyeti yoktu.

"*Give yourself up!*" diye emretti İbn Teymiyye. "Teslim ol!"

Yanıt hemen çınladı.

"*Fuck off!*"[84]

Bir köktendincinin hiç hoşlanmadığı tek bir şey varsa, o da kendisine cinsel nitelikli küfürler edilmesi olmalıydı. Adamın yaklaşmasına engel olmak için yapabileceği hiçbir şey olmayan Tomás, onu kışkırtmaya çalışarak rakibinin öfkeye kapılıp da bir hata yapmasını umuyordu. Adam onun hakaretinden hiç de hoşlanmamıştı ve bir öfke nöbeti içinde kalaşnikofuyla ona nişan aldı ama ateş etmedi.

Yüz yüze duruyorlardı.

"Teslim ol!" diye üsteledi İbn Teymiyye, İngilizce. "Yoksa seni öldürürüm."

Adamın söylediğini yapmak için üzerindeki baskı çok büyüktü. Tek başına ve silahsız olan Tomás, gücünü tüketmenin eşiğine gelmişti. Savaşma konusundaki yeterlilikleri iki yıl boyunca karate yaparak ancak mütevazı bir sarı kuşağa ulaşabilmiş olmasından ibaretti. Suriye ve Irak'ın çöllerinde eğitim görmüş bir askerle başa çıkamazdı.

Yine de bunun gözünü korkutmasına izin vermedi, hatta yüzünde bir gülümsemeyle ona yeni bir hakaret daha savurdu.

"*Go to hell!*"[85]

Silahının etkisizliği karşısında utanç duymuş olan İbn Teymiyye öfke içinde adamın üzerine atıldı.

"*Ibn al-kalb*!" diye haykırdı. "Köpoğluköpek!"

84 (İng.) Siktir! (ç. n.)

85 (İng.) Canın cehenneme! (ç. n.)

Saldırıyı önceden sezmiş olan Portekizli kenara çekilerek adamın sırtına bir tekme indirdi. Asker az kalsın dengesini yitirecekti ama çabucak toparlandı ve kendi etrafında hızlıca bir dönerek Tomás'ı şaşırtıp kalaşnikofunun dipçiğini onun kafasına indirdi.

Tarihçi arkaya doğru düşüp bir mezar taşına sertçe çarptı. Görüşünün bulanıklaştığını fark etti ve alnından aşağıya sıcak bir sıvı akmaya başladı. Şaşkınlık içinde elini kafasına götürüp sonra da ona baktı. Eli kan içinde kalmıştı.

Neredeyse aynı anda, rakibi üzerine çullandı.

"*Yamut kafir*!" diye haykırdı İbn Teymiyye. "Geber kâfir!"

Tomás, kalaşnikofun dipçiğinden kurtulmayı başardı ama cihatçıya karşı koyamayacak kadar sersemlemiş durumdaydı ve adam bir kere daha başına vurdu. Tomás yere yığıldı.

XCIV

Gözlerini açtığında Tomás'ın gördüğü ilk şey üzerine inen bir ışık oldu. Sanki bir rüyanın içindeymiş gibi her şeyi bulanık görüyordu. Sanki gözleri güneşten kamaşıyormuş gibi sersemlemiş bir haldeydi ama içine gömülmüş olduğu sis yavaş yavaş dağılmaya başladı. O zaman da karşısında bir değil, iki güneş olduğunun farkına vardı ve arkasından da kendisini hapsetmiş olan bu ışıkların birer güneş olmadığını anladı.

Projektörlerdi bunlar.

"Hımm..."

Bu inilti Papa'yı kaçıran adamların dikkatini çekti.

"*Hua alssahwa,*" dedi Ebu Bekir. "Uyanıyor. Bilgisayarı aç da canlı yayına başlayalım."

Başı dönen Tomás, ilk önce Arapça konuşulduğunu duyduğuna şaşırdı ama sonra çok geçmeden nerede olduğunu ve neler olup bittiğini hatırladı. Çevresine bakınınca projektörlerin yoğun ışığı altında, sol eli mozolenin sütununa zincirlenmiş olarak Petrus'un mezarında yatmakta olduğunu gördü. İki teröristten biri onun hemen önünde, elinde bıçağıyla ayakta durmuş, herhalde internete bağlanmak için olacak, bilgisayarın üzerine eğilmiş olan ikinciye bakmaktaydı.

"Günah çıkarmak ister misiniz profesör?"

Fısıltı halinde dile getirilmiş bu soruyu duyunca Tomás başını çevirdi. Beyazlar giymiş, kolları sırtında bağlı bir adam, yanı başında diz çökmüştü. Papa'ydı bu.

"Kutsal Papa Cenapları! İyi misiniz?"

Yanıt hüzünlü bir gülümsemeyle birlikte geldi.

"Yaradan'ın ellerinde bulunuyoruz," diye yanıtladı beyazlı adam huzur içinde. "Günah çıkarmak ister misiniz?"

"Bildiğiniz gibi Kutsal Papa Cenapları, ben pek de dindar biri değilim..."

"Şu anda, ölmek üzereyken bile mi değilsiniz? Tanrı'yla barışmayı gerçekten istemiyor musunuz? Ölmeye hazırlanmanızın zamanı gelmedi mi?"

Portekizli önünde ayakta duran iki adamın yüzlerine bakıp kararlılıkla dişlerini sıktı.

"Henüz ölmüş değiliz."

Papa, onun bu özgüveninin nereden geldiğini anlamaya çalışarak gözlerini üzerinden hiç ayırmıyordu.

"Bundan buraya tek başınıza gelmiş olmadığınız sonucunu mu çıkarmalıyım Profesör Noronha?"

Aptallığını itiraf etmek zorunda kalan tarihçi içini çekti.

"Ne yazık ki tek başımayım."

"Burada olduğunuzu bilen kimse de yok mu?"

Tomás teröristleri izlemeye devam ediyordu. Tutsakların kendi aralarındaki sohbetine hiç aldırış etmeksizin bilgisayarın başında kendi işlerine bakıyor gibiydiler. Sanki hiçbir şey duymamışlardı ya da duydularsa bile hiç ilgilerini çekmemişti.

"Hiç kimse yok."

Kilisenin lideri derin bir iç çekerek içindeki son umudu da dışarı attı.

"O halde Tanrı'nın elindeyiz demektir," diye mırıldandı tevekkülle. "Yaradan bize merhamet etsin, bize yardımcı olsun ve bizi yanına kabul etsin."

Tomás bir çıkış yolu bulabilmek için çevresine bakındı. Hiçbir şey göremedi ve içini bir çaresizliğin kapladığını hissetti.

"Fena çıkmaza saplandık, öyle değil mi?"

Papa derin düşünceye dalmış gibi gözlerini yummuştu. Yaşamının son dakikalarını ölüme hazırlanmaya adıyordu.

"Lúcia haklı çıktı."

Kilisenin liderinin mırıldandığı bu sözcükler tarihçiyi şaşırttı.

"Lúcia mı?"

Ruhani önder gözlerini açıp yine onun yüzüne baktı.

"Rahibe Lúcia'nın beyazlar giymiş piskopos hakkında söylediklerini unuttunuz mu? Papa hakkında?"

"Ah, Fátima kehaneti."

Derin bir soluk alıp gırtlağını temizledikten sonra yaşlı adam, kehanetin en önemli kısmını yineledi.

"'Kutsal Baba yarı yarıya yıkıntı halindeki büyük bir şehrin içinden geçti ve biraz titreyerek sarsak adımlarla, acılar ve ağrılar içinde yolunda gördüğü cesetlerin ruhları için dualar etti,'" diye alıntı yaptı ezberden. "'Dağın zirvesine varınca, büyük haçın altında diz çöküp secdeye vardı ve üzerine ateşli silahlar ve oklarla saldıran bir grup asker tarafından öldürüldü. Diğer piskoposlar, din adamları, rahipler ve rahibelerle ruhbanlardan olmayan, her türlü toplumsal sınıf ve kategoriden başka erkek ve kadınlar da birbiri ardına aynı şekilde öldüler.'"

Tomás kehanetin tamamını hatırladı.

"Lúcia'nın yazıya döktüğü haliyle Fátima'nın sırrının üçüncü kısmı bu," dedi. "Kutsal Papa Cenapları, bunu aklınıza getirmeyin lütfen."

"Nasıl getirmem? Nereye kapatılmış olduğumuzun farkında mısınız?"

Tomás dönüp bir kere daha içinde bulundukları mekânı gözden geçirdi.

"Petrus'un mezarında."

"Tam olarak bazilikanın yüksek sunağının altında," diye tamamladı ruhani önder. "Yani, Lúcia'nın sözünü ettiği o büyük haçın altında."

"Ama çevremizde cesetler falan yok, üstelik Kutsal Papa Cenapları da herhangi bir dağı tırmanmış değil..."

"Hiç de öyle değil, şu anda biz Vatikan tepesinde, 'yarı yarıya yıkıntı halindeki büyük şehir'in kalıntılarının, yani Roma'nın ilk Hıristiyanlarının katakompları arasında bulunuyoruz, mecazi olarak üst üste gelen saldırıların ve gelecekteki savaşların paramparça ettiği dünyada. Cesetlere gelince... Bugün dünyanın dört bir yanında patlak veren bütün o saldırılara neyin yol açtığını sanıyorsunuz? Evet, bu teröristlerin bugün yaşanan çok ciddi olaylardan söz ettiklerini duydum. Ölüler ve daha çok ölüler... Zaten eğer bir din savaşı başlayacak olursa cesetten bol bir şey olmayacaktır. Peki size göre ikimizi bu askerler tarafından öldürülmekten başka nasıl bir son bekliyor olabilir?"

"Kehanet piskoposların, rahiplerin ve sivillerin de öleceklerinden söz ediyordu..."

Papa eliyle yukarıyı işaret etti.

"Şu anda yukarıda, bazilikada bir ayin yapılmakta olduğu doğru mu?"

"Evet. Bazilika ve meydan Kutsal Papa Cenapları ve dünya barışı için dua eden insanlarla dolu. Din adamları ve siviller el ele verdiler. Herkes o anda bir arada olmayı istedi... Yani, sürenin dolacağı anda."

Kilisenin lideri başıyla sol tarafı işaret etti.

"Bakın şuraya, sütunların üzerine neler yerleştirdiler."

Tarihçi onun gösterdiği yöne doğru baktı ama yıkıntılar ve gölgelerden başka bir şey göremedi. Yalnız, sütunların üzerlerinde bu yapılara bağlanmış kartuş gibi bir şeyler bulunduğunu fark etti. Yere bırakılmış ceketlerin içinde de bunlardan görülüyordu.

"Nedir ki onlar?"

"Patlayıcılar."

Tomás'ın gözleri fal taşı gibi açıldı.

"Ne?"

"Bizi internet üzerinden canlı yayında infaz ettikten sonra bu adamlar bazilika ve San Pietro Meydanı'nın bir kısmını havaya uçu-

racaklar. İşte o zaman da binlerce masum insan ölecek, 'piskoposlar, din adamları, rahipler ve rahibelerle ruhban sınıfından olmayan, her türlü toplumsal sınıf ve kategoriden başka erkek ve kadınlar,' tıpkı Fátima kehanetlerinde öngörüldüğü gibi."

"Tanrım!"

"X. Pius da, papanın rahiplerinin cesetleri üzerinde yürüyerek 'acımasız bir ölüm' ile can verişini gördüğünde haklıymış. O da, 'Bu sapkınlık, dünyanın son günlerinin başlangıcı olacak,' demişti."

Portekizli bunu kabullenmeyi reddederek başını iki yana salladı.

"Hayır Kutsal Papa Cenapları, böyle..."

"Aziz Malaki de 'Kilisenin uğradığı en son zulüm' ve 'Roma'nın yıkılışı'nı tahmin ederken haklıymış."

"...şeyler söylemeyin."

Papa onun yüzüne boyun eğmiş ve melankolik gözlerle baktı.

"Gerçekten de olacak şeyler bunlarsa neden söylemeyeyim? Aziz Malaki bana Petrus Romanus demişti ve bakın şimdi nerede ölüyorum." Çevresine baktı. "Petrus'un mezarında ve Roma'da. Son papa olan Romalı Petrus ben değilsem kim peki?"

"Bana bakın, bu söylediklerinizin hepsi yalnızca birer..."

Yer altı mezarında bir ses İngilizce kükredi.

"*Silence!*"[86]

Sustular. Ebu Bekir elinde bıçağı ve gözlerinde de gecikmeye karşın görevini yerine getirmesinin zamanının artık gelmiş olduğunu bilen bir adamın kararlı bakışıyla yaklaştı. Anlaşılan cihatçılar bağlantı sorunlarını çözümlemişlerdi.

"*Daqiqat wahidat akthar,*" dedi İbn Teymiyye, video kamerasının yanı başında durmuş, bir parmağı havada. "Bir dakika kaldı. Sonra canlı yayındayız."

Ebu Bekir, Tomás'ın yanına sokulup tehdit edercesine bıçağının ucunu onun alnına dayayarak İngilizce sordu:

86 (İng.) Sessizlik! (ç. n.)

"Burada olduğumuzu nereden bildin?"

Tarihçi duraksadı, dehşet içindeydi ama meraklanmıştı da. Adamın bu soruyu sormasının nedeni ne olabilirdi? Yanıt apaçıktı. Ebu Bekir, polisin onun peşinden gelip gelmeyeceğini bilmek istiyordu. Acaba Tomás onu yanıltmayı başarabilir miydi?

"Gizli bir teknoloji sayesinde yayınladığınız videonun bu yer altı mezarında çekilmiş olduğunu belirledik," diye yalan söyledi Tomás. "Ben önden geldim, polis de her an burada olabilir."

Cihatçı, sanki bu sözlerin doğruluğunu denetlemek istermiş gibi P alanını katakompların geri kalanına bağlayan deliğe baktı. Birdenbire ve durup dururken Tomás'ın kafasına şiddetli bir tekme atarak onun sertçe sütuna çarpmasına neden oldu.

"Beni aptal mı sanıyorsun sen, kâfir?" diye gürledi. "Bizi korkutabileceğini düşünüyorsun ama biz birer mücahidiz, hiçbir şeyden korkumuz yoktur. Ölümden korkmayız çünkü böylece Allah'ın cennetine gideceğiz ve orada bizi cömert gerdanlı, el değmemiş huriler bekliyor. Buraya polisin falan geleceği yok, hem gelecek olsalar bile onlara küçük bir sürprizimiz olacak." Cebinden kılıf içinde duran küçük bir nesne çıkardı. "Bunun ne olduğunu biliyor musun?"

Tomás tuhaf nesneye baktı.

"Hayır."

Ebu Bekir, sütunun yanı başında, yerde duran içi patlayıcı yüklü ceketlerden birini işaret etti.

"Patlayıcıları tetikleyecek olan anahtar burada," dedi. "Allah'ın intikamının ikinci perdesi de bu olacak. Sahte gerçeklerin havarisini cehenneme yolcu ettikten sonra sen dâhil hepimiz bu ceketlerden birer tane giyeceğiz ve canlı yayında kendimizi havaya uçuracağız. Bu sayede bu putperestler ini de yıkılacak ve içinde bulunan herkes ölecek. Şehitlik görevimiz için yüce bir son."

"O zamana kadar polis gelmiş olacak."

Adam, yerde yatan Portekizliye bir tekme daha savurdu.

"Öyle bir şey olursa da çözümü kolay," dedi. "Final anını öne alırız."

Küçük kılıfı yeniden yerine kaldırıp Tomás'ın yanından uzaklaştı ve son perdeye hazırlanmak üzere Papa'nın arkasına geçti.

"*Aintibah!*" diye haykırdı İbn Teymiyye kameranın yanından. "Dikkat! Üç... İki... Bir..."

Görüntüler artık internet yoluyla bütün dünyaya yayınlanmaya başlamıştı ve Ebu Bekir kilisenin liderinin kafasını tutup boynunu ortaya çıkarmak üzere geriye doğru çekti. Bıçağının keskin tarafını onun âdemelmasına dayayıp bu tarihî anı milyonlarca insanın izlemekte olduğunun bilinciyle gözlerini kameraya dikti.

Zaman gelmişti.

XCV

Manzara internette yayılan ve üzücü biçimde ünlü olan o videolara her şeyiyle benziyordu. Siyahlar giymiş cihatçı, Papa'nın arkasında yerini almış, büyük finali başlatmaya hazırlanıyordu.

"Bu, haçlılara yönelik bir mesajdır," diye duyurdu İngilizce eli bıçaklı adam, olayı canlı olarak aktaran kameraya bakarak. "Sahte gerçeklerin havarisi olan lideriniz İslam'ın, Allah'ın ve onun peygamberinin bütün gerçeğine boyun eğdiğinin bir göstergesi olarak diz çöktü. Zamanında size Kuran-ı Kerim'in dokuzuncu suresinin yirmi dokuzuncu ayetinde buyurulmuş olan ve ebedî şeriatın bir parçasını oluşturan kutsal emirleri bildirdik: 'Kendilerine kitap verilenlerden Allah'a ve ahiret gününe iman etmeyen, Allah'ın ve Resûlünün haram kıldığını haram saymayan ve hak din İslam'ı din edinmeyen kimselerle, küçülerek (boyun eğerek) kendi elleriyle cizyeyi verinceye kadar savaşın.' Siz kâfirler, Allah'ın ve peygamberinin haklı isteğini duydunuz ve buna boyun eğmek için Roma saatiyle gece yarısına kadar zamanınız olduğunu gayet iyi biliyordunuz. Ama..."

Tomás, çaresizce son bir atılımda bulunmayı deneyebilmek için, Petrus'un mezarının sütununa zincirlenmiş olan sol kolunu kurtarmayı denedi, ancak zinciri kırması mümkün değildi.

"...Allah'ın emri karşısında yanıt olarak ne yaptınız?" diye devam etti cihatçı. "İlahî iradeye boyun eğdiniz mi? Kutsal şeriatı benimsediniz mi? Allah'a teslim oldunuz mu? Hayır. Hak dinini benimsemeyi ya da bunun yerine Allah'ın Kuran-ı Kerim'de buyurduğu ve onun peygamberinin de, Allah'ın selamı üzerine olsun, kendi güzel örneği

olan sünnetinde öğrettiği üzere kendi elinizle cizye ödemeyi reddettiniz. Şimdi zaman..."

Portekizli, bir taş, delici bir gereç, bu adamlar onları öldürmeden önce Ebu Bekir'e, kameraya ya da bilgisayara fırlatabileceği herhangi bir nesne bulabilmek için çaresizlikle çevresine bakındı çünkü mücadele etmeden ölmeye hiç niyeti yoktu ama hiçbir şey bulamadı. Şurada, burada birkaç taş parçası vardı gerçi ama çok uzakta, alanın içine saçılmış durumdaydılar. Tomás'ın yakınında bulunan tek şey, Petrus'un mozolesinin sütununa yakın bir yerde, çeperin içine açılmış bir oyuktu.

"... işte bu yüzden ilahî adaletin zamanı artık gelmiştir," diye sözünü bağladı cihatçı. Bıçağını kaldırıp cihadın törensel çığlığını haykırdı. "Tekbir!"

Kamerayı çalıştırmakta olan arkadaşı da buna geleneksel cümleyle karşılık verdi.

"*Allahu ekber*!"

Tomás çılgınca bir hareketle serbest olan elini çeperdeki oyuktan içeri soktu ve telaşla yoklamaya koyuldu. Bu arada kurbanlık koyun konumunda bulunduğunun ve ilk ölenin kendisi olacağının farkında olan Papa ise kendini kontrol edemeden tir tir titriyordu.

"Süre doldu," diye duyurdu Ebu Bekir. "Allah'ın adalet saati geldi çattı."

Korkusuna karşın kilisenin lideri sükûnetini korumaya çaba harcayarak son bir dua etmek üzere başını havaya kaldırdı.

"Senden kendim için bir şey istemiyorum Rabbim, yalnızca sürün için şefkat ve merhamet istiyorum. Hiçbir şey beni, senin vermiş olduğun örneği takip ederek, insanlığın günahlarının kefareti olarak ölmekten daha çok mutlu edemez. Sana yalvarıyorum Rabbim, çocuklarını sahipsiz bırakma. Onları kötülükten koru, onlara yol göster ve onları bağışla. Ama eğer sürünün de kendi günahlarını ödemelerinin zamanının gelmiş olduğuna karar verdiysen, o zaman senin iraden yerine gelsin. Senden istediğim..."

Ebu Bekir, onu saçlarından kavrayıp başını şiddetle geriye doğru itti.

"Sus kâfir!" diye kükredi. "Allah'a hesap vermeye ve ebedî cezanı çekmeye hazırlan!"

Bıçağını yaklaştırıp ucunu Papa'nın boynuna batırdı ve sol kulağının altında koyu kırmızı renkli bir yara açtı. Bir gurultu sesiyle birlikte Papa'nın gırtlağından kan fışkırmaya başladı.

Kendi çaresizliği karşısında dehşete, çaresizliğe ve heyecana kapılmış olan Tomás, eliyle oyuğun içini çılgınlar gibi yoklamaya devam ediyordu.

Birden parmaklarının ucunda sert ve soğuk bir yüzey hissetti. İşte o zaman hatırladı.

O sabah, Maria Flor'la birlikte buraya indiklerinde bu deliğin içine birkaç arkeoloji gerecini kendi bırakmıştı. İki küçük kürek ile bir küçük kazma.

Kazmanın sapını yakaladı ve zincirin izin verdiği kadar gerinerek cihatçının üzerine atılıp kazmanın ucunu onun sırtına geçirmeyi başardı.

Ebu Bekir acıyla feryat etti.

Papa'yı bıraktı. Elinde kanlı bıçağıyla Tomás'a doğru dönüp ona vurdu. Portekizli tam zamanında eğilerek bıçaktan kurtuldu ve rakibini kendisine doğru çekip bir kere daha kazmayı sırtına saplamayı denedi. Bu defa Ebu Bekir buna izin vermedi. Bıçağıyla Tomás'ı kolundan yaralayıp kazmayı elinden bırakmasını sağladı.

Silahını yitirmiş, sağ kolu yarılmış ve sürpriz etkisini de harcamış olan tarihçi, artık kaybetmiş olduğunu anladı. Çaresizliğin verdiği son güç de olmasa artık hiç enerjisi kalmamıştı. Rakibi arkasını dönecek zamanı bulamadan Tomás onun çevresinden dolaşıp kendisini mozolenin sütununa bağlayan zinciri onun boynuna doladı. Sonra da adamı boğmak için zincire bütün gücüyle asıldı.

"Gghhh..."

"Ebu Bekir!"

Öteki adam arkadaşının yardımına koşarken, elinde kalan son enerjiyle zincire asılmakta olan Tomás, Petrus'un mezarında yaşanan bu

olağanüstü olayların görüntülerini bütün dünyaya aktaran kameranın üzerinde durduğu tripoda doğru baktı. O sırada İbn Teymiyye'nin kalaşnikofunu doğrultarak Papa'ya doğru ilerlediğini gördü.

Kilisenin lideri, akışı bir türlü kesilmeyen kanı durdurmaya çalışabilmek için elleri boynunda, yerde yuvarlandı. İbn Teymiyye, arkadaşının canını kurtarmaktansa kutsal görevini sonuca ulaştırmaya kararlıydı.

Ateş etmeye hazır hale geldiğinde mücahitlerin savaş çığlığını haykırdı.

"*Allahu ekber!*"

Tomás neredeyse içgüdüsel olarak Ebu Bekir'i kendisini soluksuz bırakan zincirden kurtardı ve çaresizliğin verdiği enerjiyle onu şiddetlice Papa'nın bitkin bedeninin üstüne fırlattı.

Kalaşnikoflu adam ise ateş açmıştı.

XCVI

Ateş aynı anda hem Ebu Bekir'e hem de Papa'ya ulaştı ve iki bedeni siyah ile beyazın birbirine girdiği, uzuvların, gövdelerin, başların, ayakların birbirleriyle iç içe geçtiği kan kırmızısıyla kaplanmış bir yumağa dönüştürdü.

Silahın sesi kesildiğinde yer altı mezarı birden sessizliğe gömüldü ve bir an için Tomás sanki zaman bile durmuş gibi hissetti. Kilisenin lideri canlı yayında katledilmiş, o ise buna karşı hiçbir şey yapamamıştı.

"Hayır!" diye haykırdı Portekizli nihayet bir tepki vererek ve her ne pahasına olursa olsun bir şeyler yapmayı isteyerek. "Haaayıır!"

Yaklaşmayı denedi ama onu sütuna bağlayan madenî zincir Papa'ya ulaşabilmesine engel oluyordu. Kendini bir tasmaya bağlanmış, öfkeli bir köpek gibi hissediyordu. Birdenbire durdu.

Papa öldüğüne ve her şey bittiğine göre artık mücadelenin ne yararı vardı? Soluk soluğa kalmıştı. Yüreği göğsünün içinde bir yanardağ gibi homurdanıyordu, sağ kolu ve alnı kanla kaplıydı ve bedeni artık hiç kıpırdayamıyordu. Tükenmiş ve başarısız olmuştu, gerçek buydu işte.

Başaramamıştı.

Kendini umutsuzca yere bıraktı ve katakompların tavanına baktı. Güçsüz, ağır biçimde soluk alıp vererek Lúcia'nın yazdığı Fátima'nın üçüncü sırrını, birkaç dakika önce bizzat Papa'nın dile getirmiş olduğu o korkunç kehaneti düşündü.

"Dağın zirvesine varınca, büyük haçın altında diz çöküp secdeye vardı ve üzerine ateşli silahlar ve oklarla saldıran bir grup asker tarafından öldürüldü."

Kaderin gücüne nasıl karşı konabilirdi ki?

Papa'yı kurşuna dizerek cihatçı kehanetin ilk kısmını gerçekleştirmiş oluyordu, X. Pius'un da duyurmuş olduğu o "acımasız ölüm" buydu işte. Fátima kehanetinin geri kalanı, insanlarla dolup taşan bazilika ve San Pietro Meydanı'yla ilgili kısmı ise bir sonraki aşama olacaktı. Son perde.

"Diğer piskoposlar, din adamları, rahipler ve rahibelerle ruhban sınıfından olmayan, her türlü toplumsal sınıf ve kategoriden başka erkek ve kadınlar da birbiri ardına aynı şekilde öldüler."

Patlayıcıları tetiklemek yeterli olacaktı.

Kalaşnikoflu adam, Ebu Bekir'in yanı başında bir kan gölü içinde yüzüstü yatan Papa'nın gerçekten ölmüş olduğundan emin olabilmek için cesetlere doğru yaklaştı. Tatmin olunca Tomás'a doğru dönüp silahını ona çevirdi.

"Sıra sende kâfir."

Portekizli, sütuna zincirli ve tepki vermekten aciz bir halde yerde yatmaktaydı. İbn Teymiyye, otomatik silahının ucu hâlâ tutsağına dönük halde bir adım geriledi. Tomás, bütün umudunu yitirmişti artık. Ölümü kabullenmiş olarak gözlerini yer altı mezarının tavanına dikmişti.

Hiçbir şey olmuyordu.

"Ne bekliyorsun?"

Cihatçı, katakompların sütunlarının çevresindeki, içleri patlayıcılarla dolu ceketleri işaret etti.

"Canlı yayında kendini havaya uçuracaksın."

Hâlâ yere uzanmış durumda bulunan Tomás ona doğru dönüp meydan okurcasına adamın yüzüne baktı. Eğer ille de ölecekse kendi istediği gibi ölecekti.

"*Fuck you!*"[87]

Hakarete karşın cihatçı gülümsedi. Ceketlerden birini eline alıp Petrus'un mezarına doğru fırlattı ama Tomás'a kadar ulaştıramadı.

"Buraya o kadar çok patlayıcı yerleştirdik ki tek bir kurşun bile bu putperestlik, çoktanrıcılık ve sahte gerçekler yuvasını çökertmeye yetecektir."

"Papa'nın ölümü size yetmiyor mu?" diye haykırdı birden tarihçi yerinde doğrularak. Her şey bitmiş olsa bile mücadele etmeden duramıyordu. "Yaptığınız kötülükler yetmedi mi? Neden daha fazla insanı öldüreceksiniz? Bu size ne kazandıracak?"

Bu son çağrıyı da duymazdan gelen İbn Teymiyye, olan bitenin hâlâ internetten canlı yayınladığının bilinciyle kalaşnikofunu patlayıcılara doğrulttu. Sonra da gırtlağının derinliklerinden Allah'a övgü çığlığı yükseldi.

"*Allahu ekber*!"

87 (İng.) Siktir git! (ç. n.)

XCVII

Petrus'un mezarında yere uzanmış ve kaçınılmaz bir ölüme kendini teslim etmiş olan Tomás, duyacağı son sesin kalaşnikofun patlaması olacağını düşündü. Canı acıyacak mıydı? Bir şey hissedecek miydi? Belki de patlamayı bile duyamayacaktı. Kurşun patlayıcılara isabet ettiği anda patlama gerçekleşecek ve her şeyi bir saniyeden bile kısa bir süre içinde un ufak edecekti. Cihatçının ateş açmış olduğunu fark etmeye bile fırsat bulamayacaktı. Bir an hayattayken, bir sonrakinde hiçliğe dönüşmüş olacaktı.

Oysa ateş edildiğini duydu. Hatta bu sesin P alanı içinde yankılanışını bile duydu. Ama işin asıl inanılmaz tarafı bunun arkasından bir patlama meydana gelmemiş olmasıydı.

Tarihçi kendini sersemlemiş hissediyordu. Başı ve sağ kolu kanıyor, bütün bedeni ağrıyor, ciğerleri göğsünü yakıp soluk alışverişini güçleştiriyordu, görüşü bulanıklaşmıştı ve kulakları uğulduyordu. Sanki uyuşturucu almış da bir rüyanın içinde yaşıyormuş gibi hissediyordu. İçinde bulunduğu bu zayıflık halinde artık gerçekliğin hiçbir önemi kalmamış, taşıdığı her türlü anlam yok olmuştu. Tomás, sanki her şeyin ötesine geçmiş, yaşamak ya da ölmenin farksız olduğu bir noktaya varmış gibi hissediyordu kendini. Patlamanın gerçekleşmiş, bazilikanın çökmüş, insanlığın savaş uçurumunun içine sürüklenmiş olup olmadığını bilmek bile umurunda değildi. Bu mutlak bitkinlik anında tek istediği şey biraz dinlenebilmesi için onu rahat bırakmalarıydı. Sonsuza dek.

Sessizlik.

Ölümden sonraki yaşam bu muydu yoksa? Silahın ateşlenişinin cehennemî gürültüsünden sonra Tomás'ı mutlak sessizlik kucaklamıştı. Hâlâ yerde yatmakta olan Portekizli sonuç olarak bir patlama olup olmadığını, kendisinin de öteki dünyaya, yaşamın ötesine, nihayet huzura kavuştuğu sessiz, sakin bir yere gitmiş olup olmadığını merak ediyordu. Alzheimer hastalığıyla bir bakımevine hapsolmuş olan annesini yitirmişti. Yumuşaklığını olduğu kadar huysuzluklarını da sevdiği ve nihayetinde gizliden gizliye ummakta olduğu gibi ömrünün geri kalanını birlikte geçiremediği Maria Flor'u yitirmişti. Hayatta en çok değer verdiği iki kişiyi yitirmişti ve bu duygu onu kahrediyordu.

Ancak onu avutan başka bir duygu daha vardı. Her şeye karşın ölüm belki de bir zamanlar çok sevdiği ve bu dünyadan ayrılmış olan kişilere kavuşmasını sağlayabilirdi. Daha yalnızca bir yaşındayken yitirdiği ve taparcasına sevdiği küçük kızı Margarida'yı yeniden görebilecek miydi? Matematik profesörü olan ve ölümünden kısa süre önce kendisine varoluşun anlamını göstermiş ve Tanrı'nın formülünü açıklamış olan babasıyla yeniden karşılaşacak mıydı?

Bu düşünceler içini belli belirsiz bir umutla dolduruyordu. Ölmek o kadar da kötü bir şey sayılmazdı. Ölüm yalnızca bir geçişten ibaretti, evrende her şey değişim geçiriyordu ve her bir nesnenin bir başlangıcı ve bir sonu vardı. Varoluşun özü bu sürekli dönüşüm haliydi işte. Her şey bir süreksizlikten ibaretti ve Tomás da ölümle birlikte evrenin içine karışmıştı, bundan sonra da...

Konuşmalar...

Tomás, uzaktan gelen, anlaşılmaz ve muğlak konuşma sesleri duyuyordu. Bunlar meleklerin sesleri miydi? Yoksa kızı ile babası onu öteki tarafta karşılamak üzere yanına doğru mu geliyorlardı? Annesinin ve daha pek çok başka insanın yaşamış oldukları yakın ölüm deneyimlerinden öteki tarafa geçişin bir çeşit tünelin içinden olduğunu ve karşı tarafta olağanüstü bir ışıkla birlikte ölmüş bir akrabanın yeni geleni karşılamak için beklediğini biliyordu.

Gerçi kendisi herhangi bir tünelin içinden geçmiş falan değildi ama yakında kızını ve babasını göreceğinden emindi. Birbirlerini seven ve uzun yıllardır görüşememiş olan insanlar gibi sarılıp öpüşecekler, sevinç ve heyecandan gözyaşları dökeceklerdi, çünkü insanın sonsuza dek yitirdiği birine kavuşmasından daha duygulandırıcı bir şey olamazdı, onlar kendisine sesleneceklerdi...

"Tomás?"

İşte aynen böyle seslenecekti ona Margarida, çocuk sesiyle. Onu şefkatle öpecek, her ikisinin de yüzlerinden gözyaşları süzülürken sevgi dolu bir gülümsemeyle kızı kulağına fısıldayacaktı...

"Tomás? Beni duyuyor musunuz?"

Bu ses bir meleğe ait olabilirdi belki ama kızının sesine hiç de benzemiyordu. Ayrıca bu ses Fransızca konuşuyordu. Cennette Fransızca mı konuşuluyordu yoksa?

"*Un dottore!*" diye haykırdı birden aynı ses, bu defa İtalyanca. "Bir doktor! Buraya! Çabuk!"

"*Aspetta!*" diye yanıtladı onu bir erkek sesi iki metre mesafeden. "Bekleyin!"

"Çabuk, acele edin!" diye üsteledi kadın sesi. "Profesör Noronha kan kaybediyor!"

"*Aspetta!*"

Bu konuşmanın hiç de göksel bir tarafı yok, diye düşündü Tomás. Ya da eğer varsa, o zaman gökyüzü hiç de onun hayal ettiği gibi bir yer olmamalıydı. Merakla gözlerini açtı ve üzerine doğru eğilmiş sarışın bir baş gördü. Meleksi bir yüzdü bu gerçekten de ama etten ve kemikten yapılmış, yetişkin bir kadın yüzüydü.

"Catherine?"

Onun kendine geldiğini görünce Fransız kadın rahatlamış gibi gülümsedi.

"Tanrı'ya şükür! Hayattasınız!"

Tarihçi ayağa kalkmaya çalıştı.

"Pa... Papa?"

"Kendinizi yormayın!" diye emretti kadın. "Yaralısınız, yerinizden kımıldamamalısınız! Doktor gelene dek hareket etmemeniz gerek."

Ancak Tomás onu dinlemedi. Neler olup bittiğini tam kavrayamıyor ve anlamaya uğraşıyordu. Anlamayı istiyordu. Buna ihtiyacı vardı. Anlamak için de görmesi gerekliydi.

"Papa?"

Adamın her ne pahasına olursa olsun bu soruya bir yanıt beklediğini anlayınca Catherine hafifçe geri çekilerek onun yan tarafı görebilmesine izin verdi.

"Doktorlar Kutsal Papa Cenaplarıyla ilgileniyorlar. Zaten bu yüzden henüz size bakmaya gelemediler."

O sırada Portekizli, bir grup beyaz gömleklinin kendisinden iki metre ötede yatan birinin üzerine eğilmiş olduklarını fark etti. Herhalde kilisenin lideri olacaktı bu.

"Peki o... Hayatta mı?"

Fransız kadın başını yukarı aşağı salladı ve yüzünde bir çaresizlik ifadesiyle başını önüne eğdi.

"Umudumuzu yitirmemeliyiz."

Tomás, P alanının genel görünüşüne bir bakabilmek için başını çevirdi. Her yerde jandarma ve karabinyerler vardı, hatta patlamamış olan kartuşların yanına diz çökmüş olan Müfettiş Trodela'yı bile tanıdı. Projektörler hâlâ yanıyordu ama tripod ile video kamerasının yanında yerde yatan siyahlar içinde bir ceset fark etti. Kalaşnikoflu adamdı bu.

"Ne... Neler oldu?"

"Telesekreterimde mesajınızı duyduğumda saat on iki olmuştu, ben de Müfettiş Trodela'yı bulmaya gittim," diye anlattı Catherine. "İnternetten canlı yayınlanan videoyu izliyordu ve beni dinlemek istemedi: 'Böyle ciddi bir zamanda, bu türden saçmalıklarla yitirecek bir dakikam bile yok,' dedi. Beni adli polis karakolundan dışarı attı sayılır. Polisin bir an önce katakomplara gitmesi gerektiğini haykırdım ama o yanıt olarak hiçbir yere gitmeyeceğini söyledi... Derken biz bunları konuşmaktayken videoda siz göründünüz. O zaman Müfettiş

Trodela da her şeyin doğru olduğunu, sizin ona yalan söylemediğinizi anlamış oldu: Kutsal Papa Cenapları gerçekten de bazilikanın yer altı mezarındaydı ve infaz da Aziz Petrus'un mezarında gerçekleşiyordu. Sonrası çok hızlı gelişti. Hemen buraya koştuk ve daha gelir gelmez, en öndeki karabinyer, cihatçının silahını patlayıcılara doğrultup, 'Allahu ekber!' diye bağırdığını gördü ve... onu vurdu."

Tarihçi derin bir soluk aldı.

"Tam zamanında, ha?"

"Tam zamanında gerçekten."

Tomás yeniden ruhani önderin üzerine eğilmiş doktorlar grubuna doğru döndü. Her yerde kan torbaları ve tüpler vardı. Kan naklediyorlardı.

"Ama onun için değil."

Catherine iç geçirdi.

"Papa ciddi biçimde yaralandı ve korkarım ki çok kan kaybetti," dedi ciddi bir sesle. "Teröristler gırtlağının bir kısmını kesmişler ve üç dört tane de kurşun yemiş. Korkarım onu yitiriyoruz. Ama... yine de umudumuzu korumalı ve olumlu düşünmeye çalışmalıyız. Hiç olmazsa bazilikanın havaya uçurulmasını önlemiş olduk. Bu da az şey değil. Eğer Hıristiyanlığın simgesel değeri en fazla kilisesi, içindeki herkesle birlikte yok edilseydi korkunç bir felaket olurdu."

"Ama ruhani önderin başına gelen şey de bir felaket zaten!" diye öne sürdü Tomás. "Onu öldürdüler, hem de canlı yayında. Bu bir... bir facia."

Fransız kadın başıyla onayladı.

"Biliyorum ama yapabileceğimiz bir şey yok. Böyle yazılmış."

"Dünya ne tepki verdi?"

"Şimdilik herkes dua ediyor. Görüntüler internette ve bütün televizyon kanallarında tekrar tekrar dönüp duruyor, ancak ruhani önderin ölümü henüz resmen duyurulmadı ve..."

Yanlarında bir şeyler oluyordu, dönüp baktılar. Sedyeciler Petrus'un mezarına yaklaşıyorlar ve doktorlar da yolu açmak için kenara çekili-

yorlardı. Papa'yı dışarıya taşıyacaklardı. O sırada İtalyan doktorlardan biri Tomás ve Catherine'in yanına sokularak Portekizlinin yaralarını muayene etmek üzere yere çömeldi.

"*Allora*?"[88] diye sordu. "Hastamız nasıl?"

Tarihçi kendi sağlık durumuyla hiç mi hiç ilgili değildi.

"Ya Papa, doktor?"

Doktor onun yüzüne bakıp, üzgün bakışlarla başını iki yana salladı.

"Pek fazla zamanı kalmadı."

88 (İt.) E? (ç. n.)

XCVIII

Ne kadar çaba harcasalar da hasta bakıcılar Tomás'ı dehliz ve *clivus*'lardan geçerek katakomplardan üst katlara çıkarırken sarsıntılara engel olmakta güçlük çekiyorlardı. Bazilikanın zemin katına vardıklarında, yüksek sunağın yakınlarında Katolik Kilisesi'nin mensupları, önemli kimseler ve bir de flaşları hiç durmadan çıtırdayan fotoğraf makineleriyle donanmış haberciler güruhundan oluşan bir insan duvarının önünde durmak zorunda kaldılar.

Tarihçi bu sıkı insan bariyerinin içinden beliriveren, mor cübbeli ve iri gövdeli din adamını görür görmez tanıdı. Gözleri yaşlarla dolu Kardinal Barboni onun yanına sokulup sol elini şefkatle tuttu.

"Ah, evladım," dedi duygularından dolayı titreyen bir sesle. "*Grazie, grazie.*"[89] İçini çekti. "Kutsal Babamız komada ve umut çok az. Elimizden dua etmekten başka bir şey gelmiyor. Ancak size Kutsal Papa Cenapları için, Kilise ve en önemlisi de insanlık için yaptıklarınızdan dolayı teşekkürü borç biliyorum. Tanrı sizi kutsasın ve korusun."

"Teşekkür ederim Kardinal Hazretleri," diye mırıldandı Tomás. "Onu kurtarmayı başaramadığım için kendime nasıl kızıyorum, bir bilseniz..."

"Siz de biliyorsunuz ki pek çok kehanet Kutsal Papa Cenaplarının vefatını öngörmüştü," diye hatırlattı Kardinal. "Kadere karşı nasıl savaşılır ki? Kutsal Babamız şu anda Yaradan'ın ellerinde bulunuyor ama biz güvenimizi yitirmeyelim ve Tanrı'nın bize acıyarak onu bize

89 (İt.) Teşekkürler, teşekkürler. (ç. n.)

bağışlaması için dua edelim. Ancak ola ki Tanrı sonsuz bilgeliğiyle başka türlü karar verirse de karşı karşıya bulunduğumuz güçlükleri aşmakta bize yol gösterecektir. Kendimizi Tanrı'nın inayetine teslim etmeliyiz."

Fotoğraf makinelerinin hiç dinmeyen flaşları yaralının gözlerini kamaştırıyordu. Tomás, gözlerini koruyabilmek için sol elini kaldırdı.

"Beni nereye götürüyorlar?"

"Hastaneye tabii ki," diye açıkladı Devlet Bakanı. "Yaralısınız ve tedavi olmanız gerek. Ancak kahramanca girişiminizi ne kadar takdir ettiğimizi belirtmeme izin verin. Size çok şey borçluyuz. İtiraf etmek zorundayım ki sizden kuşku duyduğum anlar oldu ama haksız çıktım ve Katolik Kilisesi adına sizi cesaretinizden dolayı içtenlikle selamlayarak size saygılarımı sunarım. Tanrı'ya şükür ki Kutsal Papa Cenapları, kuşkusuz Kutsal Ruh'un yol göstericiliğinde, size başvurmak ileri görüşlülüğünü gösterdi. Ona da şükürler olsun."

Çevresindeki bütün bu kalabalık Tomás'a rahatsızlık vermeye başlamıştı.

"Kardinal Hazretleri, sizden bir iyilik rica edebilir miyim?"

"Ne demek, evladım? Elimden ne gelirse yaparım."

"Beni hastaneye yatırmalarından önce Müfettiş Trodela ile Bayan Rauch'u benimle bir toplantı yapmak üzere çağırabilir misiniz? Papa'nın başkâhyası ile özel sekreteri de katılsınlar." Utanmış gibi bir kere daha çevresine bakındı. "Mümkünse sakin bir yerde olsun, yabancı bakışlardan uzakta."

"Elbette. Eğer sakıncası yoksa, toplantının konusu ne olacak?"

"Bunu size daha sakin bir yere geçince açıklayayım," diye karşılık verdi. "Size güvenebilir miyim?"

Daha fazlasını söylemesine gerek kalmadı. Tıbbi personel Tomás'ın yaşamsal tehlike altında bulunmadığını ve tedavinin yarım saat daha bekleyebileceğini onayladıktan sonra hemen Kardinal Barboni adamlarına ilgili kişileri toplamalarını emretti. Sonra da sedyeyi taşıyan hasta bakıcılara yaklaşarak kendisinin peşinden gelmelerini işaret etti.

"Gelin," dedi. "Hemen yanda sakince konuşmak için mükemmel bir yer bulunuyor."

Üç İsviçreli muhafızın yardımlarıyla Kardinal Barboni, peşinde yaralıyı taşıyan hasta bakıcılarla birlikte, büyük bazilikanın içini dolduran rahipler ve diğer kimselerin arasından kendine yol açtı. Tomás yanlarından geçerken din adamlarının çoğu istavroz çıkarıyor, ona İtalyanca, İngilizce, Fransızca, İspanyolca, Almanca olarak teşekkür ve iyi dileklerini iletiyorlardı.

"*God bless you my son!*"[90]

"*Che Dio te benedica e ti coli di gioia!*"[91]

"*Vous êtes un cadeau du Ciel!*"[92]

İçlerinden biri, Tomás'ın televizyondan tanıdığı bir yüz ona bir çiçek fırlatıp Portekizce seslendi.

"*Obrigado, meu filho*! *Obrigado*!" Teşekkürler, evladım! Teşekkürler!

Lizbon Patriği'ydi bu. Tomás o ana dek kendine hâkim olabilmeyi, bütün yorgunluğuna ve sürekli gerilime karşın hiçbir duygu belirtisi göstermemeyi başarabilmişti. Ancak birdenbire bir yurttaşı tarafından ana dilinde söylenmiş olan bu sözcükler onu hayatta tahmin edemeyeceği kadar etkilemişti.

Görüşünün bulanıklaşmaya başladığını hissetti. Portekiz'i, bu türden çılgınlıklardan uzakta kalan o kırsal ve güneşli diyarı, insanlarının küçük olduklarını bildikleri ama kendilerini büyük hissettikleri o ülkeyi, düşmanca ve vahşi bir dünyaya karşı direnen o hobitler ulusunu öyle özlemişti ki. İnsanlığın geri kalanı Tomás'ın gözünde değerini yitirmiş değildi. Hiç ilgisi bile yoktu. Milliyetçi bir adam değildi o ama yine de o anda kendini çok tuhaf ve çok yoğun biçimde Portekizli hissediyordu.

---

90 (İng.) Tanrı sizi kutsasın evladım! (ç. n.)

91 (İt.) Tanrı sizi kutsasın ve sevinçle doldursun! (ç. n.)

92 (Fr.) Siz göklerden gelen bir lütufsunuz! (ç. n.)

Dikkatini asıl önemli olan konunun üzerinde toplayabilmek için çaba harcayarak derin bir soluk aldı. Duygusallaşmak lüksünü şu anda göze alamazdı. Hâlâ çözmesi gereken son bir şey kalmıştı.

"Kardinal Hazretleri?"

Kardinal Barboni arkasına dönüp baktı.

"Efendim evladım?"

"Beni nereye götürüyorsunuz?"

Devlet Bakanı'nın yüzü, sürpriz yapmak üzere olan biri gibi ışıltılı bir gülümsemeyle aydınlandı.

"Birazdan görürsünüz."

İnsanlarla dolu olan orta sahını geçip bazilikayı aştılar ve sonra da bir kapıdan içeri girerek bitişikteki binaya açılan bir koridora daldılar.

Sedyenin üzerinde yatan Tomás, gözlerinin önündeki mekânın açıldığını gördü. Burası ona tanıdık geliyordu. Bir duvarda Botticelli'nin *Musa'nın Yaşamından Sahneler*'ini tanıdı, bir başkasındaysa Perugini'nin *Anahtarların Aziz Petrus'a Teslim Edilişi*'ni. Ancak nereye götürülmekte olduğu konusunda her türlü kuşkuya asıl son veren tavandaki muhteşem freskler oldu.

"Ama burası... burası..."

Kardinal Barboni başıyla onayladı.

"Capella Magna."

Bu doğruydu. Apostolik Saray'ın Michelangelo'nun freskleriyle süslü olan tavanıyla ünlü şapeline gelmişlerdi. Burası aynı zamanda papaların seçildiği Kardinal Meclisi toplantılarının da yapıldığı yerdi. On beşinci yüzyılda girişilen yenileme çalışmalarından sonra Capella Magna Şapeli'ne, şapeli yeniletmiş olan Papa IV. Sixtus'un şerefine yeni bir ad da verilmişti: Sistine Şapeli.

"Çağırttığınız kimselerin hepsi geliyorlar," diye haber verdi Kardinal Barboni. "Şimdi bana meselenin ne olduğunu söyleyecek misiniz?"

Tomás duraksadı. Yanıt vermek için çok erken değil miydi? Toplantı başlamadan önce, gizem örtüsünü belki bir parçacık aralayabilirdi.

"Kardinal Hazretleri, teröristlerin Vatikan'ın içinde suç ortakları bulunmasa eylemlerini sonuçlandırmaya başaramayacaklarını biliyorlardır."

"Kuşkularınızdan haberdarım," diye kabul etti Kardinal. "Kutsal Makam içinde bir hain olduğunu düşünüyorsunuz."

Artık oyun bitmiş, kartlar masanın üzerine bırakılmıştı. Şimdi Portekizliye onları çevirip açarak neler gizlediklerini ortaya çıkarmak düşüyordu.

"Hainin kim olduğunu açıklamanın zamanı geldi."

XCIX

Sedye, Sistine Şapeli'nin tam ortasına bırakıldı. Diğerlerinin gelmesini beklerken, çevresi duvarları süsleyen rengârenk, devasa tablolarla sarılı Tomás, tavanın tam merkezini kaplayan ve çıplak Âdem'i Tanrı'dan yaşam soluğunu alabilmek için elini uzatmış olarak gösteren Michelangelo'nun ünlü eseri *Âdem'in Yaratılışı*'nı seyre dalmıştı. Bu resmin kopyalarını afişlerde ya da kitaplarda kaç kez görmüştü kim bilir? Şu andaysa Sistine Şapeli'nin orta yerinde uzanmış onun aslına bakıyordu.

Gökyüzü böyle bir yer miydi gerçekten?

Bir öksürük duydu. Başını çevirince, hâlâ mor giysiler içindeki Kardinal Barboni'nin bir şey bekliyormuş gibi kendisine baktığını gördü.

"Evladım," dedi Devlet Bakanı yumuşak bir sesle. "Hasta bakıcılar çıktılar. Çağırdığınız kişilerse geldiler. İsviçreli muhafızlar, âdeta bu bir Kardinaller Meclisi toplantısıymış gibi kapıda güvenliği sağlamak üzere nöbet bekliyorlar. Yalnızız ve kimse bizi rahatsız edemez. Bana kalırsa artık başlayabiliriz."

Bedeninde ve başında, özellikle de cihatçının doğradığı ve hasta bakıcıların sardıkları sağ kolunda hissettiği bütün acılara karşın Tomás, güçlükle ayağa kalkarak içeride bulunan kişileri teker teker gözden geçirdi. Bunlar, elbette ki Kardinal Barboni, Başkâhya Giuseppe, Özel Sekreter Ettore, COSEA'nın şefi Catherine Rauch ve adli polisin Kutsal Makam'da görevli sorumlusu Müfettiş Trodela'dan ibarettiler.

Başını önüne eğmiş olan polis komiserinin dışında kalanların hepsi merakla tarihçinin yüzüne bakıyorlardı.

"IŞİD'le bağlantılı bir grup bu gece Papa'yı kaçırarak öldürmeye kalkıştı," diye başladı Tomás. "Bunu hepimiz biliyoruz zaten. Bilmediğimiz ama kuşkulandığımız şeyse bu kişilerin tek başlarına hareket etmedikleri. Vatikan Bankası'nda çevirdikleri eski dolapları sürdürmeyi ve kendileriyle bağlantıları olan politikacıları korumayı isteyen mafyanın teşviklerinden ve lojistik desteğinden yararlandılar. Bu da demek oluyor ki şeytani bir üçlüyle karşı karşıya bulunuyoruz: IŞİD, mafya ve belli bir sayıda, yozlaşmış politikacılar."

Müfettiş Trodela başını kaldırıp ilk defa onun yüzüne baktı.

"Söylediklerinizi doğrulayacak kanıtlarınız var mı?"

"Bu kanıtlar Papa'nın, tutsaklığı sırasında kaydedilmiş olan videoda incelikli biçimde atıfta bulunduğu Monsenyör Dardozzi'nin belgelerinde bulunuyor."

"Onları görmem gerekecek." Müfettiş, özellikle kuşkulu görünüyordu. "Bu belgeler mafya ile sözde yozlaşmış politikacıların IŞİD'in adamlarıyla iş birliği içinde bulunduklarını gerçekten kanıtlıyor mu?"

"Kanıtladıkları şey mafya ve çeşitli politikacıların kara paralarını aklamak için Vatikan Bankası'ndan yararlanmış oldukları," diye bildirdi Tomás. "Vatikan Bankası'nın yolsuzluğunu kesin olarak kanıtlamıyor ama videoda Papa buna bizzat atıfta bulundu. Kendisinin kaçırılışı ile Monsenyör Dardozzi'nin belgeleri arasında bağlantı kuran oydu. Bundan sonra bu bilgiyi kullanarak soruşturma başlatmak da adli polise düşüyor."

"Hımm!" diye homurdandı gözle görülür biçimde kuşkulu olan polis müfettişi. "Bakacağız."

Sağ kolundaki yara birden kendini hissettirince Tomás, sözüne devam etmeden önce acıyla yüzünü buruşturdu.

"Bu şeytani üçlü, Leonine Duvarları'nın içindeki suç ortaklarından da yararlandı."

"Evet, evet, bunu daha önce de söylemiştiniz," dedi Müfettiş Trodela sıkıntıyla. "Mesele bunun kim olduğunu bulmakta. Orasını hâlâ belirtmediniz."

"Teröristlerin Vatikan'da suç ortaklarının bulunduğu çok açık," dedi Kardinal Barboni, başıyla da onaylayarak. "Biliyorsunuz ya evladım, Kutsal Papa Cenaplarının emir buyurdukları ardı ardına yapılan denetimler hükümet içinde kimi çıkar çevrelerinin oluşmuş olduğunu ortaya çıkardı. Aralarında piskopos ve kardinallerin de bulunduğu epeyce din adamının Papa'nın döneminin sona ermesini dört gözle beklemekte olduklarına pek kuşku yok."

Tomás kaşlarını çattı.

"Korkarım sorun bundan çok daha kötü, Kardinal Hazretleri."

"Daha mı kötü?"

Bomba etkisi yaratacak bir açıklama yapmak üzere olduğunun farkında bulunan tarihçi, karşısındakilerin her birinin yüzlerine teker teker baktıktan sonra mırıltıyla yanıt verdi.

"Hain aramızda bulunuyor."

"Evet, bunu biliyoruz zaten," diye karşılık verdi Kardinal. "Ama asıl sorun Vatikan'ın tam içinde bulunan o hainin kim olduğunu bulabilmek. Bu da hiç kolay olmayacak çünkü Kutsal Makam'da çok sayıda insan var..."

"Ne demek istediğimi tam anlayamadınız Kardinal Hazretleri," diye onun sözünü kesti Portekizli. "Hain aramızda derken, yani burada, şu an Sistine Şapeli'nde bulunuyor." Grubu işaret etti. "O hain bizim aramızdan biri."

Kardinaller Meclisi'nin tapınağının üzerine ağır bir sessizlik çöktü. Herkes korku ve utanç dolu gözlerle birbirine bakıyordu. Kardinal Barboni, Catherine Rauch, Müfettiş Trodela, Başkâhya Giuseppe ve Özel Sekreter Ettore, hepsi birden hayret dolu yüzlerini Portekizliye çevirdi.

"*Dio cane*!" diye haykırdı diline hâkim olamayan adli polis komiseri. "Bu nasıl bir saçmalıktır böyle? Yani şimdi sizin ima etmeye çalıştığınız şey, benim... be... be..." Öfkeyle kaşlarını çattı. "*Vaffanc*..." Kardinal'in ve bir hanımın huzurunda bulunduğunu hatırlayarak sö-

zünü yarıda kesti ve bunun yerine daha az galiz bir ifadeyle yetindi. "*Brutto disgraziato*![93]"

"Dilinize hâkim olun!" diye azarladı onu Devlet Bakanı. "Edebinizi bozmayın!"

"*Mi scusi*, Saygıdeğer Kardinal Hazretleri," diye özür diledi Trodela. "Sadece ben... ben onurumun şüpheye düşürülmesine hoşgörü gösteremem de. Bunu kabul etmiyorum!"

"Yaptığınız suçlama gerçekten de çok ciddi evladım," diye kabul etti Kardinal Barboni, Tomás'a doğru dönerek. "Bundan şüpheliler arasında beni de gördüğünüz sonucunu mu çıkarmam gerekiyor?"

"Ben de mi?" diye ekledi Catherine hızlıca ve kırılmış gibi. "Ben de şüpheliler arasında mı bulunuyorum? Ben?"

Başkâhya Giuseppe, kolunu havaya kaldırdı.

"*Madonna*!" diye haykırdı. "Benim onurumdan nasıl şüphe edersiniz? Bütün bir ömrümü onca Kutsal Babamız'a adamışım ben! *È un' ingiustizia!*"[94]

"Ya ben?" diye sordu Özel Sekreter Ettore, Kardinal'e doğru dönerek. "Siz de iyi bilirsiniz Kardinal Hazretleri, Kutsal Papa Cenaplarına daima sadık olmuşumdur ben! *Mamma mia*, iftira bu! Kuru iftira!"

Yine de içlerinde en çok sinirlenmiş olan Müfettiş Trodela olmuştu. Adli polis müfettişi hiç yatışmadan parmağıyla Portekizliyi işaret etti.

"Bu meselede eğer bir hain varsa, o da bu *stronzo*'dur!" diye suçlamada bulundu diğerlerini de heyecanlandırmaya çalışarak. "Buraya geldiğinden beri ortalığı karıştırıp nifak tohumları ekmekten başka bir işe yaradığı yok! Böyle hafiflikle hepimizin dürüstlüğünü zan altında bırakmasına göz yumacak değilim! Duydunuz mu beni? Bunu kabul etmiyorum! Profesör Noronha'dan ya bu iğrenç suçlamasını destekleyecek gerekçeler ileri sürmesini ya da derhal özür dilemesini talep ediyorum!" Eliyle müthiş bir hareket yaptı. "Ah! *Porca miseria*! Böyle bir nankörlüğü hak edecek ne yaptım ki ben?"

---

93 (İt.) Şerefsiz hayvan! (ç. n.)

94 (İt.) Haksızlık bu! (ç. n.)

Tomás gözünü dikip onun yüzüne dikkatle baktı.

"Gerçekten bilmek istiyor musunuz?"

"Talep ediyorum!"

"Müfettiş, siz ne kadar zamandır Vatikan'ın adli polis sorumlususunuz?"

Müfettiş teatral bir tavırla kendi göğsüne vurdu.

"Yirmi yıldan fazla zamandır ve büyük bir gururla! Neden?"

"Bu da demek oluyor ki müfettiş siz Vatikan'ı avucunuzun içi gibi biliyorsunuz ve buradaki hükümet içinde hüküm süren iktidar rekabetlerinden de haberdarsınız. Dahası mesleğiniz gereği düzenli olarak suçlularla karşı karşıya kalıyorsunuz. Kaçakçılar, mafya üyeleri, katiller... Bütün bu insanlarla sık sık karşılaşıyorsunuz. Mafyadan ya da politikacılardan birilerinin sizi de yoldan çıkarmamış olduğunu kim garanti edebilir? Sonuçta böyle bir durumda suçlularla birlik olan ilk polis memuru siz olmazsınız. Bütün dünyada polisleri soruşturan polislerin işlerinin başlarından aşkın olması rastlantı değildir herhalde."

Adli polis komiseri, tarihçinin yüzüne iğrenmiş gibi baktı.

"Doğrudan beni mi suçluyorsunuz siz?" diye itiraz etti. "Benim yolsuzluğa karıştığımı mı ima ediyorsunuz?"

"Yalnızca bu olasılığı da göz ardı edemeyeceğimizi söylüyorum," diye belirtti Tomás. "Sizin işiniz soruşturma yapmak ve bir soruşturma sırasında aksi kanıtlanıncaya dek bütün şüphelilerin suçlu oldukları ilkesinden hareket edilmesi gerektiğini iyi bilirsiniz. Yani yargılama sürecinde olduğunun tam tersine."

"Ya ben?" diye sordu Catherine. "Ben neden şüpheliyim?"

"Ya ben? Tanrım!" diye atıldı başkâhya. "Benim dürüstlüğümü nasıl sorgulayabilirsiniz?

Papa'nın özel sekreteri de ağzını açmış masumiyetini öne sürerek şüpheliler listesine alınmış olmasına itiraz etmeye hazırlanıyordu ki Tomás, bir hareketle onu susturdu.

"Dinleyin şimdi, Vatikan'daki herkes şüphelidir," diye üsteledi. "Bunu keyfimden söylemiyorum, Kutsal Makam'da bir hain bulunduğu için söylüyorum, anlıyor musunuz?"

"Buraya kadar dediklerinizi anlıyorum," diye yanıt verdi Kardinal Barboni. "Ama özellikle burada bulunan kişilerden kuşkulanıyor olmanızın nedenleri tam olarak nedir?"

Portekizli, bir kere daha çevresini kuşatmış olan herkesin yüzlerine baktı. Hepsinde birer korku ifadesi görülüyordu.

"Bu sorunun yanıtı, Papa'nın kaçırılışıyla ilgili ayrıntılara bağlı," diye açıkladı Tomás. "Teröristlerin içeriye tuvaletteki klozetin altına kazılmış bir tünelden girdiklerini ve Papa'yı Apostolik Saray'daki özel kütüphanesinde yakaladıklarını biliyorsunuz."

"Evet, ne olmuş?"

Tarihçi, beş şüpheliyi dikkatle incelemeyi sürdürüyordu.

"Doğrusunu isterseniz Papa'nın kaçırılış biçimi bana daha başından tuhaf görünmüştü," dedi. "Kimi ayrıntılar dikkatimi çekti."

Müfettiş Trodela kollarını kavuşturmuş, ona kendisine angarya yüklenmiş biri gibi bakıyordu.

"Neymiş onlar?"

"Bu adamlar klozetin altına açılmış o daracık tünelden içeri girmeyi ve üstelik Papa'yı da yanlarında taşıyarak aynı yoldan geri dönmeyi nasıl becerebildiler? Papa'nın tam olarak hangi anda özel kütüphanede tek başına olacağını nereden biliyorlardı? Yer altına indikten sonra Apostolik Saray'a geçişi engelleyen kapıyı aşmayı, kilide ve kapıya hiç zarar vermeden nasıl başardılar? Teröristlerin, Bakanlıklar Sarayı'nın XII. Pius Meydanı'na bakan kapısından ya da Apostolik Saray'ın yer altında bulunan kapıdan geçebilmelerinin tek yolu anahtarlarının olmasıydı." Kardinal Barboni'ye doğru döndü. "Kardinal Hazretleri, bu iki kapının anahtarlarına kimlerin ulaşabileceklerini biliyor olmanız mümkün mü acaba?"

"Vatikan'ın bütün anahtarları hükümet binasında tutulur," diye açıkladı Devlet Bakanı. "Ama başka kurumlarda da anahtar vardır.

Örneğin Bakanlıklar Sarayı'nın bütün anahtarları binayı kullanan bakanlıklarda ve doğal olarak bir de güvenlik güçlerinde bulunur. Güvenlik güçleri yer altı kapısının da anahtarlarına sahiptir."

"Hangi güvenlik güçleri bunlar?"

"Vatikan jandarmaları ve... ve bir de adli polis."

"Peki adli polisin içinde Vatikan'la ilişkilerden sorumlu kişi kimdir?"

Bu soru üzerine bütün bakışlar Trodela'ya çevrildi.

"İftira bu!" diye itiraz etti İtalyan müfettiş. "Düpedüz kara çalma!" Portekizliyi işaret etti. "Bu... Bu *pompinaro*[95], sizi bana karşı doldurmaya çalışıyor. Bu *testa di minchia*! Bu *figlio di troia*[96]!" Öfkeden kıpkırmızı olmuş olan adam tehdit edercesine yumruğunu sallayarak Tomás'a doğru bir adım attı. "*Ti ammazzo, pezzo di merda*[97]! Öldürürüm seni, anlıyor musun?"

Ettore ile Giuseppe onu durdurmaya çalıştılar, Kardinal de bir kere daha müdahale etme gereğini duydu.

"Kendinize hâkim olun müfettiş!" diye azarladı onu. "Bu kutsal yerde, benim önümde bu sözcükleri ne cüretle ağzınıza alıyorsunuz? Hiç mi terbiyeniz yok sizin?"

Adli polis komiseri çökmüştü.

"*Scusi*! *Scusi*!" diye yalvardı teatral bir tavırla. "*Dio mio*! Bu... Bu sersem kendimi kaybetmeme yol açıyor!"

Tomás bu adamdan ne korktuğunu ne de etkilendiğini gösterir biçimde kılını bile kıpırdatmadan duruyordu.

"Yani müfettiş, Bakanlıklar Sarayı'nın kapısı ile Vatikan'ın altında bulunan tünellerde bulunan ve Papa kaçırılırken kullanılmış olan kapının anahtarlarına erişiminizin bulunduğunu yalanlıyor musunuz?"

"Hayır. O anahtarlara erişimim var elbette!" diye kabul etti Trodela meydan okurcasına. "Ne olmuş yani? Suç mu bu? Ne kanıtlıyor? Ha? Bu neyi kanıtlıyor?"

---

95 (İt.) İbne (ç. n.)

96 (İt.) Orospu çocuğu (ç. n.)

97 (İt.) Öldürürüm seni, bok herif (ç. n.)

Tarihçi, adamın yüzüne dikkatle bakarak apaçık bir gerçeği dile getirmeye hazırlandı.

"Bu, müfettiş, COSEA'nın kasalarını soyabilsinler diye Bakanlıklar Sarayı'nın kapısının ve Papa'yı kaçırabilsinler diye de Apostolik Saray'ın anahtarlarını IŞİD'le bağlantılı olan adamlara verebilecek konumda bulunduğunuzu kanıtlıyor. Ayrıca, Papa'yı çok da fazla sevmediği bilinen hükümetin içinde pek çok tanıdığınızın olması da sizi çok hassas bir duruma sokuyor, sizce de öyle değil mi?"

Müfettiş, neredeyse yalvarır gibi ellerini birleştirdi.

"Ama ben hiçbir şey yapmadım ki!" diye itiraz etti. "Hiç! Masumum ben! *Porca miseria*! Kızlarımın başı üstüne yemin ederim! Kutsal anamın kutsallığı üstüne yemin ederim! *Mamma mia*, niçin bana inanmıyorsunuz? *Povero me*![98] İftiraya uğradım, karalandım, rezil edildim! *E un'ingiustizia*! Bana inanmalısınız Kardinal Hazretleri! Sakın bu... Bu ucuz Müfettiş Montalbano özentisine kulak asmayın!" diye yalvardı İtalyan edebiyatının ünlü bir müfettişine gönderme yaparak. "Masumum ben! Masumum!"

Devlet Bakanı eliyle bir işaret yaptı.

"Sakin olun evladım!"

"Yalnızca basit ipuçlarının hiç kimseye karşı hiçbir şey kanıtlayamayacağını ben de gayet iyi biliyorum," dedi Tomás, akıl yürütmeye kaldığı yerden devam ederek. "Bu aşamada, tuvaletteki klozetin altında bulunan çukuru ve Papa'nın yer altındaki tünel kullanılarak kaçırılmış olduğunu keşfettikten sonra kendimizi bir çıkmazın içinde bulmuş olduğumuzu hatırlamakta yarar var. O çıkmazdan mümkün olan en kısa zamanda kurtulmamız gerekiyordu çünkü Papa kaçırılmıştı ve saat on ikide infaz edilecekti. Her bir dakikanın önemi vardı. O sırada hainin kim olduğu konusunda kafamda bir fikir oluşmuştu gerçi ama doğru iz üzerinde olduğumdan emin olabilmek için onu bir hata yapmaya zorlamam gerekiyordu. Bunun üzerine sözde durum değerlendirmesi yapmak üzere, şüpheliler listemde bulunan herkesi Kardinal

98 (İt.) Zavallı ben! (ç. n.)

Hazretleri'nin bürosunda yaptığımız o toplantıya çağırdım. Aslında haini kendini belli etmeye zorlamak üzere bir tuzak kurmuştum."

"Tuzak mı?" diye sordu Catherine hayretle. "Ne tuzağı?"

"Toplantının sonunda yaptığım o duyuru. Eğer hatırlıyorsanız, ilk önce hainin yapmamı beklediği gibi olayları bir sıraya dizdim, sonra da sırrın çözümünün Papa'yı kaçıran kişilerin yer altı ağındaki kapıdan geçişlerinde olduğunu bildirdim. Kapı meselesini çözersek her şeyi de çözmüş olacaktık. Bu akıl yürütmemin bizim haini son derecede gergin hale getireceğini bildiğim için toplantının sonunda son darbeyi de indirerek Vatikan'da bir hain bulunduğunu açıkladım. Bunun üzerine söz konusu kişi kendisinin maskesini düşürmüş olduğumu ve elimde onu suçlamaya yetecek kanıtlar bulunduğunu sandı. O zaman da telaşa kapılarak onu yapmaya zorladığım hatayı yaptı."

"Ne hatası?" diye sordu Trodela. "Size göre yaptığım hata neymiş?"

"Benim kaçırılmamı emrettiniz."

"Kimseye bir şey emretmedim ben!" diye karşı çıktı müfettiş. "Hepsi yalan bunların! Ah, *che noia!*[99] Madem işlerin böyle geliştiğini düşünüyorsunuz, kanıtlayın o halde! Haydi, kanıtlayın!"

Tomás gözlerini adli polis komiserinin üzerinden hiç ayırmadı.

"Bu sözlerinizden müfettiş, hainin siz olduğunuzu kabul ettiğiniz sonucunu çıkarıyorum..."

"Hiçbir şey kabul etmiş değilim ben!" diye karşılık verdi Trodela. Parmağını karşısındakine uzattı. "Siz beni suçluyorsunuz profesör! Ama suçlamak yetmez! Kanıt gerekir! Kanıtlar!"

Söylediklerini kanıtlama yükümlülüğü gerçekten de tarihçiye düşüyordu ve herkes bunun farkındaydı. Müfettiş sakinleşince Tomás anlatmayı sürdürdü.

"İslam Devleti'nin adamlarının bazilikada bana saldırmaları, Papa'nın kaçırılışının arkasında bulunan kişinin o toplantıya katılmış olan beş kişiden biri olduğunu ve ben Kutsal Makam'da bir hain bulunduğunu açıkladığımda gerçekten de telaşa kapıldığını kanıtlıyor.

99 (İt.) Ne can sıkıcı! (ç. n.)

Öte yandan, beni kaçıranlardan birinin yaptığı telefon konuşmasında bağlantı kurduğu kişiden benim Omissis'in gerçek kimliğini bilip bilmediğimi öğrenme talimatı almış olması da tuzağımın tam istediğim gibi sonuç verdiğini ortaya çıkarıyor. Hainimiz kendisinin kim olduğunu keşfettiğimi ya da keşfetmek üzere olduğumu düşünerek beni etkisiz hale getirmeyi ve tam olarak neler keşfetmiş olduğumu öğrenmeye çalışmayı istedi."

"Hepsi yalan dolan!" diye söylendi Trodela. "*Mamma mia*, bu boş lafları dinlemeye devam etmek zorunda mıyım ben yani?"

"Korkarım ki evet, müfettiş," diye yanıtladı Tomás. "Neden, biliyor musunuz?"

Komiser küçümsemeyle yüzünü buruşturdu.

"Şaşırtın bakalım beni."

"Çünkü Papa'nın tuvaletten kaçırılması öyküsü, aslında göründüğü gibi değil."

"Niyeymiş o?"

Portekizli yanıtlamadan önce gülümsedi. Eğer İtalyan müfettiş, gerçekten de şaşırtılmayı istiyorsa düş kırıklığına uğramayacaktı.

"Yalnızca bir düzmeceden ibaret de ondan."

C

Tomás'ın bu açıklaması karşısında herkesin ağzı bir karış açık kaldı. Tuvaletteki klozetin altında bulunan çukur, Papa'yı kaçıran kişilerin Apostolik Saray'a hiç kimseye görünmeden nasıl girip de Papa'yla birlikte yeniden dışarı çıktıklarının anlaşılmasını sağlamıştı. Suç mahallinde keşfedilen her şeyin de doğruladığı bu açıklama gayet sağlam görünüyordu. Bu yüzden de tarihçinin bütün bu öykünün yalnızca bir kandırmacadan ibaret olduğunu açıklaması herkesi hayrete düşürmüştü.

"Bununla ne demek istiyorsunuz?" diye sordu Catherine. "Teröristler Kutsal Papa Cenaplarını tuvalette açılmış olan çukurdan kaçırmadılar mı yani?"

Portekizli başını iki yana salladı.

"Hayır."

Herkes birbirine baktı.

"Nasıl hayır yani?"

"Hepsini ben uydurdum. Papa böyle kaçırılmadı."

Beş şüpheli, Tomás'ın böyle bir şeyi nasıl söyleyebildiğini merak ederek, şaşkın gözlerle ona bakıyordu.

"Ama tuvaletin altına gerçekten de bir çukur kazılmıştı," diye itiraz etti Kardinal Barboni. "Lağım kokusunu bile duydum ben. Ettore de öyle. Bir saat sonra, hepimiz orada bir araya geldiğimizde bile koku hâlâ kaybolmamıştı. Cübbeme bile sindi. Bunu nasıl açıklıyorsunuz evladım?"

"Tünel bizi yanlış bir yola doğru yönlendirmek için kazıldı," diye yanıt verdi Tomás. "Tıpkı sihirbaz hilelerindeki gibi, ne kastettiğimi anladınız mı? Bir yöne doğru bakarken, öbür yönde neler olup bittiğini gözden kaçırdık. Tam bir göz boyamacaydı bu."

"Peki... Peki, ya tuvaletin zeminindeki tuğla tozları?" diye hatırlattı Catherine. "Onlar oraya nasıl gelmiş?"

"Tuğla tozları bizim dikkatimizi klozetin altında gizli olan çukura çekmek içindi. Kaçırma işini tasarlayanlar tünelin keşfedilmesini istiyorlardı."

"Peki bunca zahmete hangi amaç için giriştiler?"

"Üç hedefleri vardı. Bu yolla sadece dikkatleri başka tarafa çekmiş olmuyorlardı, aynı zamanda, tüneller şehre açıldığı için bu onların bizi Papa'nın Leonine Duvarları'nın dışına çıkarılmış olduğuna ve artık Vatikan'da olmadığına inandırmaya da yaradı. Böylece araştırmalar bazilikadan uzak tutulmuş oldu."

Kardinal Barboni, tarihçinin yüzüne bir şey beklermiş gibi bakıyordu.

"Üç hedeften söz etmiştiniz, oysa yalnızca iki tanesini söylediniz..."

"Üçüncüyü anlamak zor değil," diye dikkat çekti Tomás. "Benimle birlikte akıl yürütmenizi rica edeceğim. Tüneli keşfedebilmemiz için klozetin çevresine tuğla tozu bırakmakta bizim hainin hedefi neydi? Önce klozetin altındaki çukuru ve sonra da yer altındaki kilitli kapıyı bulmamızı istiyordu. Neden peki? Çünkü bizim er ya da geç kapıya da kilide de hiç el sürülmemiş olduğu, yani Papa'yı kaçıranların anahtar kullanmış olmalarının gerektiği sonucuna varacağımızı biliyordu. Peki, anahtar kimde vardı? Güvenlik güçlerinde. Demek ki hain suçu kime atmayı istiyordu?"

Bütün gözler bir kere daha adli polise çevrildi ama ortaya çıkan sonucu dile getiren Catherine oldu.

"Müfettiş Trodela'ya!"

Tomás, gösterisini başarıyla tamamlamış bir sihirbaz gibi bir hareket yaptı.

"O halde Müfettiş Trodela suçsuz."

Olayların tersine dönüşü Trodela'yı öyle şaşkına çevirmişti ki sanki Tomás'ın ağzından çıkanlara inanamıyormuş gibi müfettişin tepki vermesi biraz zaman aldı.

"*Davvero?*"[100] diye sordu inanamıyormuş gibi ve Portekizlinin her an sözünden geri dönebileceğinden korktuğu her halinden belli olarak. "Ciddi mi söylüyorsunuz? Yani siz profesör... Siz benim suçsuz olduğuma gerçekten de inanıyor musunuz?"

"Kesinlikle!"

Komiserin şimdiye kadar öfkeden kıpkırmızı kesilen yüzünde birden kocaman bir gülümseme belirdi.

"*Alla buon'ora*!" diye haykırdı coşkuyla. "Nihayet! *Evviva*![101] Biri bana inanıyor! *Che splendido*![102] Adalet yerini buldu!"

Diğerleri onları gözlerine inanamayarak izliyorlardı.

"Ama... Ama, hain kim o zaman?"

Tomás'ın bakışları, geriye kalan dört şüphelinin üzerine geri döndü. Adli polis komiseri elenmiş olduğuna göre, hain mutlaka bu dördünden biri olmalıydı. Önce Giuseppe'ye, sonra Ettore'ye, sonra Catherine'e ve en son da Kardinal Barboni'ye baktı.

Gözlerini bu sonuncunun üzerine sabitledi.

"Kardinal Hazretleri, münasebetsizliğimi hoş görürseniz," dedi, "Papa'nın kaçırılmasından hemen sonra büronuzdayken Müfettiş Trodela'dan birini gönderip evinizden bir şey aldırmasını istemiştiniz sanıyorum."

"Üzerimi değişmek için giysiler."

"Evet, doğru," dedi tarihçi hatırlayarak. "O sırada Müfettiş Trodela'ya lojmanınızın adresini de vermiştiniz. Onu bana hatırlatabilir miydiniz lütfen?"

"Carducci Caddesi, iki numarada oturuyorum ben."

---

100 (İt.) Gerçekten mi? (ç. n.)

101 (İt.) Yaşasın! (ç. n.)

102 (İt.) Ne şahane! (ç. n.)

"Evet, evet, doğru ya, Carducci Caddesi, iki numara." Diğer üçüne baktı. "İçinizde bunun yakınında oturan var mı?"

Papa'nın özel sekreteri duraksayarak neredeyse korkuyla elini kaldırdı.

"Ben Salandra Caddesi'nde oturuyorum, Carducci'yi dik kesen caddedir."

Devlet Bakanı, bu yersiz sorular karşısında hayrete düşmüş gibi bir kaşını havaya kaldırdı.

"Bunu bize neden soruyorsunuz?"

"Hiç, hiç."

Bu defa araya giren Müfettiş Trodela oldu.

"*Che fastidio*, artık hiçbir şey anlamıyorum ben,'" diye itiraz etti. "Sonuç olarak bu hain kimmiş?"

"Size saygısızlık etmek istemiyorum müfettiş, ancak şu an karşımıza çıkan soru bu değil."

"Değil mi? Hangisiymiş peki?"

Tomás, Trodela'ya sokulup parmağıyla onu işaret etti.

"Gerçek suçlu neden dikkatleri sizin üzerinize yöneltmeye gerek duydu?"

Adli polis komiseri omuzlarını kaldırdı.

"Bunu bilmeyi ben de isterim doğrusu..."

"Yanıt apaçık," diye ekledi Portekizli kendi sorusunu yanıtlayarak. "Çünkü tünele doğru yanlış yönlendirme olmasaydı, bütün kuşkular hemen gerçek suçlunun üzerinde toplanacaktı."

"Kim o peki?"

Tomás, Catherine'i gösterdi.

"Bayan Rauch..."

Fransız kadının yüzü bir dehşet ifadesiyle çarpıldı.

"Ben mi?"

"...olamaz."

"Efendim?"

"O kişi Bayan Rauch olamaz," diye yineledi Portekizli. "Bunun da çok basit bir nedeni var: Kaçırılma sırasında o, benimle birlikte Bakanlıklar Sarayı'ndaydı." Öteki şüphelilere doğru döndü. "Bu da demek oluyor ki, geriye yalnızca üçünüz kalıyorsunuz..."

Kardinal Barboni, Ettore ve Giuseppe'yle birer kere bakıştıktan sonra gözlerini tarihçinin üstüne diktiler.

"Eğer bir suçlamada bulunacaksanız, hiç durmayın."

Tomás, eski bir polis deyişini hatırlatmak için elini havaya kaldırdı.

"Kurbanla birlikte en son görülen kişiyi bulun, muhtemelen suçluyu da bulacaksınız," dedi. "Bu durumda, eğer tünelin sahte bir ipucu olduğunu kabul edersek, Papa ortadan kaybolduğunda kütüphanede onunla birlikte kalan son kişi kimdi?"

Soru havada kaldı ve en sonunda yanıtı Müfettiş Trodela verdi.

"Başkâhya!"

Suçlandığını gören Giuseppe, gözlerini devirdi.

"*Dio mio*! Suçlu her zaman kâhyadır değil mi? Polisiye romanlarda da böyle bu, gerçek yaşamda da. Daha önce Papa XVI. Benedictus'un gizli mektupları meselesinde de suçlanan başkâhya olmuştu. Ya şimdi kim suçlanıyor? Yine başkâhya tabii ki! Her zaman suçlu başkâhyadır!"

Müfettiş Trodela gözlerini dikkatle onun üzerine dikti.

"Giuseppe, bana gerçeği söyleyin," diye mırıldandı. "Hain siz misiniz?"

Başkâhya buna yanıt olarak ellerini dua eder gibi birleştirdi.

"*Per amor del cielo*[103], benim böyle bir şeyi yapabileceğime inanıyor musunuz gerçekten? Yemin ederim ki ben değilim! Masumum ben! Kütüphaneye girdiğim doğrudur ama ben girdiğimde orası bomboştu." Özel sekretere doğru döndü. "Öyle değil mi Ettore?"

"Ben de doğruluyorum. Kütüphane bomboştu."

Bu sözler karşısında Tomás hiç istifini bozmadı. Giuseppe nihayet sakinleştiğindeyse, yeniden saldırıya geçti.

103 (İt.) Gökyüzü aşkına. (ç. n.)

"Ben Papa ortadan kaybolduktan sonra kütüphaneye en son giren kimdi diye sormadım," diye düzeltti. "Benim bilmek istediğim o ortadan kaybolduğunda içeride kimin olduğuydu. Yani onu en son gören kişinin kim olduğu..."

Bu sefer apaçık gerçeği dile getiren Müfettiş Trodela oldu.

"Aslında, doğrusunu isterseniz bu tek bir kişi değildi," diye hatırlattı. "İki kişiydiler. Kardinal Hazretleri ve Kutsal Papa Cenaplarının özel sekreteri."

Kardinal Barboni ve Ettore birbirlerine baktılar.

"Aydınlatın beni, *per carità,*"[104] diye sordu Devlet Bakanı. "Kimi suçluyorsunuz? Beni mi, Ettore'yi mi?"

"Papa'nın yanında bulunan son iki kişinin kimler olduğunu öğrendiğimde, kendi kendime acaba o sırada anormal bir şey olmuş muydu diye sordum," diye devam etti Tomás, Devlet Bakanı'nın sorusunu geçiştirerek. "Aslında gerçekten de epeyce sıra dışı bir şey gerçekleşmişti. Siz tuvalete girmiş ve kendinizi fenalaşmış hissetmiştiniz Kardinal Hazretleri. Bunun üzerine Papa'nın özel sekreteri çağırılmış ve o da sizi dışarıda hava almaya çıkarmıştı. Dikkatimi çeken bu ayrıntı oldu. Kardinal Hazreti hangi nedenle fenalaşmışlardı acaba?"

"Bunun nedenini gayet iyi biliyorsunuz evladım," dedi Kardinal Barboni, kendini savunmak zorunda bırakılmış olduğu için sinirlenerek. "Çünkü tuvalette... Yani, lağım kokusu vardı."

"Hiç de hoş bir koku olmadığını ben de kabul ediyorum," diye itiraf etti Tomás. "Yine de baygınlığa yol açacak bir koku değildi ve kimseyi öldürdüğü de görülmemiştir."

"Teröristler tuvalete bir gaz sıkmışlardı."

"Aslında bu, Papa'yı kaçıranların klozetin altındaki çukurdan girmiş oldukları varsayımını desteklemek için ileri sürülmüş bir kuramdı. Oysa aslında, birkaç saat sonra oraya girdiğimizde tuvalette yalnızca lağım kokusu duyuluyordu. Ancak, az önce de söylediğim gibi ne kadar nahoş da olsa kimseyi bayıltacak bir koku değildir o.

104 (İt.) Tanrı aşkına. (ç. n.)

Bu da benim yeni bir varsayım geliştirmemi sağladı. Peki ya fenalık geçirdiğini hisseden kişi Kardinal Hazretleri değil de Papa idiyse? Ve Papa'nın baygınlığının nedeni tuvaletteki koku değil de, kimyasal bir çözelti, örneğin... Örneğin kloroform gibi bir şey idiyse?"

Devlet Bakanı onun yüzüne iğrenir gibi baktı.

"Ne ima ediyorsunuz siz?"

"Hiçbir şey ima etmiyorum ben Kardinal Hazretleri," diye ekledi Portekizli aceleyle.

"Ha, iyi."

Tomás, az sonra söyleyeceklerinin onun üzerinde nasıl bir tepki yaratacağına büyük bir dikkat göstererek, bakışlarını Kardinal Barboni'den hiç ayırmadı. Acaba hiç tepki vermeyecek midi, yoksa kendini mi kaybedecekti?

"Sizi suçluyorum."

CI

Sistine Şapeli'nin üstüne hayret dolu bir sessizlik çöktü. Kardinal Barboni şoka uğramış gibi olduğu yerde öylece kaldı. Orada bulunanların hepsi inanmaz gözlerle Tomás'a bakıyor, bu söyledikleri için haklı nedenleri olup olmadığını merak ediyorlardı. Kutsal Makam'ın iki numaralı adamı hakkında böyle bir suçlamada bulunabilmek için deli olmak gerekirdi.

Her zaman olduğu gibi ilk tepki veren komiser oldu.

"Kardinal Hazretleri," dedi zanlıya. "Bu bir... rezalet! Böyle bir iftiraya göz yumamayız! İğrenç bir şey bu! Profesör Noronha'yı İsviçreli muhafızlara yaka paça dışarı attırmam için tek bir sözünüz yeter!"

Devlet Bakanı sersemlemiş, hiçbir tepki veremez duruma gelmiş gibi görünüyordu.

"Ben... Ben..." diye kekeledi. "Ben..."

Sonra sustu ve bu da Müfettiş Trodela'yı kahretti.

"Kendi adıma ben, bunların tek bir sözcüğüne bile inanmıyorum!" diye açıkladı polis müfettişi, grubun geri kalanına doğru dönerek. "Kardinal Hazretleri, Kutsal Makam içinde Papa'nın en çok güvendiği kimsedir ve onu devlet bakanlığına atamış olması da rastlantı sonucu değildir. Onlar birbirlerini yıllardan beridir tanırlar ve Kutsal Papa Cenaplarını Vatikan'daki yolsuzlukların kökünü kazımaya ikna eden de yine Kardinal Hazretleridir. Hükümet içinde yolsuzluktan Kardinal Hazretlerinden daha fazla nefret eden birine rastlayamazsınız!"

"Aynı fikirdeyim," dedi Tomás. "Kardinal Hazretlerinin gerçekten de Marcinkus, De Bonis ve daha başkaları gibi Vatikan'ı dev bir kara para aklama makinesine çevirmiş olan kilise mensuplarının yaptıklarından sabrı taşmıştır. Buna hiç kuşku yok."

Polis müfettişi, bakışlarını nasıl akıl yürüttüğünü takip edemediği Tomás'ın üzerine dikti.

"Madem aynı fikirdesiniz, o halde suçlamanız tam olarak nedir?"

Tarihçi hem Kardinal Barboni'yi hem de Ettore'yi işaret etti.

"Kardinal Hazretlerinin Kutsal Makam içindeki yolsuzlukların amansız bir düşmanı olması, Papa'nın özel sekreteriyle suç ortaklığı içinde onun kaçırılmış olmasının sorumlusu olduğu ve bu operasyonun gerçekleştirilmesini de İslam Devleti'ne bağlı bir terörist örgütüne emanet etmiş bulunduğu gerçeğini değiştirmiyor."

"Ama... Ama..."

"Ettore'nin biraz temiz hava almak üzere kütüphaneden dışarı çıkmasına yardım ettiği kişi Kardinal Hazretleri değil Papa'ydı. Böyle kaçırıldı o. Papa, Kardinal Hazretleri ve Ettore'yle birlikte kütüphanede yalnız kaldığı sırada bu ikisi ona kloroform koklattı. Sonra özel sekreter, Kardinal'in giysilerini Papa'ya giydirerek sanki Kardinal Hazretlerini çıkarıyormuş gibi onu dışarıya çıkardı. Ettore, Başkâhya Giuseppe'ye Papa'nın rahatsız edilmek istemediğini söyleyerek Apostolik Saray'ı terk etti. Sonra da onu bazilikanın katakomplarına götürdü. Buraya giriş öğleye doğru, binanın içindeki eski yapıların tehlike oluşturduğu bahanesiyle yasaklanmıştı, oysa aslında bu yasak aşırı İslamcıların içeriye rahatça yerleşerek operasyonlarını rahatsız edilmeden sonuçlandırabilmeleri içindi."

Müfettiş Trodela hâlâ kuşkuluydu.

"Ettore, Papa'yı kardinal kılığında katakomplara götürüp teröristlerin eline teslim etmiş, öyle mi yani?" diye sordu. "Peki ya Kardinal Hazretleri? Bu uçuk kurama göre o da bu sırada kütüphaneden mi çıkmıştı?"

"Tuvaletin altındaki tünelden çıktı elbette. Her ikimiz de o tünele indikten sonra üstümüz başımız nasıl da leş gibi kokmuştu, hatırladınız mı? İşte aynı şey, Papa ortadan kaybolduktan sonra Kardinal Hazretlerinin de başına geldi! Giysileri öyle çok kokmuştu ki sizden evine birini gönderip üzerini değiştirecek bir şeyler getirtmenizi rica etmişti hatırlarsanız. Bu da bizden önce onun da aynı tünelden geçmiş olduğunu kanıtlıyor!"

Müfettiş Trodela bu ayrıntıyı hiç düşünmemişti. Oysa bundan daha mantıklı ve daha kesin bir kanıt bulunamazdı. Yine de Kardinal'i savunmayı sürdürdü.

"Peki ya yer altı geçidindeki kapı?" diye sordu. "Kardinal Hazretleri o kapıdan nasıl geçti?"

"Anahtarla açarak elbette," diye yanıtladı Tomás, apaçık bir gerçeği ortaya koyan birinin tavrıyla. "Bakanlıklar Sarayı'nın XII. Pius Meydanı'na bakan kapısı ile yer altı ağında bulunan kapının anahtarlarına sahip olanın yalnızca güvenlik güçleri olmadığını unutmayalım. Kendilerinin de söylediği gibi bu anahtarların birer yedeği de Vatikan hükümetinde bulunuyor. Dolayısıyla da Devlet Bakanı olarak Kardinal Hazretleri bunlara erişim hakkına sahipti ve bu sayede de kimseye görünmeden Apostolik Saray'dan çıkabilmeyi başardı, daha sonra da 'hava almaktan' dönüyormuş gibi geri geldi."

Müfettiş Trodela, Kardinal Barboni'ye döndü.

"Kardinal Hazretleri, çok rica edeceğim, lütfen bize bütün bunların hiçbirinin doğru olmadığını söyleyin."

Devlet Bakanı nihayet uyuşukluk halinden çıkmış gibi göründü ve bakışında çakan bir panik şimşeği onu ele verdi. Yine de direniş göstereceği, her şeyi olduğu gibi inkâr ederek masum olduğunu öne süreceği beklenebilirdi ama hiç de öyle bir şey yapmadı. Sonunda başını önüne eğip dizlerinin üstüne çöktü.

"Bağışlayın... Bağışlayın..."

Kardinal'in kırışık yüzünden aşağıya yaşlar sel gibi akıyor, ağlayışı gitgide bastırılmaz olan hıçkırıklara dönüşüyordu. Avutulmaz bir

haldeki Devlet Bakanı yüzünü gizliyordu. Ettore, onun yanına sokuldu ve o da hatasını kabullenerek içini rahatlatmak için Kardinal'e sarıldı.

Herkes Kutsal Makam'ın iki numaralı adamına tam bir inanmazlıkla bakıyordu. Tomás'ın haklı çıkmış olduğunu görünce oradakilerin içini kaplamış olan müthiş şaşkınlığı sözcüklere ilk döken, bir kere daha Müfettiş Trodela oldu.

"*Ma che cazzo*!"

Uzunca bir süre hiç durmadan ağladıktan sonra Kardinal Barboni kendini toplayabilmek için çaba harcadı. Ellerini sırılsıklam yüzünden çekip kekeledi:

"Bana yalnızca onu korkutmakla yetineceklerini söylemişlerdi. Zararsız bir stratejiydi bu, bir kötülük çıkmayacaktı, endişelenmemi gerektirecek bir şey yoktu. Ve ben de... ben de..." Kendi kendini cezalandırır gibi yumruğuyla kafasına vurdu. "Aptal! Aptal! Onlara inanmakla nasıl da aptallık etmişim!"

"Size bunu söyleyen kimdi?"

Devlet Bakanı omuzlarını kaldırdı.

"IOR'de hesabı bulunan bir düzenbaz, bir mafya üyesi... Ne önemi var sanki? Bana eğer benden istenenleri yerine getirirsem her şeyin yolunda gideceğini, merak edilecek hiçbir şey olmayacağını söyledi çünkü onun temsil ettiği kişiler de tıpkı benim gibi Katoliklerdi ve Kutsal Papa Cenaplarının başına bir şey gelmesine hayatta izin vermezlerdi." Yine başını iki yana salladı. "Aptal! Ne aptalmışım!" Burnunu çekti. "Dis... Disneyland ve Mecugorye'deki saldırıları duyunca, hele o teröristlerin Kutsal Babamız'a diz çöktürmüş oldukları korkunç videoyu görünce hata yaptığımı anladım. Ah, *Dio mio*!" İki gözü iki çeşme ağlıyordu. "Yaradan nasıl pişman olduğumu biliyor. Ölmek istedim! Her şeyi itiraf etmeyi düşündüm. Kendimi pencereden aşağı atmayı. Ama... Öyle sefil bir adamım ki, buna bile cesaret bulamadım. Ne birini ne ötekini yapacak cesareti bulabildim. *Povero me*! *Disgraziato*'nun biriyim ben! Bir ödleğim!"

"Peki ama neden Kardinal Hazretleri?" diye merak etti hâlâ altüst olmuş bir halde bulunan Trodela. "Neden?"

Devlet Bakanı'nın bu soruyu yanıtlayacak enerjiyi bulabilmesi birkaç saniye sürdü.

"Çünkü... Çünkü..."

Sustu ve hıçkırıklar içinde başını yine önüne eğdi. Utancından, korkusundan ya da başka herhangi bir nedenle niçin böyle davrandığını açıklayabilecek durumda olmadığı besbelliydi.

Tomás gırtlağını temizledi.

"İzin verir misiniz müfettiş?"

İtalyan komiser ona doğru döndü.

"Rica ederim."

"Korkarım ki Kardinal Hazretlerinin duyduğu utanç onu bu ihanetinin gerçek nedenlerini dile getirmekten alıkoyuyor. Oysa bu nedenler bana gayet açık görünüyor."

"Açık mı?" diye sordu müfettiş hayretle. "Doğrusu ya bana bu öyküde açık görünen hiçbir taraf yok. Ama madem sizin için durum farklı Profesör Noronha, keşfettiklerinizi bizimle de paylaşırsanız size minnettar kalırım."

"Sorunun anahtarı, Kardinal Hazretlerinin adresi," diye bildirdi Tomás. "Adresi hatırlıyor musunuz müfettiş?"

"Carducci Caddesi. Ne var bunda?"

"Bu ad size bir şey ifade etmiyor mu yani?"

"Hayır. Etmesi mi gerekirdi?"

Tarihçi bir kaşını kaldırdı.

"Europa Multi Club diye bir yerden söz edildiğini hiç duymuş muydunuz?"

Adli polis komiseri, sanki bir onay beklermiş gibi dönüp hemen Kardinal Barboni'nin yüzüne şaşkınlıkla baktı. Nihayet her şeyi anlamıştı.

"Bu ad size tanıdıkmış gibi göründüğüne göre müfettiş," diye konuşmaya katıldı Catherine, "acaba bizi de aydınlatır mıydınız?"

Trodela, devam etmek için onay istiyormuş gibi bir an Tomás'a baktı ve Portekizli başını hafifçe sallayınca da İtalyan müfettiş, COSEA'nın şefine doğru döndü.

"Europa Multi Club, İtalya'daki en büyük gey saunasıdır ve Carducci Caddesi'nde bulunur," diye belirtti. "Burası aralarında kardinallerin de bulunduğu pek çok din adamının buluşma yeridir ve Katolik Kilisesi'nin eşcinsel mensuplarından büyük kısmının bu mahallede oturuyor oluşu da halk arasında dedikodusu yapılan bir konudur."

Catherine, sersemlemiş bir halde kocaman açılmış gözleriyle Kardinal Barboni'ye soru sorarcasına baktı.

"Doğru mu bu Kardinal Hazretleri?"

Başı önüne eğik Devlet Bakanı hiçbir şey söylemedi ki bu da bir itiraf yerine geçiyordu. Aynı mahallede oturan ve Kardinal'in suç ortağı olan Ettore de aynı tavrı benimsedi.

Tomás yine araya girdi.

"İzniniz olursa günümüzde artık eşcinsel olmanın hiçbir sorun oluşturmadığının altını çizmek isterim. Modern toplumlarda hiç kimse ırkı, milliyeti, dini, cinsiyeti ya da cinsel yönelimi yüzünden ayrımcılığa tabi tutulamaz ve bu ödün verilmesi mümkün olmayan bir ilkedir." Sanki bir çekince belirtiyormuş gibi elini kaldırdı. "Gey olmak tek başına bir sorun teşkil etmezdi, tabii eğer söz konusu kişiler Katolik Kilisesi'ne mensup olmasalardı. Kutsal Makam eşcinselliği 'doğaya aykırı' olarak sunduğundan din adamları arasından gey olanlar da ortaya çıkarılıp hiyerarşi tarafından yaptırımlara çarptırılmak korkusuyla cinsel yönelimlerini gizlemek için ellerinden geleni yapıyorlar ve hatta bunun da ötesine geçebiliyorlar. Doğal olarak böyle bir durum onları şantaj yapmaya elverişli hale getiriyor."

"Şantaj mı?"

"Evet ya, şantaj. Düş gücünüzü biraz zorlayın. Papa kendilerinin ve politikacı dostlarının Vatikan Bankası'ndaki çıkarlarına karşı savaş-

maya karar verince rahatsız olan mafyanın, kuşkuları kendi üzerine çekmeden Papa'yı ortadan kaldırmayı öngördüğünü varsayın. Bu işi teröristlere yüklemekten daha iyi bir çözüm yolu bulunabilir miydi? Mafya üyeleri IŞİD'e bağlı olan gruplardan biriyle iletişime geçtiler ve bir pazarlığa vardılar: Papa'yı öldürmek istiyorsanız biz bu hedefe ulaşmanızda size yardımcı olacağız, yalnızca gölgede kalmayı istiyoruz. İslamcılar reklam peşindeydi, mafyaysa gizlilik. Kusursuz bir ittifaktı bu. Ne var ki bu operasyonun başarıya ulaşabilmesi için bir de hain gerekiyordu, Papa'nın en sadık çalışma arkadaşları arasından, onu kendilerine altın tepsi içinde hediye edebilecek derecede yakınında olan biri. Bundaki en büyük sorunsa Papa'nın en sadık adamlarının genellikle fazlasıyla... Sadık olmalarıydı. Bu sadakat nasıl kırılabilirdi? Gerisini tahmin etmek hiç de güç değil. Böylece mafya üyeleri Papa'nın yakınlarını soruşturarak kendi yararlarına kullanabilecekleri zayıf noktaları bulunabilecek olanları aradılar ve Devlet Bakanı'nın, Vatikan hiyerarşisinin iki numaralı adamının eşcinsel olduğunu keşfettiler. Papa'nın özel sekreterinin de öyle. Bundan sonra mafya ne yaptı dersiniz?"

Müfettiş Trodela, Kardinal Barboni ve özel sekretere baktı.

"Doğru mu bu Kardinal Hazretleri? Doğru mu Ettore?"

Her ikisi de yanıt vermediyse de inkâr da etmediler.

"İzniniz olursa müfettiş, bence iş bundan daha da ileriye gitti," diye ekledi Tomás. "Muhtemelen mafya yalnızca Kardinal Hazretleri ile Papa'nın özel sekreterinin eşcinselliklerini ortaya çıkarma tehdidiyle yetinmemiştir çünkü bu kadarcık şey için kilisenin liderine ihanet etmeyi göze almazlardı. Onları bir çift haine dönüştürebilmek için mafyanın benzersiz bir koza ihtiyacı vardı. Onları çok ciddi ve onarılamaz biçimde tehlikede bırakacak bir şey gerekiyordu. Açık saçık fotoğraflar ya da fazlasıyla utanç verici bir video gibi çok daha zarar verici belgeleri kastediyorum. Bana kalırsa mafya bunları Facebook, Twitter, YouTube ve kim bilir daha başka hangi sosyal ağlar üzerinden yayınlamak tehdidinde bulundu. Böyle bir aşağılanma çok büyük sarsıntılara yol açardı. Mafyanın Kardinal Hazretleri ile Papa'nın özel

sekreterini ağına düşürmeyi başarabilmiş olması ancak bu türden bir düzenle mümkün olabilirmiş gibi görünüyor. Onları tam birer haine dönüştürmeyi böyle başardılar işte."

Yapmak zorunda kalmış oldukları şeyin ağırlığı altında ezilmiş olan iki adam, başları önlerine eğik sessizce duruyordu.

"Sizden rica ediyorum, Saygıdeğer Kardinal Hazretleri," diye yalvardı Müfettiş Trodela. "Bana bunun yalan olduğunu söyleyin, hepsinin bir iftiradan ibaret olduğunu kanıtlayın, bu söylentilerden kendinizi aklayın! Size yardımcı olmam için bana yardım edin."

Yanıt olarak Kardinal Barboni istavroz çıkardı ve çekingenceli bir mırıltıyla sessizliğini bozdu.

"Günah çıkarmak ve Kutsal Papa Cenaplarına, kiliseye ve insanlığa karşı işlemiş olduğum suçları itiraf etmek istiyorum."

Paramparça olmuş Devlet Bakanı, kendini savunmaktan aciz ve her şeyi kabullenmeye hazırdı. Her ne kadar sesini çıkarmasa bile Ettore de benzer bir ruh hali içindeymiş gibi görünüyordu.

Gözle görülen gerçeği nihayet kabul eden Müfettiş Trodela, derin bir soluk alarak Sistine Şapeli'nin kapısına doğru yöneldi. O kapıyı açar açmaz dışarıda bekleyen İsviçreli muhafız hazır ola geçti.

"Kardinal Hazretlerini ve Kutsal Papa Cenaplarının özel sekreterini jandarma merkezindeki hücreye götürün lütfen."

İsviçreli muhafız gözlerini kırpıştırdı.

"Efendim?"

"Kardinal Hazretleri ve Kutsal Papa Cenaplarının özel sekreteri Kutsal Babamızın kaçırılmasında oynadıkları rolü kabul ettiler!" diye bildirdi. "Götürün onları. Onları sorgulayıp yeminli itiraflarını almak üzere daha sonra ben de oraya geleceğim."

Renkli üniformalı adam, duydukları karşısında aklı karışmış gibi başını iki yana salladı.

"Ama... Ama..."

"Götürün!"

Neler olup bittiğini tam olarak anlamamış olsa da Müfettiş Trodela'nın emrini yerine getiren İsviçreli muhafız, duraksayan adımlarla Sistine Şapeli'nden içeri girdi ve nasıl davranması gerektiğinden emin olamayarak iki adama doğru yürüdü. Ne de olsa onun asıl amiri adli polisin komiseri değil, bizzat Devlet Bakanı'ydı ve suçlanan kimse de oydu.

"Kardinal Hazretleri?"

Başlarını önlerinden hiç kaldırmayan Kardinal Barboni ve Ettore tek sözcük söylemeden onun komutasına boyun eğdiklerini gösterir biçimde İsviçreli muhafıza doğru döndüler. Hâlâ sarsılmış durumdaki muhafız, onlara peşlerinden gelmelerini işaret ederek Sistine Şapeli'nin kapısına kadar eşlik etti.

Üç adam kapıdan dışarı çıkarken Tomás İsviçreli muhafıza hâlâ içini kemiren soruyu sordu.

"Papa'dan haberiniz var mı?"

Muhafız kapı eşiğinde durdu ve arkasına dönüp içeridekilere hastaneden gelmiş olan son haberi iletti.

"Kutsal Papa Cenapları, Tanrı'ya şükür, tehlikeyi atlattılar."

EPİLOG

Agostino Gemelli Üniversite Hastanesi'nin odası güzel bir sebze bahçesine bakıyordu ama şu an için Tomás'ın bütün dikkati yalnızca Maria Flor'un üzerinde odaklanmıştı. Nişanlısı, kendisinin verilmiş olan yatıştırıcı ilaçların etkisiyle sürekli uyuduğu tam iki gece boyunca hep yatağının baş ucunda beklemişti. Nihayet uyandığındaysa onu yüzünde pişmanlık dolu bir ifadeyle kendisine bakarken bulmuştu.

"Çok huysuz bir mizacım olduğunun farkındayım bir tanem," dedi yumuşacık bir sesle. "Sana çok bozulmuştum. Beni arama diye telefonumu bile kapattım. Ama Papa'nın kaçırılmış olduğunu öğrenince korkuya kapıldım ve seni beklemek üzere otele döndüm. Senin iki defa beni aramaya çalıştığını gördüğüm halde tükürdüğümü yalamamak için seni aramamaya kararlıydım. Ama sen bana ulaşamamıştın ve ben de endişelenmeye başladım. En sonunda seni aramak zorunda kaldım ama telefonun kapalıydı. Bana kızgın olduğunu düşündüm ve..."

"Ne diye sana kızgın olacaktım ki?"

"Sana surat astığım için tabii. Sen de gayet iyi biliyorsun ki bazen çok can sıkıcı olabiliyorum..."

Her ikisi de güldü.

"Ne kadar aptalsın..."

"Her neyse işte, seni iki kere daha aradım! Ama telefonun her seferinde kapalıydı ve ben de daha fazla zorlamaya karar verdim. Senin aramalarına yanıt vermiştim, senin de eğer benimle konuşmayı hâlâ istiyorsan yapacağın tek şey tekrar beni aramaktı... Ancak senden ses

çıkmadıkça gitgide endişem arttı. Papa'yla ilgili olup bitenler yüzünden bir ara San Pietro Meydanı'nda toplanan kalabalığa katılmayı bile aklımdan geçirdim ama seni kaçırabilirim korkusuyla otelde kalmayı tercih ettim. Sonra hemen hemen her yerde öyle saldırılar olmaya başladıkça sokağa çıkmamanın daha güvenli olacağı sonucuna vardım. Gece yarısı olduğunda yatağımda oturmuş, televizyonda gösterilen korkunç olayları seyrediyordum. Kutsal Babamız için iki gözüm iki çeşme ağlarken birden ekranda, o korkunç teröristlerin ortasında kimi görüverdim? Seni!"

"Şaşırdın mı?"

"Şaşırmak mı?" diye haykırdı kadın. "Dilimi yutacaktım neredeyse!"

Tomás bir kahkaha daha patlattı.

"Tahmin ederim."

"Hayır, edemezsin! Korkunç bir şeydi. Kor-kunç! O haydutların seni öldürmüş olduklarını sandım! Çığlık atmaya başladım ve yardım çağırmak için koridora çıktım. Otelde Papa için ağlayan başkaları da vardı ve hep bir ağızdan, koro halinde ağladık. Bak, ben o sahneyi sana nasıl anlatabileceğimi bile bilmiyorum, anlatılır gibi değildi. Sanki bir filmde gibiydim."

"Peki ya sonra? Sonra ne yaptın?"

"Otelden çıkıp Vatikan'a koştum, çıldırmış gibi hem koşuyor hem ağlıyordum. İşin aslı beni deli diye kapatmaya kalkışmadılarsa bunun tek nedeni kaldırımların gözyaşları içindeki başka insanlarla dolu oluşuydu, olup bitenler yüzünden herkes şoka girmiş gibiydi..."

O sırada hastane odasında neşe dolu bir kadın sesi çınladı.

"Selam tatlım!" diye içeri girdi Catherine. "Hastamız bu sabah nasıllarmış?"

Her iki kadın da bir diğerinin kim olduğunu ve daha da önemlisi ne hakla bu odada bulunduğunu merak ederek donakaldı. Yatağında uzanmış olan Tomás'ın ise içinden çarşafların altına gizlenmek geliyordu. Ama bunu yapamazdı.

"Maria Flor, bu hanım Catherine Rauch, Vatikan'da denetçi olarak çalışıyor," diye tanıştırdı hafifçe korkulu bir sesle. "Catherine, sizi Maria Flor'la tanıştırayım, kendisi... şey... Nişanlım olur."

Kadınlar birbirlerine buz gibi baktılar.

"Merhaba," dedi Catherine.

"Nasılsınız?" diye karşılık verdi Maria Flor.

Tomás'ın nişanlı olduğunu öğrenmenin verdiği şoku atlatınca Fransız kadın ona elinden geldiğince ifadesiz bir bakışla bakmaya çalıştı.

"Kutsal Papa Cenapları sizinle konuşmak istiyorlar."

Tomás omuzlarını kaldırdı.

"Doktorum izin verinceye dek bu hastaneden çıkamam ki ben."

"Belki haberiniz yoktur ama Kutsal Papa Cenapları da bu hastanede yatıyorlar," diye haber verdi kadın. "Agostino Gemelli Üniversite Hastanesi, Kutsal Yürek Katolik Üniversitesi'ne aittir ve buradaki odalardan birkaçı daima Kutsal Makam'a ayrılmış olarak tutulur." Odayı gösteren geniş bir hareket yaptı. "Aslında bu oda da onlardan biri zaten."

"Öyle mi?" dedi Tomás hayretle. "Yani benim hastane masraflarımı Vatikan mı karşılıyor?"

"Evet." Koridora açılan kapıyı işaret etti. "Kendinizi Kutsal Papa Cenaplarının odasına kadar yürüyebilecek güçte hissediyor musunuz, yoksa size bir tekerlekli sandalye bulmamı mı tercih edersiniz?"

Kendini zinde hisseden Tomás yataktan kalktı ve dolaba kadar yürüyüp içinden üzerinde Agostino Gemelli Hastanesi'nin amblemini taşıyan bir bornoz çıkardı. Sargıları hareketlerini kısıtladığı ve yarası hâlâ canını yaktığı için sağ kolunu bornoza geçirmekte biraz güçlük çekti.

Hazır olunca Fransız'a doğru döndü.

"Sizce bu kılıkta Papa'nın huzuruna çıkabilecek miyim?"

"Tıpkı Kutsal Babamız gibi siz de burada bir hastasınız ve Kutsal Papa Cenapları da bunu biliyorlar, bu yüzden ben bunda herhangi bir sorun göremiyorum." Kapıya doğru yöneldi. "Haydi gidelim!"

Maria Flor araya girdi.

"Ben de gelebilir miyim?"

Nişanlısı gülümseyerek yanıtladı.

"Elbette."

Koridora çıkınca sağa döndüler. Doktor ve hasta bakıcıların sürekli geliş gidişlerine karşın epeyce sakin olan hastaneye ilaç kokusu hâkimdi. Catherine önden gidiyordu, Tomás henüz gücünü tam olarak kazanamamış olduğundan yavaş yürüyorlardı. Maria Flor, Papa'yla şahsen tanışacak olma fikrinden dolayı heyecanlıydı. Başlı başına göz korkutucu olan böyle bir şey onun gibi inançlı bir Katolik için daha da heyecan verici hale geliyordu.

Sonra bir de şu Fransız kadın vardı, Maria Flor'un daha önce adını bile duymadığı ama nişanlısını yakından tanıyormuş gibi görünen bu güzel sarışının aniden ortaya çıkışı canını fena halde sıkmıştı. Tomás'a sokulup kuşkuyla kulağına fısıldadı:

"Kim bu kadın?"

"Catherine mi? O... Yani, Papa'yı bulmak için yaptığımız soruşturmada onunla birlikte çalıştık."

"Dekoltesini gördün mü peki?"

"Keser misin şunu lütfen Florzinha?"

"Bu Fransız kadınları kendilerini ne zannediyorlar acaba? Şık elbiseler giyip parfümlerle yıkanırlar, şık şıkırdım giyinip bir havalara girerler. Erkekler denen koca budalalar da hop diye kucaklarına düşüverirler!" Omuzlarını kaldırdı. "Ayrıca bu kadının senin odana, 'Selam tatlım!' diye haykırarak teklifsizce girebiliyor olması için aranızda neler geçmiş olduğunu da bana açıklaman gerekecek. Biliyorsun, benim Alliance Française'e sık sık gitmişliğim vardır ama küçük Fransız kızlarının öyle her önlerine gelene 'tatlım' diye seslendiklerini pek de hatırlamıyorum doğrusu... Bunun için arada belli bir yakınlık olması gerekir."

"Kes şunu dedim sana."

Portekizce bilmese de Catherine, konuşmanın konusunu kabaca anlamıştı. Maria Flor'un yaptığı yorumlardan rahatsız olarak aniden durdu ve yüzünde zoraki bir gülümsemeyle arkasına dönüp rakibesine bir olta attı.

"Biliyor musunuz? Benim evdeki yardımcı kadınım da Portekizlidir. Eli temizlik işlerine pek yatkın, hiçbir işte güçlük çekmez..."

"Üçlü mü dedin sen?" diye karşılık verdi Portekizli, anlamamış gibi. "Benim öyle üçlüyle, dörtlüyle işim olmaz seni şıllık!"

Tomás hangi tarafa bakacağını şaşırmıştı.

"Yapmayın, çok rica ediyorum!"

Avantajı rakibesine kaptırmaya hiç de niyeti olmayan Catherine arkasını dönüp yeniden yürümeye koyuldu.

"Şunu baksana, poposunu nasıl da kıvırtıyor koca inek," diye mırıldandı Maria Flor. "Hayır, gördün mü diyorum sana? Kutsal Babamız bu sürtüğü nereden bulmuş acaba? Moulin Rouge'dan mı, yoksa Crazy Horse'tan mı? Püf!"

Koridorun köşesini dönünce karşılarına, kapısının önünde iki karabinyer ve birkaç din adamının bekledikleri bir oda çıktı. Kutsal Baba'nın odasına gelmiş oldukları besbelliydi ve Maria Flor, kendini susmak zorunda hissetti, Tomás da böylece rahat bir soluk aldı.

İmdadına Papa yetişmişti!

Kilisenin lideri yatağına uzanmıştı, başı ve boynu sargılarla sarılı, gövdesi alçı içindeydi, sağ kolunaysa serum tüpleri bağlıydı. Yalnızca gözlerini oynatabiliyordu. Tam bir hareketsizlik içinde âdeta bir mumyayı andırıyordu. Buna karşın Tomás'ı görünce birden canlandı.

"Sizi görmek ne büyük zevk profesör!" dedi sıcak bir sesle. "Anlaşılan yaşamımı size borçluyum. Ben ve daha pek çok kişi."

Portekizli onun yüzüğünü öpmek istedi ama yatağın çevresinde öyle çok aygıt bulunuyordu ki bundan vazgeçti. Onun yerine eğilip onu selamlamakla yetindi.

"Abartmayalım Kutsal Papa Cenapları. Video mesajında tutsak bulundurulduğunuz yerin bilgisini şifrelemekte gösterdiğiniz zekâ

dolayısıyla asıl övgüyü kendiniz hak ediyorsunuz. Bana gelince, ben yalnızca 'Tanrı'nın enstrümanı' oldum diyelim."

Ruhani önder gülümsedi.

"Sandığınızdan da daha fazla hem de profesör."

Tomás, Papa'yı inceledi. Rengi solgun, sesi cılızdı ama rahatlamış ve keyfi yerinde gibi görünüyordu. Bütün olan bitenlerden ve iki gün önce maruz kaldığı acil cerrahi müdahalelerden sonra hem görünüşü hem de durumu normale dönüyor gibiydi.

"Kendinizi nasıl hissediyorsunuz Kutsal Papa Cenapları?"

Papa acıyla yüzünü buruşturdu.

"Daha iyi günlerim olmuştu," diye itiraf etti. "Gırtlağım kısmen yırtıldı, göğüs kafesime iki kurşun girdi ve bir tanesi de omzuma değdi. Ama hiç yakınmıyorum. Tanrı'ya şükür korktuğum kadar zarar görmedim. Yapılan ameliyatlar korkulabileceği kadar zorlu geçmedi. Doktor Cuffaro'nun dediğine bakılırsa çok şanslıymışım. Tanrı'nın iradesi kalbimden ya da omuriliğimden yaralanmama izin vermemiş, boynumdaki yaraysa yalnızca yüzeydeymiş."

"Doğru, adam gırtlağınızı kesmeye yeni başlamıştı ki ben onu, şeyle... Yani... kazmamla durdurdum."

Kilisenin şefinin yüzü karardı.

"Şiddete şiddetle karşılık vermek onaylayabileceğim bir şey değildir," dedi. "Ama bu koşullar altında, sizin... müdahaleniz, diyelim, çok küçük bir zarar vermiş oldu."

"Suçluların cezalandırılmaları gerekir Kutsal Papa Cenapları."

"Kuşkusuz, ama sizin de bildiğiniz gibi beni kaçıran adamların her ikisi de öldü. Asıl cezayı kıyamet gününde Tanrı verecektir."

Tomás kaşlarını çattı.

"O adamların kendi başlarına hareket etmiş olmadıklarını biliyor olmalısınız Kutsal Papa Cenapları," diye hatırlattı. "Onları gönderen biri vardı..."

Ruhani önder başını salladı.

"Evet, IŞİD'e bağlı bir örgüt," dedi. "Amerikan Başkanı, Fransız Cumhurbaşkanı ve İngiliz Başbakanı bugün beni arayarak desteklerini bildirdiler ve misilleme olarak bombalamalarda bulunacaklarını haber verdiler. Şiddetin, şiddetten başka bir şey doğurmayacağını, İsa'nın bize düşmanımızı sevmemizi ve öteki yanağımızı uzatmamızı öğütlediğini söyleyerek onlara misilleme yapmamaları için yalvardım."

"İsteğinizi kabul ettiler mi peki?"

"Ne yazık ki hayır. İstemeye istemeye de olsa harekete geçmek zorunda olduklarını çünkü söz konusu olan tek şeyin teröristlerin bana yaptıkları olmadığını söylediler. Disneyland'de, başka ülkelerde ve özellikle de Mecugorye Tapınağı'ndaki saldırılar da var. Hırvatlar ile Boşnaklar arasındaki çatışmalar durdurulabilmiş ve Türkler de Yunanistan sınırından çekilmişler ama işlerin çığırından çıkmasına ramak kalmıştı. Amerikan Başkanı bana IŞİD'i oluşturan çeşitli bileşenlerin ve El Kaide, El Şebab ve Boko Haram başta olmak üzere daha başka cihatçı hareketlerin dünya çapında bir din savaşı başlatmak istediklerini ve az kalsın bunda başarılı olacaklarını söyledi. Bu yüzden de olup bitenler cezasız kalamazmış."

"Bu durumda IŞİD'e bağlı çeşitli hareketlerin kontrolü altında bulunan teröristler bir kere daha bombalanacaklar."

Papa, Tomás'a teslim olmuş gözlerle baktı.

"Korkarım ki öyle."

"Bununla birlikte Kutsal Papa Cenapları, sizin de mutlaka bildiğiniz üzere, kaçırılmanızın arkasında yalnızca İslam Devleti'ne bağlı gruplar bulunmuyordu."

Kilisenin lideri derin bir soluk aldı ve bakışları daha da ciddileşti.

"Angelo'yu kastediyorsunuz," diye mırıldandı, Kardinal Barboni'den ön adıyla söz ederek. "Zavallı Angelo! Bana söylediklerine göre tamamen perişan olmuş! Ah, ne felaket!" Başını iki yana salladı. "Görüyorsunuz ya işte, Kutsal Makam'da hiçbir şey ve hiç kimse göründüğü gibi değil."

"Kardinal Hazretleriyle hiç konuştunuz mu?"

"Bu hastaneden çıkmama izin verdikleri anda konuşacağım. Şimdilik yalnızca onun esenliği için dua etmekle yetiniyorum, hem onun hem de Ettore'nin. Her ikisi de son derecede rahatsız durumda olmalı. İşledikleri suçlar ne kadar ciddi olursa olsun, onlara karşı hoşgörü ve anlayış göstermek zorundayız. Onların da aslında birer kurban olduklarını hiç kimse unutmasın."

"Haklısınız Kutsal Papa Cenapları," dedi Tomás başıyla onaylayarak. "Acaba bundan onları bağışlayacağınız sonucunu mu çıkarmalıyım?"

Kilisenin lideri başını salladı.

"Bağışlamak, dinimiz bize yapılacak en doğru şeyin bu olduğunu öğretir," diye hatırlattı. "Hepimiz Tanrı'nın çocuklarıyız." Yüzünde hüzünlü bir ifade belirdi. "Mesele şu ki aslında ihanet de Hıristiyanlığın bir parçasıdır. İsa'nın çarmıha gerilip sonra yeniden dirilmesi için Yahuda'nın ona otuz dinar karşılığında ihanet etmesi gerekmemiş miydi?"

"İncil böyle anlatıyor Kutsal Papa Cenapları."

"Yaradan, sonsuz bilgeliği içinde her şeyi belli bir niyetle yapar. Nedenleri gizemlidir, bizlerse onun ellerinde yalnızca birer piyondan ibaretiz." İçini çekti. "Zavallı Angelo. Ona bu yaptıklarını yaptırabilmek için onu nasıl bir şantaja maruz bıraktıklarını bir hayal edin. Ona da, Ettore'ye de, zavallılar!" Yüzündeki ifade katılaştı. "Şimdi bize onları bu edimlere zorlayanların kimler olduğunu, bu işle hangi mafya üyeleri ile politikacıların bir ilgisi bulunduğunu belirlemek düşüyor. Bizim asıl düşmanlarımız onlardır."

"Ama bizi Monsenyör Dardozzi'nin dosyasına yönlendiren Kutsal Papa Cenapları oldu," diye hatırlattı Tomás. "Kaçırılışınızın yalnızca IŞİD tarafından yürütülen bir operasyon olmadığının farkına nasıl vardınız?"

"Beni kaçıran kişilerin telefonda İtalya'daki birilerinden lojistik destek aldıklarını duydum ve bu kimselerin Orta Doğu'da değil, Sicilya'da, Palermo'da bulunduklarını anladım. Gerisi kendiliğinden geldi zaten. Monsenyör Dardozzi'nin dosyasını okuduğumda, Eminot'a

ve daha başka olaylara bağlı rüşvet paralarını aklamak için çok sayıda politikacının IOR'de gizli hesaplar açmış olduklarını öğrenmiştim. Bundan başka bir de Matteo Denaro gibi mafya şefleri ve onun kabilinden insanlar vardı. Bizzat bizim hükümet içinde bulunanları hiç saymıyorum bile. Görünüşe bakılırsa benim burnumu mafya ve politikacıların hesaplarına sokmam ile IOR'yi bir düzene sokacak önlemler almaya karar verişim bu kimseleri öyle korkutmuş ki böyle bir çılgınlığa girişmek için İslamcı teröristlerle iş birliği yapmaktan bile çekinmemişler."

"Bu insanlara ne olacak?"

"Sanıyorum adli polis epeyce tutuklama yapacaktır," diye açıkladı Papa. "Öte yandan Vatikan konusunda bundan daha ileri gitmemiz gerektiğini de biliyorum. Para bazı şeyler için gerekli olabilir ama bizim yüreklerimizi eline geçirmeyi başarmışsa o zaman sonunda bizi mahveder. İşte bu yüzden de önce IOR'yi kapatmayı düşündüm çünkü bu kurum sürekli ve bitmek tükenmek bilmez bir sorun kaynağı halini almış durumda. Ama en sonunda kurumu reformdan geçirmenin daha iyi olacağına karar verdim."

"Hangi anlamda Kutsal Papa Cenapları?"

Ruhani önderin gözleri canlandı.

"Kutsal Makam içinde gerçek bir devrime giriştim," diye duyurdu. "Bu sabah, hemen burada, bu hasta yatağımda Vatikan'ın kara para aklanmasıyla mücadele konusunda Avrupa Birliği içinde yürürlükte olan her türlü yönetmeliğe tabi olacağını bildiren bir para anlaşması imzaladım. Ayrıca bir papalık bildirgesiyle de IOR'den geçen, kaynağı şaibeli her türlü fonun soruşturulmasıyla görevli bir birim kurulmasına karar verdim. Dahası, bir başka bildirgeyle de kurum içindeki bütün şüpheli hesapların kapatılmasına onay verdim. Buna ek olarak, daha önce Vatikan'da hiç yapılmamış biçimde IOR'nin hesaplarının yıllık bir raporunu yayınlayacak bir internet sitesi kuruyoruz. Son olarak da, kimi varlıklı İtalyanların ve politikacıların Vatikan'ı bir vergi cenneti, IOR'yi de kirli paralarını aklama makinesi olarak kullanmalarını önlemek için İtalya'yla vergi istihbaratı alışverişi konusunda

bir anlaşma imzalayacağız. Böylece bütün bu rezil hikâyelere bir son vereceğiz. İslam Devleti'yle bağlantılı gruplar ve mafyaya yaptırımlar uygulanacak ve IOR'de derin bir reform gerçekleştirilecek. Böylece Vatikan, Yaradan'ın tapınağını kendi evlerine çevirmiş olan hırsızları bir çırpıda dışarı atmış olacak."

Sanki bütün konuşulacak konular tükenmiş gibi hastane odasına kısa bir sessizlik çöktü. Catherine ve Maria Flor görüş alanının dışında bulunduklarından Papa belki de onların varlıklarının farkında bile değildi. Ruhani önder gırtlağını temizledi ve ağırbaşlı bir tondan konuştu.

"Profesör, sizi buraya hem bizim hem de bütün insanlık için yaptıklarınızdan dolayı size en derin teşekkürlerimi sunabilmek için çağırttım," dedi ciddi bir sesle. "Şöhretinizin haksız olmadığını gösterdiniz. Beni kaçıranlar esaret altındayken bana o meşhur görüntülü mesajı kaydetme fırsatını verdiklerinde, mesajın içine gizlemiş olduğum bütün bilgileri yakalayabilecek olduğunuzdan bir an olsun kuşku duymadım. O zor saatlerimde bu benim için çok büyük bir avuntu oldu." Yüzünü buruşturdu. "Yine de itiraf etmeliyim ki saat gece yarısını vurduğunda ve o kişiler şey için... Yani yapacakları şeyler için hazırlanmaya başladıklarında kuşkuya düştüm. Oysa sizin kanıtladığınız üzere yanılmışım."

"Son anda olsa da Kutsal Papa Cenapları. Ama ne olursa olsun bu da Malaki, Fátima ve X. Pius'un kehanetlerinin hiçbir dayanağının bulunmadığını kanıtlamış oluyor."

"Tanrı'ya şükür, bu defalık gerçekleşmemiş oldukları doğrudur," diye kabul etti Papa. "Yaradan merhametlidir. Ancak geleceğin bizim için neler hazırladığını kim bilebilir ki? Bu korkunç kehanetlerin günün birinde gerçekleşmeyeceğini kimse söyleyemez."

"Haydi ama Kutsal Papa Cenapları..."

Kilisenin lideri, gözünün ucuyla seçmekte olduğu gölgelerin kimlere ait olduğunu anlamak istermiş gibi başını çevirmeye çalıştı, ancak alçısı ve sargıları kımıldamasına izin vermedi.

"Bayan Rauch, orada mısınız?"

"Evet, Kutsal Papa Cenapları."

"Ah, çok güzel. Sanırım profesöre verecek bir haberiniz vardı, öyle değil mi?"

Bu küçük mizanseni önceden hazırlamış olmaları gerektiğini düşündü Tomás. Catherine çantasını açıp içinden çıkardığı bir zarfı tarihçiye uzattı.

"Bu sizin için."

Portekizli donup kaldı.

"Kusuruma bakmayın ama yaptığım şey için ücretlendirilmek istemiyorum ben," diye tepki verdi vurgulayarak. "Nezaketinize minnettarım, ancak yapmış olduğum çalışmayla ilgili olarak kabul edebileceğim tek ödeme bir tarihçi olarak Vatikan'ın yer altı mezarlarında yaptığım iş için olandır. Hepsi o kadar."

Fransız kadın onun zarfı almadığını görünce açıp içinden bir kâğıt çıkardı.

"Bu hiç de bir ödeme falan değil," diye açıkladı. "Laboratuvardan bize bu sabah teslim ettikleri rapor bu."

Tomás'ın yüzünde hiçbir şey anlamadığını gösteren bir ifade oluştu.

"Laboratuvar mı?"

Catherine kâğıdı açıp okudu.

"Bu belge Profesör Carlo Lauro tarafından imzalanmış ve şöyle diyor." Gırtlağını temizledi. "'Kardinal Hazretleri Angelo Barboni'nin Roma Üniversitesi laboratuvarlarına yakın zamanda teslim etmiş bulundukları kemik örnekleri hakkında size...'"

"Aziz Petrus'un kemikleri!" diye haykırdı Portekizli elini alnına çarparak. "Bunu tamamen unutmuştum!" Papa'ya doğru döndü. "Size bundan söz edildi mi bilemiyorum Kutsal Papa Cenapları ama Vatikan'da Havari Petrus'a ait olabilecek bazı kemikler buldum ve Kardinal Hazretlerinden bunları laboratuvarda inceletmesini istedim." Yeniden COSEA'nın şefine doğru döndü. "Sonuçlar neymiş?"

Catherine hafifçe gülümsedi.

"Ah, bakıyorum da birden ilgilenmeye başladınız..."

Tarihçi son derece sabırsızlanmaya başlamıştı.

"Söyleyin lütfen, incelemenin sonucu ne olmuş?"

Kadın dikkatini yeniden laboratuvarın belgesine çevirdi.

"Evet, bir bakalım," dedi rapora hızlıca göz gezdirerek. "Hah, işte! Okuyorum: 'Bu kemiklerin erkek, altmış yetmiş yaş arasında, iri yapılı bir kimseye ait olduğu sonucuna kuşkuya yer bırakmayacak biçimde varabiliyoruz.'"

Tomás bu sonuçtan çok heyecanlanmıştı.

"Bu bizim Petrus hakkında bildiklerimize uyuyor!"

"Durun, burada bir de kemiklerin içinde bulunan toprakla ilgili bir inceleme sonucu var," diye ekledi Fransız kadın. "'Söz konusu toprak Vatikan'ın yer altı mezarında bulunan toprakla uyumludur.'"

"Bu da uydu!"

"Kemiklerin sarılmış olduğu kumaşın analizini de yapmışlar," diye bildirdi kadın. "Onun için de şöyle diyor: 'Altın ipliklerle dikilmiş bu mor renkli kumaş özel bir saygı belirtisine işaret ediyor. Aslında o dönemde böylesine pahalı ve değerli bir kumaşın kemiklerin korunması için kullanılışı yaygın değildi.'"

Tomás coşku dolu gözlerle Papa'ya baktı.

"Duyuyor musunuz Kutsal Papa Cenapları? Aziz Petrus'un kalıntılarını bulduk! Olağanüstü bir şey bu!"

Kilisenin lideri duraksadı.

"Eh... Çok da acele etmeyelim. Bu kemiklerin gerçekten de birinci yüzyıla ait olduğuna dair elimizde nasıl bir güvence bulunuyor?"

"Yer altı mezarında bu kemikleri bulduğum alan birinci yüzyıl mezarlarının bulunduğu bölgeye denk düşüyor Kutsal Papa Cenapları. Öte yandan içinde bulundukları *loculus* da Petrus'un mezarının yakınında yer alıyordu ve oyukta üzerinde Yunanca olarak *Petrus burada* yazılı bir parçadan bahsediliyordu. Dahası, yeri tam olarak papalık sunağının altına denk düşüyordu ve bu da San Pietro Bazilikası inşa edilirken, Gaius'un Aziz Petrus'un kalıntılarının bırakılmış olduğu

yer olarak sunduğu bu mezara ne kadar büyük bir önem verilmiş olduğunu gösteriyor. Hiç kuşku yok Kutsal Papa Cenapları." Raporu havada salladı. "Bunlar gerçekten de Katolik Kilisesi'nin üzerine inşa edildiği kaya olan Balıkçı Simun'un kemikleri. İsa'nın ilk müridinin kalıntılarını bulduk!"

Nihayet ikna olmuş olan Papa istavroz çıkardı ve gözlerini yumarak alçak sesle ve şevkle dua etti. Sonra gözlerini açıp tarihçiye baktı.

"Bugün Hıristiyanlık için büyük bir gün," dedi duygulanmış bir halde. "Bize gösterdiği bu inayet için Tanrı'ya şükredelim. Bu keşif Vatikan hükümetinin bazı hareketlerinin köreltmiş olabileceği inancı canlandırmak üzere gökyüzünün bize bir lütfudur. Daha iyi bir zamana denk düşemezdi."

"Bu... Olağanüstü bir şey bu!" diye başını salladı tarihçi. "Kesinlikle muhteşem bir doğrulama!" Duraksadı. "Peki... Peki, şimdi ne olacak?"

"Şimdi... Eh, sanırım şimdi Aziz Petrus'u ebedî istirahatgâhına geri götürmemiz gerekecek," diye yanıtladı Papa duraksayarak. Birden aklına bir fikir geldi. "Bakın, ne yapacağım, biliyor musunuz? Aziz Petrus'un kalıntılarını pleksiglastan yapılmış bir kapağın içine yerleştirteceğim. Bu madde hem şeffaf hem de çok dayanıklıdır. Sonra da onları Petrus'un mezarı içindeki o oyuğa, ilk Hıristiyanların onları başlangıçta saklamış oldukları yere koyduracağız."

Tomás'ın yüzü bir düş kırıklığının gölgesiyle karardı.

"Ama Kutsal Papa Cenapları, insanların bu kalıntıları görmeye hakkı olmalı..."

"Görecekler de zaten, içiniz rahat olsun," dedi fikrini uygulamakta kararlı olan kilisenin lideri. "İnananların Aziz Petrus'un kalıntılarına saygılarını sunabilmeleri için yer altı mezarına kılavuzlu geziler düzenleyebiliriz örneğin."

Bu ana kadar hep sessiz ve hareketsiz kalmış olan Maria Flor, Roma Üniversitesi'nin laboratuvarından gelen rapora bir göz atmak üzere nişanlısının yanına sokuldu.

"Bu kemikleri ben de görebilir miyim?"

Maria Flor'un sesi, onun varlığını daha önce hiç fark etmemiş olan Papa'yı şaşırttı.

"Bu genç ve güzel hanım da kim?"

Portekizli kadın duraksadı.

"Ben mi?" diye sordu hayretle, bir anda bütün dikkatlerin üzerine toplanmış bulunduğunun farkına vararak. Çekingence eğilerek selam verdi. "Benim adım... Benim adım Maria Flor, Kutsal Papa Cenapları."

"Benimle birlikte geldi," diye açıkladı hemen Tomás. "Nişanlımdır."

"Nişanlınız mı?"

"Yani..."

"Nişanlınız."

Papa bu defa soru sormuyor, kendi sorusunu yanıtlıyordu. Çifte kumrular bir an için utanmış gibi bakıştılar. Aralarında nişan konusunu hiç konuşmamışlar, evliliğin sözünü bile etmemişlerdi. Şu andaysa bu konuyu bizzat Katolik Kilisesi'nin lideri gündeme getiriyordu.

"Yani... şey," diye kekeledi tarihçi. "Aslında evet, o benim nişanlım."

Bu yanıt Maria Flor'u şaşırtmış, henüz umudunu tümden yitirmemiş olan Catherine'iyse şoke etmişti. Portekizli kadın Tomás'ın yüzüne büyük bir dikkatle bakarak ciddi mi konuştuğunu, bunun dolaylı bir evlilik teklifi mi olduğunu, yoksa yalnızca Papa'nın rahatsız edici sorusundan kibarca kaçınmanın bir yolundan mı ibaret olduğunu ayırt etmeye çalıştı.

"Kutlarım sizi!" dedi ruhani önder hınzırca. "Peki düğün ne zaman?"

Papa'nın bu yaramazlıktan özel bir haz duyduğu apaçıktı ve bu da Tomás'ı ruhani önderin bunu kasıtlı olarak olayları hızlandırmak ve kendisini söz vermek zorunda bırakmak için yapmakta olduğuna ikna etti.

"Yani aslında... Belirlenmiş bir tarih yok," diye karşılık verdi Tomás temkinli olarak. "İlk önce bazı şeyleri halletmemiz gerekiyor, ancak ondan sonra bir tarih belirleyebiliriz, öyle değil mi?"

"Benim bir sorunum var Kutsal Papa Cenapları," diye araya girdi Maria Flor. "Tomás kendini dindar biri olarak görmüyor, bense Kato-

liğim ve evleneceğim zaman bunun kilisede olması gerekir. Ancak o öylesine bilimsel ve akılcı bir zihne sahiptir ki korkarım bunu dinlemek bile istemeyecektir. İşte bu anlaşmazlık aramızda bir soru yaratabilir ve hatta aşılmaz bir engele bile dönüşebilir..."

Papa kaşlarını çattı.

"Bana bir fikir verdiniz," dedi. "Nişanlınızın hem bana hem de Katolik Kilisesi'nde çok önemli hizmetlerde bulunduğunu biliyorsunuz, öyle değil mi? Bu yüzden de çok özel bir teklifte bulunacağım. Eğer dinî nikâhla evlenmeyi kabul ederse töreni San Pietro Bazilikası'nda yapacağız ve nikâhınızı da ben kıyacağım. Buna ne dersiniz?"

Duydukları şey karşısında her ikisinin de gözleri fal taşı gibi olmuştu.

"Nikâhımızı Kutsal Papa Cenapları mı kıyacaklar? Vatikan'da mı?"

Kilisenin lideri, yaptığı teklifin o kadar da büyütülecek bir şey olmadığı anlamına gelen bir el hareketi yaptı.

"Neden bu kadar şaşırdığınızı anlayamıyorum," dedi. "Profesör Noronha'nın bizim için yaptıklarından sonra teşekkür etmek için ne yapsak az gelir. O halde bazilikada evleneceksiniz ve nikâhınızı da ben kıyacağım, anlaşıldı mı?"

Tomás ve Maria Flor birbirlerine baktılar ve tarihçi içini kaplamış olan telaş duygusunu gizleyebilmek için büyük bir çaba harcadı.

Tuzağa düşürülmüştü!

İlk duygusu bu oldu. Ruhani önder hiç farkında değilmiş gibi görünerek ve büyük bir ustalıkla ona tuzak kurmuştu. Tomás, yıllardan beri Maria Flor'a bağlayıcı bir evlilik sözü vermemeyi başarmıştı. Onu sevmediğinden değildi bu, aslında seviyordu ama sadece erkeklerin her şeyden çok değer verdikleri başka bir şey bulunduğundan: özgürlükleri. Evlendikten sonra özgürce yaşamaya, görev ve sorumlulukların engeli olmadan hareket edebilmeye ve hatta Catherine'le yaptığı gibi başkalarıyla flört etmeye nasıl devam edecekti ki?

Bu özgürlüğün sonsuza dek sürmeyeceğini elbette biliyordu. Er ya da geç bir karar vermesi gerekecek, bir ikilemle karşı karşıya kalıp seçim

yapmaya zorlanacaktı: evlenmek ya da ayrılmak. Tek başına yaşamak ile kesin olarak uslanmak arasında bir seçim yapması gerekecekti.

İşte o an gelmişti.

Bununla birlikte, mesele gerçekten açığa çıkmış olduğundan beri kendini tuhaf biçimde daha iyi hissediyordu. Çok şaşırtıcı da olsa bunun onu sakinleştirdiğini kabul etmesi gerekirdi. İşin aslı, ortada hiç yapılacak bir seçim bulunmadığını ve onun kararını çok uzun zaman önce zaten vermiş olduğunu o anda anladı. Bu kararı kendi kendine itiraf bile etmeden almıştı, sanki bir karardan çok Maria Flor'la kurmuş oldukları ilişkinin bir devamı, mantıksal bir sonucuymuş gibi. Çünkü insanların arasındaki ilişkiler bizi tutsak ettiği gibi aynı zamanda da özgür kılan ağlara benzerdi. Üstelik üzerinde düşündükçe bu karar onu tahmin edebileceğinden de çok daha fazla sevindiriyordu. Hatta heyecanlandırıyordu bile. Eğer Maria Flor'u seviyorsa ki gerçekten seviyordu, o halde evlilikleri ancak bunun doğal bir sonucu olarak düşünülebilirdi, o kadar. Nihayet her şey anlamını kazanıyordu.

Gözlerinde ani bir yoğunlukla Maria Flor'un çikolata renkli gözlerinin içine baktı ve geri dönüşü olmayan bu adımı nihayet atıyor olmaktan mutlu olmanın bilinci içinde, kendinden emin bir sesle yanıtladı.

"Evet," dedi kararlılıkla. "Tabii ki evet."

SON NOT

Vatikan'la ilgili meselelerin en şaşırtıcı yanı muhtemelen, Kutsal Makam'ın bu romanda sunulmuş olan etik, şeffaflık ve yasallık ihlalleri listesinin bir kurgu yazarının düş gücünün ürünü değil, yalnızca gerçeklerin basit bir dökümü oluşudur. Doğrusunu söylemek gerekirse bu konu hakkında ortada o kadar çok gerçek bilgi bulunuyor ki yalnızca birkaç simgesel vaka üzerine odaklanabilmek için neredeyse tükenmez bir skandallar kaynağını bir yana bırakmak zorunda kaldım.

Kutsal Makam ile mafya arasındaki ilişkiler ve IOR'nin Kardinal Francis Spellman Vakfı ve Lösemiye Karşı Mücadele İçin Roma Anne Fonu gibi daha pek çok uydurulmuş kurumların hesaplarının kullanılması yoluyla büyük ölçekli kara para aklanması operasyonlarına karışmış olduğu bomba gücündeki çok sayıda belgede bolca anlatılmıştır ve bunların arasında özellikle İtalya'nın ünlü politikacılarını ve en çok da savaş sonrası dönemin en önemli hükümet başkanı olan Hıristiyan Demokrat Giulio Andreotti'yi zan altında bırakan ünlü Dardozzi dosyaları da yer almaktadır. Kendisine bu mesele sorulduğunda Andreotti, böyle bir hesabı hiç hatırlamadığı yanıtını vermiştir.

Vatikan'ın tutumu açıkça utanç vericidir. Öyle ki, IOR'nin karıştığı çok sayıdaki skandallarla ilgili olarak adaletle iş birliği yapmak yerine yıllar boyunca aralarında uyuşturucu baronlarının da bulunduğu mafya üyeleri ve politikacıların paralarına ilişkin art arda açılmış adli soruşturmaları engellemeye ve sabote etmeye çalışmıştır. Kilisenin içinde bile işlerin bu işleyişine karşı çıkan kişiler soruşturmaktan korkmuşlardır. "Bazı hesapların hak sahiplerinin adlarını

kontrol ederken hayatım için endişe duyuyorum," diye itiraf etmiştir, IOR'nin başında Başpiskopos Marcinkus'un yerini alan ve kendine "can güvencesi" olarak iki yüz sayfalık bir dosya oluşturmayı akıllıca bulan Ettori Gotti Tedeschi. Onu korkutan adli makamlar değil, bizzat Vatikan hükümetiydi.

Papa tarafından emredilerek Promontory Group ve McKinsey gibi uluslararası çapta ünlü şirketler ya da COSEA gibi ekipler tarafından yürütülen ve yıllar boyunca, başta İtalyan gazeteci Gianluigi Nuzzi'nin çalışmaları olmak üzere Vatikan'ın ve bankasının işleyişindeki usulsüzlüklerin altını çizen çeşitli eserlerde sözü edilen denetimlerde Leonine Duvarları'nın arkasında gizlenmekte olan yozlaşma ortaya konmuştur. Daha başka bağımsız örgütler de benzer sonuçlara varmıştır. Örneğin Melbourne Üniversitesi'ndeki Uygulamalı Ekonomi ve Sosyal Araştırma Enstitüsü iki yüz ülkenin bankacılık sistemlerinin karşılaştırıldığı bir çalışmada Vatikan'ın kara para aklama konusunda en önde gelen on uluslararası sığınaktan biri olduğu sonucuna ulaşmıştır. Aynı şekilde, *Inside Fraud Bulletin* içinde yayınlanan bir rapora göre IOR kara para aklama işine bulaşmış suçlular arasında bütün dünyada en çok tercih edilen sekizinci banka ve yasa dışı fonların kaynaklarını gizlemek konusunda da dünyanın en iyi dördüncü bankası olarak görülüyormuş. Bu konularda Vatikan, Bahama Adaları'ndan bile daha becerikli bulunmuş.

İronik olarak, 2008 yılında Lehman Brothers Bankası'nın çöküşüyle birlikte başlayan büyük mali krizden iki yıl sonra Papa XVI. Benedictus'un kendinde *Caritas in veritate* papalık genelgesini yayımlayarak bankacılıkta etiği ve banka etkinliklerinde ahlaklı davranışın önemini övecek bir otorite görebilmiş olması da bütün bu çalkantıların ortasındayken olmuştur.

Başta VI. Paulus ve II. Ioannes Paulus olmak üzere çeşitli papaların dönemlerinde yaşanmış olan bütün bu ihlallerden sonra kilise içinden pek çok sayıda kişinin utanç duyarak kendi iradeleriyle büyük bir temizlik başlatılmasını talep ettiklerini de vurgulamak gerekir. İşlerin bu gidişatına karşı ciddi biçimde ve kararlılıkla saldırıya geçen

ilk papa Franciscus olmuştur. Bunu yaparken de Vatikan hükümeti tarafından direnişle karşılaşmıştır.

Prologda anlatılan, COSEA tarafından toplanmış ve Kutsal Makam için utanç verici nitelikteki belgelerin çalındığı Bakanlıklar Sarayı'nın soyulması olayı, doğrulanmış bir gerçektir. 30 Mart 2014 günü gerçekleşmiştir ve bugün hâlâ Vatikan'ın içinde Papa Franciscus tarafından çıkarları tehdit altına alınmış olan çevrelerce azmettirilmiş olduğuna inanılmaktadır. Bu anlatıda soygunla ilgili olan tek kurgusal unsur soyguncuların kimliği ve İslami "ipucu"dur. Papa'nın kaçırılışıyla ilgili kısımlarınsa doğal olarak tamamen kurgusal nitelikli olduğu apaçıktır.

Bununla birlikte, IŞİD'in Papa'nın canına kasteden tehditlerinin pekâlâ da gerçek olduğunun altını çizmem gerekir. Zaten İsrail ve Irak yetkili makamları da kökten dinci İslamcıların bu yöndeki niyetleri konusunda Vatikan'ı uyarmışlardır. IŞİD tarafından yayınlanan *Dabiq* dergisi dördüncü sayısının kapağını Roma'nın fethine ayırarak San Pietro Meydanı'ndaki dikili taşın üzerinde dalgalanan bir siyah bayrak resmetmiş, 2016 yılında da Papa'yı "bir numaralı düşman" ilan ederek bu konuya geri dönmüştür. Dahası IŞİD bir video ile Roma'yı işgal etme ve Papa'yı öldürme niyetini de doğrulamıştır. Vatikan adına konuşan bir sözcü, kilisenin liderinin "bütün bu tehditlerden haberdar" olduğunu ancak "korkmadığı"nı bildirmiştir.

Papa'nın yaşamına yönelik tehditler ayrıca Franciscus tarafından çıkarları tehlikeye düşürülen çevrelerden de gelmektedir. Örneğin mafya, bu konudaki derin hoşnutsuzluğunu açığa vurmuştur. "Papa temizlik yapmak istiyor, ama Ndrangheta bundan pek hoşlanmıyor," açıklaması Calabria mafyasına gönderme yapan bu bölgenin başsavcı yardımcısı Nicola Gratteri tarafından yapılmıştır. Gratteri şunu da eklemiştir: "Eğer ellerinden gelirse babalar onun eylemlerini durduracaklardır. Papa onlar için bir tehlike oluşturuyor."

Hükümet içinde bile Papa Franciscus'un girişmiş olduğu işlere karşı çıkan tehditkâr sesler yükselmektedir. Hatta 2015'in Kasım ayında Piskopos Luigi Negri'nin, ruhani önderin ölümünü dilemiş olduğu söylenmiştir. "Umalım ki Meryem Ana, Bergoglio'ya da ötekiyle aynı

akıbeti hazırlamış olsun," demiş Negri. Piskoposun kastettiği "öteki" aynı şekilde Vatikan hükümeti içinde reform yapmayı isteyen ve göreve başladıktan otuz üç gün sonra, bu romanda da anlatıldığı gibi yeterince belirgin olmayan koşullar altında ölen Papa I. Ioannes Paulus'tur. Öte yandan Vatikan'ın halkla ilişkiler sorumlusu Francesca Chaouqui de çok sayıda kardinalin "Papa Franciscus'un bir an önce ölmesini dört gözle bekledikleri"ni kamuoyu önünde dile getirmiştir.

Bizzat Franciscus da kendisine yönelik olan tehditlerin farkında olduğunu belirtmiştir. 2015 yılında Meksikalı bir gazeteciye verdiği röportajda epeyce gizemli bir açıklamada bulunmuştur. "Bana papalık dönemim dört beş yıldan daha uzun sürmeyecekmiş gibi geliyor," demiş ve hemen arkasından da aynı fikri yinelemişti: "İçimde sanki Yaradan beni kısa süreli bir görev için seçmiş gibi belirsiz bir his var."

Ancak bu roman yalnızca yolsuzluk ve sahtekârlıkların öyküsünü anlatmıyor. Bundan başka kimi gerçek olgulardan da söz ediyor, özellikle de Aziz Petrus'un mozolesi ile kemiklerinin bulunuşundan. Bu olay aynen burada anlatıldığı gibi gerçekleşmiştir, elbette ki tek farkı Tomás Noronha'nın buna katılmamış olmasıdır! Bugün San Pietro Bazilikası'nın yüksek sunağının hemen altında bulunan katakomplarda Katolik Kilisesi'nin kurucusu olan havarinin mozolesini ziyaret ederek kemiklerini görebilmek mümkündür. Ziyaretçi sayısı sınırlı olduğundan önceden rezervasyon yaptırılması tavsiye edilir.

Bu romanda sunulan papanın ölümüyle ilgili kehanetler, yani Malaki, X. Pius ve Fátima kehanetleri de sahicidir. Hepimizin bildiği gibi insanlık tarihi gerçekleşmemiş kehanetlerle doludur. Bununla birlikte burada adı geçen bu üç kehanet Roma'nın üzerine çöken ve ruhani önderin ölümüyle sonuçlanan yıkıcı bir felaketten söz etmektedir.

Bu romanın kurgusal olmayan bölümlerini geliştirebilmek için Vatikan'ın mali etkinliklerinde ve işletmesinde görülen anormallikler ile Katolik Kilisesi'nin siyaset ve mafya da dâhil olmak üzere suç dünyalarıyla arasındaki bağları konu edinenler başta gelmek üzere çeşitli eserlere başvurdum. Başlıca kaynağım Gianluigi Nuzzi'nin çalışmaları ve özellikle de *Sua Santitá: Le carte segrete di Benedetto*

XVI (Kutsal Papa Cenapları: XVI. Benedictus'un Gizli Belgeleri) ve *Inside Pope Francis's Secret Battle Against Corruption in the Vatican* (Papa Franciscus'un Vatikan İçindeki Yolsuzluklara Karşı Gizli Savaşı Hakkında) adlı eserleridir.

Aynı konuda başka eserlerden de yararlandım, başlıcaları şunlardır: Emiliano Fittipaldi'den *Avareza* (Para Hırsı); Gerald Posner'dan *God's Bankers: A History of Money and Power at the Vatican* (Tanrı'nın Bankerleri: Vatikan'da Para ve Gücün Tarihi); Phillip Willan'dan *The Vatican at War: From Blackfriars Bridge to Buenos Aires* (Vatikan Savaşta: Blackfriars Köprüsü'nden Buenos Aires'e), David Yallop'un *In God's Name: An Investigation Into the Murder of Pope John Paul I* (Tanrı Adına: Papa I. Ioannes Paulus Cinayeti Soruşturması) ve *The Power and the Glory: Inside the Dark Heart of John Paul II's Vatican* (Güç ve Şöhret: Papa II. Ioannes Paulus'un Vatikan'ının Karanlık Kalbinde) adlı kitapları; Richard Hammer'dan *The Vatican Connection* (Vatikan Bağlantısı); Paul L. Williams'ın *Vatikan Sırları* adlı kitabı; H. Paul Jeffers'ın *Vatikan'ın Karanlık Sırları* isimli eseri; Jason Berry'den *Render Unto Rome: The Secret Life of Money in the Catholic Church* (Roma'da Para Aklama: Katolik Kilisesi'nin Gizli Para Dünyası); Corrado Augias'ın *I segreti del Vaticano* (Vatikan Sırları) adlı kitabı; Milano V. Ceza Mahkemesi yargıçları Romeo Simi De Burgis, Salvatore Cappelleri ve Marisella Gatti'nin *La Maxitangente Enimont* (Büyük Rüşvet Davası Enimont); Eric Frattini'den *Los Cuervos del Vaticano* (Vatikan Rahipleri); Marco Politi'nin *Francesco tra i lupi: Il segreto di una rivoluzione* (Kurtlar arasındaki Papa Franciscus: Bir devrimin sırları) adlı eseri; Luís Miguel Rocha'nın *Curiosidades do Vaticano* (Vatikan'ın Tuhaflıkları) adlı eseri ve çeşitli yazarlara ait *Associates of the Sicilian Mafia: Roberto Calvi, Licio Gelli, Giulio Andreotti, Salvatore Lima, Salvatore Cuffaro, Michele Zaza* (Sicilya Mafyası'nın Ortakları: Roberto Calvi, Licio Gelli, Giulio Andreotti, Salvatore Lima, Salvatore Cuffaro, Michele Zaza) adlı eser.

Aziz Petrus'un mezarının ve kemiklerinin keşfine ilişkin kaynakça referansları şöyledir: Margherita Guarducci'den *The Tomb of St Peter*

(Aziz Petrus'un Mezarı); Paolo Liverani ve Giandomenico Spinola'dan *Le necropoli vaticane: la città dei morti di roma* (Vatikan nekropolü: Roma'nın ölüler şehri) ve Bernard Lecomte'un *Les Derniers Secrets du Vatican* (Vatikan'ın Son Sırları) isimli eseri.

Son olarak, son papayla ilgili kehanetler konusunda da şu kaynaklardan yararlandım: Leo Zagami'den *Pope Francis: The Last Pope? Money, Masons and Occultism in the Decline of the Catholic Church* (Papa Franciscus Son Papa mı? Katolik Kilisesi'nin Gözden Düşmesinde Para, Masonlar ve Okültizm); Thomas Horn ve Cris Putnam'dan *Petrus Romanus: The Final Pope is Here* (Petrus Romanus: Son Papa Geldi); Robert Howells'ın *The Last Pope: Francis and the Fall of the Vatican* (Son Papa: Franciscus ve Vatikan'ın Düşüşü) adlı kitabı ve Bernard Lecomte'un *Les Secrets du Vatican* (Vatikan Sırları) adlı eseri.

Bana Vatikan katakomplarının kapılarını açarak Petrus'un mezarını gösteren, Kutsal Makam'ın Kazılar Ofisi'nden Ana Paula Faria'ya ve Vatikan'a dışarıdan girilen gizli geçitlerde kılavuzluk eden Mario Nissolino'ya teşekkürlerimi sunarım. Ayrıca bana Arapça ve cihatçıların özellikleri konularında yardımcı olan Paulo Almeida Santos ve İtalyancadaki yardımları için Giancarlo Bocchi'ye de teşekkürler.

Kehanetlerle ilgili olarak kuantum fiziği deneylerinin gelecekten gönderilen bilgilere ulaşmanın deneysel düzeyde mümkün olabildiğini kanıtlamış olduğunun altını çizmekte yarar görüyorum. Amerikalı fizikçi John Wheeler'ın kuramsallaştırmış olduğu çifte yarık deneyiyle laboratuvarlarda birden fazla kez kanıtlanmış olan bu denemeler Tomás Noronha'nın bir başka macerası olan *Süleyman'ın Anahtarı*'nda ayrıntısıyla açıklanmaktadır.

Bundan Papa'nın öldürülmesiyle ilgili üç kehanetin gerçekleşeceği ve papalığın Franciscus'la birlikte son bulacağı sonucunu çıkarmak mı gerekir? Hiç de değil. Bugünkü Papa'dan sonra bir yenisi daha seçilecektir. Kuşkunuz mu var?

O güne dek yaşayanlar bunu görecektir.

"Hiç kimse iki efendiye kulluk edemez. Ya birinden nefret edip öbürünü sever, ya da birine bağlanıp öbürünü hor görür. Siz hem Tanrı'ya, hem de paraya kulluk edemezsiniz."

İSA MESİH

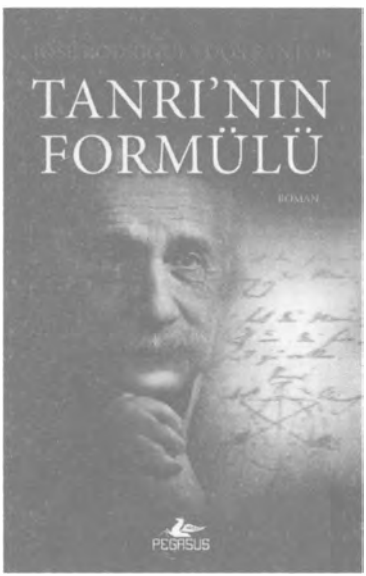

"Rab mahirdir ama zalim değildir. Doğa sırlarını sinsiliğinden değil özündeki yüceliğinden dolayı saklar."
Albert Einstein

"Tanrı'nın Formülü bilimin hâlâ keşfetmeye çalıştığı biricik yer olan dünyadan ve onun başlangıcı ve sonundan bahsediyor. Hikâyenin konusu bilimsel ayrıntılara boğulmadan okuyucuyu ilk sayfadan sonuna kadar ele geçiriyor. *Tanrı'nın Formülü* sinemaya uyarlanacak kadar güçlü bir görsel algıya sahip. Peki, hikâyede ne anlatılıyor? Okuyucuyu bunu kendi başına keşfetme zevkinden mahrum bırakmayacağım. Ancak şu kadarını söyleyebilirim ki kitabı bir kez okumaya başladığınızda elinizden düşüremeyeceksiniz."
O Primeiro de Janeiro

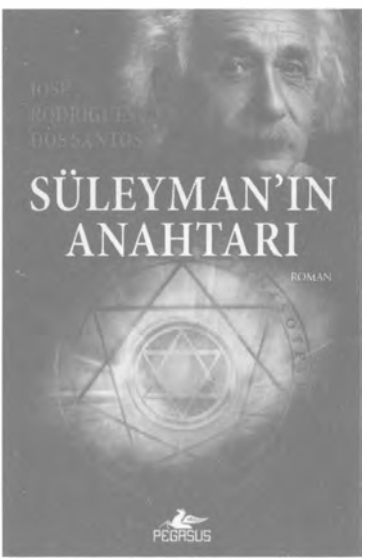

"RAB hileli teraziden iğrenir,
Hilesiz tartıdansa hoşnut kalır.
Küstahlığın ardından utanç gelir
Ama bilgelik alçakgönüllülerdedir."
Hz. Süleyman

"Türün ustasından yeni bir şaheser. İnsanoğlunun en büyük gizemlerinden biri olan varoluşa dair ufuk açıcı bir anlatı.
'Neden varız?' bu romanın temel sorusu."
Le Quotidien du Luxembourg

"José Rodrigues dos Santos okuyucusunun karşısına yeni bir sürükleyici macerayla çıkıyor. Felsefe, bilim ve din yeniden bir arada. Okumaya başlayınca durmak istemeyeceksiniz."
Nice Matin

Kodeks 632 ***dünyanın en büyük yanlış anlaşılmalarından biri olabilecek bir muamma üzerine yazılmış tarih dolu bir roman.***

"Ahlak pusulası şaşan bir adamın gerçek Kuzey'i bulmaya çalıştığı gerilimli bir tarihsel roman."
Kirkus Reviews

"Okuyucusunu karmaşık bilmecelerle karşı karşıya getiren, yüzyıllar önce hazırlanmış bir komplonun içine sürükleyen ve Amerika'yı keşfeden adamın gerçek kimliğine dair bu zamana kadar varlığını korumuş sis perdesini aralayan enfes bir roman."
Universal

Kilisenin sakladığı iki bin yıllık sır gün yüzüne çıkıyor...

"*Tanrı'nın Formulü*'nden tanıdığımız Noronha'nın bu yeni macerası din dersinde öğrendiklerimize bir meydan okuma niteliğinde."
Le Point

"Gerçekliği yeniden kuran ve sayısız tartışma yaratacak bir roman."
Sol

"İsa aslında kimdi? İki bin yıldır bu sırrı bizden kim sakladı? Dos Santos'un yeni romanında tüm bu sorulara yanıt bulacaksınız."
Panorama

"Gizli Hıristiyan tarikatlarıyla ilgili hikâyeler seven okuyucuları kendine çekecek, heyecan verici bir roman."
L'Espresso

© Inês Rodrigues dos Santos

José Rodrigues dos Santos

Portekizli gazeteci, yazar ve halen Lizbon Yeni Üniversitesi'nde gazetecilik üzerine dersler veren bir akademisyen olan José Rodrigues dos Santos 1964'te Mozambik'te doğdu. Uzun yıllar BBC ve CNN için Güneydoğu Asya, Güney Afrika, Ortadoğu, Balkanlar ve Kafkasya gibi çatışmaların bol olduğu bölgelerde savaş muhabiri olarak çalıştı ve Portekiz Ulusal Televizyonu'nda ana haber programı sunuculuğu yaptı.

Yaklaşık üç milyon kitap satışıyla Portekiz'in en çok satan yazarları arasında yer alan dos Santos'un kitapları on sekiz dile çevrildi. Uluslararası alanda çok satanlar listesine giren *Tanrı'nın Formülü* 2012'de Dublin Edebiyat Ödülleri IMPAC'e aday gösterildi.

Doğru sandıkların, derinlere indikçe yalanlara dönüşmek üzere...

IŞİD'e bağlı bir grup Vatikan'a sızar ve Papa Franciscus'u kaçırır. Papa'nın kaçırılışından bir süre sonra internette dolaşan bir video ruhani lideri tutsak halde göstermekte ve kan dondurucu bir duyuru yapmaktadır: I. Franciscus gece yarısı canlı yayında infaz edilecektir. Böylece zamana karşı kıyasıya bir yarış başlar.

Öte yandan Papa'nın kaçırılması tüm dünyada kaosa neden olmuştur. Milyonlarca insan sokaklara dökülür, bu arada radikal dinci terör örgütleri birçok saldırı gerçekleştirir ve çeşitli bölgelerde Hıristiyanlar ile Müslümanlar arasında çatışmalar baş gösterir. Dünya büyük bir savaşın eşiğindedir.

San Pietro Bazilikası'nda çalışırken tüm bu krizin ortasında kalan Tomás Noronha, Papa'nın tutulduğu yerle ilgili bir ipucu ararken gizemli bir isme ulaşır:

OMISSIS

Bu ipucu Tomás'ı kutsal kentin en karanlık sırrına götürecektir.

Vatikan'ın arkasında dönen kara oyunları gerçek belgeler kullanarak açığa çıkaran José Rodrigues dos Santos, *Vatikan*'la bir kez daha gerilim türünün ustası olduğunu kanıtlıyor.

www.pegasusyayinlari.com
ISBN: 978-605-299-351-4